شىنجاڭ گېزىتى

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش

نومۇرى: CN 65 — 0002 / Z

(ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57)

新疆日报

（维文）

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (بۇ سان ئالتە بەت)

1996 - يىل

ئىيۇل

26

جۈمە

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى 2 - سانلىق ئومۇمىي يىغىن ئۆتكۈزدى

ئۆز مۇخبىرىمىز جۇتۇڭ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 22 - سانلىق يىغىنى 7 - ئاينىڭ 25 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى 2 - ئومۇمىي يىغىن ئۆتكۈزدى. يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ماسۇنلياڭ رىياسەتچىلىك قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق ئەدلىيە نازارىتىنىڭ مۇئاۋىن نازىرى تۇڭ فۇلىن ۋە ئاپتونوم رايونلۇق ج خ نازارىتىنىڭ مۇئاۋىن نازىرى لىۋ ياۋخۇا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە يىغىنغا ئاپتونوم رايونىمىزدا 2 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانىنى يولغا قويۇش ۋە 3 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئومۇمىي پىلانى توغرىسىدا دوكلات، ئاپتونوم رايونىمىزدا قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشىنى قانات يايدۇرۇش ئەھۋالى توغرىسىدا دوكلات بەردى.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

مېھىر - مۇھەببەت

— فۇكاڭ خەلقىنىڭ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز ياڭ فەن، چېن شۈيدۇڭ

7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى فۇكاڭدىكى «قىزىلتاغ» سۇ ئامبىرى بۇسۇلۇپ، ئۈچ مېتر ئېگىزلىكتىكى كەلكۈن فۇكاڭ شەھىرىگە شىددەت بىلەن بېسىپ كىردى. ھەش - پەش دېگۈچە ئۆيلەر ئۆرۈلدى، سۇ، توك ئۈزۈلۈپ قالدى. ئېتىزلارنى سۇ بېسىپ كەتتى، تاشيول قاتنىشى ئۈزۈلۈپ قالدى ...

تۇشتۇمتۇت يۈز بەرگەن كەلكۈن ئاپىتىدە فۇكاڭ شەھەرلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋە شەھەر باشلىقىدىن تارتىپ ئاددىي دېھقانغىچە ھەممە كىشى بىردەك ئىتتىپاقلىشىپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش، يۇرت - ماكانىنى قايتا گۈللەندۈرۈشكە ئاتلىنىپ، سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەتنىڭ زەپەرمارشىنى ياڭراتتى.

زۇ شۇجىنى كەلكۈن ئېقىتىپ كەتكىلى تاسلا قالدى

فۇكاڭ شەھەرلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى زۇچۇن 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى ئەتىگەندە كەلكۈننىڭ زەربىسىگە ئەڭ بۇرۇن ئۇچرىغان زىنچۇەنزى بازىرىغا كەلگەنىدى. ئۇ كەلكۈن ئىچىدە ئاپەتكە ئۇچرىغان ئامما بىلەن بولۇپ كېتىپ، شىددەتلىك ئېقىن ئېقىتىپ كېلىۋاتقان ئۇزۇن، يوغان لىمنىڭ كۆكرىكىگە ئۇدۇل كېلىۋاتقانلىقىنى كۆرمەي قالدى. زۇ شۇجى دەرھال سۇغا چۆكۈش بىلەن تەڭ ئاغزىغا لاي سۇ كىرىپ كەتتى، بەختكە يارىشا يېنىدا

تەشكىللىنى ئېقىتىپ كېتىشكە قەتئىي يول قويمايمىز، ئاما ئەڭ خەتەرلىك جايلاردا پارتىيىمىزنىڭ رەھبەرلىك قىلىۋاتقانلىقىنى كۆرسۇن ...

بۇ قىممەتلىك كەلكۈن ئاپىتىدە فۇكاڭ شەھىرىنىڭ بەش رەھبەرلىك بەنزىسىدىكى رەھبەرلەر كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشنىڭ 1 - سېپىدە كۈرەش قىلدى ۋە قوماندانلىق قىلدى. مۇئاۋىن شۇجى شياڭ جىنلىن، مۇئاۋىن شەھەر باشلىقى گۇ گۇاڭلىن، خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى جياۋ كەيىنىڭ كېسەكتىن سېلىنغان ئۆيلىرىنى كەلكۈن ئۆرۈۋەتتى، ئۇلار ئۈچ كۈندىن بۇيان ئۆيىگە بىر قېتىممۇ بېرىپ باقمىدى. ئۇلارنىڭ ئۈچىسىدىكى كىيىمدىن باشقا ئائىلە بىساتلىرىنىڭ ھەممىسىنى كەلكۈن ئېقىتىپ كەتتى.

پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ باشلىقىنىڭ بېلىكىگە قىزىل مۇدۇرچەك ئۆرلەپ كەتتى

7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى بىز فۇكاڭ شەھەرلىك پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ باشلىقى لى خۇيلىڭ بىلەن كۆرۈشتۇق. ئۇنىڭ بېلىكىگە تورغۇن قىزىل مۇدۇرچەكنىڭ شەلۋەرەپ ئۆرلەپ چىققانلىقىنى كۆردۇق. بىز بۇنىڭ سەۋەبىنى

يۆتكەشكە توغرا كەلدى. ھەر بىرى 250 كىلوگرام كېلىدىغان بۇ ئاككۇمۇلياتورنى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ 1 - قەۋەتتىن 2 - قەۋەتكە يۆتكىشى قىيىن ئىدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە، ھۆل چىلىك ئىچىدە ئاككۇمۇلياتوردىن توك قېچىپ، ھەر ۋاقىت توك سوقۇۋېتىش خەۋپى بار ئىدى، ئاككۇمۇلياتوردىن چىققان كىسلاتا كەلكۈن سۈيىگە قوشۇلۇپ چىقارغان سېسىق پۇراق كىشىنى سەسكەندۈرەتتى. 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى چۈشتىن كېيىن خەۋەرلىشىش پوتونلەي ئۈزۈلۈپ قالدى. لى خۇيلىڭ 50 نەچچە ئىشچى - خىزمەتچىنى باشلاپ توك يولىنى جىددىي رېمونت قىلىشقا كىرىشتى، ئۇلار ئۇدا 32 سائەت 20 مىنۇت كۈرەش قىلىپ، 7 - ئاينىڭ 22 - كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت يەتتىدە خەۋەرلىشىش يوللىرىنى پۈتۈنلەي راۋانلاشتۇردى. خىزمەت ئورنىدا چىڭ تۇرۇپ كۈرەش قىلغان بۇ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ 13 ىنىڭ ئۆيىنى كەلكۈن پۈتۈنلەي ئېقىتىپ كېتىپ، ئۆيىدە ھېچنېمىسى قالمىدى. ئىدارە باشلىقى لى خۇيلىڭ 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى ئەتىگەندە ناشتا قىلىپ چىقىپ كەتكەنچە ئەتىسى كەچكىچە ھېچنېمە يېمىدى. پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ يېنىدا يۇقۇملۇق كېسەللەردىن

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

شەرقىي جۇڭغار نېفىتلىكى

ئەسقەت كەرىمباي، لى دۇڭخۇي ئاپەت يۈز بەرگەن جايلارغا بېرىپ، ئاپەت ئەھۋالىنى تەكشۈردى

ئاممىنى ئىشەنچىنى چىڭىتىپ، يۇرت - ماكانىنى قايتا گۈللەندۈرۈشكە ئىلھاملاندۇردى

ئۆز مۇخبىرىمىز كاڭ پىڭ توقسۇندىن خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ ھاۋالىسى بويىچە ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى ئەسقەت كەرىمباي تىك ئۇچار ئايروپىلان بىلەن توقسۇنغا بېرىپ، ئاپەت يۈز بەرگەن رايوندىكى ئاممىنىڭ ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش - ئۆزىنى قۇتقۇزۇش خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلدى، ھەر مىللەت خەلقىنى ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش ئىشەنچىنى تۇرغۇزۇپ، ئىشلەپچىقىرىشنى بالدۇرراق ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، يۇرت - ماكانىنى قايتا گۈللەندۈرۈشكە ئىلھاملاندۇردى.

ئەسقەت كەرىمباي 7 - ئاينىڭ 23 - كۈندىن 24 - كۈنىگىچە ئاپتوموبىل بىلەن 100 نەچچە كىلومېتر يول يۈرۈپ شاھ، بوستان، يىلانلىق يېزىلىرى ۋە كۆجەي بازىرىدىكى توققۇز كەنتنى كۆزدىن كەچۈردى.

ئەسقەت كەرىمباي توقسۇن ناھىيىسى ۋە تۇرپان ۋىلايىتىدىكى ئالاقىدار تارماقلارنىڭ دوكلاتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش - ئۆزىنى قۇتقۇزۇش، يۇرت - ماكانىنى قايتا گۈللەندۈرۈش خىزمىتىنى كونكرېت ئورۇنلاشتۇردى.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز سەي يۈڭخۇانىڭ خوشۇتتىن ئەۋەتكەن خەۋىرى. ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لى دۇڭخۇي 7 - ئاينىڭ 22 - كۈنى خوشۇت ناھىيىسىنىڭ كىرغوت تاغ ئېغىزى، سوخانۇ، تاغارچى يېزىسى، چىڭسىخوزا دېھقانچىلىق مەيدانى قاتارلىق جايلارغا كېلىپ، ئاپەت ئەھۋالىنى ئىگىلىدى ۋە ئاممىدىن ھال سورىدى.

بىڭتۇەندىكى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا ئاتلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز گۇاڭ جيەن خەۋەر قىلىدۇ: قاتتىق يامغۇردىن كېيىن كەلگەن كەلكۈن بىڭتۇەننىڭ قىسمەن بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونلىرىغا تەھدىت سالدى، بىڭتۇەندىكى ھەر دەرىجىلىك كادىرلار ۋە ئامما كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشنىڭ 1 - سېپىگە ئاتلاندى.

7 - ئاينىڭ 18 - كۈندىن باشلاپ ئۇدا بىر نەچچە كۈن قاتتىق يامغۇر ياغقاندىن بۇيان، بىڭتۇەننىڭ يېزا ئىگىلىك 5 -، 6 -، 7 -، 8 - شىلىرىنىڭ بىر قىسىم بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونلىرى كەلكۈننىڭ ھۇجۇمىغا ئۇچراپ، ئېغىر ئاپەت يۈز بەردى. داخەيزى سۇ ئامبىرى، شياۋخەيزى سۇ ئامبىرى، شىشاخې سۇ ئامبىرى، جياخېزى سۇ ئامبىرى، فېڭشۇ سۇ ئامبىرى،

1 - شىسى، ئۈرۈمچى دېھقانچىلىق باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ قىسمەن تۇەن ۋە 221 - تۇەن - مەيدانىنىڭ قىسمەن سۇ قۇرۇلۇشلىرى ۋەيران بولدى، كان قۇدۇقلىرى، ئۆيلەرنى سۇ بېسىپ كەتتى. بىر نەچچە كۈندىن بۇيان، بىڭتۇەن رەھبەرلىرى ئېغىر ئاپەتكە ئۇچرىغان بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونلىرىغا بېرىپ، ئاممىنى يوقلىدى، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش كۈرىشىگە نەق مەيداندا قوماندانلىق قىلدى.

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز. دۇ زۇڭخەي، خۇاڭ جيەنشىڭ، ئۆز مۇخبىرىمىز گۇاڭ جيەن خەۋەر قىلىدۇ: بىڭتۇەندىكى 12 مىڭ خەلق ئەسكىرى كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش سېپىدە كۈرەش قىلماقتا.

كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەرگەندىن كېيىن بىڭتۇەن

سەپەرۋەرلىك بۇيرۇقى ئېلان قىلدى، يېزا ئىگىلىك 2 - شىسى يەنجى بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونىنىڭ سەككىز تۇەن - مەيدانىدىكى خەلق ئەسكەرلىرى بۇيرۇقنى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن 48 مىنۇت ئىچىدە 1082 خەلق ئەسكىرىنى توپلاپ، ئالتە زەربىدارلار ئەترىتى ۋە ئۈچ ئايال خەلق ئەسكەرلىرى مۇلازىملىق ئەترىتى تەشكىللەپ، ئالتە يۆنىلىش بويىچە تۆمۈريول بويىغا كېلىپ، تۆمۈريول ئىشچىلىرى بىلەن بىرلىكتە بۇزۇلغان يوللارنى ئوڭشاشقا قاتناشتى، ماددىي ئەشيا يۆتكىدى، يولۇچىلار پويىزىدىكى 520 يولۇچىنى تارقاقلاشتۇردى، ئۇلارغا يېمەك - ئىچمەك ۋە ئون تونىنا ماددىي ئەشيا يەتكۈزۈپ بەردى.

7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى چۈشتىن كېيىن

جىياخېزى سۇ ئامبىرى، قېقشۇ سۇ ئامبىرى، خۇڭگۇ سۇ ئامبىرى ئىنتايىن خەتەرلىك ئەھۋالدا قالدى. يېزا ئىگىلىك 2-، 4 - شىسى، سانائەت

كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەرگەندىن كېيىن بىڭتۇەن ھەربىي ئىشلار بۆلۈمى كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش- ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش قوماندانلىق شتابى قۇرۇپ،

7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى چۈشتىن كېيىن بىڭتۇەننىڭ 5000 دىن ئارتۇق خەلق ئەسكىرى 72 ۋەزىپە ئۆتەش نۇقتىسىدا كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىگە قاتناشتى.

ئاپەت رايونىدىن كەلگەن خەۋەر

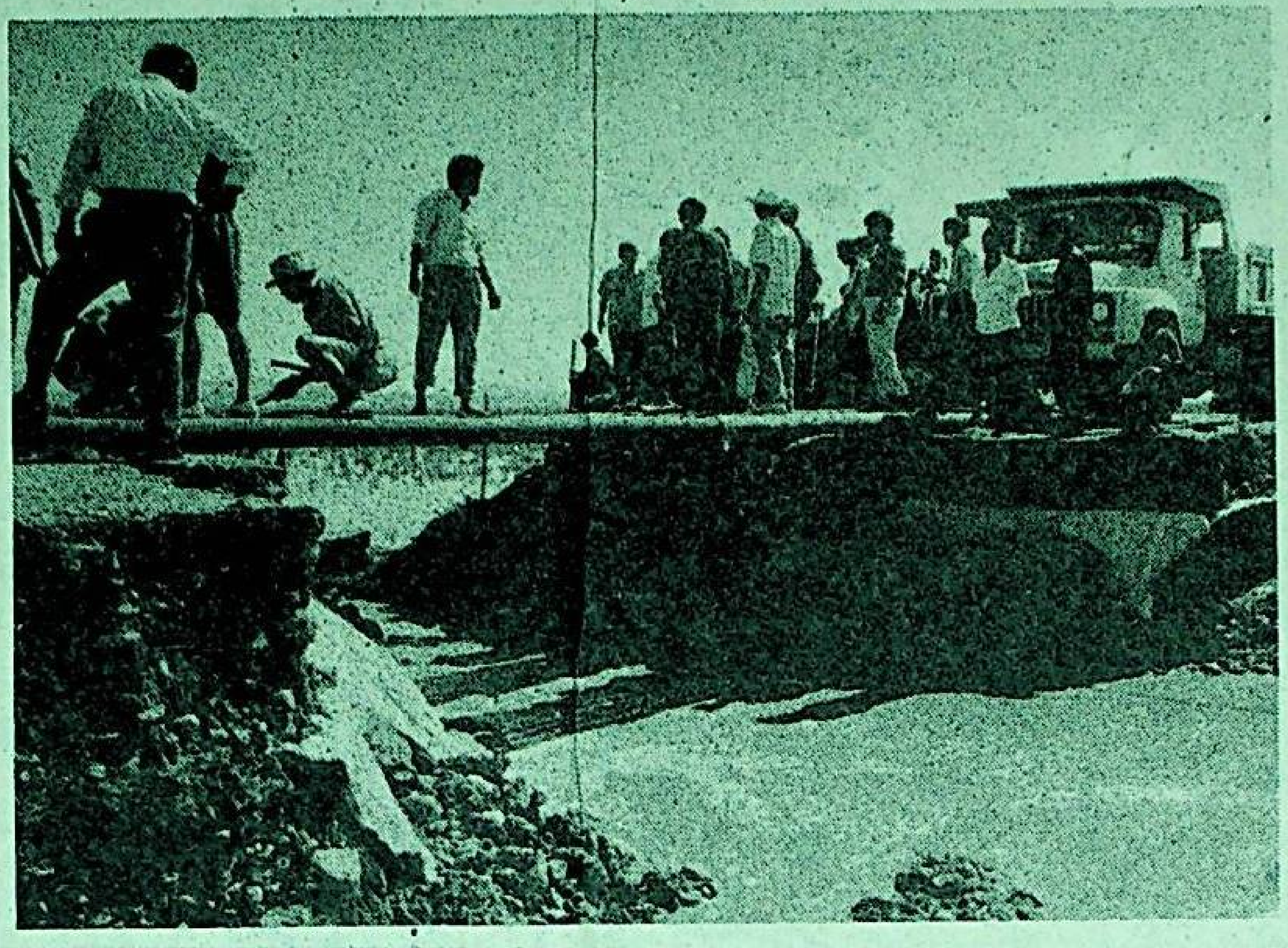

شەرقىي جۇڭغار نېفىتلىكى تېز رېمونت قىلىش ئەترىتى ئەۋەتىپ، فۇكاڭ - سەيئەن تاشيولىنىڭ كەلكۈن ئېقىتىپ كەتكەن جايلىرىنى ياسىدى.

ۋاڭ چېڭ فوتوسى

تۇرغان شەھەرلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە ئىدارىسىنىڭ مۇخبىرى سۇن گوفۇ ئۇنى دەرھال تارتىۋالدى. شۇنىڭ بىلەن زۇ شۇجى ئامان قالدى.

7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى تۆت كېچە - كۈندۈز كۆز يۇممىغان زۇچۇن زىيارىتىمىزنى قوبۇل قىلغاندا مۇنۇ بىر جۈملە سۆزنى قايتا - قايتا تەكىتلىدى: كەلكۈن ھەرقانچە شىددەتلىك بولسىمۇ، ئۇنىڭ پارتىيە

سۈرۈشتۈرسەك، ئۇ ئىككى كۆلچەك پاسكىنا سۇ ئىچىدە يۈرگەچكە، پاسكىنا سۇ ئۇنىڭ تېرىسىگە رېئاكسىيە بېرىپتۇ.

كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەرگەندىن كېيىن بىر قىسىم كەلكۈن سۈيى تۇرۇبا يولى ئارقىلىق پوچتا - تېلېگراف ئىدارىسى بىناسىنىڭ 1 - قەۋىتىدىكى ئاپپارات ئۆيىگە كىرىپ كەتتى. ئاپپارات ئۆيىدىكى 27 ئاككۇمۇلياتورنى دەرھال 2 - قەۋەتكە

بىر جۈملىلىك خەۋەرلەر

☆ يېڭى تېپتىكى ئوتتا كۆيمەس قۇرۇلۇش ماتېرىيالى ھازىر ئاپتونوم رايونىمىزدا كېڭەيتىلىشكە باشلىدى.

لى خۇڭپىڭ

☆ بۇ يىل 9 - ئاينىڭ 24 - كۈنىدىن 30 - كۈنىگىچە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ شەھەر، بازارلىرىدىكى ئىش كۆتۈپ تۇرغان ئەمگەكچىلەر ئاريلاپ تەكشۈرۈلمەكچى.

ۋاڭ جۈي

☆ بېيجىڭدا ئۆتكۈزۈلۈۋاتقان جۇڭگو نەشرىيات مۇۋەپپەقىيەتلىرى كۆرگەزمىسىدە شىنجاڭ ئۆمىكى بۇ كۆرگەزمىنىڭ مۇنەۋۋەر تەشكىللەش مۇكاپاتى ۋە مۇنەۋۋەر لايىھىلەش مۇكاپاتىغا ئېرىشتى.

شىڭ ۋېن

☆ مۇشۇ ئاينىڭ 19 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى بىر قىسىم نازارەت دەرىجىلىك كادىرلار مەشھۇر قانۇنشۇناس ۋاڭ جافۇنىڭ قانۇن توغرىسىدا سۆزلىگەن لېكسىيىسىنى ئاڭلىدى.

خەن ئەيمىن

☆ جۇڭگو يېزا ئىگىلىك بانكىسى ئاقسۇ ۋىلايەتلىك شۆبىسى ۋە ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك سىستېمىسىدىكىلەر 7 - ئاينىڭ 17 - كۈنىگىچە 26 مىليون 971 مىڭ يۈەن تەييارلاپ، دېھقانلارغا ئاق ھۆججەت بېرىلمەسلىككە كاپالەتلىك قىلدى.

تاڭ شىڭكەي

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت كورىيىلىك مېھمانلار بىلەن كۆرۈشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز ۋاڭ جيۇڭ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت 7 - ئاينىڭ 24 - كۈنى شىنجاڭ «خەلق»سارىيىنىڭ قەشقەر زالىدا كورىيە - جۇڭگو دوستلۇق، ھەمكارلىق جەمئىيىتىنىڭ جۇڭگودا زىيارەتتە بولۇش ئۆمىكىدىكى 15 كىشى بىلەن كۆرۈشتى.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت زىيارەت ئۆمىكىدىكىلەرنى قارشى ئالدى، كورىيە كارخانىچىلىرىنىڭ شىنجاڭغا كېلىپ مەبلەغ سېلىشىنى قىزغىن قارشى ئالىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى دەلىلقان مامىقان كۆرۈشۈشتە بىللە بولدى.

يەرلىك باج سىستېمىسى بويىچە باج قانۇنىنىڭ ئىجراسىنى تەكشۈرۈش باشلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز فاڭ يۈنجيۇڭ خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق يەرلىك باج ئىدارىسى 7- ئاينىڭ 10 - كۈنى ئەۋەتكەن باج قانۇنىنىڭ ئىجراسىنى تەكشۈرۈش خىزمەت گۇرۇپپىسى شىمالىي شىنجاڭ رايونىغا بېرىپ، باج قانۇنىنىڭ ئىجراسىنى تەكشۈرۈشكە باشلىدى.

بۇ قېتىمقى تەكشۈرۈشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى- باجنى كېمەيتىش، باجنى كەچۈرۈم قىلىشنى قاتتىق تىزگىنلەش. تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى جايلار تۈزگەن باج سىياسىتىنى ۋە ئۇنى ئىجرا قىلىش داۋامىدا كۆرۈلگەن باجنى ئۆز مەيلىچە كېمەيتىۋېتىش، باجنى كەچۈرۈم قىلىۋېتىش، باج ئېلىشنى كېچىكتۈرۈش قاتارلىق مەسىلىلەرنى تەكشۈرىدۇ. ئومۇمەن ھوقۇقى چېكىدىن ھالقىغان ئىشلارنى دەرھال تۈزىتىدۇ ھەم ئالاقىدار مەسئۇل خادىملارنى قاتتىق بىر تەرەپ قىلىدۇ.

تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى دۆلەت بېجى ۋە يەرلىك باج ئېلىش، باشقۇرۇش دائىرىسىنى تەڭشەيدۇ. باج تىزىملاش خىزمىتىنى ئومۇميۈزلۈك ياخشى ئىشلەپ، زور كۈچ سەرپ قىلىپ يەككە تىجارەتچى قاتارلىق ئومۇمىي مۇلۈكچىلىك ئىگىلىكىدە بولىغان تىجارەتچىلەردىن يەرلىك باج ئېلىش، باشقۇرۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتىدۇ.

تاپشۇرۇلمىغان باجنى يىغىشنى چىڭ تۇتىدۇ. تاپشۇرۇلمىغان باج مەسىلىسىدە ئۇنى ئەستايىدىل تۈرگە ئايرىپ، رەتكە تۇرغۇزۇپ، ئېنىقلاپ تەپسىلىي تەتقىق قىلىپ، تاپشۇرۇلمىغان باجنى ئېنىقلاش سالمىقىنى ھەقىقىي ئاشۇرۇپ، تاپشۇرۇلمىغان باجغا كېچىكتۈرگەنلىك ھەققى ۋە جەرىمانە ئېلىش تۈزۈمىدە چىڭ تۇرۇپ، تاپشۇرۇلمىغان باج كۆلىمى ئەڭ تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈرۈلىدۇ.

بۇ قېتىمقى قانۇننىڭ ئىجراسىنى تەكشۈرۈش ئىككى ئاي داۋاملىشىدۇ.

ئۈرۈمچى ناھىيىلىك پوچتا ئىدارىسىنىڭ داۋانچىڭ تارماق ئىدارىسى تۇرپان- ئۈرۈمچى- داخۇاڭشەن ئالىي دەرىجىلىك تاشيولىنى ياساشقا قاتنىشىۋاتقان ئورۇنلار ئۈچۈن مۇلازىملىق قىلدى.

سۈرەتتە: خۇيىزۇ پوچتالىيون ماشياڭياڭ (ئوڭدا) يول ياسىغۇچىلار تۇرۇشلۇق جايغا كېلىپ، گېزىت-ژۇرنال ۋە خەت-چەك تارقاتماقتا.

سۇڭ يۈەن فوتوسى

جەنۇبىي شىنجاڭغا بارىدىغان يانداشما تاشيول راۋانلاشتۇرۇلدى

ج خ نازارىتى، قاتناش نازارىتى ئاپتوموبىللارنىڭ مېڭىش ۋاقتى توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش چىقاردى

ئۆز مۇخبىرىمىز شىن گو، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز لى چۈن خەۋەر قىلىدۇ: قاتناش تارماقلىرىدىكى ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ كېچە - كۈندۈز جاپالىق ئىشلىشى ئارقىلىق جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ ھەرقايسى جايلىرىغا بارىدىغان يانداشما تاشيول راۋانلاشتۇرۇلدى، بۇنىڭ بىلەن ئۈزۈلۈپ قالغىنىغا ئالتە كۈن بولغان جەنۇبىي شىنجاڭ قاتنىشى 7 - ئاينىڭ 25 - كۈنىدىن باشلاپ ئەسلىگە كەلدى.

ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى غوپۇر ئابدۇللا 7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى قاتناش نازارىتى تاشيول ئىدارىسىگە كېلىپ، كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن تاشيوللارنىڭ ياسىلىش ئەھۋالىنى ئىگىلىدى: ئۈرۈمچىدىن ئېۋىرغول ۋە توقسۇنغا بارىدىغان «2915»، «2903»نومۇرلۇق ئۆلكە يولىنىڭ بۇزۇلۇشى بىر قەدەر ئېغىر ئىدى، قاتناش نازارىتىنىڭ رەھبەرلىرى دەرھال نەق مەيدانغا بېرىپ تەكشۈرۈپ، جىددىي رېمونت قىلىشنى ئورۇنلاشتۇردى، ھازىر جەنۇبىي شىنجاڭغا بارىدىغان بۇ يانداشما تاشيولدا قاتناش راۋانلاشتۇرۇلدى.

بۇ يول دېڭىز يۈزىدىن 3000 مېتىر ئېگىزلىكتىكى داۋاننى توغرىسىغا كېسىپ ئۆتىدۇ، يول ئېگىز، تىك، ئەگرى - توقاي بولغاچقا، چوڭ يۈك ئاپتوموبىللىرى داۋانغا چىقىشتا يول تالىشىپ، قىستاڭچىلىقتا قاپسىلىپ قالغان، مۇخبىر بۇ يەردىن ئۆتۈۋېتىپ، 100 گە يېقىن ئاپتوموبىلنىڭ قاپسىلىپ تۇرغانلىقىنى كۆردى.

مۇئاۋىن رەئىس غوپۇر ئابدۇللا ئاخبارات ۋاسىتىلىرىنىڭ بۇ يانداشما يولنى قوغداشقا ھەممە تەرەپنىڭ ئەھمىيەت بېرىشىنى مۇراجىئەت قىلىشىنى ئۈمىد قىلدى. ئۇ ئىدارىلەرنىڭ سەپەرگە چىقىدىغان ئاپتوموبىل سانىنى قاتتىق تىزگىنلىشىنى، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇشقا ئىشلىتىلىدىغان ماددىي ئەشيا، دېھقانچىلىق ماددىي ئەشيالىرى، تىببىي دورا، يېمەكلىك ئېلىپ ماڭغان ئاپتوموبىللارنى ئاۋۋال يولغا سېلىشنى، يۈكنى ئارتۇق باسماسلىقنى، شوپۇرلارنىڭ بىخەتەر يول يۈرۈشكە دىققەت قىلىشىنى، يول تالاشماسلىقنى تەلەپ قىلدى.

ئۆز خەۋىرىمىز. ئاپتونوم رايونلۇق ج خ نازارىتى، قاتناش نازارىتى جەنۇبىي شىنجاڭغا بارىدىغان يانداشما تاشيولنىڭ ئېچىلغانلىقى توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش چىقاردى. ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دېيىلدى: خۇگۇغا كەلكۈن كېلىپ تاشيول قاتنىشى ئۈزۈلۈپ قالغانلىقتىن، ھازىر تىرىشىش ئارقىلىق ئۈرۈمچى ـ ئېۋىرغول - يۈرغۇ - يىلانلىق - توقسۇن ئارقىلىق ئايلىنىپ ماڭىدىغان يانداشما يول ئېچىلدى. بۇ تاق لىنىيىلىك يولدا ماڭىدىغان ئاپتوموبىللارنىڭ راۋان مېڭىشى ئۈچۈن، ج خ نازارىتى ۋە قاتناش نازارىتىنىڭ مۇزاكىرە قىلىپ قارار قىلىشى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن بۇ ئايلانما يولدا ماڭىدىغان قوش يۆنىلىشلىك قاتناش ۋاسىتىلىرىنىڭ ئۆتۈش ۋاقتىنى تۆۋەندىكىچە ئۇقتۇرىمىز: سائەت بەشتىن 11 گىچە ئۈرۈمچىدىن جەنۇبىي شىنجاڭ، شەرقىي شىنجاڭغا بارىدىغان قاتناش ۋاسىتىلىرى قاتنايدۇ. سائەت 12 دىن سائەت 20 گىچە توقسۇندىن ئۈرۈمچىگە ماڭىدىغان قاتناش ۋاسىتىلىرى قاتنايدۇ. يۇقىرىقى ۋاقىت بېيجىڭ ۋاقتى. بۇ ئۇقتۇرۇش 1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 25 - كۈنىدىن باشلاپ ئىجرا قىلىنىدۇ.

«ياخشىدىن باغ قالىدۇ...»

ئەملى زاھىت (ئۆز مۇخبىرىمىز)

شەنبە كۈنى ئىدى، بىز قۇمۇل ۋىلايەتلىك رادىئو-تېلېۋىزىيە ئىدارىسىنىڭ باشلىقى كېرەم راخمانىنىڭ دەۋەت قىلىشى ۋە يول باشلىشى بىلەن قۇمۇل شەھرى پالۋانتۇر يېزىسى خاڭگۇڭ كەنتىدىكى بىر باغنى ھۆددىگە ئالغان ئەمەت ئاشىرنى زىيارەت قىلىشقا باردۇق.

سوقما تام بىلەن قورشالغان، كۆز يەتكۈسىز چوڭ باغنىڭ غەربتىكى دەرۋازىسىدىن كىرىشىمىزگىلا ئاجايىپ خۇشپۇي پۇراققا تولغان ئارامبەخش سالقىن شامال پىكاپنىڭ دېرىزىسىدىن كىرىشكە باشلىدى. بىز ئىچكىرىلەپ 70 ـ 80 مېتىردەك مېڭىپ ئىچى- سىرتى ئاقارتىلغان رەتلىك بىر قاتار ئۆينىڭ ئالدىغا بېرىپ، ماشىنىدىن چۈشكەندە، قۇمۇل ۋالىي مەھكىمىسىنىڭ ۋالىيسى، ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى ئابدۇراخمان كېرەم، ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ ئەزاسى، تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى يۈسۈپ ياقۇپ قاتارلىقلار ئاپتاپتا چىرايى سەل قارىداغان بولسىمۇ يىگىتلىك سۈلىتىنى يوقاتمىغان، پاكىز ئاق كۆينەك، ئاق شلەپە كىيگەن، چىرايىدىن كۈلكە يېغىپ تۇرىدىغان 50 ياش چامىسىدىكى گەۋدىلىك بىر كىشى بىلەن قىزغىن پاراڭلىشىپ تۇراتتى. ئابدۇراخمان ۋالىي بىز بىلەن سالاملىشىپ بولۇپ:

ـ مانا بۇ كىشى مۇشۇ باغنىڭ ھۆددىگىرى، پالۋانتۇردىكى يېڭى «پالۋان» ئەمەت ئاشىر بولىدۇ، ـ دېدى قىزىقچىلىق قىلىپ.

ـ مەن تۈزۈك ئوقۇمىغان ئادەم، جىق نەرسە سۆزلەپ بېرەلمەيمەن. ھەرقايسىلىرى ياخشى كەپلا، مېنىڭ قىلغانلىرىم مانا مۇشۇ يەردە تۇرۇپتۇ، ئۆزلىرى كۆرۈشسىلە، ـ دېدى ئەمەت ئاشىر ۋە ۋالىيغا قاراپ كۈلۈمسىرەپ قويدى.

ـ مىڭ ئاڭلىغاندىن بىر كۆرگەن ئەلا، ئالدى بىلەن قىلغانلىرىڭىزنى بىر كۆرسەت، سىزنىڭ گېپىڭىزمۇ شۇ چاغدا چىقىدۇ، ـ دېدى ۋالىي.

ئەمەت ئاشىر بىزنى ئالدى بىلەن پاكارلاشتۇرۇش، زىچلاشتۇرۇشتىن ئىبارەت يېڭى تېخنىكىنى قوللىنىپ يېڭىدىن بەرپا قىلغان كۆچەتلىككە باشلىدى ۋە بۇ باغنىڭ بىنا قىلىنىش، ئۆزىگە ھۆددىگە بېرىلىش جەريانىنى قىسقىچە سۆزلەپ بەردى.

بۇ باغ ئۆز ۋاقتىدىكى گوڭشې ئەزالىرىنىڭ ئۇزۇن يىللىق قان تەرى بەدىلىگە، باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ يۇقىرى سىنىپ ئوقۇغۇچىلىرى بىلەن تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىدىن ئىبارەت «كىچىك ...

كەنتتىمۇ يوق ئىدى، كەنتتىكى دېھقانلارغا كەلسەك، دۈمبىسى ئەمدىگىنە ئاپتاپ كۆرۈپ، ئۇزۇن يىل كېسەل تارتقان بىمارەدەك يېڭىباشتىن قوۋۋەتلىنىپ كېلىۋاتقان دېھقانلارنىڭ ئىچىدىمۇ ئۇنىچىلىك يىلىكى بارلار تېخى كۆپ ئەمەس ئىدى، ئايرىملىرى خېلى ھاللىنىپ قالغان بولسىمۇ، لېكىن بېسى ... كىتاب قىلىشقا ئۇستا، ھازىرقى بازار ئىگىنى قوبۇل قىلىپ تېخىمۇ چېچەكلىنىپ كەتكەن دېھقانلىنىڭ ماڭ تەستە يىغقان دەسمايىسىنى خارابىلاشقان باغقا چېچىۋېتىشكە ئەلۋەتتە كۆزى قىيمايتتى! ئۇلار ئۈچۈن ئېيتقاندا «ئەتىكى قۇيرۇقتىن بۈگۈنكى ئۆپكە ئەلا» ـ دە!

ھالبۇكى ئەل ئىچى ـ ئالتۇن بۆشۈك، ئەل ئىچىدىن ئەر چىقىدۇ. شۇ كۈنلەردە خاڭگۇڭلۇقلار 400 مو يەردىكى باغنى ھۆددىگە ئالىدىغان ئادەم ئىزدەۋېتىپتۇ» دېگەن بۇ ئۇچۇرنى باھار شامىلى ئەمەت ئاشىرنىڭ قۇلىقىغا يەتكۈزدى.

ئەمەت ئاشىر بۇ يىل 50 ياشتىن ھالقىغان بولسىمۇ بېشىدىن ئۆرگۈن ئۆسىق، سوغۇقلار ئۆتكەن، تۇرمۇشنىڭ ئاچچىق ـ چۈچۈكلىرىنىڭ تەمىنى خېلى تېتىغان، ئەڭ مۇھىمى پارتىيىنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش سىياسىتىنىڭ ئىلھامى بىلەن ئەسلىدىكى شوپۇرلۇق خىزمىتىدىن ياش تۇرۇپلا ئىستېپا بېرىپ چىقىۋېلىپ، ئۆزىنى بازار قاينىمىغا ئېتىپ بېقىش نىيىتىگە كېلىپ، گۇاڭجۇ، شاڭخەي قاتارلىق چوڭ شەھەرلەرگە كۆپ قېتىم بېرىپ، سودا بىلەن شۇغۇللىنىپ، بازارنىڭ «تومۇرى»نى خېلى بىلىپ قالغان جۈرئەتلىك، پەم ـ پاراسەتلىك، قولىدىن ئىش كېلىدىغان كىشى ئىدى. باغنىڭ ئۇچۇرىنى ئاڭلىغان ھامان ئۇنىڭ كاللىسىدا «كۆرمەس» باشلاندى، ئۇ باغنى ئۆز كۆزى بىلەن كۆرۈپ بېقىش قارارىغا كەلدى ـ دە، «تويوتا» ماركىلىق پىكاپىنى ھەيدەپ خاڭگۇڭغا قاراپ يول ئالدى. ھەممە شەھەرلىكلەرنىڭ ئۈرۈمچىدىكى مەدرىسى قاتارلىق تۈرلۈكلەرنىڭ مۇتەخەسسىسلەرنىڭ مەسلىھەتىنى ئالغىلى، شۇنىڭ بىلەن ئاخىرى ئۆزى شۇغۇللىنىپ كېلىۋاتقان سودىگەرلىك، تېۋىپلىق، زەرگەرلىك، ياغاچچىلىق قاتارلىق پىشانىدىن تەر ئاققۇزماي تولىدىغان «بوشقاق نان يەيدىغان» كەسىپلىرىنى ۋە ھۈنەرلىرىنى بىر چەتكە قايرىپ قويۇپ، باغۋەنچىلىكتىن ئىبارەت بۇ جاپالىق يولنى تاللىدى...

ئۇ.

ـ ئەمەت ئۇستام، سۇ مەسىلىسىنى قانداق ھەل قىلدىڭىز؟ دەپ سورىدىم مەن.

ـ بۇ باغنى ئۆڭشاشنىڭ مۇھىم ئامىلى سۇ. مەن ئۆزۈم ترانسپورت ماتور سېتىۋېلىپ مەخسۇس سىم تارتىپ قۇدۇق قازدۇردۇم، ھازىر خالىغان چاغدا سۇغىرالايدىغان بولدۇم. باغ مېنىڭ قولۇمغا ئۆتۈشتىن بۇرۇن، باغنىڭ ئىچى ئوي ـ دۆڭ بولۇپ، بەزى جايلىرىغا سۇ چىقمىغانلىقتىن، 20 يىلغا يېقىن سۇ ئىچەلمىگەن، مەن باغنىڭ ئوي ـ دۆڭنى تۈزلەپ تەكشىلىدىم، ھازىر باغنىڭ ھەممە يېرىگە سۇ چىقالايدىغان بولدى.

ـ بۇنچىۋالا كۆپ ئىشقا قانداق يېتىشەلىگەنسىز؟ـ دېدىم مەن.

ـ ھازىر ئېيىغا 500 يۈەندىن ئىش ھەققى بېرىپ ئون ئىشچى ئىشلىتىۋاتىمەن، ئۇلارغا باغ ئىچىگە 13 ئېغىز يېڭى ئۆي سېلىپ بەردىم، مەن باغنىڭ قانۇنىي ئىگىسى، ئۇلارمۇ خوجايىن، باغدىن كىرگەن كىرىمگە قاراپ ئۇلارغا مۇۋاپىق مۇكاپات بېرىمەن، شۇڭا ئۇلار كۆيۈنۈپ ئىشلەۋاتىدۇ.

ئەمەت ئاشىر بىزنى باغنىڭ جەنۇبىي قىسمىغا باشلاپ باردى. ئەمەلىيەتتە بۇ باغ ئوتتۇرىدا پاسىل تېمى بار ئىككى باغ بولۇپ، شىمالىي باغ، جەنۇبىي باغ دېيىشكە بولاتتى. جەنۇبىي باغنىڭ يېرى شېغىللىق، توپا قاتلىمى بەك نېپىز ئىكەن. ئەمەت 1998 ـ يىلغىچە بۇ يەرنىڭ توپىسىنى ئالماشتۇرۇپ بولماقچى ئىكەنلىكىنى ئېيتقاندا، ۋالىي گەپ قىستۇرۇپ:

ـ ئېيتقانلىرىڭىزدىن ۋە مېۋىلىك دەرەخلەرنىڭ ئۆسۈش ئەھۋالىدىن قارىغاندا، بېغىڭىزنىڭ جەنۇبىغا بەك كۆچەپ كەتمەي، ئالدى بىلەن توپىسى قېلىنراق شىمال تەرەپكە كۆپرەك مەبلەغ سالغىن، سەندە غەيرەتمۇ، ئىلمىيلىكمۇ بولسۇن، چوڭ ئىشقا بەل باغلاپسەن، زىيان تارتىپ قالمىغىن، تېخنىكا كۈچۈڭ يېتىشمىگەندە بىزگە ئېيت، مۇناسىۋەتلىك مۇتەخەسسىسلەرنى ياردەملەشتۈرەيلى ـ دېدى.

ـ رەھمەت ساڭا ۋالىي، مۇشۇ گېپىڭىزنىڭ ئۆزى ماڭا كۈچ بېغىشلىدى. شىمال تەرەپتىن 200 مو يەرنىڭ مېۋىسىنى 1998 ـ يىلغىچە چوقۇم يېڭى تېخنىكا بويىچە ئۆزگەرتىپ بولىمەن، ـ دېدى ئەمەت ئاشىر (ئۇلارنىڭ «سەن» لىشىپ سۆزلەشكىنىدىن، خېلى يېقىن دوستلاردىن ئىكەنلىكىنى، ۋالىينىڭمۇ ئاممىباپ شەخس ئىكەنلىكىنى

يەردىنمۇ ئەپ ئېلىشقا كۆزۈم يېتىدۇ.

بىز ئەمەت ئاشىرنىڭ بېغىنى كۆرۈپ بولغىچە پېشىن قىلىۋالغانىدى. ئۇنىڭ «داچىسى» (ئۇنىڭ دوستلىرى ئۇنىڭ باغقا سېلىۋالغان ئۆيىنى «ئەمەت ئاشىرنىڭ داچىسى» دېيىشىدىكەن) ئالدىغا قايتىپ كەلگەندە، ئۇ بىزگە بىر كىران توپا كولاۋاتقان ئورۇننى كۆرسىتىپ:

ـ بۇ يەرگە مېۋە ـ چېۋىلەرنى يېڭى پېتى ساقلاش ئىسكىلاتى ياساۋاتىمەن، بۇنى ۋىلايەت بويىچە ئىلغار مېۋە-چېۋە ساقلاش ئىسكىلاتى قىلىپ قۇرماقچىمەن. بۇنى تېز تۈتۈپ 8 ـ ئاينىڭ ئاخىرىغىچە پۈتتۈرۈپ، كۈزدىن باشلاپ ھۆل ئۈزۈم، ئالما، نەشپۈت، ھەتتا قوغۇن ساقلايمەن. مۆلچەرىمچە ماڭا بۇنىڭدىن كۆپ پايدا كېلىدۇ.

ـ كەنتكە توختامدىكى پۇلنى تاپشۇردىڭىزمۇ؟ دەپ سورىدىم مەن.

ـ ئاداش، ـ دېدى ئۇ قومۇللۇقنىڭ ئادىتى بويىچە.ـ ئوغۇل بالا دېگەن لەۋزىدە تۇرۇشى كېرەك، توختاملاشقان ئىكەنمىز، چوقۇم توختام بويىچە ئىش قىلىشىمىز كېرەك، مەن ئۆزۈمنى ئويلاپ، كەنتتىكىلەرگە زىيان سالسام بولمايدۇ، شۇڭا كەنتكە بېرىدىغاننى ۋاقتىدا بەردىم، بۇنىڭدىن كېيىنمۇ شۇنداق قىلىمەن، ئۇنىڭدىن تاشقىرى بەلگىلىمە بويىچە باج تاپشۇرۇپ كېلىۋاتىمەن. قانۇن بىزنى قوغدىغانىكەن، بىزمۇ قانۇن بويىچە ئىش كۆرىمىز.

ـ غەيرىتىڭىز زور، نىشانىڭىز ئېنىق، يولىڭىز توغرا ئىكەن، سىزگە ئامەت تىلەيمەن ئاداش، دېدىم ـ مەنمۇ.

ـ ياخشى تىلىكىڭىزگە رەھمەت، ئادەم ئۆمرىدە بىرەر نەمۇنە قالدۇرۇشى كېرەك دەپ ئويلايمەن، «ياخشىدىن باغ قالىدۇ، ياماندىن داغ» دېگەن گەپ بار، ئۆمرۈمنىڭ ئاخىرىدا ئەۋلادلارغا يېگىچە بىر باغ قالدۇراي دەيمەن، ئەگەر پۇلنىلا كۆزلىگەن بولسام بۇ ئىشنى قىلمايتتىم ـ دېدى ئەمەت ئاشىر.

دەرۋەقە شۇنداق، ھازىر ئەمەت ئاشىرنى تۇرمۇشتىن غېمى يوق ئادەم دېيىشكە بولاتتى. چۈنكى ئۇنىڭ باللىرى مۇقىم مائاشلىق كادىر، ئاستىدا «تويوتا» ماركىلىق پىكاپ، ئۆيىنىڭ ئالدىدا 15 ئات كۈچلۈك ئىگە تراكتورى بار، شەھەر ئەتراپى يېزىسىنىڭ تازا بازار بولىدىغان يېرى ـ ياۋاغ كۆۋرۈك بويىدا تۇرمۇش لازىمەتلىكلىرى دۇكىنى بار، كەڭتاشا ئۆي ـ جايى بار، ھازىرقى مۇقىم مۇلكى 400مىڭ يۈەندىن ئاشىدۇ، ئائىلىسىدە «توخۇ سۈتى»دىن باشقا ھەممە نېمە تېپىلىدۇ، ئەڭ مۇھىمى ئۇ ئۆزى ئالاھىدە دېتى بار ئادەم، ئۇ ئۆزلۈكىدىن خەنزۇ يېزىقنى ئۆگىنىپ، خەنزۇ تىبابەتچىلىكى بىلەن ئۇيغۇر تىبابەتچىلىكىنى بىرلەشتۈرۈپ كېسەل داۋالاشتا ۋىلايەت بويىچە خېلى داڭق چىقارغان تېۋىپ، ئۇستا زەرگەر، يارامىلىق

تارىم دەرياسى ۋادىسىدىكى يېشىل كارىدور قوغداپ قېلىنىشى لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز مۇھەممەتنىياز

تارىم دەرياسى نەچچە ئون مىڭ يىللىق تۇرلۇك بوران- چاپقۇنلارنى باشتىن كەچۈرۈپ، ئۆز ساھىلىدىكى 400 كىلومېتىردىن ئارتۇق بۇك باراقسان تەبىئىي توغراقلىقنى قوغداپ كەلدى. بۇ يېشىل كارىدور دۇنيا بويىچە ساقلىنىپ قالغان كۆلىمى ئەڭ زور قەدىمىي توغراقلىق رايونى بولۇپ، ئۇ تارىم دەرياسىنىڭ ئېقىن يۆنىلىشىنى مۇقىملاپ، ھاۋا كىلىماتىنى تەڭشەپ، جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ ئېكولوگىيىلىك مۇھىتىنى ياخشىلاشتا ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينايدۇ. ئۇ تەكلىماكان قۇملۇقى بىلەن قۇمتاغ قۇملۇقىنىڭ سىرتقا كېڭىيىشىنى توسۇپ، دەريانىڭ ئىككى چېتىدىكى بوستانلىق ۋە كەڭرى كەتكەن سالا ئېتىزلارنى قۇم ـ بوراندىن قوغداپ، تارىم بۇغىسى، ياۋا تۆگە، جەرەن، ئېپار بۇغىسى قاتارلىق ئەتىۋارلىق ياۋايى ھايۋانلار ئۈچۈن پاناھ جاي بولۇپ كەلدى.

بىراق يېقىنقى يىللاردىكى ئىلمىي تەكشۈرۈش نەتىجىسىدىن قارىغاندا، بۇ يېشىل كارىدور زور بالايىئاپەتكە ئۇچراپ، دەھشەتلىك كۆچمە قۇم ئاستىدا قالماقتا. بۇنىڭدىكى ئاساسلىق سەۋەب: بىرىنچىدىن، سۇ مەنبەسى ئۈزۈلۈپ قالدى. بولۇپمۇ يېقىنقى 30 يىلدىن بۇيان تېمپېراتۇرا ئۆزلۈكسىز ئۆرلەپ، قار سىزىقى يۇقىرىلاپ، تارىم دەرياسىنىڭ سۇ مەنبەسى كۈندىن كۈنگە ئازلاپ كەتتى. تارىم دەرياۋادىسىدا قۇرۇلغان سۇئامبارلىرى كۆپىيىپ، دەريانىڭ يۇقىرى ۋە ئوتتۇرا قىسمىدا سۇ ـ تۇپراقنى ئېچىش كۆلىمى كېڭىيىپ، تارىم دەرياسىنىڭ ئايىغىدىكى چاراسۇرايى پونكىتىغا كېلىدىغان سۇ مىقدارى يىلدىن يىلغا ئازلاپ كەتتى. سۇرايى مەلۇماتلىرىدا خاتىرىلىنىشىچە، 60 ـ يىللاردا تارىم دەرياسىنىڭ تۆۋەن ئېقىنىدىكى چاراغا كېلىدىغان ئېقىن سۇ مىقدارى يىلغا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 1 مىليارد 233 مىليون كۇب مېتىر بولغان بولسا، 70 ـ يىللارغا كەلگەندە 670 مىليون كۇب مېتىرغا چۈشۈپ قالغان. 90 ـ يىللارغا كەلگەندە تارىم دەرياسىنىڭ سۈيى تېخىمۇ ئازلاپ 1993 ـ يىلى چارا سۇ پونكىتىغا كەلگەن سۇ ئاران 126 مىليون كۇب مېتىر بولغان، دەريانىڭ ئېقىن ئۇزۇنلۇقى 60- يىللاردىكى 1321 كىلومېتىردىن

ئىككىنچى، توغراقلارنى قالايمىقان كېسىش، دورا ئۆسۈملۈكلىرىنى قالايمىقان كولاش ئەۋج ئالغان. ھازىر يېشىل كارىدورنى بويلاپ ئولتۇراقلاشقان ئومۇمىي نوپۇس ئازادلىقنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدىكىدىن 15 ھەسسىدىن كۆپرەك كۆپەيگەن. ئۇلار توغراقلارنى خالىغانچە كېسىپ ئۆي جاھازلىرى ۋە يېقىلغۇ ماتېرىيالى قىلماقتا. يېقىنقى 30 يىلدىن بۇيان يېشىل كارىدوردىن كېسىلگەن ۋە يېقىلغۇ قىلىنغان ئورمان كۆلىمى 600 مىڭ موغا يېتىپ، دەل ـ دەرەخلەرنىڭ زاپاس ماتېرىيال مىقدارى %77 ئازىيىپ كەتتى. ھازىر ھەر يىلى 15 مىڭ مو تەبىئىي يۇلغۇن يېقىلغۇ قىلىنماقتا. چۇچۇك بۇيا كولاش ئارقىلىق 500 مىڭ مودىن ئارتۇق ئوتلاق بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىماقتا.

ئۈچىنچى، 30 يىلدىن بۇيان تەكلىماكان بىلەن قۇمتاغنىڭ قۇم بورىنى توغراقلىقلارنى بۆسۈپ ئۆتۈپ، ئوتتۇرا ھېساب بىلەن يىلىغا ئۈچ ـ بەش مېتىر تېزلىكتە شەرق ۋە غەربكە ئىلگىرىلىمەكتە. يېشىل كارىدورغا يىراقتىن نەزەر سالساق، ئىككى چوڭ قۇملۇق ئارىلىقى 2000 مېتىرغا يەتمەيدۇ. بۇ يېشىل كارىدورنى بۆسۈپ ئۆتسىلا ئىككى چوڭ قۇملۇق تۇتىشىپ كېتىدۇ. كورلا ـ چاقىلىق تاش يولىنىڭ 160 كىلومېتىر يېرىنى قۇم بوران يالاپ كەتتى. تارىم دەرياسىنىڭ تۆۋەن ئېقىنىدىكى قۇملاشقان يەر كۆلىمى بۇ رايون ئومۇمىي يەر كۆلىمىنىڭ 70 پىرسەنتىنى ئىگىلەيدۇ. يېشىل كارىدورنى بويلاپ ئېچىلغان بەش بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش مەيدانى بۈگۈنكى كۈندە تاشلىنىپ قالدى. بوز قالدۇرۇلغان 130 مىڭ مو تېرىلغۇ يەرنىڭ 30 مىڭ مودىن كۆپرەكىنى قۇم بېسىپ كەتتى.

تۆتىنچى، ئېكولوگىيىلىك مۇھىت يامانلاشتى. يېشىل كارىدورنىڭ خارابلىشىشى بىلەن تارىم دەرياسىنىڭ تۆۋەن ئېقىنىدىكى قۇم بورانلىق كۈن 60 ـ يىللاردىكى 42 كۈندىن ھازىر 130 كۈنگە، چاڭ ـ توزانلىق كۈن 180 كۈنگە يەتتى. 1994- يىلى 5 ـ ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدا چىققان بىر قېتىملىق قارا بوران 400 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى يېشىل كارىدورنى

يوقىرى سىنىپ ئوقۇغۇچىلىرى بىلەن تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىدىن ئىبارەت «كىچىك بورۇزۇئازىيالىلارى»نىڭ ئىدىيىسىنى كىچىكىدىن «ئۆزگەرتىش» مەقسەت قىلىنغان خالىس ئەمگەككە قاتناشتۇرۇلۇشى نەتىجىسىدە، 1963 - يىلى چۆرىسىدىكى سوقما قورۇقى تېمى پۈتۈپ، ئىچىگە كۆچەت قويۇلۇپ، بىر باغ ئۇنىڭگە كىرگەندى. ئەپسۇسكى، شۇنچە قان-تەر سىڭدۈرۈلگەن بۇ «باغ ئوسىنىڭ قىسلىقى، توپا قاتلىمىنىڭ تېيىزلىقى تۈپەيلىدىن، ئەڭ مۇھىمى «سەن سالا، مەن سالا، ئاتا ئۇنتى كىم سالا» دېگەندەك مەسئۇلىيەتسىزلىك روھىي ھالىتى ئومۇمىيۈزلۈك ئەۋج ئالغان، سىياسەت سەۋەبلىكى ئارقىسىدا كىشىلەردە كوللېكتىپنىڭ ئىشىغا جانپىدالىق كۆرسىتىش روھى سۇسلاشقان، كوللېكتىپنى ئۆز ئائىلىسى دەپ بىلىدىغان دەسلەپكى جاللادلىق قىزغىنلىق يوقالغان، «ھەر كىم ئۆز غېمى» گە چۈشكەن مەزگىلدە، پۈتۈنلەي ئېرىشمىسىز قالغانلىقتىن، خاڭگۇڭلۇقلار بۇ باغدىن ئەجرىگە لايىق نەپ ئېلىپ باقمىدى. ئاتالا ئۆرۈكلەر تولۇقسىز قالدى، ئۇلار خۇددى ساراڭ خوتۇنىنىڭ چېچىدەك غوچەيلكلىشىپ، بابوي تارتىپ ئاپسىمىدى، يا ئېغىزغا تېتىمىغۇدەك مېۋە بېرىپ باقىمىدى، ئىقتىسادىي كىرىم ھەققىدە سۆز ئېچىشقۇ ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس ئىدى. شۇڭا سىياسەت ئۆكشىلىپ دېھقانلارغا يەرلەر ھۆددىگە بېرىلگەندىن كېيىنمۇ بۇ باغنى ئۆكشاپ، ئۇنىڭدىن ئىقتىسادىي كىرىم قىلىشقا كۆزى يېتىدىغان بىرەر ئەزىمەت ئوتتۇرىغا چىقمىدى. كەنت رەھبەرلىرى ئادەم بەلگىلەپ باققىنا قارىلاتقان بولسىمۇ، لېكىن بۇ باغ بارغانسېرى خارابلىشىپ، 1993 - يىلىغا كەلگەندە پۈتۈنلەي قۇرۇپ كېتىش گىرداۋىغا كېلىپ قالدى.

ئالىلساچان مۇئدى ھالغا چۈشۈپ قالغان چولۇك كۆلەملىك بىر باغنى ھۆددىگە ئېلىپ، ئۇنىڭدىن نەپ ئېلىش ئۈچۈن غەيرەت - شىجائەت، ئەقىل - پاراسەتنىڭ بولۇشلا كۇپايە قىلمايتتى. ئەڭ مۇھىمى ئۇنىڭغا مەبلەغ سېلىپ سۇ مەسلىسىنى ھەل قىلىش، تۇپراقنى ياخشىلاش، يېڭى تېخنىكىلارنى كىرگۈزۈپ مېۋە سورتىنى ئۆزگەرتىش كېرەك ئىدى. ۋەھالەنكى بۇنچىۋالا چوڭ ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقىرىشقا سېلىنىدا قىلغۇدەك مەبلەغ ... قويۇپ، باغۋەنچىلىكتىن ئىبارەت بۇ جاپالىق يولنى تاللىدى ۋە 1994 - يىلى قانۇنلۇق توختام تۈزۈش ئارقىلىق 400 مو يەردىكى بۇ باغنى يىلىغا كەنتكە 15 مىڭ يۈەن تاپشۇرۇش شەرتى بىلەن 15 يىللىق ھۆددىگە ئالدى.

ئۇ بىزگە پاكارلاشتۇرۇش، زىچلاشتۇرۇش يېڭى تېخنىكىسىنى قوللىنىپ يېڭىدىن بەرپا قىلغان كۆچەتزارلىقنى كۆرسىتىۋېتىپ مۇنۇلارنى سۆزلەپ بەردى:

— بۇ يىل مۇشۇ تېخنىكا تەلىپى بويىچە داڭشەن نەشپۈتى، چەت ئەلدىن كىرگۈزۈلگەن ئالىي سورتلۇق ئالما كۆچىتى بولۇپ، جەمئىي 45 مو يەرگە 5000 تۈپ كۆچەت تىكتىم، بۇلارنى تىكىشتىن بۇرۇن كولانغان ئورەكنىڭ ھەر بىرىگە سىرتتىن ئۇنۇملۇك توپا ئەكىلىپ ئۇنىڭغا قوي قىغى ئارىلاشتۇرۇپ تولدۇرۇپ ئاندىن تىكتۇق، ھازىرقى ئەھۋالدىن قارىغاندا، بۇ كۆچەتلەرنىڭ 95% تىن كۆپرەكى ئەي بولدى.

ئەمەت ئاشىر ئۆزى ئېيتقاندەك «تۇزۇك ئوقۇمىغان» كىشى بولسىمۇ، لېكىن ئۇنىڭ پەن-تېخنىكىنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشى، ئىلىم-پەننىڭ بىرىنچى ئىشلەپچىقىرىش كۈچى ئىكەنلىكىنى بىلىپ يەتكەنلىكى مەندە چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى.

— مەن بۇ باغنى يېڭى تېخنىكا تەلىپى بويىچە ئۆزگەرتىش ئۈچۈن، گەنسۇ ئۆلكىسىدىكى مەلۇم ئالىي مەكتەپتىن ئىككى نەپەر ئورمانچىلىق مۇتەخەسسىسنى تەكلىپ قىلدىم ھەمدە ئۇلارغا توختام بويىچە ھەق بېرىۋاتىمەن، بۇلارنىڭ بىلىدىغىنى ناھايىتى كۆپ ئىكەن، تېخنىكا جەھەتتە مەن بۇلارنىڭ پىكرىنى ئاساس قىلىۋاتىمەن ھەم ئۇلاردىن كۆڭۈل قويۇپ ئۆگىنىۋاتىمەن، — دېدى ئىگىلىكىنى، ۋالىينىڭمۇ ئاممىباپ شەخس ئىگىلىكىنى پەرەز قىلىش مۇمكىن ئىدى).

— مەن ھازىرغىچە باغقا 320 مىڭ يۈەن مەبلەغ سالدىم، ئەمما يالغۇز باغقىلا قاراشلىق بولۇپ قالسام يېقىن ئارىلىقتا چىقىمىنى قامدىيالمايمەن، شۇڭا باغۋەنچىلىك بىلەن باقمىچىلىقنى بىرلەشتۈرۈپ ئېلىپ بېرىۋاتىمەن. ھەتتا باغۋەنچىلىك بىلەن دېھقانچىلىقنىمۇ بىرلەشتۈردۈم، ھازىرچە بوش يەرلەرگە بۇغداي، سېرىق پۇرچاق قاتارلىق زىرائەتلەرنى تېرىدىم، بىر قورۇ قويۇم، چەتئەل نەسلىدىن بولغان 13 سۈتلۈك ئىنىكىم بار، كۆممىقوناق، بېدە تېرىپ قوي، كالىلارنىڭ ئوت، بوغۇزىنى قامدايمەن، مال قىغى ئارقىلىق ئوغۇتنى ھەل قىلىمەن، شۇڭا بۇ ئۇنۇمسىز داڭق چىقارغان تېۋىپ، ئۇستا زەرگەر، ياراملىق ئاپتوموبىل رېمونتچىسى، ھەتتا تۆمۈرچىلىك، ياغاچچىلىق، موزدوزچىلىقمۇ قولىدىن كېلىدۇ. شۇڭا ئۇ ھازىرقى دەسمايىسى بىلەن ھۈنىرىگە تايانسا ئاخىرقى ئۆمرىنى گۈلدەك ئۆتكۈزەلەيتتى. لېكىن ئۇنى كۈچلۈك بىر ئىستەك - ئۆزى ئېيتقان كېيىنكى ئەۋلادلارغا «باغ قالدۇرۇش» ئىستىكى بارنى يەپ ياتماي، يېڭى ساھەلەرگە داۋاملىق يۈرۈش قىلىشقا ئۈندىگەن! گەرچە ھازىر ئۇ كۆزنى قاماشتۇرغىدەك شانلىق نەتىجىلەرنى ۋۇجۇدقا چىقىرىشقا تېخى ئۈلگۈرمىگەن بولسىمۇ، لېكىن ئۇ ئۆزىدىكى ئەشۇ روھنىڭ تۈرتكىسىدە كۆزلىگەن نىشانىغا چوقۇم يېتەلەيدۇ!

ئۈزۈنلۇقى 60- يىللاردىكى 1321 كىلومېتىردىن ھازىر 1001 كىلومېتىرغا چۈشۈپ قالغان، دەريانىڭ تۆۋەن ئېقىنىدىكى 300 كىلومېتىرغا يېقىن يېشىل كارىدورغا 20 يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان، بىر تامچىمۇ سۇ كەلمىگەن. يەر ئاستى سۈيى ئەسلىدىكى 50 - 60 سانتىمېتىردىن ھازىر 16 مېتىر چوڭقۇرلۇققا تۆۋەنلەپ كەتكەن، ساقلىنىپ قالغان توغراقلارنىڭ ئۈچتىن بىر قىسمى قۇرۇپ كەتكەن. ئۈچتىن ئىككى قىسىم توغراقلارنىڭ 80 پىرسەنتى كاۋاكلىشىشقا باشلىغان. بۇنىڭ بىلەن يېشىل كارىدور ئومۇمىي كۆلىمى 200 مىڭ موغا چۈشۈپ قالغان.

400 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى يېشىل كارىدورنى قاپلاپ شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى 36 - تۈەننىڭ كەڭلىكى ئون مېتىر، چوڭقۇرلۇقى 0.6 مېتىرلىق ئۆستىڭنى 15 مىنۇت ئىچىدىلا ئاقما قۇم بىلەن تەپ - تەكشى كۆمۈۋەتتى. 34 -، 35 - تۈەن - مەيدانلارنىڭ 50 مىڭ مودىن كۆپرەك كېۋەز مايسىلىرى قۇم ئاستىدا قالدى. بىۋاستە ئىقتىسادىي زىيان 35 مىليون يۈەنگە يەتتى.

خۇشال بولۇشقا ئەرزىيدىغىنى شۇكى، يېشىل كارىدورنىڭ ۋەتىنىمىز خەرىتىسىدىن ئۆچۈپ كېتىش خەۋپى دۆلىتىمىز ئىچى ۋە سىرتىدىكى مۇناسىۋەتلىك مۇتەخەسسىسلەرنىڭ ۋە ئوقۇمۇشلۇق زاتلارنىڭ دىققەت ئېتىبارىنى قوزغىدى. بولۇپمۇ 1985 - يىلدىن بۇيان مەملىكەتلىك ۋە ئاپتونوم رايونلۇق سىياسى كېڭەش يىغىنلىرىدا ئەزالار تارىم دەرياسىنى قوغداش، يېشىل كارىدورنى قۇتقۇزۇپ قېلىشنى ئىزچىل مۇراجىئەت قىلىپ كەلدى. سۇچىلىق مىنىستىرلىكى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى، دۇنيا بانكىسىنىڭ شىنجاڭغا سالغان مەبلەغ تۈرلىرى بىلەن ماسلاشتۇرۇپ، تارىم دەرياسىنى ئوڭشاشنىڭ ئالدىنقى مەزگىللىك تەييارلىق خىزمىتى بولغان «تارىم دەرياسىنىڭ مۇھىتىنى قوغداش تۈرى»نى بەلگىلىدى. ھازىر يېشىل كارىدورنى قۇتقۇزۇشنىڭ تۈرلۈك تەدبىرلىرى پائال تۈزۈلمەكتە. ناۋادا بۇ تەدبىرلەر يولغا قويۇلۇپ ئەمەلىيلەشسە يېشىل كارىدورنىڭ قۇتقۇزۇپ قېلىنىشىدا ئۈمىد زور.

قەشقەر ۋىلايىتىدىكى يېنىك سانائەت كارخانىلىرىنىڭ ئالدىنقى يېرىم يىللىق ئىقتىسادىي ئەھۋالى ياخشى بولدى

ئاپتونوم رايونلۇق يېنىك سانائەت نازارىتى ھەمكارلاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئىمام مۇھەممەت، رىشىت مامۇتلار** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ۋىلايىتىدىكى 108 يېنىك سانائەت كارخانىسىنىڭ بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ئورۇندىغان سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 37 مىليون يۈەنگە، باج - پايدىسى 830 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، 1995 - يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن 16.87%، 16.24% ئاشتى.

قەشقەر ۋىلايەتلىك پارتكوم ۋە مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بۇ يىل كىرىشى بىلەن يېنىك سانائەت كارخانىلىرىغا بولغان باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى، ئۆتكەن يىللىق خىزمەتلەرنى ئەستايىدىل خۇلاسىلەپ، تەجرىبىلەرنى يەكۈنلىدى، مۇكاپات - جازانى نەقلەشتۇردى، ھەرقايسى يېنىك سانائەت كارخانىلىرى بىلەن ئىقتىسادىي كۆرسەتكۈچنى نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالىدى. يېنىك سانائەتكە مەسئۇل تارماقلار يەنە تۆۋەندىكىدەك خىزمەتلەرنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلىدى.

1. پارتىيە خىزمىتى جانلاندۇرۇلدى. پارتىيەئەزالىرى ۋە رەھبىرىي كادىرلارنىڭ تۇرمۇش يىغىنى ۋاقتى - قەرەلىدە ئۆتكۈزۈلۈپ، «ئۈچ يىغىن، بىر دەرس» تۈزۈمى ئىزچىل ئەمەلىيلەشتۈرۈلدى، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئىنتىزامغا ئاڭلىق رىئايە قىلىش، قانۇنغا بويسۇنۇش، پاك - دىيانەتلىك بولۇش قاتارلىقلاردىكى ئاۋانگارتلىق رولى گەۋدىلەندۈرۈلدى.

2. بەزى ئاجىز رەھبەرلىك بەنزىلەر تەرتىپكە سېلىندى. مۇناسىۋەتلىك تارماقلار ئىشچىلارنىڭ ئەندىشىسىنى تۈگىتىش ئۈچۈن، يىل بېشىدا بەزى كارخانىلارنىڭ رەھبەرلىك بەنزىسىنى تەكشۈرۈپ تەرتىپكە سالدى، قەشقەر شەھىرى، قاغىلىق، كونىشەھەر، يەكەن ۋە يوپۇرغا ناھىيىلىك 2 - يېنىك سانائەت ئىدارىلىرىنى يېنىك سانائەت ئىدارىسىگە ئۆزگەرتتى، قالغان ئون ناھىيە (شەھەر)لىك قول سانائەت بىرلەشمىسىنى يېنىك سانائەت كوللېكتىپ ئىگىلىك بىرلەشمىسى قىلىپ ئۆزگەرتىپ، كەسىپلەر بويىچە باشقۇرۇشنى ئومۇملاشتۇردى.

نەتىجىدە، يېرىم يىلدىلا ئۇنۇم يارىتىلىپ، يېنىك سانائەت كارخانىلىرىنىڭ تەرەققىيات ئىزىغا چۈشكەنلىكى ئىسپاتلاندى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ لوپ ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى پىلە غوزىسى سېتىۋېلىشنى يېتەرلىك مەبلەغ بىلەن تەمىنلىگەنلىكتىن، 6 - ئاينىڭ ئوتتۇرىغىچە ناھىيە بويىچە 83 مىڭ 490 كىلوگرام پىلە غوزىسى سېتىۋېلىنىپ، دېھقانلارنىڭ قولىغا 843 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك نەق پۇل تارقىتىپ بېرىلدى.

تۇرغۇن تاشتۆمۈر

△ چىرا ناھىيىلىك يەرلىك باج ئىدارىسى 6- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 90 مىڭ 714 يۈەن دۆلەت كارخانىلىرى تاپاۋەت بېجى يىغىۋېلىپ، يىللىق ۋەزىپىنى يېرىم يىل بۇرۇن 20 مىڭ 714 يۈەن ئاشۇرغاندىن باشقا، يەنە 1 مىليون 240 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك سودا - سانائەت بېجى يىغىۋېلىپ، يىللىق پىلاننىڭ 53.9 پىرسەنتىنى ئورۇنداپ بولدى.

مەتسالى مەتنۇرى

△ ئاۋات ناھىيە غوروچۆل يېزىلىق ئامانەت-قەرز كوپېراتىپى 6- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 2 مىليون 787 مىڭ يۈەن ئامانەت پۇل توپلىدى ھەم دېھقان، چارۋىچىلارغا 2 مىليون 150 مىڭ يۈەن قەرز پۇل تارقاتتى. بۇ ئۆتكەن بىر يىلدا تارقىتىلغان ئومۇمىي قەرز پۇلدىن 1 مىليون يۈەن كۆپ.

ھادى دانى

△ يېڭىسار ناھىيە ساغان يېزىسىنىڭ لەڭگەر 4 - كەنتىدىكى 43 ئايال بىرلىشىپ، بۇ يىل 3- ئايدىن 6 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە 2500 دانە ئاق دوپپا تىكىپ سېتىپ 30 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى.

ئابدۇۋاست ئەخەت، مەمەت ئېلى مامۇت

△ 7 - ئاينىڭ 5 - كۈنىگىچە قاغىلىق ناھىيە جايتېرەك يېزىسىدىكى دېھقانلارنىڭ ئامانەت قويغان پۇلى 9 مىليون 413 مىڭ يۈەنگە يېتىپ، بۇ يېزىدىكى 4645 ئائىلىنىڭ ھەربىرىگە 2026 يۈەندىن توغرا كەلدى.

مۇختەر ئابدۇللا

△ يوپۇرغا ناھىيىسىدىكى ئاخۇنلۇق يېزىسى 6 - ئاينىڭ 22 - كۈنىگىچە دۆلەتكە 150 مىڭ جىڭ ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، ۋەزىپىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئورۇنداپ بولدى.

مۇھەممەت باست

△ مارالبېشى ناھىيىسىنىڭ چوڭقۇرچاق يېزىسىدا 6 - ئاينىڭ 10 - كۈنىدىن 25 - كۈنىگىچە ئالدىن بېيىغان 3102 ئائىلىلىك دېھقان سودا كوپېراتىپىدىن 31 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك پاي چېكى سېتىۋالدى.

ئەنۋەرجان سىمىر

△ باي ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى بۇ يىللىق يازلىق ئاشلىق ۋە ياغلىق دان سېتىۋېلىشقا 28 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ ئاجراتتى.

ھەسەن ئابدۇۋەلى، ئەركىنجان ھەسەن

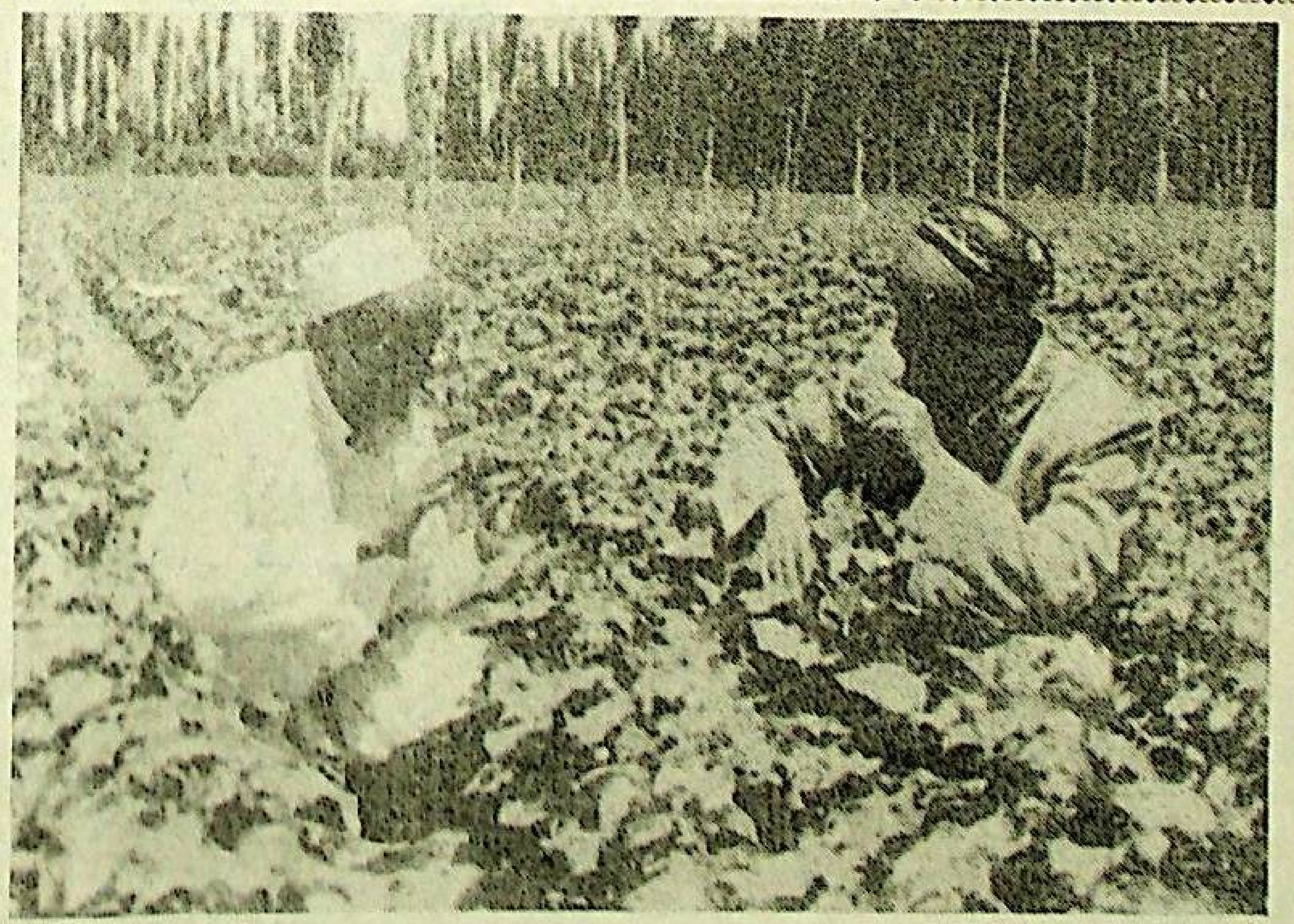

توقۇز ناھىيىسىدىكى 300 دىن كۆپرەك ۋەتەنپەرۋەر دىنىي زاتلار كۆپ خىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىپ، ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىشنىڭ باشلامچىلىرىدىن بولۇپ قالدى.

سۈرەتتە: يەكشەنبە بازار يېزىسىنىڭ قار دۆڭ كەنتىدىكى مۆمىن قارى ھاجى بىلەن ئەمەت قارىملار ئۆزلىرى تېرىغان كېۋەزلەرنىڭ ئاشخورقى مەزگىللىك يەرۋىشى ئۈستىدە پىكىرلەشمەكتە.

نىياز ساتتار فوتوسى

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى تەشكىللىگەن مەدەنىيەت خىزمەت ئۆمىكى ئالتاي ۋىلايىتىدىكى دېھقان، چارۋىچىلارغا مەنىۋى ئوزۇق يەتكۈزدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ياقۇپ پەتتۇللا** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى تەشكىللىگەن مەدەنىيەت خىزمەت ئۆمىكى ئالتاي ۋىلايىتىنىڭ چەت، نامرات رايونلىرىدىكى يېزا - قىشلاقلارغا، چېگرا مۇداپىئە قوغداش پونكىتلىرىغا بېرىپ، دېھقان، چارۋىچىلار، ئوفىتسېر ئەسكەرلەرگە مەنىۋى ئوزۇق يەتكۈزدى.

ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتى، ناخشا - ئۇسسۇل ئۆمىكى، شىنخۇا كىتابخانىسى، كىنو فىلىم تارقىتىش - قويۇش شىركىتى قاتارلىق ئورۇنلاردىن كەلگەن 42 كىشىدىن تەركىب تاپقان بۇ ئۆمەك ئويۇن قويۇش ئەترىتى، كىتاب ھەدىيە قىلىش ئەترىتى، كىنو قويۇش ئەترىتىدىن ئىبارەت ئۈچ كەسپىي ئەترەتكە بۆلۈنۈپ تەشكىللىنىپ، بۇ يىل 5 - ئاينىڭ 23 - كۈنىدىن 6 - ئاينىڭ 13 - كۈنىگىچە ئالتاي ۋىلايىتىدە 3000 كىلومېتىردىن ئارتۇق يول يۈرۈپ، ئويۇن قويۇش، كىتاب ھەدىيە قىلىش، كىنو قويۇش پائالىيەتلىرىنى ئېلىپ باردى.

پائالىيەت جەريانىدا ئويۇن قويۇش ئەترىتى 21 يېزا ۋە چارۋىچىلىق مەيدانىدا 26 مەيدان ئويۇن قويدى. ئويۇن كۆرگۈچى تاماشىبىنلار 60 مىڭ ئادەم قېتىمدىن ئاشتى. كىتاب ھەدىيە قىلىش ئەترىتى مەدەنىيەت ئۆيلىرى، مەكتەپلەر، چېگرا مۇداپىئە قوغداش پونكىتلىرى قاتارلىق 40 نەچچە ئورۇنغا 2 مىليون 215 مىڭ 800 يۈەن قىممىتىدىكى 10 مىڭ 647 پارچە كىتابنى ھەدىيە قىلدى. بۇ كىتابلار يېزا ئىگىلىكى، چارۋىچىلىق، مەدەنىيەت مائارىپ، پەن - تېخنىكا، ئەدەبىيات - سەنئەتكە ئائىت مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ كىتابلارنى شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى، شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى، شىنجاڭ پەن - تېخنىكا نەشرىياتى، شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت نەشرىياتى، ئاپتونوم رايونلۇق شىنخۇا كىتابخانىسى ۋە ئۈرۈمچى شەھەرلىك شىنخۇا كىتابخانىسى قاتارلىق ئالتە ئورۇن ھەقسىز تەمىن ئەتكەن.

كىنو قويۇش ئەترىتىدىكى خادىملار ئادەم ئاز، قاتناش قولايسىز، مۇساپە يىراق بولغان ئەھۋالدىمۇ جاپاغا چىداپ، قىيىنچىلىقلارغا بەرداشلىق بېرىپ، كېچە - كېچىلەپ يول يۈرۈپ يېزا - قىشلاقلاردا ئون نەچچە مەيدان كىنو قويۇپ، 12 مىڭ ئادەم - قېتىمدىن ئارتۇق تاماشىبىننى كۈتۈۋالدى.

بۇ قېتىمقى پائالىيەتتە ئۆمەك ئەزالىرى ئىسسىقتىن، بوران - يامغۇردىن قورقماي يېزا - قىشلاقلارغا مەدەنىيەت تارقىتىشتىن ئىبارەت بۇ شەرەپلىك ۋەزىپىنى ئوتتەك قىزغىنلىق، يۈكسەك مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن ئورۇندىدى. سەنئەت نومۇرلىرىنى ھوزۇرلىنىپ كۆرگەن دېھقان، چارۋىچىلار كۆزلىرىگە ئىسسىق ياش ئالغان ھالدا سەھنىگە چىقىپ «ياشىسۇن جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى» دەپ شوئار توۋلاشتى.

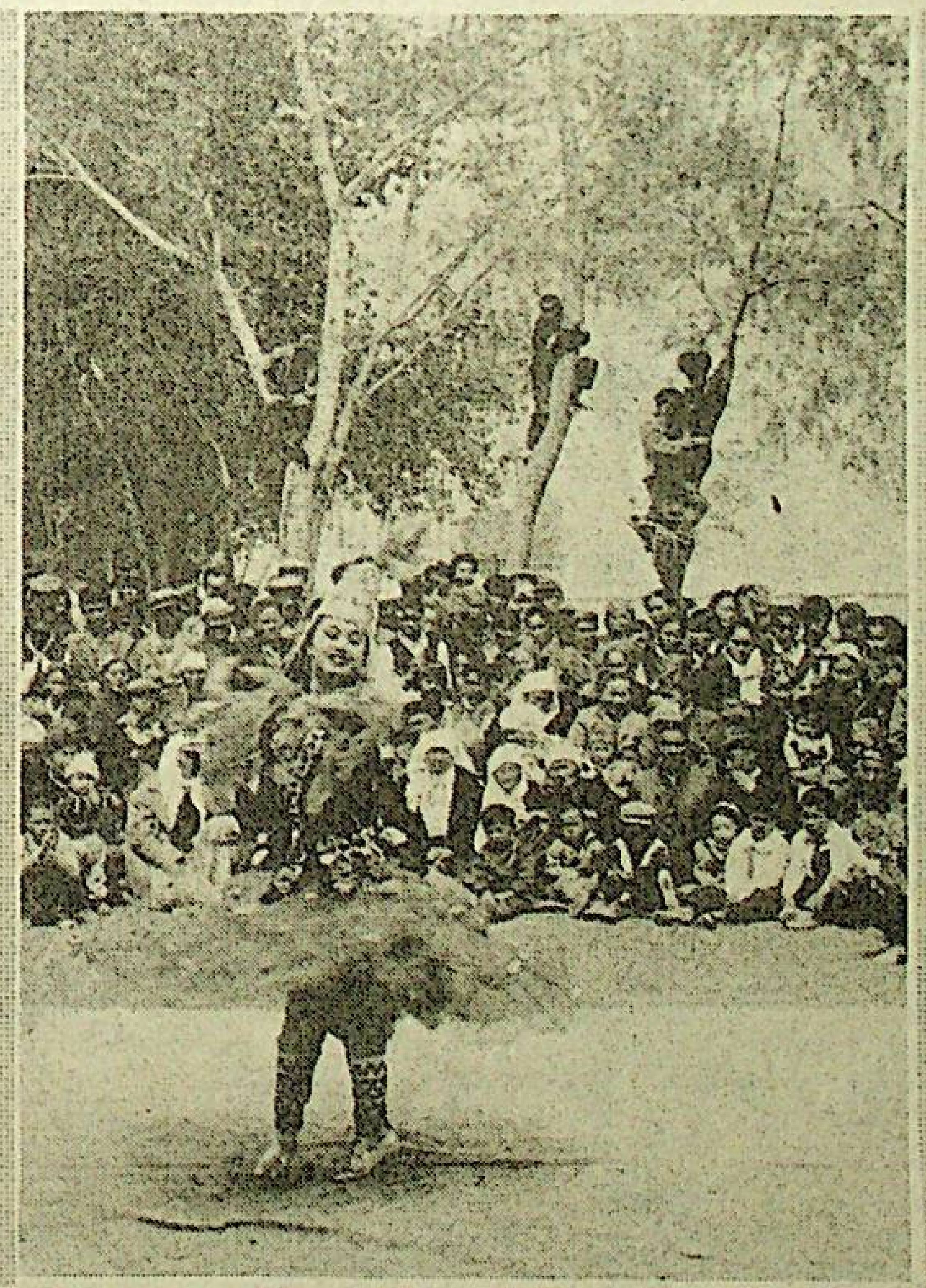

سۈرەتتە: ئارتىسلار يايلاقتا ئويۇن قويماقتا.

پولات ئابدۇكېرىم فوتوسى

مۇھەررىردىن: گېزىتنىڭ ئوقۇشچانلىقىنى ئاشۇرۇش، ئاممىباپلىقىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش، مۇشتىرىلارنىڭ مەنىۋى مەدەنىيەت پائالىيىتى ۋە كۈندىلىك تۇرمۇشىدا دائىم يولۇقىدىغان مەسىلىلەرگە ئىلمىي يوسۇندا ياردەم بېرىش مەقسىتىدە «مەدەنىيەت ۋە تۇرمۇش» ناملىق مەخسۇس بەت تەسىس قىلدۇق. جۈمە كۈنى چىقىدىغان قەرەلسىز بۇ بېتىمىزگە تۇرمۇشقا ئائىت ساۋات ۋە بىلىم خاراكتېرلىك، ئۇچۇر خاراكتېرلىك ماقالىلەر، «قوش دەم ئېلىش كۈنى»نى قانداق ئۆتكۈزۈش ھەققىدىكى مەسلىھەت ۋە مۇلاھىزە ماقالىلىرى، مەدەنىيەت - سەنئەت، كىنو - تېلېۋىزىيە ئۇچۇرلىرى، قىزىقارلىق ۋەقەلەر، يۇمۇر، لەتىپىلەر بېرىلىدۇ. بېتىمىزنىڭ سەھىپىلىرى ھەرخىل بولۇپ، مۇشتىرىلارغا مول مەدەنىيەت ۋە تۇرمۇش بىلىمى بېرەلەيدۇ. ھەر مىللەت مۇشتىرىلىرىنىڭ بۇ بېتىمىزنى يېقىندىن قوللاپ، ماقالە ئەۋەتىشىنى قىزغىن قارشى ئالىمىز.

ئون يىلدا پۈتمىگەن كۆتۈپخانا

1986 - يىلى 7 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق كۆتۈپخانا قۇرۇلۇشى باشلاندى، ھازىرغىچە پۈتمىگەن بۇ قۇرۇلۇش يىلدىن يىلغا كىشىلەرنىڭ قىزىق پاراڭ تېمىسىغا ئايلىنىپ قالدى. ئۈرۈمچى «يەر شارى» رېستورانى بىلەن بىر تام ئارقىلىق ئايرىلىپ تۇرىدىغان بۇ كۆتۈپخانا ئەسلىدىكى پىلان بويىچە ئۈچ يىلدا پۈتۈشى كېرەك ئىدى. ئەمما بۇ قۇرۇلۇش ئون يىل داۋاملىشىپ، جەمئىيەتتىكى ھەرقايسى ساھەلەرنىڭ دىققىتىنى تارتماقتا. بۇ يىل 3 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 4 - يىغىنىغا قاتناشقان بىر ۋەكىل مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشى ئاران سەككىز يىل داۋاملاشقانىدى، ئەمما بىزنىڭ بۇ كۆتۈپخانىمىز ئون يىلغىچىمۇ پۈتمىدى. قېرىنداش ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلاردىكى بەزىلەر «شىنجاڭلىقلارغا ھاراق بولسىلا بولدى، ئۇلار كىتابقا ئانچە قىزىقمايدۇ» دەپ مازاق قىلىشماقتا. نېمە سەۋەبتىن ئاپتونوم رايونلۇق كۆتۈپخانا بۈگۈنگە قەدەر پۈتمەيدۇ؟ بىز بۇ مەسىلە ئۈستىدە ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتىنىڭ نازىرى مۇھەممەت زۇنۇن بىلەن پاراڭلاشتۇق. ئۇ بىزگە: «ئاساسلىق مەسىلە خىراجەت پۈتۈنلەي ئەمەلىيلەشمىدى، ھازىر يەنە 3 مىليون يۈەن كەملىك قىلىۋاتىدۇ، ئەسلىدە بۇ قۇرۇلۇش ئۆتكەن يىلى ئاپتونوم رايونىنىڭ 40 يىللىق تويىغا سوۋغا قىلىنىدىغان نۇقتىلىق تۈر ئىدى» دېدى.

بىز ئاپتونوم رايونلۇق كۆتۈپخانىدىكى مۇناسىۋەتلىك كىشىلەرنىڭ ئېغىزىدىن مۇنۇلارنى ئىگىلىدۇق: ئاپتونوم رايونلۇق كۆتۈپخانا قۇرۇلۇشىغا 1982 - يىلى تەييارلىق قىلىنىپ، 1984 - يىلى ئالدىنقى باسقۇچلۇق تەييارلىق خىزمەتلىرىنى تۈگىتىش، 1986 - يىلى ئىش باشلاش بەلگىلەنگەنىدى. ئەينى چاغدا ئاپتونوم رايوننىڭ رەھبەرلىرى مۇنداق دەپ قارىغان: ئاپتونوم رايونىمىزدا مۇكەممەل بىر كۆتۈپخانا بولۇشى كېرەك. بۇ كۆتۈپخانا پۈتكەندىن كېيىن مۇنداق بىر ئۆلچەمگە يېتىش يەنى 90 - يىللاردا قالاق ھېسابلانمايدىغان كۆتۈپخانىلار قاتارىدا تۇرۇش، پىلاندىكى كۆلىمى 25 مىڭ كۋادرات مېتىر بولۇش، قۇرۇلۇشقا 22 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىش، 3 مىليون كىتاب ساقلىيالايدىغان بولۇش، 2500 ئورۇندۇق بولۇش نىشانىغا يېتىش بەلگىلەنگەن. كۈتۈلمىگەندە 1988 - يىلدىكى پۈتۈن مەملىكەت بويىچە ئاساسىي قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى قىسقارتىشتا، بۇ قۇرۇلۇش ئاپتونوم رايونىمىز تەرىپىدىن كېچىكتۈرۈپ سېلىنىدىغان قۇرۇلۇش تۈرى قاتارىغا كىرگۈزۈلۈپ، خىراجەت يىلدىن يىلغا قىسقارتىۋېتىلدى. توختاپ - توختاپ قۇرۇلۇش قىلىش ئارقىسىدا بىر كۋادرات مېتىرلىق بېتوننىڭ باھاسى 200 نەچچە يۈەندىن ھازىرقى 1000 يۈەندىن كۆپرەككە ئۆسۈپ كەتتى. قىرائەتخانا بىناسىمۇ يەتتە يىلدا ئاران پۈتتى. ھازىرغىچە 30 مىليون 340 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندى، يەنە 3 مىليون يۈەن خىراجەت تولۇقلاپ بېرىلسە، ئاندىن بارلىق قۇرۇلۇشنى تۈگەتكىلى بولىدىكەن. ئەمما بۇ يىل ئاپتونوم رايونلۇق پىلان يىغىنىدا ئاپتونوم رايونلۇق كۆتۈپخانا قۇرۇلۇشىغا پەقەت 920 مىڭ يۈەن ئاجرىتىلدى. 1988 - يىلى بۇ كۆتۈپخانا كېچىكتۈرۈپ سېلىنىدىغان قۇرۇلۇشلار قاتارىغا كىرگۈزۈلگەندىن كېيىن، نۇرغۇن بىنا بۇ كۆتۈپخانا ئەتراپىدا قەد كۆتۈردى. مەركىزىي شەھەر بولغان ئۈرۈمچىدە كاراOK خانىلار 400 نەچچىگە يېتىدۇ. ئەمما بۇ كۆتۈپخانا ئورنىدىن تۇرالمايۋاتىدۇ. پۈتۈن شىنجاڭدىكى 84 ناھىيە، شەھەرنىڭ 43 ىدە تېخى كۆتۈپخانا سېلىنمىدى. بۇ ئەھۋال شەك - شۈبھىسىزكى بىزنى مۇھىم بىر مەدەنىيەت تەربىيىسى بازىسىدىن ئايرىپ قويىدى.

بىز ئۆگىنىۋاتقان جاڭجياگاڭنىڭ ئىنتايىن مۇھىم بىر تەجرىبىسى بار، ئۇ بولسىمۇ مەدەنىيەت ئاساسىي مۇئەسسەسىلىرى قۇرۇلۇشىغا مەبلەغ سېلىش. ئۇلار بىلەن سېلىشتۇرغاندا، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مەدەنىيەت ئاساسىي مۇئەسسەسەلەر قۇرۇلۇشىغا مەبلەغ سېلىشقا بولغان تونۇشىدا ئىنتايىن چوڭ پەرق بار.

ئۇسما قويۇش

ئۆركەش جاپپار فوتوسى

ئاياللار يازلىق كىيىم كىيگەندە دىققەت قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلار

مەدەنىيەتسىزلىك ۋە جاھىللىق. مەيلى قانداق
بولمىسۇن ئاياللار كۆڭلەك كىيگەندە ئىشتىنىنى
باشقىلار پۇتتا پايپاق بار - يوقلۇقىنى بىلەلمىگەندەك
دەرىجىدە سوزۇلۇك ئەت رەڭ پايپاق كىيىشى كېرەك.

تۇرمۇشىڭىزغا مەسلىھەت

ئېلاننىڭ شېھرى كۆچىگە سەل قارىماسلىق لازىم

ئېلاننىڭ شېھرىي كۈچىگە سەل قارىماسلىق لازىم

ئېلى ياسىن

يېقىندا تۇغقان يوقلاش ئۈچۈن جەنۇبىي شىنجاڭغا بارغانىدىم. بۇ جەرياندا دوست - بۇرادەرلەرنىڭ ئۆيلىرىدە مېھمان بولۇۋېتىپ، مۇنداق بىر ئىشقا ھەيران بولدۇم: تۇرمۇش سەۋىيىسى ئادەتتىكىدەك كىشىلەرمۇ مېھمانلارنى كۈتۈۋېلىش ئۈچۈن يەشكىلەپ «جيەنلىباۋ» ئىچىملىكى سېتىۋېلىپ ساقلايدىكەن. ھاراق - تاماكا دۇكانلىرىدىمۇ «جيەنلىباۋ» ئىچىملىكىنىڭ مال مەنبەسى تولۇق ئىكەن، سورۇنلاردا كىشىلەر «جيەنلىباۋ» ئىچىملىكىنى خۇددى شىنجاڭ پىۋىسىنى ئىچكەندەك بەخۇدۇك ھالدا ئىستېمال قىلىدىكەن.

ئۇلار شۇنچە بايمۇ؟ ياق، ھەرگىز ئۇنداق ئەمەس، بۇنىڭدىكى ئاساسلىق سىر - مەھسۇلاتنىڭ سۈپىتى ياخشى بولغاندىن سىرت، ئۇنىڭ جەلپ قىلىش كۈچىنىڭ يۇقىرى بولغانلىقىدا. مۇنداقچە ئېيتقاندا، مۇشۇ ئىچىملىكنى ئېلان قىلىش ئۈچۈن خەجلەنگەن پۇلنىڭ كۆپلىكىدە.

مەن بۇ رېئاللىقتىن شۇنى ھېس قىلدىمكى، بۈگۈنكى ئېلېكترون - ئۇچۇر دەۋرىدە ياشاۋاتقان شىنجاڭلىقلارنىڭ كاللىسىدىمۇ ئېلان - ئۇچۇر ئېڭى شەكىللەنگەن. ئۇلار ئۇچۇرغا ئەھمىيەت بېرىدىغان، ئۆزلىرى لايىق تاپقان ئۇچۇرلارنى دەرھال قوبۇل قىلىپ، تۇرمۇش ئەمەلىيىتىگە سىڭدۈرىدىغان ھالەتكە يەتكەن. بۇ ھال بەزىلەرنىڭ: «شىنجاڭلىقلار ئۇچۇرغا ئەھمىيەت بەرمەيدۇ. ئۇلاردا ئېلان ئېڭى يوق، مىللىي تىل - يېزىقتا ئېلان بەرگەنلىك بىكار پۇل خەجلىگەنلىك» دېيىدىغان قاراشلىرىغا تولۇق رەددىيە بېرەلەيدۇ.

يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، بازارلار ئاۋاتلىشىپ، تاۋار رىقابىتى كۈنسېرى كەسكىنلەشتى. ئېلان - ئۇچۇر كەسپى 4 - كەسىپكە ئايلىنىپ، كىشىلەر تۇرمۇشىغا سىڭىپ كىردى. شىنجاڭلىقلارمۇ كۈندىلىك خىزمەت، تۇرمۇش داۋامىدا تۈرلۈك تەشۋىقات ۋاسىتىلىرى ئارقىلىق ئېلان - ئۇچۇرلارنى قوبۇل قىلىدىغان، ئۆزلىرى لايىق تاپقانلىرىنى تۇرمۇش ئىستېمالىغا ئايلاندۇرىدىغان بولدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە 1995 - يىلى 2 - ئايدا «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئېلان قانۇنى» يولغا قويۇلۇپ، ساختا، ناچار تاۋارلارنىڭ ئېلان تەشۋىقاتى ئارقىلىق ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق-مەنپەئىتىنى زىيانغا ئۇچرىتىشىنىڭ ئالدى ئېلىندى ھەم توسۇپ قېلىندى. ئېلان - ئۇچۇرلارنىڭ ھەقىقىيلىكى، چىنلىقى كاپالەتكە ئىگە قىلىندى. مىللىي تىل - يېزىقتىكى تەشۋىقات ۋاسىتىلىرىدە بېرىلگەن ئېلان - ئۇچۇرلارنىڭ سانىمۇ كۆپەيدى، ئېلانلارنىڭ ئىشلىنىش سۈپىتى ۋە جەلپكارلىقىمۇ خەنزۇ تىل - يېزىقتىكى ئېلانلاردىن قېلىشمايدىغان ھالەتكە يەتتى.

«جانان چەينەك، زەپە چاي،
گۈل كۆرۈندى كۆزۈمگە،
شۇڭا ھەمراھ قىلدىم مەن،
ئەرتە - كەچتە ئۆزۈمگە.»

«بالام، گۈزەللىكنى تەبىئەت، يەنى تەبىئىي نەرسىلەر بېرىدۇ. چېچىم كۆركەم بولسۇن، چۈشۈپ كەتمىسۇن، ئاقىرىپ كەتمىسۇن دېسەڭ، «يىلىم» ماركىلىق تەبىئىي چاچ يىلىمىنى ئىشلەتكىن» ...

يۇقىرىقىدەك ئېلانلار قويۇق مىللىي تۈسكە، تەسىرچانلىققا، ئۆزگىچە جەلپ قىلىش كۈچىگە ئىگە بولغانلىقىدەك ئالاھىدىلىكى بىلەن ئاممىنىڭ كۆڭلىگە يېقىپ، بۇ مەھسۇلاتلار ئىستېمالچىلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى. بۇ مەھسۇلاتلارنى ياراتقۇچىلار - شىنجاڭلىق كارخانىچىلار، ئۇلار ئۆز يۇرتىنىڭ جۇغراپىيىلىك ئەۋزەللىكى، تەبىئىي بايلىقلىرىدىن ماھىرلىق بىلەن پايدىلىنىپ، بۇ تاۋارلارنى ئىشلەپ چىقىرىپ ئۆز خەلقىگە تەقدىم قىلدى. يەنە كېلىپ، ئۇلار ئۆزى ياشاۋاتقان مۇھىتتىكى خەلقنىڭ ئېھتىياجى، ئىنتىلىشلىرى، تۇرمۇش سەۋىيىسى ۋە ئۆرپ - ئادىتىنى بىر قەدەر پىششىق بىلگەچكە ھەم ئېلان - تەشۋىقاتلاردا بۇ نۇقتىغا تولۇق ئەھمىيەت بەرگەچكە ئېلان ئاڭلىتىلىپ، ئۇزۇن ئۆتمەيلا، مەھسۇلاتلىرى بازار تاپتى. بۇنداق مىساللاردىن خېلى كۆپ كۆرسىتىش مۇمكىن.

ئىچكىرى ئۆلكىلەر، دېڭىز بويىدىكى رايونلار كارخانىلىرىنىڭ تاۋارلىرى ھازىر شىنجاڭ بازارلىرىدا ئاساسىي سالماقنى ئىگىلەيدۇ. ئۇنداقتا، ئۇلارنىڭ مىللىي تىل- يېزىقتىكى ئېلانلارنىڭ ئۈنۈمىگە بولغان كۆزقارىشى قانداق؟

«جۇڭيى» ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى گۇرۇھى شىركىتىنىڭ شىنجاڭدىكى باش ۋەكالەتچىسى دىڭ ئەپەندى ماڭا مۇنداق دېدى: «مەن شىنجاڭ خەلق رادىئو ئىستانسىسىدا، ئۇيغۇر تىلىدا ئېلان بېرىش ئۈچۈن ھەر يىلى 60 مىڭ يۈەن ئەتراپىدا پۇل خەجلەيمەن. مەن بۇ پۇلنى خەجلىگىنىمدىن، جۈملىدىن ئۇيغۇر تىلىدىكى ئېلاننىڭ ئۈنۈمىدىن ناھايىتى رازى. بىزنىڭ سېتىش بۆلۈمىمىزگە ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرىنى سېتىۋېلىش ئۈچۈن كېلىدىغانلارنىڭ كۆپىنچىسى ئاز سانلىق مىللەت كىشىلىرى، ئۇلار رادىئودىن ئېلاننى ئاڭلاپ بىزنى ئىزدەپ كەلگەن. بىزمۇ مەھسۇلاتىمىزنىڭ سۈپەتلىكلىكى، باھاسىنىڭ مۇۋاپىقلىقى ھەم ئەلا مۇلازىمىتىمىز بىلەن ئۇلارنى رازى قىلىشقا تىرىشىمىز.»

مېنىڭچە، دىڭ ئەپەندى ناھايىتى توغرا ئويلىغان، تاۋارلىرىنى سېتىپ چىقىرىش ھالقىسىدا شىنجاڭدىكى 10 مىليوندىن ئارتۇق ئاز سانلىق مىللەت ئىستېمالچىلىرىنى نەزەردىن ساقىت قىلىۋەتمىگەن. شۇڭا ئۇ ئېلان تەشۋىقاتى ئارقىلىق ئاز سانلىق مىللەت ئىستېمالچىلىرىنى ئۆز مەھسۇلاتلىرىغا جەلپ قىلىپ، كارخانىنىڭ ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرگەن.

بازار خۇددى جەڭگاھقا ئوخشايدۇ. ئۇنىڭدا رىقابەت ناھايىتى كۈچلۈك، رىقابەتچىلەرمۇ كۆپ بولىدۇ. رىقابەتتە ئۇتۇپ چىقىش ئۈچۈن، كارخانىچىلاردا بازاردا پۇت دەسسەپ تۇرالايدىغان مەھسۇلات ئىشلەپچىقىرىشتىن ئىبارەت تالانت بولغاندىن باشقا يەنە پۇرسەتنى پۇختا ئىگىلەپ، مەھسۇلاتلىرىنى ئىستېمالچىلارغا يۈزلەندۈرەلەيدىغان بازار ئېڭى بولۇشى كېرەك. بۇنىڭدا ئېلان تەشۋىقاتى مۇھىم ئورۇن تۇتىدۇ.

ئەلا سۈپەتلىك مەھسۇلاتلار بولۇپ، سېتىش ھالقىسى چىڭ تۇتۇلمىسا، كارخانا قەرزگە بوغۇلىدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن، رىقابەتتە ئۇتۇپ چىقىش نىيىتىگە كەلگەن ھەرقانداق كارخانىچى ئېلان تەشۋىقاتىنىڭ رولىغا ھەرگىز سەل قارىماسلىقى لازىم.

تۇرمۇشىڭىزغا مەسلىھەت

1. ئۇخلاش كىيىمى بىلەن تالاغا چىقماسلىق كېرەك. كىيىم - كېچەك تۈرلىرىنىڭ كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ، ئۇخلاش كىيىملىرىنىڭ تۈرلىرىمۇ كۆپىيىپ، پاسونىمۇ كۆپ خىللاشتى. لېكىن ئۇخلاش كىيىمى قانچىلىك چىرايلىق، ساقىن بولمىسۇن، ئۇ يەنىلا ئۇخلاش كىيىمى. بەزى ئاياللار ئاۋارىچىلىقتىن قېچىپ ياكى راھەت ھېس قىلىپ، ئۇخلاش كىيىمى بىلەن تالا - تۈزلەرگە چىقىدۇ. ھەتتا بازارغا كېتىپ قالىدۇ. بۇنداق قىلىش كىشىلەرگە مەدەنىيەتسىزلىك تۇيغۇسى بېرىپ قويىدۇ. شۇڭا ئاياللار ئۇخلاش كىيىمى بىلەن سىرتقا چىقماسلىقى كېرەك. ئۇخلاش كىيىمى بىلەن قازان بېشىغا بېرىشقا تېخىمۇ بولمايدۇ.

2. كۆڭلەك كىيىپ ۋېلسىپىت منمەسلىك كېرەك. ئاياللار كەڭ ئېتەك كۆڭلەك بىلەن ۋېلسىپىت مىنگەندە كۆڭلەك ئېتىكىنىڭ ۋېلسىپىت چاقىغا يۆگىشىپ قېلىشىدىن ئېھتىيات قىلىپ، ئېتەكنىڭ ئۇچىنى رول بىلەن قوشۇپ تۇتۇۋالىدۇ. بۇنداق قىلغاندا يوتا ئېچىلىپ قېلىشى ھەتتا كالتە ئىشتان كۆرۈنۈپ قېلىشى مۇمكىن. تار كۆڭلەك كىيگەندە ۋېلسىپىت مىنىش تېخىمۇ بىئەپ. شۇڭا ئەڭ ياخشىسى ئاياللار كۆڭلەك كىيىپ ۋېلسىپىت منمەسلىكى كېرەك.

3. كۆڭلەك كىيگەندە ئولتۇرۇپ - قوپۇشقا دىققەت قىلىش كېرەك. تار ئېتەك كۆڭلەك كىيگەندە خالىغانچە زوڭزىيىپ ئولتۇرماسلىقى كېرەك. بەزى ئاياللار كەڭ ئېتەك كۆڭلەك كىيگەندە ئېتەكنىڭ توپا بولۇپ كېتىشىدىن ئېھتىيات قىلىپ، ئېتەكنى يىغىۋالىدۇ. ھەتتا بېزىلاردا بەزى ئاياللار كۆڭلەك ئېتىكىنى پۈتۈنلا قايرىۋېتىپ، كالتە ئىشتان بىلەن ئولتۇرىدۇ. بۇ تولىمۇ مەدەنىيەتسىزلىك ۋە چاكىنىلىق. مەيلى قانداق بولمىسۇن ئاياللار كۆڭلەك كىيگەندە ئىشتىنىنى باشقىلارغا كۆرسەتمەسلىكى، تىزىنىڭ ئۈستىنى ئېتەك بىلەن تولۇق يېپىپ، ئەدەبلىك ئولتۇرۇشى لازىم.

4. كىيىم - كېچەكلىرىنىڭ سىرتىمىسىغا دىققەت قىلىشى كېرەك. كىيىم - كېچەك سىرتىمىسىنىڭ ئېچىلىپ قېلىپ، ئوڭايسىز ئەھۋالغا چۈشۈپ قېلىشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، ئاياللار ھەر قانچە ئالدىراش بولسىمۇ كىيىمىنىڭ سىرتمىسىنى تولۇق ئېتىشى، سىرتمىدا چاتاق كۆرۈلسىلا دەرھال ئالماشتۇرۇشى ياكى ئۇنداق كىيىمنى كىيمەسلىكى، بەك تار سىرتمىلىق كىيىملەرنىمۇ كىيمەسلىكى كېرەك.

5. پايپاققا ئالاھىدە ئېتىبار بېرىش كېرەك. كالتە يوپكا كىيگەندە ئۇزۇن پايپاق بىلەن يوپكا ئارىسىدا يوتىنىڭ مەلۇم قىسمىنىڭ ئوچۇق قېلىشىدىن ياكى پايپاق رېزىنكىسىنىڭ كۆرۈنۈپ قېلىشىدىن ساقلىنىش، ئەڭ ياخشىسى ئىشتانپايپاق كىيىش كېرەك. يازدا پايپاق رەڭگى تېرىگە قانچە يېقىن بولسا شۇنچە ياخشى. ئەڭ ياخشىسى باشقىلار پۈتتا پايپاق بار - يوقلۇقىنى بىلەلمىگىدەك دەرىجىدە سۈزۈك ئەت رەڭ پايپاق كىيىشى كېرەك. يىرتىق ياكى يامالغان پايپاقلارنى كىيمەسلىك كېرەك.

ماتېرىيالدىن

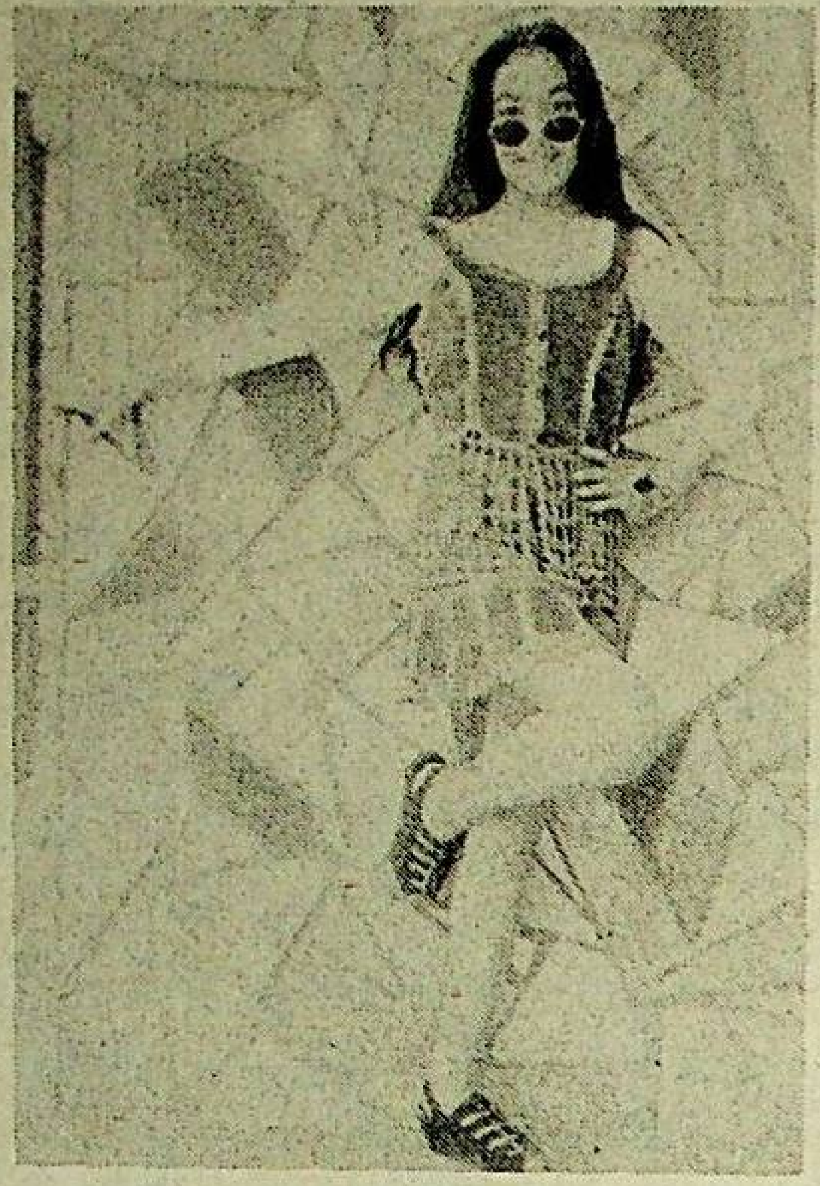

غەيرەت مەمتىمىن فوتوسى

ئۆزىڭىزنى ئۆزۈڭلۈك ئارقىلىق داۋالاشنى ئۆگىنىۋېلىڭ

بىر دوختۇر ئاغىنەم مەندىن: «سىز 50 ياشتىن 60 ياشقىچە بولغان ئون يىل ئىچىدە بىرەر قېتىممۇ دوختۇرخانىدىن دورا سېتىۋالمىدىڭىز، ئارىلاپ كېسەل بولۇپ قالسىڭىزمۇ ناھايىتى تېزلا ساقىيىسىز، قاچانلا قارىسا ئىككى مەڭزىڭىز قىپقىزىل، روھىي ھالىتىڭىز تېتىك تۇرىسىز، بۇنىڭدا قانداق سىر بار؟» دەپ سورىغانىدى، مەن كۈلۈپ كېتىپ: «بۇنىڭدا ھېچقانداق سىر يوق. مەن كېسەل بولسام دورا ئارقىلىق ئەمەس بەلكى ئۆزۈڭلۈك ئارقىلىق ئۆزۈمنى داۋالايمەن» دېدىم. ئۆزۈڭلۈكنىڭ ئادەم بەدىنىگە ئۆزۈڭلۈك يەتكۈزۈش رولىدىن باشقا يەنە كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە داۋالاش رولىمۇ بار. شۇڭا ئۆزۈڭلىنىشمنى ئۈزلۈكسىز تەگشەپ، شۇ ئارقىلىق ئۆزۈمنى كۈتىمەن. بىر مەزگىل گېلىم ئىششىپ ئاغرىدى. جۇڭگوچە داۋالايدىغان بىر دوختۇر ئاغىنەم ماڭا ئاغىچىدىن كۆپرەك يەپ بېرىشىمنى ئېيتتى. ئۇنىڭ كېيى بويىچە ئىككى كۈن ئاغىچە يەپ، ئىككى كۈن ئاغىچە شورپىسى ئىچتىم. ئۈنۈمى ناھايىتى ياخشى بولدى. ئاغىچىنىڭ خۇسۇسىيىتى مۆتىدىل ئىكەن.

ھازىر كىشىلەر راك كېسىلىگە دۇچار بولۇپ قېلىشتىن بەك قورقىدۇ. ئەمەلىيەتتە خام سامساق، ئاق تۇرۇپ، يېسىۋىلەك، پەمىدۇر، كاۋا، نوقۇت، ئازغان تىپىگە كىرىدىغان مېۋىلەر، مەسلەن، قارا ئۆرۈك، شاپتۇل، ئالما، ئالۇچا، ئۆرۈكلەرنىڭ راك كېسىلىگە قارشى تۇرۇش ۋە ئالدىنى ئېلىش رولى بار.

يېقىندا مەن گېزىتتىن «ئۆزۈڭلىنىش ئارقىلىق داۋالىنىش» ناملىق بىر ماقالىنى كۆرۈپ كۆچۈرۈۋالغانىدىم. بۇنى ئىلمىي ئۇسۇلدا ئۆزۈڭلىنىش ئارقىلىق داۋالىنىشقا قىزىقىدىغان كىتابخانلارغا تەقدىم قىلىمەن.

تاماقتىن كېيىن نەشپۈت يېسە بەلغەمنى بوشىتىدۇ، سۇڭپىيازنى قايىنتىپ ئىچسە زۇكامنى ساقايتىدۇ، دېڭىز پالىكى (خەيدەي)نىڭ تەركىبىدە يود ماددىسى بار، ئۇ قاننىڭ ئۇيۇپ قېلىشىدىن ساقلايدۇ، ماشىنىڭ زەھەر قايتۇرۇش ئۈنۈمى يۇقىرى، پەمىدۇر، قاننى تولۇقلاپ چىراينى گۈزەللەشتۈرىدۇ، ياڭاق ئۆپكىنى قۇۋۋەتلەپ، چاچنى قويۇقلىتىدۇ، تەرخەمەك ئورۇقلىتىدۇ، سامساق ئۈچەي، ئاشقازان ياللۇغىغا شىپا بولىدۇ، كۆك كاۋا ئىششىقنى ياندۇرۇپ سۈيدۈكنى راۋانلاشتۇرىدۇ، يېسىۋىلەك سۈيدۈكنى راۋانلاشتۇرۇپ، زەھەرنى قايتۇرىدۇ، پىدىگەن يەلنى ھەيدەپ، قاننى راۋانلاشتۇرىدۇ، ئاپېلسىن پوستىنى قايىنتىپ ئىچسە، ئىشتەينى ئېچىپ، بەلغەمنى بوشىتىدۇ، پىۋا خولېسترىننى تۆۋەنلىتىدۇ، تۇخۇم مېڭىنى قۇۋۋەتلەيدۇ، ھەسەل ئۆپكىنى نەمدەپ، ئۈمۈرنى ئۇزارتىدۇ، ئاق مور بەدەننى ساغلاملاشتۇرۇپ، قېرىشنىڭ ئالدىنى ئالىدۇ.

ماتېرىيالدىن

ئۆركەش جاپپار فوتوسى

جۇڭگو مۇخبىرلار جەمئىيىتى جياڭ زېمىننىڭ «1 - ئىيۇل»دا قىلغان سۆزىنى ئۆگىنىش بويىچە سۆھبەت يىغىنى ئۆتكۈزدى

ئاخبارات قوشۇنىنىڭ سىياسىي، كەسپىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو مۇخبىرلار جەمئىيىتى بۈگۈن مەملىكەتلىك ئاخبارات مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن بىر قىسىم ئاپتورلارنىڭ سۆھبەت يىغىنىنى ئۆتكۈزدى. يىغىن قاتناشچىلىرى يولداش جياڭ زېمىننىڭ «1 - ئىيۇل»دا قىلغان سۆزىنى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇرۇش، ئاخبارات قوشۇنىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش توغرىسىدىكى تەسىراتلىرىنى كەڭ كۆشادە بايان قىلدى.

يىغىن قاتناشچىلىرى مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: جياڭ زېمىننىڭ سۆزى روشەن دەۋر ئالاھىدىلىكىگە ۋە زور ستراتېگىيىلىك ئەھمىيەتكە ئىگە، ئۇ پۈتۈن پارتىيە، جۈملىدىن ئاخبارات سېپى ئالدىغا ئومۇمىيلىقتا مۇناسىۋەتلىك، كېچىكتۈرگىلى بولمايدىغان بىر مۇھىم ۋەزىپىنى قويدى. «خەلق گېزىتى» ئىدارىسىدىن يۈي نىڭ تەسىراتىنى سۆزلەپ مۇنداق دېدى: ئەسىر ھالقىيدىغان ئۇلۇغۋار نىشانغا يېتىش، پۈتكۈل جەمئىيەتنىڭ بولۇپمۇ پارتىيىلىك كادىرلارنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش تارىخنىڭ مۇقەررەر تەلىپى بولۇپ قالدى. پارتىيە خىزمىتىنىڭ تەركىبىي قىسمى بولغان ئاخبارات ئىشلىرى زىممىسىگە ئالغان ۋەزىپىمۇ ئوخشاشلا مۇشۇنىڭغا مۇناسىپ يۇقىرى ساپالىق ئاخباراتچىلار قوشۇنى بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ.

يۇقىرى ساپا قەيەردىن كېلىدۇ؟ جياڭ زېمىننىڭ ياش كادىرلارغا قىلغان «قېتىرقىنىپ ئۆگىنىش، تىرىشىپ ئىشلەش، ئىجاد قىلىشقا جۈرئەت قىلىش، ئاڭلىق تۆھپە قوشۇش» دېگەن سۆزى نۇرغۇن ياش ئاخباراتچىنى ئەستايىدىل ئويلىنىشقا رىغبەتلەندۈردى. بۇ يىل جۇڭگو ئاخبارات مۇكاپاتى بويىچە ئالاھىدە مۇكاپاتقا ئېرىشكەن «رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئۈلگىسى - كۇڭ فەنسېن» دېگەن ماقالىنىڭ ئاپتورى، شىنخۇا ئاگېنتلىقىنىڭ مۇخبىرى خې پىڭ بۇ تۆت تەلەپ ياش كادىرلارنىڭ ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىشىگە ئېنىق يۆنىلىش كۆرسىتىپ بەردى، دېدى. ئۇ يەنە مۇنداق دېدى: ھازىر كۆپلىگەن ياش كادىر ئاخبارات سېپىگە قوشۇلماقتا، ئۇلار جۇشقۇن، ھاياتىي كۈچكە ئىگە. لېكىن ئۇلارنىڭ سىياسىي، كەسپىي ساپاسىنى پارتىيە ۋە خەلقنىڭ ئۈمىدى، ئۇلار زىممىسىگە ئالغان تارىخىي ۋەزىپە بىلەن سېلىشتۇرغاندا پەرق ناھايىتى زور. شۇڭا ئۆگىنىشنى كۈچەيتىش ئالاھىدە ئەھمىيەتكە ئىگە. ئۇلار چوقۇم ماركسىزم لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى ۋە يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى، كۆڭۈل قويۇپ پۇختا ئۆگىنىشى، پارتىيىنىڭ ئاخبارات خىزمىتىدىكى ئېسىل ئەنئەنىسىنى، ھەر خىل پىكىر بىلىملىرىنى ئۆگىنىشى كېرەك. شۇنداق قىلغاندىلا، مەركەز تەلەپ قىلغان «سىياسىي جەھەتتە كۈچلۈك، كەسپتە پىششىق، ئىستىلدا دۇرۇس» بولۇش ئۆلچىمىگە يەتكىلى، دەۋر بىزگە يۈكلىگەن ۋەزىپىنى تېخىمۇ ياخشى ئادا قىلغىلى بولىدۇ.

ئاتاقلىق پېشقەدەم ئاخباراتچى، جۇڭگو مۇخبىرلار جەمئىيىتىنىڭ رەئىسى ۋۇ لېڭشى مۇنداق دېدى: ئاخبارات خىزمىتىدە سىياسىي ساپا بىلەن كەسپىي سەۋىيىنى بىر-بىرىدىن ئايرىۋېتىشكە بولمايدۇ، پارتىيىمىزنىڭ ئاخباراتچىلار قوشۇنى ئەزەلدىنلا ئېسىل، شەرەپلىك ئەنئەنىگە ئىگە، ئۇ ئۇرۇش يىللىرىدا بولسۇن ياكى تىنچ مەزگىلدە بولسۇن، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ ئىشلىرىغا سادىق بولۇپ كەلدى. پارتىيىنىڭ لۇشيەن، فاڭجېنلىرى بىلەن ئاڭلىق ھالدا بىردەكلىكنى ساقلاپ، دۆلەت، خەلقنىڭ تەقدىرىگە كۆڭۈل بۆلۈپ، ئاممىنىڭ ساداسىنى ئەكس ئەتتۈردى، بۇ ئىستىلنى ساقلاپ قېلىش ۋە جارى قىلدۇرۇش كېرەك.

مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى شۈي گۇاڭچۈن ئاخىرىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ئاخبارات قوشۇنىنىڭ ساپاسىنى ئومۇميۈزلۈك ئۆستۈرۈشتە سىياسىينى، پارتىيىۋىلىكنى تەكىتلەش ئەڭ مۇھىم. بۇ پارتىيىنىڭ ئاخبارات خىزمىتىگە قويغان ماھىيەتلىك تەلىپى، شۇنداقلا قوشۇنىمىزنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشتىكى يادرولۇق ئامىل. شۈي گۇاڭچۈن ئاخبارات قوشۇنىنىڭ ھازىرقى ئەھۋالىنى نەزەردە تۇتۇپ مۇنداق دېدى: نەزەرىيە جەھەتتە، ئېتىقاد جەھەتتە قەتئىي بولۇشنى، جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش مەقسىتىنى ئالاھىدە تەشەببۇس قىلىش كېرەك، شۇنىڭ بىلەن بىللە، تەشۋىقات ئىنتىزامىغا رىئايە قىلىش، «ئىدىيىنى ئازاد قىلىش، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش» ئىدىيىۋى لۇشيەنىدە چىڭ تۇرۇش، قوشۇنىمىزدىكى ھەر بىر كىشىنى ئەخلاقىي، ئەقلىي جەھەتتە ئومۇميۈزلۈك يېتىشىپ، ئېلىمىزنىڭ ئاخبارات ئىشلىرىنى ئۈزلۈكسىز ئالغا سىلجىتىدىغان قىلىش كېرەك.

مېھىر - مۇھەببەت

(بېشى 1 - بەتتە)

مۇداپىئەلىنىش پونكىتىنىڭ كېسەكتىن سېلىنغان بىر ھاجەتخانىسى بار ئىدى، كەلكۈندە بۇ ھاجەتخانا ئۆرۈلۈپ كەتكەچكە كەندە كەلكۈن سۈيىگە قوشۇلۇپ كەتكەنىدى، نۇرغۇن كىشى كەلكۈن ئىچىدە ئۇزاق تۇرغاچقا بەدىنىگە قىزىل مۇدۇرچەك چىقىپ كەتتى.

داۋامىدىكى نۇرغۇن تەسىرلىك كۆرۈنۈشنى لېنتىغا ئېلىۋالدى.

ياڭ شىنىڭ جەسىتى سامان ئارىسىدىن تېپىلدى.

بازار يېزىسىنىڭ تۇگۇك كەنتىدىكى 34 ياشلىق دېھقان ياڭ شى بويى 1.80 مېتىر كېلىدىغان قاۋۇل يىگىت ئىدى. كەلكۈن

تۇرمۇشىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇش 1 - دەرىجىلىك چوڭ ئىش ئىدى. شەھەرلىك پارتكوم، شەھەرلىك ھۆكۈمەت بۆلەرنى جىددىي ئورۇنلاشتۇردى. ئىدارىسى بارلارنىڭ مەسىلىسىنى ئۆز ئىدارىسى ھەل قىلىدىغان، ئىدارىسى يوقلارنىڭ مەسىلىسىنى ئاھالىلەر كومىتېتى بىر تەرەپ قىلىدىغان بولدى، ئاپەتكە

ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ 4 - كۈنىدە

جۇڭگو كوماندىسى بىر ئالتۇن مېدال، بىر كۈمۈش مېدالغا ئېرىشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 23 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو پالۋانى جەن شۈيگاڭ 26 - نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ بۈگۈن ئۆتكۈزۈلگەن 70 كىلوگراملىقلار بويىچە ئېغىرلىق كۆتۈرۈش مۇسابىقىسىدە 162.5 كىلوگرامنى دەس كۆتۈرۈش، 195 كىلوگرامنى ئىتتىرىپ كۆتۈرۈش ۋە 357.5 كىلوگراملىق ئومۇمىي نەتىجە بىلەن مۇشۇ دەرىجىلىكلەرنىڭ ئۈچ تۈردىكى مۇسابىقىسىدە دۇنيا رېكورتىنى يېڭىلاپ، ئالتۇن مېدالغا ئېرىشتى.

جەن شۈيگاڭ ئۈچ تۈر بويىچە دۇنيا رېكورتىنى ساقلاپ كەلگەن چاۋشيەنلىك جىن مىگەن قاتارلىق كۈچلۈك رەقىبىنى يېڭىپ غەلىبە قىلدى. خەلقئارا ئېغىرلىق كۆتۈرۈش بىرلەشمە جەمئىيىتىنىڭ باياناتچىسى بوسكوۋىچ ئېيتقاندەك: جەن شۈيگاڭ «ئەمەلىي كۈچى ئارقىلىق ئۆزىنىڭ مۇشۇ دەرىجىلىكلەر ئىچىدە دۇنيا بويىچە ئەڭ مۇنەۋۋەر تەنھەرىكەتچى ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلىدى».

بۈگۈن ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ 4 - كۈنى. ئېغىرلىق كۆتۈرۈش، سۇ ئۈزۈش، قارىغا ئېتىش، قىلىچۋازلىق، گىمناستىكا، رودۋېچە چېلىشىش ۋە قەدىمچە چېلىشىش قاتارلىق چوڭ تۈرلەردە جەمئىي 17 ئالتۇن مېدال تارقىتىلدى. جۇڭگو ماھىرلىرى بىر ئالتۇن مېدال، بىر كۈمۈش مېدالغا ئېرىشىپ، ئالتۇن مېدال تاختىسىدا 4 - ئورۇننى ساقلاپ قالدى.

جۇڭگو كوماندىسىدىن ليۇ لىمىن ئاياللارنىڭ 100 مېترغا كېپىنەكچىلەپ سۇ ئۈزۈش مۇسابىقىسىدە بىر كۈمۈش مېدال ئالدى.

ئاغرىق ئازابى ۋە ئالتۇن مېدال ئالالماسلىقتەك قوش زەربىگە ئۇچرىغان مەرگەن ۋاڭ يىفۇ بۈگۈن 7 - لىك سالاھىيىتى بىلەن ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىگە قاتنىشىپ، ئاخىرىدا 659.3 ھالقا ئومۇمىي نەتىجە بىلەن 6 - لىككە ئېرىشتى.

جۇڭگو ئاياللار پۇتبول كوماندىسى بۈگۈن 5:1 نەتىجە بىلەن شىمالىي ياۋروپادىكى كۈچلۈك كوماندا - دانىيە كوماندىسىنى يېڭىپ، 2 - گۇرۇپپا مۇسابىقىسىدە غەلىبە قىلىپ، ئالدىنقى تۆت كۈچلۈك كوماندا قاتارىدىن ئورۇن ئالدى.

7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى، 26 - نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ

دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى، مەملىكەتلىك تەنتەربىيە باش جەمئىيىتى، جۇڭگو ئولىمپىك كومىتېتى تېلېگرامما ئەۋەتىپ، جەن شۈيگاڭنىڭ چېمپىيون بولغانلىقىنى تەبرىكلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 23 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى، مەملىكەتلىك تەنتەربىيە باش جەمئىيىتى، جۇڭگو ئولىمپىك كومىتېتى بۈگۈن جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكىگە تەبرىك تېلېگراممىسى ئەۋەتىپ، ئېلىمىز ماھىرى جەن شۈيگاڭنىڭ بۈگۈن ئۆتكۈزۈلگەن ئەرلەرنىڭ ئېغىرلىق كۆتۈرۈش مۇسابىقىسىنىڭ 70 كىلوگرام دەرىجىلىكلەر بويىچە مۇسابىقىسىدە دۇنيا رېكورتىنى بۇزۇپ تاشلاپ، چېمپىيون بولغانلىقىنى تەبرىكلىدى.

تەبرىك تېلېگراممىسىدا مۇنداق دېيىلدى: 26 - نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىدە ئېلىمىزنىڭ ئېغىرلىق كۆتۈرۈش ئەزىمەتلىرىنىڭ ئارقا - ئارقىدىن زەپەر قۇچقانلىقى ئېلىمىزنىڭ ئېغىرلىق كۆتۈرۈش تەنھەرىكىتى سەۋىيىسىنىڭ زور دەرىجىدە ئۆسكەنلىكىدىن دېرەك بېرىدۇ، بىز سىلەرنى قىزغىن تەبرىكلەيمىز ۋە سىلەردىن سەممىي ھال سورايمىز.

تەبرىك تېلېگراممىسىنىڭ ئاخىرىدا مۇنداق دېيىلدى:

كەلگۈن ئىچىدە ئۇزاق تۇرغاچقا بەدىنىگە قىزىل مۇدۇرچەك چىقىپ كەتتى.

زىنچۇەنزى بازىرىنىڭ تەشۋىقات خادىمى ۋۇشىڭگۇڭ شىددەتلىك كەلكۈن ئىچىدە ھاياتىنىڭ خەۋپكە ئۇچرىشىغا قارىماي، يەتتە كىشىنى قۇتقۇزۇپ چىقتى، لېكىن ئۆزىنىڭ ئاتا- ئانىسىنىڭ يەرلىرى سۇ ئاستىدا قالدى، سىڭلىسىنىڭ ئۆيى ئۆرۈلۈپ چۈشكەن بولسىمۇ، ئۇلارغا قاراشقا چولىسى تەگمىدى.

فۇكاڭ شەھەرلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە ئىدارىسىنىڭ سىنئالغۇ مۇخبىرى سۈن گوفۇ 7 - ئاينىڭ 19 - كۈنى كەچ سائەت ئوندا زىنچۇەنزىگە كەلكۈن كەلگەنلىكىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن ئالتايغا بارىدىغان ئاپتوبۇسقا چۈشۈپ شۇ كۈنى كەچ سائەت 12دە يامغۇرغا قارىماي نەق مەيدانغا يېتىپ كەلدى. ئۇ بىر كېچە - كۈندۈز سۇ ئىچىدە يۈرۈپ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش

ياشلىق دېھقان يالڭ شى بويى 1.80 مېتر كېلىدىغان قاۋۇل يىگىت ئىدى. كەلكۈن كەلگەندە ئۇ ئۈچ ھەمراھى بىلەن خامان تېپىۋاتاتتى، ئۇ خاماندىن قېچىپ چىققاندىن كېيىن ئىككى ھەمراھىنىڭ سۇ ئىچىدە قالغانلىقىنى كۆرۈپ، شىددەتلىك ئېقىۋاتقان ئېقىنغا ئىككىلەنمەي ئۆزىنى ئېتىپ ياشانغان بىر كىشىنى قۇتۇلدۇرۇپ چىقتى، ئۇ شىددەتلىك ئېقىنغا 2 - قېتىم ئۆزىنى ئاتقاندا رەھىمسىز كەلكۈن ئۇنى يۇتۇپ كەتتى. يۇرتداشلار يىغا - زار قىلىشىپ بىر كېچە- كۈندۈز ئىزدەپ، سەككىز كىلومېتر يىراقلىقتىكى ئېقىندا سامان ئارىسىدىن ئۇنىڭ جەسىتىنى تاپتى ...

مانا بۇ بىر ئاددىي دېھقانىنىڭ ھايات- ماماتلىق پەيتتىكى تاللىشى.

كەلكۈن پەسەيگەندىن كېيىن نۇرغۇن دېھقان ماكانسىز قالدى. ئۇلارنىڭ

ئىدارىسى يوقلارنىڭ مەسىلىسىنى ئاھالىلەر كومىتېتى بىر تەرەپ قىلىدىغان بولدى، ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلقنى كوچىدا قالدۇرۇشقا ھەرگىز بولمايتتى. شۇڭا ھەر مىللەت قېرىنداشلار ئۆزئارا ياردەم بېرىش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، بىر- بىرىگە دوستلۇق قولىنى سۇنۇشتى. فۇكاڭ شەھىرىدىكى 113 يىللىق تارىخقا ئىگە مەركىزىي مەسچىتتىكىلەر تەشەببۇسكارلىق بىلەن جاي ھازىرلاپ، ماكانسىز قالغان خەنزۇ، ئۇيغۇر، خۇيزۇ قېرىنداشلارنى قوينىغا ئالدى. ئابدۇللا داموللا بىزگە مۇنداق دېدى: ھازىر مەسچىتىمىزدە ئاپەتكە ئۇچرىغان 50 نەچچە كىشى بار، ئۇلارنىڭ ئۈچتىن بىرى خەنزۇ، «ھەر مىللەت خەلقى بىر ئائىلە كىشىلىرى، چۈنكى ھەممىمىز جۇڭگولۇق - تە».

رەھىمسىز كەلكۈن فۇكاڭلىقلارنى ۋەيران قىلالمىدى، چۈنكى ئۇلارنىڭ قەلبىدە ئۇن - تىنسىز تۆھپە قوشۇۋاتقان تالاي كىشىنىڭ مېھىر- مۇھەببىتى بار ئىدى ...

(بېشى 1 - بەتتە)

تۇڭ فۇلىن دوكلاتىدا مۇنداق دېدى: 1991- يىلدىن باشلاپ ئاپتونوم رايون بويىچە 1 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش تەربىيىسى قانات يايدۇرۇلغاندىن كېيىن «ئاساسىي قانۇن»يادرو، «ئورتاق قانۇن»لار ئاساس، «كەسپىي قانۇن»لار مۇھىم نۇقتا قىلىنغان ھالدا 2 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش تەربىيىسى قانات يايدۇرۇلدى. بەش يىلدىن بۇيان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىدە ھەرقايسى رايونلار ۋە ھەرقايسى ئالاقىدار تارماقلارنىڭ زىچ ماسلىشىشى، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ كەڭ كۆلەمدە قاتنىشىپ، ئىسلاھات، تەرەققىيات، مۇقىملىقتىن ئىبارەت ئومۇمىيەتنى زىچ چۆرىدەپ، مۇھىم نۇقتىنى گەۋدىلەندۈرۈپ، ئۆگىنىش بىلەن ئىشلىتىشنى بىرلەشتۈرۈشى ئارقىلىق كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى. ستاتىستىكىغا قارىغاندا، ئاپتونوم رايون بويىچە 10 مىليون 310 مىڭدىن ئارتۇق كىشى قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۆگىنىشكە قاتناشقان، ئۇلار قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش

ئوبيېكتلىرىنىڭ %90تىن كۆپرەكىنى ئىگىلەيدۇ.

لىۋياۋخۇا دوكلاتىدا مۇنداق دېدى: ئاپتونوم رايونىمىزدا 4 - ئاينىڭ ئاخىرىدىن 7 - ئاينىڭ ئاخىرىغىچە قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى قانات يايدۇرۇلدى ۋە زور نەتىجىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى. 4 - ئاينىڭ 20 - كۈنىدىن 7 - ئاينىڭ 10 - كۈنىگىچە خاراكتېرى قەبىھ، تەسىرى زور بولغان بىر تۈركۈم دېلولار ئارقا - ئارقىدىن پاش قىلىندى. جەمئىيەتكە ئېغىر دەرىجىدە زىيان يەتكۈزگەن جىنايەتچىلەر گۇرۇھى بىتچىت قىلىندى، جىنايىتى ئېغىر، قاچقۇن جىنايەتچىلەر تۇتۇلدى، قاتتىق زەربە بېرىش ئارقىلىق چوڭ - چوڭ جىنايى ئىشلار دېلولىرىنىڭ ئۆزلۈكسىز كۆپىيىپ كېتىشى تىزگىنلەندى، جەمئىيەت ئامانلىقى تەرتىپى كۈندىن كۈنگە مۇقىملاشتى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ھامىدىن نىياز، مۇئاۋىن مۇدىرلىرىدىن شې فۇپىڭ، يۈسۈپ مۇھەممىدى، تۇربايىر، ماسۇنلىياڭ، خوجىخان ھاكىموۋ، ئامىنە غاپپار، قادىر، سۈي گۈەنخۇا، باش كاتىپ مەھەممەت ئىسمائىل قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق يۇقىرى خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ باشلىقى ئابدۇرېھىم قادىر، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ باش تەپتىشى مەھەممەت يۈسۈپ، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى ماھىنۇرقاسىم يىغىنغا سىرتتىن قاتناشتى.

*****

ئېلان

ئۈرۈمچى شەھىرى «غەربىي شىمال» يولى ئاھالىلەر بىناسىدا ئولتۇرۇشلۇق ئابلىز روزى: سىزنىڭ ئۈستىڭىزدىن ئۈرۈمچى شەھەر «قىزىلتاغ» سودا سارىيى ئۆي دەۋاسى قىلىپ مەھكىمىمىزگە ئەرز سۇندى. ئېلان بېرىلگەن كۈندىن ئېتىبارەن 60 كۈن مۆھلەت ئىچىدە مەھكىمىمىزگە ياكى ئۆزىڭىز تۇرۇشلۇق جايدىكى خەلق سوت مەھكىمىسىگە بېرىپ ئۆز پىكرىڭىزنى بەرمىسىڭىز، ھۆكۈم ئارقىلىق سىرتىڭىزدىن بىر تەرەپ قىلىمىز.

ئۈرۈمچى شەھەر سايباغ رايونلۇق خەلق سوت مەھكىمىسى

ئۈرۈمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ئازراق يامغۇر يېغىپ كېيىن بۇلۇتلۇق بولۇپ، كېچىسى بۇلۇتلۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا ℃ 16 – ℃ 25 بولىدۇ. تۆت بال شامال چىقىدۇ.

تەبرىك تېلېگراممىسىنىڭ ئاخىرىدا مۇنداق دېيىلدى: جۇڭگونىڭ بارلىق تېرىبېرلىرى، تەنھەرىكەتچىلىرىنىڭ قەيسەرلىك بىلەن ئېلىشىش، بوسۇشكە، يېڭىشكە جۈرئەت قىلىش روھىنى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇپ، يەنە ياخشى نەتىجىگە ئېرىشىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى، 26 - نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئەرلەرنىڭ 70 كىلوگراملىقلار دەرىجىسى بويىچە ئېغىرلىق كۆتۈرۈش مۇسابىقىسىدە جۇڭگو ماھىرى جەن شۈيگاڭ 357.5 كىلوگراملىق ئومۇمىي نەتىجە بىلەن ئالتۇن مېدالغا ئېرىشىپ، دۇنيا رېكورتىنى يېڭىلىدى.

سۈرەتتە: جەن شۈيگاڭ مۇكاپات سۇپىسىدا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

*****

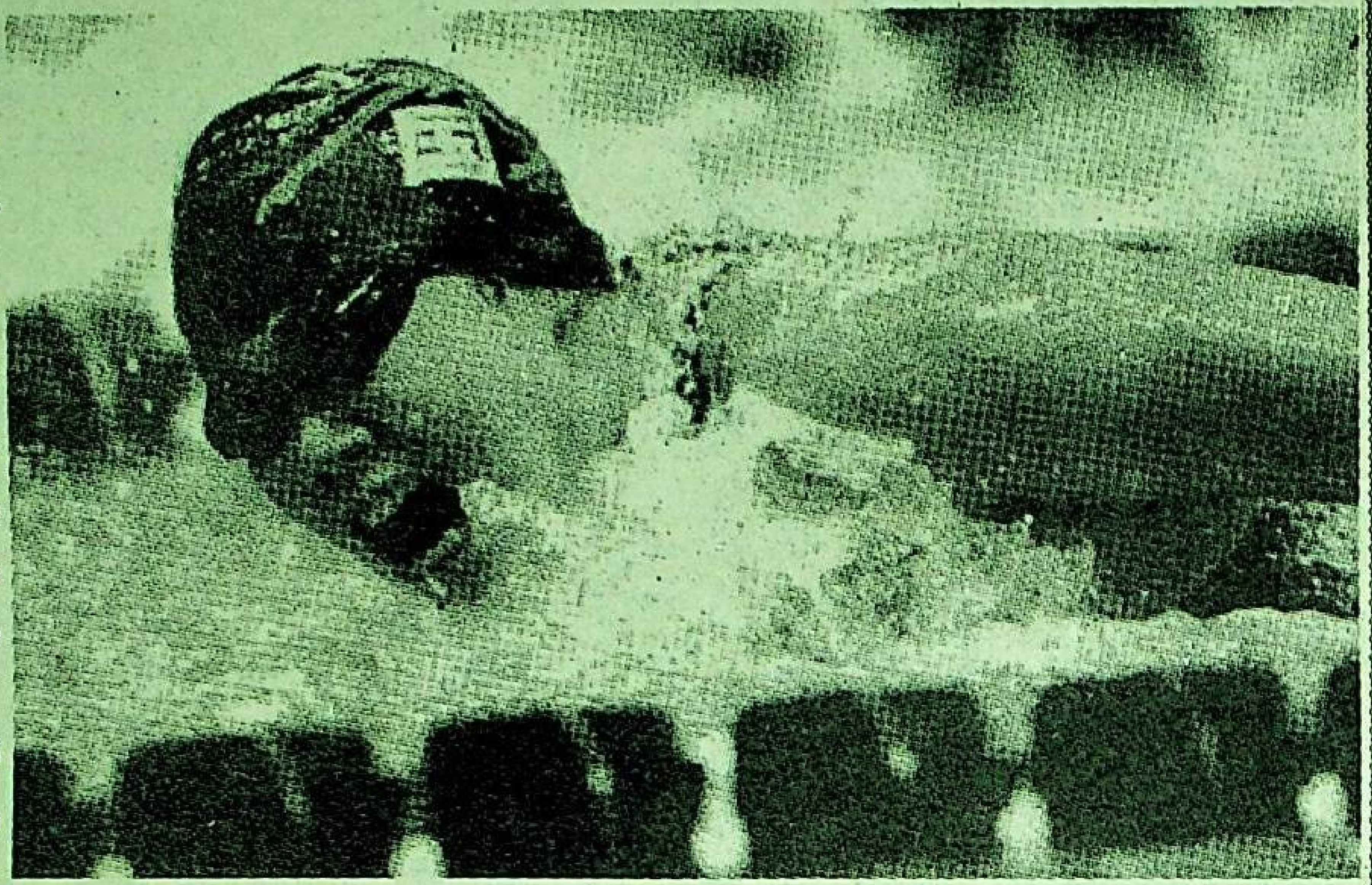

7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى، جۇڭگو ماھىرى ليۇ لىمىن 26- نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئاياللارنىڭ 100 مېترغا كېپىنەكچىلەپ سۇ ئۈزۈش ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىسىدە 59 سېكۇنت 14 دەقىقە نەتىجە بىلەن جۇڭگو كوماندىسىغا يەنە بىر كۈمۈش مېدال ئېلىپ بەردى.

سۈرەتتە: ليۇ لىمىن ئاخىرقى نۇقتىغا پۈتۈن كۈچى بىلەن ئۈزمەكتە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

خەلقئارا ئولىمپىك تەنتەربىيە كومىتېتى ئاتلانتا تەشكىلىي كومىتېتىغا

ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىدىكى قالايمىقان ئەھۋالغا خاتىمە بېرىش بۇيرۇقى چۈشۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا خەۋىرى. خەلقئارا ئولىمپىك تەنتەربىيە كومىتېتى ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىگە قاتناشقان ۋەكىللەر ئۆمەكلىرىنىڭ بۇ نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنى تەشكىللەش خىزمىتىنىڭ قالايمىقان بولغانلىقىدىن ئاغرىنغانلىقىنى نەزەردە تۇتۇپ، 7-ئاينىڭ 22-كۈنى جىددىي يىغىن ئېچىپ، ئاتلانتا تەشكىلىي كومىتېتىغا چەكلىك مۇددەت ئىچىدە بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىشنى بۇيرۇدى.

بىر نەچچە كۈندىن بۇيان، ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنى زىيارەت قىلغان مۇخبىرلار ئارقا-ئارقىدىن خەۋەر يېزىپ، تەشكىللەش خىزمىتى، قاتناشقا قوماندانلىق قىلىش قالايمىقان بولۇپ كەتتى، خەۋەرلىشىش، ئالاقىلىشىش راۋان ئەمەس، دەپ تەنقىد قىلدى. تەشكىلىي كومىتېت ئاچقان ئۆمەك باشلىقلىرى يىغىنىدا ھەرقايسى ئەللەرنىڭ تەنتەربىيە ئەمەلدارلىرى بۇ قالايمىقانچىلىقلاردىن ئاغرىنىپ، نۇرغۇن پىكىر قىلدى.

خەلقئارا ئولىمپىك تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى دىك. پىۋەند بۇ نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ تەشكىلىي خىزمىتىگە مەسئۇل بولغانىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: قاتناش مەسىلىسىنى چوقۇم ھەل قىلىش كېرەك. ئىلگىرى ئىشنىڭ مۇنچىلا مۇرەككەپ بولۇپ كېتىشىنى ھېچكىم خىيالىغا كەلتۈرمىگەن. ھازىر ھەممەيلەن بۇ مەسىلىنىڭ مۇھىملىقىنى تونۇپ يەتتى.

خەلقئارا ئولىمپىك تەنتەربىيە كومىتېتى قولىنىش زۆرۈر بولغان تەدبىرلەرنى كونكرېت ئوتتۇرىغا قويدى. مەسىلەن: ئۇلار مۇخبىرلارنىڭ ئىشلىشىگە قولايلىق يارىتىش ئۈچۈن، تەشكىلىي كومىتېتنىڭ نۆۋەتچى ئاپتوموبىللارنى ئاساسلىق ئاخبارات مەركىزىنىڭ ئىشىكى ئالدىدا توختىتىشقا كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى. ھازىر ئاپتوموبىللارنىڭ ھەممىسى ئاخبارات مەركىزىدىن 1.6 كىلومېتر يىراقلىقتىكى جايدا توختاۋاتىدۇ. ئاتلانتانىڭ كىراك داشۆسىدە تۇرۇپ مۇخبىرلىق قىلىۋاتقان مۇخبىرلارنىڭ چوڭ-كىچىك سومكىلىرىنى كۆتۈرۈشۈپ بىر مۇنچە يول يۈرۈشىگە توغرا كېلىۋاتىدۇ.

خەلقئارا ئولىمپىك تەنتەربىيە كومىتېتى يەنە كومپيۇتېردا پات-پات كۆرۈلۈپ تۇرۇۋاتقان چاتاقلارنى ئوڭشاش چارىسىنى مۇزاكىرە قىلىش ئۈچۈن، ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنى پۈتۈن يۈرۈش كومپيۇتېر ئۈسكۈنىسى بىلەن تەمىنلىگەن «IBM» نىڭ ۋەكىلى لۇيىس. گېلىستىنانى چاقىرتىپ كەلدى.

ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى خەۋەرلىرى

Atlanta 1996

ئاقتۇرسا كىم تەرىنى، بىلەر شۇ دان قەدرىنى.

ئۈركەش جاپپار فوتوسى

ئەدىبلەرنىڭ ئىجتىمائىي مەسئۇلىيىتى

غالىپ خوجائابدۇل

سۆز ھەممىگە

قەدىمدىن تارتىپ كىشىلەر يازغۇچى- شائىرلارنى ئىپتىخارلىق بىلەن تەرىپلىشىپ كەلمەكتە. چۈنكى يازغۇچى- شائىرلار ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ ھەرقايسى تەرەپلىرىنى ئەسەرلىرىدە ئىپادىلەپ، ئۆزىنىڭ تېگىشلىك مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلىدۇ. خەلق كۈلسە تەڭ كۈلىدۇ، خەلق يىغلىسا تەڭ يىغلايدۇ. خەلقنىڭ ئېتىقاد، غايە ۋە تۇرمۇشىغا توغرا يول كۆرسىتىپ بېرىشكە، ھەر خىل مەنىۋى ئېھتىياجىنى قاندۇرۇشقا تىرىشىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن كىشىلەر ھەر قايسى تارىخىي دەۋرلەردە يازغۇچى - شائىرلارنى قەدىرلەپ، مەدەنىيەت تارىخىنىڭ ئۈچمەس سەھىپىلىرىدىن ئورۇن بېرىپ كەلدى. ۋەھالەنكى ھەقىقىي «يازغۇچى ياكى شائىر» دېگەن بۇ نامنىڭ زادى قانداق كىشىلەرگە بېرىلىدىغانلىقىنى چۈشىنىدىغانلار ئانچە كۆپ ئەمەس. نۇرغۇن كىشىلەر يازغۇچى - شائىرلارنىڭ سالاھىيىتىگە باھا بەرگەندە، مەلۇم بىر كىشى بىرنەچچە پارچە ئەدەبىي ئەسەر ئېلان قىلغان بولسا، بىر نەچچە كىتاب يازغان بولسا ياكى يازغۇچىلار جەمئىيىتىگە ئەزا بولغان بولسىلا ئۇنى «يازغۇچى - شائىر» دەپ تونۇپ كەلدى. مېنىڭچە ھەقىقىي «يازغۇچى - شائىر»لىق سالاھىيىتىگە ئېرىشمەك ئۇنداق ئاسان ئىش ئەمەس. مەلۇم بىر كىشى ئۆزىنىڭ ئىسىم كارتوچكىسىغا «يازغۇچى، شائىر» دېگەن سۆزنى باستۇرۇۋالسىلا بۇ نامغا ئېرىشكەن بولمايدۇ. «يازغۇچى - شائىر» دېگەن بۇ نام ئۆزىنى كۆرسىتىش، كۆز- كۆز قىلىشتىن كەلمەيدۇ، بەلكى ئۆتكۈر ۋە سەگەك كاللىنىڭ تىنىمسىز ئەمگىكىدىن، ساپ تەر ۋە يۈرەك قېنى بەدىلىگە يارىتىلىدىغان ئىجادىيەت مېۋىسىدىن كېلىدۇ. شۇڭا ئالاھىدە ئىپادىلىيەلىسە شۇ كىشى بۇ نامغا ئېرىشىپ ھۆرمەتلىنىدۇ.

رېئال تۇرمۇشتا نۇرغۇن كىشىلەر «يازغۇچى- شائىر» دېگەن نامغا شان- شەرەپ نۇقتىسىدىن مۇئامىلە قىلىدۇ. مېنىڭچە، ھەقىقىي ئەدىب ئۆزىنىڭ يازغۇچى - شائىرلىق سالاھىيىتىنى شان- شەرەپ، مەيدىسىدە پارقىراپ تۇرىدىغان ئوردېن دەپ ھېسابلىمايدۇ، بەلكى ئۇنى بىر خىل مەسئۇلىيەت ھېسابلايدۇ. ئىجادىيەت جەريانىدا ئۆزىنىڭ ئىجتىمائىي مەسئۇلىيىتىنى ھەر ۋاقىت ئېسىدە چىڭ تۇتىدۇ. ئۇلارنىڭ ئەسەرلىرى خۇددى ئۇلارنىڭ يۈكسەك مەسئۇلىيەتچانلىق روھىغا ئوخشاش كەسكىن ۋە روشەندۇر.

ئەدەبىياتنى تارىخىي نۇقتىدىن كۆزەتكەندە، ئۇ قانداقتۇر مەلۇم بىر ئەدىب ياكى مەلۇم بىر كىتابخانىنىڭ شەخسىي مۈلكى ئەمەس، بەلكى ئۇ خەلققە مەنسۇپ بولۇپ، تۇرمۇشنىڭ، تارىخنىڭ ئەينىكىدۇر. بۇ نۇقتا ئەدىبلەرنىڭ ئىجتىمائىي مەسئۇلىيىتىنىڭ تېخىمۇ ئېغىر ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ. ھەر قانداق بىر يازغۇچى - شائىر ئىجادىيەت ھاياتىدا كىتابخانلارنىڭ ھۆرمىتىگە، ئېتىراپ قىلىشىغا ئېرىشىشنى ئويلايدىكەن، ئۆزىدە ئىجتىمائىي مەسئۇلىيەت ئېڭىنى يېتىلدۈرۈشى زۆرۈر. چۈنكى ئەدەبىي ئەسەر ساختا پېرسوناژ، ساختا ۋەقە ۋە ساختا ھېسسىياتلارنىڭ توقۇلمىسى ئەمەس، بەلكى رېئال ھاياتنىڭ بەدىئىي كارتىنىسىدۇر. ھەرقانداق ئەسەر ئىجاد قىلىنىش بىلەن ئىستېمال قىلىنىش ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت ئارقىلىق ھەقىقىي بەدىئىي ئەسەرگە ئايلىنىدۇ. كىتابخانلارنىڭ زوقلىنىش ئېھتىياجىنى قاندۇرالمىغان ئەسەرنى بەدىئىي ئەسەر دېگىلى بولمايدۇ. كىشىلەر پىسخىكىلىك ۋە ئېستېتىك تەلەپلىرىنى ئەدەبىي ئەسەر ئارقىلىق قاندۇرىدۇ ھەمدە ئېتىقاد، غايە ۋە كەلگۈسى توغرىسىدىكى چۈشەنچىسىنى، ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ

ئەدەبىيات تەرەققىي قىلىپ ئىسلاھات دەۋرىگە كەلگەندە، كىشىلەر ھەر خىل مەدەنىيەتلەرنىڭ ئۇچرىشىش مۇھىتىغا دۇچ كەلدى. بۇنىڭ بىلەن ھەر بىر ئادەمنىڭ ئۆزىگە، جەمئىيەتكە ۋە پۈتكۈل ئىنسانىيەتكە بولغان تونۇشى يېڭىلاندى. بۇ يېڭىلىقلارنىڭ تەسىرىدە، كىشىلەرنىڭ ئەدەبىياتقا بولغان تەلىپى ئۆتكەن دەۋرلەرگە قارىغاندا تېخىمۇ يۇقىرىلاشقا باشلىدى. ئىلگىرى كىشىلەرنىڭ ئەدەبىياتقا قويغان تەلىپى، ئەدەبىيات ئارقىلىق ئاممىنى ئىلھاملاندۇرۇش، كىشىلىك تۇرمۇش ۋە جەمئىيەتتە ساقلىنىۋاتقان بەزى ئىللەتلەرنى تەنقىد قىلىش بىلەنلا چەكلەنگەنىدى. ھازىر ئۇنىڭغا ئەدەبىيات ئارقىلىق خەلقنىڭ روھىنى ئۆزگەرتىش، ئادەمنىڭ ئەتراپلىق تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش، پىسخىك ئاڭنى تەربىيىلەش، ھېسسىياتنى ئىزھار قىلىش ۋە ئېستېتىك خۇشاللىق، ھۇزۇر بەخش ئېتىش، كونا بەدىئىي ئۇسۇللارنى يېڭىلاش قاتارلىق مەزمۇنلار قوشۇلدى، بۇلار ئەدىبلەرنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى

كىنو ئوبزورىنىڭ ۋەزىپىسى

شاۋمۇجۇن

مۇلاھىزە

كىنو ئوبزورىنىڭ ۋەزىپىسى نېمە؟ كىنونى تەھلىل قىلىپ، تاماشىبىنلارغا يول كۆرسىتىپ، ياخشىسىنى مۇئەييەنلەشتۈرۈپ، يامىنىنى تەنقىدلەپ، تاماشىبىنلارنىڭ كىنودىن ھوزۇرلىنىش سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتىن ئىبارەت. لېكىن يەنە بەزىلەر كىنو ئوبزورچىلىرىغا ئىجادىيەتكە يېتەكچىلىك قىلىشتىن ئىبارەت ئېغىر يۈكنىمۇ ئارتىپ قويدى. بۇنىڭ بىلەن كىنو ئوبزورچىلىرى كىنو ئىجادىيەتچىلىرى ۋە تاماشىبىنلاردىنمۇ يۇقىرى تۇرىدىغان سەلتەنەتلىك ئورۇنغا چىقىپ قالدى. دەل مۇشۇ «مەرتىۋە» جۇڭگونىڭ كىنو ئوبزورچىلىقىنى كاردىن چىقاردى. قىلچە ئىككىلەنمەي كەلسە - كەلمەس ئەيىبلەشكە تولغان ئوبزورلار كىتابخانلىرىمىزنى خاپا قىلىپ قويدى، تېگى- تەكتىگە يەتكىلى بولمايدىغان ئانالىز، تەھلىل قالدى. كىنوچىلىق گېزىت، ژۇرناللىرىدا كىنو ئوبزورلىرى بارغانسېرى ئازىيىپ كەتتى، رادىئو ۋە تېلېۋىزوردا بولسا كىنو ئوبزورىنى ئاڭلىتىدىغان ئادەت ئەسلىدىلا يوق ئىدى. بۇنىڭ بىلەن كىنو ئوبزورى جامائەت پىكرى ۋاستىسىدىن ئايرىلىپ قېلىپ، تۈگىشىپ كېتىش گىردابىغا بېرىپ قالدى.

كىنو ئوبزورىنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئۈچۈن ئاۋۋال كىنو ئوبزورىنىڭ ۋەزىپىسى نېمە؟ دېگەن قاراشنى توغرىلىشىمىز كېرەك. چەت ئەللەرنىڭ ئۇسۇلىنى كۆرۈپ باقايلى، ياۋروپا ۋە ئامېرىكىدىكى كىنوچىلىق راۋاجلانغان ئەللەردە كىنو ھەم بەس - مۇنازىرىنىڭ ئوبيېكتى ھەم تەتقىقات ئوبيېكتى. لېكىن بۇ ئىككى ئىش بىرى بىرىدىن پۈتۈنلەي ئايرىۋېتىلگەن بولۇپ، كىنو توغرىسىدىكى ئوبزورلار كۈندىلىك گېزىتلەرگە بېرىلىدۇ. ھەم تېلېۋىزوردا تاماشىبىنلارنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشەلىسىڭىز، كىنو ئىشلىگۈچى، سەنئەتكارلار بىلەن تەڭ ئورۇندا تۇرالىسىڭىزلا كۇپايە. شۇڭا ئۆزىڭىزنىڭ مۇۋاپىق ئورنىنى ساقلاپ قالاي دېسىڭىز، ئۆزىڭىزگە تەئەللۇق بولمىغان ۋەزىپىنى قوبۇل قىلماسلىقىڭىز كېرەك.

بەلكىم بەزىلەر ئۇنداقتا تاماشىبىنلارنىڭ ئېستېتىك زوقلىنىش ئادىتىنىڭ شەكىللىنىشىگە كىم يېتەكچىلىك قىلىدۇ؟ ئۇلارنىڭ ئېستېتىك زوقلىنىش سەۋىيىسىنى كىم ئۆستۈرىدۇ؟ دەپ ئەنسىرىشى مۇمكىن. مېنىڭچە مۇنداق ئەنسىرەش ھاجەتسىز. بىر دۆلەتتىكى خەلق ئاممىسىنىڭ ئېستېتىك زوقلىنىش ئادىتى ۋە ئېستېتىك زوقلىنىش سەۋىيىسىنىڭ توغرا - خاتا، يۇقىرى - تۆۋەن بولۇشىنى ئۇلارنىڭ تەربىيىلىنىش دەرىجىسى بەلگىلەيدۇ. شۇڭا بۇنداق ۋەزىپىنى كىنو ئوبزورچىلىقى ھەرگىزمۇ ئۈستىگە ئالالمايدۇ. ئوبزورچى ياخشى كىنونى چەرقلەندۈرەلىسىلا، يارامسىز كىنونى مەدھىيىلىمىسىلا لاياقەتلىك ئوبزورچى بولىدۇ،

ئەمگەكىدىن، ساپ تەر ۋە يۈرەك قېنى بەدىلىگە يارىتىلىدىغان ئىجادىيەت مېۋىسىدىن كېلىدۇ. شۇڭا ئالاھىدە ئىجادىيەت ئىقتىدارى بولمىغان، ئەدەبىياتنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا تۆھپە قوشالمىغان، كىتابخانلار ۋە جەمئىيەت ئالدىدا تېگىشلىك مەسئۇلىيەتنى ئادا قىلالمىغان كىشىلەرنى ھەقىقىي مەنىسى بىلەن يازغۇچى ياكى شائىر دېيىشكە بولمايدۇ. چۈنكى «يازغۇچى - شائىر» دېگەن بۇ نام ئەمەلىيەتتە ئىجتىمائىيلاشقان سۆز بولۇپ، كىمكى ئۆز خەلقى ۋە جەمئىيەت ئالدىدا ئۆزىنىڭ يۈكسەك مەسئۇلىيەتچانلىقىنى

ئارقىلىق قانداۇرىدۇ ھەمدە ئېتىقاد، غايە ۋە كەلگۈسى توغرىسىدىكى چۈشەنچىسىنى، ئىجتىمائىي تۇرمۇشنىڭ ھەقىقەتلىرىگە بولغان تونۇشىنى ئەدەبىي ئەسەر ئارقىلىق چوڭقۇرلاشتۇرىدۇ ۋە بېيىتىدۇ. بۇ نۇقتا ئەدەبىي ئەسەرنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە تۈرتكىلىك رول ئوينايدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. ۋەھالەنكى بۇ يازغۇچى - شائىرلارنىڭ مەدەنىيەت ساپاسىنىڭ يۇقىرى بولۇشىنى تەلەپ قىلىدۇ. مۇبادا يازغۇچى - شائىرنىڭ مەدەنىيەت ساپاسى تۆۋەن بولسا يۇقىرىقى تەلەپلەرنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالمايدۇ.

ئېتىش، كونا بەدىئىي ئۇسۇللارنى يېڭىلاش قاتارلىق مەزمۇنلار قوشۇلىدۇ، بۇلار ئەدىبلەرنىڭ بۇنىڭدىن كېيىنكى ئىجادىيىتىدە ئىجتىمائىي مەسئۇلىيىتىنىڭ تېخىمۇ ئېغىر بولىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرىدۇ.

كەلمەس ئەيىبلەشكە تولغان ئوبزورلار كىتابخانلىرىمىزنى خاپا قىلىپ قويىدى، تېگى-تەكتىگە يەتكىلى بولمايدىغان ئانالىز، تەھلىل كىتابخانلىرىمىزنى قاچۇرۇۋەتتى. نەتىجىدە، كىنو ئوبزورلىرى قارشى ئېلىنمايدىغان، كىشىلەرگە تېتىمايدىغان نەرسىگە ئايلىنىپ

بىرىدىن پۈتۈنلەي ئايرىۋېتىلگەن بولۇپ، كىنو توغرىسىدىكى ئوبزورلار كۆندىلىك گېزىتلەرگە بېرىلىدۇ. ھەم تېلېۋىزوردا ئاڭلىتىلىدۇ، لېكىن مۇنداق ئوبزورلار ئىنتايىن ئاممىباب بولىدۇ.

بىزدە كىنو ئوبزورى بىلەن كىنو تەتقىقاتىنىڭ چېگرىسى چەت ئەللەرنىڭكىدەك ئۇنچىۋالا ئېنىق ئەمەس. بىز كىنو توغرىسىدىكى ئاممىباپ گېزىت، ژۇرناللاردا ئەسلىدە ئىلمىي ژۇرناللارغا بېرىشكە تېگىشلىك گىچىچ ماقالىلەرنى ياكى ھۆججەتلەرگە ئوخشاپ كېتىدىغان بېتەكچى ۋە سىياسەت خاراكتېرلىك كىنو ئوبزورلىرىنى كۆرۈپ قالىمىز. ئاممىباپ، چۈشىنىشلىك كۆرسەتمە خاراكتېرلىك كىنو ئوبزورلىرىنى بولسا ئېلان تۇسىنى ئالغان تۆۋەن دەرىجىلىك ماقالىلەر قاتارىغا كىرگۈزۈۋېتىمىز، شۇڭا ھازىر «كىنو ئوبزورىنىڭ مەقسىتى خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش» دېگەن قاراشنى قوبۇل قىلىدىغانلار ئازىيىپ كەتتى. «ئېگىز شاختا ئېسىلىش»، «ئۇستازلىق قىلىش»، «چالا-بۇلا بىلىمنى كۆز - كۆز قىلىش» كىنو ئوبزورچىلىقىمىزنىڭ ئالاھىدىلىكى بولۇپ قالدى. بۇنىڭ ئەجەللىك يېرى شۇكى، بۇنداق كىنو ئوبزورلىرىنى كىتابخانلار ئوقۇمايدۇ.

كىنو ئوبزورچىلىقىنى گۈللەندۈرىمىز دەيدىكەنمىز، ئاۋۋال ئوبزورچىلار روھىي ھالىتىنى تەڭشىشى، ئۆز ئورنىنى تېپىشى ۋە ۋەزىپىسىنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىشى كېرەك. بۇ جەھەتتە چەت ئەللەردىن ئۆگىنىشنىڭ زۆرۈرىيىتى بار. ئوبزورچىلىق ئىشلىرى ئۈچۈن بىر كىشىلىك تۆھپە قوشىمەن دەيدىكەنسىز، ئاۋۋال «تاماشىبىنلار ئۈچۈن خىزمەت قىلىش» ئىدىيىسىنى تۇرغۇزۇشىمىز، «كىنونىڭ ياخشى تەشۋىقاتچىسى بولۇش» ئېڭىنى كۈچەيتىشىمىز كېرەك. شۇنداق دېيىش كېرەككى، سىزنىڭ ۋەزىپىڭىز تاماشىبىنلارغا يېتەكچىلىك قىلىش ئەمەس، تاماشىبىنلارنىڭ «ئۇستازى» بولۇش ئەمەس، كىنو ئىشلىگۈچى ۋە كىنو سەنئەتكارلىرىنىڭ يېتەكچىسى بولۇشمۇ ئەمەس، بەلكى تاماشىبىنلارغا تەكلىپ بېرىش، يول باشلىغۇچى بولۇش. سىزنىڭ ئورنىڭىز تاماشىبىنلار، كىنو ئىشلىگۈچىلەر، سەنئەتكارلارنىڭ كەينىدە. سىز پەقەت

ئۈستىگە ئالالمايدۇ. ئوبزورچى ياخشى كىنونى پەرقلەندۈرەلىسىلا، ياراملىق كىنونى مەدھىيىلىمىسىلا لاياقەتلىك ئوبزورچى بولىدۇ، مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلغان بولىدۇ.

ئۇزاقتىن بۇيان، كىشىلەر كىنو ئوبزورچىلىرىغا ئۇلارنىڭ قولىدىن كەلمەيدىغان، شۇنداقلا ئادەمنى بىزار قىلىدىغان «ئۇستاز»لىق ۋەزىپىسىنى ئارتىپ كەلدى. بۇ بەلكىم بىزنىڭ كاللىمىزغا چوڭقۇر ئورناپ كەتكەن كىنونى پەقەتلا تەربىيىلەش قورالى قىلىدىغان قاراش بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولسا كېرەك. كىنو كۆرۈشتىكى مەقسەت تەربىيىلىنىش بولغاندىكىن، كىنو ئىشلىگۈچى ۋە كىنونى باھالىغۇچى شۈبھىسىزكى، تاماشىبىنلاردىن ئۈستۈن تۇرىدۇ، ئۇلارنىڭ ئۇستازى بولۇپ قالىدۇ-دە. نۆۋەتتە كىنوچىلىق ساھەسىمۇ بازار ئىگىلىكىگە قاراپ يۈزلىنىۋاتىدۇ، شۇڭا يۇقىرىقىدەك كونا قاراشلارنى ئۆزگەرتمىسەك بولمايدۇ. بۇلاردىن باشقا، بازارغا يۈزلەنگەن كىنوغا نىسبەتەن تەشۋىق قىلىشنى كۈچەيتىشمۇ مۇھىم بىر مەسىلە بولۇپ قالدى. لېكىن ھازىر بەزى كىشىلەر كىنو تەشۋىقاتىنى خاتا دەپ قاراۋاتىدۇ. بۇمۇ ئەمەلىيەتتە كونا قاراشلارنىڭ تەسىرىدىن ئىبارەت. بۈگۈنكى كۈندە جۇڭگو كىنولىرى «خان قىزى»لىق ئورنىدىن چۈشتى، بازىرى كاسات «قېرى قىز»لار ماگىزىندا بىر ئۇچراپ تۇرىدىغان بولۇپ قالدى. مۇشۇنداق ئەھۋالدا ئاق - قارىنى پەرق ئەتمەي، تەشۋىق قىلىشقا قارشى تۇرۇش توغرا ئەمەس.

يۇقىرىقى قاراشلىرىمنىڭ ھېچقانداق يېڭى يېرى يوق، بۇلار چەت ئەللەردە ئاللىقاچان شەكىللىنىپ بولغان. مېنىڭچە مۇنداق بىر نۇقتىدا چەت ئەلدىن ئۆگىنىپ ئولتۇرۇشنىڭ ھاجىتى يوق، ئۇ بولسىمۇ ئوبزورچىلارنىڭ كىنو ئىشلىگۈچىلەر ۋە كىنو ئىجادىيەتچىلىرى بىلەن مۇناسىۋەت باغلىشىغا قارشى تۇرماسلىق كېرەك، چۈنكى ئوبزورچى كىنو ئىشلىگۈچىلەر ۋە ئىجادىيەتچىلەرنىڭ ئەھۋالىنى ۋە جاپا - مۇشەققىتىنى كۆپرەك ئىگىلىگەندە، ئوبزورنى ئەمەلىيەتكە تېخىمۇ يېقىنلاشتۇرۇپ يازالايدۇ. بۇنداق مۇناسىۋەتنىڭ ھەقلىق مۇلازىمەتكە ئايلىنىپ قېلىش - قالماسلىقى ئوبزورچىنىڭ كىشىلىك پەزىلىتىگە باغلىق، گۇمان پەيدا بولۇپ قالارمىكىن دەپ «تاۋۇز يېيىشتىن قېچىش» ئەقىلگە ئانچە مۇۋاپىق بولمىسا كېرەك.

مىركامىل ئابلىمىت تەرجىمىسى

684 - سان

تامغىنى **تۇردى قادىر نازىرى** ئىشلىگەن

شېئىرىي ھېسسىيات توغرىسىدا

مۇھەممەتتۇرسۇن ھەسەن

شېئىر قىزغىن ھېسسىيات بىلەن چوڭقۇر تەپەككۇرنىڭ مەھسۇلى. ۋايىغا يەتكەن ھېسسىيات ۋە تاۋلانغان پىكىر دۇردانىلىرىدىن پۈتكەن شېئىر گۈزەل ۋە تاتلىق بولىدۇ. شېئىر تەپەككۇر بىلەن ھېسسىياتنىڭ، شۇنداقلا مەزمۇن بىلەن شەكىلنىڭ بىرلىكى. تەپەككۇر بىلەن ھېسسىيات شېئىرنىڭ سۇبيېكتىپلىقىغا قارىتىلغان، شەكىل بىلەن مەزمۇن شېئىرنىڭ ئوبيېكتىپ تاشقى ئاملى. شېئىردا ئىپادىلەنگەن ھېسسىيات شائىر تەپەككۇرنىڭ تاشقى شەكلى. گۈزەل ئىچكى ھېسسىيات بولمىسا گۈزەل تاشقى شەكىل بولمايدۇ. شېئىرىي گۈزەللىك ھېسسىياتنىڭ گۈزەل بولۇشىنى ئالدىنقى شەرت قىلىدۇ. ھېسسىيات ئادەتتىكى تىل بىلەن ئىپادىلەش، نەزەرىيە جەھەتتىن چۈشەندۈرۈش تەس بولغان نازۇك ھېسسىي پائالىيەت بولۇپ، چوڭقۇر ئىپادىلەش كۈچىگە ئىگە. ھېسسىيات شائىردىمۇ، زوقلانغۇچىدىمۇ بولىدۇ. لېكىن شائىردىكى ھېسسىيات مەلۇم شەكىلگە كىرگەن ھەم سىستېمىلاشقان ھېسسىيات. ئۇ چېچىلاڭغۇ ھالەتتىكى ھېسسىي پىكىرنى قەدەممۇ قەدەم چوڭقۇرلاشقان ھېسسىيات قاتلىمى ئارقىلىق مۇكەممەل شەكىلگە ئىگە قىلىدۇ. شائىر ھېسسىياتى مانا مۇشۇ ئالاھىدىلىكى بىلەن زوقلانغۇچىنىڭ ھېسسىياتىدىن پەرقلىنىدۇ.

شېئىرنىڭ مەيدانغا كېلىش شەكلى ھېسسىيات، ھېسسىياتنىڭ ئىپادىلىنىش شەكلى ئوبرازدۇر. شېئىردىكى ھېسسىيات ئەدەبىياتنىڭ باشقا ژانىرلىرىدا ئىپادىلىنىدىغان ھېسسىياتقا قارىغاندا قويۇق ۋە كۈچلۈك بولىدۇ. ھېسسىيات كۆپ قاتلاملىق مۇرەككەپلىككە ئىگە. ئادەم گەرچە ھېسسىياتقا باي بولسىمۇ تىل ۋە شېئىرىي تەپەككۇر چەكلىمىسى تۈپەيلىدىن بىر شېئىردا ھېسسىياتنىڭ مەلۇم قىسمىلا ئىپادىلىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە بولالايدۇ. شېئىرىي ھېسسىياتنىڭ مەنبەسى رېئاللىق. ئەگەر شائىر رېئاللىقنى كۆزىتىشكە ماھىر بولسا چاقماق تېزلىكىدە ئۆتۈپ كېتىدىغان لىرىك ھېسسىياتلارنى تۇتۇۋالالايدۇ، دائىم كۆرۈپ تۇرغان ئاددىي شەيئى ۋە ھادىسىلەر ئىچىدىنمۇ يېڭى تۇيغۇلارنى سېزىۋالالايدۇ. ھېسسىيات دەريا دولقۇنلىرىدەك بىر كۆتۈرۈلۈپ، بىر پەسىيىپ تۇرىدۇ. شائىر مەلۇم شەيئى ياكى ھادىسىدىن تەسىرلەنگەندە يالت - يۇلت پەيدا بولغان شېئىرىي پىكىر شائىرنىڭ تۇيغۇسىنى يالقۇنلىتىدۇ. نەتىجىدە، شېئىر مەيدانغا كېلىدۇ.

شېئىردا ھېسسىياتنىڭ بولۇشى ناھايىتى مۇھىم. مۇنداقچە ئېيتقاندا، ھېسسىياتسىز شېئىر مەۋجۇت بولۇپ تۇرالمايدۇ. نەزەرىيىچىلەرنىڭ ھېسسىيات شېئىرنىڭ جېنى دېيىشىنىڭ سەۋەبىمۇ مۇشۇ يەردە.

تەپەككۇر جەۋھەرلىرى

△ خۇشامەتچىلىك - شۆھرەتپەرەسلەرنىڭ خەجلەيدىغان ساختا پۇلىدۇر.

-لارو شۇپېك

△ تەخسكەشلىك - جىنايەت ئۈنىغا چېچىلغان ياغ.

- شېكسپىر

△ ھېزى بولغىنىكى، كاللاڭ باشقىلارنىڭ سەھنىسىگە ئايلىنىپ قالمىسۇن.

-شوپېنخائۇر

△ ئۈمىد - بەختسىزنىڭ ئىككىنچى جېنى.

-گيوتى

△ ئۈمىد - يامغۇرلۇق تۈندە بالقىغان شەپەق.

-گيوتى

△ مۇۋەپپەقىيەتنى ئارزۇ قىلساڭ ئىرادە دوستۇڭ، تەجرىبە مەسلىھەتچىڭ، ئېھتىيات قېرىندىشىڭ، ئۈمىد قاراۋۇلۇڭ بولسۇن.

-ئېدىسون

ئەھمەدجان تاشتۆمۈر توپلىغان

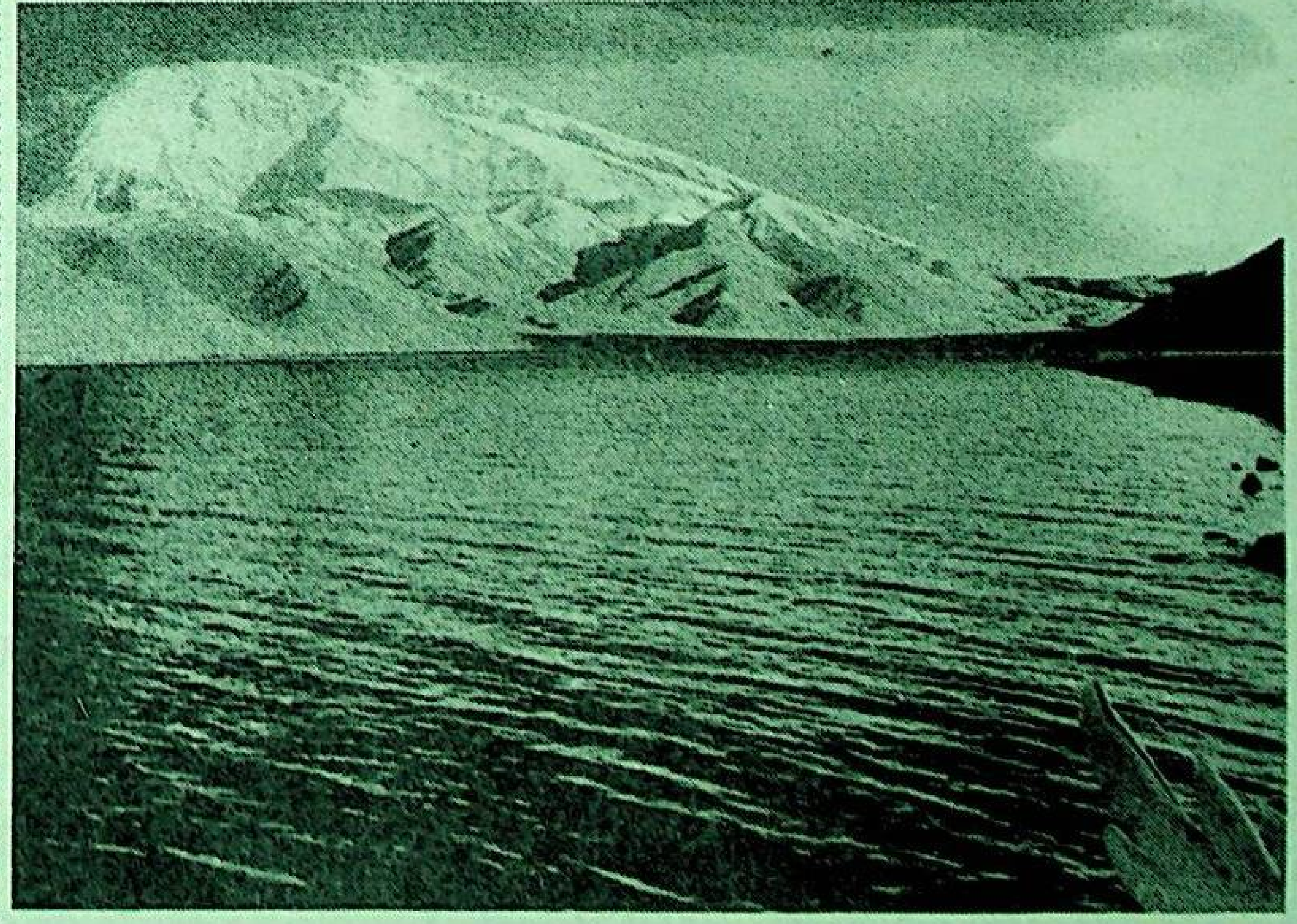

مۇز تاغدىكى كۆل

تۇردى فوتوسى

جياڭ زېمىن جاكېنغا تېلېگرامما ئەۋەتىپ، گۋىئانادىكى ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلقتىن ھال سورىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 24-ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ دۆلەت رەئىسى جياڭ زېمىن يېقىندا گۋىئانا جۇمھۇرىيىتىنىڭ زۇڭتۇڭى چېدى جاكېنغا تېلېگرامما ئەۋەتىپ، جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقىگە ۋاكالىتەن، سۇ ئاپىتىگە ئۇچرىغان گۋىئانا خەلقىگە چوڭقۇر ھېسداشلىق قىلىدىغانلىقىنى ۋە ئۇلاردىن ھال سورايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئۇنىڭدىن باشقا، جۇڭگو ھۆكۈمىتى گۋىئانا ھۆكۈمىتىگە 400 مىڭ يۈەن خەلق پۇلى قىممىتىدە ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش ماددىي ئەشياسى بەردى.

چيەن چىچېن كامبودژا، كانادا دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 23-ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن بۈگۈن بۇ يەردە كامبودژا دىپلوماتىيە - خەلقئارا ھەمكارلىق ئىشلىرى ۋەزىرى ۋېن خو بىلەن كۆرۈشكەندە: كامبودژا جۇڭگونىڭ دوست قوشنىسى، كامبودژا بىلەن بولغان دوستلۇق-ھەمكارلىقنى راۋاجلاندۇرۇش جۇڭگونىڭ ئۇزاق مەزگىللىك سىياسىتى، دەپ تەكىتلىدى.

چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: جۇڭگو-كامبودژا دوستلۇقى ئۇزاق تارىخقا ئىگە بولۇپ، ۋاقىتنىڭ سىنىقىدىن ئۆتكەن. دۆلىتىمىزنىڭ بىر قانچە ئەۋلاد رەھبەرلىرى ۋە پادىشاھ سىخانۇكنىڭ ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈشى ئارقىسىدا، ئىككى دۆلەتنىڭ دوستلۇقى ھەرقايسى تارىخىي مەزگىللەردە ياخشى تەرەققىي قىلدى. ئۇ ئىككى دۆلەتنىڭ ئىقتىساد-سودا ھەمكارلىقى ھەم ھەر جەھەتتىكى بېرىش-كېلىشنى يەنىمۇ كېڭەيتىش ۋە كۈچەيتىشنى ئۈمىد قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ۋېن خو مۇنداق دېدى: كامبودژا ھۆكۈمىتى جۇڭگونىڭ كامبودژىنىڭ تىنچلىق تەرەققىياتى ۋە ئۆز يۇرتىنى يېڭىباشتىن قۇرۇش جەريانىدا ئۆزىنى قوللىغانلىقىغا رەھمەت ئېيتىدۇ، كامبودژا بىلەن جۇڭگو ئوتتۇرىسىدا پەۋقۇلئاددە دوستلۇق مۇناسىۋەت بار، كامبودژا بۇنداق دوستلۇق - ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى داۋاملىق مۇستەھكەملەش ۋە راۋاجلاندۇرۇشنى ئۈمىد قىلىدۇ.

ۋېن خو: كامبودژا ھۆكۈمىتى بىر جۇڭگو سىياسىتىدە داۋاملىق چىڭ تۇرىدۇ، تەيۋەن بىلەن ھېچقانداق ھۆكۈمەت مۇناسىۋىتى ئورناتمايدۇ، دەپ تەكىتلىدى. چيەن چىچېن بۇنى مەدھىيىلىدى.

چيەن چىچېن بۈگۈن يەنە كانادا دىپلوماتىيە ۋەزىرى ئاكسۋوس بىلەن كۆرۈشتى. ئىككى دۆلەت مىنىستىرلىرى ئىككى تەرەپ مۇناسىۋىتى ھەمدە ئورتاق كۆڭۈل بۆلىدىغان رايون مەسىلىلىرى، خەلقئارا مەسىلىلەر ئۈستىدە پىكىرلەشتى.

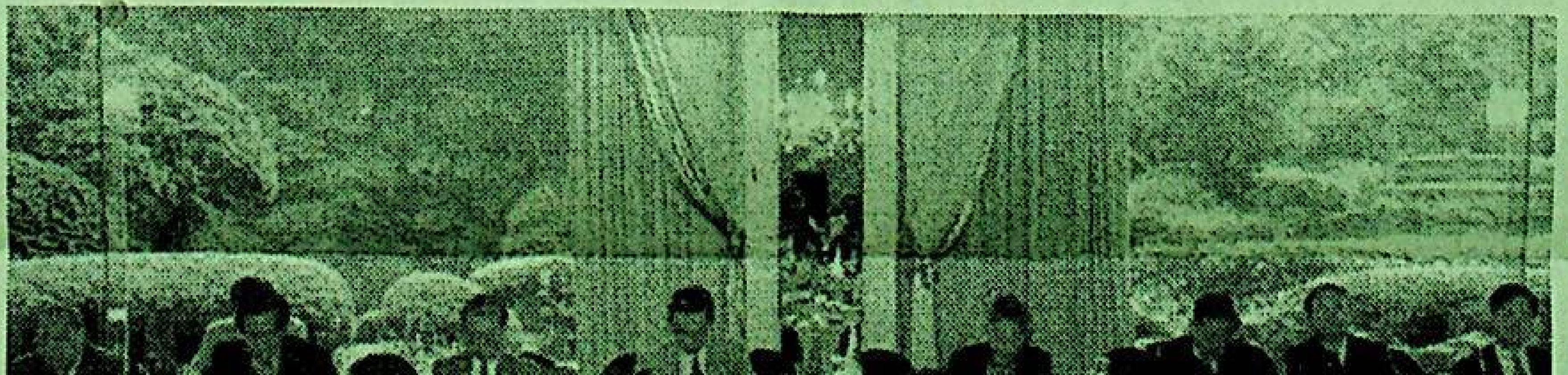

چىن خۇاسۇن غالىغا خەت يېزىپ، نىكاراگۇئا قاتارلىق دۆلەتلەرنىڭ جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلاشقانلىقىغا قارشى تۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 23-ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ ب د ت دا دائىمىي تۇرۇشلۇق ۋەكىلى چىن خۇاسۇن بۈگۈن ب د ت نىڭ باش كاتىپى غالىغا خەت ئەۋەتىپ، تەيۋەن دائىرىلىرىنى نىكاراگۇئا قاتارلىق ئاز ساندىكى دۆلەتلەرنى كۈشكۈرتۈپ، تەيۋەننىڭ ب د ت دىكى «ۋەكىللىك ھوقۇقى» مەسىلىسىنى يەنە 51-نۆۋەتلىك ب د ت يىغىنىنىڭ قارالمىسىغا كىرگۈزۈشكە ئۇرۇنغانلىقى توغرىسىدا جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ مەيدانىنى جىددىي شەرھلىدى.

چىن خۇاسۇن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: نىكاراگۇئا قاتارلىق دۆلەتلەرنىڭ ب د ت غا سۇنغان تەكلىپ لايىھىسىدە ئاق، قارا ئاستىن-ئۈستۈن قىلىۋېتىلگەن، پاكىت بۇرمىلانغان بولۇپ، «ئىككى جۇڭگو» ياكى «بىر جۇڭگو، بىر تەيۋەن» پەيدا قىلىشقا ئوچۇق-ئاشكارا ئۇرۇنۇلغان، بۇ جۇڭگونىڭ ئىگىلىك ھوقۇقىغا ئېغىر دەرىجىدە دەخلى-تەرۇز قىلغانلىق، جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا قوپاللىق بىلەن ئارىلاشقانلىق شۇنداقلا ب د ت نىڭ نىزامنامىسىنى، ب د ت يىغىنىنىڭ 2758-نومۇرلۇق قارارىنى قەستەن ئاياغ-ئاستى قىلغانلىق. جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى بۇنى قاتتىق ئەيىبلەيدۇ ھەم نىكاراگۇئا قاتارلىق ئىنتايىن ئاز ساندىكى دۆلەتلەردىن خاتا قىلمىشنى دەرھال تۈزىتىشنى قاتتىق تەلەپ قىلىدۇ.

چىن خۇاسۇن خېتىدە مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: تەيۋەن مەسىلىسى جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشى، تەيۋەن مەسىلىسىنى جۇڭگولۇقلارنىڭ ئۆزى ھەل قىلىدۇ. ھەرقانداق چەت ئەل كۈچلىرىنىڭ ئارىلىشىشى جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلاشقانلىق بولىدۇ، جۇڭگو خەلقى بۇنىڭغا قەتئىي قارشى تۇرىدۇ.

چىن خۇاسۇن يەنە جۇڭگو ھۆكۈمىتىنىڭ «تىنچ يول بىلەن بىرلىككە كېلىش، بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم بولۇش» فاڭجېنىنى شەرھلىدى.

چيەن چىچېن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە سۆھبەت ئۆلپەتلىرى يىغىنىدا ھەمكارلىقنى كېڭەيتىشنى تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 24-ئىيۇل تېلېگراممىسى. شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە سۆھبەت ئۆلپەتلىرى يىغىنى بۈگۈن بۇ يەردە ئېچىلدى، يىغىنغا ھىندونېزىيىنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئالاتاس رىياسەتچىلىك قىلدى. جۇڭگونىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن يىغىندا سۆز قىلىپ، ئاسىيا دۆلەتلىرىنىڭ ئىسلاھات ۋە ئېچىۋېتىشنى كېڭەيتىشى، سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىقنى كېڭەيتىشنى تەكىتلىدى.

چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايونىمىزدىكى ئىنتايىن جانلىق تەشكىلات بولۇپ، قۇرۇلغان 30 يىلغا يېقىن ۋاقىتتىن بۇيان كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرگە ئېرىشتى، رايون تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغدايدىغان، رايونلارنىڭ ئىقتىسادىي ھەمكارلىقى ۋە ئورتاق تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرىدىغان مۇھىم كۈچ بولۇپ قالدى. شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى سۆھبەت ئۆلپەتلىرىنى قوبۇل قىلىش شەكلى ئارقىلىق ئەتراپىدىكى ھەم رايون سىرتىدىكى دۆلەتلەر بىلەن سىياسىي، ئىقتىسادىي جەھەتتە ئۆزگىچە شەكىلنى ياراتتى. بۇ قېتىم جۇڭگو، ھىندىستان ۋە روسسىيىلەرنىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ سۆھبەت ئۆلپىتى ھادىسە ئاسىيا ئىقتىسادىنىڭ باش كۆتۈرۈشىدىن باشقىسى بولمىسا كېرەك. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان جۇڭگو ۋە شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرىدە كۈچلۈك ئېشىش ۋەزىيىتى بارلىققا كېلىپلا قالماستىن، ھىندىچىنى دۆلەتلىرى ۋە جەنۇبىي ئاسىيامۇ يېڭى ئېشىش نۇقتىسى بولماقتا. يەر شارىنىڭ تۆتتىن بىر قىسىم زېمىنىغا ۋە نوپۇسىنىڭ ئىككىدىن بىر قىسمىغا ئىگە بۇ قەدىمكى چوڭ قۇرۇقلۇق يېڭى ھاياتىي كۈچىنى نامايان قىلماقتا، ئۇ ئەسىر ھالقىيدىغان ئاسىيا، تىنچ ئوكيان ۋە يەر شارى ئىقتىسادىغا تېخىمۇ كەڭ بازار ۋە تېخىمۇ كۆپ تەرەققىيات پۇرسىتى ئېلىپ كېلىدۇ.

ئۇ مۇنداق دېدى: ئاسىيا گۈللىنىش ۋە تەرەققىي قىلىشقا يۈزلىنىۋاتقان پەيتتە، شەك-شۈبھىسىزكى، خىلمۇ خىل خىرىسقا، مۇستەھكەم تىنچلىقنى قانداق قىلىپ ساقلاپ قېلىش، تەكشۈك ئېشىشنى قانداق ئەمەلگە ئاشۇرۇش، سىجىل تەرەققىياتقا قانداق قىلىپ كاپالەتلىك قىلىش قاتارلىقلارغا دۇچ كېلىدۇ. بۇ يېڭى، كونا، قىيىن مەسىلىلەر ئالدىدا ئاسىيا دۆلەتلىرى ئېنىق يول تاللىۋالدى، ئۇ ئىسلاھات ۋە ئېچىۋېتىشنى زورايتىش، سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىقنى كېڭەيتىشتىن ئىبارەت.

چيەن چىچېن، جۇڭگونىڭ ئاسىيا، ئىسپاتلىدىكى، جۇڭگونىڭ يۈكسىلىشى جۇڭگونىڭ مۇقىم بولۇشى ئاسىيا رايونىنىڭ، ھەتتا پۈتۈن يەر شارىنىڭ يۈكسىلىشى ۋە مۇقىم بولۇشىنىڭ بىر قىسمىغا ئايلاندى. جۇڭگونىڭ تەرەققىي قىلىشى ۋە قۇدرەت تېپىشى رايونىمىز ھەم پۈتۈن دۇنياغا ئىجابىي، پايدىلىق تەسىر كۆرسىتىدۇ.

جۇڭگو بىلەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ ھەمكارلىقى توغرىسىدا چيەن چىچېن مۇنۇلارنى بىلدۈردى: جۇڭگو شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ رايون مۇنبىرى ۋە شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ۋە سۆھبەت ئۆلپەتلىرى يىغىنىنى داۋاملىق قوللايدۇ، ئۇلارغا ئاكتىپ قاتنىشىدۇ. جۇڭگو بىلەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك ئەمەلدارلىرىنىڭ ئىككى قېتىملىق سىياسىي كېڭىشى ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى، جۇڭگو تەرەپ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى بىلەن ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان مەسىلىلەر توغرىسىدا داۋاملىق ئىككى تەرەپلىك ۋە كۆپ تەرەپلىك سۆزلىشىدۇ.

كولومبىيە زۇڭتۇڭى ئامېرىكىنىڭ كولومبىيىنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلاشقانلىقىنى ئەيىبلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بوگوتا، 21 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. كولومبىيە زۇڭتۇڭى سانپېر مۇشۇ ئاينىڭ 20 - كۈنى بۇ يەردە مۇنداق كۆرسەتتى: ئامېرىكا ئىقتىسادىي جەھەتتىن جازالاش، تەھدىت سېلىش ۋاسىتىلىرىنى قوللىنىپ، كولومبىيىنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلاشماقتا.

سانپېر كولومبىيىنىڭ يېڭى بىر نۆۋەتلىك پارلامېنتىنىڭ تۇنجى يىغىنىدا سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: يېقىندا مەن ھەم ھۆكۈمىتىم ئامېرىكا قوللانغان كىشىنى چۆچۈتىدىغان چۆكۈرۈش خاراكتېرىدىكى تەدبىر ۋە قارارنىڭ زىيانكەشلىكىگە ئۇچرىغۇچى بولۇپ قالدۇق. بۇ سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشىدىن بۇيان كۆرۈلۈپ باقمىغان ئىش.

سانپېر ئامېرىكىنىڭ بۇ ئۇسۇلىنى پۈتۈنلەي كولومبىيىنىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىشىش ھەرىكىتى دەپ ھېسابلىدى.

ئۇ ئامېرىكىنىڭ خەلقئارادا كولومبىيىنى يېتىم قالدۇرۇش يولىدىكى ئۇرۇنۇشىنى تارمار قىلىش ئۈچۈن، خەلقئارا ئەدلىيە ئورگىنىغا ئەرز قىلىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

◇

جۇڭگو، ياپونىيە مەبلەغ سېلىشنى ئىلگىرى سۈرۈش كومىتېتى، ياپونىيە، جۇڭگو مەبلەغ سېلىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئورگىنىنىڭ 6-سانلىق بىرلەشمە يىغىنى مۇشۇ ئاينىڭ 23-كۈنى دۇڭجىڭدا ئۆتكۈزۈلدى.

يىغىندا جۇڭگونىڭ «تاشقى پېرېۋوت تۈزۈمى ئىسلاھاتى»، «باج تۈزۈمى ئىسلاھاتى»، «ئىجتىمائىي

ئىسرائىلىيە پەلەستىن

ۋە ھەمكارلىقنى كېڭەيتىشتىن ئىبارەت.

روسىيىلەرنىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ سۆھبەت ئۆلپىتى بولغانلىقى ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ھەر تەرەپلىمە سۆزلىشىشنى ئىلگىرى سۈرۈشتە، شۈبھىسىزكى، مۇھىم تارىخىي ۋە رېئال ئەھمىيەتكە ئىگە.

چيەن چىچېن ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ۋەزىيىتى ۋە ھەمكارلىقى ئۈستىدە توختالغاندا مۇنداق دېدى: بۈگۈنكى دۇنيا ۋەزىيىتىدىكى كىشىنىڭ دىققىتىنى تارتىدىغان

چيەن چىچېن جۇڭگونىڭ ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداشتىكى رولى توغرىسىدا مۇنداق دېدى: جۇڭگو ھۆكۈمىتى دۆلەتنىڭ ئۇزاق ۋاقىت ئەمىن تېپىشى ئۈچۈن تىرىشچانلىق كۆرسىتىش بىلەن بىللە، رايونىمىزنىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىغا كاپالەتلىك قىلىشقا ئاكتىپ قاتنىشىدۇ. ئەمەلىيەت شۇنى

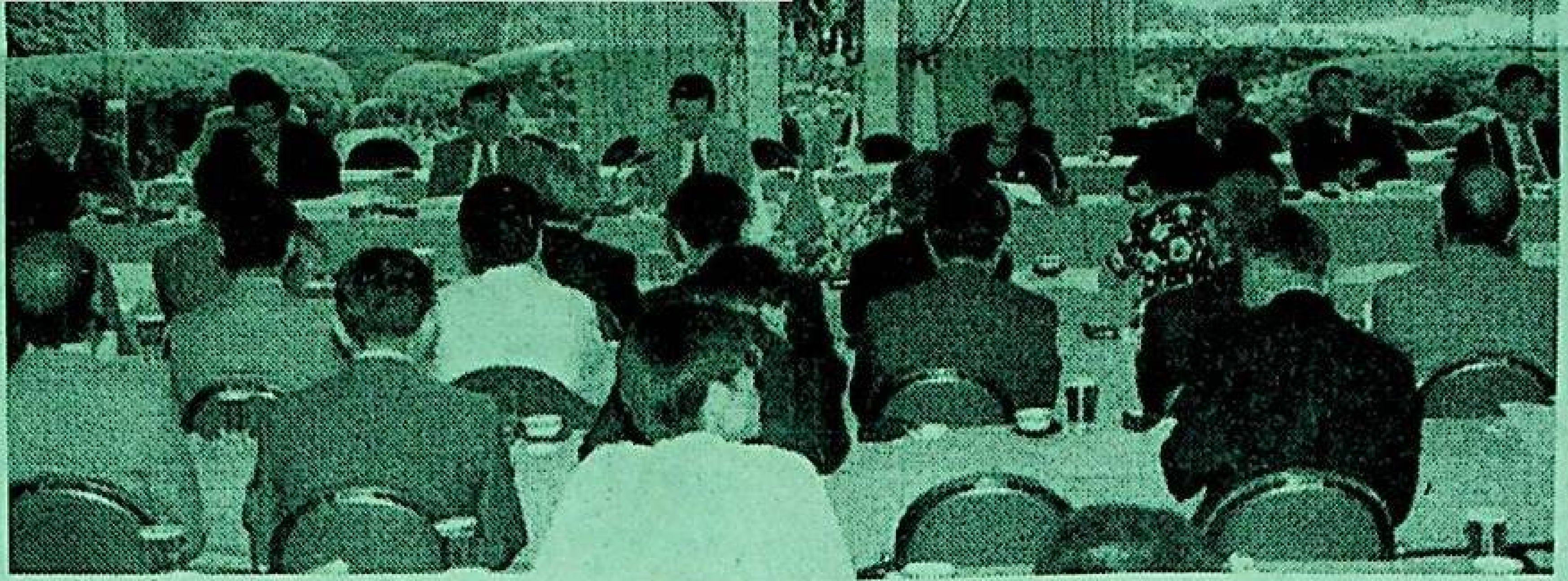

يىغىندا جۇڭگونىڭ «تاشقى پىرېۋوت تۈزۈمى ئىسلاھاتى»، «باج تۈزۈمى ئىسلاھاتى»، «ئىجتىمائىي سوغۇرتا تۈزۈمى ئىسلاھاتى» قاتارلىق مەسىلىلەر نۇقتىلىق مۇزاكىرە قىلىندى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى دۆلەتلەرنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى يىغىنى جاكارتىدا يېپىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 21 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. 29 - نۆۋەتلىك شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى دۆلەتلەرنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى يىغىنى ئىككى كۈن داۋام قىلىپ بۈگۈن بۇ يەردە يېپىلدى. يىغىندا شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ سىياسىي ۋە خەۋپسىزلىك ھەمكارلىقى، ئىقتىسادىي ھەمكارلىقى ھەم شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى يەتتە دۆلەت ئورتاق كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان رايون مەسىلىلىرى ۋە خەلقئارا مەسىلىلەرگە دائىر قوشما ئاخبارات ئېلان قىلىندى.

سىياسىي ۋە خەۋپسىزلىك ھەمكارلىقى توغرىسىدا ئاخباراتتا مۇنداق دېيىلدى: دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداش بولدىدا بارغانسېرى مۇھىم رول ئويناۋاتقا، ئۇ سۆھبەت ئۆلپىتى بىلەن رايون خەۋپسىزلىكى مەسىلىسىدە تېخىمۇ قويۇق ھەمكارلىشىشنى كۈچەك، دەپ قاراشتى.

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى دۆلەتلەرنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى جۇڭگو، ھىندىستان ۋە روسىيەلەرنىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ يېڭى سۆھبەت ئۆلپىتى بولغانلىقىنى قارشى ئالدى ھەم شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ بۇ ئۈچ يېڭى سۆھبەت ئۆلپىتى بىلەن بولغان ھەمكارلىقنى كېڭەيتىشنى ئۈمىد قىلدى.

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى دۆلەتلەرنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى بۇ يىغىندا كامبودژا بىلەن لائوسنىڭ 1997 - يىلى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىغا كىرىش توغرىسىدىكى رەسمىي ئىلتىماسىنى قوبۇل قىلدى.

ئىقتىسادىي ھەمكارلىق توغرىسىدا ئاخباراتتا مۇنداق دېيىلدى: دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ئەركىن سودا رايونى قۇرۇش، تاموژنا بېجىدا «ئونۇملۇك ئومۇمىيۈزلۈك ئېتىبار بېرىش» جەھەتتە قولغا كەلتۈرگەن تەرەققىياتتىن مەمنۇن بولدى ھەم شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى ئەللەرنىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايونى تەۋەسىدىكى سودا ۋە مەبلەغ سېلىش توسالغۇلىرىنى ئازايتىش ئۈچۈن داۋاملىق تىرىشىشنى مۇراجىئەت قىلدى.

دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى بىردەك شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى دېھقانچىلىق، ئورمانچىلىق، ئېنېرگىيە، قاتناش ۋە ساياھەتچىلىك قاتارلىق جەھەتلەردىكى ھەمكارلىقمۇ خېلى زور تەرەققىياتقا ئېرىشتى، دەپ قارىدى. ئۇلار شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى دۆلەتلەرنىڭ سانائەت ساھەسىدە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىشنى ئۈمىد قىلدى.

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى دۆلەتلەرنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى يەنە ھازىرقى خەلقئارا ۋەزىيەت توغرىسىدا كۆز قاراشلىرىنى ئالماشتۇردى.

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىغا ئەزا يەتتە دۆلەت بىرۇنېي، فىلىپپىن، ھىندونېزىيە، مالايسىيا، سىنگاپور، تايلاند ۋە ۋېيتنامدىن ئىبارەت.

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ 3-نۆۋەتلىك رايون مۇنبىرى يىغىنى ئېچىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 23-ئىيۇل تېلېگراممىسى. شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ 3-نۆۋەتلىك رايون مۇنبىرى يىغىنى بۈگۈن جاكارتىدىكى يىغىن مەركىزىدە ئېچىلدى. شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىغا ئەزا يەتتە دۆلەت، شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ ئون سۆھبەت ئۆلپىتى ۋە شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ تۆت كۆزەتكۈچىسىدىن كەلگەن 21 نەپەر مىنىستىر بۇ قېتىمقى يىغىنغا قاتناشتى.

جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكىنى باشلاپ بۇ قېتىمقى يىغىنغا قاتناشتى، بۇ جۇڭگونىڭ يىغىنغا شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ سۆھبەت ئۆلپىتى سالاھىيىتى بىلەن تۇنجى قېتىم قاتنىشىشى.

بۇ نۆۋەتلىك يىغىننىڭ رەئىسى، ھىندونېزىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئەلى ئاراتاس يىغىننىڭ ئېچىلىش مۇراسىمىغا رىياسەتچىلىك قىلدى ۋە ئېچىش نۇتقى سۆزلىدى.

ئاراتاس مۇنداق دېدى: شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ بۇلتۇرقى 2-نۆۋەتلىك رايون مۇنبىرى يىغىنىدىن بۇيان، ئاسىيا-تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ۋەزىيىتى نىسپىي تىنچ ۋە مۇقىم بولدى، شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا رايونىنىڭ ئىقتىسادىمۇ تېز راۋاجلاندى.

ئۇ مۇنداق دېدى: مۇھىت نىسپىي تىنچ بولغاچقا، ئاسىيا-تىنچ ئوكيان رايونىدىكى دۆلەتلەر كۈچىنى يىغىپ، ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇردى.

شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ رايون مۇنبىرىنىڭ تەرەققىياتى توغرىسىدا ئاراتاس مۇنداق دېدى: مىنىستىرلار بۇ مۇنبەرنىڭ ئۈچ باسقۇچلۇق تەرەققىياتىنى بېسىپ ئۆتۈشكە بىردەك قوشۇلدى. بۇ ئۈچ باسقۇچ مۇنداق: بىرىنچى، ئىشەنچ تۇرغۇزۇش تەدبىرلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈش؛ ئىككىنچى، ئالدىنى ئېلىش خاراكتېرلىك دىپلوماتىيە مېخانىزمىنى راۋاجلاندۇرۇش؛ ئۈچىنچى، توقۇنۇشنى ھەل قىلىشنىڭ يوللىرىنى مۇزاكىرە قىلىش. ئۇ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ رايون مۇنبىرىدە ھازىر 1-باسقۇچلۇق پائالىيەتلەر مەركەزلىك ھالدا ئېلىپ بېرىلىدۇ، دەپ كۆرسەتتى.

ئۇ يىغىنغا قاتناشقان بارلىق دۆلەتلەر سەممىي، ئىشىنىش ۋە دوستانە روھ بويىچە بۇ رايوننىڭ مەسىلىسىنى مۇزاكىرە قىلىدىغانلا بولسا، شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرىنىڭ ئاسىيا-تىنچ ئوكيان رايونىدىكى ھەرقايسى دۆلەت خەلقلىرىنى ئىناق ئۆتۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىدىغان رايون تەرتىپىنى تۇرغۇزۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن چوقۇم تۆھپە قوشالايدىغانلىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

ئىسرائىلىيە پەلەستىن ئاپتونوم رايونىغا قاراتقان قامالنى بوشاتتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 23 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە ھەربىي دائىرىلىرى ئىسرائىلىيە قوشۇنلىرىنىڭ بۈگۈن ئەتىگەندىن باشلاپ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىدىكى پەلەستىن ئاپتونوم رايونىغا قاراتقان قامالنى بوشاتقانلىقىنى جاكارلىدى.

ئىسرائىلىيە پەلەستىن ساقچىلىرى مۇشۇ ئاينىڭ 21 - كۈنى كەچتە قولغا ئېلىنغان ئىسرائىلىيە پۇقراسىنى قويۇپ بەرگەندىن كېيىن يۇقىرىدىكى قارارنى چىقاردى.

ئىسرائىلىيە ھۆكۈمىتى مۇشۇ ئاينىڭ 21- كۈندىن باشلاپ پەلەستىن ئاپتونوم رايونىغا قاراتقان بەش ئاي داۋاملاشقان قامالنى بوشاشتۇرماقچى ئىدى، بىراق پەلەستىن ساقچى دائىرىلىرى شەرقىي يېرۇسالېمدا بىر ئىسرائىلىيە پۇقراسىنى قولغا ئالغانلىقى ئۈچۈن، بۇ قارارنىڭ يولغا قويۇلۇشى كېچىكىپ كەتتى.

بۇ قارارغا ئاساسەن، ئىسرائىلىيە بۈگۈندىن باشلاپ پەلەستىنلىك 10 مىڭدىن ئارتۇق ئىشچىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقى ۋە گازا رايونلىرىدىن ئىسرائىلىيەگە كىرىپ ئىشلىشىگە رۇخسەت قىلىدۇ ھەم پەلەستىن ماللىرىنىڭ ئىسرائىلىيەگە كىرىشىگە قويۇلغان چەكلىمىنى بوشىتىدۇ.

كرايىشنىك غەربنىڭ بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنادىكى سېربلارغا بېسىم ئىشلىتىشكە قارشى چىقتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېلگراد، 21 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېرب پارلامېنتىنىڭ رەئىسى كرايىشنىك بۈگۈن بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېربىيە دېموكراتلار پارتىيىسى بىلەن بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېرب رەھبەرلىرىنىڭ سېربلارغا قارشى تۇرىدىغان ۋە دېيتون كېلىشىمىگە خىلاپ كېلىدىغان ھەرقانداق قارارغا قارشى تۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

كرايىشنىك يېقىندا غەرب دۆلەتلىرىنىڭ سېربلارغا بارغانسېرى كۆپ بېسىم ئىشلىتىۋاتقانلىقىنى كۆزدە تۇتۇپ بۇ سۆزنى قىلدى. ئۇ ئۇچنىياك رايونىدا سېرب قىسىملىرىنىڭ يىللىق خاتىرە پائالىيىتىگە قاتناشقاندا مۇنداق دېدى: يېقىندىن بۇيان دۇنيادا سېربلارغا ھەر كۈنى بېسىم ئىشلىتىلىپ ۋە تەھدىت سېلىنىپ كېلىۋاتىدۇ. بۇنداق قىلىشتىن مەقسەت بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنادىكى «سېربىيە جۇمھۇرىيىتى»نى يوقىتىش ھەم بىر مەنبەلىك بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا فېدېراتسىيىسىنى قۇرۇش.

كرايىشنىك سۆزىدە مۇنداق كۆرسەتتى: دېيتون كېلىشىمىدە بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا مۇسۇلمانلار - خورۋاتلار فېدېراتسىيىسى بىلەن بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا «سېربىيە جۇمھۇرىيىتى» ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت ئېنىق بەلگىلەنگەن. سېربىيە دېموكراتلار پارتىيىسى «سېربىيە جۇمھۇرىيىتى»نى قوغدايدۇ.

ۋېيتنام گېزىتى ياپونىيىنىڭ ھەربىي كۈچىنى كۈچەيتىۋاتقانلىقىنى تەنقىدلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خېنېي، 21 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ۋېيتنام «خەلق ئارمىيىسى» گېزىتى بۈگۈن ئوبزور ئېلان قىلىپ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ھازىر ياپونىيە، ئامېرىكا خەۋپسىزلىك كاپالىتى ئىتتىپاقى بىلەن ياپونىيە قوراللىق كۈچلىرىنىڭ يۈزلىنىشى ياپونىيىنىڭ 80 - يىللاردىن بۇيان ھەربىي كۈچىنى ئومۇميۈزلۈك كۈچەيتىۋاتقانلىقىنى ئاشكارىلىدى.

ئوبزوردا مۇنداق دېيىلدى: ياپونىيە ئۆزىنىڭ قوراللىق كۈچلىرىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن خىللىنىش، زامانىۋىلىشىش يۆنىلىشىگە قاراپ ماڭماقتا، ياپونىيە ھۆكۈمىتى مۇشۇنىڭ ئۈچۈن يېڭى سىياسەت بەلگىلىمەكتە. ياپونىيىنىڭ 1996 - يىلدىن 2000 - يىلغىچە بولغان مۇداپىئە پىلانى ياپونىيىنىڭ قوغدىنىش ئەترىتىنى نوقۇل مۇداپىئە خاراكتېرىدىكى قوراللىق كۈچ قىلىپ ئەمەس، قۇدرەتلىك قوشۇن قىلىپ قۇرۇپ چىقىدىغانلىقىنى ئاشكارىلاپ قويىدى.

ئوبزوردا مۇنداق دەپ قارالدى: ياپونىيە ئىقتىسادىي جەھەتتە كۈچلۈك دۆلەتتىن مۇناسىپ ھەربىي كۈچكە ئىگە دۆلەتكە ئايلانماقچى ھەمدە خەلقئارادا تېخىمۇ يۇقىرى سىياسىي ئورۇنغا ئىگە بولماقچى بولۇۋاتىدۇ.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئايرىلانى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇڭ، پارچە باھاسى: 18 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

新疆日报
（维文）

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش
نومۇرى: CN 65 — 0002 /Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57)

1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى (شەنبە) (بۇ سان ئالتە بەت)

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ئىشلىرى نازارىتى، شىنجاڭ ھەربىي رايونى سىياسىي بۆلۈمى بىرلىكتە ئۇقتۇرۇش چىقاردى

«1 - ئاۋغۇست» مەزگىلىدە ئەسكەرنى ھىمايە قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش لازىم

ئۆز خەۋەرىمىز. بۇ يىل 8 - ئاينىڭ 1 - كۈنى - جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 69 يىللىقى. شۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ئىشلىرى نازارىتى، شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ سىياسىي بۆلۈمى بىرلەشمە ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، «1 - ئاۋغۇست» مەزگىلىدە ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش، ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش، ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنى تەلەپ قىلدى.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: ئومۇمىي خەلققە دۆلەت مۇداپىئەسى تەربىيىسى ۋە ئەسكەرنى ھىمايە قىلىش تەربىيىسىنى داۋاملىق ئەستايىدىل ياخشى ئېلىپ بېرىپ، ھەر مىللەت ھەربىي ۋە خەلقنىڭ دۆلەت مۇداپىئە قارىشى ۋە ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش، ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش، ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش ئاڭلىقلىقىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈش لازىم. ئەسكەرنى ھىمايە قىلىش خىزمىتىدە دۇچ كەلگەن يېڭى مەسىلىلەرنى يۈكسەك سىياسىي مەسئۇلىيەتچانلىق بىلەن ئەستايىدىل تەتقىق قىلىپ، خىلمۇخىل شەكىللەرنى قوللىنىپ، تەربىيە پائالىيىتىنى جانلىق قانات يايدۇرۇپ، ياشلار - ئۆسمۈرلەرگە بولغان دۆلەت مۇداپىئەسى تەربىيىسىنى كۈچەيتىش لازىم. قىسىملار كوماندىر - جەڭچىلەرگە ئارمىيىمىزنىڭ مەقسىتىنى ئەستە تۇتۇپ، ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش شەرەپلىك ئەنئەنىسىنى جارى قىلدۇرۇش توغرىسىدا تەربىيە بېرىشى لازىم.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: ئەسكەرنى ھىمايە قىلىشتا نەمۇنە ناھىيە (شەھەر) بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى داۋاملىق قانات يايدۇرۇش لازىم. ئارمىيە بىلەن يەرلىك زىچ ھەمكارلىشىپ، ئەسكەرنى ھىمايە قىلىشتا نەمۇنە شەھەر (ناھىيە) بەرپا قىلىش پائالىيىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى ھەقىقىي كۈچەيتىشى، ئەسكەرنى ھىمايە قىلىش، مەدەنىيەتلىك ئورۇن قۇرۇش خىزمىتىنى مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە قويۇپ، ئەسكەرنى ھىمايە قىلىش خىزمىتىنى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈشى لازىم.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئاپتونوم رايون جىددىي تېلېفون يىغىنى ئاچتى

ھەرساھە، كەسىپلەرنى كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش كۆرىشىگە ئاتلىنىشقا تەشكىللەش لازىم

ئۆز مۇخبىرىمىز چېن جيەن خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايون 7 - ئاينىڭ 25 - كۈنى چۈشتىن كېيىن كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش توغرىسىدا جىددىي تېلېفون يىغىنى ئاچتى. يىغىندا ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت جايلاردىن دەرھال ھەرىكەتكە كېلىپ، ئاممىنى ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش - ئۆزىنى قۇتقۇزۇشقا قوزغاشنى، ھەر ساھە، كەسىپلەرنى كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش كۆرىشىگە ئاتلىنىشقا تەشكىللەشنى، كەلكۈن زىيان سالغان قۇرۇلۇشلارنى ئومۇمىيۈزلۈك جىددىي رېمونت قىلىپ، بۇ يىل دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقتىن ئومۇمىيۈزلۈك مول ھوسۇل ئېلىشنى تەلەپ قىلدى.

يىغىنغا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۈنچۈەن رىياسەتچىلىك قىلدى.

يىغىندا ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ خېك ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بىر قىسىم ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەرلىرىدە يېقىندا يۈز بەرگەن پەۋقۇلئاددە كەلكۈن ئاپەتلىرىنى ۋە زىيان ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى.

7 - ئاينىڭ 17 - كۈنىدىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بەزى جايلىرىدا ئۇدا قاتتىق يامغۇر ياغدى. بۇ ئاپتونوم رايونىمىز تارىخىدا ئاز كۆرۈلگەن قاتتىق ھۆل - يېغىن، بۇ يامغۇردا تىيانشاننىڭ جەنۇبى ۋە شىمالىدىكى 14 دەريا ئېقىنى ۋە جىلغىدا پەۋقۇلئاددە چوڭ كەلكۈن ھاسىل بولۇپ، تىيانشاننىڭ شىمالىدىكى ئۇن نەچچە چوڭ، ئوتتۇرا سۇ ئامبىرىنىڭ سۈيىنى ئۇلغايتىۋەتتى؛ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مۇھىم قاتناش تۈگۈنى - لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈريولى، جەنۇبىي، شىمالىي شىنجاڭ تۆمۈريولى، «216»، «217»، «218»، «312»، «314» دۆلەت تاشيولى ۋە غول تاشيوللاردا قاتناش پۈتۈنلەي ئۈزۈلۈپ قالدى. يەتتە ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەردىكى 20 نەچچە ناھىيە، شەھەر ئېغىر ئاپەتكە ئۇچرىدى، 1 مىليون موغا يېقىن ئېتىز سۇ ئاستىدا قالدى. 300 مىڭدىن ئارتۇق ئادەم ئاپەتكە ئۇچرىدى. تولۇقسىز مەلۇماتقا قارىغاندا، تۆت سۇ ئامبىرىنىڭ دامبىسى بۆسۈلگەن، 33 ئۆستەڭنىڭ قېشى بۇزۇلغان، 282 كۆۋرۈك - سۇغۇچ ۋەيران بولغان، 247 كىلومېتىر ئۆستەڭ ۋەيران بولغان، 88 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش توسمىسى كاردىن چىققان، ئۈچ سۇ ئېلېكتىر ئىستانسىسى ئىشتىن توختىغان، 41 كۆۋرۈك بۇزۇلغان، 24 مىڭ تۇياقتىن ئارتۇق چارۋا ئۆلگەن، 37 مىڭ ئېغىز ئۆيگە سۇ كىرىپ كەتكەن، 7111 ئېغىز ئۆي ئۆرۈلۈپ چۈشكەن.

ئاپەت يۈز بەرگەندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ شۇجىسى ۋاڭ لېچۈەن، ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت دەرھال نەق مەيدانلارغا بېرىپ، ئاپەت ئەھۋالىنى ئىگىلەپ، ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىدىن ھال سورىدى. ئاپتونوم رايوننىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى ۋە بىڭتۇەن رەھبەرلىرى بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى، سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستى، تۇرپان، قۇمۇل ۋىلايەتلىرىگە، بىڭتۇەننىڭ يېزا ئىگىلىك 6 -، 8 - شىلىرىغا بېرىپ، نەق مەيداندا كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۆرىشىگە قوماندانلىق قىلدى. جايلاردىكى پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرىمۇ شۇ يەردىكى ھەربىي، خەلق بىلەن بىرلىكتە نۇرغۇن ئادەم كۈچى، ماددىي كۈچ تەشكىللەپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - خەتەردىن قۇتقۇزۇشقا قاتناشتى.

ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت جايلاردا تۇرۇشلۇق ئارمىيە، قوراللىق ساقچى قىسىملىرىنىڭ ھەر مىللەت خەلق بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىپ، ئون نەچچە چوڭ، ئوتتۇرا سۇ ئامبىرىنى ۋە شەھەرنى قوغداپ قالغانلىقىنى يۈكسەك دەرىجىدە مەدھىيىلىدى. ئۇ يەنە مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: ھازىر كەلكۈن مەزگىلى تېخى ئاياغلاشمىدى، ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەتلەر ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش، مول ھوسۇل ئېلىش ئىدىيىسىنى باشتىن ئاخىر مۇستەھكەم تۇرغۇزۇپ، يۈز بېرىش ئېھتىمالى بولغان ھەر خىل چوڭ تەبىئىي ئاپەتلەرگە ئىدىيە، تەشكىلىي، مەبلەغ، ماددىي ئەشيا قاتارلىق جەھەتلەردىن تولۇق تەييارلىق كۆرۈشنى ياخشى ئىشلىشى لازىم. كەلكۈن زىيان سالغان قۇرۇلۇشلارنى پۈتۈن كۈچ بىلەن تېزدىن ئەسلىگە كەلتۈرۈش، كەلكۈن ئۆتۈپ كەتكەندىن كېيىن كۆرۈلىدىغان قۇرغاقچىلىقنىڭ ئالدىنى ئېلىش لازىم. جايلار بىر تەرەپتىن، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش، ئىشلەپچىقىرىش ئارقىلىق ئۆزىنى قۇتقۇزۇشنى تەشكىللەشنى تۇتۇشى؛ يەنە بىر تەرەپتىن، قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش كۆرىشىنى تۇتۇپ، سۇغىرىشقا، مول ھوسۇلغا كاپالەتلىك قىلىشى لازىم. جايلار «بىر تاختا شاھمات» ئىدىيىسىنى تۇرغۇزۇپ، ئىتتىپاقلىشىپ، ھەمكارلىشىپ ئاپەت

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

شىنجاڭ ھەربىي رايونى مەلۇم ساپيورلار تۇەندىكى 320 كوماندىر - جەڭچى 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت ئىككىدە ئۇلانباي كەلكۈن باشلاش ئۆستىڭىگە كېلىپ خەتەردىن قۇتقۇزۇشقا قاتناشتى. ئالتە سائەتتىن ئارتۇق كۈرەش قىلىش ئارقىلىق ئۆستەڭنىڭ قېشىنى 100 مېتىردىن كۆپرەك يەرگىچە مۇستەھكەملەپ، كەلكۈننى تىزگىنلىدى.

سۈي جيەنچياڭ فوتوسى

ھەممىمىز قىزغىنلىق بىلەن دۆلەتكە ئاشلىق سېتىپ بېرەيلى

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدىكى دېھقانلار دۆلەتكە بەس - بەستە ئاشلىق سېتىپ بەرمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل، پراكتىكانت مۇخبىر ئابدۇۋەلى ھەسەن خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم

تارماقلىرى تەييارلىق خىزمەتلىرىنى پۇختا ئىشلىدى. ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى ۋە كەسپىي ئىستىل قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ،

قاتناشتۇرۇپ، ئاشلىقنىڭ ئادىل سېتىۋېلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. ئوبلاست بويىچە ئاشلىق سېتىۋېلىش ۋاقىتلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئىككى يىغىنى بىرلەشتۇرۇپ ئېچىپ، «5 - ئىيۇل» تېلېفون يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇردى

... ئېچىپ، «5 - ئىيۇل» تېلېفون يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىئاي ياقۇپ** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئايرىم - ئايرىم ئاچماقچى بولغان ئىككى يىغىننى بىرلەشتۈرۈپ ئېچىپ، ئاپتونوم رايون 7 - ئاينىڭ 5 - كۈنى ئاچقان كىرىمنى ئاشۇرۇش - چىقىمنى تېجەش تېلېفون يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇردى.

ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ بىر مەسئۇلى مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: بىز ئىككى يىغىننى بىرلەشتۈرۈپ ئېچىش ئارقىلىق بىر قېتىملىق يىغىننىڭ چىقىمىنى تېجەپ قالدۇق. بىز تېجەپ قالغان بۇ پۇلنى كەلگۈن ئاپىتىگە ئۇچرىغان ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار كارخانىلارغا ياردەم قىلماقچىمىز. بىز ئىككى يىغىنغا قاتنىشىدىغان ئاساسىي قاتلام ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى كادىرلىرىنى بىرلا قېتىم يىغىپ، ئۇلارنىڭ خىزمەت ۋاقتىنىمۇ تېجەپ قالدۇق. بۇ ئىشىمىز ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى كادىرلىرىنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى.

يەكەن ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى «شىركەت قانۇنى»، «ئىقتىسادىي توختام قانۇنى» قاتارلىق قانۇنلارنى ئۆگىنىپ، خىزمەتتە قانۇننى ئىجرا قىلىش، قانۇننى ئۆلچەم قىلىش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى.

سۈرەتتە: سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خادىملىرى ئۆگىنىش ئۈستىدە.

نۇردۇن ئابدۇسەمەت فوتوسى

پراكتىكانت مۇخبىر **ئابدۇۋەلى ھەسەن** خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىدىكى ھەر دەرىجىلىك ئاشلىق تارماقلىرى بۇ يىللىق يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىگەنلىكتىن، دېھقانلار دۆلەتكە بەس-بەستە ئاشلىق سېتىپ بەرمەكتە. 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنىگىچە ئوبلاست بويىچە سېتىۋېلىنغان يازلىق ئاشلىق 718 مىڭ 900 كىلوگرامغا يەتتى.

بۇ يىل بۇ ئوبلاستتا تېمپېراتۇرا تۆۋەن، ھۆل - يېغىن كۆپ بولغانلىقتىن، بۇغداينىڭ پىشىش مەزگىلى كېچىكىپ كەتتى، ئۇنىڭ ئۈستىگە، ھۆل - يېغىن بۇغداينى ۋاقتىدا ئورۇش، ئامبارلاشتۇرۇش خىزمىتىگە قىيىنچىلىق تۇغدۇردى. مۇشۇنداق ئەھۋالدا ھەر دەرىجىلىك ئاشلىق سېتىۋېلىش ئىشلىدى. ئىچكى قىسىمدىكى باشقۇرۇشنى ۋە كەسپىي ئىستىل قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، پرىيومچىلارنىڭ ئاشلىق سېتىۋېلىش جەريانىدا ئادىمگەرچىلىك قىلىپ دۆلەت ۋە دېھقانلارغا زىيان سالىدىغان ئەھۋاللارنىڭ ئالدىنى ئالدى ھەم دېھقان نازارەتچىلەرنى ئاشلىق سېتىۋېلىشقا سېتىۋېلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلدى. ئوبلاست بويىچە ئاشلىق سېتىۋېلىش نۇقتىلىرى دېھقانلارغا ئاق ھۆججەت بەرمىدى. ئاشلىق سېتىۋېلىش خادىملىرى دېھقانلارغا ئەتراپلىق مۇلازىمەت قىلىپ، ئۇلارنى ساقلىتىپ قويمىدى.

خوتەن ۋىلايىتىدىكى يەتتە يېزا - بازار دۆلەتكە يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئوبۇلقاسىم تۇرسۇن**نىڭ تېلېفون خەۋىرى. خوتەن ۋىلايىتىنىڭ لوپ ناھىيىسىدىكى چارباغ، كېرىيە ناھىيىسىدىكى شەنبىبازار قاتارلىق يەتتە يېزا - بازار 7 - ئاينىڭ 16 - كۈنىگىچە دۆلەتكە 4 مىليون 980 مىڭ كىلوگرام يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، ۋەزىپىنى 86 مىڭ كىلوگرام ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ، ۋىلايەت بويىچە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى. كېرىيە ناھىيىسىنىڭ شەنبىبازىرى 400 مىڭ كىلوگرام يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى ئورۇندىغاندىن كېيىن دۆلەتكە يەنە كېلىشىم باھادا 80 مىڭ كىلوگرام بۇغداي سېتىپ بەردى.

«قۇمۇل روھى» قەلبىمىزنى ئۇللىدى

ھەرقانداق ئادەم جىددىي پەيتتە ئېرىشكەن غەمخورلۇقنى مەڭگۈ ئۇنتۇمايدۇ.

مەن 1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 19 - كۈنى 25 ساۋاقدىشىم بىلەن بىللە، لەنجۇدىن ئانا يۇرتۇم شىنجاڭغا قاراپ يولغا چىقتىم. ئويلىمىغان يەردىن 20 - ئىيۇل كەچتە يۈيمىن ۋوگزالىغا كەلگەندە، پويىز باشلىقى تۆمۈريولنىڭ ئالدىنقى بۆلىكىنى كەلكۈن بۇزۇۋەتكەنلىكتىن، پويىزنىڭ شاڭخەيگە قايتىشقا مەجبۇر بولغانلىقىنى، چۈشۈپ قالىدىغانلارنىڭ مۇشۇ ۋوگزالدا چۈشۈپ قېلىشىنى ئۇقتۇردى. بىز پويىزدىن چۈشۈپ قېلىپ، قالغان سەپەرنى ئاپتوبۇستا داۋاملاشتۇرايلى، دېگەن پىكىرگە كەلدۇق.

20 نەچچە سائەت ئىزدەش، سۈرۈشتۈرۈش ئارقىلىق 21 - ئىيۇل كەچتە 53 - قېتىملىق ۋە 243 - قېتىملىق پويىزلاردىن چۈشۈپ قالغان 44 ئوقۇغۇچى ۋە ئالتە يولۇچى يۈيمىندىن ئاپتوبۇس بىلەن يولغا چىقىپ، 22 - ئىيۇل ئەتىگەن سائەت بەشتە قۇمۇلغا يېتىپ كەلدۇق، بۇ چاغدا كۆپ ساندىكى ئوقۇغۇچىنىڭ پۇلى قالمىغانىدى. ئەمدى قانداق قىلغۇلۇق؟ كۈنىمىزنى قانداق ئۆتكۈزىمىز؟ ئۈرۈمچىگە قانداق كېتىمىز؟ بۇ ھالقىلىق پەيتتە بىزنىڭ قىيىنچىلىقتا قالغانلىقىمىزنى ئۇققان بېكەت خادىملىرى ۋە ساقچى تاغىلار بىزگە ئىسسىق نان ۋە چاي ئەكىلىپ بەردى، يەنە ئازراق تاماق راسخوتى ئاجرىتىپ بەردى. ئەھۋالىمىزدىن خەۋەر تاپقان قۇمۇل ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ مۇئاۋىن ۋالىيسى توختىخان ئاچا، باش كاتىپى تۇردى ئاكا ۋە مائارىپ سىستېمىسىدىكى بىر قىسىم رەھبەرلەر ئاپتوبۇس بېكىتىگە كېلىپ، بىزدىن قىزغىن ۋە سەممىي ھال سورىدى. بىر قانچە كۈنلۈك سەپەردە ھېرىپ ھالدىن كەتكەن ئوقۇغۇچىلار ھاياجىنىنى باسالماي كۆزلىرىگە ئىختىيارسىز ھالدا ئىسسىق ياش ئېلىشتى. بىللە كەلگەن سەپەرداشلار، ساۋاقداشلار رەھبەرلەر ئېلىپ كەلگەن بىر مىنىبۇس ۋە ئىككى پىكاپقا چىقىپ، ۋىلايەتلىك مېھمانخانىغا كەلدۇق. قۇمۇلدىكى ياتاق، تامقىمىز، ھەتتا ئۈرۈمچىگە كېلىشتىكى قاتناش مەسلىمىز پۈتۈنلەي ھەقسىز ئورۇنلاشتۇرۇلدى، ئوقۇغۇچىلار بىر تەرەپتىن، ئازادە ياتاقلاردا بەھۇزۇر ئارام ئېلىپ، ئۆزلىرىنى ئۆللىق ئائىلىسىگە كېلىپ قالغاندەك ھېس قىلسا، يەنە بىر تەرەپتىن، ئۆزلىرىنى ئاتا - ئانىسىنىڭ ئىللىق قۇچىقىدا تۇرۇۋاتقان سەبىي باللاردەك بەختلىك ھېس قىلىشتى. بەزىلەر «قۇمۇللۇقلارنىڭ قەلبى خۇددى ھاۋا ئانىغا ئوخشاش ئىللىق ئىكەن» دېيىشتى.

23 - ئىيۇل چۈشتىن بۇرۇن بىز يولغا چىقىشتىن ئىلگىرى رەھبەرلەر يەنە سەپەر ئۈستىدە يېيىشىمىز ئۈچۈن تاماق تەييارلاپ بەردى. شۇنداق قىلىپ بىز 28 سائەتلىك ھاياتىمىزنى قۇمۇللۇقلارنىڭ ياردىمىدە خاتىرجەم ۋە كۆڭۈللۈك ئۆتكۈزۈپ، 24 - ئىيۇل ئەتىگەن سائەت ئالتە يېرىمدا ئۈرۈمچىگە ساق-سالامەت يېتىپ كەلدۇق.

بۇ بىر قانچە كۈنلۈك ھاياتىمىزدا بىزگە ئەڭ قاتتىق تەسىر قىلغىنى «قۇمۇل روھى»، قۇمۇلدىكى رەھبەرلەر ۋە خەلقنىڭ بىزگە قىلغان غەمخورلۇقى بولدى. مەن ساۋاقداشلارغا ۋەكالىتەن مۇئاۋىن ۋالىي توختىخان ئاچىغا، باش كاتىپ تۇردى ئاكىغا، مائارىپ سىستېمىسىدىكى رەھبەرلەرگە، قۇمۇل ئۈزۈن يوللۇق ئاپتوبۇس بېكىتىدىكى خادىملارغا ۋە ساقچى تاغىلارغا، بىزگە ياردەم قولىنى سۇنغان بارلىق قۇمۇللۇقلارغا چىن قەلبىمدىن چوڭقۇر مىننەتدارلىق بىلدۈرىمەن.

ياشىسۇن قۇمۇل روھى!

غەربىي شىمال مىللەتلەر شۆيۈەنى خەنزۇ تىلى فاكۇلتېتى 94 - يىللىق 1 - سىنىپ ئوقۇغۇچىسى

دىلمۇرات ئابلىز

125 - تۇەن - مەيدان بۇ يىل 2 مىليون 500 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، 2300 مو كېۋەزلىكتە تۇنجى قېتىم پۈركۈپ سۇغىرىش يېڭى تېخنىكىسىنى قوللاندى.

لى شۆچىڭ فوتوسى

ئۈرۈمچىدە «170» تېلېفون ئارقىلىق تېلېفون ھەققىنى سۈيلەش سىستېمىسى ئىشقا كىرىشتۈرۈلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **زىبىبۇللا ئابلىز** خەۋەر قىلىدۇ: ئۈرۈمچى شەھىرىدە «170» تېلېفون ئارقىلىق تېلېفون ھەققىنى سۈيلەش سىستېمىسى ئىشقا كىرىشتۈرۈلۈپ، تېلېفون ئابونتلىرىنىڭ تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرۈشكە قولايلىق يارىتىپ بېرىلدى.

شەھەرلىك تېلېگراف ئىدارىسى تېلېفون قويغۇچىلار كۆپەيگەن ئەھۋالنى نەزەردە تۇتۇپ، «170» تېلېفون ئارقىلىق تېلېفون ھەققىنى سۈرۈشتۈرۈش سىستېمىسىنى ئورناتتى ۋە رەسمىي ئىشلەتتى. ئەمدى ئابونتلار تېلېفون تورۇپكىسىنى قولىغا ئېلىپ، «170» رەقەمنى بېسىپ تېلېگراف خادىمىنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە ئىش كۆرسىلا، ئۆزى سۈرۈشتۈرمەكچى بولغان تېلېفون، فوتو تېلېگرافنىڭ ئايلىق، ئالتە ئايلىق ھەققىنى سوراپ بىلەلەيدۇ. بۇ سىستېما تېلېفون ھەققى تاپشۇرۇشنى ئاپتوماتىك سۈيلەش ئىقتىدارىغا ئىگە بولۇپ، تېلېفون ھەققىنى تاپشۇرمىغان ئابونتلارغا ئاپتوماتىك تېلېفون بېرىپ، ئۇلارنى تېلېفون ھەققىنى تاپشۇرۇۋېتىشكە ئۈندەيدۇ.

كۇچا ناھىيىسىدە يازلىق ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىش مۇقىملاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ئەخمەتنىڭ** خەۋەر قىلىشىچە، كۇچا ناھىيىسى بۇ يىل ھەر خىل تەبىئىي ئاپەت ئۈستىدىن غەلىبە قىلغان، يازلىق ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىش مۇقىملاشقان.

بۇ يىل ئەتىيازدىن بۇيان بۇ ناھىيىدە تېمپېراتۇرا تۆۋەن بولغان، بوران، مۆلدۈر قاتارلىق ئاپەتلەر يېزا ئىگىلىكىگە ئېغىر تەھدىت سالغان، ھەتتا بىر قىسىم زىرائەتلەرنى نابۇت قىلغان. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن، ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت تارماقلىرى كادىرلار ۋە ئاممىنى «ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، ئۆزىنى ئۆزى قۇتقۇزۇش» قا سەپەرۋەر قىلغان، بەش بەنزىدىكى ئاساسلىق مەسئۇل كادىرلارغا يېزىلارنى ھۆددىگە بەرگەن . يېزا مەسئۇللىرى ۋە كۆپ ساندىكى يېزا كادىرلىرىمۇ نۇقتىدا تۇرۇپ ئاممىنى يېتەكلەپ بۇغداي پەرۋىشىنى كۈچەيتكەن. ناھىيە بويىچە ھەر بىر مو بۇغدايغا 10 - 20 كىلوگرامغىچە خىمىيىۋى ئوغۇت بېرىلىپ، ۋاقتىدا سۇغىرىلغان، خىمىيىلىك ئۇسۇل بىلەن ئوت - چۆپ يوقىتىش خىزمىتى ياخشى ئىشلەنگەن. بۇنىڭ بىلەن ناھىيە بويىچە تېرىلغان 290 مىڭ مو كۆزگى بۇغداي ياخشى ئۆسكەن. ئۇلار ياشلارنى ئۆگىنىپ، ئەمەلىيەتكە ...

ياقا، دۆڭقوتان، چىمەن، ئالا قاغا قاتارلىق يېزىلارنىڭ يازلىق ئاشلىق ھوسۇلى بۇلتۇرقىدىن ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئاز بولغاندا 800 مىڭ كىلوگرامدىن 900 مىڭ كىلوگرامغىچە، ئۆزۈن يېزىسىنىڭ 1 مىليون كىلوگرامدىن ئارتۇق، ئۇچا، ئىشىخىلا، ئۇچئۆستەڭ قاتارلىق يېزىلارنىڭ 400 مىڭ كىلوگرامدىن، 600 مىڭ كىلوگرامغىچە ئاشىدىغانلىقى مۇقىملاشقان.

تارىم يېزىسى دۆلەتكە يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداپ بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مەخمۇت ئەخمەت** خەۋەر قىلىدۇ: دېھقانچىلىقتىن ئۇدا مول ھوسۇل ئېلىپ كېلىۋاتقان شايار ناھىيىسىنىڭ تارىم يېزىسىدىكى مول ھوسۇل شادلىقىغا چۆمگەن دېھقانلار ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، دۆلەتكە بەس - بەستە يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، بۇ يىللىق يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداپ بولدى.

بۇ يىل بۇ يېزا قۇرغاقچىلىق ئاپىتى يۈز بېرىپ، 8000 مو بۇغداي زىيانغا ئۇچرىغان ئەھۋال ئاستىدىمۇ، پەرۋىشنى كۈچەيتىپ، مول ھوسۇلغا كاپالەتلىك قىلدى. ئورما باشلىنىشى بىلەنلا كادىرلار ۋە ئاممىنى مول ھوسۇلنى پىتى يىغىۋېلىشقا سەپەرۋەر قىلدى. ئۇلار بىر تەرەپتىن، تېز ئورۇپ، ئەنجلەرنى خامانلارغا يۆتكەپ ئېگىز قونىقى تېرىشنى چىڭ تۇتسا، يەنە بىر تەرەپتىن، دۆلەتنىڭ ئاشلىق سېتىۋېلىشتىكى يېڭى سىياسەت، بەلگىلىمىلىرىنى كەڭ تۈردە تەشۋىق قىلىپ، دېھقانلارنىڭ دۆلەتكە ئاشلىق سېتىپ بېرىش ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. نەتىجىدە قىسقا ۋاقىت ئىچىدە يېزا بويىچە دېھقانلار دۆلەتكە 525 مىڭ كىلوگرام يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، ناھىيە بويىچە يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى ئورۇنداپ بولغان تۇنجى يېزا بولۇپ قالدى.

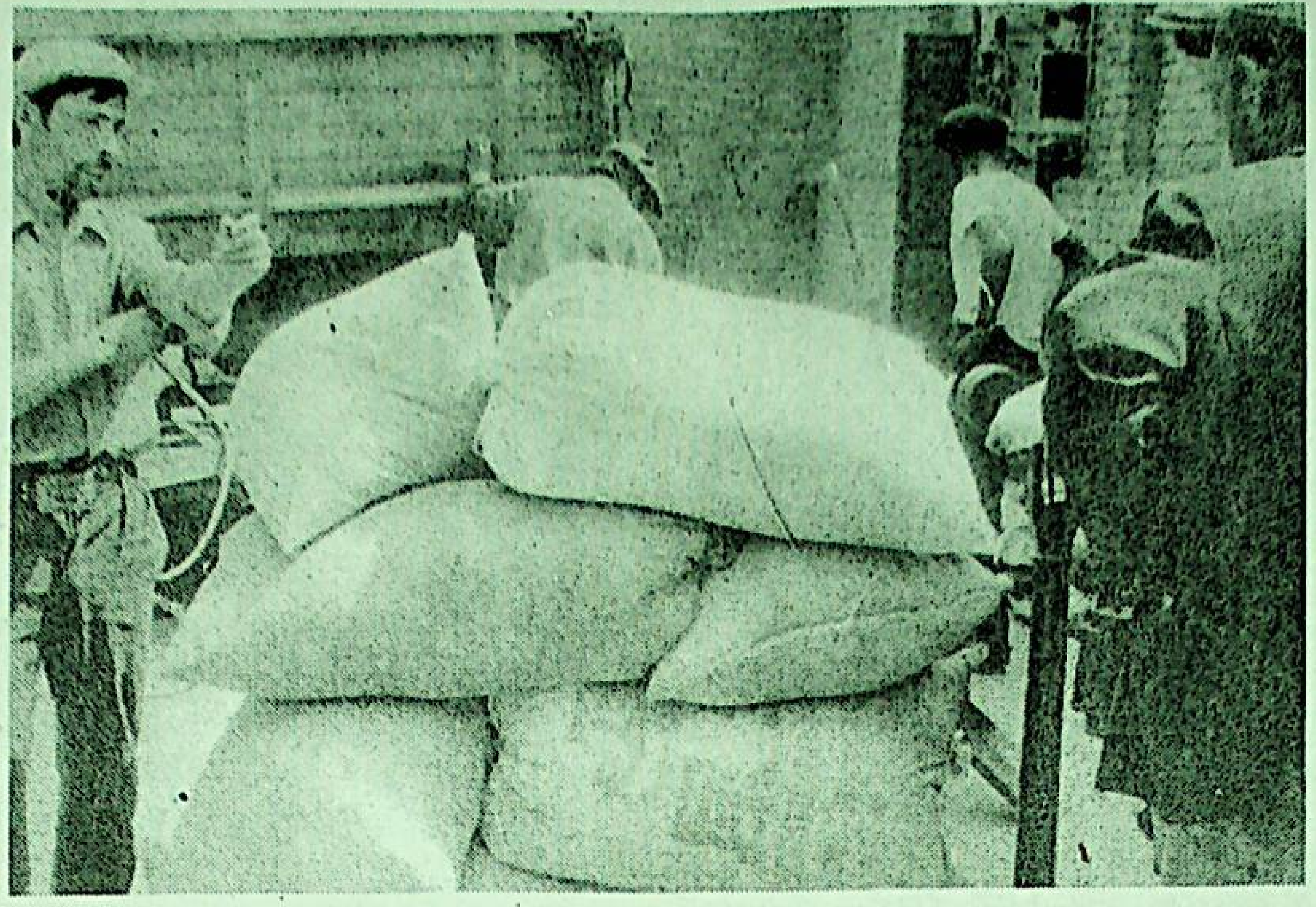

غۇلجا ناھىيىسىنىڭ پەنجىم يېزىسى بۇ يىلقى ئاشلىق سېتىۋېلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىگەنلىكتىن، 7 - ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغا قەدەر 550 توننا بۇغداي سېتىۋالدى.

سۈرەتتە: دېھقانلار ئاشلىق ساتماقتا.

ئابدۇجېلىل تۇرسۇن فوتوسى

چوڭقۇرچاق يېزىسىدىكى دېھقانلار دۆلەتكە 675 مىڭ كىلوگرام يازلىق ئاشلىق سېتىپ بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئەنۋەرجان سىمىر** خەۋەر قىلىدۇ: مارالبېشى ناھىيىسىنىڭ چوڭقۇرچاق يېزىسىدىكى دېھقانلار ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، دۆلەتكە بەس - بەستە يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىپ، يىللىق يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئورۇنداپ بولدى.

يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىش خىزمىتىنى سان - سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلغان ھالدا ياخشى ئورۇنداش ئۈچۈن، ئاشلىق سېتىۋېلىشنىڭ تۈرلۈك تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلىدى. ئاشلىق سېتىۋېلىش پىلان - كۆرسەتكۈچلىرىنى كەنت ۋە ئائىلىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، رەھبەرلىكنى قاتلاممۇ قاتلام كۈچەيتتى. دېھقانلارغا دۆلەتنىڭ يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلىرىنى كەڭ كۆلەمدە تەشۋىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئاشلىق سېتىپ بېرىش قىزغىنلىقىنى ئاشۇردى. ئاشلىق سېتىۋېلىشقا كېتەرلىك مەبلەغنى بالدۇر ھەل قىلىپ، دېھقانلارغا ئاق ھۆججەت بەرمەي، نەق پۇل بېرىشكە كاپالەتلىك قىلدى. ئاشلىق پونكىتىدا ھاۋا، ئۆلاغ ساقلاش ئورنى، دەم ئېلىش ئورنى، چاي بىلەن تەمىنلەش ئورنى قۇرغاندىن باشقا، پرىيومدا ئادىل، گىردا توغرا بولۇپ، دېھقانلارنى رازى قىلدى. نەتىجىدە بۇ يېزىدىكى 5200 ئائىلىلىك دېھقان 18 كۈن ئىچىدە 26 مىڭ مو يەردىكى كۈزگى بۇغداينى مول پىتى يىغىۋېلىپ، دۆلەتكە 675 مىڭ كىلوگرام سۈپەتلىك بۇغداي سېتىپ بېرىپ، بۇ يىللىق يازلىق ئاشلىق سېتىپ بېرىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن بۇرۇن تولۇق ئورۇنداپ بولدى.

تۇرپان ۋىلايىتىدىكى يەرلىك باج سىستېمىسى ئالدىنقى يېرىم يىللىق سودا - سانائەت باج ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئورۇنداپ بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سېتىۋالدى ھامۇت** خەۋەر قىلىدۇ: تۇرپان ۋىلايىتىدىكى يەرلىك باج سىستېمىسى باج قانۇنى تەشۋىقاتىنى كۈچەيتىش بىلەن بىرگە، قوشۇن قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بېرىپ، باج خادىملىرىنىڭ باج قانۇنى بويىچە باج يىغىش ئاكتىپلىقىنى قوزغاپ، ئالدىنقى يېرىم يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن ئون كۈن بۇرۇن ئورۇنداپ بولدى.

تۇرپان ۋىلايىتىدىكى يەرلىك باج سىستېمىسى بۇ يىل خادىملار ئاز، باج يىغىش دائىرىسى تارقاق، قاتناش قوراللىرى كەمچىل بولغان ئەھۋالدىمۇ، قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، كىرىم مەنبەلىرىنى پائال ئېچىپ، قانۇن بويىچە باج يىغىشتا چىڭ تۇردى، باج كادىرلىرىغا بولغان ئىدىيىۋى - سىياسىي تەربىيىنى كۈچەيتىپ، باج كادىرلىرىنى ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك بولۇشقا يېتەكلىدى. باج ئوبيېكتلىرى ئارىسىدا يەرلىك باجنىڭ يەرلىك ئۈچۈن خىزمەت قىلىدىغانلىقىنى كەڭ تەشۋىق قىلىپ، ئۇلارنىڭ باج تاپشۇرۇش ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. نەتىجىدە يەرلىك باج خىزمىتىدە قانۇن - ئىنتىزامغا رىئايە قىلىدىغان، قانۇن بويىچە باج تاپشۇرىدىغان، باج ئورگانلىرىنىڭ باج يىغىشىغا ھەمكارلىشىدىغان ياخشى كەيپىيات بارلىققا كېلىپ، 6 - ئاينىڭ 20 - كۈنىگە قەدەر 53 مىليون 386 مىڭ يۈەن باج يىغىۋېلىندى. بۇنىڭ ئىچىدە سودا - سانائەت باج كىرىمى 50 مىليون 254 مىڭ يۈەن بولۇپ، بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن % 17.2 ئاشتى.

ئىلى ئوبلاستلىق سودا - سانائەت بانكىسىنىڭ تىجارەت بۆلۈمى پۇل ئامانەت تopلاش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن بۇرۇن ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **قاھار ئىشان** خەۋەر قىلىدۇ: ئىلى ئوبلاستلىق سودا - سانائەت بانكىسىنىڭ تىجارەت بۆلۈمى 6 - ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر يىللىق ھەر خىل پۇل ئامانەت توپلاش ۋەزىپىسىنى 23 مىليون 500 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈپ، ۋەزىپىنى يېرىم يىل بۇرۇن % 23.7 ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ بولدى. بۇ ئۆتكەن يىلنىڭ شۇ مەزگىلدىكىدىن 4 مىليون يۈەن كۆپ.

بۇ بۆلۈم بازار رىقابىتى كۈچلۈك بولغان ئەھۋال ئاستىدا، «بانكا باشلىقى مەسئۇل بولۇش، كۆپ دوست تۇتۇش، ھەر تەرەپلىمىلىك مۇلازىملىق قىلىش» تەك ئامانەت پۇل جەلپ قىلىش فاكچىيىندا چىڭ تۇرۇپ، جىنەن شەھەرلىك سودا - سانائەت بانكىسىدىن ئۆگىنىش، مەدەنىيەتلىك ئورۇن بەرپا قىلىشنى مەركەز قىلغان ئەلا سۈپەتلىك مەدەنىيەتلىك مۇلازىملىق قىلىش يىلى پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. ئۇنىڭدىن باشقا يەنە، نەق مەيدانغا بېرىپ مۇلازىملىق قىلىش، تىجارەت ۋاقتىنى ئۇزارتىش، تەشۋىقاتنى كۈچەيتىش، خىزمەت مۇھىتىنى گۈزەللەشتۈرۈش ۋە مۇھىت تازىلىقىغا ئەھمىيەت بېرىش، «مودېن» كرېدىت كارتىسى ئارقىلىق ئىش ھەققى تارقىتىش، يەرلىك باج تۈرلىرىنى بانكا ئارقىلىق تاپشۇرۇش، قاتناش خىراجەتلىرىنى ۋە قاتناش قائىدە - نىزاملىرىغا خىلاپ ھەرىكەتلەرگە سېلىنغان جەرىمانىلەرنى بانكا ئارقىلىق تاپشۇرۇش قاتارلىق ۋاسىتىچىلىك كەسىپلەرنى يولغا قويۇپ، ياخشى ئىجتىمائىي ۋە ئىقتىسادىي ئۈنۈم ھاسىل قىلدى.

كورلا شەھىرىدە ئېگىز ئورنى تېرىلغۇسى تېز ھەم سۈپەتلىك ئېلىپ بېرىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **غوپۇر قاسىم** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل كورلا شەھىرىدە بۇغداي كېچىكىپ پىشقان، ئورما مەزگىلىدە ھۆل - يېغىن كۆپ بولغان

خەلق ھۆكۈمىتى 7 - ئاينىڭ باشلىرىدا «ئېگىز ئورنىغا قوناقنى سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىش، قوناق بىلەن پۇرچاقنى كىرىشتۇرۇپ تېرىش» بويىچە نەق

بايىنغولىن ئوبلاستلىق نېفىت سودا مۇلازىملىق باش شىركىتى نېفىتلىك ئۈچۈن ئەلا مۇلازىملىق قىلماقتا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **گۈمەرجان مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ:

شىركەت نامىنى ئۆزگەرتىپ، نېفىتلىككە مۇلازىملىق قىلىش ئارقىلىق كارخانىنى

ئۈرۈمچى كان ئىشلىرى ئىدارىسىگە قاراشلىق لىۋداۋان كۆمۈركېنى كۆپ خىل ئىگىلىك باش شىركىتى مېتال بۇيۇملار زاۋۇتى كېسىش سېخىنىڭ ئىشچىسى مەرەمنىسا

خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىل كورلا شەھىرىدە بۇغداي كېچىكىپ پىشقان، ئورما مەزگىلىدە ھۆل- يېغىن كۆپ بولغان بولسىمۇ، ئورما ۋە ئېگىز ئورنى تېرىلغۇسى تېز ھەم سۈپەتلىك ئېلىپ بېرىلدى. شەھەر بويىچە تېرىلغان 83 مىڭ 100 مو بۇغداي 7- ئاينىڭ 12- كۈنىگىچە پاكىز يىغىۋېلىندى، 55 مىڭ مو ئېگىز ئورنىغا قوناق بىلەن پۇرچاق كىرىشتۈرۈپ تېرىلىپ، پىلاننىڭ 91 پىرسەنتىدىن كۆپرەكى ئورۇندىلىپ بولدى.

بۇ يىل كورلىدا تېمپېراتۇرا نورمال بولماي بۇغداي ئۆتكەن يىللاردىكىدىن بىر ھەپتە كېيىن پىشتى، ئورما باشلانغاندىن كېيىنمۇ 7- ئاينىڭ 4-، 5- كۈنلىرى داۋاملىق يامغۇر يېغىپ، ئورما ۋە ئېگىز ئورنى تېرىلغۇسىغا ئېغىر تەسىر يەتكۈزدى. دېھقانچىلىقتىن ئۇدا 17 يىل مول ھوسۇل ئالغان بۇ شەھەردىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر 9- بەش يىللىق پىلاننىڭ 1- يىلى يېزا ئىگىلىكىدە يېڭى بۆسۈش ھاسىل قىلىش ئۈچۈن، بۇ يىلقى يازلىق يىغىم ۋە ئېگىز ئورنى تېرىلغۇسىنى مۇھىم خىزمەت قاتارىدا چىڭ تۇتتى، پارتىيە ئەزالىرى، كادىرلار ۋە ئاممىنى قەتئىي ئىرادىگە كېلىپ، پۇرسەتنى قولدىن بەرمەي بۇغداينى جىددىي يىغىپ، ئېگىز ئورنى تېرىلغۇ سۈرئىتىنى تېزلىتىشكە يېتەكلىدى. يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى تارماقلىرى يەتتە كومباين، 44 بۇغداي ئورۇش ماشىنىسى، 55 دان ئايرىش ماشىنىسىنى يازلىق يىغىمغا قاتناشتۇردى. شەھەرلىك پارتكوم، «ئېگىز ئورنىغا قوناقنى سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ تېرىش، قوناق بىلەن پۇرچاقنى كىرىشتۈرۈپ تېرىش» بويىچە نەق مەيدان يىغىنى ئېچىپ، 7- ئاينىڭ 10- كۈنىگىچە تېرىپ بولۇشنى تەلەپ قىلدى. مۇناسىۋەتلىك تارماقلار 200 توننا سۇلياۋ يوپۇق، 190 توننا «خوتەن - 1» نومۇرلۇق قوناق ئۇرۇقلۇقى، 75 توننا پۇرچاق ئۇرۇقلۇقى تەييارلاپ، دېھقانلارغا ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بەردى. نەتىجىدە بۇغداي كېچىكىپ پىشقان، ھۆل- يېغىن كۆپ بولغان ئەھۋالدىمۇ، ئېگىز ئورنى تېرىلغۇسى تېز ھەم سۈپەتلىك ئېلىپ بېرىلدى.

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئۆمەرجان مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق نېفىت سودا مۇلازىملىق باش شىركىتى تارىم نېفىتلىكىنى چارلاش، ئېچىش پۇرسىتىدىن پايدىلىنىپ، نېفىتلىك ئۈچۈن ئەلا ۋە سىستېمىلىق مۇلازىملىق قىلىپ، ئوبلاستلىق تەرەققىياتقا تۆھپە قوشماقتا.

بۇ شىركەت ئەسلى كۆكتات، يېمەكلىك تىجارىتى بىلەنلا شۇغۇللىنىدىغان شىركەت بولۇپ، ئۆزلۈكىچە ئىقتىسادىي ئۈنۈمى تۆۋەن بولۇپ كەلگەنىدى. 1990- يىلى تارىم نېفىتلىكىنى چارلاش، ئېچىش قۇرۇلۇشى باشلانغاندىن كېيىن، شىركەت بۇ پايدىلىق پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، شىركەت نامىنى ئۆزگەرتىپ، نېفىتلىككە مۇلازىملىق قىلىش ئارقىلىق كارخانىنى روناق تاپقۇزۇش يولىغا ماڭدى. ئۇلار بىر تەرەپتىن، ئىقتىدارلىق ياش كادىرلارنى رەھبەرلىك ئورۇنلىرىغا قويۇپ، ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ياخشىلىسا، يەنە بىر تەرەپتىن، نېفىتلىك ئۈچۈن مۇلازىملىق قىلىدىغان شۆبە شىركەتلىرىنى قۇرۇپ، نېفىتلىككە كېرەكلىك ماددىي ئەشيالار بىلەن تەمىنلەش قاتارلىق كۆپ خىل مۇلازىملىق ئاساس قىلىنغان بىر پۈتۈن ئىقتىسادىي گەۋدىنى شەكىللەندۈردى. بۇ جەرياندا ئۇلار ئاپتونوم رايوننىڭ ئىچى، سىرتىدىكى ئون نەچچە سېتىش ئورنى ۋە باقمىچىلىق ئورنى بىلەن مال سېتىۋېلىش كېلىشىمى ئىمزالاپ، ئۇلار بىلەن مۇقىم كەسپىي ئالاقە ئورناتتى. ئۇلار يەنە قەيەردە نېفىت قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىلسا، شۇ يەردە مۇلازىملىق قىلىشنى ئىشقا ئاشۇردى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ئۇلار 2000 نېفىت ئىشچىسىدىن ھال سورىد ،تارىم ۋەيەنجى قاتارلىق جايلاردىكى 67 نېفىت بۇرغىلاش ئەترىتى ئۈچۈن ئەلا، سىستېمىلىق مۇلازىملىق قىلدى. بۇ يىل شىركەت يەنە ئۈچ يۇلتۇزلۇق مېھمانخانا ۋە ئۇنىۋېرسال سودا سارىيى سالدى. ھازىر بۇ شىركەت بەش شۆبە شىركىتى بار، مۇلازىملىق ، سودا بىر گەۋدىلەشكەن خىلى نامى بار كارخانا بولۇپ قالدى.

ئاتچان يېزىسىدا چارۋا مالنىڭ تاۋارلىشىش نىسبىتى يۇقىرى بولماقتا

ئاتچان يېزىلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، چارۋىچىلىققا بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، چارۋىچىلىقنى يۈكسەلدۈرۈشنى دېھقان، چارۋىچىلارنى ھاللىق سەۋىيىگە يەتكۈزۈشتىكى تۆۋرۈك كەسىپلەر قاتارىدا چىڭ تۇتتى. دېھقان، چارۋىچىلارنى بورداقچىلىق بىلەن پائال شۇغۇللىنىشقا يېتەكلىدى. «پەن- تېخنىكىغا تايىنىپ، چارۋىچىلىقنى يۈكسەلدۈرۈش» ستراتېگىيىسىنى يولغا قويۇپ، كونا ئەندىزىلەرنى بۇزۇپ تاشلىدى. چارۋىچىلارنى ئېغىل - قوتان ئۆزگەرتىشكە تەشكىللەپ، بىر قانچە ئائىلىلەردە زامانىۋى ئېغىل - قوتان بولۇشنى ئىشقا ئاشۇردى. نەتىجىدە بۇ يىلنىڭ بېشىدىن ھازىرغا قەدەر 676 ئېغىل - قوتان ياسالدى. 34 مىڭ تۇياق تۇل ئېلىنىپ، تۇللەرنىڭ قاتارغا قوشۇلۇش نىسبىتى 96% كە يەتتى. چارۋا مال 92 مىڭ 500 تۇياققا يېتىپ، ھەر بىر نوپۇسقا 14 تۇياقتىن توغرا كەلدى. تاۋارغا ئايلاندۇرۇلغان چارۋا مال 17 مىڭ تۇياقتىن ئاشتى.

ئۇقۇملاق ساداسى نامىلىق مۇكاپاتلىق ماقالە

چارۋىچىلىق نازارىتى ھەمكارلاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مەتتوختىمۇھەممەت سىدىق** خەۋەر قىلىدۇ: كېرىيە ناھىيىسىنىڭ ئاتچان يېزىسى ئۆز ئورنىنىڭ چارۋىچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا باب كېلىشتەك ئەۋزەللىكىنى جارى قىلدۇرۇپ، چارۋىچىلىققا بولغان باشقۇرۇش ۋە نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ، بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا چارۋىچىلىقتىن ئوبدان نەپ ئالدى.

*****

غولجا ناھىيە ئۇينار يۇزى يېزا يىگىمەھەللە كەنتىدە يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بورداقچىلىق كەسپىي ئائىلىسى تېز كۆپەيدى. ھازىر بۇ كەنتتە بۇ خىل ئائىلە 230 غا يېتىپ، ئۇلارنىڭ يىللىق ئوتتۇرىچە كىرىمى 20 مىڭ يۈەنگە يەتتى.

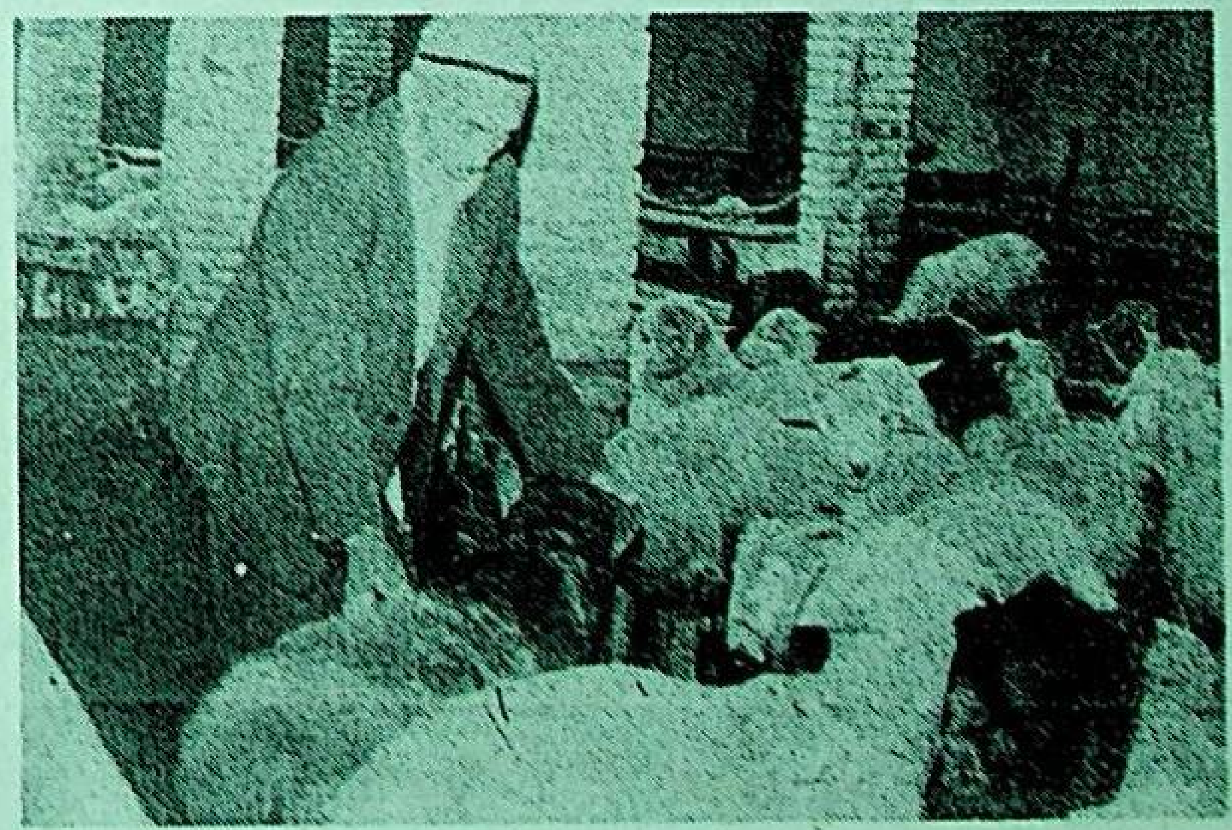

سۈرەتتە: بورداقچى ياقۇپ ھاجى قويلىرىغا يەم بەرمەكتە.

ئابدۇجېلىل تۇرسۇن فوتوسى

مارالبېشى ناھىيىلىك دورا شىركىتى بازارغا يۈزلىنىپ، زىيان تارتىش ھالىتىنى ئۆزگەرتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **يۈسۈپ مەمتىلى** خەۋەر قىلىدۇ: مارالبېشى ناھىيىلىك دورا شىركىتى كارخانىنىڭ تىجارەت ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىپ، بازارغا يۈزلىنىپ، ئۇزاق مۇددەت زىيان تارتىپ كېلىۋاتقان كارخانىنى پايدا ئېلىشقا ئۆزگەرتتى.

1994- يىلى بۇ شىركەتنىڭ رەھبەرلىك ئاپپاراتى قايتا تەڭشەلگەندىن كېيىن، ئالدى بىلەن ئىشچى- خىزمەتچىلەرگە بولغان ئىدىيىۋى - سىياسىي تەربىيە، قانۇن- تۈزۈم تەربىيىسى، كەسىپ ئەخلاقى تەربىيىسىنى كۈچەيتتى. كارخانىنىڭ ئىچكى قىسمىدا بىر يۈرۈش قائىدە- تۈزۈملەرنى ئورناتتى، مال كىرگۈزۈش، سېتىش، مۇلازىملىق جەھەتلەردە ھۆددىگەرلىك مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، ماگىزىن، بوتكا، يايما ۋە ئادەم بېشىغىچە ۋەزىپە بېكىتىپ، ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. ئۇلار يەنە «دورا باشقۇرۇش قانۇنى»نى ئىزچىللاشتۇرۇپ، ناچار، ساختا، يالغان دورا كىرگۈزۈشنى چەكلەپ، ناچار، يالغان، ساختا دورا، ئۈسكىنە بولماسلىققا كاپالەتلىك قىلدى. بۇنىڭ بىلەن بۇ شىركەتنىڭ تىجارىتى روناق تېپىپ ئوبوروتى جانلاندى. بۇ يىل 1 - ئايدىن 7 - ئايغىچە 2 مىليون 750 مىڭ يۈەنلىك دورا، ئۈسكىنە سېتىپ، 24 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك ساپ پايدىغا ئېرىشىپ، زىيان تارتىشتىن پايدا ئېلىشقا يۈزلەندى.

[illegible] زاۋۇتى كېسىش سېخىنىڭ ئىشچىسى مەرەمنىسا مەتروزى زاۋۇت بويىچە نەق مەيداندا ماھارەت كۆرسىتىش مۇسابىقىسىدە 1- لىككە ئېرىشتى.

سۈرەتتە: مەرەمنىسا مەتروزى مەشغۇلات ئۈستىدە.

تۇرغۇن ھېزىم فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ كۇچا ناھىيىلىك يەرلىك باج ئىدارىسىگە قاراشلىق ئالاقاغا يېزىلىق باج پونكىتى 6- ئاينىڭ 30- كۈنىگىچە 156 مىڭ يۈەن باج يىغىپ، يىللىق باج يىغىش ۋەزىپىسىنى مۇددەتتىن ئالتە ئاي بۇرۇن ئاشۇرۇپ ئورۇندىدى.

ئابلىمىت ئەبەيدۇللا

△ قاغىلىق ناھىيىلىك تەمىنات - سودا كوپىراتىپى ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق مەنپەئىتىنى قوغداپ، بىر قېتىمدىلا 130 مىڭ يۈەنلىك ۋاقتى ئۆتۈپ كەتكەن، سۈپىتى بۇزۇلغان يېمەك- ئىچمەكنى كۆيدۈرۈۋەتتى.

لۇمىڭ

△ يېقىندا تۇرپان ۋىلايىتىدە قانۇنسىز يوللار ئارقىلىق كىرگەن 200 ساندۇق تاماكا بايقىلىپ بىر تەرەپ قىلىندى.

ئەنۋەرغوجى غوجىئەخمەت

△ ئاپتونوم رايون بويىچە دۆلەت باج سىستېمىسىدىكى ناھىيە (باشقارما) دەرىجىلىك كادىرلارنىڭ ئۆگىنىش كۇرسى يېقىندا سانجى شەھىرىدە ئاياغلاشتى.

ئامىنە ئابدۇرېشىت

△ يېقىندا خوتەن ۋىلايەتلىك ۋە قاراقاش ناھىيىلىك ئىقتىسادىي تەرەققىيات ئىشخانىسى، قاراقاش ناھىيىلىك 2- بېنىك سانائەت ئىدارىسى بېيتىش نۇقتىسى قىلىنغان قويچى يېزا لوخان كەنتىگە بىر چوڭ تراكتور كوزۇپى، 250 كىلوگرام ئۇن، 250 كىلوگرام خىمىيىۋى ئوغۇت قاتارلىق 14 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى ماددىي بۇيۇملارنى ياردەم قىلدى.

ئازادگۇل توختىمۇھەممەت

جاپپار ئۆمەر

△ مارالبېشى ناھىيىسىنىڭ ئاۋات بازىرىدا 89 ئائىلىلىك دېھقان، چارۋىچى بورداقچىلىق، تۆمۈرچىلىك، بورا توقۇش، باققالچىلىق ۋە رەۋەندىچىلىك قاتارلىق كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىپ 7 - ئاينىڭ بېشىغىچە بولغان يېرىم يىل ۋاقىت ئىچىدە 85 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك كىرىم قىلدى. بۇ مۇشۇ كەسىپ بىلەن شۇغۇللانغۇچى ھەر بىر ئائىلىگە ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 960 يۈەندىن توغرا كەلدى.

ئابلىمىت يۈسۈپ

△ 6- ئاينىڭ ئاخىرىغا قەدەر كۇچا ناھىيىلىك قۇرۇلۇش بانكىسى كونا شەھەر ئامانەت پونكىتى ئامانەت ئومۇمىي سوممىسىنى 1 مىليون 30 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈپ، يىللىق ۋەزىپىنى ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ بولدى.

مۇنىرە مۇھەممەت

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى قىزىل كرېست جەمئىيەتلىرى مېھىر-شەپقەت يەتكۈزۈپ خالىس تۆھپە قوشۇش روھىنى ياخشى جارى قىلدۇرماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **مېھرىگۈل تۇردى**، پراكتىكانت مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋايىت نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى قىزىل كرېست جەمئىيەتلىرى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ رەھبەرلىكى، ئالاقىدار تارماقلارنىڭ قوللىشى ئاستىدا خىلمۇخىل شەكىللەر ئارقىلىق مېھىر-شەپقەت يەتكۈزۈش پائالىيەتلىرىنى ئۈزلۈكسىز قانات يايدۇرۇپ، خالىس تۆھپە قوشۇش رولىنى پائال جارى قىلدۇرماقتا.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى قىزىل كرېست جەمئىيەتلىرى «نەدە ئاپەت يۈز بەرسە، شۇ يەردە قىزىل كرېست جەمئىيىتى بار بولۇش» روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش، ئىنسانپەرۋەرلىك ياردىمى بېرىش خىزمەتلىرىنى ئۈزلۈكسىز ياخشى ئىشلىدى. بۇ يىل پەيزاۋات ناھىيىسىنىڭ غولتوغراق يېزىسىدا يەر تەۋرەش ئاپىتى يۈز بەرگەندە شۇ جايدىكى قىزىل كرېست جەمئىيەتلىرى باشقا ئالاقىدار تارماقلار بىلەن بىللە ئاپەت يۈز بەرگەن جايغا بېرىپ داۋالاش، قۇتقۇزۇش ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللاندى ۋە ئۇلارغا 10 مىڭ يۈەنلىك ماددىي بۇيۇم ياردەم قىلدى. ئاپتونوم رايونلۇق قىزىل كرېست جەمئىيىتى 20 مىڭ يۈەن، ئۈرۈمچى شەھەرلىك قىزىل كرېست جەمئىيىتى 150 مىڭ يۈەن قىممىتىدە دورا ۋە باشقا كېرەكلىك بۇيۇملارنى ياردەم قىلدى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ باشقا جايلىرىدىكى قىزىل كرېست جەمئىيەتلىرى نامرات رايونلارغا ياردەم بېرىش ئۈچۈن 138 قىزىل كرېست داۋالاش ئەترىتى ئەۋەتىپ، 2905 ئادەمنى ھەقسىز داۋالىدى ۋە ئۇلارغا 280 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك ئىئانە توپلاپ بېرىپ، قىزىل كرېست جەمئىيىتىنىڭ ئىنسانپەرۋەرلىك روھىنى گەۋدىلەندۈردى. ئۈرۈمچى، شىخەنزە قاتارلىق جايلاردىكى قىزىل كرېست جەمئىيەتلىرى ئۆز جايىدىكى سۇغۇرتا شىركەتلىرى بىلەن بىرلىشىپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ كېسەلخانىدا يېتىپ داۋالىنىش سۇغۇرتىسىنى يولغا قويدى. بۇنىڭغا 200 مىڭغا يېقىن ئوقۇغۇچى قاتناشتى. ئۈرۈمچى شەھەرلىك قىزىل كرېست جەمئىيىتى ئاغرىپ قالغان 436 ئوقۇغۇچىغا داۋالىنىش سۇغۇرتا پۇلى بەردى. بۇ ئىش قىزىل كرېست جەمئىيەتلىرىنىڭ ئىنسانپەرۋەرلىك، مېھىر-شەپقەت يەتكۈزۈش روھىنى نامايان قىلدى.

قاغىلىق ناھىيىسى پەن-تېخنىكىغا تايىنىپ يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش قەدىمىنى تېزلەتمەكتە

ئۆز مۇخبىرىمىز **جۈرئەت نىزامىدىن** خەۋەر قىلىدۇ: قاغىلىق ناھىيىسى پەن-تېخنىكا خادىملىرىنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، پەن-تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش قەدىمىنى تېزلەتمەكتە.

ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى پەن-تېخنىكا خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، ئۇنى مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزدى. دېھقانلارنى ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىشقا يېتەكلەپ، ناھىيىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن «ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشتا پەن-تېخنىكىغا تايىنىش، پەن-تېخنىكىنى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشقا يۈزلەندۈرۈش» فاڭجېنىنى تۇزۇپ چىقتى. تۈرلۈك ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى يولغا قويۇپ، پەن-تېخنىكا خادىملىرىنى ئىشلەپچىقىرىشنىڭ 1- سېپىگە بېرىشقا رىغبەتلەندۈردى. ھەرقايسى يېزا-كەنتلەردە پەن-تېخنىكا بويىچە باشقۇرۇش سىستېمىسى، مۇلازىملىق سىستېمىسى ۋە تەربىيىلەش سىستېمىسى بەرپا قىلدى. 1993-يىلدىن ھازىرغا قەدەر ناھىيىدە پەن-تېخنىكىغا مەسئۇل مۇئاۋىن ھاكىم، يېزىدا پەن-تېخنىكىغا مەسئۇل مۇئاۋىن يېزا باشلىقى، كەنتتە پەن-تېخنىكىغا مەسئۇل كەنت باشلىقى بولۇش ئومۇميۈزلۈك ئىشقا ئاشۇرۇلدى. ناھىيە بويىچە يېزا ئىگىلىك پەن-تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش مۇلازىملىق پونكىتىدىن 25 ى قۇرۇلدى. 1995-يىلدىن باشلاپ پەن-تېخنىكا ھۆددىگەرلىك تۈزۈمى يولغا قويۇلۇپ، ناھىيە بويىچە جەمئىي 5000 دىن ئارتۇق پەن-تېخنىكا تايانچلىرى پەن-تېخنىكا ھۆددىگەرلىكىگە قاتناشتى.

بۇ ناھىيە يەنە ھالقىلىق پەيتلەردە بىر

پىچان ناھىيىسى ساختا، ناچار تاۋارلارنى ئىشلەپچىقىرىش، سېتىش قىلمىشلىرىغا زەربە بېرىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغدىدى

پىچان ناھىيىسى بازارلارنى تەكشۈرۈش ۋە نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىپ، ساختا، ناچار تاۋارلارنى ئىشلەپچىقىرىش، سېتىش قىلمىشلىرىغا قاتتىق زەربە بېرىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق-مەنپەئىتىنى قوغدىدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان پىچان ناھىيىسىدىكى بىر قىسىم تىجارەتچىلەر ئارىسىدا پايدىنى كۆزلەپ ساختا، ناچار تاۋارلارنى بازارغا سېلىپ، ئىستېمالچىلارنى زىيانغا ئۇچرىتىدىغان ئەھۋاللار كۆپىيىپ قالغانىدى. بۇ خىل ئەھۋالغا قارىتا پىچان ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى «ھەممە ماگىزىنلاردا ساختا، ناچار تاۋار بولماسلىق» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، تەشۋىقات ۋاسىتىلىرىدىن پايدىلىنىپ، «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق-مەنپەئىتىنى قوغداش قانۇنى»، «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ دورا باشقۇرۇش قانۇنى»، «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ يېمەكلىك تازىلىقى قانۇنى» قاتارلىق قانۇنلارنى تەشۋىق قىلىپ، ئاممىنىڭ بۇ ھەقتىكى چۈشەنچىسىنى چوڭقۇرلاشتۇردى. بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ناھىيىگە قاراشلىق كوللېكتىپ ئىگىلىكىدىكى سودا ماگىزىنلىرى ۋە يەككە، خۇسۇسىي تىجارەتچىلەر ئاچقان دۇكانلارنى بىر نەچچە قېتىم ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ، 13 مىڭ 475 يۈەن قىممىتىدىكى ۋاقتى ئۆتكەن سوغۇق ئىچىملىك، 3345 يۈەن

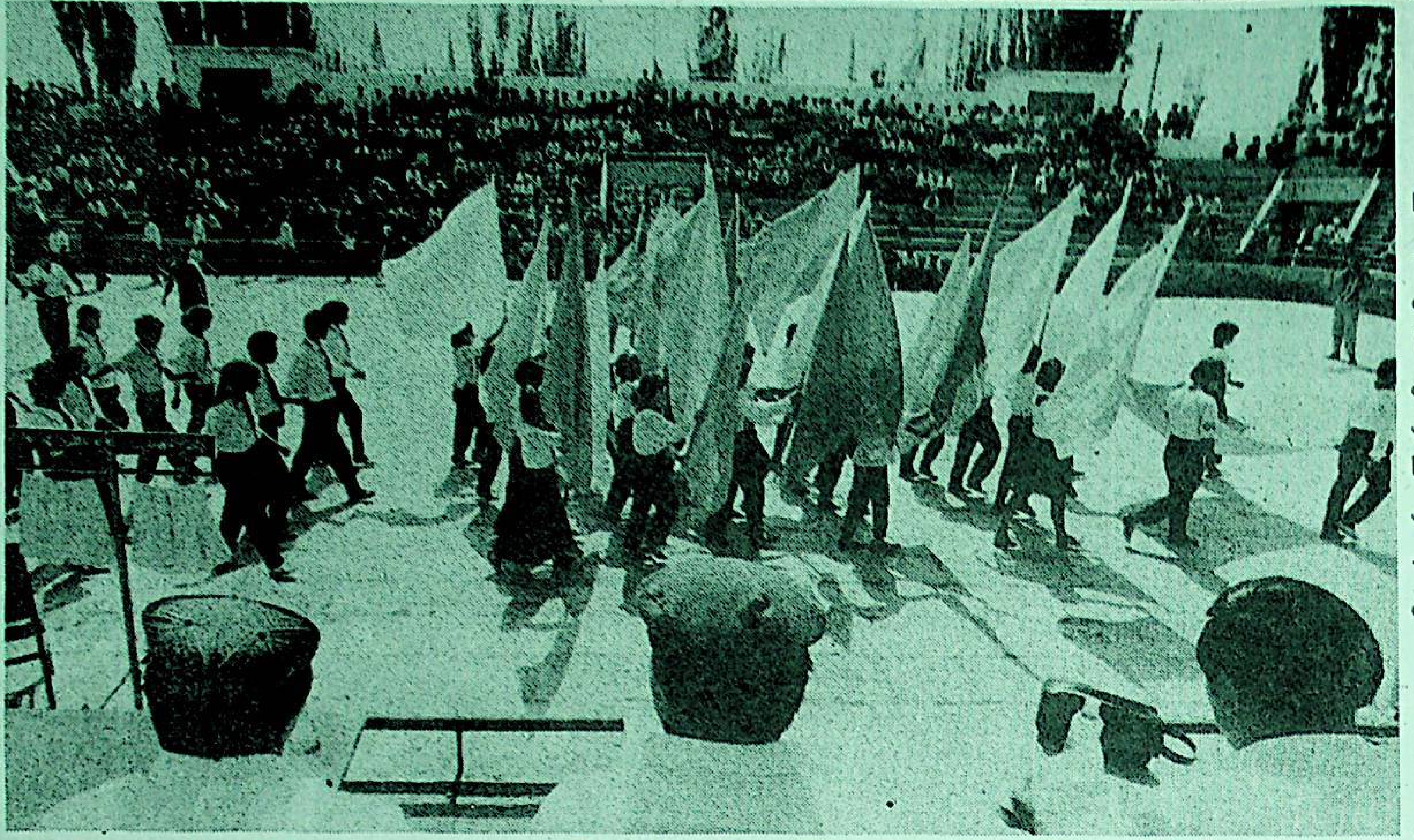

مارالبېشى ناھىيىلىك سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بىلەن يەككە ئەمگەكچىلەر جەمئىيىتى بىرلىشىپ ئۇيۇشتۇرغان تۇنجى نۆۋەتلىك «يەككە ئەمگەكچىلەر لوڭقىسى»نى تالىشىش ۋاسكېتبول مۇسابىقىسى 7-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن 3-كۈنىگىچە مارالبېشى ناھىيىسىدە ئۆتكۈزۈلدى.

سۈرەتتە: مۇسابىقىنىڭ باشلىنىش مۇراسىمىدىن كۆرۈنۈش.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئۆركەش جاپپار** فوتوسى

توقسۇ ناھىيىسى كۆچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغدىماقتا

يەر ۋە تەرەققىيات

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **نىياز ساتتار** خەۋەر قىلىدۇ: توقسۇ ناھىيىسى ئالقانچىلىك يەرنىمۇ قەدىرلەش ۋە ئۇنىڭدىن مۇۋاپىق پايدىلىنىش ئارقىلىق يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنى يەنىمۇ تېزلىتىش ئۈچۈن، كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ، تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغدىماقتا.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ھەر خىل سەۋەبلەر تۈپەيلىدىن تېرىلغۇ يەرلەرنىڭ ئازلاپ كېتىپ، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئىچكى قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش، ئىقتىسادىي زىرائەت تېرىلغۇ كۆلىمىنى كېڭەيتىش ۋە تېرىقچىلىق پىلانىنى ئورۇنداشقا مەلۇم توسالغۇ بولۇۋاتقان ئەھۋالغا ئاساسەن، تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش خىزمىتىنى ناھىيە ۋە يېزا، بازارلارنىڭ كۈندىلىك مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزۈپ، رەھبەرلىكنى قاتلاممۇقاتلام كۈچەيتتى. كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان تېرىلغۇ يەر ۋە ئومۇمىي تېرىلغۇ يەرنىڭ كۆپىيىش ۋە ئازىيىشىنى ھەر دەرىجىلىك كادىرلارنىڭ خىزمەت نەتىجىسىنى سىناشنىڭ مۇھىم ئۆلچىمى قىلدى. ناھىيە بىلەن يېزىلار، يېزىلار بىلەن كەنتلەر تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش بويىچە نىشانلىق مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، دەرىجىمۇدەرىجە تۇتۇش ئارقىلىق تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش تەدبىرلىرىنى ھەر بىر پارچە ئېتىزلارغىچە، مەسئۇلىيەتنى كونكرېتنى ئادەمگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. بولۇپمۇ ئۈچ خىل قۇرۇلۇشقا ئىشلىتىدىغان يەرلەرنى تەكشۈرۈپ، تەستىقلاش ئۆتكىلىنى پۇختا ئىگىلەپ، تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش بىلەن تۈرلۈك قۇرۇلۇشلارغا يەر ئىشلىتىشنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلدى. بىنەم، تاشلاندۇق يەرلەردىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، ئەسلى بار تېرىلغۇ يەرگە مېۋىلىك باغ، ئورمان، ئوتلاق بىنا قىلىشنى ئۈنۈملۈك چەكلىدى. شۇنىڭ بىلەن بىللە ھەر خىل تەشۋىقات ۋاسىتىلىرىدىن پايدىلىنىپ، شەھەر، يېزىلاردا «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ يەر باشقۇرۇش

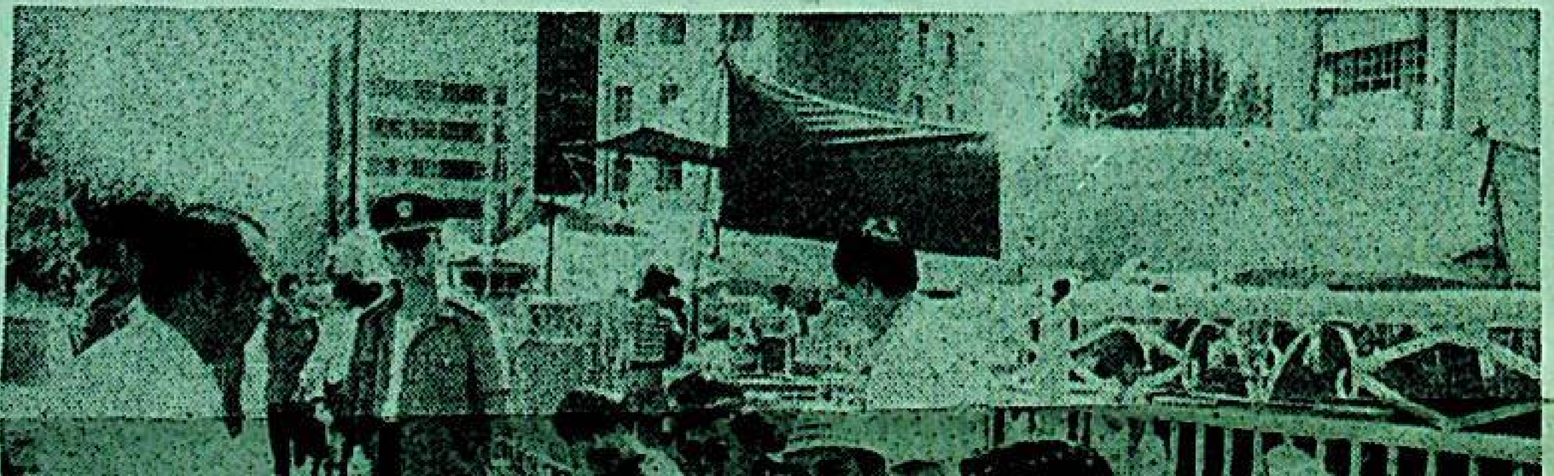

قارىتا پىچان ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى «ھەممە ماگىزىنلاردا ساختا، ناچار تاۋار بولماسلىق» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ساختا، ناچار تاۋارلارنىڭ دۆلەت ئىگىلىكىدىكى ۋە يەككە، خۇسۇسىي ئىگىلىكتىكى تىجارەت ئورۇنلىرىغا، كارخانىلارغا ئېقىپ كىرىشىنى توستى. ناھىيىلىك سودا-سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى، مال باھا ئىدارىسى، سەھىيە ئىدارىسى قاتارلىق ئورۇنلاردىن مەخسۇس خادىملارنى ئاجرىتىپ، زەربە بېرىش خىزمىتىنى پۇختا قانات يايدۇردى. تۈرلۈك

دۇكانلارنى بىر تەرەپتىن تەكشۈرۈپ، 13 مىڭ 475 يۈەن قىممىتىدىكى ۋاقتى ئۆتكەن سوغۇق ئىچىملىك، 3345 يۈەن قىممىتىدىكى ھەر خىل كونسېرۋا ۋە 27 مىڭ 566 يۈەن قىممىتىدىكى تۈرلۈك ئاياغ، دورا، چاچ سوپۇنى، يېمەكلىك قاتارلىق 22 خىل ساختا، ناچار، ۋاقتى ئۆتكەن تاۋارنى قولغا چۈشۈرۈپ كۆيدۈردى. بۇنىڭ بىلەن ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق-مەنپەئەتى قوغدىلىپ، بازار تەرتىپى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى.

كېرەم روزى

قاتناشتى.

بۇ ناھىيە يەنە ھالقىلىق پەيتلەردە بىر تۈركۈم پەن-تېخنىكا خادىملىرىنى يېزا ئىگىلىكىنىڭ 1-سېپىگە ئەۋەتىپ، دېھقانلارنىڭ تېرىقچىلىق قىلىش، زىرائەت پەرۋىش قىلىش ئىشلىرىغا ياردەملەشتۈردى. ناھىيە، يېزا، كەنتتىن ئىبارەت ئۈچ دەرىجىلىك تەربىيىلەش كۇرسى ئېچىپ 54 مىڭ 529 دېھقاننى يېزا ئىگىلىكىدە ئەمەلىي قوللىنىلىدىغان پەن-تېخنىكا بىلەن تەربىيىلەپ، ئۇلارنى ئىلمىي ئۇسۇلدا تېرىقچىلىق قىلىش يولىغا باشلىدى. ھازىر بۇ ناھىيىدە ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ھەر بىر دېھقان ئائىلىسىدە بىردىن پەن-تېخنىكا يېتەكچىسى بولۇش ئىشقا ئاشۇرۇلدى.

ئاقسۇ شەھىرىدىكى يەر باشقۇرۇش تارماقلىرى يەر «باشقۇرۇش قانۇنى» ئېلان قىلىنغانلىقىنىڭ ئون يىللىقى مۇناسىۋىتى بىلەن كوچىلارغا چىقىپ تەشۋىقات پائالىيىتى ئېلىپ بېرىپ، يەر باشقۇرۇشقا دائىر 20 مىڭ نۇسخا تەشۋىقات ۋەرەقىلىرىنى ئاممىغا تارقاتتى.

سۈرەتتە: يەر باشقۇرۇش خادىملىرى ئامما سورىغان سوئاللارغا جاۋاب بەرمەكتە.

ئەركىنجان سەمەت فوتوسى

خىل تەشۋىقات ۋاستىلىرىدىن پايدىلىنىپ، شەھەر، يېزىلاردا «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ يەر باشقۇرۇش قانۇنى»، «يېزا ئىگىلىك قانۇنى» ۋە «ئاساسىي دېھقانچىلىق ئېتىزلىرىنى مۇھاپىزەت قىلىش نىزامى»نى داغدۇغىلىق تەشۋىق قىلىپ، كىشىلەرنىڭ تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى. بۇ جەرياندا تېرىلغۇ يەرلەرگە بۇزغۇنچىلىق قىلىش دېلولىرىنى ئۆز ۋاقتىدا تەكشۈرۈپ، كەسكىن بىر تەرەپ قىلدى. بۇنىڭ بىلەن ناھىيە بويىچە تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداش خىزمىتى قانۇن ئىزىغا سېلىنىپ، ھەممە ئادەم يەرنى ئاسرايدىغان ياخشى كەيپىيات شەكىللەندى.

بورتالا شەھەرلىك ئىستېمالچىلار جەمئىيىتى ئىستېمالچىلارنىڭ ئەرزلىرىنى ئوبدان بىر تەرەپ قىلىپ، ئۇلارنى غەم - قايغۇدىن خالاس قىلدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: بورتالا شەھەرلىك ئىستېمالچىلار جەمئىيىتى ھەر مىللەت ئىستېمالچىلىرىنىڭ ئەرزلىرىنى ئوبدان بىر تەرەپ قىلىپ ئۇلارنى غەم - قايغۇدىن خالاس قىلدى.

ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇنى ھوقۇق مەنپەئىتىنى قوغداش ئۈچۈن، بورتالا شەھەرلىك ئىستېمالچىلار جەمئىيىتى مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ بۇ خىزمەتكە ئەستايىدىل ئەھمىيەت بەردى. ئىستېمالچىلارنىڭ ئەرزىنى قوبۇل قىلىش داۋامىدا ھەربىر ئەرزنىڭ جاۋابى بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇردى. ئەمەلىيەتنى ئاساس، قانۇننى ئۆلچەم قىلىپ، ئادىل، مۇۋاپىق بىر تەرەپ قىلدى. «ئىستېمالچىلارنىڭ ھوقۇق، مەنپەئەتىنى قوغداش قانۇنى» ئېلان قىلىنغاندىن بۇيان بۇ جەمئىيەت ئىستېمالچىلارنىڭ 388 پارچە ئەرزىنى قوبۇل قىلىپ، ئەستايىدىل بىر تەرەپ قىلىپ، ئىستېمالچىلارنى 199 مىڭ 200 يۈەن ئىقتىسادىي زىياندىن ساقلاپ قالدى. بۇنىڭ ئىچىدە چىندىل يېزىسىدىكى بىر دېھقاننىڭ 6700 يۈەنلىك ياغ تارتىش ماشىنىسى، شياۋيىڭپەن بازىرىدىكى بىر دېھقاننىڭ 78 مىڭ يۈەنلىك دېھقانچىلىق ماشىنىسى سېتىۋېلىش داۋامىدىكى سۈپەت مەسىلىسى توغرىسىدا ئىنكاس قىلىپ يازغان ئەرزى، بۇ يىل 5 - ئايدا دالتو بازىرىدىكى دېھقانلارنىڭ چىرىپ كەتكەن كېۋەز ئۇرۇقى سېتىۋېلىپ زىيان تارتقانلىق ھەققىدىكى مۇھىم ئەرزلەرنى ئۆز ۋاقتىدا بىر تەرەپ قىلىپ، ئىقتىسادىي زىياننى تۆلىتىپ بېرىپ، ئىستېمالچىلارنىڭ قىزغىن ئالقىشىغا ئېرىشتى.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئوتتۇرا خەلق سوت مەھكىمىسى دېلولارنىڭ بېجىرىلىش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، قانۇننىڭ ئادىل ئىجرا قىلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، يېقىندا مەخسۇس خادىم تەشكىللەپ ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى ئىككى دەرىجىلىك سوت مەھكىمىلىرىدە سوت قىلىپ تاماملانغان ئۆسمۈرلەرنىڭ جىنايى ئىشلار دېلولىرى ئۈستىدە تەكشۈرۈپ باھالاش ئېلىپ باردى.

سۈرەتتە: تەكشۈرۈش خادىملىرى دېلولارنىڭ سۈپىتىنى تەكشۈرمەكتە.

مامۇت بارات فوتوسى

تىل ئۆگىنىشتە كېپىنەكنى دورىماستىن ئىشچان بال ھەرىسىنى ئۈلگە قىلىش لازىم

تاھىرجان مۇھەممەت

«شاختىن - شاخقا قونۇش - قابىلىيەتسىزلىكنىڭ بەلگىسى.»

— ھ. بالزاك

كېپىنەك تىلغا ئېلىنسىلا كىشىلەر ھامان ئۇنىڭ گۈلزارلىقتا شاختىن-شاخقا قونۇپ ئەركىن پەرۋاز قىلىپ يۈرگەن مەستخۇش ھالىتىنى كۆز ئالدىغا كەلتۈرىدۇ. كېپىنەك ھەرقانچە گۈزەل، ھەرقانچە جىلۋىگەر بولسىمۇ، پىكرى ئۇچۇق، سەزگۈر. شۇڭا كىشىلەر ئۇنى «ئويۇنقىپى ئەركە بالا»غا تەمسىل قىلىدۇ. چۈنكى كېپىنەك بىردەم بۇ گۈلگە قونسا، بىردەم ئۇ گۈلنىڭ ئەتراپىدا پەرۋاز قىلىدۇ. بال ھەرىسى ئۇنداق ئەمەس. بال ھەرىسى ئۆزى تاللىغان دائىرىدىكى تۈز يولدا ھارماي -تالماي، ئېغىشماي قاتناپ يۈرۈپ تىلنى يارغۇدەك تاتلىق بال ئىشلەپ چىقىرىدۇ...

ھايۋاناتلار دۇنياسىغا مەنسۇپ بولغان بۇ ئىككى خىل ھاشاراتنىڭ تۇرمۇش ئادىتىنى ئادەملەرنىڭ ئۆگىنىش، خىزمەت ئۇسۇلىغا تەتبىقلاشقا بولىدۇ. ئېيتايلۇق، ئېلىمىزدە پارتىيە 11-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3- ئومۇمىي يىغىنى بىلەن تەڭ باشلانغان ئىلىم-پەن باھارىدىن كېيىنكى قىسقا بىر مەزگىل ئىچىدە، ئارىمىزدىن تىل ئۆگىنىش، ھۈنەر- كەسىپ ئىگىلەشتە بال ھەرىسىنىڭ قەيسەر روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، مۇۋەپپەقىيەت قازانغان خىمىيە، فىزىكا پەنلىرى بويىچە تۇنجى دوكتور كۆرەش ئىبراھىم، تىلشۇناسلىق بويىچە دوكتور لىتىپ توختى ۋە ياسىن ھوشۇر، ئەدەبىيات ئىلمى بويىچە دوكتور زامىر سەيدۇللا، قانۇنشۇناس توختى مۇزات، تىببىي پەنلەر دوكتورى ئادالەت ئەخمەتجان ۋە خالمۇرات غوپۇر، بىئو- خىمىيە مۇتەخەسسىسى، ياپونىيە توكيو ئۇنىۋېرسىتېتى خىمىيە فاكۇلتېتىنىڭ تەكلىپ قىلىنغان پروفېسسورى مەريەم ساقىم، جۇغراپىيە پەنلىرى دوكتورى تاشپولات تېيىپ، پىداگوگىكا پەنلىرى دوكتورى ھەكىمە ئەرشىدىن قاتارلىق ياش، ئوتتۇرا ياش پەن-تېخنىكا چولپانلىرى يېتىشىپ چىقتى. بۇلار زامانىمىز ياشلىرىنىڭ ئۆگىنىش ئۈلگىسى ھەم ئەمەلىي باشلامچىسى بولۇشقا مۇناسىپ.

يۇقىرىقىلارنىڭ ئەكسىچە، جەمئىيەتتە تىل ئۆگىنىش، ھۈنەر-كەسىپ ئىگىلەش جەھەتلەردە بەئەينى ئىلىم گۈلزارلىقىدىكى رەڭدار كېپىنەككە ئوخشاش شاختىن-شاخقا قونۇپ يۈرىدىغان ياشلارمۇ ئاز ئەمەس، ئۇلار بۈگۈن بۇ كەسىپكە ھەۋەس قىلسا، ئەتە ئۇ ھۈنەرگە ئىنتىلىدۇ، بۇ ئايدا ئىنگلىز تىلى ئۆگىنىشنى پىلانلىسا، كېلەر ئايدا رۇس تىلى ياكى ياپون تىلى ئۆگىنىشكە كىرىشىدۇ ۋە ياكى ئۇنىمۇ، بۇنىمۇ تەڭ باشلاپ «بەش قولنى بىراقلا ئېغىزغا سالماقچى» بولىدۇ. ئەمەلىيەتتە ئۇلار بۇ تاغدىن ئۇ تاغنى ئېگىز كۆرىدۇ، بۇ يايلاقتىن ئۇ يايلاقنى چوڭ كۆرىدۇ-دە، مەلۇم بىر تىلنى ئىزچىل ئۆگىنىپ، ئۇنىڭ مۇتەخەسسىسى بولالمايدۇ ياكى مۇقىم بىر كەسىپنىڭ بېشىنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇنىڭ ئەھلىگە ئايلىنالمايدۇ. ئۇلار بىردەملىك قىزغىنلىق ياكى «قاتاردىن قالماسلىق» ئىستىكى بىلەن بىرەر كەسىپنى تاللىغان ياكى مەلۇم بىر چەت ئەل تىلىنى ئۆگىنىشكە كىرىشكەن بولسىمۇ، ئازراق قىيىنچىلىق ياكى بىرەر ئوڭۇشسىزلىققا دۇچ كەلسە، چىدام ۋە غەيرەت بىلەن ئۇنى يەڭمەستىن، ئاسانلا بەل قويۇۋېتىدۇ. ئىش مۇشۇ قېلىپتا داۋاملىشىۋېرىپ، ۋاقىت يورغىلاپ ئۆتۈۋېرىدۇ، ھېچقانداق نەتىجە چىقىرالماي ئاخىرقى ھېسابتا پۇشايماننى ئالغىلى قاچا تاپالماي قالىدۇ.

مەيلى تىل ئۆگىنىشتە بولسۇن، ياكى كەسىپ تاللاشتا بولسۇن قەتئىي ئىرادىگە كېلىش ھەم ئاخىرغىچە بەرداشلىق بېرىش لازىم. چۈنكى تىرىشىپ ئۆگىنىش، جان پىدالىق بىلەن ئىشلەش ئارقىلىقلا تاللىغان كەسپىمىزدە مۇۋەپپەقىيەت قازانغىلى بولىدۇ.

ياشلىق گۈزەل، ياشلىق بىباھا، ياشلىق ئىنسان ھاياتىدىكى ئالتۇن پەسىل، ياشلىق باھارىنى قەدىرلىگۈچى ھەر بىر ياش ۋەتەنپەرۋەر شائىر ل. مۇتەللىپنىڭ:

ياشلىق تىرىش- تىرماش ھارماي ئۆگەن،

ئىلمىنىڭ دېڭىزى قاينام ھەم چوڭقۇر.

نادانلىق ئۇ، ھەممىنى بىلدىم دېگەن،

كۆرۈپ، ۋاراقلاپلا بىر قۇر. دېگەن ھېكمەتلىك شېئىرىي مىسرالىرىنى ئېسىدە مەھكەم ساقلاپ، تىل ئۆگىنىشتە، كەسىپ ئىگىلەشتە رەڭدار كېپىنەكنى دورىماستىن ئىشچان بال ھەرىسىنى ئۈلگە قىلىشى لازىم.

جياڭ چۇنيۈن باش شۇجى جياڭ زېمىن ۋە لى پېڭ يولداشلارنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە خۇبېيدىكى كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇۋاتقان ھەربىي ۋە خەلقتىن ھال سورىدى ھەم كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - خەتەردىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىگە يېتەكچىلىك قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋۇخەن خەۋىرى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، دۆلەت كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش باش قوماندانلىق شتابىنىڭ باش قوماندانى جياڭ چۇنيۈن باش شۇجى جياڭ زېمىن ۋە لى پېڭ زۇڭلىنىڭ تاپشۇرۇقى بويىچە 7 - ئاينىڭ 21 - كۈنىدىن 23 - كۈنىگىچە خۇبېيدا ئاپەت ئەھۋالىنى داۋاملىق كۆزدىن كۆچۈردى، ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلق ۋە كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا قاتناشقان كادىرلار، ئامما، خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ كوماندىر - جەڭچىلىرى، قوراللىق ساقچى قىسمىنىڭ كوماندىر - جەڭچىلىرى، ج خ كادىر - ساقچىلىرىدىن ھال سورىدى، ئۇلارنى غەيرەت ئۈستىگە غەيرەت قىلىپ، كەلكۈن ئاپىتىگە قارشى قەتئىي بوشاشماي جاپالىق كۈرەش قىلىپ، زور كەلكۈن ئۈستىدىن ئۇزۇل - كېسىل غەلىبە قىلىپ، چوڭ ئومۇمىيلىققا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن تۆھپە قوشۇشقا ئىلھاملاندۇردى.

جياڭ چۇنيۈن 7 - ئاينىڭ 22 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ج ك پ خۇبېي ئۆلكىلىك كومىتېتىنىڭ شۇجىسى جياجېبېي ۋە ئۆلكە باشلىقى جياڭ جيۇپىڭنىڭ ھەمراھلىقىدا خۇڭخۇ شەھىرىنىڭ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - خەتەردىن قۇتقۇزۇش 1 - سېپىگە بېرىپ، ئاپەت ئەھۋالىنى كۆزدىن كۆچۈردى، ھەربىي ۋە خەلقتىن ھال سورىدى. جياڭ چۇنيۈن ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى خۇڭخۇ شەھىرى لوشەن بازىرىنىڭ جۇجيازۈي ئېغىزىغا، لوشەن، لاۋجيېي قاتارلىق چاڭجياڭ دەرياسى توسمىسىنىڭ بىر نەچچە خەتەرلىك بۆلىكىگە بېرىپ، بۇ يەرلەردە سۇ ئورنىنىڭ ئۆرلەپ كەتكەنلىكىنى كۆرۈپ، نەق مەيداندا خەتەردىن قۇتقۇزۇشقا يېتەكچىلىك قىلىۋاتقان مۇتەخەسسىسلەردىن خەۋپنىڭ سەۋەبى ۋە خەۋپتىن قۇتقۇزۇش تەدبىرلىرىنى تەپسىلىي سورىدى، يەرلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرىگە چاڭجياڭ دەرياسى توسمىسىدا كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈشنى يەنىمۇ كۈچەيتىشنى، خەۋپ - خەتەرنى ئىمكانىيەتنىڭ بارىچە تېزرەك تۈگىتىشنى، ھەرگىز چاتاق چىقىرىپ قويماسلىقنى قايتا - قايتا تاپىلىدى. جياڭ چۇنيۈن مۇنداق دېدى: پارتىيە، ھۆكۈمەت، ھەربىي، خەلق بىر نىيەتتە ھەمكارلىشىپ چاڭجياڭ دەرياسىدىكى پەۋقۇلئاددە زور كەلكۈن ئۈستىدىن غەلىبە قىلدى، ۋۇخەننى، چاڭجياڭ دەرياسى چوڭ توسمىسىنى جياڭخەن تۈزلەڭلىكىدىكى چوڭ ئاشلىق كانىنى ساقلاپ قالدى، بۇنىڭ ئەھمىيىتى زور.

جياڭ چۇنيۈن مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى خۇبېي ئۆلكىلىك پارتكوم، ئۆلكىلىك خەلق ھۆكۈمىتى ئاچقان كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتى بويىچە رادىئو - تېلېۋىزىيە يىغىنىغا قاتناشتى ۋە مۇھىم سۆز قىلدى. ئۇ خۇبېي ئۆلكىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئېغىر كەلكۈن ئاپىتىدە خەۋپ - خەتەردىن قورقماي، توغرا تەدبىر بەلگىلەپ، بىردەك ئىتتىپاقلىشىپ، پۈتۈن ئۆلكىدىكى ھەربىي، خەلقنى يېتەكلەپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىگە پۈتۈن كۈچى بىلەن ئاتلىنىپ دەسلەپكى غەلىبىنى قولغا كەلتۈرگەنلىكىنى تولۇق مۇئەييەنلەشتۈردى. ئۇ پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەنگە ۋەكالىتەن پۈتۈن ئۆلكىدىكى ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىدىن سەممىي ھال سورىدى، بۇ قېتىمقى كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىدە كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشقان كادىرلار، ئامما، خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ كوماندىر - جەڭچىلىرى، قوراللىق ساقچى قىسمىنىڭ كوماندىر - جەڭچىلىرى، ج خ كادىر - ساقچىلىرى ۋە خەلق ئەسكەرلىرىگە سەممىي ھۆرمەت بىلدۈردى.

جياڭ چۇنيۈن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئىشلەپچىقىرىش ئارقىلىق ئۆزىنى قۇتقۇزۇشنى ئاساس قىلىش، دۆلەتنىڭ يار - يۆلەك بولۇشىنى قوشۇمچە قىلىش فاڭجېنىدا چىڭ تۇرۇپ، ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلقنىڭ تۇرمۇشىنى ھەقىقىي ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇش كېرەك، ھازىر ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلقنىڭ يېمەك - ئىچمەك، كىيىم - كېچەك، تۇرالغۇ ئۆي، داۋالىنىش قاتارلىق جەھەتلەردىكى مەسىلىلىرىنى ياخشى ھەل قىلىش كېرەك. كەلكۈن پەسەيگەندىن كېيىن، ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلقنى ئۆيلىرىنى رېمونت قىلىشقا، يۇرتىنى قايتا قۇرۇشقا سەپەرۋەر قىلىش ۋە ئۇلارغا ياردەم بېرىش كېرەك. ئۇ مۇنداق دېدى: خۇبېي ئۆلكىلىك پارتكوم، ئۆلكىلىك خەلق ھۆكۈمىتى ئاپەت بولغان رايونلارنىڭ يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشىدا سۈنى دەرھال چىقىرىۋېتىش، زىرائەت پەرۋىشىنى كۈچەيتىش، تېز يىغىۋېلىش، تېز تېرىشنى يولغا قويۇپ، ئاپەت بولغان رايونلارنىڭ زېمىنىنى ئاپەت بولمىغان رايونلار تولدۇرۇش، چىلگە شالنىڭ زېمىنىنى كەنجى شال بىلەن تولدۇرۇش، ئاساسلىق ئاشلىقنىڭ ئورنىنى قارا ئاشلىق بىلەن تولدۇرۇش، تېرىقچىلىقنىڭ زېمىنىنى باقمىچىلىق بىلەن تولدۇرۇش، يېزا ئىگىلىكنىڭ زېمىنىنى سانائەت، قوشۇمچە كەسىپ بىلەن تولدۇرۇشنى ئوتتۇرىغا قويۇپتۇ. بۇ ئۇسۇل ناھايىتى ياخشى بولۇپتۇ. بۇنداق قىلىش خۇبېيغىلا ئەمەس، پۈتۈن مەملىكەتتىكى كەلكۈن ئاپىتىگە ئۇچرىغان باشقا رايونلارغىمۇ باپ كېلىدۇ، ئېغىر ئاپەت بولغان يىلدىمۇ يېزا ئىگىلىكىدىن مول ھوسۇل ئېلىشنى قولغا كەلتۈرۈش كېرەك.

مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەش ئورگىنىنىڭ رەھبەرلىرى ۋە پارتىيىلىك كادىرلار جياڭ زېمىننىڭ سۆزىنى ئۆگەندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. يېقىنقى كۈنلەردىن بۇيان، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەش ئورگىنىنىڭ رەھبەرلىرى ۋە پارتىيىلىك كادىرلار باش شۇجى جياڭ زېمىننىڭ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 75 يىللىقىنى خاتىرىلەش سۆھبەت يىغىنىدا قىلغان مۇھىم سۆزىنى ئەستايىدىل ئۆگەندى. ئۆگىنىشتە كۆپچىلىك بىردەك مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: باش شۇجى جياڭ زېمىننىڭ يۇقىرى ساپالىق كادىرلار قوشۇنى قۇرۇشنى تەكىتلىگەنلىكى يېڭى ۋەزىيەتتە پارتىيە قۇرۇلۇشىنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرۈشتە، ھازىر ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىلدە رەھبەرلىك بەنزىلىرى ۋە كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاشتا ئىنتايىن مۇھىم رېئال ئەھمىيەتكە ۋە چوڭقۇر تارىخىي ئەھمىيەتكە ئىگە.

ماۋزۇ خەۋەرلەر

△ جياڭ زېمىننىڭ «ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش... شەنجىنى چېنىقتۇرۇپ، رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى چىڭ تۇتۇپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتەيلى» دېگەن سۆزى ئايرىم كىتابچە قىلىپ نەشر قىلىندى

△ گوۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى جۇرۇڭجى پاك، يۇقىرى ئۈنۈمگە ئىگە، زامانىۋى باشقۇرۇش بىلىمىگە ۋە ئىلغار تېخنىكا ۋاستىسىگە ئىگە باج قوشۇنىنى قۇرۇپ چىقىش لازىم، دەپ تەكىتلىدى

△ قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكى يېزا - بازار قۇرۇلۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش تەدبىرلىرىنى قوللاندى

△ جۇڭگودا ئون چوڭ كۆزگە كۆرۈنگەن تەپتىش ئەمەلدارىنى باھالاش - سايلاش پائالىيىتى باشلاندى

△ «‹مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى›نىڭ قىسقىچە تارىخى» دېگەن كىتاب نەشر قىلىندى

△ ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ھۆججەت تەتقىقات ئىشخانىسى قاتارلىق ئورۇنلار يولداش جۇدې ۋاپات بولغانلىقىنىڭ 20 يىللىقىنى خاتىرىلىدى

△ 100 نەچچە كىشى بېيجىڭ داشۆسىدە سۆھبەت ئۆتكۈزۈپ، ۋېن يىدۇ قۇربان بولغانلىقىنىڭ 50 يىللىقىنى خاتىرىلىدى

△ مەملىكەت بويىچە يېزا ئىگىلىكنى ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈش چارىسى ئېلان قىلىندى، بۇنى جايلاردىكى يېزا ئىگىلىكنى تەكشۈرۈشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىلىرى ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرىدۇ

△ دۆلەت قۇرۇلۇش مىنىستىرلىكى، دۆلەت سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى يېقىندا بىرلىكتە ئۇقتۇرۇش چىقىرىپ، قۇرۇلۇش قىلىشتا بازارنى مونوپول قىلىۋېلىش، ھۆددىگە بېرىلگەن قۇرۇلۇشنى بۆلۈشۈۋېلىشنى قاتتىق چەكلەشنى تەلەپ قىلدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

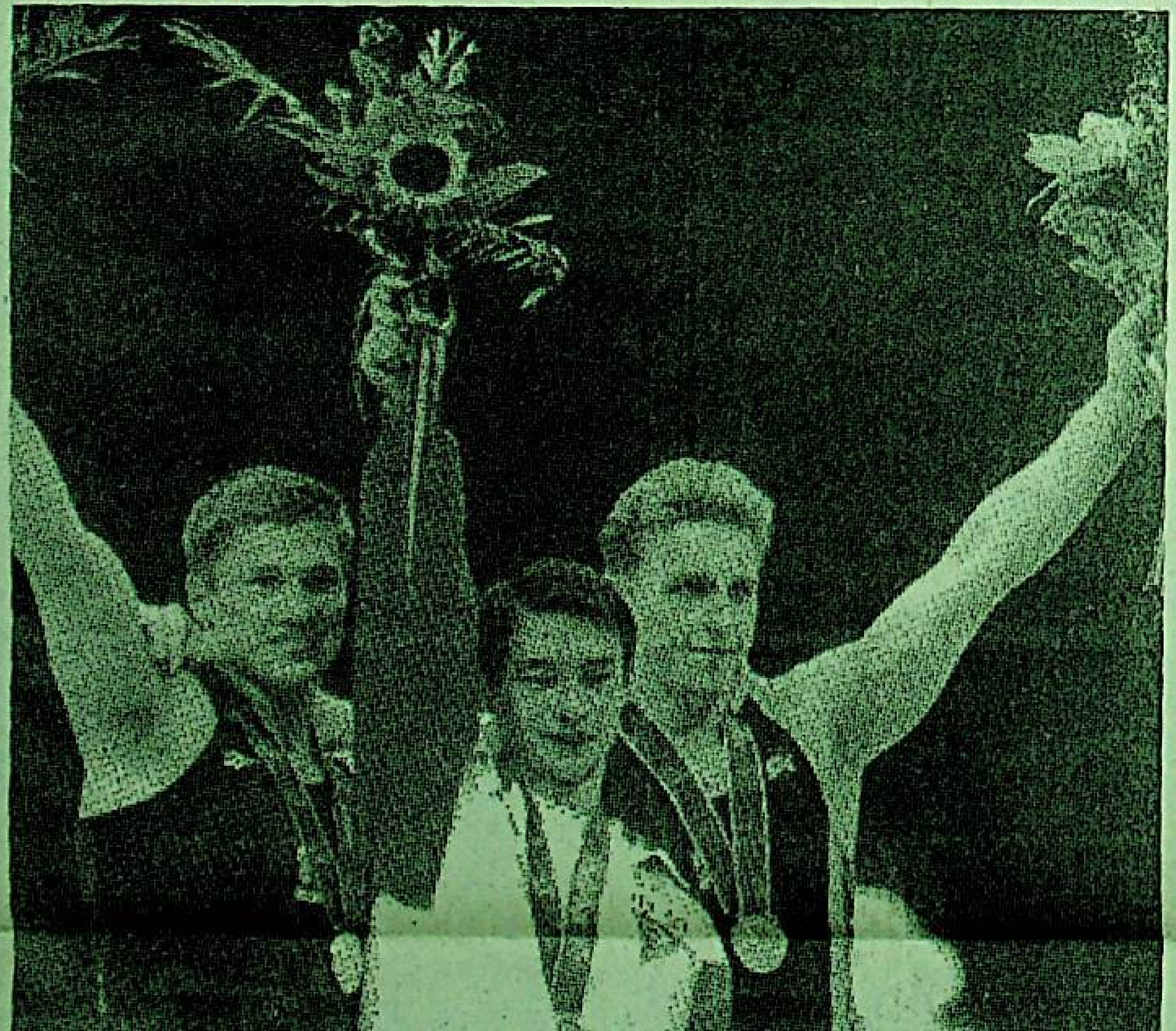

لى شياۋشۇاڭ ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ شەخسلەرنىڭ ئومۇمىي تۈردە ماھارەت كۆرسىتىش مۇسابىقىسىدە چېمپىيون بولدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئېلىمىز ماھىرى لى شياۋشۇاڭ بۈگۈن چۈشتىن كېيىن بۇ يەردە ئۆتكۈزۈلگەن 26 - نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ شەخسلەرنىڭ ئومۇمىي تۈردە ماھارەت كۆرسىتىش مۇسابىقىسىنىڭ ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىسىدە 58.423 نومۇر بىلەن ئالتۇن مېدالغا ئېرىشتى.

جۇڭگو ئاياللار ۋالېبول كوماندىسى ئامېرىكا ئاياللار ۋالېبول كوماندىسىنى يەڭدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو ئاياللار ۋالېبول كوماندىسى بۈگۈن ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئاياللار ۋالېبول گۇرۇپپا مۇسابىقىسىدە 3:1 نەتىجە بىلەن ساھىبخانا دۆلەت ئامېرىكا ئاياللار ۋالېبول كوماندىسىنى ...

نيۇماۋشېك خىزمەت گۇرۇپپىسىنى باشلاپ خۇنەنگە بېرىپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا يېتەكچىلىك قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، چاڭشا خەۋىرى. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ ھاۋالىسى بويىچە سۇچىلىق مىنىستىرى، دۆلەت كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش باش قوماندانلىق شتابىنىڭ ... تاقابىل تۇرۇش تەييارلىقىنى كۆرۈپ قويۇشنى، 2 - قېتىملىق پەۋقۇلئاددە كەلكۈننىڭ ھۇجۇمىغا تاقابىل تۇرۇشنى تاپىلىدى.

7 - ئاينىڭ 19 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن ...

كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش باش قوماندانلىق شتابىنىڭ مۇئاۋىن باش قوماندانى نيۇماۋشېڭ مەركەزدىكى ئالاقىدار مىنىستىرلىك، كومىتېتلاردىن تەشكىللەنگەن خىزمەت گۇرۇپپىسىنى باشلاپ يېقىندا خۇنەنگە بېرىپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش-خېيىم-خەتەردىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلدى ھەم كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش-خەتەردىن قۇتقۇزۇشنىڭ 1 - سېپىدە جەڭ قىلىۋاتقان ئازادلىق ئارمىيىنىڭ خۇنەندە تۇرۇشلۇق كوماندىر-جەڭچىلىرى، قوراللىق ساقچى قىسمىنىڭ كوماندىر-جەڭچىلىرى، ج خ كادىر-ساقچىلىرى، كادىرلار ۋە ئاممىدىن سەممىي ھال سورىدى.

نيۇماۋشېڭ ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى 7-ئاينىڭ 17-كۈنىدىن 20-كۈنىگىچە خۇنەن ئۆلكىسىنىڭ باشلىقى ياڭ جىڭۋۇ قاتارلىقلارنىڭ ھەمراھلىقىدا چاڭدې، يىياڭ شەھەرلىرىگە بېرىپ، ئاما بىلەن بىرلىكتە كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش-ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش تەدبىرلىرىنى مۇزاكىرە قىلدى، 1 - سەپكە بېرىپ نەق مەيداندا ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىگە قوماندانلىق قىلدى. 7-ئاينىڭ 18-كۈنى چۈشتىن كېيىن خىزمەت گۇرۇپپىسىدىكىلەر چاڭدې شەھىرىدىكى دەريا بويىغا سېلىنغان چوڭ توسمىغا كېلىپ، خەتەر ئىچىدە قالغان قورۇلۇش ۋە يېقىندىن ياسالغان توسمىنى كۆرۈپ، تېخىمۇ يامان ئەھۋالغا تاپىلىدى.

7-ئاينىڭ 19-كۈنى چۈشتىن بۇرۇن نيۇماۋشېڭ ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى چاڭجياڭ دەرياسى بويىدىكى ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىنى يوقلىدى. ئۇ تاۋجياڭ ناھىيە بازىرىغا كەلگەندە بازار ئىچىنىڭ سۇ ئىچىدە قالغانلىقىنى كۆردى. ناھىيىدىكى رەھبەرلەر ئەھۋال تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: ناھىيە تۈرلۈك تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، مال باھاسىنىڭ مۇقىم بولۇشىغا ۋە ئاپەت رايونىدا جەمئىيەتنىڭ مۇقىم بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى. نيۇماۋشېڭ مۇنداق دېدى: شۇنچىلا زور ئاپەتتە ئاممىنى بىخەتەر كۆچۈرۈپسىلەر، ئۆلۈش-يارىلىنىش ئەھۋالى كۆرۈلمەپتۇ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئەڭ تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈرۈپسىلەر. بۇ يەرلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرىنىڭ رەھبەرلىك ئىقتىدارىنىڭ كۈچلۈك ئىكەنلىكىنى، جايىدا قوماندانلىق قىلغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىدۇ.

نيۇماۋشېڭ مۇنداق دېدى: ئۆلكە ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇش بىلەن بىرلىكتە ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش سالمىقىنى زورايتىشى، مەبلەغ ۋە ماددىي ئەشيالارنى ۋاقتىدا ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلقنىڭ قولىغا يەتكۈزۈشى، ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىنىڭ روھلىنىپ، ئىشلەپچىقىرىشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، يۇرت-ماكانىنى قايتا گۈللەندۈرۈشكە ياردەم بېرىشى لازىم.

كوماندىسى بۈگۈن ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئاياللار ۋالىبول گۇرۇپپا مۇسابىقىسىدە 1 : 3 نەتىجە بىلەن ساھىبخانا دۆلەت ئامېرىكا ئاياللار ۋالىبول كوماندىسىنى يېڭىپ، ئۈچ مەيدان مۇسابىقىنىڭ ھەممىسىدە غەلىبە قىلدى.

جۇڭگو ئەرلەر ۋاسكېتبول كوماندىسى ئارگېنتىنا ئەرلەر ۋاسكېتبول كوماندىسىنى يەڭدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو ئەرلەر ۋاسكېتبول كوماندىسى بۈگۈن ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئەرلەر ۋاسكېتبول گۇرۇپپا مۇسابىقىسىدە 77 : 87 نومۇر بىلەن ئارگېنتىنا كوماندىسىنى يېڭىپ، كۈچلۈك سەككىز كوماندا قاتارىغا كىرىش ئۈچۈن يول ھازىرلىدى.

دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى، مەملىكەتلىك تەنتەربىيە باش جەمئىيىتى، جۇڭگو ئولىمپىك كومىتېتى تېلېگرامما ئەۋەتىپ، لى شياۋشۇاڭنىڭ چېمپىيون بولغانلىقىنى تەبرىكلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى، مەملىكەتلىك تەنتەربىيە باش جەمئىيىتى، جۇڭگو ئولىمپىك كومىتېتى بۈگۈن جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكىگە تەبرىك تېلېگراممىسى ئەۋەتىپ، ئېلىمىز ماھىرى لى شياۋشۇاڭنىڭ ئەرلەرنىڭ ئومۇمىي تۈردە ماھارەت كۆرسىتىش مۇسابىقىسىدە ئالتۇن مېدالغا ئېرىشكەنلىكىنى تەبرىكلىدى.

26 - نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ 7 - ئاينىڭ 24-كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن ئاياللار ۋالىبول گۇرۇپپا مۇسابىقىسىدە جۇڭگو ئاياللار ۋالىبول كوماندىسى بىرگە قارشى ئۈچ نەتىجە بىلەن ساھىبخانا ئامېرىكا كوماندىسىنى يېڭىپ، ئۈچ مەيدان مۇسابىقىنىڭ ھەممىسىدە غەلىبە قىلدى.

سۈرەتتە: لەن ياۋېن ھۇجۇمچىنىڭ توپىنى توسماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

جۇڭگو ماھىرى لى شياۋشۇاڭ 7 - ئاينىڭ 24 - كۈنى 26 - نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئەرلەرنىڭ شەخسلەر بويىچە ئومۇمىي تۈردە ماھارەت كۆرسىتىش ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىسىدە 58.423 نومۇر بىلەن ئالتۇن مېدالغا ئېرىشتى. روسىيە ماھىرى نېموۋ (ئوڭدا) بىلەن بېلورۇسىيە ماھىرى شېربو كۈمۈش مېدال ۋە مىس مېدالغا ئېرىشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

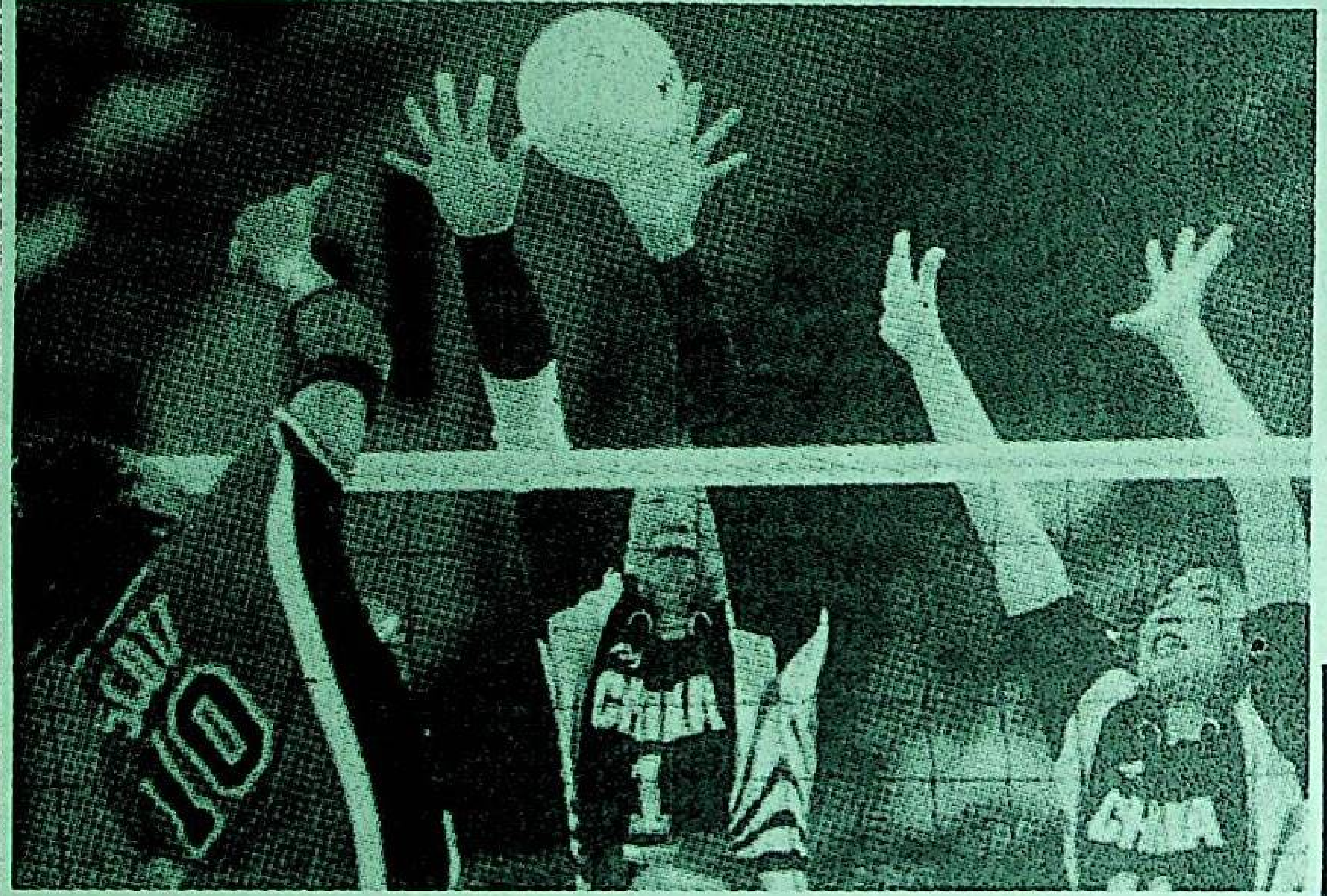

ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى خەۋەرلىرى

Atlanta 1996

ھەر ساھە، كەسىپلەرنى كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش كۆرۈشكە ئاتلىنىشقا تەشكىللەش لازىم

(بېشى 1 - بەتتە)

يۇز بەرگەن رايونلارنىڭ سۇ بوزۇۋەتكەن قۇرۇلۇشلارنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە پائال مەدەت بېرىشى ۋە ياردەم بېرىشى، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئەڭ تۆۋەن دەرىجىگە چۈشۈرۈشى لازىم.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: جايلار ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈش، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، كۆتۈرمايى، تايىنىۋالماي، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، ئۆزىنى ئۆزى قۇتقۇزۇشى، تۈرلۈك چارە-تەدبىرلەرنى قوللىنىپ ئىشلەپچىقىرىشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشى، يۇرت-ماكانىنى قايىندىن گۈللەندۈرۈشى لازىم. ھازىر جايلار «يازنىڭ ئۈچ ئىشى» مەركەز قىلىنغان دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشنى چىڭ تۇتۇپ، شىرنىسى مول ھوسۇل ئېلىش ئارقىلىق زىياننى تولدۇرۇشى، يازلىق ئاشلىقنى يىغىۋېلىشنى ۋە كۆزلۈك زىرائەتلەرنى پەرۋىشنى ياخشى تۇتۇشى لازىم. ئاپەت يۈز بەرگەن رايونلار ئېغىر ئاپەت يۈز بەرگەن يىلدىمۇ ھوسۇلنى كېمەيتىۋەتمەسلىكى، ئاپەت يۈز بەرمىگەن رايونلار ھوسۇلنى ئاشۇرۇشى لازىم.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: جايلار سىياسىي ئىنتىزامچانلىقنى كۈچەيتىپ، ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرىنىڭ كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇش بويىچە ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى ئورنىتىشى لازىم. ۋىلايەت، ئوبلاست، شەھەر، ناھىيە ۋە ئالاقىدار تارماقلار كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش، قۇرغاقچىلىققا تاقابىل تۇرۇشتا باشلىقلار مەسئۇل بولۇش تۈزۈمىنى يولغا قويۇشى، ئاساسىي رەھبەرلەر 1 - سەپكە بېرىپ، جىددىي، قىيىن، خەتەرلىك، مۇھىم مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىشى، مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلغانلارنى جىددىي تەكشۈرۈپ قاتتىق بىر تەرەپ قىلىشى لازىم.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت يەنە مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: تۆمۈريول، تاشيول، پوچتا - تېلېگراف، ئېلېكتر ئېنېرگىيىسى قاتارلىق تارماقلار پارتكوم، ھۆكۈمەتنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى بويىچە مۇئەسسەسەلەرنى تېز رېمونت قىلىپ، نورمال خىزمەتنى بالدۇرراق ئەسلىگە كەلتۈرۈشى، ھەر دەرىجىلىك مالىيە، كرېدىت، يېزا ئىگىلىك ماددىي ئەشيالىرى بىلەن تەمىنلەش تارماقلىرى ئاپەت يۈز بەرگەن رايونلارغا سالىدىغان دەسمايىنى كۆپەيتىشى؛ سۇغۇرتا تارماقلىرى ئاپەت يۈز بەرگەن رايونلارنىڭ زىيىنىنى تېزدىن تۆلەپ بېرىشى، نېفىت، ئېلېكتر ئېنېرگىيە تارماقلىرى ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇشقا لازىملىق ماي، توك بىلەن تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىشى، مېتېئورولوگىيە ۋە كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش تارماقلىرى كۆزىتىش، ئالدىن مەلۇمات بېرىشنى داۋاملىق ياخشى ئىشلىشى، سەھىيە، يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش تارماقلىرى يۇقۇملۇق كېسەللىكلەرنى تەكشۈرۈش ۋە ئۇنىڭدىن مۇداپىئە كۆرۈش ۋە ئۇنى تۈگىتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشى؛ خەلق ئىشلىرى تارماقلىرى قۇتقۇزۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشى لازىم، ج خ تارماقلىرى جەمئىيەت ئامانلىقىنى كۈچەيتىپ، نورمال ئىشلەپچىقىرىش، تۇرمۇش تەرتىپى ۋە جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقىنى ساقلىشى لازىم.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەكىتلەندى: ئىككىنى ھىمايە قىلىش خىزمىتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى ئاساسىي قاتلاملارغا قارىتىپ، چىڭ تۇتۇپ ئەمەلىيلەشتۈرۈش لازىم. ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر نەپىقە ئوبيېكتلىرىغا نەپىقە بېرىش، قوشۇمچە ياردەم بېرىش، مەجبۇرىيەت ئۆتەۋاتقان ھەربىيلەرنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنىڭ ئەمەلىيلەشتۈرۈلگەن - ئەمەلىيلەشتۈرۈلمىگەنلىكىنى نۇقتىلىق تەكشۈرۈپ تۇرۇشى، ھەربىي مۇئەسسەسەلەرنى قوغداش، قىسىملارنىڭ تۇرۇش تەييارلىقى، تەلىم - تەربىيە مەشقى، قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىشىدىكى ئەمەلىي قىيىنچىلىقلىرىنى ھەل قىلىشقا ياردەم بېرىشى ۋە ئارقا سەپكە كاپالەتلىك قىلىش خىزمەتلىرىنىڭ ئەمەلىيلەشتۈرۈلگەن-ئەمەلىيلەشتۈرۈلمىگەنلىكىنى نۇقتىلىق تەكشۈرۈپ تۇرۇشى لازىم؛ قىسىملار ئامىۋى ئىنتىزامنى ئىجرا قىلىش، ئۆزى تۇرۇشلۇق جاينىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ۋە ئىشكىنى سىرتقا ئېچىۋېتىشنى قوللاش ئەھۋالىنى نۇقتىلىق تەكشۈرۈپ، سېزىلگەن مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلىشى لازىم.

ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش - ھال سوراش پائالىيىتى ۋە ھەربىيلەر بىلەن خەلقنىڭ بىرلەشمە دوستلۇق پائالىيىتىنى ياخشى ئېلىپ بېرىش لازىم. بايرام مەزگىلىدە ھەر دەرىجىلىك يەرلىك ھۆكۈمەتلەر ھال سوراش ئۆمىكى (گۇرۇپپىسى) تەشكىللەپ، شۇ جايدا تۇرۇشلۇق ئارمىيە، چېگرا مۇداپىئە قاراۋۇلخانىسى ۋە ئاساسىي قاتلامدىكى كوماندىر - جەڭچىلەردىن ھال سورىشى لازىم. جايلاردا تۇرۇشلۇق قىسىملار شۇ يەردىكى ئاما بىلەن بىرلەشمە كۆڭۈل ئېچىش پائالىيىتى ۋە ھەربىي، خەلق سۆھبەت يىغىنلىرىنى تەشەببۇسكارلىق بىلەن ئېچىپ، ئۆز ئارا چۈشىنىشنى ۋە دوستلۇقنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشى لازىم. ئىككى تەرەپ ھال سوراش پائالىيىتى ۋە بىرلەشمە دوستلۇق پائالىيىتىدە تىرىشچان، ئىقتىسادچىل بولۇشى، ئىسراپچىلىققا قارشى تۇرۇشى لازىم.

ئەدەبىيات گۈلزارى

تۈن تۇيغۇلىرى

ئوسمانجان ساۋۇت

1

سۆيگۈگە سۆيگۈمەن باغرىمدا مۇز يوق،
سەبىيگە سەبىيمەن نۇردەك پارلىغان.
كۆي بەرسەڭ كۆڭلۈمگە جىنىم تەسەددۇق،
شەنىڭگە ئەقىدەم مەڭگۈ ئارمىغان ①.
خۇيۇڭنى خۇي ئۈچۈن ۋەكىل سايلىدۇق،
(قالمىدى بىرمۇ باغ ئىزدەپ بارمىغان.)
قىدىرىپ يۈرىمەن خۇشبۇيىڭنى گۈل،
ھەم ئىسىل كۆلكەڭنى سۆيۈملۈك دىلدار.
كۆزلىرىم تۈنلەردە يۇلتۇزدۇر پۈتكۈل،
شەپىلەر بېرىدۇ، بولجۇتماي بىدار.
«قورام تاش كۆلمەكتە ئىگەم سەنمۇ كۆل
تىلىگەن بەختلەر كۆرسەتتى دىدار.»
تەشەككۈر سىلەرگە ئەي پەرىشتىلەر،
يولۇمدا يورۇقلۇق تۆكتۈڭلار ئەجەب.
باغلىدىم سىلەرگە ئالتۇن رىشتىلەر،
ھەربىرى بىر ئالتۇن ئالەمكەنغۇ دەپ.
ئالتۇننى تاۋلايدۇ ھامان كۈشتىلەر ②
(ئالتۇندەك بولۇشنى نېسىپ قىل يارەب!)
قولاقتىن قويۇلغاچ يۈرەكلەرگە بال،
تۈنلەردىن مەن يەنە ئالدىم كۆپ ھايات.
ئىزغىرىن سايىلەر تىترىدى غال-غال،
قالتىس بىر ھەيرەتكە قالدى بۇ ھايات.
بىر تىۋىش بولسىمۇ ئىزگۈلۈك دەرھال،
ياراتتى پەرۋازدا ئۆپرىماس قانات.

2

دېرىزەمنى چېكىپ قالدى ئاي بۈگۈن ئاخشام،
مەندىن ئاڭا نېمە كېرەك، قانداق بىر سادا؟
زۇغۇپلارنىڭ كۆزى بىلەن ساماغا باقسام،
ئوت يۇلتۇزلار يىغىلىشىپ بوپتۇ بىر پادا.
يىراقلاردىن ئاڭلانماقتا ئۈنتۈلغان ناخشام،
دىل ياپرايدۇ ياپرىماسلىق بولغاندا ئادا.
پەرىشتىلەر ئۆتۈشمەكتە ئالدىمدىن رەڭدار
قاناتلىرى تىكەر تامغا، ھاۋاغا، جانغا.
ئەن سالىمەن ھەر بىرىگە بول دەپ تەشرىپدار،
ئوي سالىمەن ئويلىرىغا تول دەپ جاھانغا.
سۆيگۈ يوغان كەڭلىكلەردە مەن بار، روھىم بار،
يېلتىز ئىرۇر چۈنكى قۇياش ئەزەلدىن قانغا!
تۇرتۇپ چىقار تاملىرىمدىن خۇش بۇي ئارچىلار،
ئۆزنىسىمان بۇيۇكلەرگە توقۇشۇپ داستان.
ياپرىقىدىن تەپچىرەيدۇ كەۋسەر تامچىلار،
ھەر بىرسىدە چاراقلايدۇ بىر بىللۇر ئاسمان.
چوققىدىكى قارغالداقلار ④ چۈشسە ئېتەككە.
دېرىزەمنى چېكىپ قالدى ئاي بۈگۈن ئاخشام،
قالدى بەلكىم خۇي-پەيلىمنى بۇ قېتىم بىلىپ.
باسقۇن قىلغان ھوشلىرىمنى يىلىنجاپ ئىلھام
يول بەرمىگەن جاندارلارنى تىغىدا تىلىپ.
ئەي ئىزگۈلۈك سىنىڭ ئۈچۈن قولۇمدا زەرقان،
يۈرىكىمنى ئىشكىڭگە قويىمەن ئىلىپ!

3

مەخمەلدەك قىرغاقتا يۈرسەن يالغۇز،
ئاي بىلەن يۇلتۇزدىن مېنى سورايسەن.
كۆيۈلدەپ پۈرايمەن تەنلىرىم يالپۇز،
قاراڭغۇ سەزگۈڭنى نۇرغا ئورايسەن.
مۆجىزە كەڭلىكلەر ئالار ئىسىڭنى،
ۋە يەنە خىيالغا چۆكۈپ كېتىسەن.
ئالەمدەك ۋەزنى بار رەڭدار ھىسىڭنى،
چۈشۈڭدە كۆتۈرۈپ ماڭا يىتىسەن.
مەن ئىگىپ تۇرىمەن بېشىمنى بەلكىم،
تۆكۈلەر كۆزۈمدىن كۆزۈڭگە ھەسرەت.
تىلەيسەن شۇ چاغدا ئويغۇنىڭ تەركىن،
كېتىمەن ئەيشىڭدىن خىلىلا پەسلەپ.
كىمگىدۇر سۆزلەيسەن چۈشۈڭنى جورۇپ،
بىرەر دەپ ياخشى ۋە بىگى بىر تەبىر.
(قالسىمۇ كۆڭۈللەر بىر ھازا يورۇپ،
غايىپنى سۆزلىمەك گۇناھى كەبىر.)
ئاسماندا نەي چالار تۇرنىلار گاھى
قالسەن خىيالدا قولۇڭنى بۇلغاپ.
دەيسەندە نەدىكىن ئانا دەرگاھى،
كېتىدۇ قەلبىڭنى سىغىنىش چۇلغاپ.
... سۆيگۈلۈك تۇيغۇلار قاينام ۋە قىيان
ھەممىنى كۆيدۈرەر، يارىتار يەنە.
ئالەمدە ھېچكىمنى يىگەلمەس ھىجران
ئاشۇنداق تۇيغۇلار قىلسا تەنتەنە.

4

مەنمۇ بار، سەنمۇ بار تېخى ئۆلمىدۇق،
پىتىشمەس ۋە لېكىن ماختاشقا ھىممەت.
ئەقلىنى سەزگۈدىن تېخى بۆلمىدۇق،
مەن ئەرزان، سەن ئەرزان ئۆزگىلەر قىممەت.
ئىسمىمنى ئاتايسەن يىرگىنىپ تۇرۇپ،
ۋەزنىمنى سامان دەپ بىلسەن پەقەت.
مۇنچاقنى داڭلايسەن تىنماي دەم ئۇرۇپ،
كۆزۈمنى سۆكۈسەن يافدۇرۇپ لەنەت.
مەن يازغان سەترلەر ياقمايدۇ ساڭا،

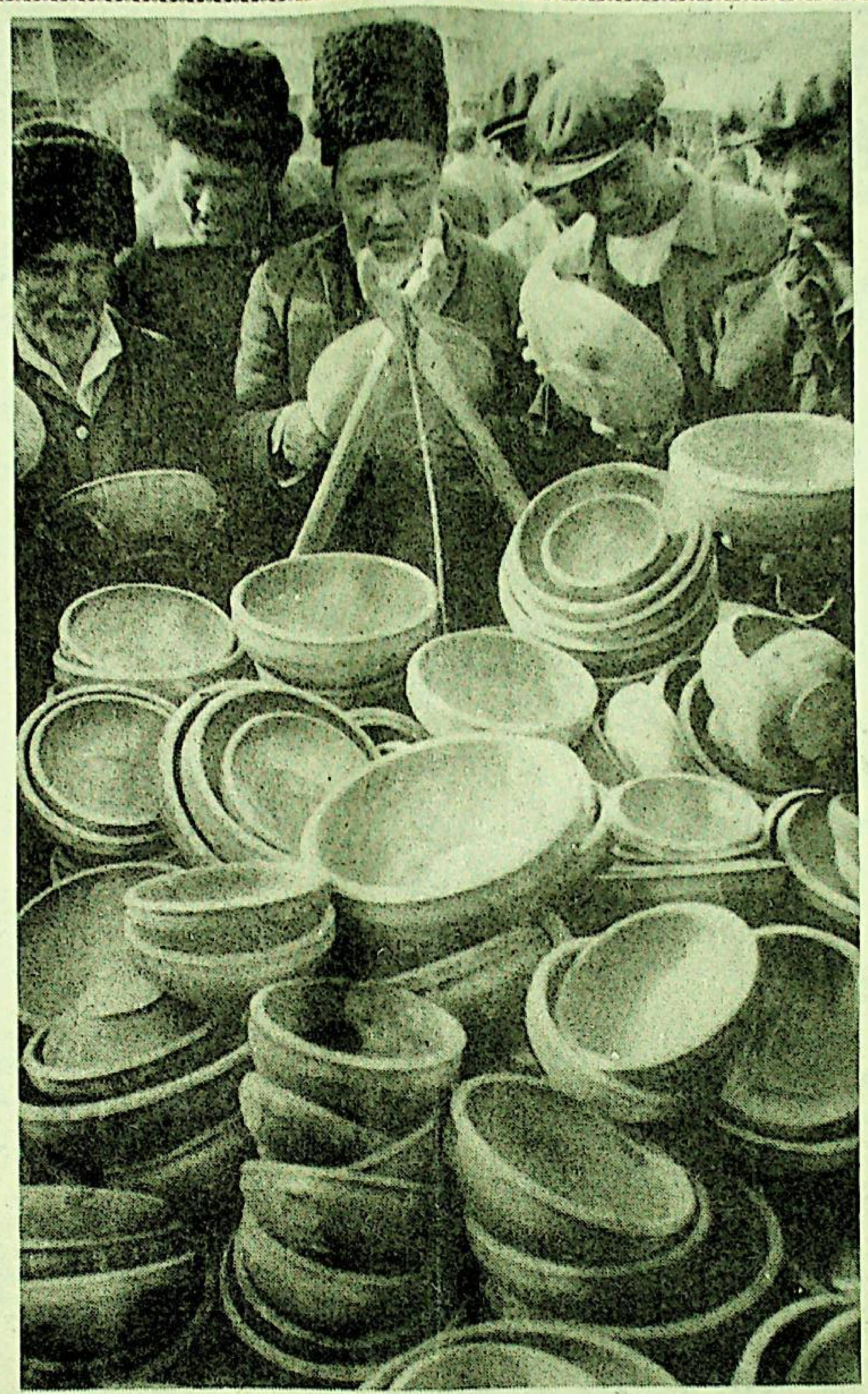

ھەجەپ سىپتا ياسىلىپتۇ. نۇردۇن ئابدۇ سەمەت فوتوسى

ئالتاي ئەسرالىرى

تەلئەت ناسىر

بۈركۈت

كىم غوجىسى تاغ- تاشنىڭ دەپ، توۋلىسام،
سادا كەلدى «كىم... كىم...» دەپ، تاغ ئىچىدىن.
ئەكس-سادا ئۈچمەي تۇرۇپ، بىر بۈركۈت
ئۇچۇپ ئۆتتى ھەيۋەتتە باش ئۈستۈمدىن.

تاشلىرىڭدىن بۆرتۈپ چىققان گۆھەرلەر،
مېنى قانچە تارتسىمۇ ئۆز مەيلىگە.
تەۋرىمەيمەن چۈشمەس ئاڭا كۆز قىرىم،
ئالتايلىقلار بار قەلبىمنىڭ تەختىدە.

سايرا بۇلبۇل

سايرا بۇلبۇل كۆيلىرىڭنى تاراتقىن،
ئىلھاملىرىم گۈل بەرگىدەك تىترىسۇن.
مۇنچىلارغا تەشنا نازلىق ۋۇجۇدۇم،

قاناتلىرى بۇلۇتلارنى توزىتىپ،
سالدى ئاي، ھاي كەلا سامانى لەرزىگە.

ئەدەبىيات گۈلزارى

شېئىر ۋە پارچىلار

جېلىلى

تەۋرەنمەيدۇ ئۆلمىز

مۇقىملىقتا گۈللىنەر ئالەم،
مۇقىملىقتا سۆيگۈ مۇجەسسەم.
سىلىنىدۇ بەختكە ئاساس،
سۆيگۈ بىلەن پۇختا- مۇستەھكەم.

بولسا ئەگەر نەدە مۇقىملىق،
شۇ يەرنى ئۈز ئالەم دېگۈلۈك.
مۇقىملىقنى بۇزسا كىمكى،
ئۇنى قانداق ئادەم دېگۈلۈك؟

مۇقىملىققا موھتاج بۇ دۇنيا،
بىزگە كېرەك تىنچلىق- ئامانلىق.
يول قويمايمىز ھەممىز بىردەك،
شۇم نىيەتلەر قىلسا يامانلىق.

ئىناقلىقتىن قۇردۇق ئىستىھكام،
تەۋرەنمەيدۇ ئۆلمىز بىزنىڭ.
تۇرار مەڭگۇ خۇش پۇراق چېچىپ،
بەخت- ئىقبال گۈلىمىز بىزنىڭ.

بىرلىك ئەلا ھەممىدىن ماڭا

بىر ماقال بار بىزدە ھېكمەتلىك،
«ئىش ـ ئۆملۈكتە، كۈچ ـ بىرلىكتە» دەپ.
مەن ياشايمەن ئايرىلماي تۇپتىن،
ھەر ئىشىمدا ئەل غېمىنى يەپ.

ئۆملۈك بىلەن بىرلىك قوشكېزەك،
ئۆملۈك بىلەن ياپرايدۇ جېنىم.
بىرلىك بىلەن قۇدرىتىم ئېشىپ،
ۋۇجۇدۇمدا ئۇرغۇيدۇ قېنىم.

بېغىشلىغاچ ئۆملۈك ۋە بىرلىك،
مەڭگۈلۈك پاك مۇھەببەت ماڭا؛
جەڭ ـچېلىشنىڭ قايناملىرىدا،
كار قىلالماس مۇشەققەت ماڭا.

ھەممىدىن بەك ئەلا ۋە ئەزىز،
ئۆملۈك بىلەن بىرلىك مەن ئۈچۈن.
چىن يۈرەكتىن سۆيۈپ مەن ئۇنى،
جان تىكىمەن ئەل-ۋەتەن ئۈچۈن.

پارچىلار

گۈزەللىك ھاياتنىڭ كۆركى ـ زىننىتى،
ياراتقان ئۇنى چىن ئىنسان مېھنىتى.
گۈزەللىك ئۈچۈن تەر تۆكمىگەنلەرنىڭ،
نە بولسۇن دۇنيادا قەدرى- قىممىتى.

× ×

بەزىلەر كۆچتۈڭگۈر كېلىدۇ قەۋەت،
ۋە لېكىن قولىدىن ئىش كەلمەس پەقەت،
يارىلار دۇنيادا نى-نى مۆجىزە،
كۈچ بىلەن بىرلەشسە ئەقىل- پاراسەت.

× ×

بىباھا گۆھەردۇر ئىلىم ۋە ھۈنەر،
ئۆگەنگىن سەن ئۇنى، بولغىن مۇنەۋۋەر.
تەر تۆكۈپ بىر ئۆمۈر ئەجداد يولىدا
قوغدىغىن ئەل- ۋەتەنچۈن يۈكسەك شان- زەپەر.

× ×

بولماق تەس ھاياتتا نۇقسانسىز ئادەم.
ھايۋانغا ئوخشايدۇ ھاياسىز ئادەم.
بولسا كىم ئەخلاقلىق، پاك- دىيانەتلىك،
سانىلار ئۇ تەھقىق باھاسىز ئادەم.

× ×

بۇرادەر، قارا سىنما ھەققەتكە،
بېرىلمە ئويۇن، ئىشرەت، پاراغەتكە.
ئۆچۈرمە ئادالەتنىڭ مەشئىلىنى،
قالمايمەن دېسەڭ يامان ئاقىۋەتكە.

× ×

ياخشىغا يانتاياق بولماق ئۇلۇغ ئىش،
يامانغا كۆز ـ قۇلاق بولماق ئۇلۇغ ئىش.
ۋەتەنگە ئەبەدكە نۇسرەت ياغدۇرۇپ،
ئەل ئۈچۈن نۇر چىراغ بولماق ئۇلۇغ ئىش.

× ×

بەئەينى ھەيكەلدۇر تىلەكسىز ئادەم،
قورقۇنچاق كېلىدۇ يۈرەكسىز ئادەم.
كىمكى تىلەكسىز، يۈرەكسىز بولسا،
ئەل ئۇنى ھېسابلار كېرەكسىز ئادەم.

× ×

بۇرادەر، ئاما بىلەن يېرىكلەشمە،
بەدنىيەت ئادەم بىلەن شېرىكلەشمە.
ئىقبالىم مەڭگۈ پارلاق بولسۇن دېسەڭ،
پاك بولغىن، ئېسىڭدە تۇت چىرىكلەشمە.

غا ...

ياپرىقىدىن تەپچىرەيدۇ كەۋسەر تامچىلار،
ھەر بىرسىدە چاراقلايدۇ بىر بىللۇر ئاسمان.
ئۆڭگەكلەرگە بىر قولىدا مېڭىبىر قامچىلار،
تاغدەك ئېغىر مەنالارنى باغرىغا باسقان!
يولدا تاشلار جاۋاھىرغا ئايلىنار شۇندا
ئاپىسىدىن ئۆتەر يەل بوپ ياۋنىڭ ئەفسۇنى.
ئوغۇز سۈتتەك جاھان پەيدا بېگىدىن بۇندا،
ھەممىمىزنىڭ تىلىگىنى، مەڭگۇ مەپتۇنى.
قىڭغىر ماڭغان نىيەتلەرنىڭ مەنزىلى گۇندا،
بىزنى ئاۋلار تاغ-داۋاننىڭ بوران چاپقۇنى.
چۆمۈلمەن تۇيغۇلارغا ئۆمرۈمدە ھەر كۈن،
ئوخشاپ قالار ئەزىز كۆڭۈل ئاپئاق چېچەككە.
بولسا دېيمەن ئاق شولىلار ھەمىشە كەلكۈن،
زەھەر تىللار يۆگۈلۈپ شۇ تۆمۈر پىچەككە
پېشلىمىسە، تىل تىغىدىن ساق تۇرسا ئەلكۈن③

كۆزۈمنى سۆكۈسەن ياغدۇرۇپ لەنەت.
مەن يازغان سەترلەر ياقمايدۇ ساڭا،
ئۆزگىچە جۆيلۈشتىن ئالسەن «مەدەت».
تەگرىدىن گەر ۋەھيي كېپقالسا ماڭا،
تەن ئالماي ئۇنىمۇ دەيسەن بىر «بىدئەت».
مەن چىققان چوققىنىڭ تەرپى ئويمان،
مەن تەرگەن گۈللەرمۇ جەزمەن خارۇخەس.
ئۆزگىنىڭ گىياھى چايقالغان ئورمان
ھىكمەت ۋە ئېپارغا چۈلغانغان پەۋەس.
كېسىلگەي قېرىنداش بۇچېغىر يوللار،
تورۇغاي باشلاردىن بۇ مەشئۇم قىسمەت.
بىز تىرىك چاغلاردا چىرماشسۇن قوللار
پارلىسۇن قەدىرىمىز، يانسۇن مۇھەببەت.

① سوۋغات② ئوتقا سېلىش③ خەلق④ قارلەيلىسى

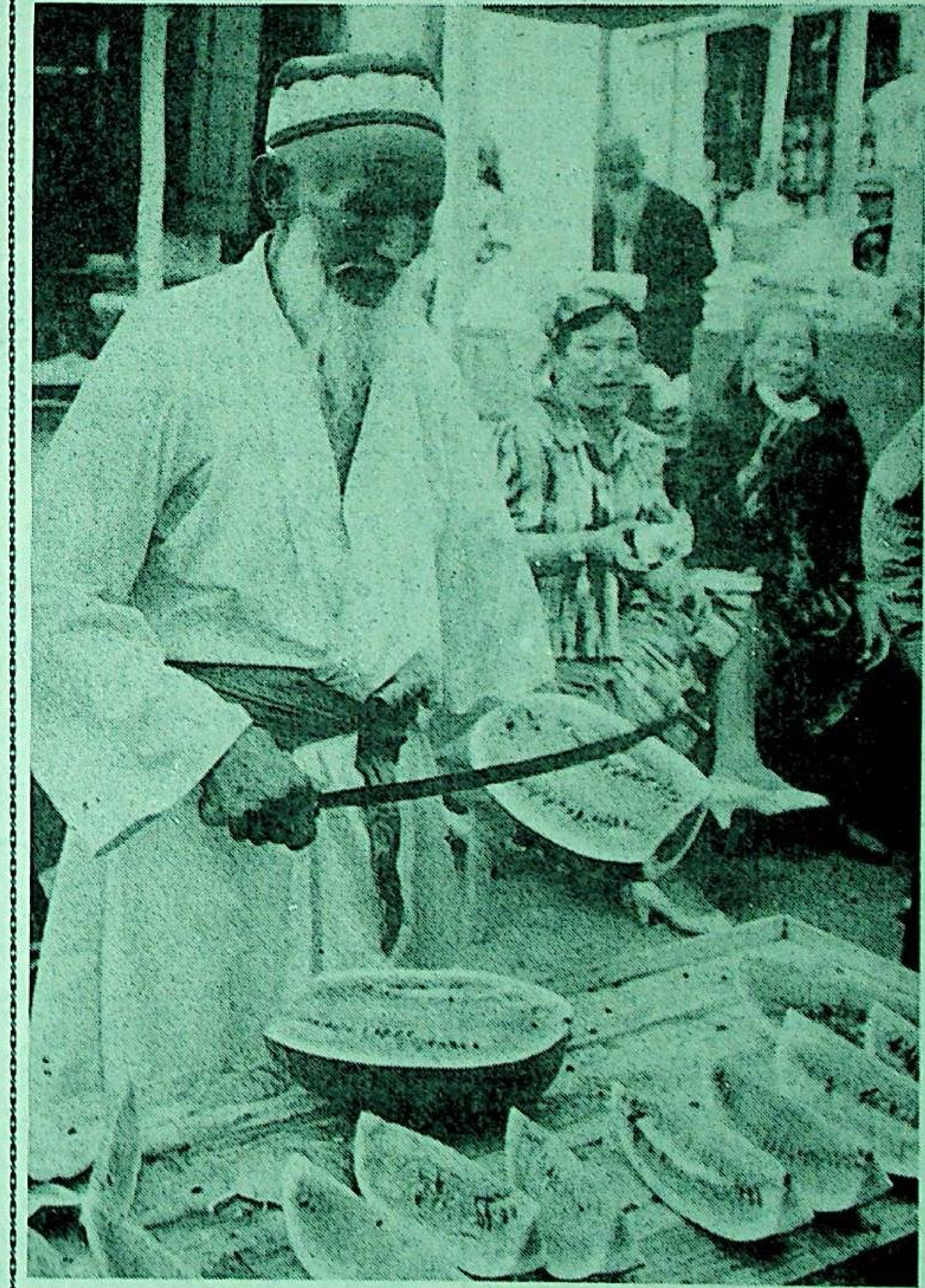

تېتىمسا پۇل بەرمە ...
مۇھەممەت سابىت فوتوسى

سالدى ئاي، ھاي كەڭ سامانى لەرزىگە.
كۈن چاقىسمۇ كۆزلىرىملى، تىكىلىپ
قېتىپ قالدىم پەرۋازىنىڭ پەيزىگە.

چوققىلارنىڭ تاجىكەن، دەپ تەلمۈرسەم،
تاغنى تاشلاپ ئوخچىدى كۆك قەرىگە.
سىلكىگەندە قانىتىنى ھەر قېتىم،
بولدى ئاسمان - يەر كەلگەندەك لەرزىگە.

كۆزلىرىدىن چاقنىغاندا ئۈمىدىم،
تومۇرلاردا بولدى قېنى ئاققاندەك.
پاتماي تەنگە خۇشاللىقىم سۆيۈندىم،
گويا ئۇندىن ياشلىقىمنى تاپقاندەك.

شامالارغا شاۋقۇن بەرگەن پەيلىرى،
ئەپ چىقارگەن يالقۇننى كۆك قەرىگە.
قەيسەرلىكى ئىرادەمنى تاش قىلىپ،
ئايلاندۇردى قەلىمىمنى نەيزىگە.

ئالتۇن دىيار

چوققىلاردەك قىرلاپ بادام بۆكۈمنى،
بايۋەتچىدەك سېنى دەسسەپ يۈرىمەن.
جىلۋىلەنسەڭ ئالتۇن پەتنۇس يۈزىدەك
گۈللىرىڭنى لەئەل، ياقۇت كۆزىمەن.

شاھزادىسى بولدۇم ئالتۇن ئوردىنىڭ،
قەدەملىرىم ئىز سالغاندا باغرىڭغا.
ئىللىقلىقىڭ قوچقاندا ھېس- تۇيغۇمنى،
ياتسىراشنى ئۇيات بىلدىم ئالدىڭدا.

قېرىنداشىم ئۆتۈپتۇ بىر زامانلار،
گۈل باغرىڭنى قىلىپ يۇرت- ماكانى.
بۈگۈن كېلىپ قۇچىقىڭدا يايرىشىم،
ساڭا بولغان ئامراقلىقنىڭ داۋامى.

جۇشقۇن ئېقىپ شاۋقۇنلىغان سۇلىرىڭ،
ئۇنلىرىمنى ئايلاندۇردى ناخشىغا.
سادىقىسى بولسۇن ياڭراق كۈيلىرىم،
سەندە ئۆسۈپ، سېنى سۆيگەن بارچىغا.

تۇپراقلىرىڭ زەر سۈمۈرۈپ قۇياشتىن،
خەزىنىگە ئايلىنىپتۇ تاغلىرىڭ.
تۈنلىرىدە يۇلتۇزلارغا يار بولۇپ،
ئاي، قۇياشتەك ئۆتىدىكەن چاغلىرىڭ.

ئىلھاماتىرىم گۈل بەرگەندەك ئېتىرسۇن،
مۇڭچىلارغا تەشنا نازلىق ۋۇجۇدۇم،
پىغانىڭنىڭ زىل ئەۋجىدە تىتىلسۇن!

بىردە ئۆزۈم، بىردە ئۆزۈم ئەمەسمەن،
خەندانىڭدىن ھوشۇم قاچقان سېھرىڭدە.
بىردە قايغۇ، بىردە شادلىق ئاۋارە،
شامۇ سەھەر ساڭا باققان چېھرىمدە.

سايرا بۇلبۇل ناۋالىرىڭ يۈرەككە،
قىزىلگۈلنىڭ تىكىنىدەك قادالسۇن.
تاش ئەمەسمەن مۇڭنى بىلمەس، يا ياغاچ،
يۈرىكىمدە يېڭى ھېسلار يارالسۇن!

يايلاق ھىجرانى

كۆي - كۆيلىدىم مەخمەل يايلاق باغرىدا،
ئاۋازىمنى جاراڭلاتقىن كۆك ئاسمان.
چىمەنلەردە ئۆسسۇل ئويناپ قانمىدىم،
بېيىتىمنى ئېلىپ قالغىن بۆك ئورمان.

خىياللىرىم قاچماق بولۇپ يۇلقىنار،
تۇمانلارنى غىدىقلىغان چوققىغا.
تىپىرلايدۇ يۈرىكىمدە ئارمانلار،
قاندۇرماستىن مېنى شېرىن ئۇيقۇغا.

باتۇر كۆكتىن تاشقا ئۇرغان خەنجەردەك،
شارقىراتمىلار ۋۇجۇدۇمنى ياشىنتار.
گۈلدار زېمىن تاراتقان خۇش پۇراقلار،
يۈرىكىمگە سادا بېرىپ ئاھلىتار.

تاشتىن تاشقا سەكرەپ قاچقان زىلال سۇ،
كۆز تىككەنگە قايرىلىپمۇ باقمايسەن.
نېچۈن مۇڭلۇق خىيال باسقان يۈزۈمگە،
ئەندىكتۈرۈپ مارجىنىڭنى چاچمايسەن.

بولماسمىدى رەڭدار گۈللەر، گىياھلار،
ئاشىقلاردەك شۇئىرلاشساق، سىرداشساق.
ناز-كەرەشمە، خۇلقلارنى چىقىرىپ،
بەزەن يېنىپ، بەزەن ئۆچۈپ قېيداشساق.

كەتتىم بۈگۈن، خۇش قال گۈزەل يايلىقىم،
يۈرىكىمنىڭ سىرلىرىنى ئېلىپ قال.
ئۆزگەن گۈلدەك قايتتىم تىنجىق شەھەرگە،
ھىجرانىمدا سەنمۇ بىللە يېنىپ قال!

ئەدەبىيات گۈلزارى

... غا

نەمەت ناسىر

شەرەپ قۇچسام قىلغان ئىشىمدا،
پۈچۈلاندىڭ تالاي كۈن ۋە تۈن.
سايىدەكلا يۈردۈڭ قېشىمدا،
ئاق، قارا دەپ چىقارماستىن ئۈن.

قاراپ باقسام كۆڭلۈڭ بىئارام،
يۇتۇۋالغان ئادەمدەك ئاداپ.
چىرايىڭمۇ سېرىق زەپىرەڭ،
ئۆزۈڭمۇ خوپ كېتىپسەن ياداپ.

بىرىلمىگىن ھەسەتكە ئۇنچە،
ھەسەت دېمەك مېتىدۇر بىلسەڭ.
ھەسەت بىلەن ئۆلپەتلەشكەننىڭ،
قەلبى مەڭگۈ زىندىدۇر بىلسەڭ.

دەۋىتىم شۇ قەددىڭنى رۇسلاپ،
قارا كۆككە، يۇلتۇز بىساناق.
بىر-بىرىگە جىلۋىلىك بېقىپ،
تۇرۇپتىغۇ شۇنچە ئۈم- ئىناق.

ئېيتىپ قوياي، پەرۋايىم پەلەك،
ماڭا قىلغان ھەسىتىڭ ئۈچۈن.
توغرىسى بىز ئۆتەيلى ئىناق،
نېنىمىزنى پۈتۈنلەش ئۈچۈن!

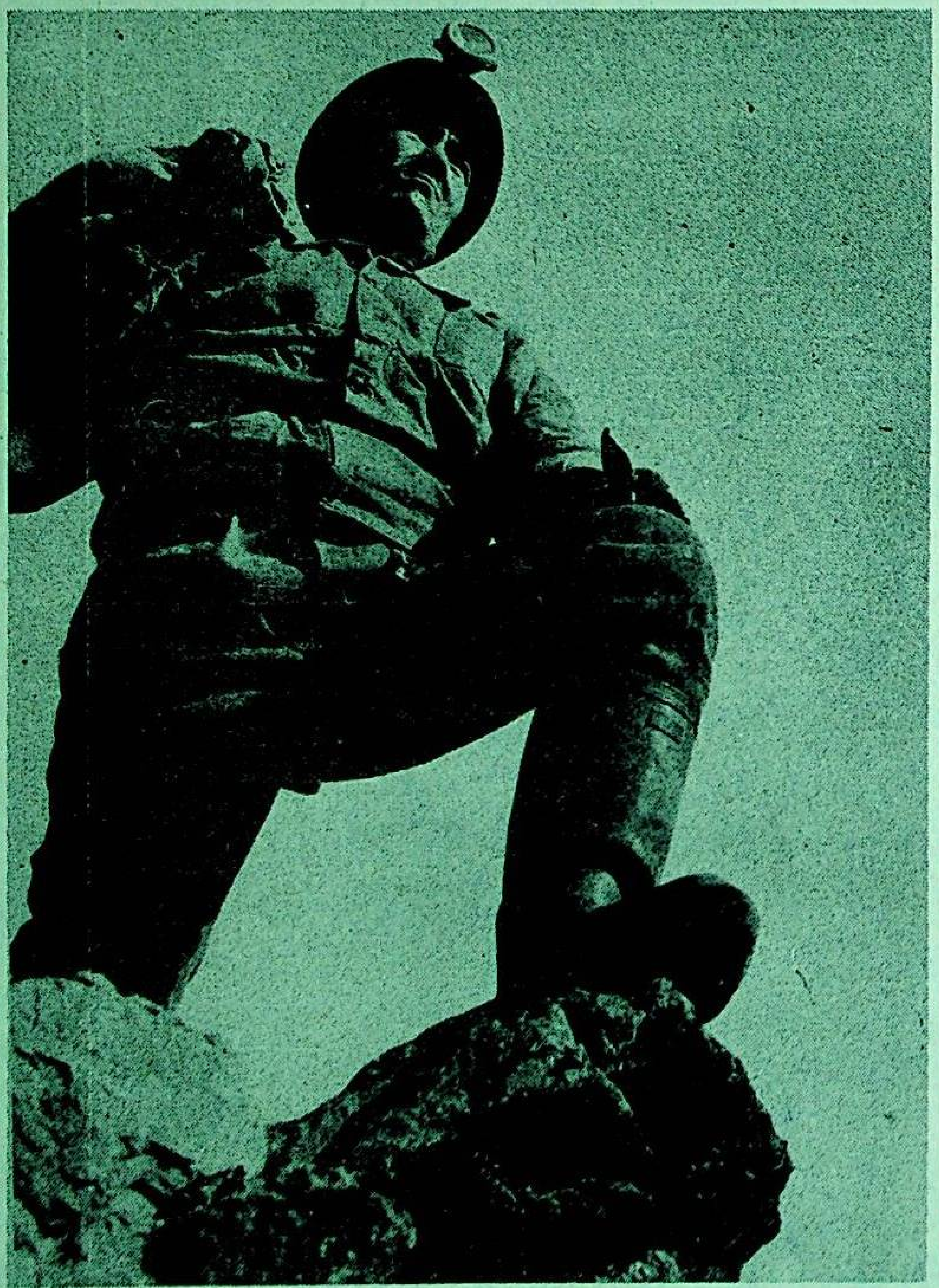

تاغ ئۈستىدە تاغدەك قامەت
ئابلىز غوجامنىياز فوتوسى

جۇڭگونىڭ ئالەم بوشلۇقى پەن-تېخنىكىسى جەھەتتە قولغا كەلتۈرگەن مۇۋەپپەقىيەتلىرى خەلقئارادىكى كەسپداشلارنىڭ دىققىتىنى قوزغىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بىرمىنھام، 21-ئىيۇل تېلېگراممىسى. بۈگۈن ئاخىرلاشقان ئالەم بوشلۇقى تەتقىقات كومىتېتىنىڭ 31-نۆۋەتلىك يىغىنىدا جۇڭگونىڭ ئالەم بوشلۇقى پەن-تېخنىكىسى تەرەققىياتىدا قولغا كەلتۈرگەن مۇۋەپپەقىيەتلىرى خەلقئارادىكى كەسپداشلارنىڭ دىققەت ئېتىبارىنى قوزغىدى.

ئالەم بوشلۇقى تەتقىقات كومىتېتىنىڭ جۇڭگو مەملىكەتلىك كومىتېتى يىغىندا 1994-يىلدىن 1996-يىلغىچە بولغان ئالەم بوشلۇقىدىكى ئىلمىي پائالىيەتلەر توغرىسىدا دوكلات ئېلان قىلغاندا مۇنداق دېدى: ئۆتكەن ئىككى يىلدا جۇڭگو قۇياش-يەر شارى فىزىكىسى تەتقىقاتى، ئالەم بوشلۇقىدا ئىلمىي تەكشۈرۈش، ئالەم بوشلۇقىدا يىراقتىن سېزىش، ئالەم بوشلۇقىدىكى ھاياتلىق ئىلمى ۋە تارتىش كۈچى ئاجىز بولغان مۇھىتتىكى ماتېرىيال ئىلمى تەتقىقاتى ساھەلىرىدە خۇشاللىنارلىق نەتىجىلەرگە ئېرىشتى.

بۇ دوكلاتتا مۇنداق دېيىلگەن: ئالەم بوشلۇقى فىزىكىسى ساھەسىدە جۇڭگو پەن-تېخنىكا داشۆسى، بېيجىڭ داشۆسى، ئالەم بوشلۇقى ئىلمى ۋە ئەمەلىي تەتقىقات مەركىزى قاتارلىق پەن تەتقىقات ئورگانلىرى ئۆتكەن ئىككى يىلدا 100 پارچىدىن ئارتۇق ئىلمىي ماقالە ئېلان قىلدى ھەم سانلىق قىممەت تەقلىدىي ۋە نەزەرىيە، مودېل تەتقىقاتى ساھەسىدە يېڭى قاراشلارنى ئوتتۇرىغا قويدى. جۇڭگو ئالىملىرى يەنە «ئەمەلىيەت - 4» ئىلمىي سۈنئىي ھەمراھىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك تەتقىق قىلىپ ياسىدى، بۇ سۈنئىي ھەمراھ جۇڭگونىڭ تۇنجى چوڭ ئېللىپس ئوربىتا مۇھىتىنى تەكشۈرۈش سۈنئىي ھەمراھى. ئۇنىڭغا ئالتە تەكشۈرۈش ئەسۋابى ئورنىتىلغان بولۇپ، ئۇلار يەر شارى ھەم ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ئالەم بوشلۇقىنىڭ مۇھىتىنى تەكشۈرەلەيدۇ.

بۇ قېتىمقى يىغىننىڭ تەرەققىي قىلغان دۆلەتلەر ئالەم بوشلۇقىنى راۋاجلاندۇرۇش مەخسۇس تېما كومىتېتى جۇڭگونى ئالەم بوشلۇقى ئىلمىي تەربىيىسىگە ئالاقىدار بولغان ئەھۋاللارنى تونۇشتۇرۇپ بېرىشكە ئالاھىدە تەكلىپ قىلدى. بېيجىڭ داشۆسىنىڭ پروفېسسورى شىۋۇرۇ ئالەم بوشلۇقى تەتقىقات كومىتېتىنىڭ جۇڭگو مەملىكەتلىك كومىتېتىغا ۋەكالىتەن، يىغىندا مەخسۇس تېمىدا دوكلات بەردى. دوكلاتتا جۇڭگونىڭ ئالىي مەكتەپلەر، رادىئو-تېلېۋىزىيە داشۆلىرىدە ئالەم بوشلۇقى ئىلمىي ماتېرىيالىنى قانات يايدۇرۇش ھەم كىتاب، ژۇرنال، رەسىم-ئاخبارلاردىن پايدىلىنىپ ئالەم بوشلۇقى ئىلمىي ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش جەھەتتە قولغا كەلتۈرگەن مۇۋەپپەقىيەتلىرى تونۇشتۇرۇلدى.

باش ۋەزىر چياۋبېن ۋۇيى بىلەن كۆرۈشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، دۇڭجىڭ، 23-ئىيۇل تېلېگراممىسى. ياپونىيە باش ۋەزىرى چياۋبېن لۇڭتەيلاڭ بۈگۈن چۈشتىن كېيىن باش ۋەزىر مەھكىمىسىدە جۇڭگو تاشقى سودا-ئىقتىسادىي ھەمكارلىق مىنىستىرلىكىنىڭ مىنىستىرى ۋۇيى بىلەن كۆرۈشكەندە ياپونىيىنىڭ بۇنىڭدىن كېيىن جۇڭگونى دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن داۋاملىق تىرىشىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

مىنىستىر ۋۇيى چياۋبېننىڭ لىيوندا ئۆتكۈزۈلگەن يەتتە دۆلەت باشلىقلىرى يىغىنى قاتارلىق خەلقئارا سورۇنلاردا جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشىنى قوللىغانلىقىغا رەھمەت ئېيتتى ھەمدە بۇ يىل 10-ئايدا ياپونىيىدە ئۆتكۈزۈلىدىغان جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشى توغرىسىدىكى خەلقئارا مۇھاكىمە يىغىنىنىڭ جۇڭگونىڭ دۇنيا سودا تەشكىلاتىغا كىرىشى توغرىسىدىكى سۆھبەت مۇساپىسىنى ئىلگىرى سۈرۈشىنى ئۈمىد قىلدى.

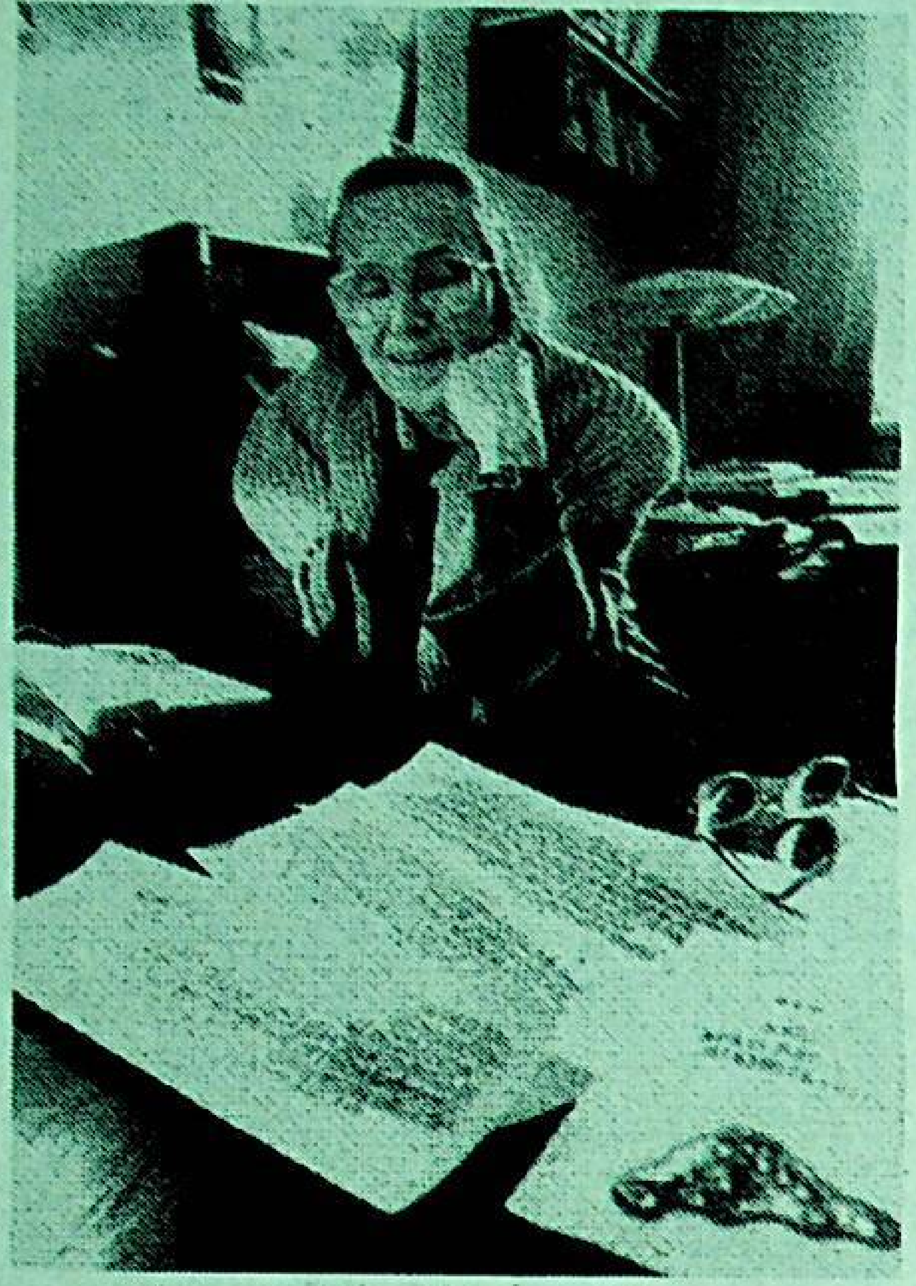

يېقىندا رۇس ئالىمى ئېلىننا فېئودوروۋنا 30 نەچچە يىل تەتقىق قىلىش ئارقىلىق نەچچە يۈز يىل ئىلگىرىكى بىر خىل بەلگىلىك يېزىقنى يەشتى. 19 - ئەسىرنىڭ كېيىنكى يېرىمىدا بىر ئېكسپېدىتسىيىچى بولىنىيە مەدەنىيىتى خاتىرىلەنگەن بىر قانچە ياغاچ تاختاينى تىنچ ئوكيان رايونىدىن روسىيىگە ئېلىپ كەلگەندى. بۇ ياغاچ تاختاي ئەمەلىيەتتە 16 - ئەسىردىن 17-ئەسىرلەرگە تەئەللۇق يىلنامە بولۇپ، ئۆتكەن 100 نەچچە يىلدا ئۇنىڭ مەنىسىنى ھېچكىم يېشەلمىگەن.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئامېرىكا غالىنىڭ داۋاملىق ۋەزىپە ئۆتىشىگە يەنە توسقۇنلۇق قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 22-ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئامېرىكا ھۆكۈمىتى بۈگۈن داۋاملىق ۋەزىپە ئۆتەش ئۈچۈن تىرىشىۋاتقان ب د ت نىڭ باش كاتىپى غالىغا يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا بېسىم ئىشلەتتى، غالىنىڭ سايلام رىقابىتى پائالىيەتلىرىنى ئېلىپ بېرىشىغا ياردەم بەرگەن ب د ت ئەمەلدارلىرى ۋە خىزمەتچىلىرىنى تەكشۈرىدىغانلىقىنى ئېيتىپ، تەھدىت سالدى.

ئامېرىكىنىڭ ب د ت دا دائىمىي تۇرۇشلۇق ۋەكىللەر باشقارمىسىنىڭ باياناتچىسى جامۇس روبىن بۈگۈن ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە: ئامېرىكا ب د ت ئەمەلدارلىرى ۋە خىزمەتچىلىرىنىڭ غالىنىڭ داۋاملىق ۋەزىپە ئۆتەش سايلام رىقابىتى پائالىيىتىگە قاتنىشالىشىغا دائىر پىتەرلىك دەلىل-ئىسپاتلارغا ئىگە بولدى، دېدى، ئۇلارنى «باش كاتىپ ئۈچۈن ئالاھىدە خىزمەت» قىلماسلىققا ئاگاھلاندۇردى.

مۇخبىر ئۇنىڭدىن ئامېرىكىنىڭ غالىنىڭ داۋاملىق ۋەزىپە ئۆتىشىگە ماقۇل بولۇش-بولماسلىقى ياكى ۋەزىپە ئۆتەش ۋاقتىنى قىسقارتىشقا ماقۇل بولۇش-بولماسلىقىنى سورىغاندا، بۇ باياناتچى مۇنداق دېدى: ئامېرىكىنىڭ غالىنىڭ داۋاملىق ۋەزىپە ئۆتىشىگە قەتئىي قارشى تۇرۇش مەيدانىنى «ئۆزگەرتكىلى بولمايدۇ».

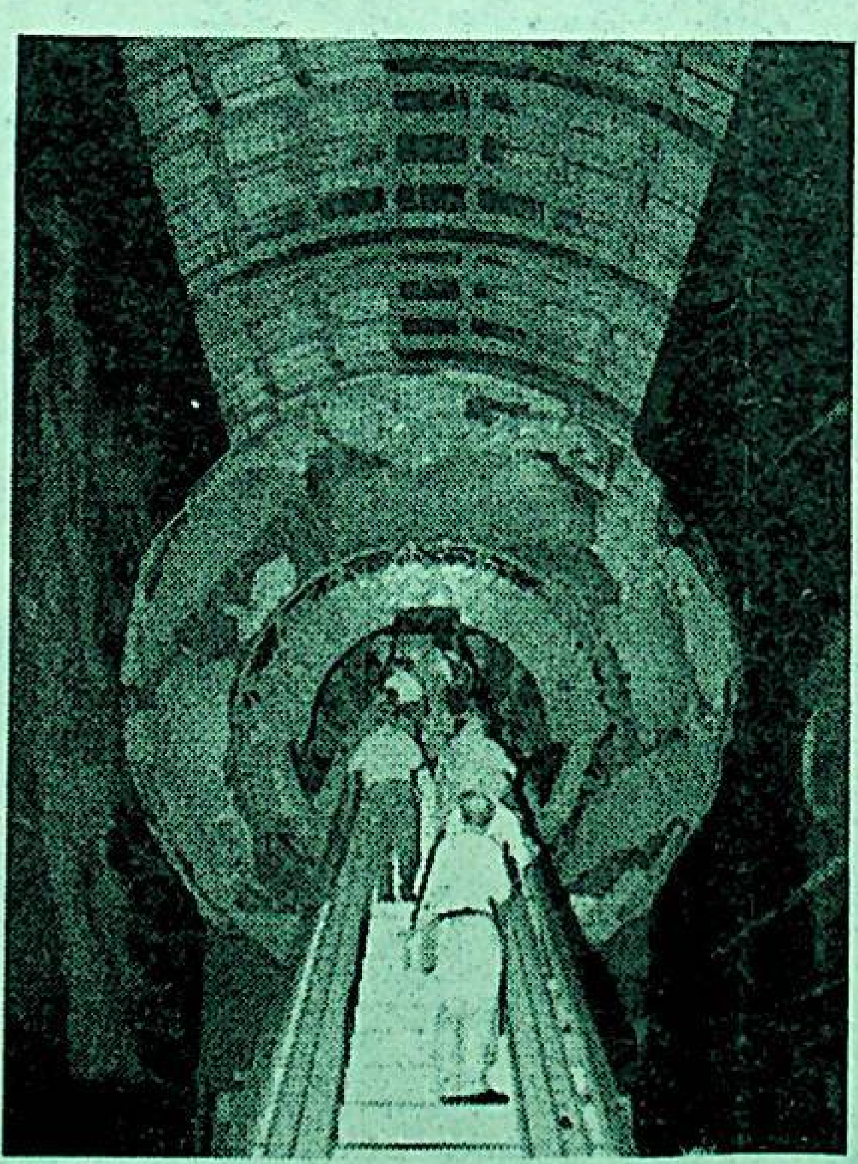

ئەنگلىيە تەبىئەت، تارىخ مۇزېيىنىڭ يەر شارى زالى يېقىندا سىرتقا رەسمىي ئېچىۋېتىلدى. بۇ مۇزېي ئاز ئۇچرايدىغان تاشقا ئايلانغان جىسىم، مىنېراللار ۋە مودېل كۆرگەزمە قىلىش ھەم يېڭى تېخنىكىنى قوللىنىپ تەقلىدىي يەر تەۋرىتىش، يانار تاغلار پارتلىتىش ئارقىلىق تاماشىبىنلارنى يەر شارىنىڭ سىرىنى چۈشىنىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى. سۈرەتتە: دىئامېتىرى 11 مېتىر كېلىدىغان كىرىش ئېغىزى، مىس، تۆمۈر، سىنىك قاتارلىق ماتېرىياللاردىن ياسالغان يەر شارى مودېلى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئامېرىكا بوسنىيە-گېرتسېگوۋىنا سېربلىرىنىڭ سابىق رەھبەرلىرىدىن پالەيدىن كېتىشنى تەلەپ قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 22-ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئامېرىكا بوسنىيە-گېرتسېگوۋىنا سېربلىرىنىڭ سابىق رەھبەرلىرى كارادىچ بىلەن مۇرادىچنى بوسنىيە-گېرتسېگوۋىنا سېربلىرىنىڭ مەركىزى پالەيدىن كېتىشكە مەجبۇرلىماقچى بولدى.

ئامېرىكا ھۆكۈمىتىنىڭ سابىق يۇگوسلاۋىيە مەسىلىسىنى ياراشتۇرغۇچى پەۋقۇلئاددە ئەلچىسى خولبرۇك مۇشۇ ئاينىڭ 22-كۈنى سېربىيە جۇمھۇرىيىتىنىڭ زۇڭتۇڭى ملوشېۋىچ بىلەن بوسنىيە-گېرتسېگوۋىنا سېربلىرىنىڭ سابىق رەھبەرلىرى كارادىچ بىلەن مۇرادىچقا مالىشىپ ئالاقىدار ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىشنىڭ ئامالىنى قىلىش ئۈچۈن، ئامېرىكىنىڭ ياۋروپا ئىشلىرىغا مەسئۇل ياردەمچى دۆلەت كاتىپى جونسون

خولبرۇك مۇنداق دېدى: ئامېرىكا بوسنىيە-گېرتسېگوۋىنا سېربلىرىنىڭ سابىق رەھبەرلىرىنىڭ ئىستىقبالى ۋە تەقدىرىگە مۇناسىۋەتلىك مەسىلىلەردە پرىنسىپسىز مۇرەسسە قىلمايدۇ، ئامېرىكىنىڭ ئاخىرقى مەقسىتى ئۇلارنى گائاگادىكى خەلقئاراسوتنىڭ سوتلىشىغا تاپشۇرۇپ بېرىش.

كارادىچنىڭ بارلىق ۋەزىپىلىرىدىن ئىستېپا بېرىشىنى ئورۇنلاشتۇرۇش ئۈچۈن ئالدىنقى ھەپتىدە سابىق يۇگوسلاۋىيە رايونىغا بارغان ئامېرىكىنىڭ بۇپەۋقۇلئاددە ئەلچىسى يەنە تەھدىت سېلىپ مۇنداق دېدى: كارادىچ بىلەن مۇرادىچ پالەيدىن كەتمىسە ھەم خەلقئارا ئۇرۇش جىنايەتچىلىرى سوتىغا بېرىپ ئۆزىنى ھەلۇم قىلمىسا، ئامېرىكا ھەم

ئەزەربەيجان زۇڭلىسى ۋەزىپىسىدىن ئىستېپا بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، موسكۋا، 22 - ئىيۇل خەۋىرى: ئەزەربەيجان زۇڭتۇڭى ئەلىيېۋ راشىزادىنى مۇۋەققەت زۇڭلىلىق ۋەزىپىسىگە تەيىنلىگەن.

جۇڭگو ياۋروپا پارلامېنتىنىڭ «تەيۋەننىڭ خەلقئارا تەشكىلاتتىكى رولى توغرىسىدا» دېگەن قارار لايىھىسىنى ماقۇللىغانلىقىدىن قاتتىق غەزەپلەندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 23-ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو بۈگۈن ياۋروپا پارلامېنتىنىڭ «تەيۋەننىڭ خەلقئارا تەشكىلاتتىكى رولى توغرىسىدا» دېگەن قارار لايىھىسىنى ماقۇللىغانلىقىدىن قاتتىق غەزەپلەندى.

جۇڭگو دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ باياناتچىسى بۇ يەردە مۇنداق كۆرسەتتى: يېقىندا ئاز ساندىكى پارلامېنت ئەزالىرىنىڭ كۈشكۈرتۈشى بىلەن ياۋروپا پارلامېنتى جىددىي قارار لايىھىسى شەكلىنى قوللىنىپ بۇ قارار لايىھىسىنى ماقۇللىدى. بۇ قارار لايىھىسىدە چەت ئەل كۈچلىرىنىڭ ئارىلىشىشىغا يول قويۇلمايدۇ. ياۋروپا پارلامېنتىنىڭ بۇ ئەزالىرى جۇڭگوغا قارشى ئويۇن ئوينىدى، ئۇلار تەيۋەننى مەلۇم خەلقئارا تەشكىلاتقا سۆرەپ كىرىش ئارقىلىق تەيۋەننى «ب د ت غا قايتۇرۇپ كېلىش» مەقسىتىگە يەتمەكچى بولدى، بۇنداق ئورۇنۇش تارىخىي ئېقىمغا، خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ ئومۇمىيۈزلۈك ئارزۇسىغا خىلاپ، بۇ تامامەن بىھۇدە ئاۋارىچىلىك.

ئۇ ياۋروپا پارلامېنتىدىن خەلقئارا مۇناسىۋەتنىڭ توپ مىزانىغا پىسەنت

لايىھىسىنى ماقۇللىدى. بۇ قارار لايىھىسىدە جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا قوپاللىق بىلەن ئارىلاشقان، تەيۋەن دائىرىلىرىنىڭ «ئىككى جۇڭگو»، «بىر جۇڭگو، بىر تەيۋەن» پەيدا قىلىشىنى ئاشكارا قوللىغان.

باياناتچى مۇنداق دېدى: تەيۋەن مەسىلىسى پۈتۈنلەي جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشى، ھەر قانداق

مۇناسىۋەتنىڭ توپ مىزانىغا پىسەنت قىلماي جۇڭگو - ياۋروپا دوستلۇق، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىگە قەستەن بۇزغۇنچىلىق قىلىدىغان مۇنداق ۋەقەنىڭ قايتا يۈز بېرىشىنى ھەقىقىي تۈردە كۈچلۈك تەدبىر قوللىنىپ چەكلەشنى تەلەپ قىلدى.

راموس پۇقرالارنىڭ مىنداناۋدىكى تىنچلىق تەرەققىياتىنى قوللىشىنى مۇراجىئەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، مانىلا، 22 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. فىلىپپىن زۇڭتۇڭى راموس بۈگۈن بۇ يەردە دۆلەت خىتى ئېلان قىلىپ، پۇقرالارنىڭ ھۆكۈمەت يېقىندا مورو مىللىي ئازادلىق فرونتى بىلەن ھاسىل قىلغان تىنچلىق كېلىشىمىنى قوللاپ، فىلىپپىننىڭ جەنۇبىي قىسمىدا تىنچلىقنى بالدۇرراق ئەمەلگە ئاشۇرۇشقا تۆرتكە بولۇشىنى مۇراجىئەت قىلدى.

راموس مۇنداق دېدى: ھۆكۈمەتنىڭ ئۆتكەن ئايدا مورو فرونتى بىلەن ھاسىل قىلغان كېلىشىمى مىنداناۋ ئارىلى مەسىلىسىنىڭ ھەل قىلىنىشىغا ئۈمىد ئېلىپ كەلدى. بىراق، دۆلەت مەجلىسىدىن فىلىپپىننىڭ جەنۇبىي قىسمىدىكى ئاللاقاچان رايونلارغىچە بىر مۇنچە كىشى كېلىشىمگە قارشى پوزىتسىيە تۇتتى.

راموس مۇنداق دېدى: ھۆكۈمەت ھەرخىل قوللاش ۋە قارشى تۇرۇش پىكىرلىرىنى ئاڭلىدى، بىراق، ئاخىرقى ھېسابتا، مىنداناۋ ئارىلى مەسىلىسىنى قانداق ھەل قىلىشنى يەنىلا زۇڭتۇڭ بەلگىلەيدۇ. ئۇ ھۆكۈمەت بىلەن مورو فرونتى ئوتتۇرىسىدا 27 يىل داۋام قىلغان قوراللىق توقۇنۇشنى بالدۇرراق ئاخىرلاشتۇرۇش ئۈچۈن، ھەر ساھەدىكى ئەربابلارنىڭ «فىلىپپىننىڭ جەنۇبىي قىسمىدا تىنچلىقنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشقا پۇرسەت يارىتىپ بېرىش»نى ئۈمىد قىلدى.

ئېيۇل خەۋىرى: ئەزەربەيجان زۇڭتۇڭى ئەلىيېۋ مۇشۇ ئاينىڭ 19 - كۈنى ئىچكى كابىنېتنىڭ كېڭەيتىلگەن يىغىنىدا ھۆكۈمەت زۇڭلىسى گۇلىيېۋنىڭ ۋەزىپىسىدىن ئىستېپا بېرىش ئىلتىماسىغا ماقۇل بولدى ھەم ئىچكى كابىنېتنىڭ سەككىز ئەزاسىنى ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلىدى.

خەۋەرلەرگە قارىغاندا، گۇلىيېۋ «سالامەتلىك ئەھۋالى سەۋەبى»دىن ۋەزىپىسىدىن ئىستېپا بېرىشنى ئىلتىماس قىلغان. ئەلىيېۋ ئۇنىڭ ۋەزىپىسىدىن ئىستېپا بېرىش توغرىسىدىكى ئىلتىماسىنى قوبۇل قىلغاندىن كېيىن، ئىچكى كابىنېتنىڭ 1 - مۇئاۋىن زۇڭلىسى

تەيىنلىگەن.

بۇ قېتىمقى ئىچكى كابىنېت يىغىنىدا ئەلىيېۋ يەنە «خىزمەتتە ئېغىر سەۋەنلىك سادىر قىلغان ۋە ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ كۆمىچىگە چوغ تارتقان» دېگەننى باھانە قىلىپ، يۇقىرى دەرىجىلىك سەككىز ئەمەلدارنى ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلىدى. بۇ ئەمەلدارلار مۇئاۋىن زۇڭلى، قوشۇمچە ئىقتىساد مىنىستىرى سادىكوۋ، تۆمۈريول ئىدارىسىنىڭ باشلىقى نادىرلى، تاشيول قاتناش مىنىستىرلىكىنىڭ مىنىستىرى ئاسرانوۋ، دۆلەت ئىلكىدىكى مال - مۈلۈكنى باشقۇرۇش كومىتېتىنىڭ رەئىسى ئاگىزوۋ قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

مەسئۇل ياردەمچى دۆلەت كاتىپى جونسون كوپېنبورومنىڭ مۇشۇ ئاينىڭ 27 - كۈنى بېلگرادقا بارىدىغانلىقىنى ئاشكارىلاپ قويدى.

خولبرونۇك ئامېرىكا ئاممىۋى رادىئو شىركىتى تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ مۇخبىرىغا مۇنداق دېدى: سېربلارنىڭ سابىق بۇ ئىككى رەھبىرى پالەيدە تۇرسا ئاشكارا سورۇنلارغا چىقالمايدۇ، ئامېرىكا ھۆكۈمىتىمۇ «خاتىرجەم بولالمايدۇ».

خەلقئارا ئۇرۇش جىنايەتچىلىرى سوتىغا بېرىپ ئۆزىنى مەلۇم قىلمىسا، ئامېرىكا ھەم ئۇنىڭ غەربتىكى ئىتتىپاقداشلىرى بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېربىيە دېموكراتلار پارتىيىسىنى بۇ يىل 9 - ئايدا ئۆتكۈزۈلىدىغان بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا مەملىكەتلىك سايلامغا قاتنىشىش ھوقۇقىدىن مەھرۇم قىلىشنىڭ ئامالىنى قىلىدۇ.

ئامېرىكا كارادىچنى قولغا ئېلىش ھەرىكىتىگە قاتناشمايدىغانلىقىنى تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون، 21 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئامېرىكىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭتۇڭى گورل بۈگۈن ئامېرىكىنىڭ بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنادا تىنچلىق كېلىشىمىنى ئىجرا قىلىشقا قاتنىشىۋاتقان 20 مىڭ كىشىلىك قىسمىغا بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېرب رەھبىرى كارادىچنى قولغا ئېلىش ھەرىكىتىگە بىۋاسىتە قاتنىشىش ۋەزىپىسى بېرىلمەيدىغانلىقىنى تەكىتلىدى.

گورل ئامېرىكا كولومبىيە رادىئو شىركىتىنىڭ تېلېۋىزىيە مۇخبىرىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا مۇنداق دېدى: ئامېرىكا ئامېرىكا قوشۇنى بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنادا «مەلۇم شەخسنى ئۆيمۇئۆي ئاقتۇرۇپ قولغا ئېلىش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالماسلىقى كېرەك» دەپ قارايدۇ، چۈنكى مۇنداق قىلىش ۋەزىپىنى ئورۇنداشقا قىيىنچىلىق كەلتۈرۈپلا قالماستىن، «ئىنتايىن زور خەۋپكە دۇچار قىلىدۇ».

گورل مۇنداق ھېسابلىدى: ئالدىنقى ھەپتىدە بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېرب رەھبەرلىرىنىڭ كارادىچنىڭ بارلىق سىياسىي ھوقۇقىدىن ۋاز كېچىشكە قوشۇلغان باياناتى دېيتون كېلىشىمىنى ھەقىقىي يولغا قويۇشنىڭ مۇھىم قەدىمى، خەلقئارا جەمئىيەت ئالدى بىلەن تىرىشىپ بۇ باياناتنىڭ ئەمەلىيلىشىشىگە كاپالەتلىك قىلىپ، بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا ئومۇمىي سايلىمىنىڭ ۋاقتىدا ئۆتكۈزۈلۈشىنى تەمىن ئېتىشى كېرەك.

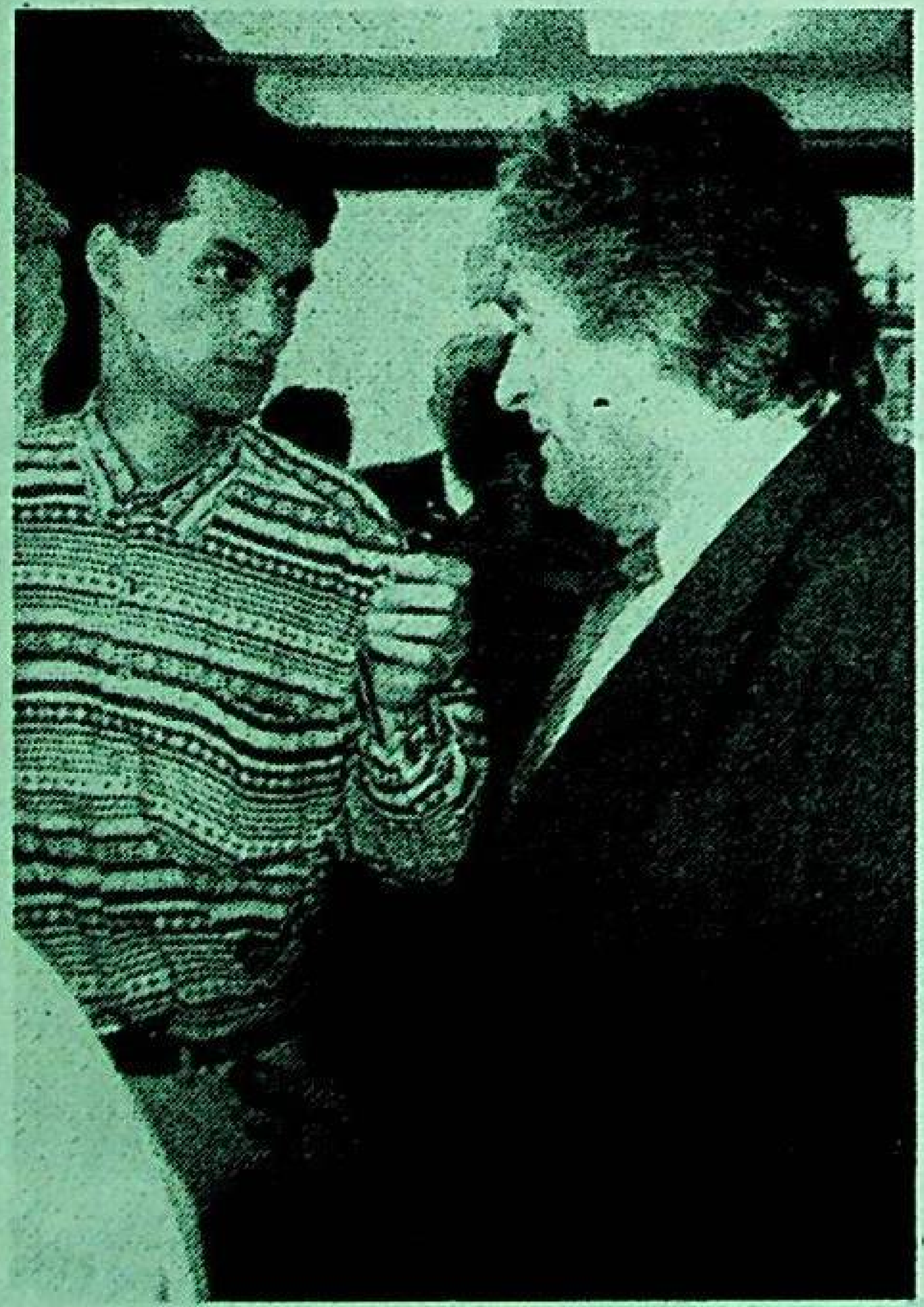

1994 - يىل 8 - ئاينىڭ 3 - كۈنى بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېرب پارلامېنتىنىڭ 80 ئەزاسى پالەيگە يىقىن بىر زاۋۇتتا بەش دۆلەت ئالاقىلىشىش گۇرۇپپىسىنىڭ تىنچلىق پىلانىنى قوبۇل قىلىشنى رەت قىلدى.

سۈرەتتە: كارادىچ (ئوڭدا) يىغىن مەيدانىدا مۇخبىرغا مۇنداق دېدى: «بىز قىلىشقا تېگىشلىك ئىشىمىزنىلا قىلدۇق، باشقىلارنىڭ قانداق ئىنكاس قايتۇرۇشى ئۇلارنىڭ ئىشى». ئەتىسىلا يۇگوسلاۋىيە بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا سېربلىرىنى جازالىغۇچىلار قاتارىغا قوشۇلدى.

«خەلق گېزىتى»دىن

مۇبارەك ئىسرائىلىيىنى «يەر بەدىلىگە تىنچلىققا ئېرىشىش» پرىنسىپىغا سەل قارىماسلىق كېرەك، دەپ ئاگاھلاندۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، قاھىرە، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. مىسىر زۇڭتۇڭى مۇبارەك ئاگاھلاندۇرۇپ مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نېتانياخۇ كونكرېت تەدبىر قوللىنىپ، پەلەستىنلىكلەر بىلەن سۇرىيىلىكلەرنى مەمنۇن قىلىدىغان «يەر بەدىلىگە تىنچلىققا ئېرىشىش» پرىنسىپى ئاساسىدا كېلىشىم ھاسىل قىلمايدىغان بولسا، ئۇنىڭ ئاقىۋىتىنى تەسەۋۋۇر قىلغىلى بولمايدۇ، ئوتتۇرا شەرقنىڭ ۋەزىيىتى ئىنتايىن خەتەرلىك بولۇپ كېتىدۇ.

مۇبارەك قاھىرەدە ئامېرىكا «ۋاشىنگتون پوچتىسى» گېزىتىنىڭ مۇخبىرىنىڭ زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا بۇ سۆزنى قىلدى. مىسىردىكى چوڭ گېزىتلەرنىڭ ھەممىسى بۇ سۆزنى 1 - بەتكە باستى. مۇبارەك مۇنداق دېدى: نېتانياخۇ ئالدى بىلەن خەۋپسىزلىكنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنىلا ئويلايدىغان بولسا، مەقسەتكە يېتەلمەيدۇ.

ئۇ مۇنداق دېدى: مەن مۇشۇ ئاينىڭ 18 - كۈنى قاھىرەدە نېتانياخۇ بىلەن كۆرۈشكەندە ئۇنىڭغا سۇرىيە ئىشغال قىلىۋېلىنغان زېمىننى قايتۇرۇۋالماي تۇرۇپ، ئىسرائىلىيە بىلەن ھەرگىز تىنچلىق شەرتنامىسى ئىمزالىمايدۇ، دېدىم.

ئۇ يەنە مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: نېتانياخۇ ئىسرائىلىيىنىڭ پەلەستىنلىكلەرگە بەرگەن ۋەدىسىگە ئەمەل قىلىشقا، جۈملىدىن پەلەستىننىڭ ھېبرون شەھىرىدىن قوشۇنلىرىنى ئېلىپ چىقىپ كېتىشكە ۋەدە بەردى ھەم ماردىدتا ئېچىلغان ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق يىغىنىنىڭ قارارىنى ئىجرا قىلىدىغانلىقىنى ھەمدە ئۇنى تىنچلىق تەرەققىياتىنىڭ ئاساسى قىلىدىغانلىقىنى جاكارلىدى، بۇ كىشىنى خۇشاللاندۇرىدۇ.

بۇرۇندى زۇڭتۇڭى ئامېرىكا باش ئەلچىخانىسىغا بېرىپ پاناھلاندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بۇجۇمبۇرا، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. بۇرۇندى زۇڭتۇڭى، خۇتۇلاردىن بولغان ئىنتىبانتونگانىيە بۈگۈن «بىخەتەرلىك سەۋەبى تۈپەيلىدىن» ئامېرىكىنىڭ بۇرۇندىدىكى باش ئەلچىخانىسىغا بېرىپ پاناھلاندى.

ئىنتىبانتونگانىيە مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى بۇرگېنداتادا خۇتۇلارنىڭ ھەربىي تەشكىلاتى تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلگەن 300 دىن ئارتۇق تۇتسىنىڭ دەپنە مۇراسىمىغا قاتناشقاندا، ئېشىراز بىلدۈرگۈچىلەر ئۇنىڭغا تاش ئېتىپ ھۇجۇم قىلغاندى. ئۇ پايتەختكە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، تۇتسىلار پارتىيىسى ئۇنى ئاسىيلىق قىلىش جىنايىتى ئۆتكۈزدى، دەپ ئەيىبلىدى ھەمدە ئۇنىڭغا ئىشەنمەس بولدى. شۇنىڭدىن كېيىنلا ئىنتىبانتونگانىيە ئامېرىكا باش ئەلچىخانىسىغا بېرىپ پاناھلاندى.

بۇ يەردىكى دىپلوماتلارنىڭ ئېيتىشىغا قارىغاندا، ئوردىدا سىياسىي ئۆزگىرىش بولغان، ھۆكۈمەت تارماقلىرىنىڭ خىزمىتى بۇنىڭدىن بىر نەچچە كۈن بۇرۇنلا توختىغان، ئەمما تۇتسىلار كونتروللۇقىدىكى ئارمىيە ھەربىي ئۆزگىرىش قىلغانلىقىنى ئىنكار قىلغان. ھەربىي تەرەپنىڭ باياناتچىسى مۇنداق جۆڭشياۋ: «ئىنتىبانتونگانىيە يەنىلا بىزنىڭ باش سىلىڭىمىز ۋە زۇڭتۇڭىمىز» دېگەن.

ئامېرىكا تەرەپ ئىنتىبانتونگانىيىنىڭ ھازىر يەنىلا ئامېرىكىنىڭ باش ئەلچىخانىسىدا تۇرۇۋاتقانلىقىنى ئاشكارىلىدى.

ئوزۇقلىنىش قىيىن، يول يۈرۈشمۇ قىيىن بولماقتا

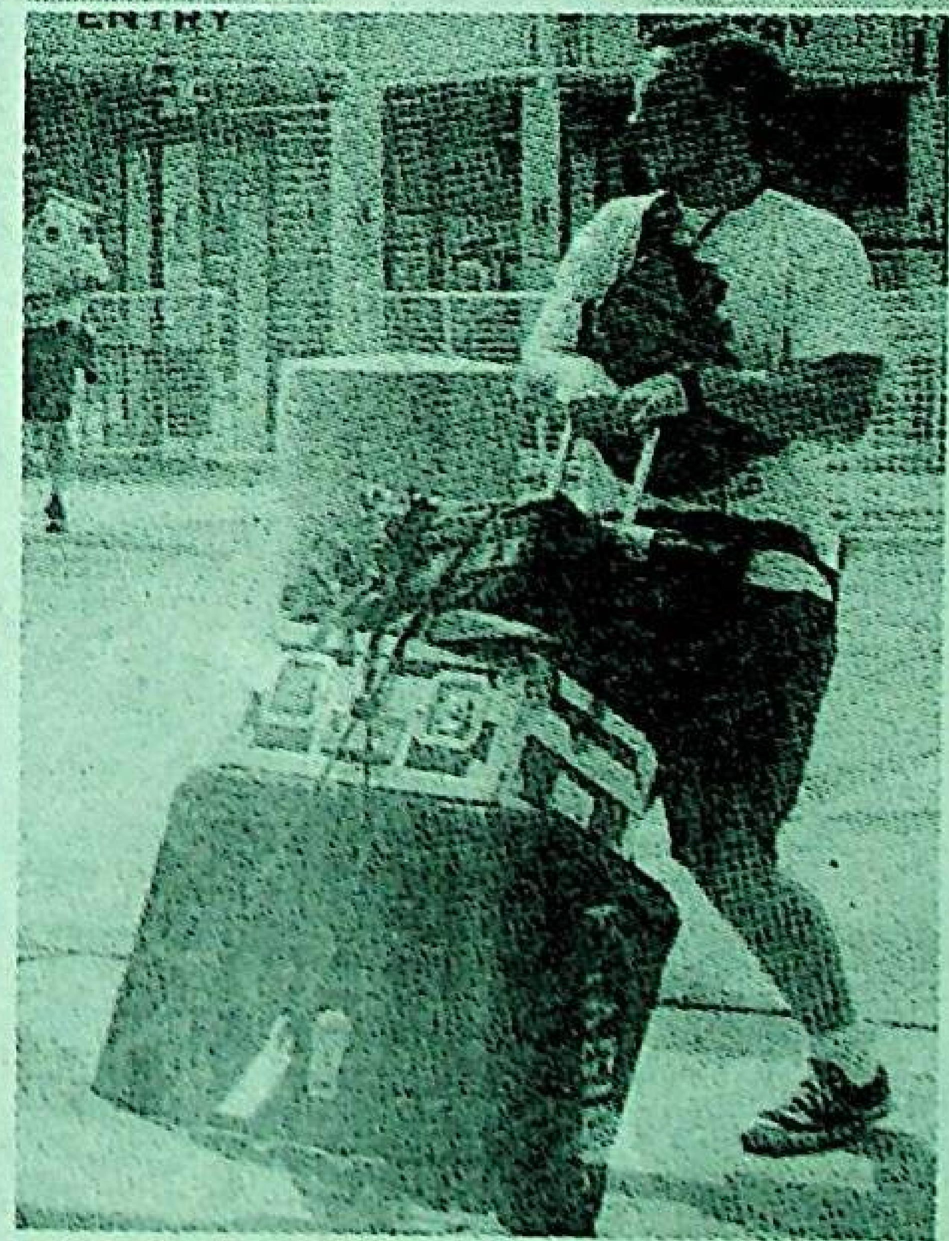

26 - ئىيۇلدىكى ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى ئۆتكۈزۈلىدىغان ئاتلانتا شەھىرىدە يول يۈرۈش، ئوزۇقلىنىش ناھايىتى قىيىن بولماقتا. شۇڭا ھەر قايسى دۆلەت تەنھەرىكەتچىلىرى ۋە مۇخبىرلار تەس كۈنگە قالدى.

سۈرەتتە: بىر فوتو سۈرەت مۇخبىرى بارلىق لاقا - لۇقلىرىنى سۆرەپ ئالدىراشلىق بىلەن چېلىشىش زالىغا كېتىۋاتىدۇ. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ؛ بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇڭ، پارچە باھاسى: 18 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۈتاش

نومۇرى: CN 65 — 0002 / Z

(ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57)

新疆日报

（维文）

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (بۇ سان تۆت بەت)

1996 - يىل

ئىيۇل

28

يەكشەنبە

بورتالا ئوبلاستىدىكى سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا چاكار بولۇش ئېڭىنى يېتىلدۈرۈپ، ياخشى ئوبراز تىكلىدى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **ئىسمائىل مۇھەممەت، مەۋلان سابىت، ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم** خەۋەر قىلىدۇ: بورتالا ئوبلاستىدىكى سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى يۇقىرى ساپالىق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش قوشۇنىنى يېتىلدۈرۈش نىشان قىلىنغان «سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش قوشۇنىنىڭ ئوبرازىنى يارىتىش يىلى» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش جەريانىدا ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا چاكار بولۇش ئېڭىنى يېتىلدۈرۈپ، ياخشى ئوبراز تىكلىدى.

بورتالا ئوبلاستلىق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئومۇميۈزلۈك قانات يايدۇرۇلغان «ئادىل سودىنى قوغداش، قانۇننى ئىجرا قىلىش يىلى» ۋە «سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش قوشۇنىنىڭ ئوبرازىنى يارىتىش يىلى» پائالىيىتىنى يولغا قويۇش جەريانىدا جاڭجياگاڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسىدا تۈرلۈك قائىدە - تۈزۈم تەربىيىسىنى يولغا قويۇپ، سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش خادىملىرىنى خالىس تۆھپە قوشۇش، تەمە قىلماسلىق، كىشىلىك ھاياتنىڭ قىممىتىنى تونۇپ يېتىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى. ئامىدىن ئېلىش، ئامىغا قايتۇرۇشتا چىڭ تۇرۇپ، كەسىپتىكى ناتوغرا ئىستىلىنى

قۇرۇلۇشىنىڭ پۈتكۈل جەريانىغا سىڭدۈرۈپ، خالىس تۆھپە قوشۇش كۈنىدە ئاممىغا ياخشى ئىشلارنى قىلىپ بەردى. بۇ يىل 1 - ئايدىن باشلاپ ھازىرغىچە ئوبلاستتىكى ھەر دەرىجىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرى «شەنبىلىك خالىس تۆھپە قوشۇش كۈنى» پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، 1 - ئايدا تۇرمۇشتا قىيىنچىلىقى بار، ئىگە - چاقىسىز، مېيىپ كىشىلەرنىڭ ئائىلىسىگە بېرىپ، ئۇلارغا مېھىر- شەپقەت يەتكۈزدى، 3 - ئايدا لېي فېڭدىن ئۆگىنىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، 12 قېتىم ياخشى ئىش قىلدى، 3047 ئادەم (قېتىم) خالىس مۇلازىملىق قىلىپ، 5000 يۈەن پايدىنى ئاممىغا ئۆتۈنۈپ بەردى. 4 - ئايدا مەجبۇرىي كۆچەت تىكىش پائالىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ سىستېما بويىچە 2000 تۈپتىن كۆپرەك كۆچەت تىكتى. 5 - ئايدا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى ئېيى پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش بىلەن بىللە يېزا، كەنت باشلانغۇچ مەكتەپلىرىگە 2300 يۈەن پۇل ۋە بۇيۇم ئىئانە قىلدى. بۇنىڭ بىلەن سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ ئاما ئارىسىدىكى ئوبرازى تېخىمۇ روشەنلەشتى، قائىدە - تۈزۈم مۇكەممەل بولغان، ئۆز - ئۆزىنى چەكلەيدىغان، پاك - دىيانەتلىك بولغان ئوبراز تىكلەندى. بورتالا ئوبلاستلىق سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى 3 - ئايدىن باشلاپ بارلىق ئىشچى- خىزمەتچىلەرنىڭ خىزمەت فورمىسى بىلەن ئىشقا چىقىشىنى، يۈرۈش - تۇرۇشى دۇرۇس بولۇشىنى تۈزۈملەشتۈرۈپ، پۈتۈن سىستېمىدىكىلەرنىڭ كىيىم - كېچەكلىرى رەتلىك بولۇش، يۈرۈش- تۇرۇشى سالاپەتلىك بولۇش، روھى كۆتۈرەڭگۈ بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇردى. «ئىككى يىل» پائالىيىتى يولغا قويۇلغان قىسقىغىنە بەش ئاي ئىچىدە بورتالا ئوبلاستىدىكى سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ خىزمەت ئۈنۈمى تېز ئۆستى، خادىملارنىڭ ئىدىيىۋى ئېڭى ۋە چاكارلىق ئېڭى كۈچەيتىلدى، سىستېما بويىچە 608 ئادەم (قېتىم) مېھمانغا بېرىش، 12 مىڭ 508 يۈەن قىممەتتىكى پۇل ۋە مالنى قوبۇل قىلىش رەت قىلىندى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 22 - يىغىنى ئېچىلدى

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **مېھرىنساي ياقۇپ، مېھرىگۈل تۇردى** خەۋەر قىلىدۇ: مۇشۇ ئاينىڭ 26 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 22 - يىغىنى ئېچىلدى. يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ھامىدىن نىياز رىياسەتچىلىك قىلدى.

يىغىندا «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ دەريا باشقۇرۇش نىزامى»، «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇھىت ئاسراش نىزامى» ماقۇللاندى. ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرىي جازا قانۇنى»نى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى قارارى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ قانۇنچىلىق تەشۋىق- تەربىيىسىنىڭ 3 - بەش يىللىق پىلانىنى ئەستايىدىل يولغا قويۇش توغرىسىدىكى قارارى قاراپ چىقىپ ماقۇللاندى. يىغىندا يەنە كادىرلارنى ۋەزىپىگە تەيىنلەش، ۋەزىپىدىن قالدۇرۇش ئىشلىرى ماقۇللاندى.

ھامىدىن نىياز يىغىننىڭ ئاخىرىدا ئاپتونوم رايونىمىزدا «مەمۇرىي جازا قانۇنى»نى يولغا قويۇش توغرىسىدا مۇھىم سۆز قىلىپ، مۇنداق دېپ كۆرسەتتى: بۇ قېتىمقى يىغىندا ماقۇللانغان جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرىي جازا قانۇنىنى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى قارار - نىزام خاراكتېرلىك مۇھىم قارار. مەمۇرىي جازا قانۇنىنىڭ ئومۇميۈزلۈك، توغرا يولغا قويۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش - ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىدىكى جىددىي ۋەزىپە، شۇنداقلا ھەردەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ۋە ئۇنىڭ تارماقلىرىنىڭ مۇھىم بۇرچى. ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر مەمۇرىي جازا قانۇنىنى ئۆگىنىش ۋە تەشۋىق قىلىشنى 3 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ، بۇ قانۇننى پىلانلىق، قەدەم باسقۇچلۇق ۋە مەركەزلىك ھالدا ئۆگىنىش ۋە تەشۋىق قىلىشنى كۈچەيتىپ، مەمۇرىي جازا قانۇنىنىڭ مۇھىم ئەھمىيىتى ۋە مۇھىم مەزمۇنىنى چوڭقۇر ئۆزلەشتۈرۈپ، مەمۇرىي جازا قانۇنىنى يولغا قويۇشقا ئۇيغۇن كەلمەيدىغان قاراشلارنى ئۆزگەرتىپ، مەمۇرىي قانۇن ئىجرا قىلىش سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈشى كېرەك.

ئۇ مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: مەمۇرىي جازا قانۇنىدا: مەمۇرىي جازا قانۇن، مەمۇرىي نىزام، يەرلىك نىزام ۋە قائىدىلەردىلا بەلگىلىنىدۇ، بەلگىلەنمىگەن باشقا ھۆججەتلەردە مەمۇرىي جازا بەلگىلەشكە بولمايدۇ، دەپ بەلگىلەنگەن. ھەر دەرىجىلىك مەمۇرىي ئورگانلار ئۆز ئورگىنى، ئۆز قارىمىقىدىكى چىقارغان بەلگىلىمىلىك ھۆججەتلەرنى مۇشۇ تەلەپ بويىچە چىڭ تۇتۇپ ئېنىقلاپ، تەلەپكە ئۇيغۇن كەلمەيدىغانلىرىنى دەرھال بىكار قىلىشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

شىنجاڭنى ئېچىش بويىچە 1996 - يىللىق خەلقئارا ئاممىۋى مۇناسىۋەت ئىقتىساد - سودا يەرمەنكىسى ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلۈشكە باشلىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مەۋلان سابىت** خەۋەر قىلىدۇ: جۇڭگو خەلقئارا ئاممىۋى مۇناسىۋەت جەمئىيىتى، شىنجۇ خەلقئارا ئاممىۋى مۇناسىۋەت جەمئىيىتى، شىنجاڭ خەلقارا ۋە دۆلەت ئىچى ئاممىۋى مۇناسىۋەت جەمئىيىتى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان شىنجاڭنى ئېچىش بويىچە 1996 - يىللىق خەلقئارا ئاممىۋى مۇناسىۋەت ئىقتىساد - سودا يەرمەنكىسى 7 - ئاينىڭ 26 - كۈنىدىن باشلاپ ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلۈشكە باشلىدى. بۇ يەرمەنكىگە 13 دۆلەت ۋە رايون، مەملىكەت ئىچىدىكى 30 ئۆلكە ۋە ئاپتونوم رايوندىن ئادەم قاتناشتى. يەرمەنكە ئالتە كۈن داۋام قىلىدۇ.

بۇ قېتىمقى خەلقئارا ئاممىۋى مۇناسىۋەت ئىقتىساد - سودا يەرمەنكىسى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى رەھبەرلىرىنىڭ ئەھمىيەت بېرىشى ۋە مەدەت بېرىشىگە ئېرىشتى. بۇ، ئىجتىمائىي تەشكىلات نامىدا ئۇيۇشتۇرۇلغان چوڭ پائالىيەتنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزدا تۇنجى قېتىم ئۆتكۈزۈلۈشى.

بۇ يەرمەنكە ئاممىۋى مۇناسىۋەت تەتقىقاتى، ئىقتىساد - سودا كېڭىشىش، سودىگەر چاقىرىشتىن ئىبارەت ئۈچ مەزمۇننى بىر گەۋدە قىلغان، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئىشىكنى سىرتقا ئېچىۋېتىش جەھەتتىكى قولغا كەلتۈرگەن مۇۋەپپەقىيەتلىرىنى مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىغا تونۇشتۇرىدىغان بىر قېتىملىق شىنجاڭنى دۇنياغا تونۇتۇش سورۇنى، شۇنداقلا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئاممىۋى مۇناسىۋەت ساھەسىدە خىزمەت قىلىۋاتقان خادىملارنىڭ 9 - بەش يىللىق پىلانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ۋە ئەسىر ھالقىيدىغان ئۇلۇغۋار پىلانىنى ئورۇنداش ئۈچۈن ئاپتونوم رايونىمىزغا سودىگەر چاقىرىش، مەبلەغ كىرگۈزۈش مەقسىتىدە ئۇيۇشتۇرغان كاتتا يىغىلىش ھېسابلىنىدۇ.

جۇڭگو خەلقئارا ئاممىۋى مۇناسىۋەت ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى سەي زېمىن، مۇئاۋىن باشلىقى رېن جىڭدې، شىنجىن خەلقئارا ئاممىۋى مۇناسىۋەت ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى جۇ چۈەنشىن قاتارلىقلار يەرمەنكىگە تەكلىپ بىلەن قاتناشتى ھەم سۆز قىلدى.

يەرمەنكىگە ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن ئابلەت ئابدۇرېشىت، قېدىرباي، ۋاڭ خۇەنيۇ قاتارلىقلار قاتناشتى، ئابلەت ئابدۇرېشىت سۆز قىلدى.

ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى تەبىئىي سۇ يۈزى بايلىقى ئۈستۈنلۈكىنى تاۋار ئۈستۈنلۈكىگە ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن ئۆردەكچىلىك كەسپىنى راۋاجلاندۇردى

ئۆز مۇخبىرىمىز **غەيرەت ئۆمەر** خەۋەر قىلىدۇ: ئاقسۇ كونىشەھەر ناھىيىسى مول سۇ يۈزى بايلىقى ئۈستۈنلۈكىدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ، ئۆردەك باقمىچىلىقىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇردى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا

خەلق ھۆكۈمىتى تەبىئىي بايلىق ئۈستۈنلۈكىنى تاۋار ئۈستۈنلۈكىگە ئايلاندۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىپ، ناھىيە ئىقتىسادىنى ئۈنۈملۈك، تېز سۈرئەتلىك تەرەققىيات يولىغا يېتەكلەش ئۈچۈن،

شىنجاڭ ئىلمە توقۇلما زاۋۇتى ئىلغار ئۈسكۈنە ۋە يېڭى تېخنىكىلارنى كىرگۈزۈپ، سۈپىتى، تېخنىكا تەركىبى، قوشۇمچە قىممىتى يۇقىرى مەھسۇلاتلارنى ئىشلەپ چىقاردى، بۇ يىل 7 - ئاينىڭ 10 - كۈنىگە قەدەر 20 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەھسۇلات

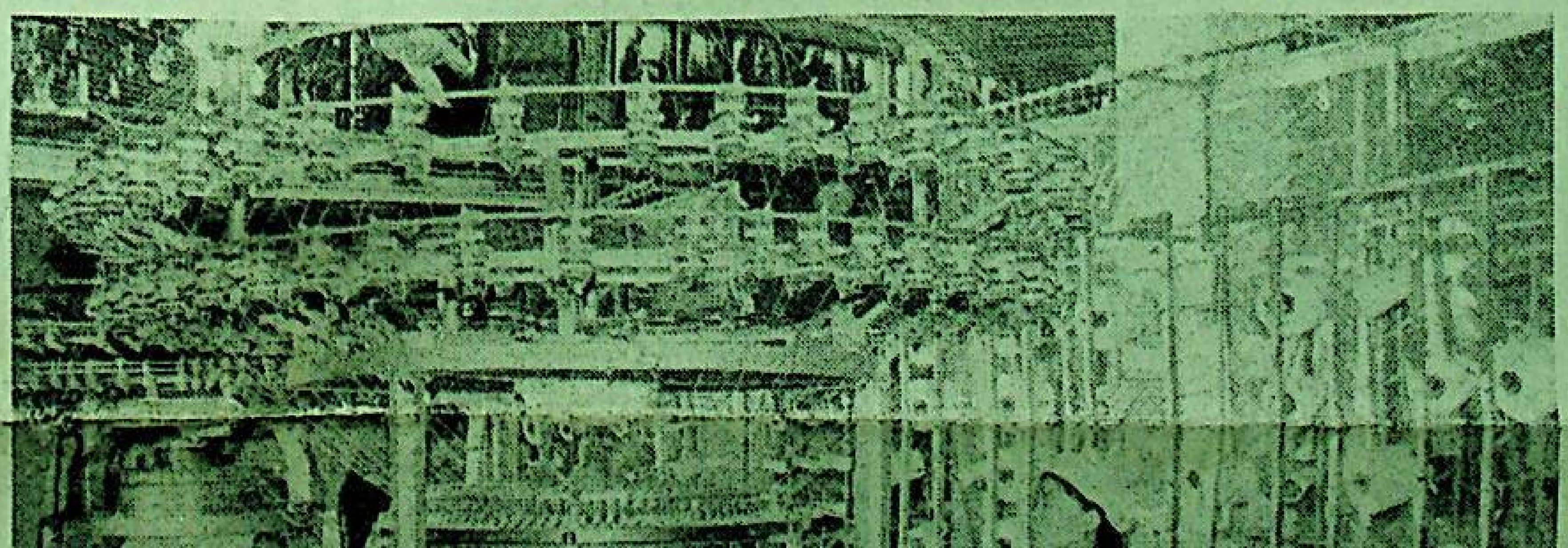

قىلدى. ئامىددىن ئېلىش، ئامىغا قايتۇرۇشتا چىڭ تۇرۇپ، كەنسىپتىكى ناتوغرا ئىستىلنى تۈزىتىش، «ئوبراز تىكلەش» بويىچە ئېلىپ بېرىلغان چوڭ مۇزاكىرىدە جىڭ ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ ماندانبۇلاق يېزىلىق پونكىتى «مېنى ئۆلچەم قىلىش»نى ئوتتۇرىغا قويۇپ، پونكىت باشلىقى ھەممىدە ئۆزى باشلامچى بولدى. ئىدنيۋى تەربىيىنى ئوبراز تىكلەش

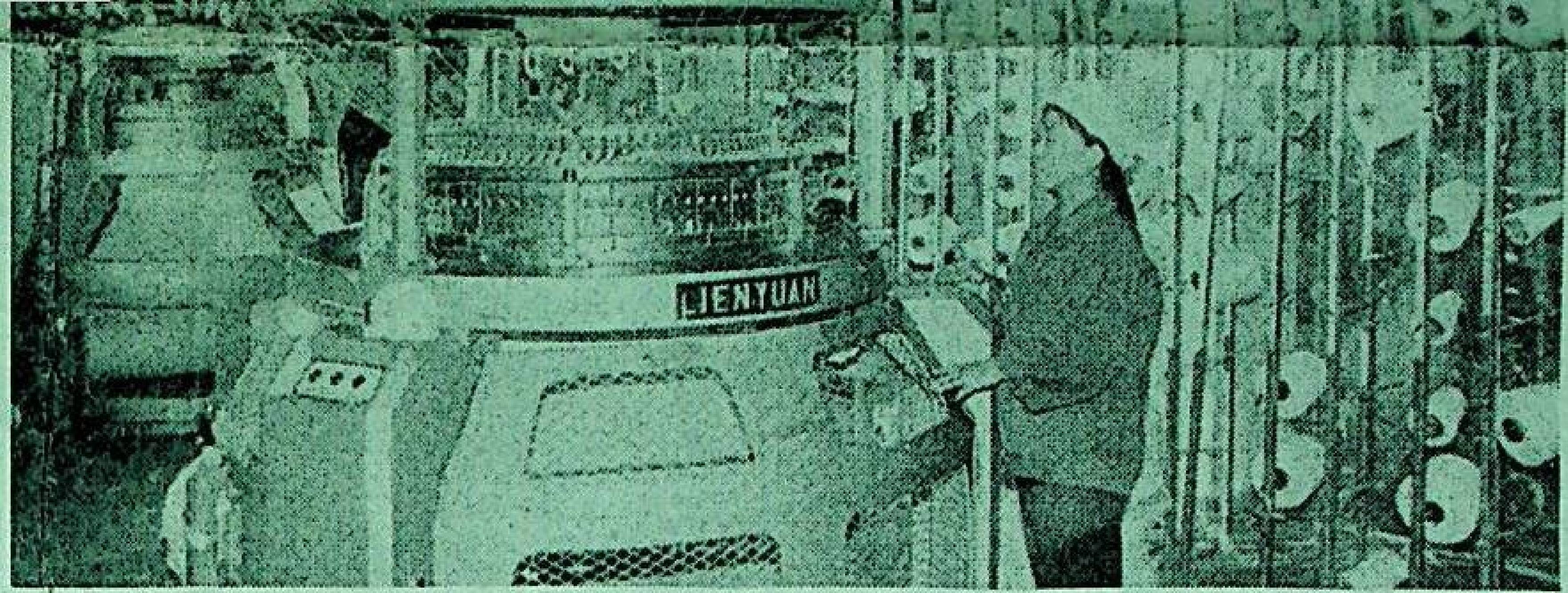

يىل 7 - ئاينىڭ 10 - كۈنىگە قەدەر 20 مىليون يۈەندىن كۆپرەك مەھسۇلات قىممىتى يارىتىپ، 1 مىليون يۈەندىن كۆپرەك پايدا - باج ياراتتى. بۇ، ئۆتكەن يىلنىڭ ئوخشاش مەزگىلىدىكىدىن % 150 كۆپ.

ئۆز مۇخبىرىمىز **تيەن چى** فوتوسى

كونشەھەر ناھىيىسى مول سۇ يۈزى بايلىقى ئۈستۈنلۈكىدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ، ئۆردەك باقمىچىلىقىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇردى. بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا ناھىيە بويىچە سېتىپ چىقىرىلغان ئۆردەك 25 مىڭدىن، ئۆردەك تۇخۇمى 400 مىڭدىن ئاشتى.

بۇ ناھىيىنىڭ سۇ يۈزى بايلىقى ئىنتايىن مول بولۇپ، ناھىيە بويىچە شالچىلىق رايونلىرىدىكى ئۆردەك بېقىشقا بولىدىغان سۇ يۈزى كۆلىمى 18 مىڭ موغا، سۇنئىي ئۇسۇلدا قېزىلغان بېلىق كۆلىنىڭ كۆلىمى 4500موغا يېتىدۇ. ئۆتكەن يىلدىن باشلاپ ناھىيىلىك پارتكوم، تاۋار ئۈستۈنلۈكىگە ئايلاندۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىپ، ناھىيە ئىقتىسادىنى ئۈنۈملۈك، تېز سۈرئەتلىك تەرەققىيات يولىغا يېتەكلەش ئۈچۈن، 2 مىليون يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، بېيجىڭ، فۇجيەن قاتارلىق جايلاردىن نەسىللىك ئۆردەك، ئۆردەك تۇخۇمى ۋە تېخنىك خادىملارنى كىرگۈزۈپ، ناھىيىدە ئۆردەك فىرمىسى، بىرىكمە يەم - خەشەك زاۋۇتى قۇردى. بىر يىلغا يەتمىگەن ۋاقىت ئىچىدە بۇ فىرما بازارنى كۆپ مىقداردا ئۆردەك، ئۆردەك تۇخۇمى بىلەن تەمىنلىگەندىن سىرت، ھازىر بېقىلىۋاتقان نەسىللىك ئۆردەكنى 3200گە يەتكۈزۈپ، ناھىيىنىڭ ئۆردەكچىلىك كەسپىنى راۋاجلاندۇرۇشقا پۇختا ئاساس سېلىپ بەردى. بۇنىڭغا ئاساسەن، ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېقىندا ناھىيە بويىچە شالچىلىق رايونلىرىدا بېقىلىدىغان گۆش ئۆردىكنى سانىنى 60 مىڭغا، تۇخۇم ئۆردىكنى 100 مىڭغا، ئۆردەكچىلىك ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتىنى 15 مىليون 300 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزۈش پىلانىنى تۈزۈپ، ئۇنى مەخسۇس تور قىلىپ بېكىتتى. ۋەزىپىنى شالچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىدىغان يېزا، بازار، مەيدان، كەسپىي ئائىلىلەرگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى.

ئۈرۈمچى شەھەرلىك خەلق تەپتىش مەھكىمىسى 16 قۇرۇلۇش كارخانىسى بىلەن پاك-دىيانەتلىك بولۇش كېلىشىمى ئىمزالىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇكېرىم سېيتنىياز** خەۋەر قىلىدۇ: ئۈرۈمچى شەھەرلىك خەلق تەپتىش مەھكىمىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، ئىقتىسادىي جىنايەت دېلولىرىنىڭ يۈز بېرىشىنىڭ ئالدىنى ئالدى.

بۇ مەھكىمە قۇرۇلۇش تۈرلىرىنى ھۆددىگە ئېلىش، قۇرۇلۇش قىلىش جەريانىدا يۈز بېرىش ئېھتىمالى بولغان ئىقتىسادىي جىنايەت دېلولىرىنىڭ ئالدىنى ئېلىش مەقسىتىدە يىل بېشىدىن باشلاپ مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار بىلەن ئىككى كېلىشىمگە تەڭ ئىمزا قويۇش، يەنى قۇرۇلۇشنى ھۆددىگە ئېلىش كېلىشىمى بىلەن پاك-دىيانەتلىك بولۇش كېلىشىمگە تەڭ ئىمزا قويۇش تەدبىرىنى يولغا قويغانىدى. بۇ تەدبىر يولغا قويۇلغاندىن كېيىن، ئورغۇن ئورۇنلار ئۆزلۈكىدىن بۇ مەھكىمىگە كېلىپ، ئۇلارنىڭ نازارەتچىلىكىدە قۇرۇلۇشنى ھۆددىگە ئېلىش كېلىشىمى بىلەن پاك- دىيانەتلىك بولۇش كېلىشىمگە تەڭ ئىمزا قويدى. بۇنىڭ بىلەن قۇرۇلۇش توختامىنى ئىجرا قىلىش جەريانىدا كۆرۈلۈش ئېھتىمالى بولغان چىرىكلىشىش ھادىسىلىرىنىڭ ئالدى ئېلىندى. ھازىرغا قەدەر بۇ مەھكىمە ئۈرۈمچى شەھىرىدە توققۇز تۈرلۈك چوڭ قۇرۇلۇش تۈرىنى ھۆددىگە ئالغان 16 قۇرۇلۇش كارخانىسى بىلەن پاك-دىيانەتلىك بولۇش كېلىشىمى ئىمزالىدى.

ئاپتونوم رايونلۇق ئۆلچەم تەكشۈرۈش كومىتېتى ۋە مەمۇرىي تەپتىش نازارىتى مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئېچىپ

سەككىز قېتىملىق قانۇن - ئۆلچەمگە خىلاپلىق قىلىش قىلمىشىنىڭ بىر تەرەپ قىلىنىش ئەھۋالىنى ئېلان قىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق ئۆلچەم تەكشۈرۈش كومىتېتى ۋە مەمۇرىي تەپتىش نازارىتى مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى چۈشتىن كېيىن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئېچىپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ئۆلچەم تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش ۋە تەپتىش تارماقلىرى يېقىنقى بىر مەزگىل ئىچىدە تەكشۈرۈپ ئېنىقلىغان سەككىز قېتىملىق قانۇن- ئۆلچەمگە خىلاپلىق قىلىش قىلمىشىنىڭ بىر تەرەپ قىلىنىش ئەھۋالىنى ئېلان قىلدى.

بۇ سەككىز قېتىملىق قانۇن - ئۆلچەمگە خىلاپلىق قىلىش قىلمىشى تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت: 1. ئۈرۈمچى شەھىرى شۇيموگۇ رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ باش تەپتىشى فېڭ چيەنجياڭ 1995- يىلى 7 - ئايدا مۇشۇ مەھكىمىنىڭ مەلۇم بىر خىزمەتچىسى پاختا ئەتكەسچىلىكى بىلەن شۇغۇللانغان شىركەتكە قويغان 450 مىڭ يۈەن جەرىمانە پۇلىنى ئايرىم ھېساباتقا قوندۇرۇۋالغانلىقىنى بىلىپ تۇرۇقلۇق، ئۇنى توسماي، ئەكسىچە بۇ پۇل بىلەن مەھكىمىنىڭ قەرزىنى قايتۇرغان، 1995 - يىلى 7 - ئايدا ئۇ يەنە 200 مىڭ يۈەن جەرىمانە پۇلغا ئۆز مەيلىچە تەستىق سېلىپ، بۇ پۇلغا مەھكىمە ئۈچۈن ئىككى يۇرۇش ئۆي سېتىۋالغان، 1995- يىلى 3 - ئايدا فېڭ چيەنجياڭ ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ باشقىلاردىن 203 مىڭ يۈەن ياردەم پۇلى ئېلىپ ئۇنىڭغا پىكاپ سېتىۋالغان. ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئۆلچەم تەكشۈرۈش كومىتېتى فېڭ چيەنجياڭغا پارتىيە ئىچىدە قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇش جازاسى بەردى. 2. قەشقەر ۋىلايەتلىك خەلق ئىشلىرى باشقارمىسى پارتگورۇپپىسىنىڭ شۇجىسى، مۇئاۋىن باشقارما باشلىقى فەن بىڭچى باشقارما پارتگورۇپپىسىنىڭ ئەزاسى، باشقارما باشلىقى ئىبراھىم مەھەممەت (كېسەل سەۋەبىدىن ئۆلگەن)، پارتگورۇپپىسىنىڭ ئەزاسى مۇئاۋىن باشقارما باشلىقى ئىمىنجان مەھەممەت قاتارلىق ئۈچ كىشى 1994-

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

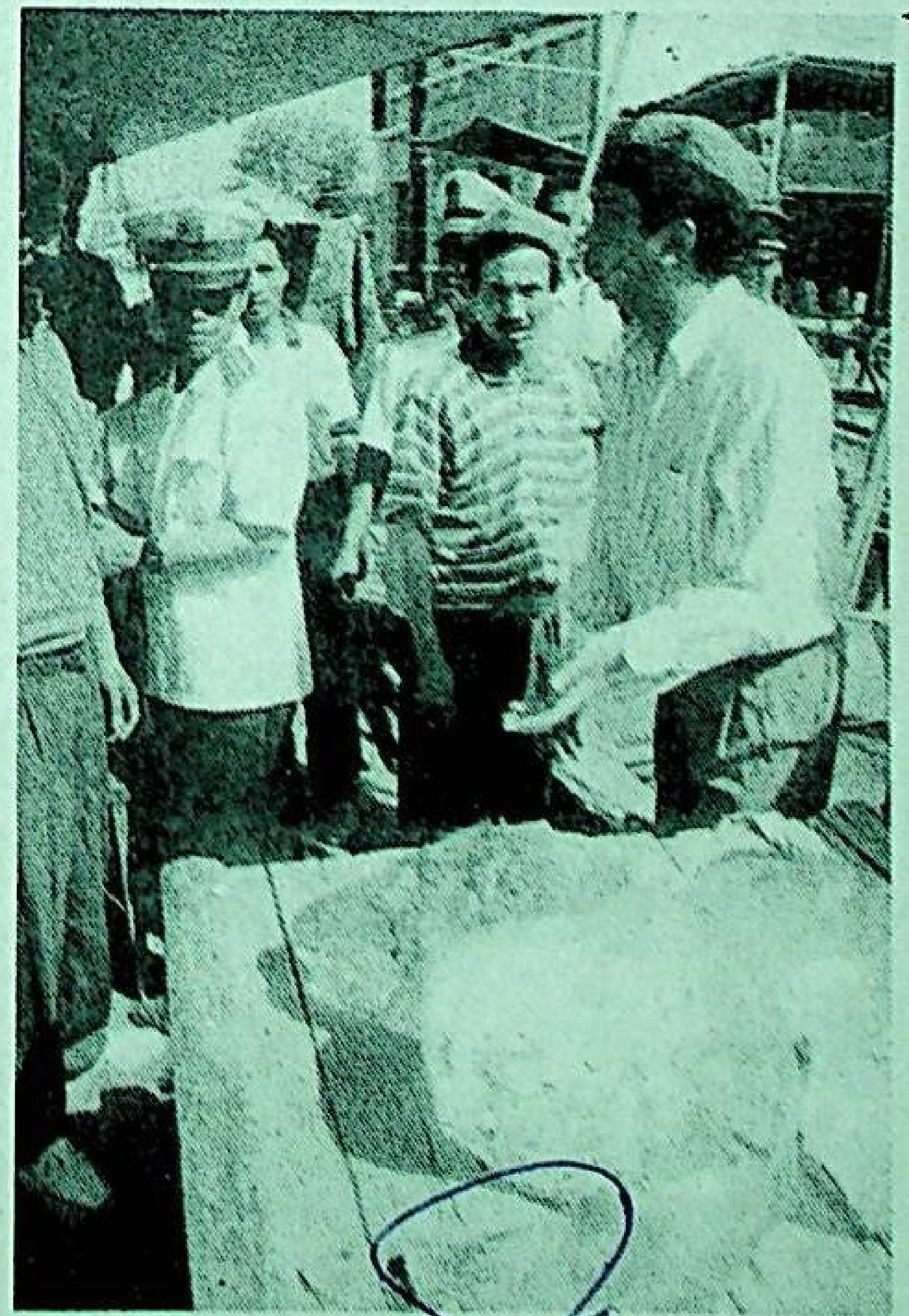

قاراقاش ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇيىل يازدا بالدۇر تونۇش قىلىپ، كېسەللىكلەرنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتتى.

سۈرەتتە: بۇ ناھىيىدىكى سودا- سانائەت، سەھىيە، ج خ، شەھەر قۇرۇلۇشى تارماقلىرى بىرلىكتە ھەرىكەتكە كېلىپ، يەككە تىجارەتچىلەر بازاردا سېتىۋاتقان تەبىئىي مۇزلارنى مۇسادىرە قىلماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **لى پېيفېڭ** فوتوسى

تاڭگولا تېغىدىكى تۆھپىكار ئوغلان

— كەسپىنى قەدىرلەپ ئىگىلىك ياراتقان مېتېئورولوگىيە خادىمى چېن جىنشۈي توغرىسىدا

جېجياڭ ئۆلكىسىدە تۇغۇلۇپ ئۆسكەن چېن جىنشۈي 22 يېشىدىن 61 يېشىغىچە شىزاڭ ئېگىزلىكىدە 33 يىل ئىشلەپ، بارلىقىنى ۋەتەننىڭ مېتېئورولوگىيە ئىشلىرىغا بېغىشلىدى.

چىڭخەي - شىزاڭ ئېگىزلىكىنىڭ ھاۋا كىلىماتى خەلقئارانىڭ مېتېئورولوگىيە ساھەسىدىكىلەر دىققەت قىلىدىغان ۋە تەتقىق قىلىدىغان مۇھىم نۇقتا بولۇپ كەلگەن بولسىمۇ، لېكىن مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە شىزاڭنىڭ مېتېئورولوگىيە ئىلمى بىر بوشلۇق ئىدى.

چېن جىنشۈي 1965 - يىلى 9 - ئايدا شىزاڭنىڭ شىمالىدىكى تاڭگولا تېغىنىڭ ئەندو دېگەن يېرىگە يېڭىدىن مېتېئورولوگىيە پونكىتى قۇرۇش ئۈچۈن باردى.

پونكىت ئورنى ناھىيە بازىرىنىڭ كەينىدىكى تاغ باغرىدىن تاللاندى، بۇ يەرگە ئادىمىزات ئاياغ بېسىپ باقمىغانىدى، چېن جىنشۈي بىلەن ئىشدېشى تېڭ جيەنمىن ئىككى چېدىر تىكىپ ئۇنى ھەم ئۆي، ھەم ئىشخانا قىلدى. ئەندو دېڭىز يۈزىدىن ئېگىز بولۇپ، ئوكسىگېن مىقدارى دېڭىز يۈزىدىكى ئوكسىگېن مىقدارىنىڭ 60 پىرسەنتىگە يەتمەيتتى. ئۇلار بىر نەچچە خەلق ئىشچىسىنىڭ ياردىمىدە تەسەۋۋۇر قىلىش تەس بولغان قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، دېڭىز يۈزىدىن 4802 مېتىر ئېگىزلىكتىكى ئەندو مېتېئورولوگىيە پونكىتىنى پۈتتۈردى. بۇ، ھازىر يەر شارىدىكى ئەڭ ئېگىز مېتېئورولوگىيە پونكىتى بولۇپ، دۇنيا مېتېئورولوگىيە تارىخىدىكى بوشلۇقنى تولدۇرۇپ، «دۇنيا بويىچە 1 - مېتېئورولوگىيە پونكىتى» دېگەن نامغا ئېرىشتى، دۇنيا مېتېئورولوگىيە تەشكىلاتىنىڭ بىر ئەمەلدارى: ئەندو مېتېئورولوگىيە پونكىتى- جۇڭگولۇقلارنىڭ دۇنياغا قوشقان تۆھپىسى، دېدى.

مېتېئورولوگىيە پونكىتى قۇرۇلغاندىن كېيىن چېن جىنشۈي مۇشۇ يەردە قالدى.

بۇ، پىنھان دۇنيا بولۇپ، ئۆتكەن - كەچكەنلەر بولمىسا، بەزىدە چېن جىنشۈي بىلەن بىر نەچچە كۈنگىچە سۆزلىشىدىغان ئادەم چىقمايتتى، بۇ يەردە يېڭى كۆكتات يوق ئىدى، سۇ قاينىمايتتى، تاماق پىشمايتتى. قاقاس تاغدا بىرەر تۈپ دەرەخنىمۇ كۆرگىلى بولمايتتى. قىشتىكى ئۇزاق تۈنلەردە ئېغىزدىن چىققان ھور يوتقان بېشىدا مۇز بولۇپ قاتتاتتى. ئەتىسى ئورۇندىن تۇرغاندا يوتقان - كۆرپە كارىۋات تاختىسى بىلەن بىللە مۇز بولۇپ قېتىپ قالاتتى.

بىر يىلدىن كېيىن تەشكىل چېن جىنشۈيگە بىر ياردەمچى - ئايالى ليۇ شاۋيۈننى ئەۋەتتى.

1967 - يىلىنىڭ بېشىدا ئايالى ليۇ شايۈن تۇنجى بالىسىغا ھامىلىدار بولغاندا، چېن جىنشۈي يېزىغا چۈشۈپ كەتكەن بولۇپ، مېتېئورولوگىيە پونكىتىدا ليۇ شاۋيۈن ئۆزى يالغۇز قالغانىدى. بىر كۈنى ئۇ پەستىن سۇنى ئېلىپ چىقىپ چېدىرغا كىرگەندە ماغدۇرسىزلىنىپ، ئوچاق يېنىغا يىقىلىپ چۈشتى، ئىككى ئايلىق بولغان بالىسى بويىدىن ئاجراپ كەتتى.

بىر ئايدىن كېيىن، چېن جىنشۈي شىزاڭنىڭ شىمالىدىكى چارۋىچىلىق رايونىدىن مېتېئورولوگىيە پونكىتىغا قايتىپ كەلگەندە ليۇ شاۋيۈن يىغلاپ تۇرۇپ: «سىز 33 ياشقا كىرگەندە تاپقان بالىڭىزنى ساقلاپ قالالمىدىم...» دېدى، چېن جىنشۈي ئەلەمنى ئىچىگە يۇتۇپ ئايالىغا: «بىز دۇنيادىكى ئەڭ ئېگىز مېتېئورولوگىيە پونكىتىنى تاللاپ كەلگەنىكەنمىز، باشقىلارغا قارىغاندا تېخىمۇ كۆپ ئازابقا بەرداشلىق بېرىشىمىز كېرەك» دەپ تەسەللى بەردى.

ئەندو مېتېئورولوگىيە پونكىتىغا 1970 - يىلدىن كېيىن كەينى - كەينىدىن يېڭى يولداشلار كەلدى. ھەر بىر يېڭى يولداش كەلگەندە چېن جىنشۈي ئۇنىڭ بىلەن مۇڭدىشىپ، بۇ يەرنىڭ شارائىتى ناھايىتى جاپالىق، لېكىن بۇ يەردىكى خىزمەتلەر بىزگە ئېھتىياجلىق. بىز ئۇنىڭدىن - بۇنىڭدىن

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

كېۋەز پەرۋىشىنى كۈچەيتىپ، پاختا ئىشلەپچىقىرىشنى ئىلگىرى سۈرەيلى

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى كېۋەز پەرۋىشىنى كۈچەيتىپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئەڭ تۆۋەن چەككە چۈشۈردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سابىرجان سېيىت** خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى بۇ يىل ئەتىيازدىن بۇيان يۈز بەرگەن تۈرلۈك تەبىئىي ئاپەتلەرگە تاقابىل تۇرۇپ، كېۋەز پەرۋىشىنى كۈچەيتىپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئەڭ تۆۋەن چەككە چۈشۈردى.

بۇ يىل ئەتىيازدىن بۇيان يۈز بەرگەن يامغۇر، مۆلدۈر ۋە بوران ئاپەتلىرى بۇ ناھىيىنىڭ 6500 مودىن كۆپرەك كېۋەز مايسىسىنى ئۇخشىمىغان دەرىجىدە زىيانغا ئۇچرىتاندى. بۇ ئەھۋالغا ئاساسەن ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى كادىرلار ۋە ئاممىنى ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتنىڭ زىيىنىنى ئەڭ تۆۋەن چەككە چۈشۈرۈشكە چاقىردى. تېخنىكلارنى ئاساسىي قاتلاملارغا ئەۋەتىپ، كېۋەز پەرۋىشىگە تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلدۇردى. بۇنىڭ بىلەن دېھقانلار ھەرىكەتكە كېلىپ 7 ـ ئاينىڭ ئوتتۇرىغىچە كېۋەز مايسىلىرىغا ئومۇمىيۈزلۈك تۆت قېتىم زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتىش دورىسى چاچتى، تۆت قېتىم ئوتىدى، بىر قېتىم سۇغاردى، ھەر مو كېۋەزگە ئون كىلوگرامدىن خىمىيىۋى ئوغۇت بەردى، كېۋەز مايسىلىرىنىڭ ئۇچىنى ئۈزدى. ئۇنىڭدىن باشقا، زىيانداش ھاشاراتلارنى ئۈنۈملۈك ئۇسۇللارنى قوللىنىپ ۋاقتىدا يوقىتىپ، غوزا قۇرتىنىڭ يامراپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالدى. ھازىر بۇ ناھىيىنىڭ كېۋەز مايسىلىرى تەكشى ۋە بولۇق ئۆسۈپ، غوزىلاشقا باشلىدى.

تېرەم يېزىسىدا كېۋەزنى چوڭنەكلەپ سۇغىرىشنىڭ ئۈنۈمى كۆرۈلمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سادىر سابىر** خەۋەر قىلىدۇ: يوپۇرغا ناھىيىسىنىڭ تېرەم يېزىسى بۇ يىلقى كېۋەزدىن يۇقىرى ھوسۇل ئېلىشقا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، دېھقانلارنى ئىلگىرىكى ئەنئەنىۋى سۇغىرىش ئۇسۇلىنى ئۆزگەرتىپ، ئىلمىي ئۇسۇلدا چوڭنەكلەپ سۇغىرىش تېخنىكىسىنى قوللىنىشقا يېتەكلىدى. نەتىجىدە بۇ يېزىدىكى كادىرلار ۋە دېھقانلار جىددىي ھەرىكەتكە كېلىپ بۇ يىل 6 ـ ئاينىڭ بېشىدىن 25 ـ كۈنىگىچە يېزا بويىچە 19 مىڭ 500 مو كۆلەمدىكى سالا ئېتىزغا تېرىلغان كېۋەزنىڭ تۆۋەنگە ماشىنا ئارقىلىق خىمىيىۋى ئوغۇت بېرىشكە بىرلەشتۈرۈپ چوڭنەك ئاچتى ھەمدە تۇپراق شارائىتىغا ئاساسەن نېپىز سۇغىرىش تېخنىكىسىنى قوللاندى. بۇنىڭ بىلەن بۇ يېزىدا سۇ يېتىشمەسلىك مەسىلىسى ئۈنۈملۈك ھەل قىلىنىپلا قالماي، كېۋەز مايسىلىرىنىڭ غولىغا زورلاپ كېتىشىنىڭ ئالدى ئېلىندى. ھازىر بۇ يېزىدا تېرىلغان كېۋەز تەكشى ئۆسۈپ، مول ھوسۇلدىن دېرەك بەرمەكتە.

ئاختام يېزىسىدا كېۋەزنىڭ غوزىلاش مەزگىلىدىكى پەرۋىشى چىڭ تۇتۇلماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن راخمان** خەۋەر قىلىدۇ: پوسكام ناھىيىسىنىڭ ئاختام يېزىسى بۇ يىلمۇ كېۋەزدىن مول ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن ئاممىنى پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ كېۋەزنىڭ غوزىلاش مەزگىلىدىكى پەرۋىشىنى چىڭ تۇتۇشقا سەپەرۋەر قىلدى.

يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ يىل كېۋەز پەرۋىشى بويىچە بەش قېتىم باھالاپ سېلىشتۇرۇش ئېلىپ بېرىپ، تۆت كەنتتە نەق مەيدان يىغىنى ئېچىپ، كېۋەز پەرۋىشىدىكى ئىلغار تەجرىبىلەرنى كېڭەيتتى، ساقلانغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلدى، كېۋەز پەرۋىشىنى ياخشى ئىشلىگەن قولتۇقچېرىق قاتارلىق تۆت كەنتنى 3000 يۈەن پۇل بىلەن مۇكاپاتلىدى. 400 ئادەم (قېتىم)دىن ئارتۇق كىشىنى كېۋەز پەرۋىشى مەزگىلىدە يېزا ئىگىلىك ماشىنا ـ سايمانلىرىنى باشقۇرۇش، زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتىش قاتارلىق بىلىملەر بىلەن

قۇمۇل ۋىلايىتى سۇ قۇرۇلۇشىغا ئەھمىيەت بەردى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **يۇنۇس سادىق** خەۋەر قىلىدۇ: قۇمۇل ۋىلايىتى تۈرلۈك يوللار بىلەن سېلىنمىنى كۆپەيتىپ، ئېتىز ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشى بىلەن ئىزچىل شۇغۇللىنىپ، يېزا ئىگىلىكىنى يۈكسەلدۈرۈشكە پۇختا ئاساس سالدى.

بۇ ۋىلايەت بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئۆز ئورنىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالغا ئاساسەن، دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ئاز ـ ئازدىن چىقىرىش، يېزا، كەنتلەردە سۇ قۇرۇلۇشى نۇقتىسى بولۇش، ھەممە كىشى سۇ قۇرۇلۇشىغا قاتنىشىشنى چاقىرىق قىلىپ، سۇ قۇرۇلۇشىنى ئۈزلۈكسىز ئىلگىرى سۈردى. بۇنىڭ بىلەن بۇ يىل بەش ئاي ئىچىدە 9 مىليون 199 مىڭ يۈەن پۇل، 347 مىڭ ئادەم ئىش كۈنى سەرپ قىلىپ، 302 مىڭ كۇب مېتىر توپا يۆتكەپ، 126 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەس ئېرىق ياساپ، 22 قۇدۇق كولاپ، 530 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتا ئېرىق چېپىپ، 420 سۇ پومپىسى، 270 ترانسپورماتورنى رېمونت قىلدى. 11 كارىزنىڭ 201 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى بۆلۈكىنىڭ لېيىنى تازىلاپ، سۇ مەنبەسىنى كۆپەيتتى.

يېڭىئاۋات يېزىسىدا سۇنىڭ سۈپىتى ياخشىلاندى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ئۆمەر ئابدىننىڭ** خەۋەر تېپىشىچە، خوتەن ناھىيىسىنىڭ يېڭىئاۋات يېزىسى ئىچىدىغان سۇنىڭ سۈپىتىنى ياخشىلاش ۋە كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلغان.

بۇ يېزا يېزا باشلىقى باشچىلىقىدىكى ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش ۋە كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، بۇ خىزمەتكە بىر تەجرىبىلىك مۇئاۋىن يېزا باشلىقىنى مەسئۇل قىلغان ھەمدە «يېڭىئاۋات يېزىسىنىڭ سۈيىنى ياخشىلاش ۋە كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئومۇمىي پىلانى»نى تۈزگەن ھەمدە ئۆتكەن يىلنىڭ بېشىدىن باشلاپ كادىرلار ۋە ئاممىنى مەبلەغ توپلاشقا سەپەرۋەر قىلىپ، 347 مىڭ 853 يۈەن مەبلەغ توپلىغان. نەتىجىدە ئىچىدىغان سۇنى ياخشىلاش ۋە كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش خىزمىتى مۇستەھكەم تەشكىلىي كاپالەتكە ھەم ئىقتىسادىي كاپالەتكە ئىگە قىلىنىپ، ئۆتكەن يىلى 4 ـ ئايدىن بۇ يىل 7 ـ ئاينىڭ بېشىغىچە يېزا بويىچە قېزىش پىلانلانغان تۆت ئورۇندىكى سۇ مۇنارى قۇرۇلۇشى تاماملانغان. 65 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى غول تۇرۇبا، 85 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى يەر ئاستى تارماق تۇرۇبا يولى يۈرۈشلەشتۈرۈلۈپ، 14 مىڭ 580 دېھقان، چارۋىچى، 29 مىڭ 756 تۇياق چارۋا مال پاكىز سۇ ئىچىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىنغان.

دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىچىدىغان سۈيىنى ياخشىلاش يولىدا

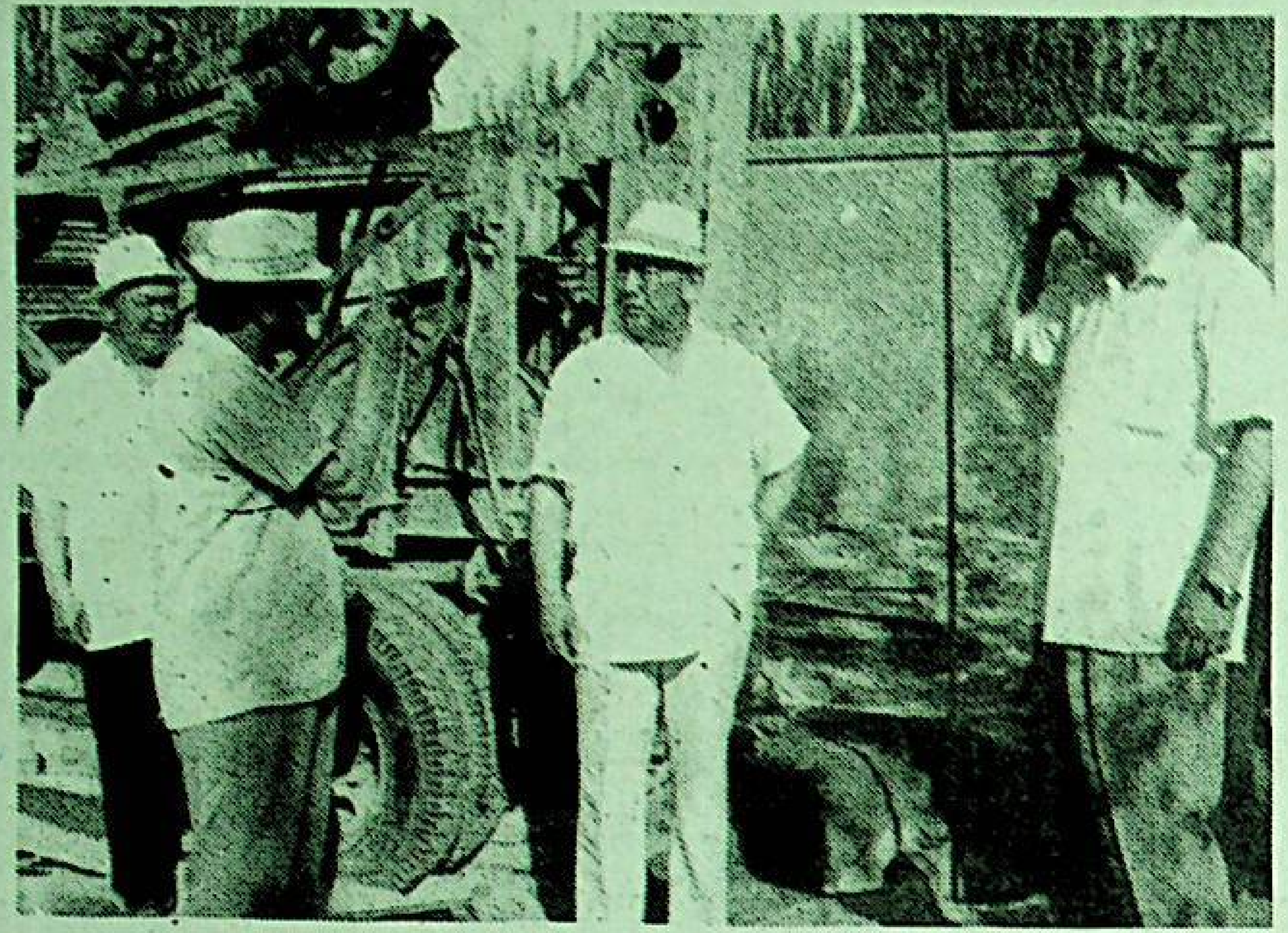

يەكەن ناھىيىسى 1988 ـ يىلدىن باشلاپ دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ ئىچىدىغان سۇ شارائىتىنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىنى باشلىغانىدى. بۇ قۇرۇلۇشقا ب د ت بالىلار فوند تەشكىلاتى ۋە دۇنيا بانكىسىنىڭ قەرز تۈرى مەبلىغىدىن پايدىلىنىپ ۋە ئاممىنى سەپەرۋەر قىلىش ئارقىلىق ھازىرغىچە جەمئىي 8 مىليون 880 مىڭ يۈەن مەبلەغ سەرپ قىلىندى. نەتىجىدە 415 كۆز باسما قۇدۇق، 16 كۆز ماشىنىلاشقان قۇدۇق قېزىلىپ، توققۇز ئورۇندا سۇ مۇنارىسى ياسىلىپ ۋە سۇ بىلەن تەمىنلەش پونكىتى قۇرۇلۇپ، 150 مىڭ نوپۇس، 462 مىڭ تۇياق چارۋا مالنىڭ ئىچىدىغان سۇ شارائىتى ياخشىلاندى.

سۈرەتتە: ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ دائىمىي ھەيئەت ئەزاسى ئابدۇرېھىم ھامىد نەق مەيداندا خىزمەتلەرنى تەكشۈرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **تۇردى مەتنىياز**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **نۇردۇن ئابدۇسەمەت** فوتوسى خەۋىرى.

سۈرەتلىك خەۋەر

تېكەس ناھىيىسى تاشيول ياساشقا ئەھمىيەت بەرمەكتە

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئىلياس تاھىر** خەۋەر قىلىدۇ: تېكەس ناھىيىسى يول ياساپ قاتناشنى راۋانلاشتۇرۇشنى ناھىيە ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇشتىكى مۇھىم كىلومېتىر ئاساسلىق يېزا يولىنى ئاسفالتلاشتۇرۇپ بولۇش پىلانىنى تۈزۈپ، 6 ـ ئاينىڭ بېشىدىلا ئەڭ ئاۋۋال ئاسفالتلاشتۇرۇلىدىغان 2939 تاشيول لىنىيىسىنىڭ 8.2 كىلومېتىرلىق قىسمى ئۈچۈن 500 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجراتتى. ھەر كۈنى ناھىيىدىكى ئىدارە ـ ئورگان

ئوتتۇرا تۆزلەڭلىك يول قۇرۇلۇشى شىركىتى نىيە ناھىيىسى بىلەن يەر ھۆددىگە ئېلىش توختامى ئىمزالىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **قاھار** خەۋەر قىلىدۇ: ئوتتۇرا تۆزلەڭلىك نېفىت ـ تەبىئىي گاز باش شىركىتىنىڭ يول قۇرۇلۇشى شىركىتى نىيە ناھىيىسى بىلەن يەر ھۆددىگە ئېلىش بويىچە 20 يىللىق مۇددەتلىك توختام ئىمزالىدى.

ئوتتۇرا تۆزلەڭلىك نېفىت ـ تەبىئىي گاز باش شىركىتى نىيە ناھىيىسى دائىرىسىدە نېفىت قىدىرىپ تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىش ... ھۆددىگە ئېلىش ـ بېرىش توختامنامىسىنى رەسمىي ئىمزالىدى. توختامنىڭ مۇددىتى 20 يىل بولۇپ، ئۇنىڭدا: نىيە ناھىيىسى ناھىيە بازىرى بىلەن روكيا يېزىسى ئارىلىقىدىن نېفىتلىك ئاھالىلەر ئولتۇراق رايونى، زاۋۇت ئاساسىي مۇئەسسەسە قۇرۇلۇش رايونى ئۈچۈن ھەقسىز 40 مو يەر ئاجرىتىپ بېرىدۇ، شىركەت ئاجما كەنت

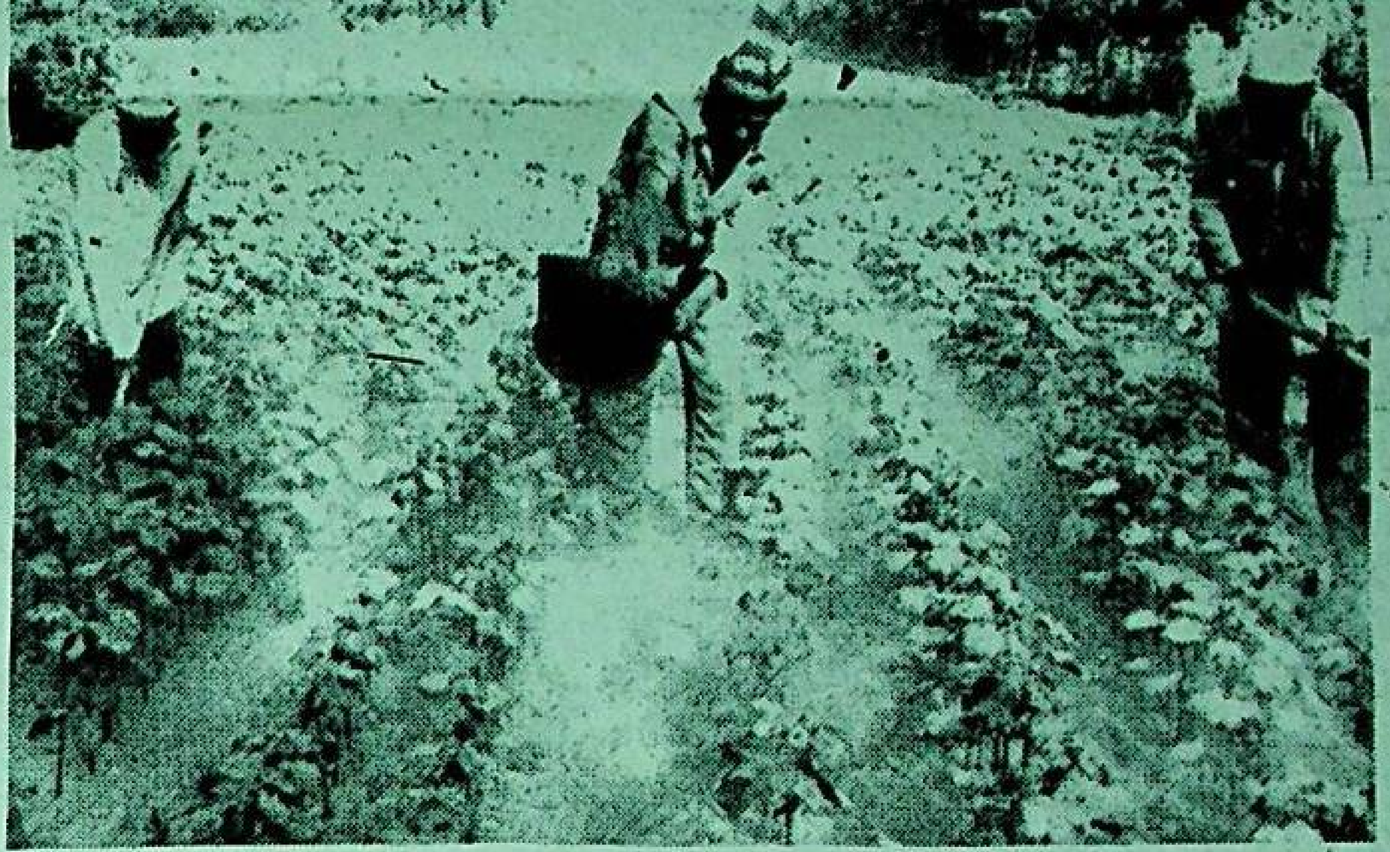

قاراقاش ناھىيىسىنىڭ كۇيا يېزىسىدا بۇ يىل تېرىلغان 14 مىڭ 500 مو يەردىكى كېۋەز ياخشى ئۆسمەكتە.

سۈرەتتە: دېھقانلار كېۋەز مايسىلىرىنىڭ تۈۋىنى بوشاتماقتا.

ئابلىمىت مامۇت فوتوسى

زىياندىش ھاشاراتلارنى يوقىتىش قاتارلىق بىلىملەر بىلەن تەربىيىلىدى. نەتىجىدە بۇ يىل 7 - ئاينىڭ بېشىغا قەدەر يېزا بويىچە 13 مىڭ 400 مو كېۋەز ئومۇميۈزلۈك بەش قېتىم كۇلتىۋاتسىيە قىلىنىپ، ئىككى قېتىم كېۋەز پىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش دورىسى، بىر قېتىم يوپۇرماق گۆھىرى چېچىلدى. ھەر مو كېۋەزگە 20 كىلوگرامدىن خىمىيۋى ئوغۇت بېرىلىپ، كېۋەزدىن ئومۇميۈزلۈك مول ھوسۇل ئېلىشقا ئاساس سېلىندى.

ناھىيىسى دائىرىسىدە نېفىت قىدىرىپ تەكشۈرۈش ئېلىپ بارغان بىر نەچچە يىل جەريانىدا، نىيە ناھىيىسى تەۋەسىدە ئېچىپ پايدىلىنىشقا بولىدىغان يەرنىڭ كۆپلۈكىنى بايقىدى. يەرلەرنى ئېچىش، سۇ - تۇپراقتىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنىپ، يەرلىكنىڭ ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇشقا ياردەملىشىش، نېفىتچىلارغا ياخشى خىزمەت، تۇرمۇش شارائىتى يارىتىش ئۈچۈن، بۇ شىركەت نىيە ناھىيىسى بىلەن 7 - ئاينىڭ 5 - كۈنى سۇ - تۇپراقنى ئېچىش بويىچە يەر

ھەقسىز 40 مو يەر ئاجرىتىپ بېرىدۇ، شىركەت ئاچما كەنت ئەتراپىدىن 3000 مو بوزيەر ئاچىدۇ، ئېچىلغان يەر تېرىلغاندىن باشلاپ، ئۈچ يىلغىچە يېزا ئىگىلىك بېجى ئېلىنمايدۇ، دەپ بېكىتىلدى.

بۇ توختام نىيە ناھىيىسى گوۋۇيۈەن تەرىپىدىن 1992 - يىلى سىرتقا ئېچىۋېتىلگەن ناھىيە قىلىپ بېكىتىلگەندىن بۇيانقى چوڭ شىركەتلەر بىلەن ئىمزالىغان تۇنجى توختامنامىسى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ.

قاتنىباشقى راۋانلاشتۇرۇشنى ناھىيە ئىقتىسادىنى راۋاجلاندۇرۇشتىكى مۇھىم تەدبىر سۈپىتىدە تۇتۇشقا ئەھمىيەت بەرمەكتە.

بۇ ناھىيىنىڭ جۇغراپىيىلىك ئورنى تۆپەيلىدىن، تاشيول قاتنىشى قولايسىز ئىدى. ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە قاتناش ئىدارىسى بۇ يىل ناھىيە، يېزا تاشيوللىرىنى راۋانلاشتۇرۇشنى ئەڭ مۇھىم خىزمەت قاتارىغا قويدى ھەمدە 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ناھىيىدىكى 88

مەبلەغ ئاجراتتى. ھەر كۈنى ناھىيىدىكى ئىدارە - ئورگان كادىرلىرى، خەلق ئاممىسىدىن بولۇپ 3000 ئادەمنى سەپەرۋەر قىلىپ، 430 دىن ئارتۇق ئاپتوموبىل، سايمانلارنى ئىشلىتىپ، بۇ لىنىيىدە قۇرۇلۇشنى باشلىۋەتتى. 128 كىلومېتىر يېزا، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى يولنى رېمونت قىلىش ئۈچۈن، 5000 دېھقان، چارۋىچىنى سەپەرۋەر قىلدى.

پىچان ناھىيىسىدە يېزا تاشيوللىرىنىڭ سۈپىتى كۆرۈنەرلىك ياخشىلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ساتتار رېقىپ** خەۋەر قىلىدۇ: پىچان ناھىيىسى يېزا تاشيول قۇرۇلۇشىنى پىلانلىق، نىشانلىق، قەدەم - باسقۇچلۇق ئېلىپ بېرىپ، يېزا، كەنتلەرنىڭ يوللىرىنى تۈتاشتۇرۇپ ۋە سۈپىتىنى ياخشىلاپ، يېزىلارنىڭ ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا پۇختا ئاساس سالدى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ ناھىيە يېزا، كەنت تاشيوللىرىنى ياساشنى ئىگىلىكنى يۈكسەلدۈرۈشتىكى مۇھىم ئىش سۈپىتىدە چىڭ تۇتتى. يول ياساشنى ھەر يىلى خەلق ئاممىسىغا قىلىپ بېرىدىغان ياخشى ئىش قاتارىغا قويۇپ، 500 مىڭ يۈەندىن 1 مىليون يۈەنگىچە مەبلەغ ئاجرىتىشقا كاپالەتلىك قىلدى. ھەر يىلى 20 مىڭدىن ئارتۇق ئىش كۈنى سەرپ قىلىپ، ئەسلىدە بار بولغان يوللارنى ئاسراش بىلەن بىرگە، 40 كىلومېتىر ئەتراپىدا يول ياساش پىلانىنى ئورۇندىدى. نەتىجىدە يېزا، كەنت تاشيولىنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 610 كىلومېتىرغا، ئاسفالتلاشتۇرۇلۇش نىسبىتى % 63.9 كە يەتتى. ئەڭ چەت - يىراق يېزا - قىشلاقلاردىكى دېھقان، چارۋىچىلارمۇ باشقا جايلارغا بېرىپ سودا - سېتىق قىلالايدىغان، بىر كۈن ئىچىدە يېزا، ناھىيە بازارلىرىغا بېرىپ ئۆزلىرىگە ئېھتىياجلىق بۇيۇملارنى سېتىۋالالايدىغان بولدى.

ئۇ چارۋىچىلىقتا تايىنىپ بېيىدى

— ئاپتونوم رايون بويىچە ئەمگەك نەمۇنىچىسى موللىنىياز توختىنىياز توغرىسىدا

ھەسەن ئابدۇۋەلى

پارتىيىنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش سىياستى يولغا قويۇلغاندىن بۇيان باي ناھىيىسىنىڭ گۈزەل، مۇنبەت زېمىنىدا بىر تۈركۈم بېيىش ماھىرلىرى مەيدانغا كەلدى. ياتۇر يېزىلىق چارۋىچىلىق مەيدانىنىڭ باشلىقى موللىنىياز توختىنىياز ئاشۇنداقلارنىڭ بىرى.

موللىنىياز توختىنىيازنىڭ ئائىلىسى ئەۋلادمۇ ئەۋلاد چارۋا بېقىپ ھايات كەچۈرۈپ كەلگەن نامرات ئائىلە ئىدى. ئائىلە قىيىنچىلىقى تۆپەيلىدىن ئۇ ئاران باشلانغۇچ مەكتەپكىچە ئوقۇيالىغانىدى. موللىنىياز توختىنىياز ئاتا - ئانىسىغا ئەگىشىپ بىر مەزگىل چارۋا باقتى. بوران - چاپقۇنلۇق بۇ جەريان كىچىككىنە موللىنىياز توختىنىيازنى چېنىقتۇرۇپ، ئۇنىڭدا كىچىكىدىنلا جاپا - مۇشەققەتتىن يېڭىش ئىرادىسىنى يېتىلدۈردى. پارتىيىنىڭ يېزا ئىقتىسادىي سىياستى موللىنىيازغا ھالال ئىشلەپ بېيىشنىڭ يولىنى كۆرسىتىپ بەردى. 1980 - يىلى ئۇ يېزا رەھبەرلىكى ۋە مەيدان پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ قوللىشى بىلەن ئوتتۇرىغا چىقىپ، مەيداننىڭ 350 تۇياقتىن ئارتۇق چارۋامېلىنى بېقىشنى ھۆددىگە ئالدى. ئۇ قويلارنى ئەتىگەن چىقىرىپ، كەچ قايتۇرۇپ كوللېكتىپنىڭ قويلىرىنى بەجانىدىل جان كۆيدۈرۈپ باقتى، قويلار كۈنسېرى سېمىرىشكە باشلىدى. بىراق 1983 - يىلغا كەلگەندە باي ناھىيىسىدە قۇرغاقچىلىق يۈز بېرىپ يايلاقتىكى ئوت - چۆپلەر قۇرۇپ كەتتى، بۇ چاغدا ئۇ ۋە ئۇنىڭ دادىسى بىئارام بولدى. بىر كۈنى ئۇ دادىسى بىلەن قوي بېقىۋېتىپ، ئىلگىرى كىشىلەر بېرىپ باقمىغان تاغ ئارىسىدىكى بىر ياخشى ئوتلاقنى ئۇچرىتىپ قالدى. ئەسلىدە بۇ يەردە بۆرە كۆپ بولۇپ، كىشىلەر ئۇ يەرگە بېرىشقا جۈرئەت قىلالمايتتى ھەم يايلاق يولى ناچار ئىدى. بىراق موللىنىياز ئائىلىسىنىڭ توسۇشىغا قارىماي، تۇرمۇش لازىمەتلىكلىرىنى ئېلىپ، قوي، ئۆچكىلەرنى بۇ «خەتەرلىك يايلاققا» ئاپىرىپ باقتى. بۇ جەرياندا موللىنىياز توختىنىياز بوران، يامغۇر ھەم بۆرىلەرنىڭ تەھدىتىگە ئۇچرىدى. بىراق ئۇ بۇنىڭلىق بىلەن قورقۇپ قالمىدى. ئۇ بوران، يامغۇرغا بەرداشلىق بەردى، چىل بۆرىلەر بىلەن جان تىكىپ ئېلىشتى، قويلارنى تويۇندۇرۇپ باقتى. نەتىجىدە قويلار يىلدىن يىلغا كۆپەيدى. كېيىنچە ئۇ چارۋىچىلىقتىن كۆپرەك ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىش ئۈچۈن قوي، ئۆچكىلەرنىڭ نەسلىنى ياخشىلاش، گۆش، تىۋىتنى ئاشۇرۇشنىڭ مۇھىملىقىنى، بۇنىڭ ئۈچۈن پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ئىلمىي ئۇسۇلدا چارۋا بېقىش لازىملىقىنى تونۇپ يەتتى. ئۇ تەشەببۇسكارلىق بىلەن ناھىيە ۋېيىزىدا ئېچىلغان چارۋىچىلىق پەن - تېخنىكا كۇرسىدا ئوقۇدى ھەم باقمىچىلىققا دائىر كىتابلارنى ئوقۇپ بۇ جەھەتتە بىلىم ئاشۇردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئۇ مەبلەغ سېلىپ ئېغىل - قوتانلارنى پۇختا رېمونت قىلىپ، قويلارنى ئىسسىق بېقىپ، تۆللەرنىڭ قىش، ئەتىيازدىن بىخەتەر ئۆتۈشىگە، تولۇق ئەي بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى، ھەر يىلى بالدۇر تۇتۇش قىلىپ ئوت - چۆپ، يەم - خەشەكلەرنى يېتەرلىك تەييارلىدى، قوي، ئۆچكىلەرنىڭ تۆللەش مەزگىلىدە قوتاندىن كېچە - كۈندۈز ئايرىلمىدى، ھەر يىلى 3000 يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ سۈت پاراشوكى، تۇخۇم، شېكەر قاتارلىقلارنى سېتىۋېلىپ ئاجىز چارۋىلارغا ئىچكۈزدى. نەتىجىدە، ھەر يىلى تۆللەرنىڭ ئەي بولۇش نىسبىتى % 99كە يەتتى. ھازىر قوي، ئۆچكە 1000 تۇياقتىن كۆپرەككە يېتىپ، 1991 - يىلدىكىدىن 700 تۇياق ئاشتى. ئۆچكە تىۋىتى ئوتتۇرىچە 380 گرامغا يەتتى. موللىنىياز ئائىلىسىنىڭ ئۆتكەن يىللىق كىرىمى 150 مىڭ يۈەندىن كۆپرەككە يېتىپ، ساپ كىرىمى 100 مىڭ يۈەندىن ئاشتى، ئائىلىسىدىكى كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن يىللىق ساپ كىرىمى 14 مىڭ يۈەنگە يەتتى. 1995 - يىلى ئۇنىڭ ئائىلىسى 300 كىلوگرامدىن ئارتۇق تىۋىت سېتىپ، تىۋىتتىنلا 120 مىڭ يۈەن ئەتراپىدا كىرىم قىلىپ، ساپ پايدىنى 70 مىڭ يۈەنگە يەتكۈزدى. ئۇ ھازىرغا قەدەر ھۆددىگەرلىك توختامىدىكى بەلگىلىمە بويىچە دۆلەتكە 70 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق پايدا - باج تاپشۇردى، كوللېكتىپقا 250 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىپ بەردى. موللىنىياز توختىنىيازنىڭ پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ قوي، ئۆچكىلەرنىڭ نەسلىنى ياخشىلاپ زور ئىقتىسادىي ئۈنۈم يارىتىشتىكى ئىلغار ئىش - پائالىيەتلىرى يېزا، ناھىيە ۋە ۋىلايەتتىكى ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلەرنىڭ دىققىتىنى قوزغىدى.

موللىنىياز توختىنىياز بېيىغاندا كوللېكتىپنى ۋە نامراتلارغا ياردەم بېرىشنى ئۇنتۇپ قالمىدى. بىر قانچە يىللاردىن بۇيان، يايلاق يوللىرىنى رېمونت قىلىش، ئۇستەڭلەرگە كۆۋرۈك سېلىش ۋە يايلاق شارائىتىنى ياخشىلاشقا 12 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق پۇل ياردەم قىلدى، نامرات ئائىلىلەر، مېيىپلەر، مائارىپ ئىشلىرى، ئېچىدىغان سۇنى ياخشىلاش ۋە ئاپەتكە ئۇچرىغان رايونلاردىكى خەلققە قىلغان ياردىمى 15 مىڭ يۈەندىن ئېشىپ كەتتى. ئۇنىڭ پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ ھالال ئەمگىكى بىلەن بېيىغانلىق ۋە بېيىغاندا كوللېكتىپ ۋە يۇرتداشلىرىنى ئۇنتۇپ قالماسلىقتەك ياخشى ئىشلىرى دېھقان، چارۋىچىلار ئارىسىدا ئېغىزدىن ئېغىزغا كۆچۈپ يۈرمەكتە. يۇقىرىدىكى نەتىجىلىرى بىلەن موللىنىياز توختىنىياز مەيدان، يېزا، ناھىيە تەرىپىدىن 26 قېتىم «بېيىش ئۈلگىسى» دەپ تەقدىرلەندى.

1995 - يىلى 10 - ئايدا ئاپتونوم رايون قۇرۇلغانلىقىنىڭ 40 يىللىق چوڭ مەرىكىسىگە قاتناشتى. ئۇ ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن «ئەمگەك نەمۇنىچىسى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشىپ، مېدال، شەرەپ گۇۋاھنامىسى ئالدى ۋە 1000 يۈەن پۇل بىلەن مۇكاپاتلاندى.

قىسقا خەۋەرلەر

△ قاراقاش ناھىيە قويچى يېزىلىق يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى باشقۇرۇش پونكىتى دېھقانلار ئۈچۈن ئەلا مۇلازىملىق قىلغانلىقتىن، يېزا ئىگىلىك ماشىنىسى سېتىۋالغۇچى ئائىلە يىلىغا % 14لىك سۈرئەت بىلەن ئاشتى.

خەبەر تارى

△ جىڭ ناھىيە ئاقچى دېھقانچىلىق مەيدانى 400 دىن كۆپرەك پارتىيە ئەزاسى ۋە ياشنى تەشكىللەپ، 650 مېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى دەريا توسمىسىنى مۇستەھكەملەپ، كەلكۈننىڭ ئالدىنى ئالدى.

ئوسمانجان غوپۇر

△ مەكىت ناھىيە شېھىتدۆڭ يېزىسى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ سودا - سېتىق بىلەن شۇغۇللىنىشىغا ئاسانلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن، 4 مىليون 400 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق مەبلەغ سېلىپ، 8600 كۋادرات مېتىر كۆلەمدە 84 ئېغىزلىق دۇكان، ئىككى قەۋەتلىك مېھمانخانا، دۇكان، 13 مىڭ 320 كۋادرات مېتىر كۆلەمدە يايما ئورنى تەييارلاپ بازار شارائىتىنى ياخشىلىدى.

تۇرسۇن تۇرەك

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ھەربىي- خەلق ئىتتىپاقلىقىدا يېڭى سەھىپە ئېچىلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۇكۇر قاۋۇل** خەۋەر قىلىدۇ: قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى يېقىندا ئاتۇش شەھىرىگە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ھەربىي- خەلق ئىتتىپاقلىقىدىكى نەمۇنە شەھەر دەپ نام بەردى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ئوبلاستنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى،ھەربىي- خەلق ئىتتىپاقلىقىدا يېڭى سەھىپە ئېچىلىپ، ئوبلاستقا قاراشلىق ھەممە ناھىيە، شەھەر شەرەپ بىلەن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ھەربىي- خەلق ئىتتىپاقلىقىدىكى نەمۇنە ناھىيە (شەھەر) لەر قاتارىدىن ئورۇن ئالدى.

1986 - يىلدىن بۇيان، بولۇپمۇ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرىنىڭ چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ، ئوبلاستنىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر قوش نەمۇنە ناھىيە (شەھەر) بەرپا قىلىش خىزمىتىنى مۇقىملىقنى ساقلاش، تەرەققىياتنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى چوڭ ئىش قاتارىدا بوشاشماي چىڭ تۇتتى. مىللەتلەرنىڭ باراۋەرلىكى، ئىتتىپاقلىقى ھەربىي- خەلق ئىتتىپاقلىقى ۋە مىللەتلەرنىڭ ئورتاق گۈللىنىشىنى مۇھىم نىشان قىلىپ، ماركسىزملىق مىللەت قارىشى ۋە پارتىيىنىڭ مىللىي سىياستى توغرىسىدىكى تەربىيىنى ھەر يىلى 5 - ئايدىكى مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيە ئېيى پائالىيىتىنىڭ ئاساسلىق مەزمۇنى قىلىپ، بۇ ھەقتىكى خىزمەتلەرنى قاراتمىلىقى بولغان ھالدا ياخشى ئىشلىدى. ئوبلاستىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، ھۆكۈمەتلەر مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە ھەربىي - خەلق ئىتتىپاقلىقى بويىچە نەمۇنە ئورۇن بەرپا قىلىش پائالىيىتىنى پۇختا قانات يايدۇرغانلىقتىن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ھەربىي- خەلق ئىتتىپاقلىقى بويىچە زور بىرتۈركۈم ياخشى ئادەم، ياخشى ئىشلار ۋە نەمۇنىلىك ئورۇنلار مەيدانغا كەلدى. پەقەت ئاتۇش شەھىرىدىلا بۇ يىل 5 - ئايغىچە 231 ئورۇن شەھەر تەرىپىدىن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى نەمۇنە ئورۇن دېگەن نامغا ئېرىشتى. بۇ شەھەرگە قاراشلىق ئىدارە-ئورگانلارنىڭ 93 پىرسەنتىنى ئىگىلەيدۇ. ئارمىيە (ساقچى) -خەلق بىرلىكتە بەرپا قىلغان مەدەنىيەتلىك ئورۇن 23 كە يەتتى. ئاتۇش شەھىرى بويىچە مەيدانغا كەلگەن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەرەققىياتىدىكى 101 ئىلغار كوللېكتىپ، 269 ئىلغار شەخستىن 22 ئىلغار كوللېكتىپ، 82 ئىلغار شەخس ئوبلاست بويىچە، سەككىز ئىلغار شەخس ئاپتونوم رايون بويىچە، بەش ئىلغار شەخس مەملىكەت بويىچە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار شەخس بولۇپ تەقدىرلەندى. ئوبلاست ۋە ناھىيە (شەھەر)لەر بۇ تىپلارنىڭ تەجرىبىسى ۋە ئىش - پائالىيەتلىرىنى كەڭ تەشۋىق قىلىپ، ھەربىيلەر خەلقنى سۆيىدىغان، خەلق ھەربىيلەرنى ھىمايە قىلىدىغان ئىجتىمائىي كەيپىياتنى بارغانسېرى قويۇقلاشتۇردى. نەتىجىدە ئۇلۇغچات، ئاقچى، ئاقتۇ ناھىيىلىرى ۋە ئاتۇش شەھىرى ئارقا- ئارقىدىن قوش نەمۇنە ناھىيە (شەھەر) لەر قاتارىدىن ئورۇن ئالدى.

بۇ ئوبلاستنىڭ ئىتتىپاق بولغان سىياسىي ۋەزىيىتى يەنىمۇ مۇستەھكەملەپ، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە تۈرتكىلىك رول ئوينىدى. ھازىر ئاتۇش شەھىرىدە مەدەنىيەتلىك ئورۇن 87 گە، مەدەنىيەتلىك كەنت 38 گە، مەدەنىيەتلىك يېزا ئىككىگە، ئون يۇلتۇزلۇق مەدەنىيەتلىك ئائىلە 6010 غا يەتتى.

ھەرقايسى تەرەپلەر ئورتاق ماسلىشىپ، خىزمەتلەر پىلانلىق ھەم نىشانلىق ئېلىپ بېرىلغانلىقتىن بۇ ئوبلاستنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى، ھەربىي- خەلق ئىتتىپاقلىقى خىزمىتى يېڭى بىر پەللىگە كۆتۈرۈلدى.

بورتالا شەھەرلىك 7 - ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلارغا بولغان ئىدىيە، ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇخېلىل مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ:بورتالا شەھەرلىك 7 - ئوتتۇرا مەكتىپى ئوقۇغۇچىلارغا بولغان ئىدىيە، ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، بىرتۈركۈم ياراملىق ئىزباسارلارنى يېتىشتۈرمەكتە.

بۇ مەكتەپ ئالدى بىلەن ئوقۇغۇچىلارغا بولغان ئىدىيە، ئەخلاق تەربىيىسىنى ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزم، سوتسىيالىزم تەربىيىسى بىلەن باھالاندى. بۇ مەكتەپ يەنە ئىدىيە، ئەخلاق تەربىيىسىنى ئەمەلىيەت بىلەن زىچ بىرلەشتۈردى. ھەر يىلى 9 - ئايدا ئوقۇغۇچىلارنى يېزىلارغا چۈشۈرۈپ ئىجتىمائىي ئەمگەك بىلەن چېنىقتۇردى.

ئىدىيە، ئەخلاق تەربىيىسىنىڭ چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ مەكتەپ بويىچە ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلارنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزم-

يەر ۋە تەرەققىيات

«تار جىلغا» بىلەن خوشلىشىش

ئامانگۈل غوپۇر

مەملىكىتىمىز ۋە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يەرلەرنىڭ ئىشلىتىش ھوقۇقىنى باشقۇرۇش كوردىناتىدا بىرنەچچە يىل تۆۋەنلەش كېلىپ چىقىپ، بۇ كۆرسەتكۈچ سىزىقى بىر مەزگىل «تار جىلغا» ئىچىدىلا تۇرۇپ كەلدى. يېقىنقى بىرنەچچە يىلدىن بۇيان بۇ كۆرسەتكۈچنىڭ ئورنى تەدرىجىي ئۆزگىرىشكە باشلىدى. شۇنىڭ بىلەن يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىنى باشقۇرۇش خىزمىتى بىردىن «تار جىلغا» بىلەن خوشلىشىشقا باشلىدى.

«كىم ئىشلەتكەن بولسا، شۇنىڭ بولۇش»، «كىم ئىگىلىگەن بولسا، شۇنىڭ بولۇش» تەك ئەھۋاللار ئۇزاق داۋاملىشىپ، كىشىلەردە ئەنئەنىۋى يەر ئىشلىتىش قارىشىنى شەكىللەندۈرۈپ قويغان، ھازىرمۇ بەزى كىشىلەر يەرنىڭ دۆلەتكە تەۋە بولىدىغانلىقىنى، ئورۇن ۋە شەخسلەرنىڭ پەقەت يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىلا بولۇپ، ئىگىدارلىق ھوقۇقىنىڭ بولمايدىغانلىقىنى بىلمەيدۇ. بەزى ئورۇن ۋە شەخسلەردە دۆلەتنىڭ ئالاقىدار قانۇنلىرىدىكى بەلگىلىمىلەرنى ئىجرا قىلماي، ئۆي سودىسى قىلىش بىلەن بىللە، يەرنى ئېلىپ ساتىدىغان، ئۆينى ئىجارىگە بېرىش بىلەن بىللە، يەرلەرنىمۇ ئىجارىگە بېرىدىغان، يەرلەرنى ئېلىپ ساتىدىغان، ئىجارىگە بېرىدىغان، يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىنى قانۇنسىز ھالدا ئۆتكۈزۈپ بېرىدىغان، ئىجارىگە بېرىدىغان، رەنىگە قويىدىغان ھەرىكەتلەر ساقلىنىپ كېلىۋاتىدۇ.

ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى ئالاقىدار تارماقلار تەشكىللىگەن بىرلەشمە تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسىنىڭ ئېنىقلىشىچە، يوشۇرۇن يەر بازارلىرىدىكى سودىدا ئۈرۈمچى شەھىرىدە ھەر يىلى دۆلەت مالىيىسىگە كىرىشكە تېگىشلىك زور مىقداردىكى ئىقتىساد ئېقىپ كېتىدىكەن. بەزى ئورۇن ۋە شەخسلەر دۆلەت مەبلەغ سېلىپ شەكىللەندۈرگەن ئەۋزەل جۇغراپىيىلىك شارائىتتىن ياكى دۆلەت بۇرۇن ھەقسىز ئاجرىتىپ بەرگەن يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ تازا بېيىۋالدى. بۇنىڭ بىلەن يەر مۈلكىنىڭ ئىگىدارى بولغان دۆلەتنىڭ كىرىمىنىڭ كۆپ قىسمى ئېقىپ كەتتى. يەرلەرنى ھەقسىز، مۇددەتسىز ئىشلىتىشنى ھەقلىق، مۇددەتلىك ئىشلىتىشكە ئۆزگەرتىش مەملىكىتىمىز يەر ئىشلىتىش تۈزۈمى ئىسلاھاتىنىڭ ئاساسىي يۆنىلىشى. ستىخىيىلىك، قائىدىگە خىلاپ يەر سودىسىنىڭ ئەركىن تەرەققىي قىلىشىغا قويۇۋېتىلسە، دۆلەت مالىيىسىگە تەۋە بولغان يەر ھەققىنىڭ زور مىقداردا ئېقىپ كېتىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

ماركسىزمنىڭ يەر ئىجارە نەزەرىيىسىگە ئاساسلانغاندا، مەملىكىتىمىزدە يەرگە بولغان بولۇش سوپىتى بىلەن يەر ئىجارىسى ئېلىشقا قىل سىغمايدۇ. بىر نەچچە يىلدىن بۇيان دۆلەت ئىلكىدىكى يەرنىڭ ئىگىدارلىق ھوقۇقىنىڭ ۋەكىلى بولغان ناھىيىدىن يۇقىرى خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ يەر باشقۇرۇش تارمىقى دۆلەت ئىلكىدىكى يەرلەرنىڭ ئىشلىتىش ھوقۇقىنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش، ئىجارىگە بېرىش ۋە رەنىگە قويۇشقا بولغان باشقۇرۇشنى پەيدىنپەي كۈچەيتتى. ئاجرىتىپ بېرىلگەن يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش، ئىجارىگە بېرىش، رەنىگە قويۇشلارغا نىسبەتەن قانۇن بويىچە ئېنىقلاش،تەرتىپكە سېلىش ئېلىپ باردى. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا شەھەر - بازارلاردىكى دۆلەت ئىلكىدىكى يەرلەرنىڭ ئىشلىتىش ھوقۇقىنىڭ تۆراقسىز بولۇشىنى جانلاندۇردى. يەرنىڭ يوشۇرۇن كۈچىنى قېزىپ، شەھەر - بازار يەر باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ فۇنكسىيىسىنى كۈچەيتتى، يەرلەرنى بىر تۇتاش باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى مۇكەممەللەشتۈردى. ھەمدە دۆلەت ئىلكىدىكى يەرلەرنى ئىشلىتىش ھوقۇقىنى سېتىپ بېرىش، ئۆتكۈزۈپ بېرىش رەسمىيەتلىرىنى قانۇن بويىچە بېجىرىش ئارقىلىق كارخانىلارنىڭ يەر ئىشلىتىش ھوقۇقىنى ئۆتكۈزۈپ بېرىش، ئىجارىگە بېرىشتە بىر قەدەر كۆپ ئېتىبارغا ئېرىشىشكە كاپالەتلىك قىلدى، بۇ كارخانىلارنىڭ مەبلەغ كەمچىل بولۇش زىددىيىتىنى پەسەيتىشكە پايدىلىق بولۇپلا قالماي، نۇرغۇن يەرلەرنى ئاق تاشلاپ قويغان ئورۇنلارغا نىسبەتەن تەرەققىي قىلىشنىڭ بىر ياخشى پۇرسىتى. ۋەھالەنكى، يەرلەرنى ئۆتكۈزۈپ بەرگۈچى، ئىجارىگە بەرگۈچىلەر يەرلەرنى سېتىپ بېرىش رەسمىيىتىنى بېجىرگەن، سېتىپ بېرىش پۇلىنى تولۇقلاپ تاپشۇرغاندىن كېيىن، ئۇلارنىڭ ئۆتكۈزۈپ بېرىش، ئىجارىگە بېرىش پائالىيىتى قانۇنلۇق بولىدۇ. مۇشۇنداق قىلغاندا ئۆتكۈزۈپ بەرگۈچى ۋە ئىجارىگە بەرگۈچىلەرنى روھىي يۈكتىن خالىي قىلىپلا قالماستىن، ئۆتكۈزۈپ ئالغۇچىلار ۋە ئىجارىگە ئالغۇچىلارمۇ خاتىرجەم ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنالايدۇ.

ئېلىمىزكى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يەر ئىشلىتىش تۈزۈمى ئىسلاھاتىنىڭ

بۇ يىل ئىلى ئوبلاستلىق شىنخۇا كىتابخانىسى يېزا - چارۋىچىلىق رايونلىرى ۋە مەكتەپلەرگە كىتابلارنى ھەقسىز سوۋغات قىلىش مۇلازىمىتىنى يولغا قويۇپ، ياخشى ئىجتىمائىي ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

سۈرەتتە: كىتاب ياپمىسىدىن كۆرۈنۈش

كامال جامال فوتوسى

ئاپتونوم رايونلۇق خەتتاتلار جەمئىيىتى قوشۇن قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشكە ئەھمىيەت بەرمەكتە

يېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق خەتتاتلار جەمئىيىتى يىغىن ئېچىپ ھەر مىللەت خەتتاتلىرىنى روھنى ئۇرغۇتۇپ، ئاپتونوم رايونلۇق خەتتاتلار جەمئىيىتى قارمىقىدىكى تەشكىلات— ئالاقىلىشىش بۆلۈمى، ئاخبارات- تەشۋىقات بۆلۈمى ۋە كۆرگەزمە پائالىيەت بۆلۈمىنىڭ خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپ،

يىغىندا، يەنە ئاپتونوم رايونلۇق خەتتاتلار جەمئىيىتى قارمىقىدا قۇرۇلۇش ئالدىدا تۇرغان ئىجادىيەت - باھالاش كومىتېتى، خەتتاتلىق نەزەرىيە تەتقىقات كومىتېتى، مورى خەت ۋە ئويمىچىلىق تەتقىقات كومىتېتى، ئويما خەت تەتقىقات كومىتېتى، خەتتاتلىق مائارىپ كومىتېتى ۋە خوش خەت (پوچۇركا)

كوللېكتىۋىزم، سوتسىيالىزم تەربىيىسى بىلەن بىرلەشتۈردى. مەكتەپ رەھبەرلىكى 1994 - ۋە 1995- يىللىق ئوقۇش مەۋسۇمىدە ئوقۇغۇچىلارغا دۆلەت ئەھۋالى تەربىيىسى، قانۇن - تۈزۈم تەربىيىسى بەردى. ئىنقىلابىي ناخشا ئېيتىش، پارتىيىنى، ۋەتەننى، ئارمىيىنى سۆيۈش پائالىيىتىگە قاتناشقان ئوقۇغۇچىلار 1275ئادەم (قېتىم) غا يەتتى. 32 قېتىم لېكسىيە سۆزلەندى. ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا 1303 پارچە كىتاب ئوقۇلۇپ، 1858 پارچە تەسىرات ماقالىسى، 1570 پارچە جاۋاب ماقالىسى يېزىلدى.

ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى بىلەن قانۇن- تۈزۈم تەربىيىسى بىرلەشتۈرۈلۈپ، ئوقۇتقۇچى- ئوقۇغۇچىلارنىڭ دۆلەت، خەلقنىڭ ئىززەت - ھۆرمىتى ۋە ۋەتىنىنىڭ بىرلىكىنى قوغداشقا بولغان تونۇشى ئۆستۈرۈلدى.مەكتەپ بويىچە % 99 ئوقۇغۇچى قانۇن بىلىملىرىنى ئومۇملاشتۇرۇشتا لاياقەتلىك ئۆلچەمگە يەتتى. % 81 ئوقۇغۇچى ئەخلاق ئۆلچىمىگە يەتتى. 27 سىنىپ كوللېكتىپى ئىلغار سىنىپ كوللېكتىپى بولۇپ

ئوقۇغۇچىلارنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللېكتىۋىزم- لىق روھى ئۇرغۇدى. باشقىلارغا ياردەم قىلىش، مېيىپ، ئاجىزلارغا مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش ئومۇمىي كەيپىياتقا ئايلاندى. ئوقۇتقۇچىلار ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلاش ئۈچۈن 11 مىڭ 307 يۈەن، مېيىپلەر ئۈچۈن 1800 يۈەن، ئائىلىسىدە قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا 2300 يۈەن پۇل ئىئانە قىلدى. مەكتەپ بويىچە خالىسانە ياخشى ئىشقا قاتناشقان ئوقۇغۇچىلار 1151 گە يەتتى. ئوقۇغۇچىلار تېپىۋالغان 1700 يۈەن قىممىتىدىكى ھەر خىل مال ئىگىسىگە تاپشۇرۇلدى. شىنجاڭ بويىچە بۇ مەكتەپ يەنە ئۆتكۈزۈلگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ زېھىن سىناش مۇسابىقىسىدە 3- دەرىجىگە ئېرىشتى. ئۈچ ئوقۇغۇچى «ۋەتىنىمنى، يۇرتۇمنى سۆيىمەن» دېگەن تېمىدا شىنجاڭ بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن مۇسابىقىگە قاتنىشىپ 2 - ۋە 3 - دەرىجىگە ئېرىشىپ مۇكاپاتلاندى.

تەشۋىقات بۆلۈمى ۋە كۆرگەزمە پائالىيەت بۆلۈمىنىڭ خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، خەتتاتلىق سەنئىتىنى تېخىمۇ گۈللەندۈرۈش ۋە ئۇنى سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇشقا چاقىردى.

تەشۋىقات كومىتېتى، خەتتاتلىق مائارىپ كومىتېتى ۋە خۇش خەت (پوچۇركا) كومىتېتلىرىنىڭ قۇرۇلۇش خىزمىتىنى ئەستايىدىل پۇختا ئىشلەش مەسىلىسى مۇزاكىرە قىلىندى.

تۇردى قادىر نازىرى

ماركسىزمنىڭ يەر ئىجارە نەزەرىيىسىگە ئاساسلانغاندا، مەملىكىتىمىزدە يەرگە بولغان ئومۇمىي مۈلۈكچىلىك تۈزۈمى يۈرگۈزۈلگەن بولسىمۇ، بۇ سوتسىيالىزم شارائىتىدا يەر ئىجارىسى يوق دېگەنلىكتىن دېرەك بەرمەيدۇ. ھۆكۈمەتنىڭ دۆلەت يېرىنىڭ ئىگىدارى

ئىشىنىمىزكى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يەر ئىشلىتىش تۈزۈمى ئىسلاھاتىنىڭ چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ، يەر باشقۇرۇش خىزمىتى چوقۇم تېزلىك بىلەن تەرەققىي قىلىپ «تار جىلغا» ئىچىدىن چىقىپ كەتكۈسى.

«مەقسىتىم قاتناشنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش»

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇرېشىت ئابلىز**

1994 - يىلى 6 - ئاينىڭ مەلۇم بىر كۈنى چۈش مەزگىلى، ئارىشاڭ ناھىيىلىك خەلق دوختۇرخانىسى ئىچكى كېسەللىكلەر بۆلۈمىنىڭ 102 - نومۇرلۇق كېسەلخانىسىنىڭ ئىشىكى ئاستا ئېچىلىپ، 15 - 16 ياشلار ئەتراپىدىكى ئىككى خەنزۇ ئوقۇغۇچى كىرىپ كەلدى. ئۇلارنىڭ بىرسىنىڭ بېشى يارىلىنىپ ئاق داكا بىلەن تېڭىلغان بولۇپ، يۈز - كۆزلىرى ئىششىغان، يەنە بىرسىنىڭ پۇتى زەخىملەنگەنىدى. ئۇلار كارىۋاتتا ياتقان بىرنەچچە كېسەل كىشىگە تارتىنىش، ئەيمىنىش بىلەن كۆز يۈگۈرتتى. ئەھۋالدىن قارىغاندا ئۇلار بىرەرسىنى ئىزدەپ كىرگەندەك قىلاتتى.

- سىلەر قاتناش ھادىسىسىگە ئۇچرىدىڭلارمۇ، نېمە؟- دېدى 3 - نومۇرلۇق كارىۋاتتىكى 27- 28 ياشلار چامىسىدىكى ئۇيغۇر يىگىتى جىددىيلەشكەن ھالدا.

- سىز... سىز... قاتناش ساقچىسىمۇ؟-، دەپ سورىدى بېشى تېڭىۋالغان ئوقۇغۇچى جىددىيلەشكەن ھالدا.

- شۇنداق،— دەپ جاۋاب بەردى ھېلىقى يىگىت بىر قولىغا تايىنىپ ئۆرە بولۇپ، - سىلەرگە نېمە بولدى؟

- بىز،— دېدى پۇتى زەخىملەنگەن ئوقۇغۇچى ئەھۋال چۈشەندۈرۈپ،— ئەنگىلىك يېزا ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى، دەرستىن چۈشۈپ چۈشلۈك دەم ئېلىشقا كېتىۋاتقىنىمىزدا يول ئۈستىدە بىر مىنىبۇس ئۇرۇپ ئۆتۈپ كەتتى.

- بىزنىڭ ئىدارىگە خەۋەر قىلدىڭلارمۇ؟

- قاتناش ساقچى ئەترىتىگە بارساق، خادىملار تۆۋەنگە چۈشۈپ كېتىپتىكەن، ئىلاجسىز ئۆزىمىز دوختۇرخانىغا كېلىپ يارىمىزنى تاڭدۇرۇۋېتىپ سىزنىڭ بۇ يەردە ئىكەنلىكىڭىزنى ئاڭلاپ، ئەھۋالنى ئېيتىپ قويايلى دەپ كىرگەنىدۇق.

ھېلىقى يىگىت ئالدىراپ قالدى. بىلىكىدىن ئۇرۇلۇۋاتقان ئاسما ئوكۇلنىڭ تۈگىشىگە يەنە يېرىم سائەتتىن كۆپرەك ۋاقىت بار ئىدى. بىراق، ئىدارىدە ئادەم بولمىغان ئەھۋالدا بۇ ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىنكاس قىلغان ئەھۋالىنى ئېنىقلىمىسا بولمايتتى. ئۇ ئوكۇلنىڭ تۈگىشىگە قارىماستىن سېستىرانى چاقىرتىپ بۇ ئەھۋالنى ئېيتتى.

— كېسىلىڭىز تېخى ياخشى بولمىدى، قولىڭىزدا ئاسما ئوكۇل تۇرۇقلۇق يەنە نەگە بارىسىز؟ — دېدى سېسترا ئۇنىڭ قاتناش ۋەقەسىنى بىر تەرەپ قىلىشقا بېرىش ھەققىدىكى پىكرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن نارازىلىق بىلەن،— ماڭا كۆيۈنگىنىڭىزگە رەھمەت، — دېدى ھېلىقى يىگىت كۈلۈمسىرىگىنىچە،— لېكىن ماۋۇ باللار ھادىسىگە ئۇچراپتۇ. ئىدارىدىكىلەر تۆۋەنگە چۈشۈپ كېتىپتۇ. ئەھۋالنى بىلىپ تۇرۇپ «مەن ئاغرىق» دەپ يېتىۋالسام بولماس.

ئۇ بالىلاردىن ھادىسىنىڭ جەريانىنى بىر قۇر سۈرۈشتۈرگەندىن كېيىن، ئۇلارنى دوختۇرلارغا تاپشۇرۇپ ياخشى داۋالىنىشنى تاپىلىدى. شۇ كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۇ ئاپتوبۇسقا ئولتۇرۇپ ناھىيە بازىرىدىن 20 كىلومېتىر يىراقلىقتىكى ئەنگىلىك يېزىسىغا يېتىپ باردى، بەش سائەتتىن ئارتۇق ۋاقىت ئىچىدە ئەنزە ئەھۋالنى تەكشۈرۈپ ئېنىقلاپ چىقتى.

بۇ يىگىت ئارىشاڭ ناھىيىلىك قاتناش ساقچى چوڭ ئەترىتىنىڭ ساقچىسى ئابدۇقېيۇم سۇلتان مامۇت ئىدى. ئابدۇقېيۇم سۇلتان مامۇت 1988 - يىلى 7 - ئايدا شىنجاڭ قاتناش مەكتىپىنىڭ قاتناش باشقۇرۇش سىنىپىنى پۈتتۈرۈپ،ئارىشاڭ ناھىيىلىك قاتناش ساقچى چوڭ ئەترىتىگە تەقسىم قىلىندى. ئۇ خىزمەتكە چىققان سەككىز يىلدىن بۇيان ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويۇپ، كەسپىي سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، خىزمەت ئېھتىياجىغا ئاكتىپ ماسلاشتى. ئادىل ئىش بېجىرىپ، ئىدارە رەھبەرلىكى ۋە ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ياخشى باھاسىغا،كۆپ قېتىم مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشتى.

- بىزنىڭ ئاساسى ۋەزىپىمىز، - دېدى ئۇ سۆھبىتىمىز ئارىلىقىدا، - خەلقنىڭ بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش، بۇنىڭ ئۈچۈن ئالدى بىلەن قاتناش ۋاستىلىرىنى باشقۇرغۇچى خادىملار ۋە خەلق ئاممىسىغا بولغان تەشۋىقات - تەربىيىنى كۈچەيتىپ، ھادىسە يۈز بېرىشنىڭ ئالدىنى ئېلىشىمىز، ۋەقە يۈز بەرگەندە ئادىل، توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، زىددىيەتلەرنى پەسەيتىپ ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغدىشىمىز كېرەك. بىزنىڭ يول - يولدا ماشىنا توسۇشىمىز - شوپۇرلارنى چۆچۈتۈپ قويۇش ياكى ئۇلاردىن پۇل ئۇندۇرۇۋېلىش ئەمەس، بەلكى تەشۋىقات- تەربىيىنى چىڭ تۇتۇپ، قاتناش بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش.

جەمئىيەت تەرەققىياتى، خەلق ئاممىسىنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئۆسۈشىگە ئەگىشىپ، قاتناش ۋاستىلىرى تېز كۆپەيمەكتە. بۇ ھال قاتناش ساقچى كادىرلىرىنىڭ زىممىسىدىكى مەسئۇلىيىتىنى يەنىمۇ ئېغىرلاشتۇردى. ئابدۇقېيۇم مۇشۇنداق قىيىن خىزمەت شارائىتىدا ئۆزىنى قاتتىق تاۋلىدى.ئىدارىدە ئادەم ئاز بولغان ئەھۋالدا رەھبەرلىكنىڭ خىزمەت ئورۇنلاشتۇرۇشىغا ئاكتىپ بويسۇنۇپ، جاپالىق خىزمەتلەرگە ئۆزىنى بېغىشلىدى. قەيەردە، قانداقلىكى ۋاقىتتا قاتناش ھادىسىسى يۈز بەرسە، دەرھال شۇ يەردە ھازىر بولدى. ناھىيە تەۋەسىدىكى ئۆزلىرىگە قاراشلىق ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 300 كىلومېتىردىن ئاشىدىغان غول ۋە تارماق يوللاردا داۋاملىق تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، قاتناش بىخەتەرلىكىنى قوغدىدى. ھەر يىلى 330 كۈندىن ئارتۇق خىزمەتكە قاتنىشىپ، ئۆزىنىڭ ھېيت - بايرام، دەم ئېلىش كۈنلىرىنىمۇ خىزمەت يولىدا قۇربان قىلدى. ھەر يىلى 200 كۈندىن ئارتۇق ۋاقتىنى يول ئۈستىدە ئۆتكۈزدى. ئۆتكەن يىلى ئۇنىڭ ئانىسى بوغۇز ئىششىقى ئاغرىقىغا گىرىپتار بولۇپ، ئۈرۈمچىگە بېرىپ ئىككى ئاي داۋالىنىشقا توغرا كەلگەندە، ئابدۇقېيۇم خىزمەت ئالدىراشچىلىقى بىلەن بىرەر قېتىممۇ يوقلاپ بارالمىدى. شۇ يىلى يەنە ئۇنىڭ ئايالى يەڭگىگەندە ئۇ يېنىدا بىللە بولالمىدى. بىر ھەپتىدىن كېيىن ئايالى بىلەن قىزىنى يوقلاشقا ۋاقىت چىقىرىپ، يېنىدا ئاران بىر كۈن تۇرۇپلا يەنە تۆۋەنگە خىزمەتكە چۈشۈپ كەتتى.

1995 - يىلى 9 - ئۆكتەبىر كەچقۇرۇن، ناھىيىلىك قاتناش ساقچى چوڭ ئەترىتى ناھىيىگە قاراشلىق خاربۇخ بازىرىنىڭ كۆيتۈن بۇلاق كەنتىدە ئېغىر قاتناش ۋەقەسى يۈز بېرىپ، بىر ئادەم ئۆلگەنلىكىدىن، ۋەقە سادىر قىلغۇچىنىڭ قېچىپ كەتكەنلىكىدىن خەۋەر تېپىپ، ئابدۇقېيۇم باشچىلىقىدا بىرنەچچە قاتناش ساقچى خادىمىنى ئەۋەتتى. ئابدۇقېيۇم ج خ ساقچى كادىرلىرى بىلەن بىرلىكتە دەرھال ۋەقە يۈز بەرگەن ئورۇنغا يېتىپ باردى. ھادىسىگە ئۇچراپ ئۆلگۈچىنى ئىنچىكىلىك بىلەن تەكشۈرۈپ، ئۆلگۈچىنىڭ باش قىسمىدىكى ئۈچ بۇرجەك زەخمە ئىزىدىن ۋەقە سادىر قىلغۇچىنىڭ كىچىك تىپتىكى ماتورلۇق قاتناش ۋاستىسى ھەيدىگەنلىكىنى جەزملەشتۈردى. شۇ يەردىكى ئاممىدىن يىپ ئۇچى ئىگىلەش ئارقىلىق ئۆت كېچە- كۈندۈز جاپالىق تەكشۈرۈپ، ۋەقە سادىر قىلغۇچىنىڭ خاربۇخ بازىرىنىڭ كۆيتۈن بۇلاق كەنتىدىكى ما فامىلىلىك خۇيزۇ كىشى ئىكەنلىكىنى ئېنىقلىدى.

ئابدۇقېيۇم خىزمەتتە قاتتىق قول ۋە مەسئۇلىيەتچان بولۇپلا قالماستىن ئادىل، پاك- دىيانەتلىك بولۇشنىمۇ ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ قويىدۇ. 1995 - يىلى ياز پەسلى، يېزا ئىگىلىك 5 - شى سېمونت زاۋۇتىنىڭ ئىشچىسى ۋاڭ X نىڭ ئوغلى ئارىشاڭ ناھىيىسى تەۋەسىدە ماشىنا ھەيدەپ ئېغىر قاتناش ۋەقەسى سادىر قىلغانلىقى ئۈچۈن شوپۇرلۇق پىراۋىسى قاتناش ساقچى خادىملىرى تەرىپىدىن تارتىۋېلىنغانىدى. ۋاڭ X ئابدۇقېيۇمنىڭ ئۆيىگە 2000 يۈەن پۇل ئېلىپ كىرىپ، ئوغلىنىڭ پىراۋىسى (كىنىشكىسى)نى قايتۇرۇپ بېرىشنى ئۆتۈندى. ئابدۇقېيۇم ۋاڭ Xقا ئۇنىڭ ئوغلىنىڭ مەسىلىسىنى قاتناش قائىدە - نىزاملىرى بويىچە بىر تەرەپ قىلىدىغانلىقىنى، ئارقا ئىشىك بىلەن مېڭىپ، پارا بېرىشنىڭ قانۇنغا خىلاپ قىلمىش ئىكەنلىكىنى ئېيتىپ، ئۇنىڭ «كۆڭلى»نى ئېلىشنى قەتئىيلىك بىلەن رەت قىلدى. 1988- يىلدىن بۇيان ئۇ ئىلگىرى - ئاخىر 100 نەچچە قېتىملىق ھەر خىل قاتناش ھادىسىسىنى بىر تەرەپ قىلىشقا قاتنىشىپ، قانۇنىي رەسمىيەتلەر بويىچە ئادىل ئىش بېجىردى. بۇ جەرياندا 16 قېتىملىق سوۋغا - سالام ۋە مېھمانغا چاقىرىشنى رەت قىلدى. پەقەت يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان ئۇ 3000 يۈەندىن ئارتۇق نەق پۇل، قىممىتى 600 يۈەندىن ئاشىدىغان سوۋغا- سالامنى رەت قىلىپ، قاتناش ساقچى كادىرلىرىنىڭ خەلق ئاممىسى قەلبىدىكى ئوبرازىنى نامايان قىلدى.

ئابدۇقېيۇمنىڭ دۆۋرياشلىرىنى خاس غەيرەت- جاسارىتى بىلەن كەسپىي خىزمەتتە مۇئەييەن نەتىجىلەرنى يارىتىپ، شان - شەرەپكە ئېرىشتى. خىزمەتكە قاتناشقان سەككىز يىلدىن بۇيان «ئىلغار خىزمەتچى» ، «ئىلغار قاتناش ساقچى كادىرى» بولۇپ باھالىنىپ، ناھىيە ۋە قاتناش ساقچى چوڭ ئەترىتى تەرىپىدىن يەتتە قېتىم، 1994 - ،1995- يىللىرى ئوبلاست تەرىپىدىن ئۇدا ئىككى قېتىم تەقدىرلەندى ۋە مۇكاپاتلاندى.

گۈلقىز سەمەت ئەجرى بىلەن تاپتى ھۆرمەت

سۈرەتلىك خەۋەر

مارالبېشى ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسى تىجارەت بۆلۈمىنىڭ كاسسىرى، ئىتتىپاق ئەزاسى گۈلقىز سەمەت 1988- يىلى خىزمەتكە قاتناشقاندىن بۇيان پارتىيىنىڭ پۇل مۇئامىلە سىياسەتلىرىنى تىرىشىپ ئۆگىنىپ، بەلگىلىمە، قائىدىلەرنى توغرا، تولۇق ئىجرا قىلىپ، مۇلازىمەتلىك سۈپىتى، پاك - دىيانەتلىك بولۇش، مەدەنىيەتلىك ئىش بېجىرىشتە باشقىلارغا ئۈلگە بولدى، خىزمەتتە مۇلازىمەتلىك كارتوچكىسى تۈزۈمىنى ئىجرا قىلىپ، مۇئامىلىدارلارنىڭ نازارىتىنى ئاڭلىق قوبۇل قىلدى. ئۇلارنىڭ پۇل مۇئامىلە خىزمىتىگە بەرگەن تەنقىد، پىكىر - تەلەپلىرىنى سەمىمىيلىك بىلەن قوبۇل قىلدى ھەمدە ئارتۇق چىققان پۇللارنى ئۆز ئىگىلىرىگە قايتۇرۇپ، مۇئامىلىدارلارنىڭ ئىشەنچىسىگە ئېرىشتى. ئىدارە چۈشۈرگەن يىللىق پىلانىنى ئاشۇرۇپ ئورۇنداپ كەسپداشلىرىغا ئۈلگە بولدى. گۈلقىز سەمەت ئەنە شۇنداق ئەجىر قىلغانلىقتىن، 1988- يىلدىن بۇيان ئۈچ قېتىم ناھىيە ۋە ئۆز ئورنى تەرىپىدىن «ئىلغار خىزمەتچى» بولۇپ تەقدىرلەندى.

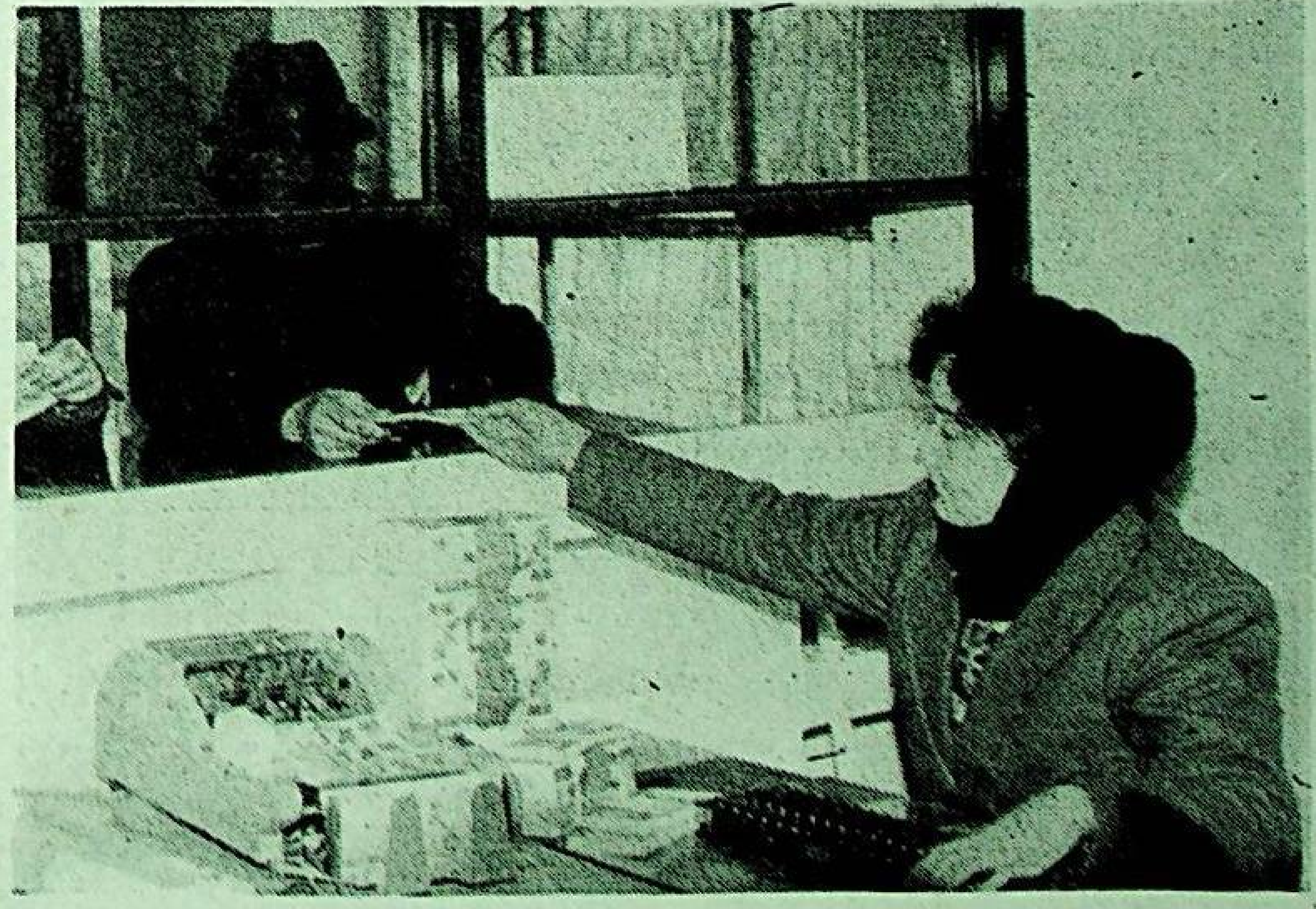

سۈرەتتە: گۈلقىز سەمەت خىزمەت ئۈستىدە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت** فوتوسى ۋە خەۋىرى

جۇڭگو شىئەن ئىختىساس ئىگىلىرى بازىرى ئېچىلدى

لى پېڭ زۇڭلى بېغىشلىما يېزىپ تەبرىكلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شىئەن، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو شىئەن ئىختىساس ئىگىلىرى بازىرى بۈگۈن چۈشتىن ئىلگىرى شەنشى سانائەت كۆرگەزمىخانىسىدا داغدۇغىلىق ئېچىلدى. بۇ ئىختىساس ئىگىلىرى بازىرىنىڭ قۇرۇلغانلىقى ئېلىمىزدە رايون خاراكتېرلىك ئىختىساس ئىگىلىرى بازىرىنىڭ مۇكەممەللىشىۋاتقانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ. لى پېڭ زۇڭلى بۇ بازارغا «شىئەن ئىختىساس ئىگىلىرى بازىرىنى غەربىي شىمالنىڭ ئىقتىسادىنى گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇڭلار» دەپ بېغىشلىما يېزىپ بەردى.

جۇڭگو شىئەن ئىختىساس ئىگىلىرى بازىرىنى دۆلەت كادىرلار مىنىستىرلىكى، شەنشى ئۆلكىلىك خەلق ھۆكۈمىتى، شىئەن شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتى بىرلىكتە قۇرغان، ئۇ شېنياڭ، تيەنجىن، شاڭخەي، گۇاڭجۇ، ۋۇخەن، چېڭدۇ قاتارلىق ئالتە رايون خاراكتېرلىك ئىختىساس ئىگىلىرى بازىرى ئېچىلغاندىن كېيىنكى دۆلەت دەرىجىلىك 7 - رايون خاراكتېرلىك ئىختىساس ئىگىلىرى بازىرى. ئۇ ئەندىزىسى يېڭى، رايون خاراكتېرى كۈچلۈك، ئۇچۇرلىرى تورغا قوشۇلۇشتەك ئۈستۈنلۈكى بىلەن ئوتتۇرا، غەربىي قىسىم رايوندىكى ئىختىساس ئىگىلىرى بايلىقىدىن پايدىلىنىشنى ئىلگىرى سۈرۈپ، غەربىي شىمال رايونىنىڭ ئىقتىسادىنىڭ گۈللىنىشىگە تۈرتكە بولىدۇ.

دۆلەت كادىرلار مىنىستىرلىكىنىڭ مۇئاۋىن مىنىستىرى جاڭ شۈجۈڭ مۇنداق دېدى: رايون خاراكتېرلىك ئىختىساس ئىگىلىرى بازىرى ئېلىمىز ئىختىساس ئىگىلىرى بازارلىرىنىڭ تايانچىسى ۋە باشلامچىسى بولۇپ، مەملىكەت بويىچە ئىختىساس ئىگىلىرى بازار سىستېمىسىنىڭ تەرەققىياتىنى ۋە مۇكەممەللىشىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم رول ئوينايدۇ. ھازىر ئېلىمىزدە رايون خاراكتېرلىك ئىختىساس ئىگىلىرى بازىرىنىڭ قۇرۇلمىسى شەكىللىنىپ بولدى. بۇنىڭدىن كېيىنكى ئاساسلىق خىزمەتلەر تورلۇق باشقۇرۇش تۈزۈملىرىنى ئورنىتىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش، رايون خاراكتېرلىك ئىختىساس ئىگىلىرى بازارلىرىنىڭ تەسىر كۆرسىتىش رولىنى جارى قىلدۇرۇش، مۇلازىملىق ساھەسىنى كېڭەيتىش، مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش، ئۇچۇر بىرلەشمە تورىنى كۈچەيتىش، مەملىكەت بويىچە بىرلىككە كەلگەن، ئېچىۋېتىلگەن، رىقابەتمۇ بولغان، تەرتىپلىك ئىختىساس ئىگىلىرى بازىرىنىڭ شەكىللىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 22 - يىغىنى يېپىلدى

(بېشى 1 - بەتتە)

خەلق ھۆكۈمەتلىرى ئېنقلاش خىزمىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، قانۇن ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي ئاپپاراتلارنى ئىچكى جەھەتتىن تەرتىپكە سېلىپ ۋە قانۇن ئىجرا قىلغۇچى قوشۇن قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، قانۇن ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي ئاپپاراتنى قانۇن ئىجرا قىلىش ئاساسى، ۋەزىپىسى ۋە مەسئۇلىيەت دائىرىسىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، قانۇننى ديانەتلىك، ئۈنۈملۈك ئىجرا قىلغۇچى قوشۇننى تىرىشىپ بەرپا قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مەمۇرىي قانۇن ئىجرا قىلىش خىزمىتىنى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈشى كېرەك.

ئۇ يەنە مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرى ۋە ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى پائال ھەرىكەتكە كېلىپ، مەمۇرىي جازا قانۇنى ھەققىدىكى تەشۋىق، تەربىيىنى كەڭ، چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ، ئۇنى يولغا قويۇشنىڭ تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلەپ، مەمۇرىي جازا قانۇنىنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزدا ئەتراپلىق ئىجرا قىلىنىشىغا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، مۇشۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ، 3 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش پىلانى ۋە تۈرلۈك ئىشلارنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىياسىي، ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئىشلىرىنى پەيدىنپەي قانۇنچىلىق ئىزىغا سېلىش كېرەك.

يىغىنغا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىرىدىن شى فۇپېڭ، يۈسۈپ مۇھەممەدى، تۆربايىر، ماسۇنلياڭ، غوجىخان ھاكىموف، ئامىنە غاپپار، قادىس، سۈي گۇاڭخۇا ۋە باش كاتىپ مۇھەممەت ئىسمائىل قاتناشتى.

ئاپتونوم رايونلۇق يۇقىرى خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ باشلىقى ئابدۇرېھىم قادىر، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ باش تەپتىشى مۇھەممەت يۈسۈپ، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى ماھنۇر قاسىم يىغىنغا سىرتتىن قاتناشتى.

مىس مېدالغا ئېرىشكەن ماھىرلىرىمىز

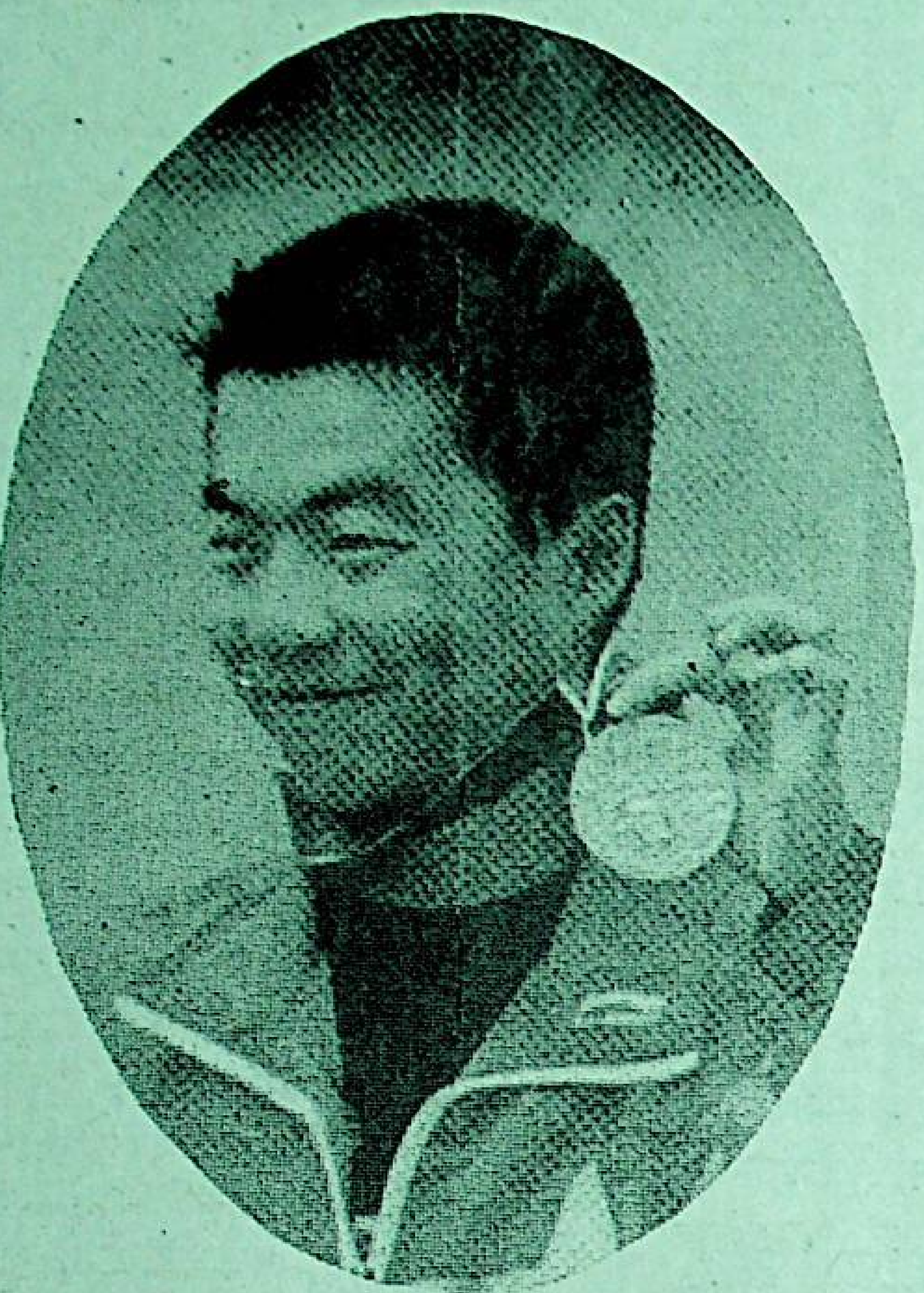

قارىغا ئېتىش تەنھەرىكەتچىمىز جاڭ بىڭ ئەرلەرنىڭ كۆپ يۈرۈنلۈشلۈك قوش ئۇچار تەخسە ئېتىش مۇسابىقىسىدە مىس مېدالغا ئېرىشتى.

جۇڭگو ئاياللار سۇ ئۈزۈش كوماندىسى 100×4 مېترغا كۈچ ئۇلاپ ئارىلاشما ئۈزۈش مۇسابىقىسىدە مىس مېدالغا ئېرىشتى.

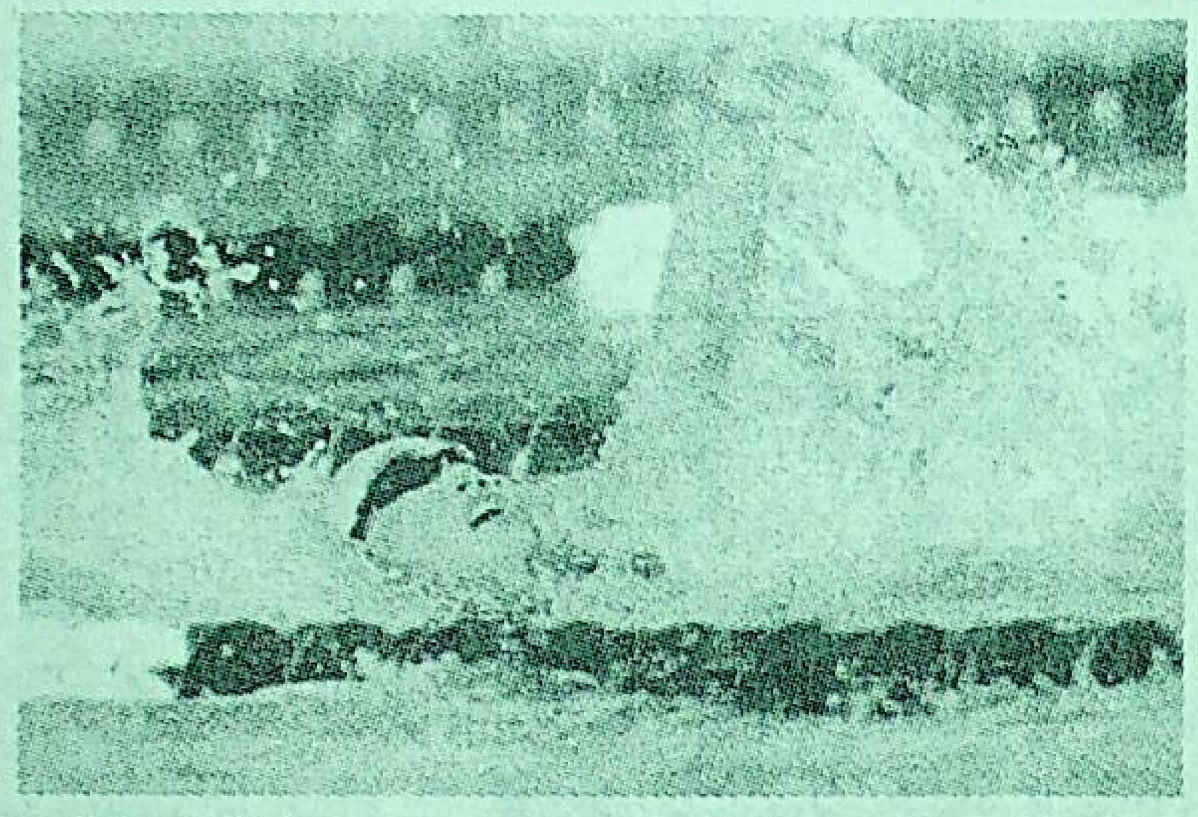

لىن لى ئاياللارنىڭ شەخسلەر بويىچە 200 مېترغا ئارىلاشما ئۈزۈش مۇسابىقىسىدە مىس مېدالغا ئېرىشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئېلىمىز خەلقى ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىگە قاتناشقان ئەزىمەتلىرىمىزگە كۆڭۈل بۆلمەكتە

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 24- ئىيۇل تېلېگراممىسى. 26 - نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى باشلانغان تۆت كۈندىن بۇيان، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن ۋە پۈتۈن مەملىكەت خەلقى تەنتەربىيە ئەزىمەتلىرىمىزگە ناھايىتى كۆڭۈل بۆلدى. بۇ، جۇڭگو ئەزىمەتلىرىگە ناھايىتى زور ئىلھام بولدى. جۇڭگو ئەزىمەتلىرى ھەر قېتىم چېمپىيونلۇققا ئېرىشكەن ۋە دۇنيا رېكورتىنى بۇزغاندا مەركەز رەھبەرلىرى، دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى ۋە شۇ تەنھەرىكەتچى تۇرۇشلۇق ئۆلكە، شەھەر، ناھىيىلەرنىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى ۋە خەلق ئاممىسى دەرھال تەبرىك تېلېگراممىسى ئەۋەتىپ، ئۇلارنى غەيرەت ئۈستىگە غەيرەت قىلىپ، تېخىمۇ ياخشى نەتىجىلەرگە ئېرىشىشكە ئىلھاملاندۇردى. چەت ئەللەردىكى جۇڭگو مۇھاجىرلىرى، چەت ئەللەردە ئوقۇۋاتقان جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلارمۇ تەنتەربىيە ئەزىمەتلىرىمىزگە ھەممە تەرەپتىن غەمخورلۇق قىلىۋاتىدۇ.

ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى خەۋەرلىرى

Atlanta 1996

(بېشى 1 - بەتتە)

زارلىنىپ كەتمەي، ھەرىكەتكە كېلىپ ئۇنى ئۆزگەرتىشىمىز لازىم» دېدى. ئۇ كۆپچىلىككە

يىللاردىن 90- يىللارغىچە كۆپ قېتىم «مەملىكەت بويىچە ئىلغار مېتېئورولوگىيە پونكىتى» بولۇپ باھالاندى.

تاڭگولا تېغىدىكى تۆھپىكار ئوغلان

يۇقىرى بوران چىقىدۇ، شامالنىڭ يۇقىرى

كۆزىتىش ۋاقتىمۇ بولۇپ قالغانىدى، چىن

تولدۇرۇلدى. ئەگەر مەنمۇ، سەنمۇ كەتسەك دېسەك، «دۇنيادىكى بۇ ئۇنجى مېتېئورولوگىيە پونكىتى» مەۋجۇت بولامدۇ - يوق؟ بىز پارتىيە ۋە خەلق ئىشلىرىدا ھەرگىز بوشلۇق

چاڭدۇ مېتېئورولوگىيە ئىستانسىسى - يېڭى جۇڭگونىڭ شىزاڭدا قۇرغان تۇنجى مېتېئورولوگىيە ئىستانسىسى ئىدى. چېن

زارلىنىپ كەتمەي، ھەرىكەتكە كېلىپ ئۇنى ئۆزگەرتىشىمىز لازىم» دېدى. ئۇ كۆپچىلىككە باشلامچىلىق قىلىپ تاش ئېلىپ كېلىپ ئۆي سالدى. 1972- يىلى 8 - ئايدا بۇ يەردە يەتتە ئېغىز تاش ئۆي قەد كۆتۈردى.

چېن جىنشۈي تۆت يىل ئولتۇرغان چېدىر ۋە ئۈچ يىل ئولتۇرغان گەمە بىلەن خوشلىشىپ كۆپچىلىك بىلەن بىرلىكتە يېڭى ئۆيگە كۆچۈپ كىردى.

مېتېئورولوگىيە پونكىتىدىكىلەر ئىچىدىغان سۇ يىراق بولغانلىقتىن، چېن جىنشۈي ۋە ئۇنىڭ سەپداشلىرى 1978 - يىلى 5 - ئايدا مېتېئورولوگىيە پونكىتى ئەتراپىدىكى تاغ باغرىدا قۇدۇق كولىدى، قۇدۇقنىڭ سۈيى سۈزۈك ھەم تاتلىق بولۇپ، بۇ قۇدۇق ئىگىلىك ياراتقۇچىلارنىڭ تەر ئاققۇزۇش بەدىلىگە بارلىققا كەلگەن.

تاڭگولا تېغىغا بېرىپ باققان كىشىلەر: ئەندودا، تاڭگولا تېغىدا خىزمەتنى داۋاملاشتۇرالىغان كىشىنى پىداكارلىق كۆرسەتكەن، تۆھپە قوشقان، دەپ ھېسابلاشا بولىدۇ، دېيىشىدۇ، چېن جىنشۈي ئەنە شۇنداق شارائىتى ناچار بولغان «دۇنيادىكى 1 - مېتېئورولوگىيە پونكىتى»دا ئۇدا 16 يىل ئىشلىدى!

ئەندۇ مېتېئورولوگىيە پونكىتى 60 - «مەملىكەت بويىچە ئىلغار مېتېئورولوگىيە پونكىتى» بولۇپ باھالاندى.

چېن جىنشۈي مۇنداق دەيدۇ: مېتېئورولوگىيە كۆزىتىش خادىملىرىنىڭ خىزمىتى ئاددىي ، مۇھىتى ناچار، تۇرمۇشى جاپالىق، شىزاڭدا تېخىمۇ جاپالىق. لېكىن بۇ خىزمەتكە، دۆلەت، خەلق ئېھتىياجلىق. مىليونلىغان كىشىلەرنىڭ مېتېئورولوگىيىگە بولغان ئېھتىياجىنى چۈشەنگەندىلا، خىزمەت ھەرقانچە جاپالىق بولسىمۇ ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن ئىشلەپ كەتكىلى بولىدۇ.

ھەر بىر مېتېئورولوگىيە سانلىق مەلۇماتىنى توغرا، خاتاسىز كۆزىتىپ خاتىرىلەش — مېتېئورولوگىيە خادىملىرىنىڭ مەسئۇلىيىتى، ئۇزاق يىللار سانلىق مەلۇماتلارنىڭ بىرەرسىنىڭ چۈشۈپ قالماسلىقىغا، خاتاسىز بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىنسا، بۇ قالتىس نەتىجە ھېسابلىنىدۇ. چېن جىنشۈي 1976 - يىلدىن 1977- يىلغىچە ئۇدا 188 قېتىم نۆۋەتچىلىك قىلىپ، ھەر قېتىم نۆۋەتچىلىك قىلغاندا ھەر بىر سوتكىدا تۆت قېتىم كۆزىتىپ، شۇنچە كۆپ سانلىق مەلۇماتنىڭ بىرەرسىنىمۇ خاتا خاتىرىلەپ قويمىدى.

ئەندونىڭ تەبىئىي شارائىتى ئىنتايىن ناچار، يىللىق ئوتتۇرىچە تېمپېراتۇرىسى $-3^{\circ}C$ ، بىر يىلنىڭ 200 نەچچە كۈنىدە سەككىز بالدىن يۇقىرى بوران چىقىدۇ، شامالنىڭ يۇقىرى سۈرئىتى 40 مېتىر سېكۇنتتىن ئاشىدۇ. قارا بوران چىققاندا كۈندۈزى ئۆي شام بىلەن يورۇتۇلىدۇ، كۆزىتىپ خاتىرىلەشتە قول چىرىغى ئىشلىتىلىدۇ.

چېن جىنشۈي ھەر قېتىم قاتتىق بوران چىققاندا ھەر سائەتتە بىر قېتىم كۆزىتىش مەيدانىغا بېرىپ، خاتىرىلەش ئەسۋابى ۋە تېمپېراتۇرا - نەملىك كۆرسىتىش ئەسۋابى قاتارلىق ئەسۋابلاردىكى ئەھۋاللارنى تەكشۈرۈپ كەلدى. مېتېئورولوگىيە ھادىسىلىرىدىكى ئۆزگىرىشلەرنى، جۈملىدىن سائەت نەچچەدىن نەچچە مىنۇت ئۆتكەندە بوران چىقتى، قار يېغىشقا باشلىدى، سائەت نەچچەدىن نەچچە مىنۇت ئۆتكەندە بوران، قار توختىدى دېگەندەك ئەھۋاللارنى ۋاقتىدا خاتىرىلەپ ماڭدى ،كۈنىگە 13 - 14 سائەتتىن ئىشلىدى.

1973 - يىلى 2 - ئاينىڭ مەلۇم بىر كۈنى، ئەندودا كەم كۆرۈلىدىغان قارا بوران چىقتى، ئەھۋال جىددىي بولۇپ، مېتېئورولوگىيە پونكىتىدىكى ئالتە يولداش مەسلىھەتلىشىۋالغاندەك دېجورنىلىك ئىشخانىسىغا يىغىلىشىپ كىرىشتى. بۇ چاغدا سىرتنى گۈگۈم باسقان بولۇپ، كۆزىتىش ۋاقتىمۇ بولۇپ قالغانىدى، چېن جىنشۈي: «مەن بارايى!» دەپلا يۈگۈرۈپ ئۆلچەش مەيدانىغا باردى، قاتتىق بوران قۇم-شېغىللارنى چېن جىنشۈينىڭ يۈزىگە ئۇردى، ئۇ دەلدەڭشىپ تۇرالماي قالسىمۇ، ئەسۋابتىن «ئاپتوماتىك خاتىرىلەنگەن قەغەز»نى ئېلىپ قوينىغا سېلىپ يايتىپ كەلدى.

1974 - يىلى قاتتىق سوغۇق بولغان بىر كۈنى، ئون نەچچە بال قاتتىق بوران چىقىپ، خادا بېشىدىكى شامال ئۆلچەش ئەسۋابىدىن كاشىلا چىقتى. بىر قېتىملىق كۆزىتىشكە دەخلى يەتكۈزۈلسە، بىر قېتىملىق ۋەقە سادىر بولغان ھېسابلىناتتى، ئۇنى مەڭگۈ تولدۇرغىلى بولمايتتى. چېن جىنشۈي ئۆيدىن يۈگۈرۈپ چىقىپ، ئون نەچچە مېتىر ئېگىز خادىغا ياماشتى. ئادەتتە بۇ خادىغا چىقىش ناھايىتى تەس ئىدى، چېن جىنشۈي بوراندا خادىدىن يىقىلىپ چۈشۈشكە تاس قالسىمۇ، ئاخىرى ئاز - ئازدىن سىلجىپ ئۆرلەپ ئەسۋابنى رېمونت قىلىپ، ۋەقە سادىر بولۇشنىڭ ئالدىنى ئالدى . بۇنداق مىساللار ناھايىتى كۆپ .

مېتېئورولوگىيە ساھەسىدىكى ئەربابلار مۇنداق دەيدۇ : چىڭخەي - شىزاڭ ئېگىزلىكى بىلەن جەنۇبىي قۇتۇپ ، شىمالىي قۇتۇپ - يەر شارىنىڭ «ئۈچ قۇتۇپى» ، بۇ قۇتۇپ رايونلىرىنىڭ مېتېئورولوگىيە كۆزىتىش سانلىق مەلۇماتلىرى يەر شارى ھاۋا كىلىماتىنىڭ سىرىنى ئېچىشتا مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە . ئەندو مېتېئورولوگىيە پونكىتى «ئېگىز قۇتۇپ » دەپ ئاتىلىدىغان چىڭخەي - شىزاڭ ئېگىزلىكىدىكى ئەڭ ئېگىز مېتېئورولوگىيە نۇقتىسى بولۇپ ، بۇ يەرنىڭ ھاۋارايى توغرىسىدىكى ئەمەلىي سانلىق مەلۇماتى يەر شارىنىڭ ئوتتۇرا ، ئۇزاق مەزگىللىك مېتېئورولوگىيىسىدىن ئالدىن مەلۇمات بېرىش، مېتېئورولوگىيە ئىلمىي تەتقىقاتىدا ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە . شۇڭا ئەندو مېتېئورولوگىيە پونكىتى قۇرۇلغان كۈندىن ئېتىبارەن ، پۈتۈن دۇنيادىكى مېتېئورولوگىيە خادىملىرى ئۇنىڭغا كۆز تىكىپ كەلدى.

جۇڭگونىڭ مېتېئورولوگىيە پەن - تېخنىكا خادىملىرى بۇ مېتېئورولوگىيە پونكىتى ئۈچۈن غايەت زور قۇربان بەردى ھەم قىممەتلىك ماتېرىياللارنى ئالدى.

مېتېئورولوگىيە پونكىتى تەرەققىي قىلىپ، بارا - بارا ئادەم كۆپەيدى. چېن جىنشۈي «ئۆزۈم پونكىت باشلىقى ھەم پارتىيە ئەزاسى بولغانلىقىم ئۈچۈن ، باشلامچىلىق رول ئوينىشىم كېرەك» دەپ ئويلىدى ۋە شۇنداق ئىشلىدى.

ئۇ ئىشداشلىرىغا: ئىگىلىك يارىتىش تەس، ئۇنى قوغدىماق تېخىمۇ تەس، بۇ جاينىڭ مېتېئورولوگىيە ئىشلىرىدىكى بوشلۇقنى تەسلىكتە پونكىتى » مەۋجۇت بولالمدۇ - يوق ؟ بىز پارتىيە ۋە خەلق ئىشلىرىدا ھەرگىز بوشلۇق قالدۇرماسلىقىمىز لازىم ، دەپ تەربىيە بېرىپ تۇردى. ئۇنىڭ باشلامچىلىقىدا سەپداشلىرى مۇقىم ئىشلەپ ، خىزمەتنى ئىلگىرى سۈردى. ئەمما شىزاڭدا 20 نەچچە يىل كۈرەش قىلىپ، كۆپ خىل ئېگىزلىك كېسەللىكلىرىگە گىرىپتار بولغان چېن جىنشۈي 1981- يىلى ئۆز يۇرتى— جېجياڭ ئۆلكىسىنىڭ لىنئەن ناھىيىسىگە يۆتكىلىپ كەتتى. لېكىن ئۇزاق ئۆتمەي شىزاڭنىڭ ئۇنىڭغا ھاجىتى چۈشتى

شىزاڭ ئاپتونوم رايونلۇق مېتېئورولوگىيە ئىدارىسى ئىختىساسلىق كىشىلەرنى قوبۇل قىلىش ئۈچۈن ، گېزىت- ژۇرناللاردا تەكلىپ قىلىش ئېلانى بەرگەن، ئەمما بىر يىلدىن كۆپرەك ۋاقىت ئۆتكەن بولسىمۇ ، بارىدىغان ئادەم چىقماي، بۇنداق ئادەملەرنى ئىلگىرى شىزاڭدا ئىشلىگەن ئىچكى جايلاردىكى يولداشلاردىن تېپىش زۆرۈرىيىتى تۇغۇلغان ، چېن جىنشۈي ئۇلار ئويلاشقان 1 - نامزات بولغانىدى .

شىزاڭ ئاپتونوم رايونلۇق مېتېئورولوگىيە ئىدارىسىنىڭ بىر رەھبىرى 1988 - يىلى 8- ئايدا لىنئەن ناھىيىسىگە باردى . چېن جىنشۈينى تەكلىپ قىلغىلى بولارمۇ ؟ بۇ ھەقتە ئۇنىڭ كۆڭلىدە سان يوق ئىدى. چۈنكى ئۇلار بىر نەچچە ئاي ئىلگىرى خاڭجۇغا بارغاندا، جېجياڭ ئۆلكىلىك مېتېئورولوگىيە ئىدارىسىدىكىلەرنىڭ: «چېن جىنشۈي شىزاڭدا 25 يىل ئىشلىدى ، ياشقىمۇ چوڭ بولۇپ قالدى. ئۇنىڭ ئۈستىگە ئەمدىلا رەھبەرلىك ۋەزىپىسىگە تەيىنلەندى ، يەنە شىزاڭغا بار دېيىشكە كۆڭلىمىز ئۇنىمايدۇ» دېگەنلىكىنى ئاڭلىغانىدى

شىزاڭ ئاپتونوم رايونلۇق مېتېئورولوگىيە ئىدارىسىنىڭ رەھبىرى بىر مۇنچە سۆزلەرنى قىلغاندىن كېيىن ، چېن جىنشۈينىڭ كۆڭلى يۇمشاپ قالدى . كەسىپ، ئائىلە ، دۇنيانىڭ ئۆگزىسى، چاڭجياڭ دەرياسىنىڭ جەنۇبىدىكى سۇ يۇرتى دېگەنلەر ئىچىدە ، ئۇنىڭ قەلب تارازىسى ۋەتەننىڭ ئېھتىياجىغا مايىل بولدى. ئۇ: شىزاڭ — مېنىڭ 2 - يۇرتۇم، شىزاڭدا مېنىڭ كەسپىم بار، شىزاڭنىڭ زېمىنى ۋە خەلقى مېنى بېقىپ يېتىشتۇردى ، شىزاڭغا ئېھتىياجلىقكەنمەن ، مەنمۇ شىزاڭدىن ئايرىلىپ كېتەلمەيمەن ، دېدى.

دۆلەت بايرىمى ئۆتۈپ ، چېن جىنشۈي شىزاڭ ئاپتونوم رايونلۇق مېتېئورولوگىيە ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ماشىنىلىقىنىڭ ئىشخانىسىدا پەيدا بولدى . چېن جىنشۈي ئۆزىنى مەلۇم قىلغىلى كەلگەنىدى . تەشكىل ئۇنى لاساغا مىڭ نەچچە كىلومېتىر يىراقلىقتىكى چاڭدۇغا - شىزاڭنىڭ ئەڭ شەرقىدىكى رايونغا ئەۋەتتى .

مېتېئورولوگىيە ئىستانسىسى ئىدى . چېن جىنشۈي ۋەزىپىگە تەيىنلەنگەندىن كېيىن ، نۇرغۇن ئورۇنلارغا بېرىپ ، ئاساسىي قاتلام مېتېئورولوگىيە پونكىتلىرىدا ئۇنىۋېرسال تېخنىكا ئۆزگەرتىش ئۈچۈن مەخسۇس مەبلەغ ھەل قىلىپ ، «2 - قېتىملىق ئىگىلىك يارىتىش» نى باشلىدى.

1989- يىلى لولۇڭ ناھىيىلىك مېتېئورولوگىيە پونكىتىدا ئۆزگەرتىش ئېلىپ بېرىلغاندا ، چېن جىنشۈي ئۇ يەردە ئىككى ئايدىن ئارتۇق تۇرۇپ ، ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشى پۈتتۈنلەي پۈتكەندىن كېيىن ئاندىن ۋىلايەتكە قايتتى.

1990 - يىلى ۋىلايەتلىك مېتېئورولوگىيە ئىدارىسى ئۇنىۋېرسال ئۆزگەرتىش ئىشىنى قىلغاندا ، چېن جىنشۈي قۇرۇلۇش باشلاشتىن ئىلگىرىكى تەييارلىق خىزمەتلىرى بىلەن ئالدىراش بولۇۋاتاتتى، ئۇ ئاپتونوم رايونلۇق مېتېئورولوگىيە ئىدارىسى لىنئەن ناھىيىلىك مېتېئورولوگىيە ئىدارىسى ئەۋەتكەن : «لىۋ شياۋيۈن ئوپېراتسىيە قىلىندى ، تېز قايتىپ كېلىڭ» دېگەن تېلېگراممىنى تاپشۇرۇۋېلىپ، ئىستانسىنىڭ خىزمەتلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ قويۇپ ، ئالدىراپ لىنئەنگە قايتتى . ئۇ كەلگەندە، ئايالى لىۋ شياۋيۈننىڭ دوختۇرخانىدا ياتقىنىغا ئون نەچچە كۈن بولغانىدى.

1993 - يىلى 2 - ئايدا چاڭدۇ ۋىلايەتلىك مېتېئورولوگىيە ئىستانسىسىنىڭ زاڭزۇ باشلىقى سىرىن دۇنجۇ ئۆزى ۋە باشقا ئىستانسا رەھبەرلىرىنىڭ ئەمدىلا رەھبەرلىك ئورنىغا چىققانلىقىنى ، ئىستانسىدىكى خىزمەتلەرنىڭ كۆپلىكىنى ئويلىشىپ ، يۇقىرى دەرىجىلىك تەشكىلدىن :«چېن جىنشۈينىڭ يەنە بىر قېتىم شىزاڭغا كېلىپ ئىشلىشى»نى تەلەپ قىلدى . شىزاڭغا ياردەم بېرىش ۋەزىپىسىنى ئەمدىلا ئاياغلاشتۇرۇپ لىنئەن ناھىيىسىگە قايتىپ كەلگەن چېن جىنشۈي يەنە بىر قېتىم چاڭدۇ ۋىلايەتلىك مېتېئولوگىيە ئىستانسىسىغا كېلىپ، ئىستانسا پارتكومىنىڭ شۇجىلىقىنى ئۈستىگە ئالدى .

1995 - يىلى چېن جىنشۈي 3 - قېتىم شىزاڭغا باردى . ئۇ ئاپتونوم رايونلۇق مېتېئورولوگىيە ئىدارىسى پارتگورۇپپىسىغا خەت يېزىپ ، ئۆز كۆڭلىنى مۇنداق دەپ ئىزھار قىلدى :

«مەن ئۆمرۈمدە شىزاڭغا ئۈچ قېتىم كېلىپ، شىزاڭدا 33 يىل ئىشلىدىم، ھازىر سالامەتلىكىم يارىمەيدىغان بولۇپ قالدى .ئاڭلىشىمچە،ئىدارە مېنى يەنە شىزاڭنىڭ شىمالىغا ئەۋەتمەكچى بولۇۋېتىپتۇ ، مەنمۇ بېرىشنى خالايمەن ، ئۇ جاي مېنىڭ كونا يۇرتۇم ...»

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

(بېشى 1 - بەتتە)

يىلى 5 - ئايدا 243 مىڭ يۈەن ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش مەبلىغىگە باشقا تۈرلەرنىڭ مەبلىغىنى قوشۇپ 397 مىڭ يۈەنگە پىكاپ سېتىۋالغان، قەشقەر ۋىلايەتلىك ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتى قارار چىقىرىپ، فەن بىڭچىڭە پارتىيە ئىچىدە قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇش جازاسى بېرىپ، ئۇنىڭ پارتىيە ئىچى - سىرتىدىكى ۋەزىپىسىنى ئېلىپ تاشلىدى، ئىمىنخان مەھەممەتكە پارتىيە ئىچىدە قاتتىق ئاگاھلاندۇرۇش جازاسى بەردى. 3. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ خاڭجۇدىكى ساناتورىيىسىنىڭ باشلىقى، پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى جۇ شىنجياڭ 1988 - يىلى 2 - ئايدىن 1994 - يىلى 5 - ئايغىچە ساناتورىيىنىڭ بىناسىنى سالدۇرۇش مەزگىلىدە خىزمەتتىكى قولايلىقتىن پايدىلىنىپ، 16 قېتىمدا 120 مىڭ يۈەن پارا ئالغان، ئومۇمىنىڭ 6800 يۈەن پۇلىغا خىيانەت قىلغان، قانۇن ئورگانلىرى ئۇنىڭغا قانۇن بويىچە مۇددەتلىك 13 يىللىق قاماق جازاسى بېرىپ، سىياسىي ھوقۇقىدىن ئىككى يىل مەھرۇم قىلدى. 4. جۇڭگو خەلق سۇغۇرتا شىركىتى تارباغاتاي ۋىلايەتلىك تارماق شىركىتى پارتگورۇپپىسىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى، شىركەتنىڭ مۇئاۋىن جىڭلىسى ۋاڭ مىڭچېڭ، پارتگورۇپپىسىنىڭ ئەزاسى، شىركەتنىڭ مۇئاۋىن جىڭلىسى لى لىۋيى، پارتگورۇپپىسىنىڭ ئەزاسى، ئىنتىزام تەكشۈرۈش گورۇپپىسىنىڭ باشلىقى رېن شياۋۋۇ قاتارلىقلار 1996 - يىلى 3 - ئايدا خىزمەت مۇناسىۋىتى بىلەن ئاساسىي قاتلامغا بارغاندا ئومۇمنىڭ 7036 يۈەن پۇلىنى خەجلەپ، تانسىخانىدا تانسا ئوينىغان، ئاپتونوم رايونلۇق شۆبە سۇغۇرتا شىركىتى ئۇلارغا ئايرىم - ئايرىم ھالدا مەمۇرىي ئىنتىزام جازاسى بەردى. 5. ئاپتونوم رايونلۇق سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى بازار باشقارمىسىغا قاراشلىق چېگرىدىن چىقىرىلىدىغان تاۋارلارغا كىنىشكا بېجىرىش ئىشخانىسىنىڭ كادىرى ۋاڭ سەيشا خىزمەتتىكى قولايلىقتىن پايدىلىنىپ، 1993- يىلدىن 1995 - يىلى 12 - ئايغىچە 17 ئورۇندىن 400 مىڭ يۈەن پارا ئالغان، بۇ دېلو قانۇن - ئورۇنلىرى تەرىپىدىن جىددىي تەكشۈرۈلمەكتە. 6. قىزىلسۇ ئوبلاستلىق تاشقى ئىشلار ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى يۇنۇس 1992 - يىلدىن باشلاپ باشقىلار بىلەن بىرلىشىپ، پاسپورت بېجىرگىلى كەلگەنلەردىن كۆپ قېتىم، كۆپ مىقداردا پۇل پارا ئالغان. 7. ئۈرۈمچى شەھەرلىك سودا - سانائەت بانكىسى تېخنىكا ئۆزگەرتىش ئامانەت قەرز بۆلۈمىنىڭ سابىق مۇئاۋىن باشلىقى لىۋ جيەنچياڭ قەرز پۇل بېرىشنى بېجىرىش جەريانىدا باشقىلاردىن 110 مىڭ يۈەن خەلق پۇلى، 1400 دوللار، ئۈچ دانە كۆچمە تېلېفون، ئىككى چاقىرغۇ ئاپپاراتى پارا ئالغان، بۇ دېلونى تەكشۈرۈش جەريانىدا ئۇنىڭغا چېتىشلىق 12 كىشى پاش بولدى، ئۇلارغا چېتىلغان ئىقتىسادىي سومما 600 مىڭ يۈەندىن ئاشىدۇ. 8. ئاپتونوم رايونلۇق كادىرلار نازارىتى تەربىيىلەش باشقارمىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى لىۋ فاگېن 1995- يىلى 3- ئايدا يەنە بىر خادىم بىلەن بىرلىشىپ، ئاپتونوم رايونلۇق كادىرلار نازارىتىنىڭ ساختا ھۆججىتىنى ياساپ، ھوقۇقنى قالايمىقان ئىشلىتىپ، ئالدامچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىپ، جەمئىيەتتە ئىنتايىن يامان تەسىر پەيدا قىلغان. ھازىر بۇ دېلو كادىرلار نازارىتىدە ئىلگىرىلەپ تەكشۈرۈلمەكتە.

شىنجاڭ گېزىتى

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش
نومۇرى: CN 65 — 0002 / Z
(ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57)
«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (بۇ سان ئالتە بەت)

新疆日报
（维文）

1996 - يىل
ئىيۇل
29
دۈشەنبە

باش شۇجى جياڭ زېمىن تاڭشەننى كۆزدىن كۆچۈرگەندە مۇنداق دېدى:

يېڭى تاڭشەن سوتسىيالىزمنىڭ ئەۋزەللىكىنى تولۇق نامايان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تاڭشەن، 27 - ئىيۇل خەۋىرى. تاڭشەندە يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشنىڭ ۋە يېڭى تاڭشەن قۇرۇلغانلىقىنىڭ 20 يىللىقى خاتىرىلىنىۋاتقان كۈنلەردە، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ باش شۇجىسى، دۆلەت رەئىسى، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ رەئىسى جياڭ زېمىن مۇشۇ ئاينىڭ 26 - كۈنى تاڭشەندە خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈردى. ئۇ بۇ ھەقتىكى دوكلاتنى ئاڭلىغاندىن كېيىن مۇنداق دېدى: تاڭشەننىڭ يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشتىكى تىللاردا داستان بولغۇدەك ئىش-پائالىيەتلىرى، يېڭى تاڭشەننىڭ تېز قەد كۆتۈرۈشى ۋە تاڭشەن خەلقىنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە قۇرۇلۇش داۋامىدا قولغا كەلتۈرگەن كۆرۈنەرلىك مۇۋەپپەقىيەتلىرى كىشىلەرگە جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىكىدە، پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەر مىللەت خەلق بىر نىيەتتە ئىتتىپاقلىشىپ، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىپ، سوتسىيالىزم تۈزۈمىنىڭ ئەۋزەللىكىنى تولۇق جارى قىلدۇرسا، ھەرقانداق قىيىنچىلىق ۋە خېيىم - خەتەرنى يەڭگىلى بولىدىغانلىقىنى، دۇنيادا ھەرقانداق مۆجىزىنى يارىتالى بولىدىغانلىقىدىن ئىبارەت تارىخىي ھەقىقەتنى يەنە بىر قېتىم نامايان قىلىپ بەردى.

يولداش جياڭ زېمىن مۇشۇ ئاينىڭ 26- كۈنى چۈشتىن بۇرۇن مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ ۋەننيەن، خېبېي ئۆلكىلىك پارتكومنىڭ شۇجىسى چېڭ ۋېيگاۋ، ئۆلكە باشلىقى يې ليەنسۇڭ، بېيجىڭ ھەربىي رايونىنىڭ قوماندانى لى لەيجۇ ۋە تاڭشەن شەھىرى رەھبەرلىرىنىڭ ھەمراھلىقىدا، ئالدى بىلەن شەھەر مەركىزىي رايونغا جايلاشقان تاڭشەن يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش خاتىرە مۇنارىسى ئالدىغا گۈل سېۋىتى قويدى، ئۇنىڭدىن كېيىن تاڭشەن يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش خاتىرە سارىيىنى ئېكسكۇرىيە قىلدى. جياڭ زېمىن يەر تەۋرەشتە قازا تاپقان قېرىنداشلار ۋە يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇشتا باتۇرلۇق بىلەن پىداكارلىق كۆرسەتكەن قۇربانلارغا چوڭقۇر تەزىيە بىلدۈردى، يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش داۋامىدا غايەت زور تۆھپە قوشقان ئىشچىلار، دېھقانلار، ئازادلىق ئارمىيىنىڭ كوماندىر - جەڭچىلىرى ۋە كادىرلارغا ئالىي ئېھتىرام بىلدۈردى، شۇنداقلا تاڭشەن خەلقىنىڭ 20 نەچچە يىلدىن بۇيان يېڭى تاڭشەن قۇرۇش ۋە ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش داۋامىدا قولغا كەلتۈرگەن ئۇلۇغ مۇۋەپپەقىيەتلىرىنى چىن قەلبىدىن تەبرىكلىدى.

يولداش جياڭ زېمىن «سالامەتلىكنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش كەنتى» گە كېلىپ، يەر تەۋرەشتە بەختكە قارشى پالەچ بولۇپ قالغان مېيىپلەرنى يوقلىدى. چاقلىق ئورۇندۇقتا ئولتۇرغان سالامەتلىكنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش كەنتىنىڭ 20 نەچچە ئائىلىلىك ئاھالىسى كەنت ئېغىزىغا يىغىلىپ، باش شۇجى جياڭ زېمىننى قىزغىن ئالقىش ياڭرىتىپ قارشى ئالدى. جياڭ زېمىن ئۇلارنى ئىنتىپاقلىشىشقا، ئۆزئارا ياردەملىشىشكە، مېيىپلىك ئۈستىدىن غەلىبە قىلىشقا، تۇرمۇشتا غالىپلاردىن بولۇشقا رىغبەتلەندۈردى، شۇنداقلا ھەر بىر ئائىلىلىك كەنت ئاھالىسىگە سالامەتلىكنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ئەسۋابى تەقدىم قىلدى.

جياڭ زېمىن خېبېي ئۆلكىسى ۋە تاڭشەن شەھىرىنىڭ خىزمەت دوكلاتىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن مۇنداق دېدى: بۇنىڭدىن 20 يىل ئىلگىرى يۈز بەرگەن ئېغىر يەر تەۋرەش تاڭشەندەك 100 يىللىق تارىخقا ۋە 1 مىليون ئاھالىگە ئىگە شەھەرنى خارابىلىككە ئايلاندۇرۇپ، تاقابىل تۇرغىلى بولمايدىغان، جۇڭگو ۋە چەت ئەللەرنى چۆچۈتكەن ئېغىر تەبىئىي ئاپەت ئىدى، 20 يىل ئۆتۈپ كەتتى، تاڭشەن يۇقلىپ كەتمەستىن، بەلكى تېخىمۇ راۋاجلاندى ،تېخىمۇ گۈللەندى، ھازىر يېڭى تاڭشەن كۈچلۈك تەرەققىيات ۋەزىيىتى ئارقىلىق ۋەتىنىمىزنىڭ زېمىنىدا مەزمۇت قەد كۆتۈرۈپ تۇرماقتا. قەھرىمان تاڭشەن خەلقى جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ ئىگىلىك يارىتىپ، قەيسەرلىك بىلەن ئىلىشىپ، ئۆز يۇرتىنى قايتىدىن گۈللەندۈرۈپ، غايەت زور نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى.

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

ئىجتىمائىي مەدەنىيەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئارقىلىق ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش

— ماناس ناھىيىسىنىڭ مەدەنىيەت خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇش ئارقىلىق ئىقتىسادىي تەرەققىياتنى يۈكسەلدۈرگەنلىكى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز ئىسمائىل مۇھەممەت، مەۋلان سابىت، ئابدۇشۈكۈر ئابدۇكېرىم

ماناس ناھىيىسى ماددىي مەدەنىيەت بىلەن مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى تەڭ تۇتۇش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش قەدىمىنى تېزلىتىش بىلەن بىللە، چېكرا مەدەنىيەت كارىدورى قۇرۇلۇشى باشلامچى قىلىنغان مەدەنىيەتتە ئىلغار ناھىيە بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ، ناھىيىنىڭ ئىجتىمائىي مەدەنىيەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلەتتى، يېڭىلىق يارىتىپ ھەرقايسى جەھەتتە زور ئۆزگىرىش قىلدى. ناھىيە مەملىكەت بويىچە چېگرا مەدەنىيەت كارىدورى قۇرۇلۇشىدا نەتىجىسى گەۋدىلىك ئورۇن، لوتويى بازارلىق مەدەنىيەت پونكىتى مەملىكەت بويىچە ئىلغار مەدەنىيەت پونكىتى ۋە مەدەنىيەت ئارقىلىق مەدەنىيەت ساھەسىنى بېقىشتىكى ئىلغار ئورۇن، ناھىيە 1994 - يىلى مەملىكەت بويىچە پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ سۈچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇشتىكى ئۈلگە كۆرسىتىش ناھىيىسى، 1992 - يىلدىن 1995- يىلغىچە يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكى تەرىپىدىن نۇقتا قۇرۇپ تەكشۈرۈش بويىچە ئىلغار ئورۇن دېگەن شەرەپلەرگە ئېرىشتى. ماناس ناھىيىسىنىڭ يۇقىرىقى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەنلىكىنى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بەرگەنلىكىدىن ئايرىپ قارىغىلى بولمايدۇ. تۆۋەندە ماناس ناھىيىسىنىڭ بۇ ھەقتىكى بەزى تىپىك تەجرىبىلىرىنى تونۇشتۇرۇپ ئۆتىمىز:

— تونۇشنى ئۆستۈرۈپ، تەدبىرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ئىجتىمائىي مەدەنىيەت خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش. پارتىيە 14 - قۇرۇلتىيىدىن بۇيان ماناس ناھىيىسىنىڭ ئىقتىسادى تېز تەرەققىي قىلىپ، ئۇنىۋېرسال ئەمەلىي كۈچى زور دەرىجىدە ئاشتى، مالىيە كىرىمى 36 مىليون 880 مىڭ يۈەنگە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن كىرىم 3098 يۈەنگە يېتىپ، ئاپتونوم رايون بويىچە ئالدىنقى قاتارغا ئۆتتى. ماناس ئىشكنى سىرتقا ئېچىۋېتىش- تەرەققىيات سۈرئىتىنى تېخىمۇ تېزلىتىشنىڭ مۇھىم يولى، شۇڭا بىرى، مەبلەغ سېلىپ مۇھىتنى ياخشىلاش، يەنە بىرى، ئاھالىنىڭ 80 پىرسەنتىنى تەشكىل قىلىدىغان دېھقانلارنىڭ مەدەنىيەت ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش لازىم، بۇنىڭ ئۈچۈن ئىجتىمائىي مەدەنىيەت ئىشلىرىنى چىڭ تۇتۇش زۆرۈر، دەپ قارىدى ۋە مەدەنىيەت خىزمىتىنى كۈندىلىك ئىشلار تەرتىپىگە كىرگۈزدى. ئۇلار ناھىيە، يېزا (بازار)لاردا مەدەنىيەت خىزمىتىنى تەڭ تۇتىدىغان رەھبەرلىك سىستېمىسىنى شەكىللەندۈرۈش بىلەن بىللە، چېگرا مەدەنىيەت كارىدورى قۇرۇلۇشىغا دائىر پىلان، تەدبىرلەرنى ئوتتۇرىغا قويدى ۋە شۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا

يېقىندا يەكەن ناھىيىسى چارباغ يېزىلىق پارتكومىنىڭ شۇجىسى مۇسىين يۈسۈپ شەرەپ بىلەن مەملىكەتلىك مۇنەۋۋەر پارتىيە خىزمىتى خادىمى دېگەن نامغا

بىگتۇەن كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇردى

ئاپەت يۈز بەرگەن رايونلارغا ياردەم قىلىنغان ماددىي ئەشيالار توشۇلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز كۇاڭ جيەن خەۋەر قىلىدۇ: بىگتۇەن پارتكومى 7 - ئاينىڭ 25 - كۈنى چۈشتىن كېيىن جىددىي يىغىن ئېچىپ، كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش خىزمىتىنى يەنىمۇ ياخشى ئورۇنلاشتۇردى.

يىغىندا بىگتۇەن كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش قوماندانلىق شتابى بىگتۇەننىڭ نۆۋەتتىكى كەلكۈنگە ئىقتىدارىنى زورايتىش، ئادەم كۈچىگە تايىنىپ سۇنى بۆلۈپ ئېقىتىپ، جىددىي ئەھۋالدا سۇنى قويۇۋېتىدىغان زاپاس ئېغىز ھازىرلاپ، سۇ ئامبىرىنىڭ ئاساسىي دامبىسى ۋە ئامبار ئەتراپى، تۆۋەن ئېقىندىكى خەلق ئامانلىقىنىڭ بىخەتەرلىكىگە ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش كېرەك، كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن قۇرۇلۇشلارنى رېمونت قىلىش، ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇش، پۇرسەتنى چىڭ تارماقلىرى ۋە ئورۇنلىرى كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا ماسلىشىپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا كېرەكلىك ماددىي ئەشيالارنى ئاپەت رايونىغا يۆتكەۋېتىپتۇ.

بىگتۇەن ماددىي ئەشيا تارماقلىرى 7- ئاينىڭ 23 - كۈنى يېزا ئىگىلىك 6 - شىسى داخۇاڭشەن كۆمۈر كېنىنىڭ ئېغىر ئاپەتكە ئۇچرىغانلىقىدىن، ئۇ يەردە مىگدىن

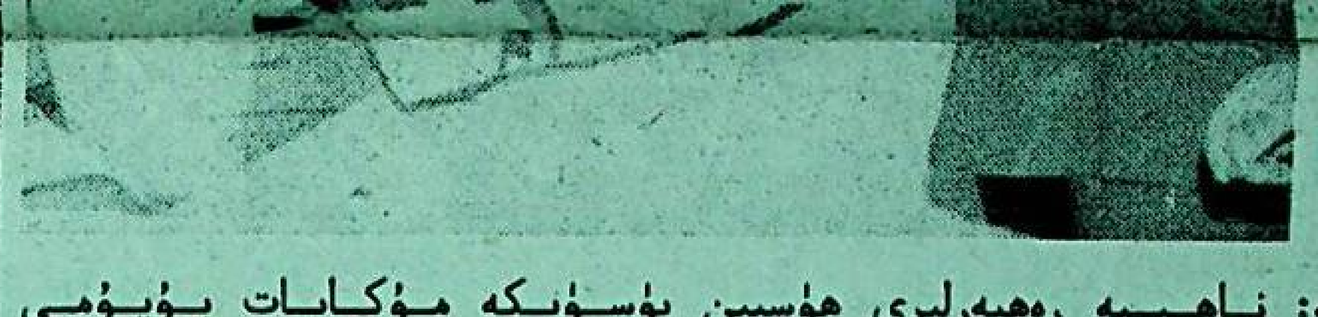

ۋېر پارتىيە خىزمىتى خادى- مى دېگەن نامغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ناھىيە رەھبەرلىرى ھۈسەين يۈسۈپكە مۇكاپات بۇيۇمى بەرمەكتە.

نۇردۇن ئابدۇسەمەت فوتوسى

كاردورى قۇرۇلۇشنى دائىر پىلان، تەدبىرلەرنى ئوتتۇرىغا قويدى ۋە شۇنىڭغا مۇناسىپ ھالدا «ئىجتىمائىي مەدەنىيەتتە ئىلغار ناھىيە بولۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش توغرىسىدا پىكىر»نى تارقىتىپ، مەدەنىيەت خىزمىتىنى پارتىيە، ھۆكۈمەت ئورۇنلىرىنىڭ مەسئۇلىيەت تۈزۈمى، (ئاخىرى 4 - بەتتە)

يۈسۈپ ئەيسا ئاپتونوم رايونلۇق ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خىزمىتى يىغىنىدا مۇنداق دەپ تەكىتلىدى:

ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىگە تايىنىپ، دۆلەت كارخانىلىرى ئىسلاھاتىنى پائال ئىلگىرى سۈرۈش لازىم

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز **مېھرىنساي ياقۇپ، مېھرىگۈل تۇردى** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يۈسۈپ ئەيسا 7 - ئاينىڭ 26 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ ئومۇمىي تەسەۋۋۇرىنى ئىزچىللاشتۇرۇش مۇھاكىمە يىغىنى ۋە خىزمەت يىغىنىدا مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنى ئىنتىپاقلاشتۇرۇپ ۋە ئۇلارغا تايىنىپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى پائال ئىلگىرى سۈرۈش لازىم.

يۈسۈپ ئەيسا مۇنداق دېدى: ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۇيۇشمىلىرى ئاپتونوم رايونىنىڭ ئومۇملۇقىنى ئاساس قىلىپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنى ئىنتىپاقلاشتۇرۇپ ۋە سەپەرۋەر قىلىپ، زامانىۋى كارخانا تۈزۈمى بەرپا قىلىش سىنىقىغا پائال قاتنىشىپ كارخانىلارنىڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش مېخانىزمىنى ئۆزگەرتىشكە پائال تۈرتكە بولۇپ، ئىچكى باشقۇرۇشنى ياخشىلاپ، ئىسلاھات ۋە تەرەققىيات قەدىمىنى تېزلىتىش لازىم.

يۈسۈپ ئەيسا مۇنۇلارنى تەلەپ قىلدى: ھەر دەرىجىلىك ئىشچىلار ئۇيۇشمىلىرى ئىشچى-خىزمەتچىلەر ئاممىسىغا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ زىيان تارتىش دائىرىسىنىڭ كەڭ بولۇۋاتقانلىقى، ئىقتىسادىي ئۈنۈمىنىڭ تۆۋەن بولۇشى قاتارلىق قىيىنچىلىقلارنى كارخانا مېخانىزمى مەسىلىسى، تاشقى مۇھىت مەسىلىسى ۋە تارىختىن قېپقالغان مەسىلىلەر كەلتۈرۈپ چىقارغانلىقىنى، زىياننى تۈگىتىپ پايدىنى ئاشۇرۇش، قىيىن ئەھۋالدىن قۇتۇلۇشنىڭ تۈپ چىقىش يولى ئىسلاھات ئېلىپ بېرىشتا ئىكەنلىكىنى، ھەر مىللەت ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىنتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىشىدا، ئورتاق تىرىشچانلىق كۆرسىتىشتە ئىكەنلىكىنى ئېنىق تونۇش توغرىسىدا تەربىيە بېرىش ۋە يېتەكلەش لازىم.

لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈريولىدا قاتناش ئەسلىگە كەلدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرلىرىمىز **جياچى، يۈگاڭ، خۇڭ چى،** ئۆز مۇخبىرىمىز **خۇاڭ جيەنجاڭ** خەۋەر قىلىدۇ: كەلكۈن ھۇجۇمىغا ئۇچراپ 180 نەچچە سائەت قاتناش ئۈزۈلۈپ قالغان لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈريولىدا ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسى، شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملار، قوراللىق ساقچى قىسىم كوماندىر - جەڭچىلىرى ۋە تۇرپان - قۇمۇل نېفىتلىكى، ئۈرۈمچى نېفىت - خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى، شىنجاڭ تۇز - خىمىيە سانائىتى زاۋۇتىدىكى ھەر مىللەت ھەربىي ۋە خەلقنىڭ يەتتە كېچە - كۈندۈز تىرىشىپ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، خەتەردىن قۇتقۇزۇشى نەتىجىسىدە، 7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى سائەت 23تىن 58 مىنۇت ئۆتكەندە نورمال قاتناش ئەسلىگە كەلدى.

7 - ئاينىڭ 20 - كۈنىدىن ئېتىبارەن، لەنجۇ- شىنجاڭ تۆمۈريولىنىڭ تۇرپاندىن ئۈرۈمچىگىچە بولغان قىسمى كەلكۈننىڭ ھۇجۇمىغا ئۇچراپ، 34 يېرى ئۈزۈلۈپ كەتكەچكە، مۇشۇ ئاينىڭ 20 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن سائەت ئوندا قاتناش ئۈزۈلۈپ قالغانىدى.

ئاپەت يۈز بەرگەندىن كېيىن، ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ زور كۈچ بىلەن قوللىشى ئاستىدا ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى دەرھال خەتەردىن قۇتقۇزۇشقا تەشكىللەپ، بۇزۇلغان يوللار ۋە مۇئەسسەسەلەرنى جىددىي رېمونت قىلدى. تۆمۈريول مىنىستىرلىكىنىڭ ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ رەھبەرلىرى بىۋاستە ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسىگە بېرىپ، لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈريولىنى تېزدىن ياساپ ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە يېتەكچىلىك قىلدى، شۇنداقلا يەرلىكنى ۋە شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملارنى، قوراللىق ساقچى قىسىم كوماندىر - جەڭچىلىرىنى ۋە ھەر مىللەت ئاممىسىنى تۆمۈريولدا كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش، خەتەردىن قۇتقۇزۇش ئىشىغا زور دەرىجىدە ياردەم بېرىشكە پائال تەشكىللىدى.

بىر جۈملىلىك خەۋەرلەر

- ئاپتونوم رايونىمىزدا 2 - ئەۋلاد ئاق نۇرلۇق لامپۇچكا ئىشلەپ چىقىرىلدى.
- شىخەنزە شەھىرىدە قاتناش ھادىسىلىرىنى بىكىتىش مەركىزى قۇرۇلدى.
- مەملىكەتلىك يەر ناملىرىنى ئارخىپلاشتۇرۇپ باشقۇرۇش ۋە يەر نامى ئۇچۇر سىستېمىسىنىڭ تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنى ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلدى.
- تۇرپان ۋىلايىتىدە بۇغدايدىن مول ھوسۇل ئېلىندى.
- شىخو ناھىيىسى جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە تۈزەش بويىچە ئىلغار ناھىيە بولۇپ باھالاندى.

تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش قوماندانلىق شتابى بىگتۈەننىڭ نۆۋەتتىكى كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش ئەھۋالىنى تونۇشتۇردى.

يىغىندا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: كەلكۈن ئاپىتىنىڭ ئېغىرلىقىغا بولغان تونۇشنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈپ، بىپەرۋالىق، تەلەي سىناش، بوشىشىپ كېتىش ئىدىيىسىنى تۈگىتىش كېرەك؛ خەۋپ ئىچىدە قالغان سۇ ئامبارلىرىنىڭ كەلكۈن ئاققۇزۇش رېمونت قىلىش، ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇش، پۇرسەتنى چىڭ تۇتۇپ، ئېتىز - ئېرىق پەرۋىشىنى ياخشى ئىشلەش كېرەك.

ئۆز مۇخبىرىمىز كۇاڭ جيەنىنىڭ 7 - ئاينىڭ 25 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى بىگتۈەننىڭ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش قوماندانلىق شتابىدىن ئىگىلىشىچە، بىگتۈەن ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق شى، ئىدارىلەرنىڭ ئالاقىدار شىسى داخۇاگۇەن كۆمۈر كېنىنىڭ ئېغىر ئاپەتكە ئۇچرىغانلىقىدىن، ئۇ يەردە مىڭدىن كۆپرەك كىشىنىڭ ماكانسىز قالغانلىقىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، بىرزىنت، چېدىر قاتارلىق ماددىي ئەشيالارنى 7 - ئاينىڭ 24 - كۈنى چۈشتىن كېيىن كۆمۈركانغا يەتكۈزۈپ بەرگەن. بىگتۈەن قاتناش ئىدارىسى، يېزا ئىگىلىك 6 - شىسىمۇ بۇ كۆمۈر كانغا توپا كولاش ماشىنىسى ۋە سالىياركا ياردەم قىلغان.

يېزا ئىگىلىك 8 - شىسى نەق مەيدانغا تاغار، سۇلياۋ تاغار، سىم ۋە پولات تور قاتارلىقلارنى جىددىي يەتكۈزۈپ بەرگەن، ھەم ئىدارىلەردىن 1000دىن كۆپرەك ئاپتوموبىل، 10 مىڭدىن كۆپرەك كىشىنى سەپەرۋەر قىلىپ، ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇشنىڭ 1 - سېپىگە ئەۋەتكەن.

بىگتۈەن سودا ئىدارىسى بىلەن سانائەت 1 - شىسى 7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى چۈشتىن كېيىن نەنسەن كان رايونىدىكى ئېغىر ئاپەتكە ئۇچرىغان بىگتۈەن 8 - قۇرۇلۇش شىركىتىگە 40 توننا ئاشلىق يەتكۈزۈپ بەرگەن. بىگتۈەن قۇرۇلۇش ئىدارىسى، سەھىيە ئىدارىسى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ ئاساسلىق رەھبەرلىرى 7 - ئاينىڭ 24 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا ئىئانە قىلىنغان پۇل ۋە تىببىي دورىلارنى بىگتۈەن 8 - قۇرۇلۇش شىركىتى تۇرۇشلۇق جايغا ئېلىپ كەلگەن.

دۆلەت ترانسپورت كارخانىلىرى قاپسىلىپ قالغان يولۇچىلارنى يۆتكەشتە تايانچلىق رولىنى جارى قىلدۇردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **لى چۈن** خەۋەر قىلىدۇ: 70 -، 54 - ۋە 114 - قېتىملىق پويىزلاردىكى 10 مىڭغا يېقىن يولۇچى 7 - ئاينىڭ 25 - كۈنى ئۈرۈمچىگە بىخەتەر ئېلىپ كېلىندى. بۇ تۆمۈريول تارماقلىرىنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتىنىڭ زور كۈچ بىلەن ياردەم قىلىشى ئارقىسىدا تۆمۈريولدىن تاشيولغا، تاشيولدىن تۆمۈريولغا يۆتكەش تەدبىرىنى قوللانغانلىقىنىڭ نەتىجىسى. 7 - ئاينىڭ 17-كۈنى لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈريولىنىڭ داۋانچىڭ بۆلۈكىدىكى خۇگۇ بەيياڭخې كۆۋرۈكىنى كەلكۈن ئېقىتىپ كېتىپ، قاتناش ئۈزۈلۈپ قالغاندىن كېيىن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى دەرھال تەدبىر قوللىنىپ، تاشيول بىلەن تۆمۈريولنىڭ زىچ ھەمكارلىشىپ، قاپسىلىپ قالغان يولۇچىلارنى يۆتكەش خىزمىتىگە كاپالەتلىك قىلىشنى تەلەپ قىلدى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، تۆمۈريول مىنىستىرلىكىمۇ ئىچكى ئۆلكىلەردىن ئۈرۈمچىگە قاتنايدىغان پويىزلارنىڭمۇ داۋاملىق نورمال قاتنىشىنى ئورۇنلاشتۇردى. تاشيول، تۆمۈريول تارماقلىرىنىڭ كېڭىشىشى ئارقىلىق بەيياڭخې پويىز ئىستانسىسىنىڭ جەنۇبىدا قاپسىلىپ قالغان يولۇچىلارنى ئاپتوبۇس بىلەن يەنخۇ ۋە ئەرشىلىدەن پويىز ئىستانسىسىغا يۆتكەش قارار قىلىندى.

ئاپتونوم رايونلۇق يولۇچى توشۇش ترانسپورت شىركىتى ۋە ئاقسۇ، ئىلى قاتارلىق جايلارنىڭ ئۈرۈمچىدىكى ترانسپورت كارخانىلىرى ئۆتكۈزۈشنى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن ھېچقانداق شەرت قويماي، دەرھال يولۇچىلارنى يۆتكەشكە قاتنىشىپ، دۆلەت ترانسپورت كارخانىلىرىنىڭ تايانچلىق رولىنى جارى قىلدۇردى.

ئاپتونوم رايونلۇق يولۇچى توشۇش شىركىتى 7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى سەھەردە 35 ئاپتوبۇس ئاجراتتى، شىركەت رەھبەرلىرى بۇ ئاپتوبۇسلار بىلەن بىرلىكتە بەيياڭخې، ئەرشىلىدەن ئارىلىقىدا قاتنىدى. شۇ كۈنى كەلگەن پويىزلاردا ۋاگون ئاز بولغانلىقتىن بۇ شىركەت 900دىن كۆپرەك يولۇچىنى بەيياڭخېدىن ئۈرۈمچى جەنۇبىي پويىز ئىستانسىسىغا يۆتكەپ كەلدى.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى قاتناش تارماقلىرى 7 - ئاينىڭ 22-كۈنىدىن 25 - كۈنىگىچە 85 ئاپتوبۇس تەشكىللەپ، 22 مىڭدىن كۆپرەك يولۇچىنى يۆتكىدى. قاتناش نازارىتى بۇ خىزمەتنى لەنجۇ-شىنجاڭ تۆمۈريولىدا قاتناش ئەسلىگە كەلگىچە داۋاملاشتۇرماقچى.

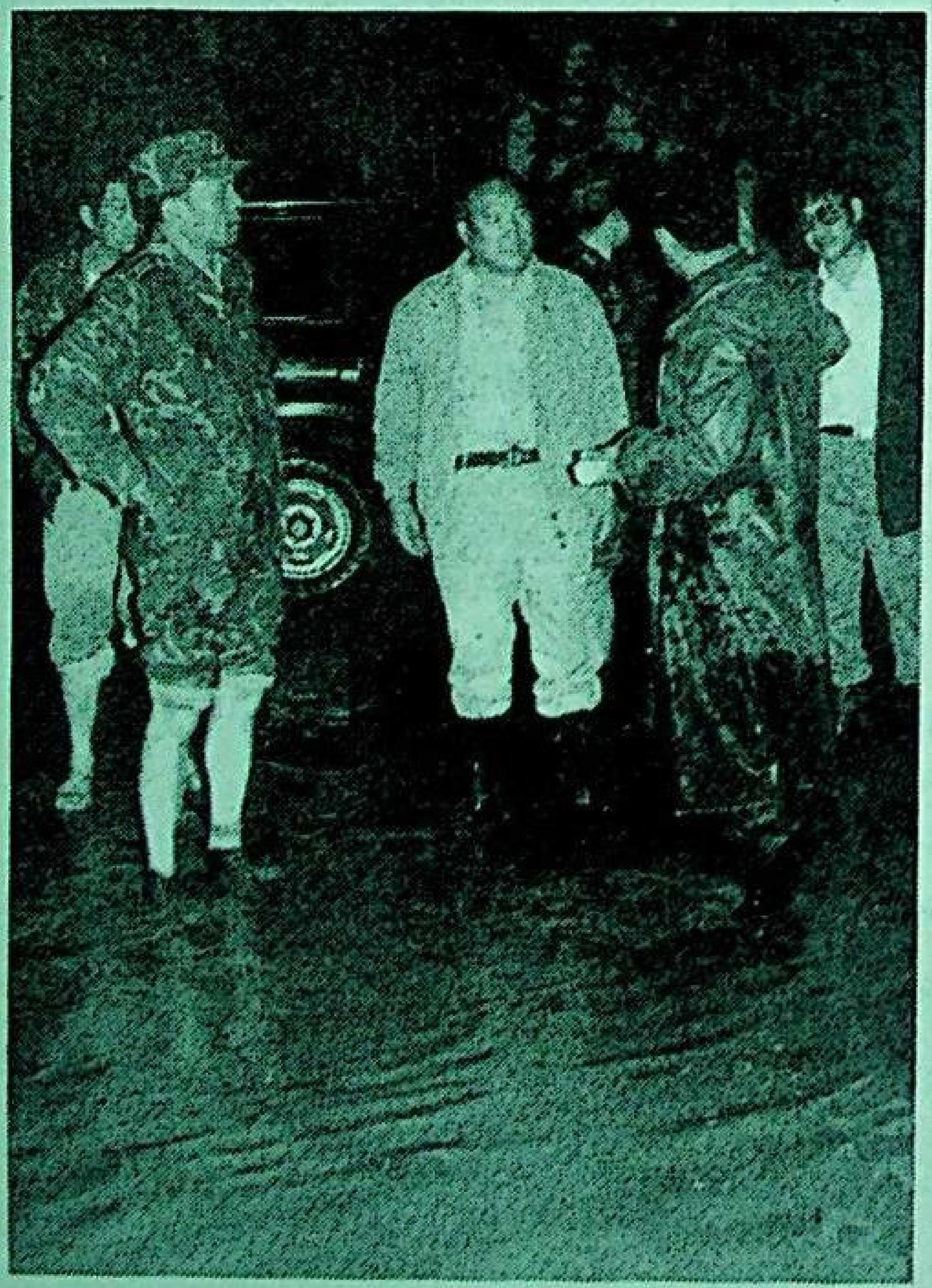

* * *

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستى، سانجى شەھىرى ۋە سانجى ھەربىي رايونىنىڭ رەھبەرلىرى ئاپەت يۈز بەرگەن جايلارغا بېرىپ ئاپەت ئەھۋالىنى ئىگىلەپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا قوماندانلىق قىلدى.

ۋاڭ چېڭ فوتوسى

ئاپەت رايوندىن كەلگەن خەۋەرلەر

ئاپتونوم رايونىمىزدا گۆشى، يۇڭى، تېرىسى كۆپ چارۋا مال يېتىشتۈرۈش تۈرى يولغا قويۇلدى

چارۋىچىلىق نازارىتى ھەمكارلاشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت نىياز** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق پەن- تېخنىكا كومىتېتى بىلەن چارۋىچىلىق نازارىتى بىرلىشىپ 9- بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ئۇقتىلىق يولغا قويىدىغان پەن- تېخنىكا كېڭەيتىش تۈرى ـ گۆشى، يۇڭى، تېرىسى كۆپ 6 مىليون تۇياقتىن كۆپرەك چارۋا مال يېتىشتۈرۈش قۇرۇلۇشى ئۇگۇشلۇق يولغا قويۇلۇشقا باشلىدى.

بۇ تۈر ئاساسلىقى خوتەن، ئاقسۇ، ئالتاي، سانجى، تارباغاتاي، بورتالا قاتارلىق ئالتە ۋىلايەت ۋە ئوبلاستتا يولغا قويۇلىدۇ. ئۈچ يىل ئىچىدە 2 مىليون تۇياق ئىنچىكە يۇڭلۇق قوي، 2 مىليون تۇياقتىن كۆپرەك گۆش قويى، 1 مىليون تۇياق تېرىلىك ئۆچكە، 1 مىليون تۇياقتىن كۆپرەك خوتەن يېرىم يىرىك يۇڭلۇق قويى شالغۇتلاشتۇرۇلۇپ نەسلى ياخشىلىنىدۇ. بۇ تۈرنى ئۇگۇشلۇق يولغا قويۇش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق چارۋىچىلىق نازارىتى ئۇقتا قىلىپ بېكىتكەن ھەر قايسى رايونلار بىلەن ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورناتتى. ھەر قايسى ۋىلايەت، ئوبلاستلار يەرلىك مالىيەدىن 1 مىليون 200 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ نەسىللىك قوچقار، تېكە كىرگۈزۈپ، گۆشى، يۇڭى، تېرىسى ئېلىنىدىغان چارۋا ماللارنىڭ نەسلىنى ياخشىلاش خىزمىتىنى ئومۇميۈزلۈك قانات يايدۇردى. ئېغىل ـ قوتان، سۇ، ئوت- چۆپ ۋە يەم ـ خەشەك بازا قۇرۇلۇشى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەنمەكتە.

يەكەن ناھىيىسىنىڭ شاخ- شۇمبا بىلەن كالا بېقىش تۈرىدە ئۈنۈم كۆرۈلۈشكە باشلىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **بۇنىياز قادىر** خەۋەر قىلىدۇ: يەكەن ناھىيىسىدىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە، ھۆكۈمەتنىڭ يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىشى، چارۋىچىلىق تارماقلىرىنىڭ چارۋىچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرىنى شاخ ـ شۇمبا بىلەن كالا بېقىشقا يېتەكلىشى ئارقىسىدا، بۇ ناھىيىنىڭ شاخ ـ شۇمبا بىلەن كالا بېقىش تۈرىدە ئۈنۈم كۆرۈلۈشكە باشلىدى.

بۇ ناھىيە 1995- يىلى دۆلەتنىڭ شاخ ـ شۇمبا بىلەن كالا بېقىش تۈرىگە كىرگۈزۈلگەندى. شۇنىڭدىن بۇيان ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى بۇ تۈرنىڭ سىناق خىزمىتىنى نەتىجىلىك ئىشلەشنى كالىچىلىقنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇش ئارقىلىق دېھقانلارنى بېيىشقا يېتەكلەشنىڭ مۇھىم تەدبىرى دەپ قاراپ، بۇ تۈرنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە ھەققىي تۈردە ئەھمىيەت بەردى. شاخ- شۇمبا بىلەن كالا بېقىش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش مەخسۇس گۇرۇپپىسى قۇرۇپ، بۇ خىزمەتنى كۈچلۈك تەشكىلىي ئاساسقا ئىگە قىلدى. بۇ تۈر بويىچە ئورۇنلاشتۇرۇلغان تەدبىرلەرنىڭ ئەمەلىيلىشىش ئەھۋالىنى قەرەللىك تەكشۈرۈپ تۇردى. ناھىيىلىك چارۋىچىلىق ئىدارىسى كەسپىي خادىملارنى ئاساسىي قاتلاملارغا ئەۋەتىپ سىناق ئۇقتىسى قىلىپ بېكىتىلگەن يېزا- بازار ۋە چارۋىچىلىق كەسپىي ئائىلىلىرىنىڭ بۇ تۈرگە قاتنىشىش قىزغىنلىقىنى قوزغاش بىلەن بىللە، ئۇلارنىڭ نەسىللىك كالا سېتىۋېلىش، ئېغىل قوتانلىرىنى ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش، ئوت- چۆپ، شاخ ـ شۇمبىلارنى پىششىقلاش قاتارلىق ئەمەلىي مەشغۇلاتلىرىغا كەسپىي جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلىشنى كۈچەيتتى. ناھىيە بويىچە ئۆتكەن يىلدىن بۇيانقىچە شاخ- شۇمبا بىلەن كالا بېقىش تۈرىگە كىرگۈزۈلگەن 12 يېزا- بازاردىكى سىناق ئۇقتىسى قىلىپ بېكىتىلگەن 360 دېھقان ئائىلىسىگە 2 مىليون يۈەن تۆۋەن ئۆسۈملۈك قەرز پۇل تارقىتىپ بېرىلدى. ئۇلار سېتىۋالغان نەسىللىك كالا 200 تۇياققا، شاخ- شۇمبا توغراش ماشىنىسى 67 گە، يېڭىدىن ئۆلچەملىك قىلىپ ياسىغان ئېغىل قوتان 420 گە يەتتى. يېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق چارۋىچىلىق نازارىتى ۋە مۇناسىۋەتلىك تارماقلاردىن تەشكىللەنگەن شاخ- شۇمبا بىلەن كالا بېقىش تۈرىنىڭ سىناق خىزمىتىنى تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى بۇ ناھىيىنىڭ مىشا، چارەك، ئېلىشقۇ قاتارلىق يەتتە يېزا- بازىرىدىن 53 چارۋىچىلىق كەسپىي ئائىلىسىنى ئۇقتىلىق تەكشۈرۈپ، بۇ ناھىيىنىڭ شاخ- شۇمبا بىلەن كالا بېقىش تۈرىنىڭ سىناق خىزمىتىگە يۇقىرى باھا بەردى ھەمدە بۇ ناھىيىنىڭ سىناق خىزمىتى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىندى.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت باج تارماقلىرىنىڭ باج يىغىش، باشقۇرۇش خىزمىتى ئىسلاھاتى ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز **رەخمىتۇللا ئابلا** خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت باج تارماقلىرىنىڭ باج يىغىش، باشقۇرۇش خىزمىتى ئىسلاھاتى ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلماقتا. ھازىرغىچە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 70 ناھىيە (شەھەر)لىك دۆلەت باج ئىدارىسى باج يىغىش، باشقۇرۇش بويىچە سىناق ئۇقتىسى قاتارىغا كىرگۈزۈلدى.

باج يىغىش، باشقۇرۇش بويىچە سىناق ئۇقتىسى قىلىنغان ناھىيە، شەھەرلەردىكى باج تاپشۇرغۇچىلار ئاپتونوم رايونىمىزدىكى باج تاپشۇرغۇچىلار ئومۇمىي سانىنىڭ 84 پىرسەنتىنى، ئۇلار تاپشۇرغان باج ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ باج ئومۇمىي كىرىمىنىڭ 78 پىرسەنتىنى، شەھەر، بازارلارنىڭ باج كىرىمىنىڭ 92.3 پىرسەنتىنى ئىگىلىدى. باج يىغىش مۇلازىمىتى ئۇقتىسىدىن 76 سى قۇرۇلدى، بۇ، قۇرۇلۇشقا تېگىشلىك باج يىغىش ئۇقتىلىرىنىڭ 63.3 پىرسەنتىنى تەشكىل قىلدى.

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دۆلەت باج تارماقلىرىنىڭ باج يىغىش، باشقۇرۇش خىزمىتى ئىسلاھاتى 1995- يىلىنىڭ بېشىدا باشلانغان بولۇپ، مەبلەغ قىس ئەسلىھە يېتىشمەسلىك، تېخنىكا كۈچى ئاجىز بولغان ئەھۋال ئاستىدا، ھەر دەرىجىلىك دۆلەت باج تارماقلىرى، ئالاقىدار ئورۇنلارنىڭ يۈكسەك دەرىجىدە ئەھمىيەت بېرىشى، ھەر مىللەت باج كادىرلىرىنىڭ ئورتاق تىرىشچانلىق كۆرسىتىشى، باج يىغىش، باشقۇرۇش خىزمىتى ئىسلاھاتى رەھبەرلىك گۇرۇپپىسىنىڭ خىزمەتلەرنى كەڭ، چوڭقۇر قانات يايدۇرۇشى نەتىجىسىدە بۇ خىزمەتتە كۆرۈنەرلىك ئىلگىرىلەش بولدى. ئۇلار باسقۇچلار بويىچە ئىلگىرىلەش، ئالدى بىلەن سىناق قىلىپ ئاندىن كېڭەيتىش، ئالدى بىلەن شەھەردە، كېيىن يېزىدا، ئالدى بىلەن كارخانىدا، ئاندىن يەككە تىجارەتچىلەر ئارىسىدا يولغا قويۇش تۈزۈملىرىنى تۈزۈپ يولغا قويدى. 1995- يىلىنىڭ بېشىدا، ئاپتونوم رايونىمىز باج يىغىش، باشقۇرۇش خىزمىتى ئىسلاھاتىدا، شارائىتى بىر قەدەر ياخشىراق بولغان ئۈرۈمچى، شىخەنزە، قاراماي، كۈيتۇڭ، سانجى، تۇرپان، ئاقسۇ قاتارلىق جايلاردىكى 28 ناھىيە (شەھەر)نى سىناق ئۇقتىسى قىلىپ بېكىتكەنىدى. ھازىرغا قەدەر بۇ 28 ناھىيە، شەھەردىكى باج ئىدارىلىرى باج يىغىش، باشقۇرۇش مەشغۇلاتىنى كومپيۇتېر ئارقىلىق ئېلىپ بېرىشنى ئىشقا ئاشۇردى.

ئاپتونوم رايونلۇق دۆلەت باج ئىدارىسى بۇ يىل يەنە باج مەنبەسى كەڭ، ئاساسى بىر قەدەر ياخشى بولغان 42 ناھىيە، شەھەرلىك باج ئىدارىسىنى ئىككىنچى تۈركۈمدىكى باج يىغىش، باشقۇرۇش خىزمىتى ئىسلاھاتىدىكى سىناق ئۇقتىسى قىلىپ بەلگىلىدى. نۆۋەتتە ئۇلار بۇ خىزمەتنى ئۈنۈملۈك قانات يايدۇرماقتا.

ئىلى يۇڭ توقۇمىچىلىق 3- زاۋۇتى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئىچكى قىسىمدا ھۆددىگە بېرىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، ئىشلەپچىقىرىشنى زور دەرىجىدە يۈكسەلدۈردى. نەتىجىدە، بۇ يىل 7- ئايغىچە 800 مىڭ مېتىر يۇڭ رەخت توقۇپ، 2 مىليون يۈەندىن ئارتۇق باج- پايدا ياراتتى.

سۈرەتتە: توقۇش سېخىدىكى ئىشچىلار مەشغۇلات ئۈستىدە.

تۇرسۇنمەھەممەت ئوسمان فوتوسى

ئوقۇتۇش بىناسى قۇرۇلۇشى ئاشكارا خېرىدار چاقىرىپ ھۆددىگە بېرىلدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **پولات ئامانيار** خەۋەر قىلىدۇ: قۇرۇلۇش سۈپىتى، قۇرۇلۇش ۋاقتى ۋە قۇرۇلۇش قىلدۇرغۇچى ئورۇننىڭ ھوقۇق- مەنپەئىتىنى ھەقىقىي كاپالەتكە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، يېقىندا تېكەس ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى تۇنجى قېتىم ناھىيىلىك 5- باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش بىناسى قۇرۇلۇشىنى ئاشكارا خېرىدار چاقىرىپ ھۆددىگە بېرىپ، ئاما ئارىسىدا ياخشى تەسىر قوزغىدى.

ئىلگىرى تېكەس ناھىيىسىدە يۇقىرى دەرىجىلىك ئورۇن قايسى ئورۇننى كۆرسەتسە قۇرۇلۇش شۇ ئورۇنغا ھۆددىگە بېرىلەتتى. بۇنىڭ بىلەن قۇرۇلۇش ۋاقتى ھالەتكە خاتىمە بېرىش ئۈچۈن ناھىيىدە قۇرۇلۇشلارنى ئاشكارا خېرىدار چاقىرىپ ھۆددىگە بېرىشكە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى قۇردى ۋە تۇنجى قەدەمدە ناھىيىلىك 5- باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش بىناسىنى ئاشكارا خېرىدار چاقىرىپ ھۆددىگە بەردى. بۇ قېتىمقى ئاشكارا خېرىدار چاقىرىپ ھۆددىگە بېرىشكە قۇرۇلۇش قىلدۇرغۇچى ئورۇن بىلەن مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ مەسئۇللىرى ۋە ناھىيىدىكى 1-، 2- قۇرۇلۇش شىركىتى، قۇرۇلۇش ـ قۇراشتۇرۇش باش شىركىتى، ناھىيىلىك شەھەر قۇرۇلۇشى ئىدارىسى قارىمىقىدىكى شەھەر قۇرۇلۇشى باش شىركىتى

غۇلجا ناھىيە جىلىليۈزى بازىرىنىڭ دۆگمەھەللە كەنتىدىكى ماشىنىچى تۇرغان ئوسمان 1991- يىلدىن ھازىرغىچە 800 گە يېقىن شاگىرت يېتىشتۈردى. ھازىر بۇ شاگىرتلارنىڭ بىر قىسمىنىڭ ئايلىق ئوتتۇرىچە كىرىمى 500 يۈەندىن ئاشتى.

سۈرەتتە: ئۇ كۇرسانتلارغا كىيىم كېسىش تېخنىكىسىنى ئۆگەتمەكتە.

ئابدۇۋەلى ئەخمىدى فوتوسى

يېڭىسار ناھىيىلىك سودا ـ سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى «ئىككى يىل» پائالىيىتىدە ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

يېڭىسار ناھىيىلىك سودا - سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى «ئىككى يىل» پائالىيىتىدە ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

بازار نامىلىق مۇكاپاتلىق ماقالە

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇللا ئابدۇرېشىت**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابلەت ئەھەت** خەۋەر قىلىدۇ: يېڭىسار ناھىيىلىك سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى رەھبەرلىكى نۆۋەتتە يولغا قويۇلۇۋاتقان «ئادىل سودىنى قوغداش، قانۇن ئىجرا قىلىش يىلى»، «سودا- سانائەت ئوبرازىنى تۇرغۇزۇش يىلى»دىن ئىبارەت «ئىككى يىل» پائالىيىتىنى داغدۇغىلىق ھەم پۇختا ئېلىپ بېرىپ ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

يېڭىسار ناھىيىلىك سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى رەھبەرلىكى يۇقىرى ساپالىق، بازار ئىگىلىكى تەرەققىياتىنىڭ ئېھتىياجىغا ماسلىشالايدىغان سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش قوشۇنىنى بارلىققا كەلتۈرۈپ، قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى ۋە پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ئىقتىسادىي تەرەققىيات ئۈچۈن تېخىمۇ ياخشى خىزمەت قىلىش ئۈچۈن، «ئىككى يىل» پائالىيىتىنى تۈرلۈك خىزمەتلەرنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ ئاچقۇچى قىلدى. مەسئۇلىيەتنى تولۇق ئادا قىلىش، مۇلازىملىق ئېڭىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈش، بازارلاردا ئادىل سودا رىقابىتىنى يولغا قويۇش، ساختا، ناچار تاۋارلارنى چەكلەش كۈرىشىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، كەڭ ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىدى. ھەر قايسى پونكىت، بۆلۈملەر بىلەن تۆھپە يارىتىش مەسئۇلىيەت توختامى تۈزدى. 14 ماددىلىق «فورمىنى رەتلىك كىيىش، تاشقى قىياپەت ئوبراز تىكلەش ئۆلچىمى»نى تۈزۈپ چىقىپ، ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئەھۋالىنى تەكشۈرۈش ئەترىتى قۇرۇپ، خادىملارغا بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتتى. ئىش بېجىرىش تۈزۈملىرىنى ئاشكارىلاپ قايناق بازار نۇقتىلىرىغا «ئىش بېجىرىش تۈزۈمى سەھنىسى ياسىدى. ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلىپ، ئوبرازىنى خۇنۇكلەشتۈرىدىغان ناچار ئىستىل، خاھىشلارنى قاتتىق چەكلەش ۋە ئۈنۈملۈك ئالدىنى ئېلىش ئۈچۈن جامائەت سورۇنلىرى، بازارلارغا پىكىر ئېلىش ساندۇقى ئورنىتىپ، خادىملارنىڭ خىزمەت قولايلىقىدىن پايدىلىنىپ باشقىلارنى قاقتى- سوقتى قىلىشىنى نازارەت قىلدى. بۇنىڭ بىلەن كەسپتىكى ناتوغرا ئىستىللارنى بىخ ھالىتىدە يوقىتىپ، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى.

قانۇن - تۈزۈم تەشۋىقاتىنى كۈچەيتىپ، سودا- سانائەتچىلەر ۋە ئىستېمالچىلارنىڭ قانۇن كۆز قارىشىنى يۇقىرى كۆتۈردى. ساختا ، ناچار تاۋارلارنى كۆرگەزمە قىلىپ، ئاممىغا جانلىق تەربىيە بەردى. «لېي فېڭدىن ئۆگىنىش پائالىيىتى ئېيى» ، «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ئېيى» مەزگىلىدە بازار كۈنى «قانۇن تەشۋىقات مۇلازىملىق ئورنى» نۇقتىلىرىنى قۇرۇپ، ئاممىغا 2000 پارچە تەشۋىقات ماتېرىيالى تارقاتتى ۋە ئۇلارنىڭ سورىغان سوئاللىرىغا جاۋاب بېرىپ، ئاممىنىڭ قانۇن بويىچە ئۆز مەنپەئىتىنى قوغداش ئېڭىنى ئۆستۈردى. يەككە ئەمگەكچىلەر جەمئىيىتى 1- ئايدىن 6- ئاينىڭ 10- كۈنىگىچە 54 قېتىم يەككە سودا- سانائەتچىلەرنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇپ، 7380 ئادەم (قېتىم) نى تەربىيىلەپ، ئۇلارنى قانۇنلۇق تىجارەت قىلىشقا يېتەكلىدى. ئادىل سودىنى قوغداپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغداشتا ئادىل بولدى. ھازىرغىچە 130تىن ئارتۇق دۆلەت، كوللېكتىپ، يەككە، خۇسۇسىي تىجارەت ئورۇنلىرىنى تەكشۈرۈپ 23 مىڭ 154 يۈەن قىممىتىدىكى ساختا،ناچار،سۈپىتى ئۆزگەرگەن تاۋارنى كۆيدۈردى، قانۇنسىز قۇرۇلغان خۇسۇسىي ئىگىلىكتىكى سوپۇن پاراشوكى زاۋۇتىدىن بىرنى ئېنقلاپ پېچەتلىدى. قانۇنسىز ئوغۇت تىجارىتى قىلغانلارنى تەكشۈرۈپ 132 تونىنا لاياقەتسىز خىمىيۋى ئوغۇت، 800 كىلوگرام سۈلياۋ يوپۇقنى قولغا چۈشۈرۈپ، دېھقانلارنى 234 مىڭ 688 يۈەندىن ئارتۇق زىياندىن ساقلاپ قالدى.

بۇ ئىدارە يەنە «قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى»گە ماسلىشىپ، ئالاقىدار ئورۇنلار بىلەن بىرلىكتە 5- ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىدا جەمئىي 150تىن ئارتۇق كىنو- تىياتىرخانا، كۆڭۈل ئېچىش سورۇنلىرى، سىنئالغۇ قويۇش ئورنىنى تەكشۈرۈپ، قانۇنسىز نەشر قىلىنغان سىنئالغۇ لېنتىلىرى، مەزمۇنى ساغلام بولمىغان ئۈنئالغۇ لېنتىلىرى ۋە خۇراپاتلىق تەرغىب قىلىنغان كىتابلارنى يىغىۋېلىپ،مەدەنىيەت بازارلىرىنى ساغلام تەرەققىي قىلىش ئىزىغا سالدى.

ئۆگەتمەكتە.

ئابدۇۋەلى ئەخمىدى فوتوسى

ئورۇنغا ھۆددىگە بېرىلەتتى. بۇنىڭ بىلەن قۇرۇلۇش ۋاقتى ئۇزىراپ كېتىش، قۇرۇلۇش سۈپىتى ئۆلچەمگە توشماسلىق، قۇرۇلۇش مەبلىغى پىلاندىكىدىن ئېشىپ كېتىشتەك ئەھۋاللار كېلىپ چىقىپ، قۇرۇلۇش قىلدۇرغۇچى ئورۇننىڭ مەنپەئىتىگە زىيان يېتەتتى. تېكەس ناھىيىسى بۇ خىل قۇرۇلۇشى ئىدارىسى قارمىقىدىكى شەھەر قۇرۇلۇشى باش شىركىتى قاتارلىق تۆت شىركەتنىڭ قانۇنىي ۋەكىللىرى قاتناشتى. شىركەتلەر ئۆزلىرىنىڭ خېرىدار بولۇش ئامىلىنى يازما ماتېرىيال شەكلىدە رەھبەرلىك گۇرۇپپىسىغا تاپشۇردى. گۇرۇپپا ئەزالىرىنىڭ تۈرلەر بويىچە نومۇر قويۇپ باھالاپ چىقىشى نەتىجىسىدە، ناھىيىلىك شەھەر قۇرۇلۇشى ئىدارىسى قارمىقىدىكى شەھەر قۇرۇلۇشى باش شىركىتى 97.428 نومۇر بىلەن ئۈستۈنلۈكنى ئىگىلەپ، بۇ ھۆددىگەرلىك توختامى ناھىيىلىك جامائەت گۇۋاھلىقى ئورنىنىڭ گۇۋاھلىق بېجىرىشى بىلەن رەسمىي قانۇنىي كۈچكە ئىگە بولدى.

ماينىڭ نېفىت خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ نېفىت ئايرىش زاۋۇتى ئالدىنقى يېرىم يىللىق نېفىت پىششىقلاشتا يېڭى سەۋىيە ياراتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ناسىرجان مەھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: مايتاغ نېفىت خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتىنىڭ نېفىت ئايرىش زاۋۇتى 1996- يىلىنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا 1 مىليون 277 مىڭ توننا نېفىت پىششىقلاپ ئىشلەپ، زاۋۇت تارىخىدا كۆرۈلۈپ باقمىغان يۇقىرى سەۋىيە ياراتتى.

نېفىت ئايرىش زاۋۇتى بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا كۆپ قېتىم ئېلېكتر لىنىيىلىرى بۇلغىنىشتىن چاقناش، خام نېفىت يەتكۈزۈپ بېرىش لىنىيىلىرى سوغۇقتىن توڭلاپ قېلىش، ئايرىلىدىغان خام نېفىتنىڭ تەركىبى مۇرەككەپ بولۇشتەك قىيىنچىلىق ئالدىدا كۈچنى رېمونت قىلىش، ئۆزگەرتىپ ياساش، ماسلاشتۇرۇش، پىششىقلاپ ئىشلەش مىقدارىنى ئاشۇرۇشقا قارىتىپ، كۈندىلىك نېفىت پىششىقلاپ ئىشلەش مىقدارىنى 9500 توننىدىن 10 مىڭ توننىغىچە يەتكۈزدى. ئىشلەپچىقىرىشتىن توختىغىنىغا بىر يىلدىن ئاشقان ھىدروگېن قوشۇپ قايتا تەرتىپكە سېلىش ۋە يېڭى قۇرۇلغان ئاروماتىك كاربون ھىدرىت ئاجرىتىش قۇرۇلمىسىنى ئىشقا كىرىشتۈرۈپ؛ ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئاممىۋى خاراكتېرلىك پىكىر- تەكلىپ بېرىش ۋە كونا ئۈسكۈنىلەرنى رېمونت قىلىپ يېڭىسى ئورنىدا ئىشلىتىش، ئۈنۈمنى ئاشۇرۇپ چىقىمنى ئازايتىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى، شۇنىڭدەك بازارنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن يۇقىرى ئىقتىسادىي ئۈنۈمگە ئىگە پولىپروپىلىن، تاشيول ئاسفالتى ئىشلەپ چىقىرىپ، نېفىت ئايرىش قۇرۇلمىلىرىنى ئىشلەپچىقىرىشتىن 35 كۈن توختىتىپ چوڭ تەكشۈرۈپ رېمونت قىلغان ئەھۋالدىمۇ بۇلتۇرقى شۇ مەزگىلدىكىدىن 46 مىڭ توننا نېفىتنى ئارتۇق پىششىقلاپ ئىشلىدى.

غۇلجا شەھەرلىك سودا- سانائەت مەمۇرىي باشقۇرۇش ئىدارىسى ئاممىغا بولغان تەشۋىق - تەربىيىنى كۈچەيتىش بىلەن بىللە، بازارلاردا ئايلىنىپ يۈرۈپ يالغان، ساختا، ناچار تاۋارلارنى تەكشۈرۈش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ، ئىستېمالچىلارنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىدى.

سۈرەتتە: ئىدارىدىكىلەر سايىبويى يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرى بازىرىدا تىجارەتچىلەردىن ئەھۋال ئىگىلىمەكتە.

ئەدىھەم ئابدۇمىجىت فوتوسى

قىسقا خەۋەرلەر

△ خوشۇت ناھىيىسىدە بۇ يىل ئېلىنغان 53 مىڭ 165 تۇلدىن 51 مىڭ 800 ى قاتارغا قوشۇلۇپ، تۇللەرنىڭ قاتارغا قوشۇلۇش نىسبىتى 92.9 % كە يەتتى.

ئابلىز ئوسمان

△ كۇچا ناھىيىسى 12 سۇ مۇنارى ياساپ، 14 مىڭ 738 باسما قۇدۇق قېزىپ ۋە 300 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا سۇتۇرۇبىسى ياتقۇزۇپ، 190 مىڭ 314 دېھقان، چارۋىچىنى پاكىز سۇ ئىچىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى.

ئىبراھىم ئابىت

△ يېڭىسار ناھىيىسىنىڭ توپلۇق يېزىسىدا يەتتە دېھقان مىنىبۇس سېتىۋېلىپ، يولۇچى توشۇش كەسپى بىلەن شۇغۇللاندى.

ھەسەن ئەمەت

△ قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى بۇ يىلقى دېھقانچىلىق مەشغۇلاتىدا ئالاھىدە تۆھپە ياراتقان 44 نەپەر يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى شوپۇرىنى مۇكاپاتلىدى.

سابىرجان سېيت

△ قاراقاش ناھىيىسى قويىچى يېزىسىنىڭ زىۋاكەنتىدىكى دېھقانلار يېقىندا 3200 تۈپ ئۈجمىنى ئۇلاپ سورتىنى ياخشىلىدى.

تۇرانىياز مەنسۇر

△ گۇما ناھىيىلىك چارۋىچىلىق ئىدارىسى 80 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، سانجۇ، كىلياڭ، پىشنا يېزىسىغا چارۋامال ئۇرۇقلاندۇرۇش پونكىتى سېلىپ، بۇ چەت رايونلارنىڭ چارۋامال نەسلىنى ياخشىلاش خىزمىتىگە ئوڭايلىق يارىتىپ بەردى.

ئابدۇلئەھەت ئالىم

△ خوتەن ناھىيىسىنىڭ بوزاق يېزىسىدىكى دېھقانلار بۇ يىل دۆلەتكە 74 توننىدىن كۆپرەك پىلە غوزىسى سېتىپ بېرىپ، 814 مىڭ يۈەن كىرىم قىلدى. بۇ ھەربىر پىلىكار ئائىلىسىگە 2300 يۈەندىن توغرا كېلىدۇ.

سىدىقۇللا ئەخمەت

△ باي ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك بانكىسىنىڭ كانجى تىجارەت پونكىتى بۇ يىلنىڭ ئالدىنقى بەش يېرىم ئېيىدا يىللىق ئامانەت توپلاش ۋەزىپىسىنىڭ 84 پىرسەنتىنى ئورۇنداپ بولدى.

ھەسەن ئابدۇۋەلى

△ يېڭىسار ناھىيىسىنىڭ ساغان يېزا 12 - كەنتىدىكى دېھقان مەنسۇر ئاخۇن 1986- يىلدىن بۇيان 780 مو قۇم تىزگىنلەش ئورمىنى بىنا قىلىپ، 1300 مو دائىرىدىكى قۇمنى تىزگىنلىدى.

ۋاھاپ ناسىر

ئوت ئۆچۈرۈش خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، ئىقتىسادنىڭ تەرەققىياتىغا ماسلاشايلى
شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى ئۈچ دەرىجىلىك ئوت ئۆچۈرۈش، نازارەت قىلىش ئاپپاراتى قۇردى

پېقىندا ئاپتونوم رايونلۇق ج خ نازارىتى بىلەن بىڭتۈەن شتات كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش- قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى ج خ ئىدارىسى، ھەرقايسى شىلاردىكى ج خ باشقارمىسى، ھەرقايسى بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونلىرىدىكى ج خ ئىدارىلىرىدە ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئوت ئۆچۈرۈش باشقارمىسى، بۆلۈمى،ئىشخانىسى تەسىس قىلدى. بۇنىڭ بىلەن شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش- قۇرۇلۇش بىڭتۈەنىدە ھازىرغىچە بولغان ئوت ئۆچۈرۈش ، نازارەت قىلىش ئاپپاراتى بولماسلىق تارىخىغا خاتىمە بېرىلىپ، بىڭتۈەننىڭ ئوت ئۆچۈرۈش خىزمىتىنى كۈچەيتىشكە ئاساس سېلىندى.

شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى مەملىكىتىمىزدىكى بىردىنبىر قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى بولۇپ، شىنجاڭنىڭ ئىجتىمائىي مۇقىملىقىنى قوغداش ۋە شىنجاڭ ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتىدا مۇھىم رول ئويناپ كەلدى. 1984- يىلى بىڭتۈەن ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەندىن كېيىن تا ھازىرغىچە ئوت ئۆچۈرۈش، نازارەت قىلىش ئاپپاراتى تەسىس قىلىنمىغانىدى. بۇنىڭ بىلەن كۈندىلىك خىزمەتتە ئوت ئۆچۈرۈش، نازارەت قىلىش خىزمىتى ئاجىزلاپ، بىڭتۈەن سىستېمىسىدا ئوت ئاپىتى ئەڭ گەۋدىلىك مەسىلە بولۇپ قالدى، بولۇپمۇ 1990 - يىلدىن بۇيان ھەر يىلى بىڭتۈەندە يۈز بەرگەن ئوت ئاپىتى ۋە ئوت ئاپىتىدىن كېلىپ چىققان زىيان ئاپتونوم رايون بويىچە يۈز بەرگەن ئوت ئاپىتى ئومۇمىي سانىنىڭ 20 پىرسەنتىدىن كۆپرەكىنى ئىگىلەپ كەلدى، شۇنداقلا يىلدىن يىلغا كۈچىيىپ بېرىشتەك كەسكىن ۋەزىيەت شەكىللەندى. شۇنىڭ ئۈچۈن بىڭتۈەننىڭ ئوت ئۆچۈرۈش، نازارەت قىلىش ئاپپاراتىنى قۇرۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن، 1989- يىلدىن باشلاپ ئاپتونوم رايونلۇق ج خ نازارىتى، ئوت ئۆچۈرۈش ئىدارىسى ئېغىزچە ۋە يېزىقچە شەكىلدە «بىڭتۈەندە ئوت ئۆچۈرۈش، نازارەت قىلىش ئاپپاراتى قۇرۇش» پىكرىنى كۆپ قېتىم بەردى. يېقىنقى ئىككى يىلدىن بۇيان بىڭتۈەن پارتكومى بىلەن مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بىڭتۈەن ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىيات ئېھتىياجى ۋە ج خ نازارىتىنىڭ پىكرىگە ئاساسەن بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىش لايىھىسى ئۈستىدە پائال ئىزدەندى.ئۆتكەن يىلى بىڭتۈەن ئوت ئۆچۈرۈش ، نازارەت قىلىش كادىرلىرىنى ۋاقتىنچە بىڭتۈەننىڭ ج خ ئورگانلىرىدىن يۆتكەش، شۇنداقلا بىڭتۈەن شتات كومىتېتى شتاتنى كۆپەيتىپ بېرىش ئۈچۈن مەركىزىي شتات كومىتېتىغا ئىلتىماس قىلىشنى قارار قىلدى.

بىڭتۈەن ھەرقايسى بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونىدىكى ج خ ئىدارىسىنىڭ ئامانلىق ساقلاش ئىشلىرىنى باشقۇرۇش دائىرىسىنى ھەر دەرىجىلىك ئوت ئۆچۈرۈش ، نازارەت قىلىش ئاپپاراتلىرىنىڭ دائىرىسى قىلىپ، باشقۇرۇش ئوبيېكتىنى ھەرقايسى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق تۈەن - مەيدانى قىلىپ بېكىتتى. ھەرقايسى شىلاردىكى ج خ باشقارمىسى ۋە بوزيەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونلىرىدىكى ج خ ئىدارىلىرى ئوبلاست، ۋىلايەت، شەھەر ۋە ناھىيىلىك ج خ ئوت ئۆچۈرۈش ، نازارەت قىلىش ئاپپاراتلىرىنىڭ ھوقۇقىغا تەڭ ھوقۇقنى يۈرگۈزىدۇ، مەسئۇلىيىتى ۋە ۋەزىپىسىمۇ ئوخشاش بولىدۇ. بىڭتۈەن ۋە ھەر قايسى شىلار تۇرۇشلۇق شەھەرلەرنىڭ پىلانى دائىرىسىدىكى ئورگانلار، كارخانا، كەسپىي ئورۇنلارنىڭ ئوت ئۆچۈرۈش، نازارەت قىلىش خىزمىتىنى يەرلىكنىڭ باشقۇرۇش پرىنسىپى بويىچە، يەرلىك ھۆكۈمەتنىڭ ج خ ئوت ئۆچۈرۈش، نازارەت قىلىش ئاپپاراتلىرى باشقۇرىدۇ.

خۇۋرۇڭشىڭ

«ئەتىنى قوغداش» ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە قوبۇل قىلىندۇ

بۇ يىل «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ قۇرامىغا يەتمىگەنلەرنى قوغداش قانۇنى» ئېلان قىلىنغىنىغا بەش يىل بولدى. «قۇرامىغا يەتمىگەنلەرنى قوغداش قانۇنى»نى يەنىمۇ ئىزچىللاشتۇرۇش، ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ ئۆسۈپ يېتىلىش مۇھىتىنى يەنىمۇ ياخشىلاش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى قانۇن كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى، مائارىپ كومىتېتى ۋە ئەدلىيە نازارىتى قاتارلىق بەش ئورۇندىن تەشكىللەنگەن ئاپتونوم رايونلۇق «ئەتىنى قوغداش» تەشكىلىي كومىتېتى بىلەن گېزىتىمىزنىڭ ئۇيغۇر مەخسۇس بەتلەر بۆلۈمى بىرلىكتە 6 - ئاينىڭ 20 - كۈندىن 11 - ئاينىڭ 30 - كۈنگىچە گېزىتىمىزدە «ئەتىنى قوغداش»ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە قوبۇل قىلىش پائالىيىتى ئېلىپ بارىدۇ.

قوبۇل قىلىنىدىغان ماقالىلەردە چوقۇم «قۇرامىغا يەتمىگەنلەرنى قوغداش قانۇنى»نى ئىزچىللاشتۇرۇش جەريانىدا مەيدانغا كەلگەن ياخشى ئىش، ياخشى ئادەملەر يېزىلغان بولۇشى ياكى قۇرامىغا يەتمىگەنلەرنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىگە دەخلى - تەرۇز قىلىنغان ئىش-ھەرىكەتلەر پاش قىلىنغان بولۇشى ۋە ياكى قۇرامىغا يەتمىگەنلەرنىڭ ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىشىگە تەسىر كۆرسىتىدىغان ھەر خىل ئىجتىمائىي مەسىلىلەر تەتقىق قىلىنغان بولۇشى كېرەك.

قوبۇل قىلىنىدىغان ماقالىلەر ئاخباراتنىڭ ھەر خىل ژانىرلىرىدا يېزىلىشى، ھەقىقىي ئادەم، ھەقىقىي ئىش يېزىلىشى، تىلى راۋان، جۈملىلىرى چۈشىنىشلىك بولۇشى لازىم.ماقالىگە «ئەتىنى قوغداش» ناملىق قوبۇل قىلىنىدىغان مۇكاپاتلىق ماقالە دەپ ئەسكەرتىپ قويۇلۇشى، ماقالىلەر چوقۇم، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ تەكشۈرۈشىدىن ئۆتكەن بولۇشى كېرەك. يىل ئاخىرىدا قوبۇل قىلىنغان ماقالىلەر باھالاش ھەيئىتى تەرىپىدىن ئۈچ دەرىجە بويىچە باھالىنىپ، مۇكاپات ۋە شەرەپ گۇۋاھنامىسى تارقىتىپ بېرىلىدۇ.

ئاپتونوم رايونلۇق «ئەتىنى قوغداش» تەشكىلىي كومىتېتى
«شىنجاڭ گېزىتى» ئۇيغۇر مەخسۇس بەتلەر بۆلۈمى
پوچتا نومۇرى: 830051

بورتالا ئوبلاستىدا جىنايەتچىلەرنىڭ ھەيۋىسى يەرگە ئۇرۇلدى

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن** خەۋەر قىلىدۇ: «100 كۈنلۈك قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى» باشلانغاندىن بۇيان بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدىكى ج خ ئورۇنلىرى جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرىگە قاتتىق زەربە بېرىپ، ئۇلارنىڭ ھەيۋىسىنى يەرگە ئۇردى.

بۇ ئوبلاستتىكى ھەر دەرىجىلىك ج خ ئورۇنلىرى ۋە سىياسىي قانۇن تارماقلىرى مەركەز ۋە ئاپتونوم رايوننىڭ يوليورۇقىنىڭ روھىنى ئۇرغۇتۇپ، قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشىنى پائال قانات يايدۇردى. ھەر مىللەت خەلق ئاممىسىغا تايىنىپ تەكشۈرۈپ ئېنىقلاش، جىنايەتچىلەرنى قوغلاپ تۇتۇش بويىچە يۇقىرى دولقۇن قوزغىدى. قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى باشلىنىپ 6 - ئاينىڭ باشلىرىغىچە بولغان 40 نەچچە كۈن ئىچىدە ئۇلار تۈرلۈك جىنايى ئىشلار ئەنزىلىرىدىن 205 پارچىنى پاش قىلدى. بۇنىڭ ئىچىدىكى مۇھىم، ئالاھىدە ئەنزىلەر 42 گە يەتتى. جىنايەتچىلەر شايكىلىرىدىن 19 نى بىتچىت قىلىپ، 224 جىنايەتچىنى، 207 مىڭ 431 يۈەن قىممىتىدىكى زاڭ مال ۋە زاڭ پۇلنى قولغا چۈشۈردى. شۇنىڭ بىلەن بىرگە يەنە مېھمانخانا ۋە باشقا ئورۇنلاردىن بولۇپ جەمئىي 699 ئورۇننى تەكشۈرۈپ تەرتىپكە سالدى. قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشى ئارقىلىق تۈرلۈك جىنايى ئىشلار جىنايەتچىلىرىنىڭ ھەيۋىسىنى يەرگە ئۇرۇپ، جەمئىيەت ئامانلىقىنى ۋە تىنچ- ئىتتىپاق بولغان سىياسىي ۋەزىيەتنى ئاكتىپ قوغدىدى.

قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسى بىلەن قانۇنچىلىق ئەمەلىيىتىنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈشتە چىڭ تۇرۇپ، سوتسىيالىستىك قانۇن - تۈزۈملۈك دۆلەت قۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتەيلى

سەمەت دۇگايلى

مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى يېقىندا 1996 - يىلدىن 2000 - يىلغىچە پۈتۈن خەلق ئارىسىدا قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ 3 - بەش يىللىق پىلانىنى يولغا قويۇشنى قارار قىلدى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېت تەشۋىقات بۆلۈمى بىلەن ئەدلىيە مىنىستىرلىكىمۇ پۈتۈن خەلق ئارىسىدا قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ 3- بەش يىللىق پىلانىنى ئېلان قىلدى. بۇ «قارار» ۋە «پىلان» يېتەكچى ئىدىيە، نىشان، ۋەزىپە، ئوبيېكت، تەلەپ، ئۇسۇل، باسقۇچ ۋە تەشكىلىي رەھبەرلىك قاتارلىق تەرەپلەردە كونكرېت تەلەپلەرنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، بۇ خىزمەتنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى

ئەكس ئەتتۈرىدىغان قانۇن پرىنسىپلىرى ئىقتىسادىي پائالىيەتلەرنىڭ تەرەققىياتى ۋە ماھىيەتلىك تەلىپىدە گەۋدىلىنىشى كېرەك. شۇڭا سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش شارائىتىدا ئېلىمىزنىڭ قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى چوقۇم مۇناسىپ رەۋىشتە بىر يېڭى تەرەققىيات باسقۇچىغا كىرىشى لازىم.

پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، پارتىيىمىز يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ قانۇنچىلىق ئىدىيىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى باشتىن ئاخىر تەكىتلەپ كەلدى. قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ ئاساسىي فاڭجېنى، نىشانى ۋە

قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسىنى كۆرسىتىپ بەرگەن. قىسقىسى، بۇ فاڭجېن قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتە ئىنتايىن مۇھىم ئەھمىيەتكە ئىگە.

قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىدا قانۇن تۇرغۇزۇش ئاساسىي ئورۇندا تۇرىدۇ. پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى ئىدىيىسى ئەمەلىيلىشىپ، قانۇن تۇرغۇزۇش خىزمىتىدە ئىنتايىن زور تەرەققىياتلار بارلىققا كەلدى. مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى، گوۋۇيۈەن، يەرلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرى ھەر تۈرلۈك قانۇن، نىزام ۋە

كېرەك. شۇ ھالدىلا مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ رامكىسىنى ئاساسەن شەكىللەندۇرۇپ، قانۇن، نىزاملار ئارقىلىق سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىنى يېتەكلەش، ئۇنىڭغا تۈرتكە بولۇش ۋە ئۇنىڭغا كاپالەتلىك قىلىش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرالايمىز.

قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ مەقسىتى قانۇنغا ئەمەل قىلىشنى ئاڭلىقلاشتۇرۇش. قانۇنغا ئەمەل قىلىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن قانۇننى قاتتىق ئىجرا قىلىش كېرەك. يولداش دېڭ شياۋپىڭ ئوتتۇرىغا قويغان قانۇنچىلىق فاڭجېنىدا: قانۇن بولغانىكەن چوقۇم ئەمەل قىلىش، قانۇننى ئىجرا قىلىشتا قاتتىق بولۇش، قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلارنى چوقۇم سۈرۈشتۈرۈش مۇھىم ئورۇنغا قويۇلغان، سوتسىيالىستىك قانۇنچىلىقتا قانۇن تۇرغۇزۇش ئاساس بولسا، قانۇننى ئىجرا قىلىش ئاچقۇچ ھېسابلىنىدۇ.

قەشقەر دەريا ئېقىن باشقارمىسى ئوتتۇرا قاتلام رەھبىرىي كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

قەشقەر دەريا ئېقىن باشقارمىسى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئەسىر ھالقىيدىغان بىر تۈركۈم ئوتتۇرا قاتلام رەھبىرىي كادىرلىرىنى تەربىيىلەش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، كادىرلارنى «تۆتلەشتۈرۈش»نىڭ شەرتىنى ھازىرلىغان بىر تۈركۈم قابىلىيەتلىك مۇنەۋۋەر ياش كادىرلار قوشۇنىنى بەرپا قىلدى.

ئوتتۇرا قاتلام رەھبىرىي كادىرلارنىڭ نەزەرىيەۋە كەسپىي سەۋىيىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈشكە ياردەم بېرىش ئۈچۈن نىشانلىق ھالدا بۆلۈم دەرىجىلىك 11 كادىرنى تاللاپ ھەر دەرىجىلىك مەكتەپلەرگە ئوقۇشقا، بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتتى.

كادىرلارنى سىناپ - تەكشۈرۈش تۈزۈمىدە باشتىن

شەرتىنى ھازىرلىغان بىر تۈركۈم قابىلىيەتلىك مۇنەۋۋەر ياش كادىرلار قوشۇنىنى بەرپا قىلدى.

بۇ باشقارما 1992 - يىلدىن باشلاپ ھەر مىللەت رەھبىرىي كادىرلىرى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ئارىسىدا ئىدىيە - ئىستىل قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىشقا بىرلەشتۈرۈپ ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى پائالىيىتى، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى، قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش تەربىيىسى پائالىيىتى قاتارلىق ئۇنۇملۇك پائالىيەتلەرنى ئېلىپ باردى، ھەربىر ئادەمدە شەخسىيەتسىز تۆھپە قوشۇش ئېڭىنى يېتىلدۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىپ، بىر تۈركۈم ياش، ئەخلاقلىق ھەم قابىلىيەتلىك مۇنەۋۋەر كادىرلارنى بايقاپ ۋە ئۇلارنى ئۆستۈرۈش ئۆتكىلىنى چىڭ ئىگىلەپ، زاپاس كادىرلارنى تەربىيىلەش - باشقۇرۇش خىزمىتىنى پارتكومنىڭ مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزۈپ ئىشلىدى. ناچارلىرىنى شاللاش، ئەلالىرىنى تاللاش، ياخشىلىرىنىلا ئىشقا قويۇش پرىنسىپى بويىچە دەسلەپكى قەدەمدە بۆلۈم دەرىجىلىك زاپاس كادىردىن 18 نى تاللاپ بېكىتتى. ئەسىر ھالقىيدىغان كادىرلارنى سىناپ - تەكشۈرۈش تۈزۈمىدە باشتىن ئاخىر چىڭ تۇرۇپ، ھەر يىلى بىر قېتىم دېموكراتىك تۈرمۇش يىغىنى چاقىرىپ ئوتتۇرا قاتلام رەھبىرىي كادىرلىرىنى سىناپ - تەكشۈرۈپ، تەگىشەشكە تېگىشلىكلىرىنى ۋاقتىدا تەگىشىدى. كادىرلار ئارىسىدا ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ 27 ئادەم قېتىم ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك - دىيانەتلىك بولۇپ، كەسپىي ئەخلاقتا رىئايە قىلىش تۇختامنامىسى ئىمزالاپ، خىزمەت ھوقۇقىدىن پايدىلىنىپ نەپ ئېلىش ۋە بيۇروكراتلىق قىلىشقا ئوخشاش چىرىكلىشىش ھادىسىلىرىنىڭ ئالدىنى ئالدى.

بۇ باشقارما يەنە كادىرلار ئىچىدىن پارتىيىگە ئەزا قوبۇل قىلىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەپ، ھازىرغا قەدەر ئالتە كادىرنى پارتىيە قويىنىغا كىرگۈزدى.

قاسىمجان ناسىر

«فوتو سۈرەت قوللانمىسى» ناملىق كىتاب نەشردىن چىقتى

يېڭى كىتاب خەۋىرى

«فوتو سۈرەت قوللانمىسى» ناملىق كىتاب يېقىندا شىنجاڭ گۈزەل سەنئەت، فوتو سۈرەت نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنىپ تارقىتىلدى.

بۇ كىتابقا فوتوگرافىيە تارىخى، فوتو ئاپپاراتنىڭ تۈر - خىللىرى، ئىشلىتىش ئۇسۇللىرى، سۈرەتكە تارتىشنىڭ قائىدە - پرىنسىپلىرى، فوتو ئاپپاراتنىڭ قۇرۇلمىسى، لىنزا، سۈرەت قەغىزى، دورا ۋە دورا تەڭشەش ئۇسۇللىرى، رەڭلىك، رەڭسىز سۈرەتكە تارتىش - يۇيۇش تېخنىكىسى، نۇر ۋە رەڭ ھەققىدىكى ساۋاتلار، قاراڭغۇ ئۆي مەشغۇلاتى ۋە ئۇنىڭغا لازىملىق سايمانلار قاتارلىق مەزمۇنلار كىرگۈزۈلگەن.

بۇ كىتاب ئاخبارات كەسپىگە قىزىقىدىغانلارنىڭ فوتوگرافىيە بىلىملىرىنى ئىگىلىشىگە ياردەم بېرىدۇ.

ئايگۈل كېرەم

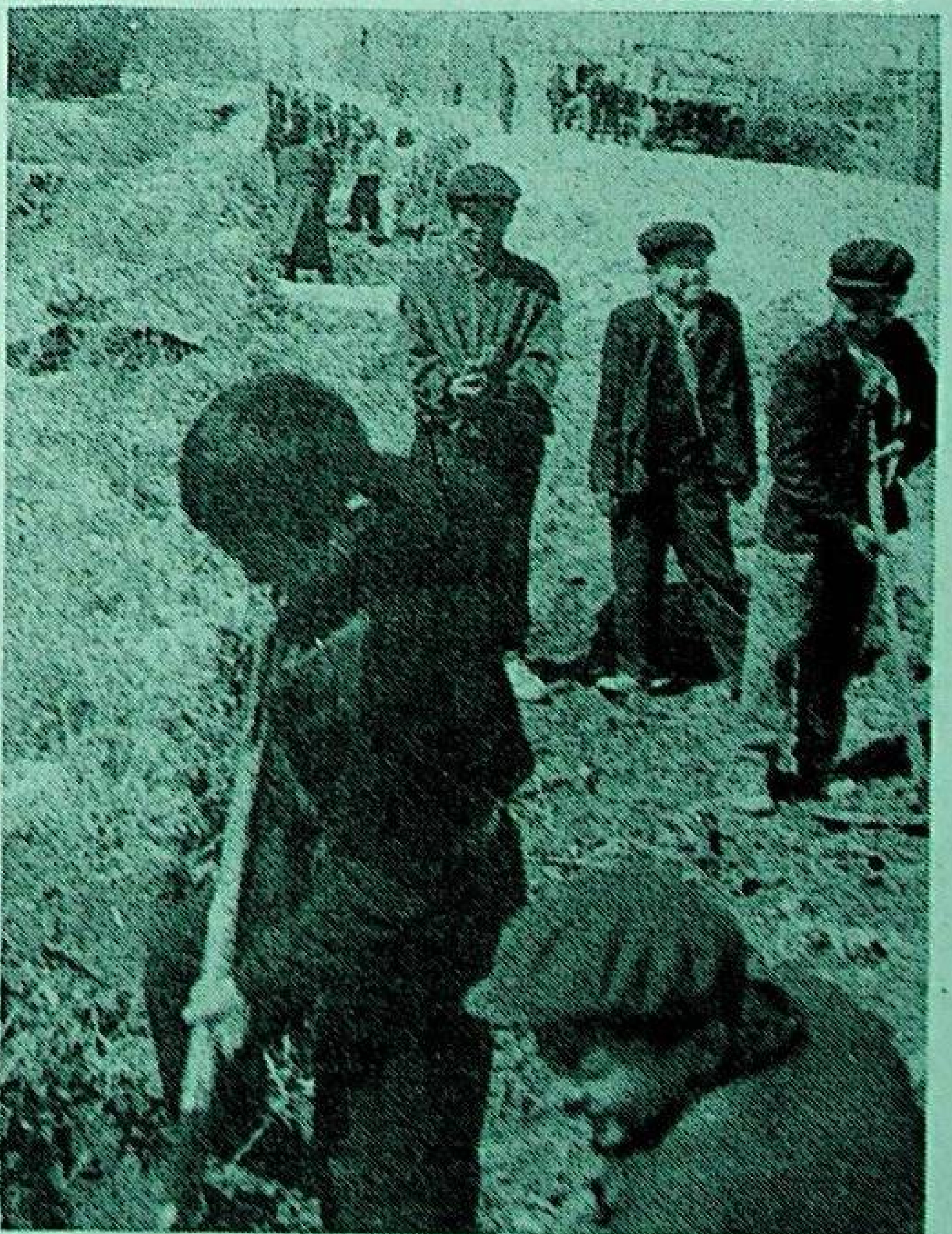

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستىنىڭ چەت ، يىراق يېزا قىشلاقلىرىدىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئوقۇغۇچىلارنى ئەخلاقىي، ئەقلىي ۋە جىسمانىي جەھەتتىن ئەتراپلىق تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەمگەك قىزغىنلىقىنى ئاشۇردى.

سۈرەتتە: ئوبلاستلىق كۆچەتخانا باشلانغۇچ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار ئۆز يېرىنىڭ ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىغا ياردەم بەرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** فوتوسى

تەلىپلىرىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، بۇ خىزمەتنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى قىلىنىپ، قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسى بىلەن قانۇن - تۈزۈم ئەمەلىيىتىنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈشتە ھەر دەرىجىلىك قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش ئورگانلىرى ۋە كەسپىي باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ ئاكتىپلىقىنى جارى قىلدۇرۇشتا چىڭ تۇرۇپ، پۇقرالارنىڭ ئاساسىي قانۇن قارىشى ۋە قانۇن ئېڭىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈپ، تۈرلۈك ئىشلارنى قانۇن بويىچە تۈزەشنى ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇپ، سوتسىيالىستىك قانۇن - تۈزۈملۈك دۆلەت مۇساپىسىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت، دەپ كۆرسەتتى.

ئېلىمىزدە قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسى خىزمىتىنىڭ ئېلىپ بېرىلغىنىغا ئون يىل بولدى، بۇ ئون يىل جەريانىدا قانۇن بىلىملىرىنىڭ كەڭ دائىرىدە ئومۇملاشتۇرۇلۇشى، پۇقرالارنىڭ قانۇن ئېڭىنىڭ كۆرۈنەرلىك ئۆسۈشى ئېلىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ مۇناسىپ تۈرتكە بولدى، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى قوغداش، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ۋە تۈرلۈك ئىشلارنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى. پۇقرالارنىڭ قانۇنچىلىق قارىشىنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، ئېلىمىزنىڭ خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتنىڭ 9 - بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010 - يىلىغىچە بولغان كەلگۈسى نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئالدىمىزدىكى بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى ئاساسەن، 3 - بەش يىللىق قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسى تېخىمۇ چوڭقۇر ئىشلەشتىن ئىبارەت زۆرۈر.

قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسى قانات يايدۇرۇش بىلەن بىر ۋاقىتتا، قانۇنچىلىق ئەمەلىيىتىنىمۇ چىڭ تۇتۇشىمىز ئۈچۈن، يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى ئىدىيىسىنى چوڭقۇر ئۆگىنىشىمىز، پۇختا ئۆزلەشتۈرۈشكە كۈچ سەرپ قىلىشىمىز لازىم.

مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىدا سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى دەسلەپكى قەدەمدە بەرپا قىلىش پۈتۈن پارتىيە ۋە پۈتۈن مەملىكەت خەلقىنىڭ يېڭى دەۋردىكى ئۇلۇغ تارىخىي ۋەزىپىسى. يېڭى ئىقتىسادىي تۈزۈلمە بەرپا قىلىش قانۇنچىلىقنىڭ يېتەكلىشى، قېلىپلاشتۇرۇشى ۋە ئۇنىڭ كاپالىتى، شۇنداقلا جەكلىشىگە موھتاج. سوتسىيالىستىك قانۇنچىلىقنى مۇكەممەللەشتۈرۈش سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى بەرپا قىلىشنىڭ ئايرىلماس مۇھىم تەركىبىي قىسمى، شۇنداقلا سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تەرەققىياتىنىڭ جىددىي تەلىپى.

قانۇنچىلىق ھەر قانداق بىر ئۈستقۇرۇلمىغا ئوخشاشلا ئۆزى بىلەن مۇناسىپ كېلىدىغان ئىقتىسادىي مۇناسىۋەتلەر ئىچىدە چوڭقۇر يىلتىز تارتىدۇ، ماركسىزملىق قاراشتا ئاساسلانغاندا، ئىقتىسادىي ئاساسلىق بىلەن ھامان ئۆز تەرەققىياتى ئۈچۈن يول ئىزدەپ تاپىدۇ، ھالبۇكى ئىقتىسادىي مۇناسىۋەتلەر بولسا ئۆز نۆۋىتىدە قانۇن پرىنسىپلىرى ئارقىلىق ئەكس ئېتىدۇ. شۇڭلاشقا ئوخشاشلا، قانۇن پائالىيەتلىرى ئىقتىسادىي پائالىيەتلەر بىلەن ئۆزئارا ماسلاشقان بولىدۇ، ئەمەلىي ئىقتىسادىي مۇناسىۋەتلەرنى قۇرۇلۇشى پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ ئاساسىي فاڭجېنى، نىشانى ۋە ۋەزىپىسى سۈپىتىدە پۈتۈن پارتىيە ۋە پۈتۈن خەلقنىڭ ئومۇميۈزلۈك بىردەك تونۇيدىغان ھەرىكەت قىبلىنامىسىگە ئايلاندى. پارتىيە ۋە دۆلەت قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى خىزمەتلەرنىڭ ئومۇمىي دائىرىسى يۈكسەكلىكىگە كۆتۈرۈپ، بىر قاتار مۇھىم تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلدى. پۈتۈن مىللەتنىڭ قانۇن ئېڭى زور دەرىجىدە ئۆستى، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتى كاپالەتكە ئىگە بولدى. لېكىن بەزى جايلار ۋە قىسمەن ئورۇنلار ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش بىلەن قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ مۇناسىۋىتىنى بىرتەرەپ قىلىشتا ئۇنداق ياكى بۇنداق ئېغىشلاردىن خالىي بولالمىدى. بەزى كادىرلار قانۇننى پوت - قولنى چۈشەپ قويىدۇ، دەپ قاراپ، قانۇن بولغاندىن بولمىغىنى ياخشى ئىكەن، مەمۇرىي بۇيرۇق بىلەن ئىش قىلغاندا مەسىلە ئاسانراق ھەل بولاتتى، دەپ تونۇماقتا. مۇشۇنداق تونۇش مەلۇم سالماققا ئىگە بولغانلىقتىن، ئەمەلىي خىزمەتلەردە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى بىلەن ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش تەڭ تۇتۇلمايدىغان، بەزىدە ھەتتا بىرسى چىڭ، بىرسى بوش تۇتۇلىدىغان ئەھۋاللار پات - پات يۈز بېرىپ، ئومۇمىي دائىرىلىك خىزمەتلەرنىڭ پۇختا قانات يېيىشىغا تەسىر كۆرسەتمەكتە. شۇنىمۇ كۆرسىتىپ ئۆتۈش مۇھىمكى، ئىقتىسادىي خىزمەتلەرنى قاتتىق ۋەزىپە، ئۇنۇمى دەرھال كۆرۈلىدۇ، قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنى يۇمشاق ۋەزىپە، مېۋىسى تەستە پىشىدۇ، دېگەندەك بىر تەرەپلىملىك ئىدىيىۋى قاراش ماھىيەتتە تۈگمىنى دەپ تۈگىدىن قۇرۇق قىلىشقا ئېلىپ بارىدۇ. يەنى، قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىدەك مۇنتىزىم كاپالەت بولمىسا، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ تەرتىپلىك، تېز، ئۈنۈملۈك ئېلىپ بېرىلىشى مۇمكىن ئەمەس. بىز يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ قانۇنچىلىق ئىدىيىسىنى ئۆگەنگەندە، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ ماھىيىتى، مەزمۇنى بىلەن قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىشنىڭ زۆرۈرلۈكى ۋە تەخىرسىزلىكىنىڭ ئورگانىك باغلىنىشقا ئىگە ئىكەنلىكىنى، ئىككى تەرەپنىڭ بىر - بىرىنى شەرت قىلىدىغانلىقى ۋە بىر - بىرىنى تەقەززا قىلىدىغانلىقىنى چوڭقۇر چۈشىنەلەيمىز. مۇشۇ مەنىدىن ئېيتقاندا، كۆز ئالدىمىزدىكى ۋە بۇنىڭدىن كېيىنكى بىر مەزگىللىك قانۇنچىلىق ئەمەلىيىتى سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىش ۋە ئۇنى مۇستەھكەملەشكە خىزمەت قىلىشتىن ئىبارەت بولۇشى لازىم.

يولداش دېڭ شياۋپىڭ پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن ئىلگىرىلا سوتسىيالىستىك قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ فاڭجېنىنى «ئەمەل قىلىدىغان قانۇن بولۇش، قانۇن بولغانىكەن چوقۇم ئەمەل قىلىش، قانۇننى قاتتىق ئىجرا قىلىش، قانۇنغا خىلاپ قىلمىشلارنى چوقۇم سۈرۈشتۈرۈش» دېگەن تۆت جۈملە سۆزگە يىغىنچاقلاپ ئوتتۇرىغا قويغانىدى. بۇ فاڭجېن قانۇن تۇرغۇزۇش، قانۇنغا بويسۇنۇش، ئەدلىيە قاتارلىق قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىغا چېتىلىدىغان ھەر قايسى ساھەلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ فاڭجېن ھەم قارىتىملىققا ئىگە، ھەم ئۇزاق مۇددەتلىكلىكنى كۆزدە تۇتقان. ئۇ قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىدىكى ئاساسىي تەلەپنى ئوتتۇرىغا قويغان ھەم قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرى ھەر تۈرلۈك قانۇن، نىزام ۋە يەرلىك نىزاملارنى تۈزۈش قەدىمىنى تېزلىتىپ، ئىقتىسادىي قانۇن، نىزاملارنى تۈزۈشنى مەركىزىي خىزمەت قىلىپ تۇتۇپ، ئاساسىي قانۇننى يادرو قىلغان قانۇن سىستېمىسىنى ئاساسەن شەكىللەندۈردى. ئېلىمىزنىڭ قانۇن تۈزۈش سۈرئىتىنىڭ تېزلىكى، قانۇن تۇرغۇزۇش كۆلىمىنىڭ زورلۇقى، تۈزۈلگەن قانۇنلارنىڭ مەزمۇنىنىڭ كەڭلىكى نۇقتىسىدىن قارىغاندا، دۇنيادىكى ھەرقايسى دۆلەتلەرنىڭ قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى تارىخىدىمۇ بۇنداق سۈرئەت، بۇنداق كۆلەم ۋە بۇنداق كەڭ دائىرىلىك مەزمۇن بۇنداق قىسقا مۇددەت ئىچىدە مەيدانغا چىقىپ باققان ئەمەس. بۇ يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ قانۇنچىلىق ئىدىيىسىنىڭ دەسلەپكى قەدەمدىكى ئىزچىللاشتۇرۇلۇشىنىڭ مول مېۋىسى. لېكىن شۇنىمۇ كۆرۈش كېرەككى، يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ قانۇنچىلىق ئىدىيىسىنىڭ جەۋھىرى بولغان قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ فاڭجېنىنى تامامەن، ئۇزۇل - كېسىل ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئۈچۈن يەنە داۋاملىق تىرىشىشقا توغرا كېلىدۇ. يەنى، ئېلىمىزنىڭ قانۇن تۇرغۇزۇش خىزمىتى تېخى سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى بەرپا قىلىشنىڭ ئېھتىياجىدىن تولۇق چىقىپ كېتەلىگىنى يوق. بۇرۇن تۈزۈلگەن قانۇن، نىزاملارنىڭ خېلى بىر قىسمى ئاساسىي جەھەتتىن ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش نەتىجىلىرىنى مۇئەييەنلەشتۈرۈپ، ئىسلاھات ئېچىۋېتىش ئىشلىرىنى قوغداش ۋە داۋاملاشتۇرۇش رولىنى ئوينىدى. يەنى ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى قانۇن بويىچە قوغدالدى دېيەلىسەكمۇ، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى تامامەن قانۇن بويىچە ئېلىپ بېرىلدى، دەپ كەتكىلى بولمايدۇ. دېمەك، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى ۋە بازار ئىگىلىكى قانۇن ئارقىلىق يېتەكلەندى. قانۇن ئارقىلىق قېلىپلاشتۇرۇلدى، دەپ يەكۈن چىقىرىشتىن خېلى يىراق تۇرماقتا. شۇنىڭ ئۈچۈن، بىز يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ قانۇنچىلىق ئىدىيىسىنى ئۆگىنىشنى چىڭ تۇتۇپ ۋە ئۇنىڭ روھىنى چوڭقۇر ئۆزلەشتۈرۈپ، قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى فاڭجېنىنى داۋاملىق ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىسلاھات روھى بويىچە قانۇن تۇرغۇزۇش قەدىمىنى يەنىمۇ تېزلىتىپ، قانۇن چىقىرىش سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ، بازار ئىگىلىكى سۇبيېكتلىرىنى قېلىپلاشتۇرىدىغان، بازار ئىگىلىكى تەرتىپىنى قوغدايدىغان، ئومۇمىي جەھەتتىن تەڭشەش - تىزگىنلەشنى كۈچەيتىپ، ئىجتىمائىي كاپالەت سىستېمىسىنى مۇكەممەللەشتۈرىدىغان قانۇن، نىزاملارنى چىڭ تۇتۇپ تۈزۈپ چىقىشىمىز، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، پىلانلىق ئىگىلىك شارائىتىدا تۈزۈلۈپ، ھازىرقى بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىگە ماس كەلمەيدىغان، شۇنداقلا بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى بەرپا قىلىش ئوتتۇرىغا قويۇلغان دەسلەپكى چاغلاردا تۈزۈلگەن بولسىمۇ، مەزمۇنىغا پىلانلىق ئىگىلىك تۈزۈلمىسىنىڭ روھى سىڭىپ قالغان بەزى قانۇن، نىزاملارنى ۋاقتىنى چىڭ تۇتۇپ تۈزىتىش كىرگۈزۈشىمىز ياكى بىكار قىلىشىمىز لازىم. بۇ نۆۋەتتە يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ قانۇنچىلىق ئىدىيىسىنى قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسى قانات يايدۇرۇشنىڭ 3 - بەش يىللىق پىلانىنى يولغا قويۇشنىڭ پۈتكۈل جەريانىغا چوڭقۇر سىڭدۈرۈپ، قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسى بىلەن قانۇنچىلىق ئەمەلىيىتىنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈشنىڭ مۇھىم مەزمۇنى بولۇشى قىلىش ئاچقۇچ ھېسابلىنىدۇ.

قانۇننى ئىجرا قىلىش خىزمىتىنى ياخشىلاش ۋە كۈچەيتىشتە ئالدى بىلەن قانۇنچىلىق تەربىيىسىنى كۈچەيتىش، يۇقىرىدىن تۆۋەنگە قەدەر پۈتكۈل جەمئىيەتتە قانۇنچىلىق قارىشى ۋە قانۇنچىلىق ئېڭىنى ئۆستۈرۈش كېرەك. بۇ مەقسەتكە يېتىشنىڭ مۇھىم يولى قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش تەربىيىسى ئومۇميۈزلۈك قانات يايدۇرۇش، قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش تەربىيىسىنىڭ سالمىقىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىش، قاتلاملىرىنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇش، دائىرىسىنى ئۈزلۈكسىز كېڭەيتىش لازىم.

قانۇنچىلىق تەربىيىسى قانات يايدۇرۇشنىڭ ئالدىنقى باسقۇچى تەبىئىيكى قانۇننى ياخشى تەشۋىق قىلىشتا. ھەربىر قانۇن، نىزام ماقۇللىنىشى بىلەنلا ئۇنى گېزىت - ژۇرناللاردا ئېلان قىلىپ قويۇپلا بولدى قىلماي، ئۇنى كەڭ كۆلەمدە تەشۋىق قىلىدىغان داغدۇغىلىق ھەرىكەت قوزغاپ، ھەممەيلەننى ئۇنىڭدىن خەۋەردار قىلىش كېرەك. ئۇنىڭدىن باشقا قانۇن ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي تارماقلار ئۆزىگە تەۋە خادىملارنى ئۆگىنىشكە ئۇيۇشتۇرۇشى، خىزمەت ئورنىدا نۇقتىلىق تەربىيىلىشى، شۇ ئارقىلىق ئۇلارنىڭ قانۇن ئېڭىنى ۋە قانۇنچىلىق قارىشىنى ئۆستۈرۈپلا قالماي، مۇھىمى قانۇننى ئىجرا قىلىش ئېڭىنى ۋە قانۇننى ئىجرا قىلىش كەسپىي ساپاسىنىمۇ يۇقىرى كۆتۈرۈشى لازىم.

قانۇنچىلىق ئەمەلىيىتىدىكى يەنە بىر مۇھىم ھالقا ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ قانۇن ئېڭى ۋە قانۇنچىلىق كۆز قارىشىنى ئۆستۈرۈشتىن ئىبارەت. ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ باشلامچىلىق بىلەن قانۇن ئۆگىنىشى، باشلامچىلىق بىلەن قانۇنغا ئەمەل قىلىشى، باشلامچىلىق بىلەن قانۇن ئارقىلىق باشقۇرۇش سەنئىتىنى ئىگىلىشى ئىنتايىن مۇھىم. بۇنداق قىلىش خەلق ئاممىسى ۋە پۈتكۈل جەمئىيەتكە قانۇن ئۆگىنىش، قانۇننى بىلىش، قانۇنغا نەمۇنىلىك بىلەن ئەمەل قىلىش، قانۇننى ئاڭلىق ئىجرا قىلىش ئۈلگىسىنى تىكلەپ، قانۇن - تۈزۈملۈك دۆلەت قۇرۇشتا قۇدرەتلىك رول ئوينايدۇ. 8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 2 - يىغىنىدا، ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى ۋە ئۇلارنىڭ دائىمىي كومىتېتلىرى رەھبىرىي كادىرلارنى سايلىغان ۋە ياكى تەيىنلىگەن چاغدا، سايلىنىدىغان ياكى تەيىنلىنىدىغان كادىرلارنىڭ قانۇن بىلىملىرىنى قانچىلىك ئىگىلىگەنلىكى ھەمدە قانۇننى ئەستايىدىل ئىجرا قىلىشنىڭ قانچىلىك دەرىجىدە ئىكەنلىكىنى شۇ كادىرنى ئۆلچەشنىڭ ۋە ۋەزىپىسىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالىغان - چىقالمىغانلىقىنىڭ بىر شەرتى سۈپىتىدە قاراشنى ئوتتۇرىغا قويغانىدى. بۇ بەلگىلىمە يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ قانۇنچىلىق ئىدىيىسىنى گەۋدىلەندۈرۈپ بەردى، شۇنداقلا ئۇ بازار ئىگىلىكى شارائىتىدا ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارغا قويۇلغان يېڭى بىر تەلەپ بولۇپ قالدى.

ئومۇمەن، قانۇنچىلىق تەشۋىقات - تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇش جەريانى، ماھىيەتتە يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ قانۇنچىلىق ئىدىيىسىنى ئۆگىنىش جەريانىدۇر. بۇ جەريان قانچە پۇختا، ئۈگۈشلۈك بېسىپ ئۆتۈلسە، سوتسىيالىستىك قانۇن - تۈزۈملۈك دۆلەت قۇرۇش مۇساپىسى شۇنچە تېزلىشىدۇ.

قانۇن — قالقان

لى تېيىڭ مۇنداق دېدى:

سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە دائىر قانۇن سىستېمىسى قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، خاربىن خەۋىرى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، قوشۇمچە دۆلەت تۈزۈلمە ئىسلاھاتى كومىتېتىنىڭ مۇدىرى لى تېيىڭ يېقىندا بۇ يەردە ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكەتلىك تۈزۈلمە ئىسلاھاتى خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىدا مۇنداق دېدى: سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە دائىر قانۇن سىستېمىسى قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىپ، ئىككى تۈپ بۇرۇلۇشنىڭ ئوڭۇشلۇق ئىشقا ئاشۇرۇلۇشىغا قانۇن ئارقىلىق بېتەكچىلىك قىلىش، تۈرتكە بولۇش ۋە كاپالەتلىك قىلىش كېرەك.

لى تېيىڭ مۇنداق دېدى: پارتىيە 14 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3 - ئومۇمىي يىغىنى مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرلىرىدا سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە ماس كېلىدىغان قانۇن سىستېمىسىنى بەرپا قىلىش ۋەزىپىسىنى ئېنىق ئوتتۇرىغا قويدى. دۆلەتنى قانۇن ئارقىلىق ئىدارە قىلىش، سوتسىيالىستىك قانۇنچىلىق دۆلىتى قۇرۇش - ئېلىمىزنىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىدىغان مۇھىم فاكچېن، ئېلىمىز ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ ئوبيېكتىپ تەلىپى، ئىسلاھاتنى تېزلىتىش، سىجىل تەرەققىياتنى ساقلاپ قېلىش، ئۇزاققىچە ئەمىن بولۇشنىڭ تۈپ كاپالىتى. پىششىق يېتىلگەن بازار ئىگىلىكى مۇقەررەر ھالدا مۇكەممەل قانۇن - تۈزۈم بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ. قانۇن سىستېمىسى بەرپا قىلىشتا بازار ئىگىلىكىنىڭ يېڭى تەرتىپىنى ئورنىتىش كېرەك.

لى تېيىڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: دۆلەتنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش - يولداش دېڭ شىياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى. شۇڭا يولداش دېڭ شىياۋپىڭنىڭ قانۇنچىلىق ئىدىيىسىنى ئومۇميۈزلۈك، سىستېمىلىق ئۆگىنىش كېرەك. ئۇ مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە دائىر قانۇن سىستېمىسىنى بەرپا قىلىشنىڭ تۈپ مەقسىتى - ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى ئازاد قىلىش ۋە راۋاجلاندۇرۇش. شۇڭا بىز ھەم ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى راۋاجلاندۇرۇش ۋە ئىشلەپچىقىرىش مۇناسىۋىتىنى ئىسلاھ قىلىشقا لايىقلىشىپ، قانۇن - تۈزۈمنى ئۈزلۈكسىز تەكشەپ تۇرۇشىمىز، ھەم قانۇنىي ۋاسىتىلەر ئارقىلىق ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى قوغدىشىمىز، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى ئۈچۈن خىزمەت قىلىشىمىز، سوتسىيالىستىك ئومۇمىي مۈلۈكچىلىكتىكى ئىقتىسادنى قوغدىشىمىز ۋە راۋاجلاندۇرۇشىمىز كېرەك.

لى تېيىڭ تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە دائىر قانۇن سىستېمىسىنى بەرپا قىلىش - ئۇزاق مۇددەتلىك مۇرەككەپ ۋەزىپە. بۇنىڭدا قانۇننى قاتتىق ئىجرا قىلىش، قانۇنغا تايىنىش، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغانلارنى جەزمەن سۈرۈشتۈرۈشنى ھەقىقىي ئىشقا ئاشۇرۇپ، قانۇننىڭ نوپۇزىنى قوغداش كېرەك. «ئىككى قولدا تۇتۇش، ئىككىلا قول قاتتىق بولۇش»تا چىڭ تۇرۇپ، چىرىكلىشىش ئەھۋاللىرىنىڭ پەيدا بولۇشى ۋە يامراپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىش كېرەك.

يازلىق تەتىل پېتىپ كېلىشى بىلەن شىنجاڭ ساۋەن ناھىيىسى نيۇجۈەنزى چارۋىچىلىق مەيدانى مەكتىپىدە پىگىدىن قۇرۇلغان «دومبىرا» كۇرسى ئوقۇغۇچىلار ۋە ئائىلە باشلىقلىرىنىڭ قىزغىن قارشى ئېلىشىغا ئېرىشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

پېڭ پېييۈن مۇنداق دېدى:

يېزىلارنىڭ ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش ئىشلىرىنى پائال، پۇختا، ساغلام راۋاجلاندۇرۇش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جېجىڭ خەۋىرى. نوپۇسنىڭ ئون پىرسەنتىكمۇ يەتمەيدۇ. قىلىپ قويىمىز دەپ ئەنسىرەۋاتىدۇ. شۇنى

← جۇڭگونىڭ قارىغا ئېتىش تەنھەرىكەتچىسى ياڭ لىڭ ۋە شاۋجۈن 7 - ئاينىڭ 26 - كۈنى ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئەرلەرنىڭ ئون مېترلىق ھەرىكەتچان نىشانغا تەككۈزۈش مۇسابىقىسىدە ئايرىم ھالدا 685.8 ۋە 679.8 ھالقىلىق نەتىجە بىلەن ئالتۇن مېدال ۋە كۈمۈش مېدالغا ئېرىشتى. سۈرەتتە: ياڭ لىڭ (ئوڭدا) ۋە شاۋجۈن مېدال ئېلىش سەھنىسىدە.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى (فوتو تېلېگراف)

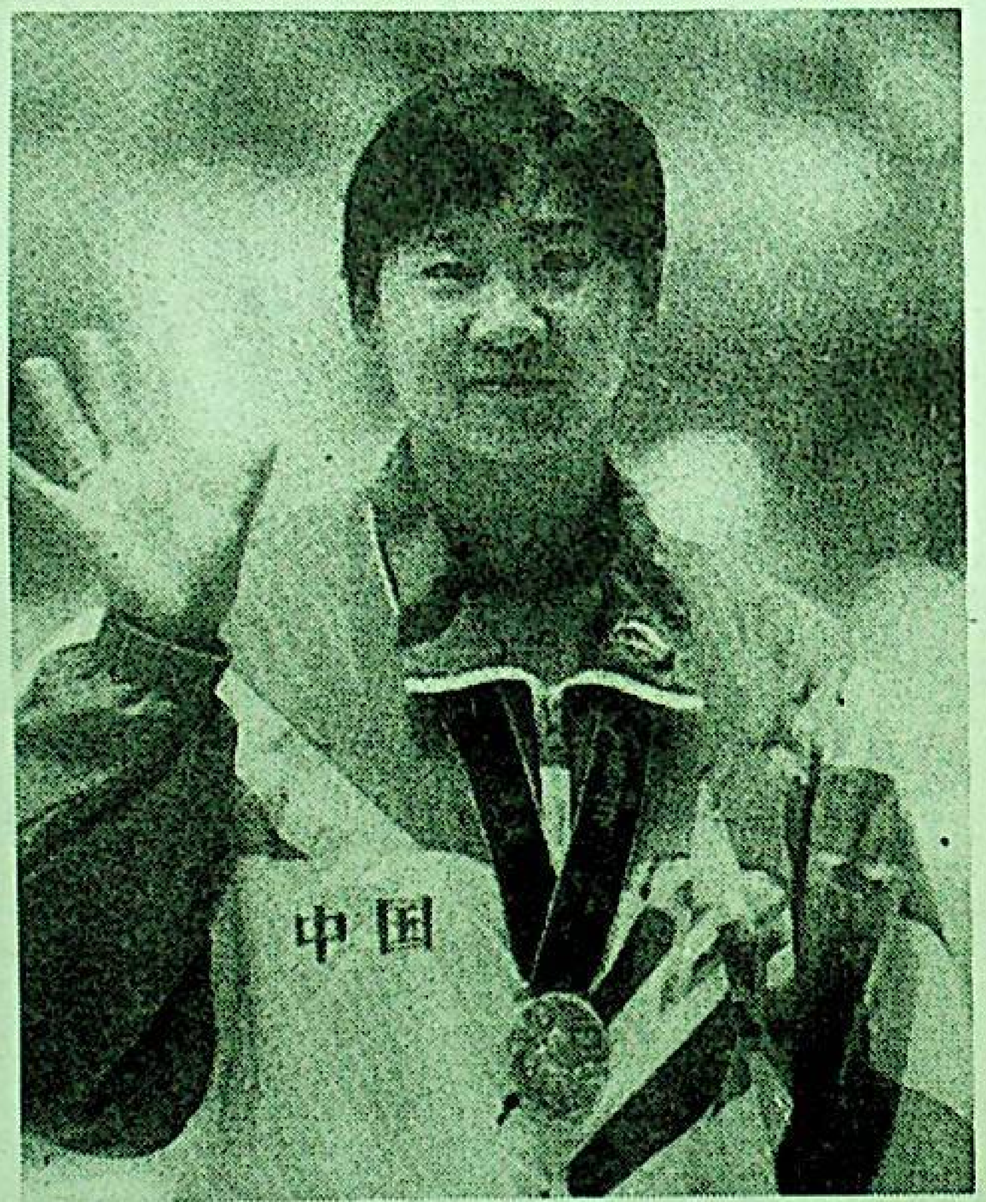

← جۇڭگو ماھىرى لې جىنيى 7 - ئاينىڭ 26 - كۈنى 26 - نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئاياللارنىڭ 50 مېترغا ئەركىن ئۈزۈش ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىسىدە 24 سېكۇنت توققۇز دەقىقىلىك نەتىجە بىلەن كۈمۈش مېدالغا ئېرىشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى (فوتو تېلېگراف)

فۇمىڭشيا پەشتاقتىن سۇغا سەكرەش مۇسابىقىسىدە ئالتۇن مېدالغا ئېرىشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 27 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئاياللارنىڭ پەشتاقتىن سۇغا سەكرىشى بويىچە چېمپىيونى فۇمىڭشيا تۆت يىل ئۆتكەندىن كېيىن يەنە شانلىق نەتىجە يارىتىپ، 521.58 نومۇر بىلەن ئاتلانتا ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ سۇغا سەكرەش مۇسابىقىسىدە 1 - ئالتۇن مېدالغا ئېرىشتى.

بۈگۈن كەچتە ئۆتكۈزۈلگەن ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىدە فۇمىڭشيا سەپدىشى گوجىڭجىڭ ماھارىتىنى تولۇق جارى قىلدۇرالمىغان ئەھۋال ئاستىدا، بارلىق تۇساالغۇلارنى تۈگىتىپ، بەش ئەركىن تاللاش ھەرىكىتىنى سالماقلىق بىلەن ئورۇنداپ، خېلى زور ئۈستۈنلۈك بىلەن چېمپىيونلار مېدال ئېلىش سەھنىسىگە چىقتى.

ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ پۈتۈن كۈنلۈك ئومۇمىي ئەھۋالى

ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرۈلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 27 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئاتلانتا شەھەر مەركىزىدىكى ئولىمپىك باغچىسىدا بۈگۈن سەھەردە پارتلاش ۋەقەسى يۈز بەرگەن بولسىمۇ، ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ھەرقايسى مەيدان - سارايلىرىدىكى مۇسابىقىلەر بۈگۈن يەنىلا ئۆز ۋاقتىدا ئۆتكۈزۈلدى. پەشتاقتىن سۇغا سەكرەش ماھىرى فۇمىڭشيا جۇڭگو

ئاياللارنىڭ 10 مىڭ مېترغا يۈگۈرۈش تەييارلىق مۇسابىقىسىدە ئۆتكەلدىن ئۆتۈپ، 8 - ئاينىڭ 2 - كۈنىدىكى ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىگە قاتنىشىدىغان بولدى.

باشقا تۈرلەردىكى مۇسابىقىلەردە، جۇڭگو ئاياللار قورغان توپ كوماندىسى ئامېرىكا كوماندىسىدىن يېڭىلىپ، 3:2 نەتىجە بىلەن مەغلۇب بولغان بولسىمۇ، لېكىن بۇ ئۇلارنىڭ مېدال ئېلىشتا 4 - بولۇش جېڭىگە تەسىر

ياپونىيە كوماندىسى كانادا كوماندىسىغا ئوتتۇرۇپ قويسا، ئاندىن سەككىز كۈچلۈك كوماندا قاتارىغا كىرەلەيدۇ.

پەي توپ مۇسابىقىسىنىڭ تۆت تۈرىدە سەككىز كۈچلۈك كوماندا ئايرىلدى. بۈگۈنكى مۇسابىقىدە ئاياللارنىڭ تاق ئويۇنىشى بويىچە سەككىز ئۈرۈق ماھىر پۈتۈنلەي ئۆتكەلدىن ئۆتتى. ئاياللارنىڭ تىكتاك توپ جۈپ ئويناش يېرىم ھەل قىلغۇچ

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جېجياڭ خەۋىرى. دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى پېڭ پېيyۈن يېقىندا ئاياغلاشقان مەملىكەتلىك يېزىلارنىڭ ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تەجرىبىسىنى ئالماشتۇرۇش يىغىنىدا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: يېزىلارنىڭ ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش تۈزۈمىنى راۋاجلاندۇرۇش، مۇكەممەللەشتۈرۈش ـ يېزا سەھىيە خىزمىتىنىڭ مۇھىم نۇقتىسى، 2000 ـ يىلى ھەممە كىشى بەھرىمەن بولىدىغان دەسلەپكى قەدەمدىكى سەھىيە ـ ساقلىقنى ساقلاش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇشنىڭمۇ تۈپ تەدبىرى. شۇڭا جايلار ئۆز يېرىنىڭ ئەھۋالىغا يارىشا ئىش كۆرۈپ، بۇ خىزمەتنى پۇختا، ساغلام، ياخشى ئىشلىشى كېرەك.

پېڭ پېيyۈن مۇنداق دېدى: ھازىر پۈتۈن مەملىكەت يېزىلىرىدا ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشقا قاتناشقانلارنىڭ سانى يېزا ئومۇمىي نوپۇسىنىڭ ئون پىرسەنتىگىمۇ يەتمەيدۇ. ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشنىڭ تەرەققىياتى ئاستا بولۇۋاتىدۇ، بۇنىڭ مۇھىم بىر سەۋەبى شۇكى، تونۇش تېخى بىرلىككە كەلمىدى. نۇرغۇن يېزا ئاساسىي قاتلام كادىرلىرىدا ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشنى يولغا قويۇشقا نىسبەتەن قورقۇش كەيپىياتى مەۋجۇت، ئۇلار بۇ خىزمەتنى يولغا قويۇش تەس، مۇستەھكەملەش تېخىمۇ تەس، دېگەن قاراشتا بولۇۋاتىدۇ، شۇڭا، ئۇلاردا ئاكتىپچانلىق كەمچىل بولۇۋاتىدۇ. يەنە خېلى بىر قىسىم يولداشلار دېھقانلارنى پۇل چىقىرىپ ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشنى يولغا قويۇشقا تەشكىللىسەك، يېتەكلىسەك، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى ئېغىرلاشتۇرۇپ قويىمىز، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىش توغرىسىدىكى يوليورۇقىنىڭ روھىغا خىلاپلىق قىلىپ قويىمىز دەپ ئەنسىرەۋاتىدۇ. شۇنى كۆرۈشىمىز كېرەككى، ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش ـ پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ ھەل قىلغۇچ تەدبىرى، دېھقانلارنىڭ سېلىقىنى يېنىكلىتىشمۇ ـ پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ ھەل قىلغۇچ تەدبىرى، بىز بۇ ئىككىسىنى بىر ـ بىرىگە قارىمۇ قارشى قىلىپ قويماي، تېخىمۇ ياخشى بىرلىككە كەلتۈرۈشىمىز كېرەك. ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش ماھىيەتتە خەلقتىن ئېلىپ، خەلققە ئىشلىتىش دېگەنلىك. ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشنى ياخشى يولغا قويۇشتا ئىختىيارىي بولۇش، مۇۋاپىق بولۇش، مەنپەئەت ئېلىش پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش كېرەك. دېھقانلاردا ئۆزىنىڭ سالامەتلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش ئېڭى ۋە ئۆزئارا ھەمكارلىشىش ئېڭىنى كۈچەيتىش، دېھقانلارنى سالامەتلىكى ئۈچۈن ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن مەبلەغ سېلىشقا، ھەمكارلىشىپ داۋالىنىشقا پائال قاتنىشىشقا يېتەكلەش، بۇيرۇق بىلەن مەجبۇرلىماسلىق كېرەك. مەبلەغ توپلاش چوقۇم مۇۋاپىق بولۇشى كېرەك. بۇنىڭدا شۇ يەرنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىيات سەۋىيىسى ۋە دېھقانلارنىڭ كۆتۈرۈش ئىقتىدارىنى تولۇق نەزەردە تۇتۇش، شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىلمىي باشقۇرۇش، دېموكراتىك نازارەت قىلىشنى يولغا قويۇپ، ھەمكارلىشىپ داۋالىنىش مەبلىغىنى ياخشى باشقۇرۇپ، ياخشى ئىشلىتىپ، دېھقانلارنى ھەقىقىي نەپكە ئىگە قىلىش كېرەك.

ئولىمپىك باغچىسىدا پارتلاش ۋەقەسى يۈز بەردى

جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللىرى ئۆمىكىدىن بىرمۇ كىشى يارىلانمىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 27 ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. بۈگۈن سەھەر سائەت 1 دىن 15 مىنۇتچە ئۆتكەندە ئاتلانتا ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى ئاساسىي ئاخبارات مەركىزىنىڭ يېنىدىكى ئولىمپىك باغچىسىدا پارتلاش ۋەقەسى يۈز بەردى. ئۇقۇشۇشىمىزچە، سائەت ئىككى يېرىمغىچە ئۆت كىشى ئۆلگەن، تەخمىنەن 200 كىشى يارىلانغان.

پارتلاش، ئولىمپىك باغچىسى ئادەم بىلەن لىق تولغان ۋاقىتتا يۈز بەردى، ئولىمپىك باغچىسىنىڭ ئاق چېدىر سەھنىسىدە بىر بومبا ئۇشتۇمتۇت پارتلىدى، باغچىدىكى ئادەملەر تەرەپ ـ تەرەپكە قاچتى، 40 ـ 50 ساقچى ئاپتوموبىلى تېزدىن يېتىپ كەلدى، يۈزدەك ساقچى ۋە ئامانلىق قوغدىغۇچى خادىم دەرھال پارتلاش يۈز بەرگەن نەق مەيدانىنى قورشىدى.

ئۇقۇشۇشىمىزچە، پارتلاش يۈز بەرگەندە، ئولىمپىك باغچىسىدا ئاز دېگەندە 50 مىڭ ئادەم بار ئىكەن، پارتلاش ۋاقىتلىق قۇرغان چېدىر سەھنىسىدە يۈز بەرگەن، ئۇ چاغدا نۇرغۇن تاماشىبىن ئويۇن كۆرۈۋاتقانىكەن.

جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكى شتابى ئەمەلدارنىڭ ئاشكارىلىشىچە، بۇ قېتىمقى پارتلاشتا جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ بارلىق ئەزالىرىدىن بىرسىمۇ يارىلانمىغان.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ئاتلانتا، 27 ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئاتلانتا ئولىمپىك باغچىسىدا پارتلاش ۋەقەسى يۈز بەرگەن بولسىمۇ، 26 ـ نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى داۋاملاشتۇرۇلدى، مۇشۇ ئاينىڭ 27 ـ كۈنى بارلىق مۇسابىقىلەر كۈنتەرتىپ بويىچە ئادەتتىكىدەك باشلاندى، نۆۋەتچى ئاپتوموبىللار ئادەتتىكىدەك قاتنىدى.

بۇ، خەلقئارا ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى ۋە ئاتلانتا ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى تەشكىلىي ھەيئىتى بۈگۈن سەھەردە بىرلىشىپ ئۆتكۈزگەن ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدا جاكارلانغان ئۈچ قارارنىڭ بىرى.

خەلقئارا ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ باشقا ئىككى تۈرلۈك قارارى پارتلاش ۋەقەسىدە قازا تاپقانلارغا تەزىيە بىلدۈرۈش، شۇنداقلا مۇسابىقە باشلىنىشتىن ئىلگىرى ئۇلارغا تەزىيە بىلدۈرۈش مۇراسىمى ئۆتكۈزۈش، بارلىق قازا تاپقۇچىلارغا ئولىمپىكنىڭ بەش ھالقىلىق بايرىقىنى يېرىم چۈشۈرۈپ تەزىيە بىلدۈرۈش.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

جياڭ زېمىن مۇنداق دەپ تەكىتلىدى: جۇڭخۇا مىللەتلىرى ۋە جۇڭگو خەلقى غايەت زور ئۈيۈشقاقلىققا ۋە ئىجادچانلىققا ئىگە، مۇشۇنداق ئۈيۈشقاقلىق ۋە ئىجادچانلىق بولسىلا بىز ئالغا بېسىش داۋامىدا ھەر خىل قاتتىق سىناقلارغا بەرداشلىق بېرەلەيمىز، جۈملىدىن ئېغىر قىيىنچىلىق ۋە غايەت زور ئاپەتنىڭ سىنىقىغا بەرداشلىق بېرەلەيمىز، باشتىن ـ ئاخىر ئۆز تەقدىرىمىزنى قولىمىزدا تۇتۇپ، ئۆزلۈكسىز گۈزەل تۇرمۇش يارىتالايمىز. يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش ـ ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش ۋە يېڭى تاغشەن قۇرۇش داۋامىدا، كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ ۋۇجۇدىدا ئالىيجاناب روھىي كۈچ تولۇق نامايان بولدى، ئۇ بولسىمۇ ئومۇم ئۈچۈن ئۆزىنى ئۇنتۇش، قىيىن كۈنلەردە بىللە ئۆتۈش، ئىگىلمەي ـ سۇنماي باتۇرانە ئالغا ئىلگىرىلەشتەك يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش روھى. بۇنداق روھ تاڭشەن خەلقىنىڭ قىممەتلىك بايلىقى بولۇپ قالماستىن، پۈتۈن مەملىكەت خەلقىنىڭمۇ قىممەتلىك بايلىقى.

كۆزدىن كۆچۈرۈشكە يەنە پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گوۋۇيۈەننىڭ ئالاقىدار تارماقلىرىنىڭ مەسئۇللىرىدىن يولداش زېڭ چىڭخۇڭ، چېن جىنخۇا، ۋاڭ جۇڭيۈي، خۇجيې، تىڭ ۋېنشېڭ، چېن جاڭلىي، يۈشىگۈي قاتارلىقلار ھەمراھ بولدى.

ۋاقىتتا ئۆتكۈزۈلدى. پەشتاقتىن سۇغا سەكرەش ماھىرى فۇمىڭشيا جۇڭگو كوماندىسى ئۈچۈن يەنە بىر ئالتۇن مېدال ئېلىپ بەردى. كانادا ماھىرى دو بەيلى ئەرلەرنىڭ 100 مېترلىق يۈگۈرۈش مۇسابىقىسىدە يېڭى دۇنيا رېكورتى ياراتتى.

فۇمىڭشيانىڭ غەلىبىسى جۇڭگو كوماندىسىنىڭ ئالتۇن مېدالىنى سەككىزگە كۆپەيتىپ، ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ مېدال تاختىسىدا 4 ـ ئورۇنغا ئىگە قىلدى.

جۇڭگو ماھىرى ۋاڭ جۈنشيا بۈگۈن مەغلۇب بولغان بولسىمۇ، لېكىن بۇ ئۇلارنىڭ مېدال ئېلىشتا 4 ـ بولۇش جېڭىگە تەسىر يەتكۈزمىدى. جۇڭگو ئاياللار ۋاسكىتبول كوماندىسى 98:83 نەتىجە بىلەن برازىلىيە كوماندىسىغا ئۇتتۇرۇپ قويغاچقا، سەككىز كۈچلۈك كوماندا قاتارىغا ئۆتۈش تەقدىرى باشقىلار تەرىپىدىن بەلگىلىنىدىغان بولدى، يەنى پۇتۇنلەي ئۆتكۈزۈلدىن ئۆتتى. ئاياللارنىڭ تېنىس توپ جۈپ ئويناش يېرىم ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىسىدە، جۇڭگو ماھىرلىرى دىڭ ياپىڭ بىلەن چياۋخۇڭ ۋە ليۇۋېي بىلەن چاۋيۇڭلار كورىيىنىڭ ئىككى جۈپ ماھىرىنى يېڭىپ، ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىگە قاتنىشىدىغان بولدى.

ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى خەۋەرلىرى

Atlanta 1996

ئىجتىمائىي مەدەنىيەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئارقىلىق ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش

(بېشى 1 ـ بەتتە)

نىشانلىق باشقۇرۇشنىڭ مۇھىم مەزمۇنلىرىنىڭ بىرى قىلدى. يېزا ـ بازارلارمۇ مەدەنىيەت خىزمىتى نەتىجىسىنى مۇكاپات بىلەن باغلىدى، لوتويى، بۇۋسا، ليۇخۇدى، باۋجادىيەن قاتارلىق يېزا ـ بازارلار مەدەنىيەت ئۆيى قۇرۇلۇشىدا نەتىجىسى گەۋدىلىك كەنت كادىرلىرىنى مۇكاپاتلاشنى يولغا قويدى. بۇنىڭ بىلەن مەدەنىيەت خىزمىتىگە سەل قاراش، نوقۇل ھالدا ئىقتىسادىي خىزمەتنىلا تۇتۇش خاھىشى تۈزىتىلدى. ناھىيە يەنە مەدەنىيەت خىراجىتى، مەدەنىيەت مەركىزى قۇرۇلۇشى مەبلىغى، كۈتۈپخانا، تەنھەرىكەت مەيدانى ياساش، مەدەنىيەت پونكىتلىرىنىڭ شتاتى قاتارلىق مەسىلىلەرنى ھەل قىلىپ، كۈتۈپخانا، مۇزېي قۇرۇلۇشىغا 1 مىليون 500 مىڭ يۈەن مەبلەغ سالدى، مەدەنىيەت پونكىتلىرىدىكى ئالتە كادىرنى رەسمىيلەشتۈرۈپ، تۇرمۇش تەمىناتىنى ياخشىلاپ؛ مەدەنىيەت خادىملىرى قوشۇنىنى مۇقىملاشتۇردى.

— ئەمەلىي ئىشلەپ، مەدەنىيەت مۇئەسسەسەلىرى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش مەدەنىيەت بازىغا موھتاج. مەدەنىيەت بازىسى ئىجتىمائىي مەدەنىيەت خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇشنىڭ تۈپ شەرتى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، مەدەنىيەت ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ مۇھىم ئالامىتى. بۇ ناھىيە يېقىنقى يىللاردىن بۇيان 9 مىليون 380 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، ناھىيە بازىرىدا مەدەنىيەت يۇرتى، كۈتۈپخانا، مۇزېي، يېزا ـ بازارلاردا 13 مەدەنىيەت پونكىتى، 198 مەدەنىيەت ئۆيى قۇرۇپ ناھىيە، يېزا، كەنتلەردە ئۈچ دەرىجىلىك مەدەنىيەت تورى شەكىللەندۈردى. بۇلتۇر ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى مۇۋاپىق بولۇش، نۇقتا بىلەن دائىرىنى بىرلەشتۈرۈش پرىنسىپىغا ئاساسەن، مۇھىم نۇقتىغا يېتەكچىلىك قىلىپ، تەدرىجىي ئەمەلىيلەشتۈرۈپ، ليۇخۇدى، لوتويى، باۋجادىيەن، بۇۋسا، تاشىرقاي قاتارلىق يېزا ـ بازارلاردا كۆلىمى 1000 كۋادرات مېتىردىن ئاشىدىغان ئالتە مەدەنىيەت مەركىزى قۇردى، بۇلارنىڭ ئالدىغا 500 مىڭ يۈەن، كېيىنكىگە 50 ـ 60 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىندى. يېزا ـ بازار، مەيدانلار 970 مىڭ يۈەن خەجلەپ مەدەنىيەت پونكىتى، مەدەنىيەت ئۆيلىرىنىڭ تېلېۋىزور، سىن ئالغۇ، تېكتاك توپ، پەي توپ، شاھمات، بىليارت، ۋاسكىتبول قاتارلىق مەنقۇلاتلىرىنى تولۇقلىدى. يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ ناھىيە مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىغا 20 مىليون 50 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ، مەدەنىيەت پائالىيەتلىرىنى جانلاندۇرۇشنىڭ پۇختا ماددىي ئاساسىنى ياراتتى.

— ئالاھىدىلىكىنى گەۋدىلەندۈرۈپ، مەدەنىيەت پائالىيەت بىلەن ئىقتىسادىي پائالىيەتنى بىرلەشتۈرۈپ، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى يېڭى باسقۇچقا كۆتۈرۈش. بۇ ناھىيە مەدەنىي تۇرمۇش مەزمۇنىنى بېيىتىشتا ئۆز جايىنىڭ ئالاھىدىلىكىنى ئاساس قىلدى. 1984 ـ يىلدىن بۇيان ج خ، پۇل مۇئامىلىسى، ئاشلىق، سانائەت ـ قاتناش، مەدەنىيەت، سەھىيە، پوچتا ـ تېلېگراف، يېزا ـ بازاردىن ئىبارەت سەككىز سىستېمىغا قاراشلىق 60 نەچچە ئورۇن ماناس لوڭقىسىنى تالىشىش بويىچە 34 قېتىم ناخشا مۇسابىقىسى ئۇيۇشتۇرۇپ، 260 مىڭ ئادەم (قېتىم) جەلپ قىلدى.

دېھقانلار مەدەنىيەت ئۆيلىرىدە كىتاب ئوقۇپ، گېزىت كۆرۈپ، مەدەنىيەت ئۆگىنىپ، تېكتاك توپ ئويناپ، مەنىۋى تۇرمۇشنى جانلاندۇردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، باشقۇرۇش بىلەن يۆلەشنى بىرلەشتۈرۈش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، تىجارەتچىلەرنىڭ ئاكتىپلىقىنى قوزغىدى. خىزمەت داۋامىدا ئۇلارنىڭ پىكىر ـ تەلەپلىرىنى كەمتەرلىك بىلەن ئاڭلاپ، دەردىگە دەرمان بولۇپ، غېمىنى تۈگەتتى. ھازىر بۇ ناھىيىدىكى مەدەنىيەت بازىرى ئون نەچچىدىن 264 كە يېتىپ، گۈللەپ ـ ياشناش ۋەزىيىتى مەيدانغا كەلدى.

بۇنىڭدىن 100 يىل ئىلگىرى تارىم ئويمانلىقىدا يولۋاسمۇ بار ئىدى، ھازىرچۇ؟ يولۋاس غايىپ بولۇپلا قالماي، باشقا ياۋايى ھايۋانلارمۇ قوغدىلىشقا موھتاج بولماقتا

ياۋايى ھايۋانلار قوغداشقا موھتاج

ئەي گوياڭ

ياۋايى ھايۋانلار ئىنسانلارنىڭ دوستى، ئۇلار ئىنسانىيەت تەرەققىياتىدا ئىنسانلار بىلەن بىللە ياشاپ كەلدى. ئىنسانلار ئۇلاردىن پايدىلاندى، ياۋايى ھايۋانلار تارىختا ئىنسانىيەت ئۈچۈن ئۆچمەس تۆھپىلەرنى قوشتى.

لېكىن نوپۇسنىڭ كۆپىيىشى ۋە ئىقتىسادىي پائالىيەتنىڭ جانلىنىشىغا ئەگىشىپ، ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ياشاش دائىرىسى تارىيىپ كەتتى، تۈرىمۇ ئازىيىپ كەتتى، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنى مىسالغا ئالساق، بۇنىڭدىن 100 يىل ئىلگىرى تارىم ئويمانلىقىدىكى يولۋاس «ۋولگا دەرياسى بويىدىكى تۆگمەس بۆرىلەردەك كۆپ ئىدى!» (روسىيىلىك ئېكسپېدىتسىيىچى پرژېۋالسكىي خاتىرىسىدىن). 1930-يىلدىن ئىلگىرى بۇ يەردىن يولۋاس تۇتۇلغانىدى، لېكىن يېقىنقى نەچچە ئون يىلدىن بۇيان بۇ يەردىكى يولۋاسلار ئىز - دېرەكسىز غايىپ بولدى. بۆكەن مۈڭگۈزى يەرلىك دورىلارنىڭ مۇھىم تەركىبى، مۆلچەرلىنىشچە، 1940-يىلىنىڭ ئالدى-كەينىدە شىنجاڭدا 250 مىڭ بۆكەن بار ئىكەن. لېكىن 50 - يىللاردىن كېيىن سانى تېز ئازىيىپ كەتكەن، 1981-يىلى بۆرتالا دورا شىركىتى بىر بۆكەن مۈڭگۈزىنى تاپشۇرۇۋالغاندىن كېيىن يەنە قايتا ئۇچراتمىغان. شىنجاڭدا بېشى يوغان كېلىدىغان بىر خىل بېلىق بولۇپ، ئەسلىدە ئۇ تارىم دەرياسى ۋە كۆنچى دەرياسىدىن چىقاتتى، 1971-يىلى باغراش كۆلىدىكى بېلىقلارنىڭ خېلى كۆپى مۇشۇنداق بېلىق ئىدى، لېكىن 1980-يىلىدىن كېيىن يوقاپ كەتكەن. ئاڭلاشلارغا قارىغاندا، يېقىنقى بىر نەچچە يىل مابەينىدە يەكەن، قىزىلسۇ ئامبىرىدا بايقالغان بولسىمۇ، سانى بەك ئاز ئىكەن، ئەگەر دەرھال تەدبىر قوللىنىپ قوغدالمىسا، شىنجاڭدىكى بۇ يوغان باش بېلىق زامانىمىزدا نەسلى قۇرۇپ كېتىش ئالدىدا تۇرغان يەنە بىر خىل جانلىق بولۇپ قېلىشى مۇمكىن.

مەن يېقىنقى ئىككى يىل ئىچىدە لوپنۇر كۆلىنىڭ شىمالىدىكى چۆلنى تەكشۈرۈپ كۆردۈم، ئىگىلىشىمچە، بۇ جايدىكى ياۋا تۆگە ۋە غاز بويۇن بۆكەنلەر نەسلى قۇرۇپ كېتىش گىردابىغا بېرىپ قاپتۇ. جۇڭگو پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ لوپنۇر كۆلىنى تەكشۈرۈش ئەترىتىنىڭ ماتېرىيالىغا قارىغاندا، 1980-يىلىنىڭ ئالدى-كەينىدە بۇ رايوندا 800 چە ياۋا تۆگە بار ئىكەن، لېكىن بىزنىڭ تەكشۈرۈشىمىزگە قارىغاندا، ھازىر ئاران 80 - 100 ياۋا تۆگە قالغان. بۇ سان ئون يىل ئىلگىرىكى سانىنىڭ ئوندىن بىر قىسمىغا توغرا كېلىدۇ. بۇنىڭدىن 20 يىل ئىلگىرى غاز بويۇن بۆكەن لوپنۇر كۆلى بويىدا، چۆللۈكلەردە خېلى كۆپ ئىدى، ھەتتا چىقتىم قاتارلىق بوستانلىقلارنىڭ ئەتراپىدىكى رايونلار ۋە تاشيول بويلىرىدا ئۇچراپ تۇراتتى. ھازىر بوستانلىقنىڭ ئەتراپىدىكى 100 كىلومېتىر دائىرە ئىچىدىمۇ ئۇچراتقىلى بولمايدىغان بولۇپ قالدى، چۆللۈكنىڭ 200-300 كىلومېتىر ئىچكىرىسىدىمۇ كەمدىن - كەم ئۇچرايدۇ.

بۇ رايوندىكى ياۋايى ھايۋانلارنىڭ سانىنىڭ تېز ئازىيىپ كېتىشىگە ئوغرىلىقچە ئوۋلاش سەۋەب بولماقتا. ياۋا تۆگە بىلەن غاز بويۇن بۆكەن مەملىكىتىمىز قوغدايدىغان، ئوۋلاشنى چەكلىگەن ھايۋانلار بولسىمۇ، قانۇنسىز ئۇنسۇرلار دۆلەت قانۇنىغا پىسەنت قىلماي، غالجىرلارچە ئوۋلىماقتا. باشقۇرۇش ئورۇنلىرىنىڭ قۇدرىتى يەتمىگەچكە، ئۇلارغا تاقابىل تۇرالمايۋاتىدۇ، يەرلىك دېھقان ۋە كان ئىشچىلىرىنىڭ ئىنكاسىغا قارىغاندا، توقسۇن، تۇرپان، پىچان، ھەتتا ئۈرۈمچى قاتارلىق جايلاردىكى كىشىلەر دائىم كىچىك ماشىنا بىلەن كېلىپ، ئوۋ ئوۋلاپ كېتىدىكەن. قاشبولاق دېگەن يەردە 1995-يىلى 4-ئايدا بەش بۆكەن ئۇچراتقانىدىم، 1996-يىلى 4-ئايدا بارغىنىمدا بىرنىمۇ ئۇچرىتالمىدىم، ئەكسىچە، ئوۋچىلار كولىغان ئورەك ۋە ئوق جەزلىرىنى ئۇچراتتىم. بۇ ئەھۋال مېنى بەكمۇ ئېچىندۇردى. ئەگەر ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ قوغدالمىسا، بىپايان دىيارىمىزدىكى ياۋا تۆگە ۋە بۆكەنلەر تۆت-بەش يىلغا قالماي شىنجاڭ يولۋىسى، بۇرنى ئېگىز بۆكەننىڭ تەقدىرىگە ئوخشاش ئاقىۋەتكە قالىدۇ.

مىركامىل ئابلىمىت (ت)

كالىي دىھىدرو فوسفات ۋە ئۇنى ئىشلىتىش ئۇسۇلى

ياسىن بەكرى

كالىي دىھىدرو فوسفات (لىنسۇەن ئەرچىگجيا) ئاق رەڭلىك پاراشوك بولۇپ، ئاجىز نەم تارتىش خۇسۇسىيىتىگە ئىگە، سۇدا ئاسان ئېرىيدۇ. ئۇنىڭ تەركىبىدە %35 فوسفور (V) ئوكسىد، %25 كالىي ئوكسىد بار بولۇپ، ئۇنى پىنشباۋ، سوجىيەن (بوغۇم قىسقارتىش دورىسى) قاتارلىق كۆپ خىل دورىلار بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ ئىشلىتىشكە بولىدۇ. ئۇ زىرائەتلەردىكى ھەر خىل ئوزۇقلۇقلارنى تولۇقلاپ، زىرائەتلەرنى كۈچلەندۈرۈپ، مايسىنىڭ ساغلام ئۆسۈشىگە كاپالەتلىك قىلىدۇ. ئۇنىڭ ئاشلىق مەھسۇلاتىنى ئاشۇرۇش ئۈنۈمى %10 - %20 كە، كېۋەز قاتارلىق ئىقتىسادىي زىرائەتلەرنىڭ مەھسۇلاتىنى ئاشۇرۇش ئۈنۈمى %15 - %25 كە، كۆكتات ۋە قوغۇن، تاۋۇز مەھسۇلاتىنى ئاشۇرۇش ئۈنۈمى %25 - %35 كە يېتىدۇ.

ئىشلىتىش ئۇسۇلى: كېۋەز مايسا مەزگىلىدە 100 - 150 گرام، غۇنچىلاش مەزگىلىدە 150 - 200 گرام، غوزا تۈگۈش مەزگىلىدە 200 - 250 گرامنى 40 - 60 كىلوگرام سۇغا تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ، ھەر سەككىز - ئون كۈندە بىر قېتىمدىن جەمئىي تۆت-بەش قېتىم پۈركۈش كېرەك. بۇغداينىڭ ئەتىيازدا غول تارتىش مەزگىلىدىن سۈت پىشىش مەزگىلىگىچە 150 - 200 گرام كالىي دىھىدرو فوسفاتنى 40 - 50 كىلوگرام سۇغا ئارىلاشتۇرۇپ، ھەر ھەپتىدە بىر قېتىمدىن ئىككى - ئۈچ قېتىم پۈركۈش كېرەك. ئېگىز ئورنىغا تېرىلغان قوناق ئۆسۈشىنىڭ ئوتتۇرا مەزگىلىدە يەنى 8-ئاينىڭ باشلىرىدىن 9-ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغىچە 150 - 200 گرام كالىي دىھىدرو فوسفاتنى 40 - 50 كىلوگرام سۇغا ئارىلاشتۇرۇپ، ئىككى - ئۈچ قېتىم پۈركۈش كېرەك. قوغۇن، تاۋۇز، كۆكتات قاتارلىقلارغىمۇ يۇقىرىدىكى ئۆلچەم بويىچە مۇۋاپىق ئىشلىتىش كېرەك.

بۇ دورىنى چېچىشتا ھاۋا رايىغا دىققەت قىلىش كېرەك. دورا چېچىلىپ ئالتە سائەتكىچە يامغۇر يېغىپ قالسا قايتا چېچىش كېرەك. تېمپېراتۇرا بەك يۇقىرى بولغان ياكى شەبنەم قۇرۇمىغان پەيتلەردە چاچماسلىق كېرەك. دورا چېچىشتىن ئاۋۋال ئانا ئېرىتمە تەييارلىۋېلىش ۋە دورىنىڭ يېپىشقاقلىقىنى ئاشۇرۇش ئۈچۈن، ئىككى گرامدىن تۆت گرام سوپۇن پاراشوكى ئارىلاشتۇرۇش كېرەك.

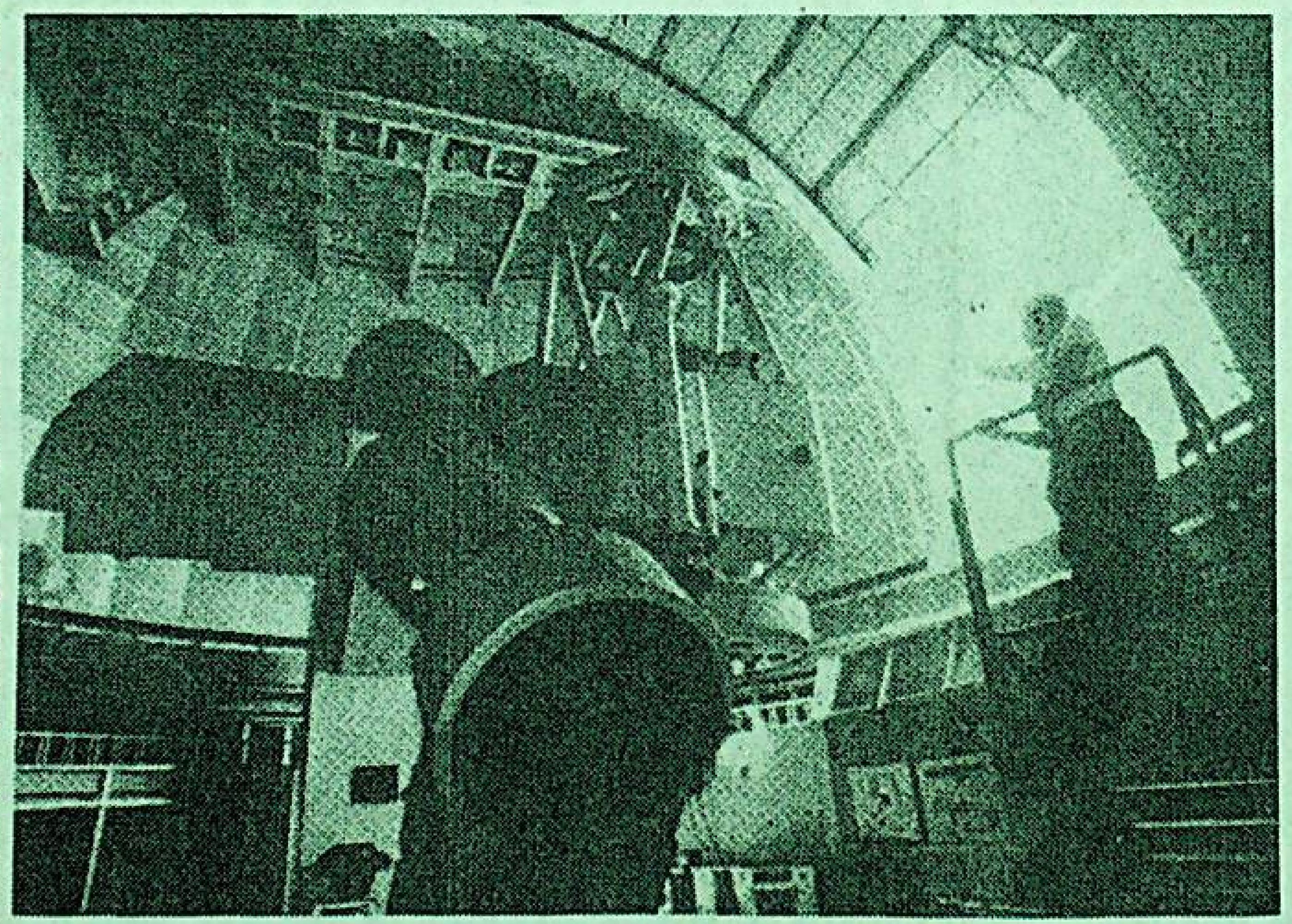

جۇڭگو پەنلەر ئاكادېمىيىسى بېيجىڭ رەسەتخانىسىنىڭ «شىڭلوڭ» كۆزىتىش پونكىتى قۇرۇلغىنىغا 28 يىل بولدى. ھازىر بۇ پونكىت ئېلىمىزدىكى ئاسمان جىسىملىرىنى فىزىكىلىق، ئوپتىكىلىق كۆزىتىشتىكى ئەڭ چوڭ بازا بولۇپ قالدى. بۇ پونكىتتا 2.16، 1.26 مېتىر كالىبىرلىق بەش تېلېسكوپ ۋە 90/ 60 سانتىمېتىرلىق تېلېسكوپىن تەركىب تاپقان CCD كۆپ خىل رەڭلىك نۇر ئۆلچەش سىستېمىسى بار. 1994-يىلىدىن بۇيان ئېلىمىزنىڭ ئاسترونومىيە ئالىملىرى بۇ يەردىكى ئىلغار كۆزىتىش سايمانلىرى ۋە ۋاسىتىلىرىدىن پايدىلىنىپ، ھەرىكەتچان 147 پلانېتا سىستېمىسىنى بايقىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى فوتوسى

ئائىلىلەردە ئىشلىتىلىدىغان توك ئوچاقنى بىخەتەر ئىشلىتىش

ئائىلىلەردە ئىشلىتىلىدىغان توك ئوچاق ئىشلىتىشكە ئەپلىك، تازىلىققا قولايلىق ئەسۋاب. ئۇ قۇۋۋىتىگە قاراپ 300 W، 500 W، 800 W، 1000 W لىق تۈرلەرگە بۆلۈنىدۇ. ئەڭ يۇقىرى تېمپېراتۇرىسى 1400 °C قا يېتىدۇ. دائىم ئىشلىتىلىدىغان توك ئوچاقلار ئوچۇق، يېرىم يېپىق ۋە يېپىق قاتارلىق ئۈچ تۈرگە بۆلۈنىدۇ. ئوچۇق شەكىللىك توك ئوچاقنى ئىشلىتىش بىر

كارۋات، ئىشكاپلارنىڭ ئاستىغا قويۇلسا، قالدۇق ئىسسىقلىق يېنىشچان ماددىلارنى كۆيدۈرىدۇ. شۇڭا توك ئوچاقنى ئىشلەتكەندە بىخەتەرلىككە ئالاھىدە دىققەت قىلىپ، ئوت ئاپىتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەدبىرلىرىنى قوللىنىش كېرەك. بۇنىڭ ئۈچۈن:

(1) توك ئوچاقنى ئىشلەتكەندە ئەتراپىغا ئوڭاي يانىدىغان ماددىلارنى قويماسلىق، بولۇپمۇ ئاستىغا ياغاچ تاختايلارنى قويماسلىق، كىيىملەرنى توك ئوچاققا قاقلاپ قۇرۇتماسلىق كېرەك.

(2) توك ئوچاق توك مەنبەسىگە ئۇلانغاندا چوقۇم بىر ئادەم مەسئۇل بولۇپ قاراش، توك توختاپ قالسا، ياكى ئىشلىتىپ

تەشتەك كۆلىدىكى ئاق توزان كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە تۈگىتىش

ئاستا خاراكتېرلىك ئاشقازان ياللۇغى كېسەللىكىگە گىرىپتار بولغانلار نېمىلەرگە دىققەت قىلىشى كېرەك؟

نۇرانىيە ئابدۇرېھىم

ئاستا خاراكتېرلىك ئاشقازان ياللۇغى ئاشقازان دىۋارىنىڭ قايتا زەخىملىنىشىدىن كېلىپ چىققان كېسەللىك بولۇپ، ئادەتتە يۈزە ئاشقازان ياللۇغى، قۇرۇلۇش خاراكتېرلىك ئاشقازان

2) روھىي كەيپىياتنىڭ ئاشقازان ياللۇغى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى ئىنتايىن زىچ. غەم - قايغۇ، جىددىيلىشىش ئاشقازان مۇسكۇللىرىنى قىسقارتىپ، قىل قان تومۇرلارنىڭ تارتىشىشىدىن ئاشقازاننىڭ ئۆزىنى قوغداش، ئەسلىگە كېلىش رولى تۆۋەنلەپ، ئاشقازان كىسلاتاسى

ئاشقازان ئورنى كۆيگەندەك بولىدىغانلار) ئىششىقلىق خۇسۇسىيىتى يۇقىرى يېمەكلىكلەرنى يەنى يېشىل يوپۇرماقلىق كۆكتات، سودا قوشۇلغان پىرەنىك قاتارلىقلارنى يېيىشى كېرەك.

9) بۇرۇن، ئېغىز، كېكىرتەكلەردە ئاستا خاراكتېرلىك ياللۇغلىنىشلار بولسا چوقۇم داۋالىنىش كېرەك.

قورولۇش خاراكتېرلىك ئاشقازان ياللۇغى ۋە ئىلىنلىش خاراكتېرلىك ئاشقازان ياللۇغىدىن ئىبارەت ئۈچ تۈرگە بۆلۈنىدۇ. ئاشقازان ياللۇغىدا ئاشقازان شورىنى ئاراسىزلىنىش، كۆپۈش، كېكىرىش، كۆڭلى ئېلىشىش، ئاشقازىنى ئاغرىش، بەزى كېسەللەر ئورۇقلاش، قان ئازلىق، ئىچى سۈرۈش، ئاچچىقسۇ ياندۇرۇش قاتارلىق ئالامەتلەر كۆرۈلىدۇ. شۇڭلاشقا دىققەت قىلىش كېرەككى، قورولۇش خاراكتېرلىك ئاشقازان ياللۇغىنىڭ ئاشقازان راكىغا ئايلىنىش ئېھتىمالى كۆپرەك بولىدۇ. شۇڭا يۇقىرىقى ئالامەتلەر كۆرۈلسە ۋاقتىدا دوختۇرغا تەكشۈرتۈش كېرەك.

ئاستا خاراكتېرلىك ئاشقازان ياللۇغىغا گىرىپتار بولغانلار تۆۋەندىكىلەرگە دىققەت قىلىشى كېرەك.

1) بۇ كېسەللىكنىڭ سەۋەبلىرى مۇرەككەپ، كېسەللىك تارىخى ئۇزاق بولغاچقا، بۇگۈنگە قەدەر ئۈنۈملۈك داۋالاش ئۇسۇلى تېپىلغىنى يوق. شۇڭا بۇ كېسەللىككە گىرىپتار بولغۇچىلار كۆپ تەرەپتىن ئىزدىنىش كېرەك.

تۆۋەنلەپ، ئاشقازان كىسلاتاسى كۆپىيىپ كېتىدۇ. شۇڭا قورساقنى كەڭ تۇتۇپ، كۆڭۈل ئازادىلىكىنى قولغا كەلتۈرۈش كېرەك.

3) تاماكا چەكمەسلىك، هاراق ئىچمەسلىك، شۇنداقلا قەھۋە ۋە قېنىق چاي ئىچمەسلىك كېرەك.

4) سوغۇق-سەلقىن تاماقلارنى ئاسان هەزىم بولىدىغان تاماقلارنى يېيىش، ئاچچىق-چۈچۈك، سوغۇق، قىزىق، قاتتىق يېمەكلىكلەرنى يېمەسلىك كېرەك.

5) هەزىم قىلىشقا پايدىلىق بولسۇن ئۈچۈن تاماقلارنى بەكرەك چايناپ يېيىش كېرەك.

6) تاماقنى ۋاقتىدا يېيىش، بەك كۆپ يېمەسلىك كېرەك.

7) قورولۇش خاراكتېرلىك ئاشقازان ياللۇغىنىڭ ئاشقازان كىسلاتاسى ئاجرىتىشى ئاز بولغاچقا، ئېچىتىلغان سۈت، شورپا قاتارلىق كىسلاتالىققا مايىل يېمەكلىكلەرنى يېيىش كېرەك.

8) ئاشقازان كىسلاتاسى ئارتۇق كىشىلەر (ئاچچىق سۇ ياندۇرىدىغان، بولسا چوقۇم داۋالىنىش كېرەك. چۈنكى بۇنداق ياللۇغلىنىشلار باكتېرىيەلەرنى ئاشقازانغا كىرگۈزۈپ، ياللۇغلىنىشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

10) قىزىتما ياندۇرۇش، زۇكام، ئاغرىق پەسەيتىش، قان بېسىمى، ياللۇغلىنىشنى قايتۇرۇش دورىلىرى ئاشقازان ياللۇغىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدىغان بولغاچقا، بۇ دورىلارنى ئەڭ ياخشىسى تاماقتىن كېيىن يېيىش كېرەك. بەزىلەر تاماقتىن كېيىن ئاشقازىنى كۆپۈپ كېكىرسە، تاماق هەزىم بولمايتۇ، دەپ دورا ئىستېمال قىلىدۇ، بۇمۇ ئاشقازاننى زەخىملەندۈرىدۇ، شۇڭا بۇنىڭغا دىققەت قىلىش كېرەك.

بىلىشىڭ

ئاق توزان كېسەللىكى ئالدىنى ئېلىش ۋە تۈگىتىش قىيىن بولغان كېسەللىك. ئۇ تەشتەكتىكى گۈل-گىياھلارغا زىيان سېلىپلا قالماستىن، ئادەملەرگە زىيانلىق بولغان ۋىروسقىمۇ ئىگە. تۆۋەندە ئەمەلىيەت داۋامىدا يەكۈنلەنگەن ئالدىنى ئېلىش ئۇسۇلىنى تونۇشتۇرىمىز:

1. ساماساق ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىش. ئاق توزان كېسەللىكى ساماساق پۇرىقىدىن قورقىدۇ، تەشتەككە بىر نەچچە باش ساماساق ئۆستۈرۈلسە، ئاق توزان كېسەللىكىنىڭ پەيدا بولۇشى ۋە يامراپ كېتىشىنى تىزگىنلىگىلى بولىدۇ. ساماساق كۆكىنى قورۇما قىلغىلىمۇ بولىدۇ.

2. گۇرۇچ سىركىسى ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىش. 150 — 250 هەسسىلىك گۇرۇچ سىركىسى گۈلگە هەر هەپتىدە بىر قېتىمدىن ئۇدا تۆت-بەش قېتىم چېچىلسا، ئۈنۈمى ياخشى بولىدۇ.

3. سودا (شۇلتا) ئارقىلىق ئالدىنى ئېلىش. ئالدى بىلەن ئاز مىقداردىكى سودانى ئىسسىقتا ئېرىتىپ، ئاندىن سۇ قويۇپ، 0.5 % لىك سودا ئېرىتمىسى قىلىپ تەگشەپ گۈلگە چېچىلسا، ئالدىنى ئېلىش رولىنى ئوينايدۇ.

ئەسئەت ئىسمايىل (ت)

توك ئوچاقنى ئىشلىتىش بىر قەدەر ئومۇملاشقان بولۇپ، قىسقا ۋاقىت ئىچىدە يۇقىرى تېمپېراتۇرىغا يېتەلەيدۇ. يېپىق شەكىللىك توك ئوچاقنىڭ تېمپېراتۇرىسى بىر قەدەر يۇقىرى. ئۇ ئۇزاق ۋاقىت داۋاملىشىدىغان نەم شارائىتقا ماس كېلىدۇ.

توك ئوچاقنىڭ توك سەرپىياتى كۆپ، تېمپېراتۇرىسى يۇقىرى بولغاچقا، يېنىشچان ماددىلار بىلەن ئۇچراشسا ياكى يېقىنلاشسا، ئاسانلا كۆيۈشنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئەمدىلا ئىشلىتىپ بولغان توك ئوچاقنىڭمۇ تېمپېراتۇرىسى يۇقىرى بولىدۇ، ئەگەر بۇ ۋاقىتتا توك ئوچاق توختاپ قالسا، ياكى ئىشلىتىپ بولغاندىن كېيىن شتېپسىلنى چىقىرىۋېتىش كېرەك.

(3) توك ئوچاقنىڭ توك سەرپىياتى چوڭ بولغاچقا، توك مەنبەسى لىنىيىسى، شتېپسىل، روزىتكىلاردا زىيادە توك بولۇشتىن ساقلىنىش ئۈچۈن، كەسمە يۈزىنىڭ چوڭ-كىچىكلىكى مۇۋاپىق، ئىزولياتورىسى ياخشى بولغان ئۆتكۈزگۈچ سىم ۋە مۇۋاپىق روزىتكا، شتېپسىل ئىشلىتىش لازىم.

(4) توك ئوچاقنى ئىشلىتىپ بولغاندىن كېيىن، ئۇنى سوۋۇتۇپ، ئاندىن مۇۋاپىق جايغا قويۇش كېرەك.

بوينىڭ ئۆسۈشىگە تەسىر كۆرسىتىدىغان ئامىللار

ئاتا-ئانىلارنىڭ ھەممىسى بالىسىنىڭ بوينىنىڭ ئېگىز، تېنىنىڭ ساغلام بولۇشىنى ئارزۇ قىلىدۇ. بوينىڭ ئېگىز بولۇشى ئىرسىيەت ئامىلىدىن باشقا يەنە تۆۋەندىكى ئامىللار بىلەنمۇ مۇناسىۋەتلىك.

بوي ئېگىزلىكى ۋە ئوزۇقلۇق: بوينىڭ ئېگىز بولۇشى سۆڭەكنىڭ ئۆسۈشىگە باغلىق. سۆڭەكنىڭ ئۆسۈشى يېتەرلىك ئوزۇقلۇققا ۋە ئۆسۈشنى تەڭشەپ تۇرغۇچى ماددىلارغا باغلىق. يېقىنقى 50 يىلدىن بۇيان ئىنسانلارنىڭ ئوتتۇرىچە ئېگىزلىكى تەدرىجىي ئۆسۈش ھالىتىدە بولدى. بۇ ئوزۇقلۇق قۇرۇلمىسىنىڭ ياخشىلانغانلىقى بىلەن ئىنتايىن زىچ مۇناسىۋەتلىك.

بوي ئېگىزلىكى ۋە پەسىل: تىببىي ئىلىم مۇتەخەسسىسلىرىنىڭ نەچچە ئون مىڭ قېتىملىق كلىنىكىلىق تەكشۈرۈشكە قارىغاندا، 5-ئاي بوينىڭ ئۆسۈشى ئەڭ تېز بولىدىغان ئاي بولۇپ، ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 2.73 سانتىمېتىر ئۆسىدىكەن. باشقا ئايلاردا ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 1.3 سانتىمېتىر ئۆسىدىكەن. ئۆسۈش ئەڭ ئاستا بولىدىغان ئاي 10-ئاي بولۇپ، ئوتتۇرا ھېساب بىلەن 0.84 سانتىمېتىر ئۆسىدىكەن. بۇنىڭدىكى سەۋەب شۇكى، 5-ئاي ئادەم بەدىنىدىكى ھۈجەيرىلەرنىڭ بۆلۈنۈشى ئىنتايىن تېز بولىدىغان مەزگىل بولۇپ ھېسابلىنىدىكەن. شۇڭا بۇ ئايدا بالىلارنى خۇشال - خۇرام يۈرۈشكە، مۇۋاپىق ئوزۇقلاندۇرۇشقا، تۈرلۈك پائالىيەتلەر بىلەن شۇغۇللاندۇرۇشقا كاپالەتلىك قىلىش بالىلارنىڭ ئۆسۈشىنى تېزلىتىدىغان مۇھىم ئامىل ھېسابلىنىدۇ.

بوي ئېگىزلىكى ۋە ئۇيقۇ: كېچىدە ئۆستۈرۈش ھورمۇنلىرىنىڭ ئاجرىلىپ چىقىشى كۈندۈزگە قارىغاندا بىر ھەسسە كۆپ بولىدۇ. شۇڭا ئاتا-ئانىلار بالىلارنىڭ يېتەرلىك ئۇخلىشىغا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك.

بوي ئېگىزلىكى ۋە كېسەللىك: ھامىلدار ئايالالارنىڭ ھەر خىل ئاستا خاراكتېرلىك كېسەللىكلەرگە گىرىپتار بولۇشى، دورا ئىچىشنىڭ مۇۋاپىق بولماسلىقى، تاماكا چېكىشى، ھاراق ئىچىشى بالىلارنىڭ بوينىڭ ئاستا ئۆسۈشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. ئۇنىڭدىن سىرت، بالىلار ئۆسۈپ يېتىلىش مەزگىلىدە كېسەل بولۇپ قېلىپ، ۋاقتىدا داۋالىتىلمىسا ئىممۇنىتېت ئىقتىدارىغا تەسىر يېتىپ بوينىڭ ئۆسۈشىگە تەسىر كۆرسىتىدۇ. شۇڭا ئاتا-ئانىلار بۇ نۇقتىلارغا ئالاھىدە ئېتىبار بېرىشى كېرەك.

مۆمىن ئەيسا تەرجىمىسى

تامغىنى **مۇختار ئەپەرى** ئىشلىگەن

ئاجايىپ كۆللەر

سىز بىلەمسىز

كىسلاتالىق كۆل: ئىتالىيىنىڭ سىتسىلىيە ئارىلىدا بىر كۆل بار، بۇ كۆلنىڭ سۈيى ئىنتايىن كۈچلۈك چىرىتكۈچى كىسلاتادىن ئىبارەت. بۇ خىل كىسلاتالىق سۇ ھەر قانداق جانلىقنى ئۆلتۈرەلەيدۇ.

تۇزلۇق كۆل: چىگخەي ئۆلكىسىنىڭ سەيدەم ئويمانلىقىدىكى تۇز كۆلىنىڭ تۇز زاپىسى تەخمىنەن 60 مىليارد توننا كېلىدۇ. ئۇنى ماتېرىيال قىلىش ئارقىلىق يەر شارى بىلەن ئاي شارى ئوتتۇرىسىدا قېلىنلىقى ئالتە مېتىر، كەڭلىكى 12 مېتىر كېلىدىغان «تۇز كۆۋرۈك» سېلىشقا بولىدۇ.

قايناق كۆل: ئامېرىكا قىتئەسى كارايىب دېڭىزىدىكى دومىنىكا ئارىلىدا ئۇزۇنلۇقى 90 مېتىر، كەڭلىكى 60 مېتىر كېلىدىغان بىر كۆل بار، بۇ كۆل قازاندا قايناۋاتقان سۇدەك قايناپ تۇرىدۇ.

شورلۇق كۆل: خېنەن ئۆلكىسى توگبەي ناھىيىسىدىكى خۇەيخې دەرياسىنىڭ باشلىمىدا دۇنيادا ئاز ئۇچرايدىغان «شورلۇق كۆل» بار. ئۇنىڭ شورلۇق كۆلىمى 13 كۋادرات كىلومېتىر كېلىدۇ. ساپ شور زاپىسى 120 مىليون توننىدىن كۆپرەك.

قارا كۆل: لاتىن ئامېرىكىسى قىتئەسىدىكى تىرىندات ئارىلىدا بىر «قارا كۆل» بار. بۇ كۆلنىڭ سۈيى قاپقارا كۆرۈنىدۇ. بۇ، كۆل تېگىدىكى نېفىت، تەبىئىي گاز بىلەن لاي-لاتقىلارنىڭ ئارىلىشىشىدىن بولغان.

غايىۋانە كۆل: ئاۋستىرالىيىدىكى كانبېررا بىلەن سىدنى شەھىرىنىڭ ئارىلىقىدا گىئورگى كۆلى دەپ ئاتىلىدىغان بىر كۆل بار. بۇ غەلىتە كۆل 1920-يىلى بايقالغاندىن تارتىپ 1990-يىلغىچە ئالتە قېتىم غايىپ بولۇپ قايتا پەيدا بولغان. ئۇنىڭ سەۋەبى تا بۈگۈنگىچە ئېنىقلانمىغان.

ئاگات كۆلى: ئىچكى موڭغۇلدىكى بايانتور ئايمىقى بىلەن ئالاشەن ئايمىقى چېگرىلىنىدىغان جايدا قۇرۇپ قالغان بىر كۆل بار. كۆلنىڭ كۆلىمى تەخمىنەن ئالتە كۋادرات كىلومېتىر كېلىدۇ. كۆلنىڭ تېگى تەكشى بولۇپ، ئازراقمۇ لاي-تۇپراق يوق. كۆل تېگىنى ئاچ سېرىق، ھال رەڭلىك ئاگات ۋە يېشىل قاشتېشى قاپلىغان. ئۇلارنىڭ چوڭى مۇشتۇمدەك، كىچىكى پۇرچاقتەك كېلىدۇ. ئۇلار قۇياش نۇرىدا جۇلالىنىپ تۇرىدۇ.

پەرھات غوجنىياز تەرجىمىسى

ئېگىزلىكى ئۆزگىرىدىغان ئىش ئۈستىلى

ئۇنىڭدىن-بۇنىڭدىن

ھازىر تەرەققىي قىلغان دۆلەتلەردە ئەمگەكچىلەرنىڭ بېرىمى دېگۈدەك ئۈستەل ئالدىدا ئولتۇرۇپ خىزمەت قىلىدۇ. پۈتۈن كۈنلەپ مىدىر قىلماي ئولتۇرۇش سالامەتلىككە زىيانلىق. بىئولوگىيە ئالىملىرىنىڭ قارىشىچە، 20 مىنۇت ئولتۇرغاندىن كېيىن ئون مىنۇت ئۆرە تۇرۇش كېرەك ئىكەن، بىر خىل پاسوندا ئولتۇرۇۋەرگەندە بەدەننىڭ شەكلى ئۆزگىرىپ كېتىدىكەن.

گېرمانىيىدىكى بىر شىركەت ھەم ئولتۇرۇپ ھەم ئۆرە تۇرۇپ خىزمەت قىلغىلى بولىدىغان، ئېگىزلىكىنى تەڭشىگىلى بولىدىغان خىزمەت ئۈستىلىنى كەشىپ قىلدى. بۇ ئۈستەل ھەر 20 مىنۇت ياكى ئون مىنۇتتا ئۆزلۈكىدىن نۇر ئارقىلىق سىگنال بېرىپ، ئولتۇرۇش شەكلىنى ئۆزگەرتىشنى ئەسكەرتىدىكەن، بۇ ئۈستەلنىڭ يەنە ساقلاش ئىقتىدارى بولۇپ، ئۇنى ئولتۇرغۇچىغا لايىق بولغان ئېگىزلىككە تەڭشىگىلى بولىدىكەن. پەقەت كۇنۇپكىنى بېسىش ئارقىلىق ئولتۇرۇپ خىزمەت قىلىدىغان ئېگىزلىكنى ئۆرە تۇرۇپ خىزمەت قىلىدىغان ئېگىزلىككە ئۆزگەرتكىلى بولىدىكەن، جوزىنىڭ ئورنىنى ئۆزگەرتىش ھاجەتسىزكەن.

جۇرئەت مەترېھىم تەرجىمىسى

چيەن چچېن جاكارتىدا مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنى ئۆتكۈزدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چچېن بۈگۈن بۇ يەردە ئۆتكۈزگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: جۇڭگو بۇنىڭدىن كېيىن رايونلار بىلەن بولغان سۆزلىشىش ۋە ھەمكارلىشىشقا داۋاملىق ئاكتىپ قاتنىشىدۇ ھەم ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونىنىڭ ئۇزاق مۇددەت مۇقىم بولۇشىغا، ئىقتىسادىنىڭ گۈللىنىشىگە كاپالەتلىك قىلىشتا ئىجابىي رول ئوينايدۇ.

چيەن چچېن مۇنداق دېدى: جۇڭگو بۇ قېتىم ئومۇميۈزلۈك سۆزلەشكۈچى دۆلەت بولۇش سۈپىتى بىلەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى سۆزلەشكۈچى دۆلەتلەر يىغىنىغا ۋە شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرى يىغىنىغا تۇنجى قېتىم قاتناشتى ھەم شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى بىلەن مەخسۇس سۆزلەشتى.

ئۇ مۇنداق دېدى: شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى دۆلەتلەر دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى يىغىنىنىڭ پائالىيەتلىرى ئاسىيا، تىنچ ئوكياندىكى دۆلەتلەرنىڭ بەر شارى ۋە رايونلار ئوتتۇرىسىدىكى نۇرغۇن مەسىلىلەردە پىكىر ئالماشتۇرۇپ تورۇش ئۈچۈن پايدىلىق پۇرسەت يارىتىپ بەردى.

چيەن چچېن مۇخبىرنىڭ جۇڭگو بىلەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ مۇناسىۋىتىنىڭ تەرەققىيات ئىستىقبالى توغرىسىدىكى سوئالىغا جاۋاب بەرگەندە مۇنداق دېدى: جۇڭگونىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ ئومۇميۈزلۈك سۆزلەشكۈچى دۆلىتى بولغانلىقى ئىككى تەرەپ ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنىڭ يېڭى پەللىگە قەدەم قويغانلىقىدىن دېرەك بېرىدۇ، ئىككى تەرەپنىڭ ھەرقايسى ساھەلەردە ئومۇميۈزلۈك ھەمكارلىقنى قانات يايدۇرۇشى ئۈچۈن يېڭى پۇرسەت يارىتىپ بەردى.

ئۇ مۇنداق دېدى: «بۈگۈنكى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى يەتتە دۆلەت ۋە كەلگۈسىدىكى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى ئون دۆلەت جۇڭگونىڭ مۇھىم قوشنىسى بولۇپ، ھەممىسى تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەر، بىزنىڭ ئارىمىزدا ئورتاق تونۇش ۋە ئورتاق مەنپەئەت بار».

چيەن چچېن مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: جۇڭگو بىلەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى بۇنىڭدىن كېيىن ئۆزلىرىنىڭ يىراق كەلگۈسى تەرەققىيات نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش جەريانىدا بىر - بىرىنى قوللىشى ۋە ماسلىشىشى زۆرۈر. گۈللەنگەن، مۇقىم، بىپايان شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيانىڭ 21 - ئەسىردە بارلىققا كېلىدىغانلىقىغا ئىشىنىمەن.

چيەن چچېن مۇخبىرنىڭ جۇڭگونىڭ كېلەر يىلى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرىنىڭ ئىشەنچ ھاسىل قىلىش تەدبىرى يىغىنى ئۆتكۈزۈشنى ئۈستىگە ئېلىشتىكى ئاساسىي ئويى نېمە؟ دېگەن سوئالغا جاۋاب بەرگەندە مۇنداق دېدى: شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ رايون مۇنبىرى رايونىمىزنىڭ خەۋپسىزلىكى ۋە ھەمكارلىقى ئۈستىدىكى يېڭى ئىزدىنىش بولۇپ، يېڭى خەۋپسىزلىك كۆز قارىشىغا ۋەكىللىك قىلىدۇ. جۇڭگو مۇنبەرنىڭ نۇرغۇن ئەزالىرى بىلەن سىياسىي جەھەتتە كەڭ كۆلەمدە سۆزلەشتى ۋە ھەربىي جەھەتتە بېرىش - كېلىش قىلدى. مۇنبەرنىڭ بەزى ئەزالىرى مۇنبەرنىڭ ھەر خىل يىغىنلىرىنى ئۆتكۈزدى، جۇڭگو بىلەن فىلىپپىن كېلەر يىلنىڭ ئالدىنقى يېرىمىدا بېيجىڭدا ئىشەنچ ھاسىل قىلىش تەدبىرلىرىنى بەلگىلەش يىغىنىنى ئۆتكۈزىدۇ، ئۇ جۇڭگونىڭ خەۋپسىزلىك مەسىلىسى توغرىسىدا تۇنجى قېتىم ھۆكۈمەت تەرەپنىڭ كۆپ تەرەپلىك خاراكتېرلىك يىغىن ئۆتكۈزۈشى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. يىغىننىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇشى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرىنىڭ تەرەققىياتىغا تۆھپە قوشقانلىق بولىدۇ، ئۇنىڭ ئۈستىگە، جۇڭگو بىلەن فىلىپپىن ھەم جۇڭگو بىلەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ باشقا ئەزالىرى ئوتتۇرىسىدىكى چۈشىنىش ۋە ئىشەنچنى كۈچەيتىشكە پايدىلىق.

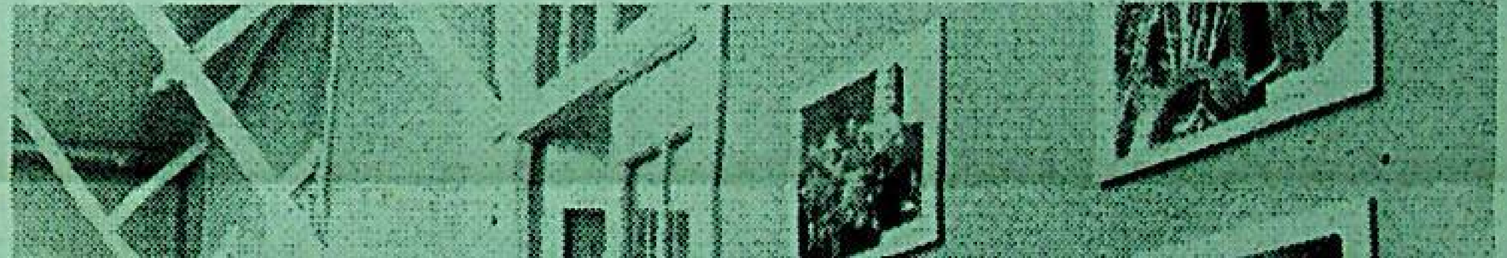

جۇڭگو ئۈستىگە ئېلىپ ياسىغان يەمەننىڭ سانادىكى «22 - ماي كوچىسى»دا يېقىندا قاتناش باشلاندى. بۇ چوڭ كوچىنىڭ ئومۇمىي ئۇزۇنلۇقى 1.6 كىلومېتىر، كەڭلىكى 40 مېتىر بولۇپ، ئېلىمىز يەمەنگە ياساپ بەرگەن سانادىن خوتايداغا بارىدىغان تاشيولدىن قالسىلا 2 - چوڭ ئازادە كوچا.

سۈرەتتە: يەمەن زۇڭتۇڭى سالىخ (ئالدىنقى رەت ئوڭدىن 2 - كىشى) چوڭ كوچىدا قاتناش باشلانغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن لېنتا كەسمەكتە. **شىنخۇا ئاگېنتلىقى**

جۇڭگو ۋەكىلى ب د ت نى كىشىلىك ھوقۇق ئورگىنىنى ئىسلاھ قىلىشقا دەۋەت قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 23 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. جۇڭگونىڭ ب د ت دا دائىمىي تۇرۇشلۇق مۇئاۋىن ۋەكىلى ۋاڭ شۆشيەن مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي مۇدىرىيەتنىڭ ماھىيەتلىك يىغىنىدا كىشىلىك ھوقۇق كومىتېتى ھەم ب د ت نىڭ باشقا كىشىلىك ھوقۇق ئورگانلىرىنى ھازىر دۇچ كېلىۋاتقان مەسىلىلەر ئۈستىدە چوڭقۇر پىكىر يۈرگۈزۈپ، زۆرۈر بولغان ئىسلاھاتلارنى ئېلىپ بېرىپ، شۇ ئارقىلىق ب د ت نىڭ بۇنىڭدىن كېيىن كىشىلىك ھوقۇق ساھەسىدىكى خىزمەتلەرنى ئۈنۈملۈك قانات يايدۇرۇشىغا كاپالەتلىك قىلىشقا دەۋەت قىلدى.

ۋاڭ شۆشيەن مۇنداق كۆرسەتتى: كىشىلىك ھوقۇق بىر پۈتۈن گەۋدە، كىشىلىك ھوقۇقنىڭ ھەر خىل تۈرلىرى ئوخشاشلا مۇھىم. بىراق ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي ۋە مەدەنىيەت ھوقۇقى 52 - نۆۋەتلىك كىشىلىك ھوقۇق يىغىنىدا پۇقرالار ھوقۇق ۋە سىياسىي ھوقۇققا ئوخشاش ئېتىبارغا ئېرىشەلمىدى، كىشىلىك ھوقۇق كومىتېتى ماقۇللىغان 114 تۈرلۈك قارار ۋە بەلگىلىمىدە ئالتە، يەتتە قارار ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي ۋە مەدەنىيەت ھوقۇقى بىلەن مۇناسىۋەتلىك. يەنە بىر تەرەپتىن، بەزى دۆلەتلەر «سوغۇق مۇناسىۋەتلەر ئۇرۇشى تەسەۋۋۇرىغا يېپىشىۋېلىۋاتىدۇ، ئۇلار ئۆزلىرىنى كىشىلىك ھوقۇق سودىيسى ئورنىغا قويۇپ، باشقا دۆلەتلەرنى ئۆزىنىڭ بېقىندىسى دەپ قاراۋاتىدۇ، تەرەققىي قىلىۋاتقان

قىلىش ئەھۋاللىرىنى كۆرمەسكە سېلىۋاتىدۇ.

ۋاڭ شۆشيەن كىشىلىك ھوقۇق كومىتېتى بىلەن ب د ت نىڭ باشقا كىشىلىك ھوقۇق ئورگانلىرىنى تۆۋەندىكى بىر نەچچە جەھەتتە تىرىشىشقا دەۋەت قىلدى:

1. «ب د ت نىزامنامىسى»نىڭ مەقسىتى ۋە پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش، باراۋەر بولۇش ۋە بىر - بىرىگە ھۆرمەت قىلىش ئاساسىدا كىشىلىك ھوقۇق ساھەسىدىكى خەلقئارا ھەمكارلىقنى قانات يايدۇرۇش كېرەك.

2. ب د ت كىشىلىك ھوقۇق ئورگىنى نامراتلىقنى تۈگىتىش پائالىيىتىگە ئاكتىپ قاتنىشىپ، ئىشنى تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ مۇھىم ۋە ئەمەلىي مەسىلىلىرىنى ھەل قىلىشتىن باشلاپ ئەمەلىي تەدبىر قوللىنىپ، ئۇلارنىڭ ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي ۋە مەدەنىيەت ھوقۇقى ھەم تەرەققىيات ھوقۇقىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشىغا ھەيدەكچىلىك قىلىشى كېرەك.

3. ب د ت كىشىلىك ھوقۇق ئورگىنىنىڭ فۇنكسىيىسى ئېنىق بولماسلىق، ئاپپاراتى قاتمۇقات بولۇش، ئىش ئۈنۈمى تۆۋەن بولۇش قاتارلىق مەسىلىلەر ئېغىر، مەلۇم بىر رايون ۋە دۆلەت گۇرۇھىنىڭ كىشىلىك ھوقۇق كومىتېتىدا ھەددىدىن كۆپ زىيادە ئورۇننى ئىگىلىشى رايون تەكشۈكلۈكى پرىنسىپىغا خىلاپ، ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، ئىسلاھ قىلىپ، تېخىمۇ كۆپ تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنى كىشىلىك ھوقۇق كومىتېتىغا

ماۋزۇ خەۋەرلەر

△ چيەن چچېن يېڭى زېلاندىيىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى بىلەن كۆرۈشتى

△ چيەن چچېن ياۋروپا ئىتتىپاقىنىڭ رەئىسى، ئىرلاندىيىنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى سىبرېنگ بىلەن كۆرۈشتى

△ چيەن چچېن ئاۋستىرالىيىنىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى بىلەن كۆرۈشتى

△ چيەن چچېن فىلىپپىننىڭ دىپلوماتىيە مىنىستىرى شياسون بىلەن كۆرۈشتى

△ چيەن چچېن كورىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى بىلەن كۆرۈشتى.

△ چيەن چچېن روسىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى پرىماكوۋ بىلەن كۆرۈشتى

مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى تاشقى ئىشلار كومىتېتى ياۋروپا پارلامېنتىنىڭ قارار لايىھىسىنى ئەيىبلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 25 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى تاشقى ئىشلار كومىتېتى مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى باyanات ئېلان قىلىپ، ياۋروپا پارلامېنتىنىڭ ئاتالمىش «تەيۋەننىڭ خەلقئارا تەشكىلاتتىكى رولى توغرىسىدا» دېگەن قارار لايىھىسىنى ماقۇللىغانلىقىنى قاتتىق ئەيىبلىدى.

باياناتتا مۇنداق دېيىلدى: مۇشۇ ئاينىڭ 19 - كۈنى ياۋروپا پارلامېنتى جۇڭگو تەرەپنىڭ قايتا - قايتا سۆزلىشىشىگە قارىماي، ئاز ساندىكى پارلامېنت ئەزالىرىنىڭ كۈشكۈرتۈشى ئارقىسىدا جىددىي تەكلىپ لايىھىسى شەكلى بىلەن ئاتالمىش «تەيۋەننىڭ خەلقئارا تەشكىلاتتىكى رولى توغرىسىدا» دېگەن قارار لايىھىسىنى ماقۇللىدى.

باياناتتا مۇنداق كۆرسىتىلدى: بۇ قارار لايىھىسى خەلقئارادىكى جۇڭگوغا قارشى بەزى كۈچلەر بىلەن ئۆزئارا ھەمنەپەس بولۇپ، تەيۋەننى مەلۇم خەلقئارا تەشكىلاتقا سۆرەپ كىرىش ئارقىلىق تەيۋەننىڭ «يېڭىباشتىن ب د ت غا قايتا كىرىشى» ئۈچۈن يەل بېرىپ، تەيۋەن دائىرىلىرىنىڭ «ئىككى جۇڭگو»، «بىر جۇڭگو، بىر تەيۋەن» پەيدا قىلىشنى ئۇچۇق - ئاشكارا قوللاشقا ئۇرۇندى. بۇ جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا قوپاللىق بىلەن ئارىلاشقانلىق ۋە ب د ت نىزامنامىسىدىكى پرىنسىپلارنى قەستەن ئاياغ - ئاستى قىلغانلىق. بىز خەلقئارا مۇناسىۋەت ئاساسىي مىزانىنى ئاشكارا مەنسىتمەيدىغان بۇنداق قىلمىشتىن قاتتىق غەزەپلىنىمىز ۋە ئۇنىڭغا كۈچلۈك ئېتىراز بىلدۈرىمىز.

باياناتتا مۇنداق دەپ تەكىتلەندى: تەيۋەن جۇڭگو زېمىنىنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى. تەيۋەنگە ئالاقىدار بارلىق ئىشلار جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشى، ھەرقانداق چەت ئەل ھۆكۈمەتلىرى، پارلامېنتلىرى ياكى كۈچلىرىنىڭ ئارىلىشىش ھوقۇقى يوق. ياۋروپا پارلامېنتىدىكى ئايرىم كىشىلەر قولىنى بەك ئۇزۇن سوزۇۋەتتى، ئۇلارنىڭ خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ ئومۇميۈزلۈك ئارزۇسىغا خىلاپ كېلىدىغان، ياۋروپا ئىتتىپاقىغا ئەزا دۆلەتلەر ھۆكۈمەتلىرىنىڭ جۇڭگوغا قاراتقان سىياسىتىگە خىلاپ كېلىدىغان مۇنداق قەبىھ ھەرىكىتىنىڭ نەتىجىگە ئېرىشىشى مۇمكىن ئەمەس.

ئەراپات 7 - ئاينىڭ 23 - كۈنى ئىسرائىلىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى ۋەلى بىلەن ئىسرائىلىيە بىلەن گازا تۇتۇشىدىغان

يېقىندا چىلىدىكى مايۇر داشۋسى، چىلى ـ جۇڭگو مەدەنىيەت جەمئىيىتى بىلەن جۇڭگونىڭ چىلىدىكى باش ئەلچىخانىسى سانتىياگودا جۇڭگو سۈرەتلەر كۆرگەزمىسى ئاچتى. كۆرگەزمىنىڭ «جۇڭگونىڭ كىشىلىك هوقۇق كاپالىتى»، «جۇڭگونىڭ ئۆرپ- ئادەت مەدەنىيىتى» قاتارلىق مەزمۇنلىرى چىلىلىك ئېكسكۇرسىيىچىلەرنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

سودىيسى ئۇرنىغا قويۇپ، باشقا دۆلەتلەرنى ئۆزىنىڭ بېقىندىسى دەپ قاراۋاتىدۇ، تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ كىشىلىك هوقۇق ئەھۋالىنى ئۆكتەملىك بىلەن ئەيىبلەۋاتىدۇ، ئۆز دۆلىتىدىكى ياكى ئۆز كۆرۈمىغا تەۋە دۆلەتلەردىكى كىشىلىك هوقۇققا دەخلى - تەرۇز قوللىنىپ، ئىسلاھ قىلىپ، تېخىمۇ كۆپ تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنى كىشىلىك هوقۇق كومىتېتىغا قوبۇل قىلىپ، ب د ت كىشىلىك هوقۇق ئورگىنىنىڭ خىزمەتلىرىنى مۇۋاپىقلاشتۇرۇش هەم دېموكراتىيىلەشتۇرۇش كېرەك.

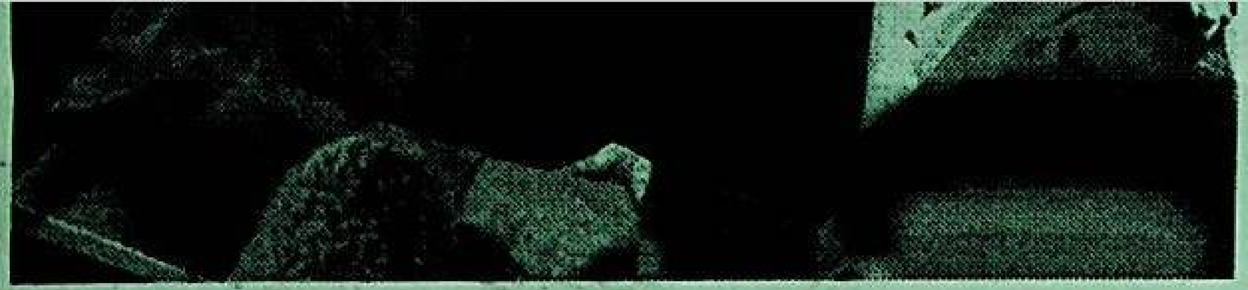

بىلەن گازا تۇتۇشىدىغان جايدىكى ئېلىس تەك شۇرۇش پونكىتىنىڭ پەلەستىن تەۋەلىكىدە ئۇچراشتى.
(شىنخۇا ئاگېنتلىقى)

جۇڭگو، مالايسىيا دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى ئىككى دۆلەتنىڭ دوستلۇق، هەمكارلىق مۇناسىۋىتىگە يۇقىرى باها بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 24- ئىيۇل تېلېگراممىسى. بۇ يەردە شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى سۆھبەت ئۇلپەتلىرى يىغىنىغا قاتنىشىۋاتقان جۇڭگو گوۋۇيۈەنىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن بىلەن مالايسىيا دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئابدۇللا ئەخمەد باداۋىي بۈگۈن ئىككى دۆلەتنىڭ هەرقايسى ساھەدىكى دوستلۇق، هەمكارلىق مۇناسىۋىتىگە يۇقىرى باها بەردى، ئىككى تەرەپ ئىككى دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىدا هەمكارلىق ساھەسىدە يەنە زور يوشۇرۇن كۈچ بار، ئىستىقبالى پارلاق، دەپ قارىدى.

چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: جۇڭگو، مالايسىيا رەھبەرلىرى نۇرغۇن مەسىلىدە ئورتاق تونۇشقا ئىگە، ياخشى هەمكارلىشىش ئاساسى بار. ئىككى دۆلەتنىڭ ئىقتىسادىنىڭ راۋاجلىنىشى ئىنتايىن ياخشى، ئىككى دۆلەتنىڭ پەن - تېخنىكا خادىملىرى بىر قىسىم يېڭى هەمكارلىق تۈرلىرىنى ئېچىپ، ئىككى دۆلەتنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى خەلقئارا بازارغا يۈزلەندۈرۈشكە تامامەن قادىر.

چيەن چىچېن مالايسىيانىڭ جۇڭگو بىلەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى ئوتتۇرىسىدىكى ماسلاشتۇرغۇچى دۆلەت بولغانلىقىدىن ئىنتايىن خۇشال بولدى. ئۇ ئىككى تەرەپنىڭ دائىملىق كېڭىشىپ تۇرۇشىنى ۋە ئوبدان هەمكارلىشىشنى ئۈمىد قىلدى.

باداۋىي مالايسىيا بىلەن جۇڭگونىڭ بۇنىڭدىن كېيىن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى رايون مۇنبىرى هەمدە باشقا رايون ۋە خەلقئارا تەشكىلاتلار بىلەن بولغان هەمكارلىقنى يەنىمۇ كۈچەيتىشنى ئۈمىد قىلدى.

مىسىر ئىسرائىلىيىنىڭ قاتتىق مەيداننى يۇمشاتقانلىقىنى قارشى ئالدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، قاھىرە، 22 ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. مىسىر دىپلوماتىيە مىنىستىرى مۇسا بۈگۈن مۇنۇلارنى بىلدۈردى: ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نېتانيياخۇنىڭ ئۆتكەن ھەپتىدە مىسىردا زىيارەتتە بولغاندا كۆرسەتكەن قىياپىتى ئۆتكەنكىگە ئوخشىمىدى، بۇ ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق تەرەققىياتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە پايدىلىق.

نېتانيياخۇ مىسىردا زىيارەتتە بولغان مەزگىلدە مۇنۇلارنى بىلدۈردى: ئىسرائىلىيە پەلەستىن تەرەپ بىلەن ئىمزالانغان كېلىشىمگە ئەمەل قىلىدۇ، پەلەستىن- ئىسرائىلىيە ۋە سۈرىيە- ئىسرائىلىيە تىنچلىق سۆھبىتىنى مۇمكىنقەدەر تېز ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى خالايدۇ. ئۇ شۇنىڭ بىلەن بىللە، مادرىد ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق يىغىنى رامكىسىنىڭ ئەرەب - ئىسرائىلىيە سۆھبىتىنىڭ ئاساسى ئىكەنلىكىنى ئېتىراپ قىلدى.

مۇسا مۇنداق دېدى: ئىسرائىلىيە زۇڭلىسىنىڭ مىسىردا ئىپادىلىگەن مەيدانى ئىسرائىلىيىنىڭ هەرقايسى تەرەپلەر بىلەن بولغان سۆھبىتى، بولۇپمۇ پەلەستىن تەرەپ بىلەن بولغان سۆھبىتىنىڭ ئىلگىرىلەش هاسىل قىلىشى ئۈچۈن ئىشىك ئېچىپ بەردى. ئۇ مۇنداق كۆرسەتتى: تىنچلىق تەرەققىياتىنى باشتىن باشلىماستىن توختاپ قالغان يېرىدىن باشلاش كېرەك.

ب د ت نىڭ باياناتچىسى ئامېرىكىنىڭ ب د ت خادىملىرىغا قىلغان هۇجۇمىغا رەددىيە بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 23 ـ ئىيۇل تېلېگراممىسى. ب د ت باش كاتىپىنىڭ باياناتچىسى سىلۋانافوئا بۈگۈن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا ئامېرىكىنىڭ ب د ت نىڭ خادىملىرىغا قىلغان هۇجۇمىغا قاتتىق رەددىيە بەردى.

«نيۇ - يورك ۋاقتى» گېزىتىنىڭ بۈگۈنكى خەۋىرىدە مۇنداق دېيىلگەن: ئامېرىكا ب د ت مەبلىغىنىڭ باش كاتىپ غالىنىڭ داۋاملىق سايلىنىشىغا ئىشلىتىلىپ كېتىشىدىن ئەنسىرىدى، ب د ت ياكى ب د ت نىڭ خىزمەتچىلىرى ب د ت نىڭ راسخوتىدىن پايدىلىنىپ، غالىنىڭ داۋاملىق سايلىنىشىغا ياردەم بېرىدىغان بولسا، كلىنتون هۆكۈمىتى هەرىكەت قوللىنىدۇ.

فوئا ئەنگلىيە ب ب س رادىئو ئىستانسىسى مۇخبىرىنىڭ سوئالىغا جاۋاب بەرگەندە مۇنداق دېدى: ب د ت نىڭ خىزمەتچىلىرى ئىنتايىن قىيىن ئەھۋال ئاستىدا ب د ت نىڭ نورمال ئىشلىشى ئۈچۈن تىرىشىپ خىزمەت قىلماقتا، يۇقىرىقى ئەيىبلەش بىمەنىلىك ۋە نومۇسسىزلىق.

فوئا مۇنداق دېدى: غالى ب د ت نىڭ ھەممە خادىملىرىدىن خىزمەتنى قەتئىي داۋاملاشتۇرۇپ سايلام مەسىلىسىنى ب د ت غا ئەزا دۆلەتلەرنىڭ بىر تەرەپ قىلىشىغا تاپشۇرۇشنى تەلەپ قىلدى.

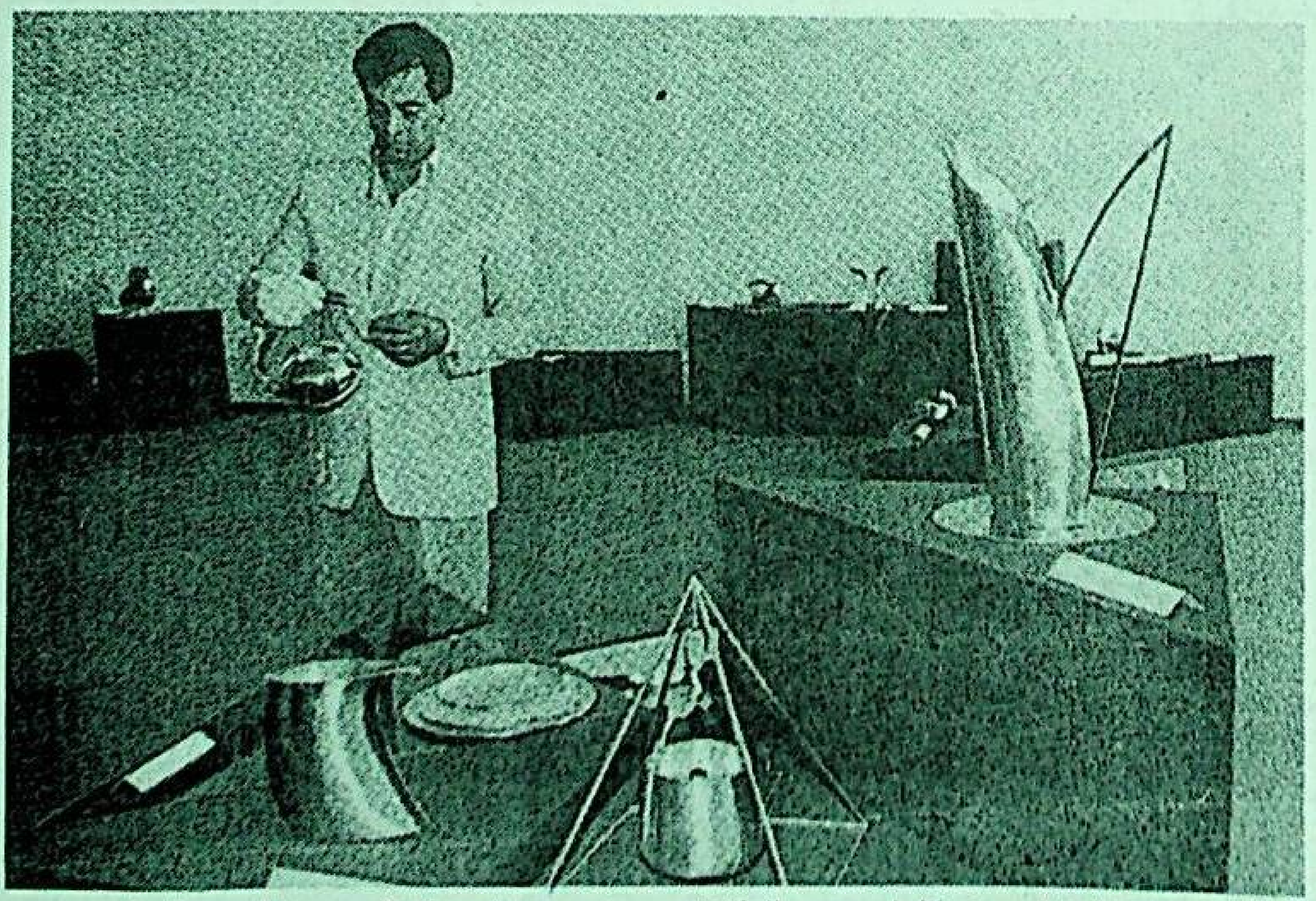

يېقىندا ئىتالىيىلىك سەنئەتكار ل. دېسىنىنىڭ كۈمۈش سەنئەت بۇيۇملىرى كۆرگەزمىسى فرانسىيىنىڭ پارىژ شەھىرىدە ئۆتكۈزۈلۈپ، كىشىلەردە زور قىزىقىش پەيدا قىلدى.
سۈرەتتە: دېسىنى ئۆزى ياسىغان بۇيۇملارنى تاماشىبىنلارغا كۆرسەتمەكتە.
شىنخۇا ئاگېنتلىقى

بالقان رايونىدا هەربىي مانېۋر كۆپىيىپ كەتتى

ئومۇمىي بايان

7 ـ ئاي كىرگەندىن بۇيان بالقان رايونىدا هەربىي مانېۋر كۆپىيىپ كەتتى. بالقاندىكى شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى بىلەن تىنچلىق ئۈلپەتچىلىك مۇناسىۋىتى بار دۆلەتلەر ۋە شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىدىكى دۆلەتلەر بەش قېتىم چوڭ تىپتىكى بىرلەشمە هەربىي مانېۋر ئۆتكۈزدى.

مۇشۇ ئاينىڭ 8 ـ كۈنىدىن 12 ـ كۈنىگىچە بۇلغارىيىنىڭ شىمالىدا شەرتلىك بەلگىسى «هەمكارلىشىش ئىرادىسى 96»بولغان توققۇز دۆلەتنىڭ بىرلەشمە هەربىي مانېۋرى ئۆتكۈزۈلدى، مۇشۇ ئاينىڭ 15 ـ كۈنىدىن 20 ـ كۈنىگىچە ئالبانىيىنىڭ ئوتتۇرا قىسمىدىكى تاغلىق رايونىدا شەرتلىك بەلگىسى «تىنچ تاغ بۈركىتى 96» بولغان سەككىز دۆلەتنىڭ بىرلەشمە هەربىي مانېۋرى ئۆتكۈزۈلدى؛ مۇشۇ ئاينىڭ 20- كۈنىدىن 26 ـ كۈنىگىچە ۋېنگرىيىنىڭ شەرقىدە شەرتلىك بەلگىسى «هەمكارلىشىش پۇرسىتى 96» بولغان 16 دۆلەت هاۋا ئارمىيىسىنىڭ بىرلەشمە هەربىي مانېۋرى ئۆتكۈزۈلدى؛ مۇشۇ ئاينىڭ 22 ـ كۈنىدىن 27- كۈنىگىچە رۇمىنىيىنىڭ قارا دېڭىزدىكى پورتى كونستانچادا 11 دۆلەت قاتناشقان كەڭ كۆلەملىك دېڭىز ئارمىيە بىرلەشمە مانېۋرى ئۆتكۈزۈلىدۇ؛ ئۇنىڭدىن كېيىن ماكېدونىيىنىڭ پايتەختى سكوپىرىنىغا يېقىن جايدا شەرتلىك بەلگىسى «قوتقازغۇچى 96» بولغان توققۇز دۆلەتنىڭ بىرلەشمە هەربىي مانېۋرى ئۆتكۈزۈلىدۇ.

بالقان رايونىدىكى شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتى بىلەن تىنچلىق ئۈلپەتچىلىكى بولغان دۆلەتلەرنىڭ بىر ئاي ئىچىدىلا شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىدىكى دۆلەتلەر بىلەن بەش قېتىم كەڭ- كۆلەملىك بىرلەشمە هەربىي مانېۋر ئۆتكۈزگەنلىكى خەلقئارا جامائەتچىلىكنىڭ دىققەت ئېتىبارىنى قوزغىدى.

بۇ هەربىي مانېۋرلارنىڭ كۆپىنچىسىدە شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ تىنچلىق ساقلاش هەرىكىتىگە تەقلىد قىلىش مەزمۇن، تىنچلىق ئۈلپەتچىلىكى بار دۆلەتلەرنىڭ تىنچلىق ساقلاش قىسىملىرىنى تەربىيىلەش مەقسەت قىلىندى. بۇ يىل 9 ـ ئاينىڭ 14 ـ كۈنى بوسنىيە ـ گېرتسېگوۋىنادا ئومۇمىي سايلام ئۆتكۈزۈلىدۇ، بىر يىل داۋام قىلغان شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ تىنچلىق ساقلاش ۋەزىپىسى شۇنىڭ بىلەن ئاخىرلىشىدۇ. شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ تىنچلىق ساقلاش قىسىملىرىنىڭ تۇرۇشى ياكى كېتىشىنى كىشىلەر تېخى بىلمەيدۇ، لېكىن بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنانىڭ تىنچلىق تەرەققىياتىدىن ئومۇمىيۈزلۈك ئەنسىرەش ئىنتايىن روشەن. بالقان دۆلەتلىرىنىڭ شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ ئەقىل كۆرسىتىشى ۋە قوللىشى ئاستىدا يۇقىرىقى مانېۋرنى ئۆتكۈزۈشى، روشەنكى، شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرققە كېڭىيىش يېڭى ستراتېگىيىسى هەم بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنا ئومۇمىي سايلىمىدىن كېيىنكى ۋەزىيەت بىلەن مۇناسىۋەتلىك.

دىققەت قىلىشقا ئەرزىيدىغىنى شۇكى، «شېرىك دۆلەت»بولغان روسىيە يۇقىرىدىكى مانېۋرغا قاتناشمىدى، پەقەت ۋېنگرىيىدە ئۆتكۈزۈلگەن هاۋا ئارمىيىسىنىڭ بىرلەشمە هەربىي مانېۋرىغىلا كۆزەتكۈچى سالاھىيىتى بىلەن قاتناشتى. بۇيەردىكى كۆزەتكۈچىلەر مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: روسىيە «بۇ هەرىكەتنى ئارقىلىق بىر تەرەپتىن، ئۆزىنىڭ شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ «ئادەتتىكى شېرىكى»ئەمەس، «پەۋقۇلئاددە شېرىكى»ئىكەنلىكىنى، ياۋروپانىڭ يېڭى خەۋپسىزلىك سىستېمىسىدا يەنىلا مۇھىم رول ئوينايدىغانلىقىنى نامايان قىلسا؛ يەنە بىر تەرەپتىن، ئۆزىنىڭ شىمالىي ئاتلانتىك ئەھدى تەشكىلاتىنىڭ شەرققە كېڭىيىشكە تۇتقان ئىزچىل مەيدانىنى ئىپادىلىدى. **(شىنخۇا ئاگېنتلىقى)**

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىبجياڭ كوچىسى 1 ـ نومۇر. تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028. پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇڭ، پارچە باھاسى: 18 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش

新疆日报
（维文）

نومۇرى: CN 65 — 0002 /Z

«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57)

1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 30 - كۈنى (سەيشەنبە) (بۈ سان ئالتە بەت)

ئاپتونوم رايون تۆمۈريولدىكى كۆۋرۈك ياساش قوشۇنىدىن ھال سورىدى

ئۈز مۇخبىرىمىز چېن جيەن خەۋەر قىلىدۇ: 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈريولى لىنىيىسىدىكى بەيياڭخې كۆۋرۈكى ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسى قاتارلىق ئورۇنلارنىڭ زور كۈچ بىلەن رېمونت قىلىشى ئارقىلىق 7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى سائەت 18دە غەلىبىلىك ئۇتاشتۇرۇلدى. لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈريولىنىڭ تۆۋەنكى ئومۇمىي لىنىيىسىدە شۇ كۈنى سائەت 23 تىن 58 مىنۇت ئۆتكەندە ۋاقىتلىق قاتناش ئەسلىگە كەلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 7 - ئاينىڭ 28 - كۈنى ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسىگە ھال سوراش خېتى ئەۋەتىپ، يول ياساشنىڭ 1 - سېپىدە كۈرەش قىلىۋاتقان تۆمۈريول، بىڭتۇەن، يەرلىك ئورۇنلارنىڭ كادىرلىرى، ئىشچى- خىزمەتچىلىرى، ئازادلىق ئارمىيە، قوراللىق ساقچى قىسمىنىڭ كوماندىر - جەڭچىلىرىدىن سەمىمىي ھال سورىدى ھەم ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسىنىڭ غەيرەت ئۈستىگە غەيرەت قىلىپ، جەنۇبىي شىنجاڭ تۆمۈريولىنى بالدۇرراق ياساپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشنىڭ ئومۇميۈزلۈك غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشتە يەنە يېڭى تۆھپە يارىتىشىنى ئۈمىد قىلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى جاڭ يۈنچۈەن 7 - ئاينىڭ 28 - كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى بەيياڭخې كۆۋرۈكىگە بېرىپ، كادىرلار، ئىشچى - خىزمەتچىلەردىن ھال سورىدى.

جاڭ يۈنچۈەن كۆۋرۈك ياساشقا قاتناشقان كادىرلار، ئىشچى- خىزمەتچىلەر بىلەن سەمىمىي قول ئېلىشىپ كۆرۈشتى، ئۇلارنىڭ سەككىز كېچە - كۈندۈز جاپالىق كۈرەش قىلىپ، بەيياڭخې كۆۋرۈكنى ياساش خىزمىتىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئورۇنداپ، ئاپتونوم رايوننىڭ ئىقتىسادىي چوڭ تومۇرىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە كۆرۈنەرلىك تۆھپە قوشقانلىقىنى يۈكسەك دەرىجىدە مەدھىيىلىدى.

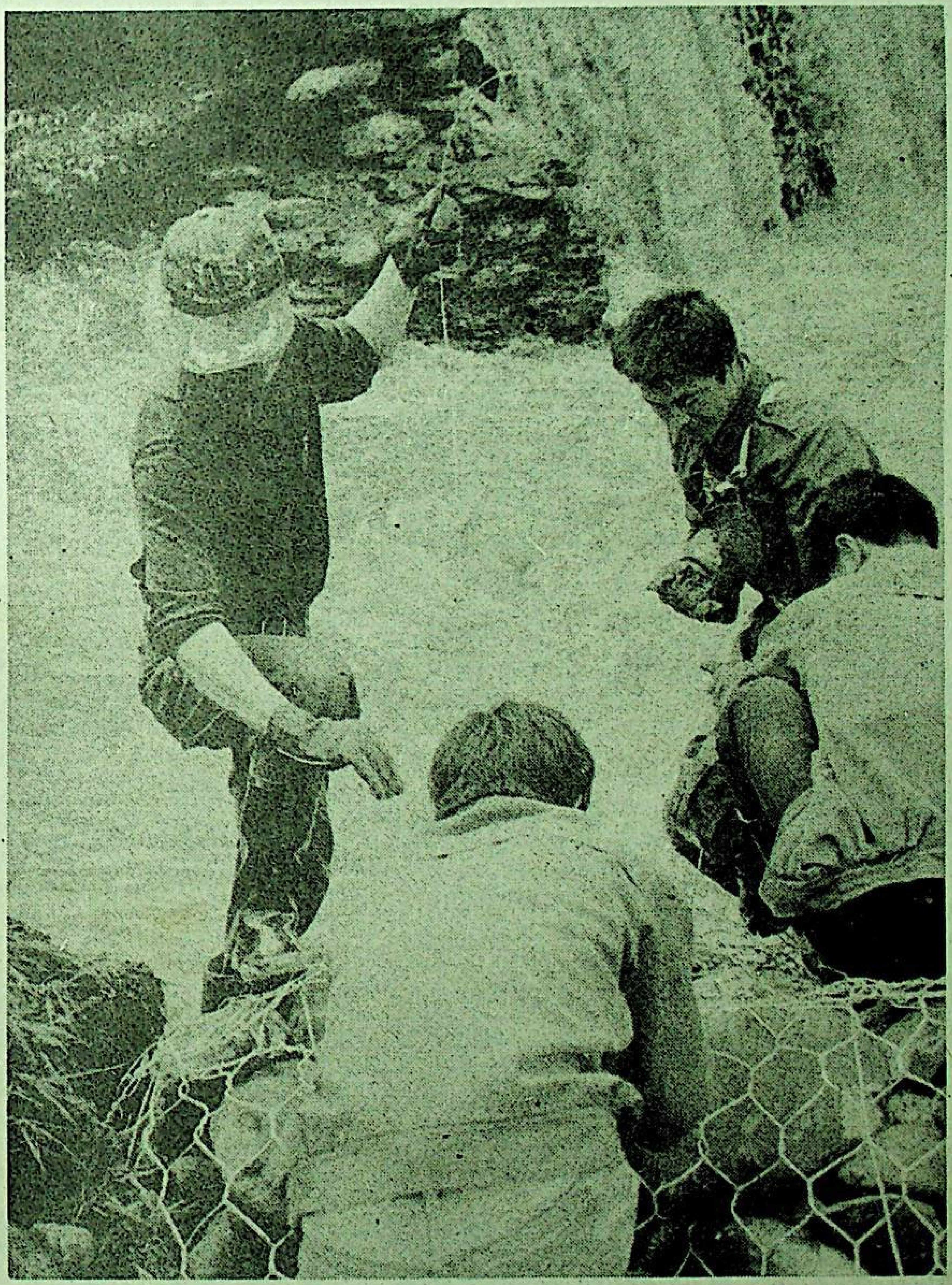

7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى ئۈرۈمچى - خۇشيا تاشيولىنىڭ شياۋبەي كۆۋرۈكى خەتەر ئىچىدە قالغاندا، خۇشيا تاشيول ئۇچاستكىسىدىكى يول ئاسراش ئىشچىلىرى كۆۋرۈكنى كېچە - كۈندۈز ياساپ بىخەتەرلىككە كاپالەتلىك قىلدى.

ئۈز مۇخبىرلىرىمىز سۈي خې فوتوسى

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇنداق دەپ كۆرسەتتى:

ئارمىيە كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - خەتەردىن قۇتقۇزۇشتا خىزمەت كۆرسەتتى

ئۈز مۇخبىرىمىز چېن جيەن خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت مۇشۇ ئاينىڭ 27 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۆزىنىڭ ئىشخانىسىدا شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ھاۋا ئارمىيە قىسمىنىڭ باشلىقى فاڭ ديەنرۇڭ بىلەن قىزغىن قول ئېلىشىپ كۆرۈشۈپ، شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ھاۋا ئارمىيىسىنىڭ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىدە كۆرسەتكەن خىزمىتىنى يۈكسەك دەرىجىدە مەدھىيىلىدى.

7 - ئاينىڭ 20 - كۈنىدىن ھازىرغىچە شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ قورۇقلۇق، ھاۋا ئارمىيە قىسمى 80 قېتىمدىن كۆپرەك تىك ئۇچار ئايروپىلان چىقىرىپ، بالغۇنتاي، ئالغوي يېزىلىرىدىكى ئاپەتكە ئۇچرىغان رايون ۋە تۆمۈريول لىنىيىسى بويلىرىدىكى ئىستانسا، ئۆتكەللەرگە ھاۋادىن 20 توننىدىن ئارتۇق ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش ماددىي ئەشياسى، دورا، يېمەكلىك يەتكۈزۈپ بەردى.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ قورۇقلۇق، ھاۋا ئارمىيە قىسمى ۋە شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ھاۋا ئارمىيىسىنىڭ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش - خەتەردىن قۇتقۇزۇشقا قوشقان تۆھپىسىنى يۈكسەك دەرىجىدە مەدھىيىلىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: بۇ قېتىم تاشيول، تۆمۈريول پۈتۈنلەي ئۈزۈلۈپ قالغان ئەھۋالدا سىلەر پۈتۈن كۈچ بىلەن ئاتلىنىپ، خەلق ئارمىيىسىنىڭ خەلقنى سۆيۈش شەرەپلىك ئەنئەنىسىنى تولۇق جارى قىلدۇردىڭلار. مەن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ئاپەت يۈز بەرگەن رايوندىكى خەلققە ۋەكالىتەن سىلەرگە رەھمەت ئېيتىمەن، «1 - ئاۋغۇست» ئارمىيە بايرىمى يېتىپ كېلىش ئالدىدا تۇرماقتا، مەن سىلەرنىڭ ھەم سىلەر ئارقىلىق بارلىق كوماندىر - جەڭچىلەرنىڭ بايرىمىنى تەبرىكلەيمەن.

قىسىم باشلىقى فاڭ ديەنرۇڭ يەنە شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ھاۋا ئارمىيە ئورگىنىدىكى كوماندىر - جەڭچىلەرنىڭ 50 مىڭ يۈەن ئىئانە پۇلىنى رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت، مۇئاۋىن رەئىس جاڭ خېيگە تاپشۇردى.

بىر جۈملىلىك خەۋەرلەر

● پىچان - ئۈرۈمچى تەبىئىي گاز تۇرۇبا يولىنىڭ يالقۇنتاغنىڭ يۇقىرى تېمپېراتۇرىلىق بۆلىكىدە 7- ئاينىڭ 23 - كۈنى بېسىم سىناش سىنىقى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئېلىپ بېرىلىپ، 9 - ئايدا پۈتۈن لىنىيىنى ئۇتاشتۇرۇش ئۈچۈن پۇختا ئاساس سېلىندى.

● شىنجاڭ گۆھەر - قاشتېشى جەمئىيىتى ۋە ئۈنچە - مەرۋايىت، قاشتېشى سودا جەمئىيىتى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرغان 1996 - يىللىق شىنجاڭ ئۈنچە- مەرۋايىت زىبۇزىننەت بۇيۇملىرى يەرمەنكىسى 7 - ئاينىڭ 20 - كۈنى ئۈرۈمچىدىكى شىنجاڭ خەلقئارا كۆرگەزمە مەركىزىدە ئېچىلدى.

داخېيەنزى بازىرى پاختىچىلىقنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇپ، دېھقانلارنى ئىككى يىلدا 27 مىليون يۈەندىن كۆپرەك نەپكە ئىگە قىلدى

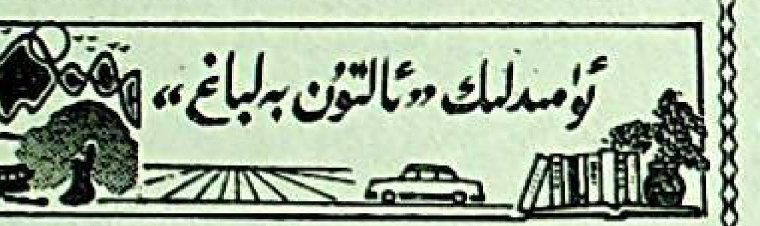

ئۈز مۇخبىرلىرىمىز ئىسمائىل مۇھەممەت، ئابدۇشۇكۇر ئابدۇكېرىم، مەۋلان سابىت خەۋەر قىلىدۇ: جىڭ ناھىيىسىنىڭ داخېيەنزى بازىرى تېرىقچىلىق قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، ساپ پاختىنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى ئاشۇرۇش بۆسۈش ئېغىزى قىلىنغان پاختىچىلىقنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇردى. دېھقانلار ئىككى يىلدا مۇشۇ تۈردىلا 27 مىليون يۈەندىن كۆپرەك بىۋاستە نەپكە ئىگە بولدى.

بورتالا ئوبلاستى 1994 - يىلى پاختىنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى ئاشۇرۇش بويىچە ئۆتكەلگە ھۇجۇم قىلىش،تەتقىقات تېمىسىنى داخېيەنزى بازىرىدا ئېلىپ بېرىشنى ئوتتۇرىغا قويغانىدى. بازارلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى بۇنداق ياخشى پۇرسەتنى غەنىيمەت بىلىپ، دېھقانلارنى ئومۇميۈزلۈك سەپەرۋەرلىككە كەلتۈرۈپ، تەتقىقات تېمىسى گۇرۇپپىسىغا يېقىندىن ماسلاشتى. سۇلياۋ يوپۇق، خىمىيىۋى ئوغۇت، دېھقانچىلىق دورىلىرى قاتارلىقلارنى ۋاقتىدا تەخلەپ، تەتقىقات تېمىسىنىڭ ئوڭۇشلۇق ۋە مۇۋەپپەقىيەتلىك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلدى.

ئىككى يىلدىن كۆپرەك ۋاقىتتىن بۇيان ئوبلاستنىڭ دېھقانچىلىق، ھاۋارايى قاتارلىق تارماقلىرىدىكى مۇتەخەسسىس ۋە تېخنىك خادىملاردىن تەشكىللەنگەن بۇ تەتقىقات تېمىسى گۇرۇپپىسىدىكىلەر ساپ پاختىنىڭ بىرلىك ھوسۇلىنى ئاشۇرۇش، پاختا سورتىنى ياخشىلاش، ئۆزۈمنى ئۆستۈرۈش قاتارلىق جەھەتلەردە جاپالىق ئىزدىنىپ، ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. 1994 - يىلى بازار بويىچە 85 مىڭ مو كېۋەزدىن ئومۇميۈزلۈك مول ھوسۇل ئېلىنىپ، 1993- يىلدىكىگە سېلىشتۇرغاندا، ساپ پاختىنىڭ مو بېشى ھوسۇلى يەتتە كىلوگرام، ئومۇمىي ھوسۇلى 1500 توننا ئاشتى. بۇ تۈردە دېھقانلار ئىگە بولغان بىۋاستە نەپ 10 مىليون يۈەندىن ئېشىپ كەتتى. 1995 - يىلى كېۋەز تېرىلغۇ كۆلىمى ئالدىنقى يىلدىكىدىن 12 مىڭ مو كېمىيىپ كەتكەن ئەھۋال ئاستىدىمۇ، ساپ پاختىنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 6500 تونىغا يېتىپ، 1994- يىلدىكىدىن يەنە 500 توننا ئاشتى. دېھقانلار ئىگە بولغان بىۋاستە نەپ 17 مىليون 550 مىڭ يۈەنگە يەتتى.

بۇ يىل بازارلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى تەتقىقات تېمىسى گۇرۇپپىسىدىكى تېخنىك خادىملار بىلەن بىرلىكتە بازار بويىچە 75 مىڭ مو كېۋەز تېرىش پىلانىنى پۈتۈنلەي ئەمەلىيلەشتۈرۈپ بولدى. ھازىر، ئۇلار پاختىنىڭ مو بېشى ھوسۇلىنى 90 كىلوگرامغا، ئومۇمىي ھوسۇلىنى 7000 تونىغا يەتكۈزۈپ، دېھقانلارنى 3 - 6 مىليون يۈەن ئەتراپىدا ئىقتىسادىي كىرىمگە ئىگە قىلىش ئۈچۈن تىرىشماقتا.

خوشيا تاشيول ئۆچاستكىسىدىكى يول ئاسراش ئىشچىلىرى كۈۋرۈكنى كېچە - كۈندۈز ياساپ بىخەتەرلىككە كاپالەتلىك قىلدى.

ئۆز مۇخبىرلىرىمىز سۈي خې فوتوسى

قىلدۇردىغانلار، مەن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ئاپەت يۈز بەرگەن رايوندىكى خەلققە ۋەكالىتەن سىلەرگە رەھمەت

شىنجاڭ خەلقئارا كۆرگەزمە مەركىزىدە ئېچىلدى.

تارماقلىرىدىكى مۇتەخەسسىس ۋە تېخنىك خادىملاردىن تەشكىللەنگەن بۇ تەتقىقات ... ئىقتىسادىي كىرىمىگە تەسىر قىلىش ئۈچۈن تىرىشماقتا.

ئاپتونوم رايونىمىزدا تېرىلغۇ يەرلەرنى مۇھاپىزەت قىلىش خىزمىتى ياخشى ئىشلەندى

ئۆز مۇخبىرىمىز مۇھەممەت نىياز خەۋەر قىلىدۇ: «ئالقانچىلىك يەرنىمۇ ئىنتايىن قەدىرلەش ۋە ئۈنۈمدىن مۇۋاپىق پايدىلىنىش، تېرىلغۇ يەرلەرنى ھەقىقىي تۈردە مۇھاپىزەت قىلىش» كىشىلەر قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن ئالغاچقا، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يەر باشقۇرۇش ئىسلاھاتى پائال ئىلگىرى سۈرۈلدى.

1995 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە 20 ناھىيە (شەھەر)دە تېرىلغۇ يەرلەرنى مۇھاپىزەت قىلىش رايونىنى ئايرىپ بېكىتىش خىزمىتى قانات يايدۇرۇلغانىدى. شۇنىڭدىن بۇيان يېڭىدىن كۆپەيگەن مۇھاپىزەت قىلىش رايونىنىڭ كۆلىمى 6 مىليون 300 مىڭ موغا، مۇھاپىزەت قىلىنىدىغان كۆلەم 8 مىليون 490 مىڭ موغا يېتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تېرىلغۇ يەرلەرنى مۇھاپىزەت قىلىش رايونىنى ئايرىپ بېكىتىش خىزمىتى تاماملاندى. بۇلتۇر يىل ئاخىرىغىچە بېكىتۈەندىمۇ تېرىلغۇ يەرلەرنى مۇھاپىزەت قىلىش رايونىنىڭ كۆلىمى 3 مىليون 563 مىڭ موغا يېتىپ، 36 تۈەن - مەيدانىنىڭ تېرىلغۇ يەرلەرنى مۇھاپىزەت قىلىش رايونىنى ئايرىپ بېكىتىش خىزمىتى تاماملاندى.

ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىكىنى ئونىۋېرسال تەرەققىي قىلدۇرۇش ئىشخانىسى بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق پىلان كومىتېتىنىڭ دۇنيا بانكىسى ئىشخانىسى بىرلىكتە جايلارنىڭ يېزا ئىگىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن يەر ئېچىپ پايدىلىنىشنى ئىز قوغلاپ باشقۇرۇش خىزمىتىنى قانات يايدۇردى. بۇنىڭ بىلەن ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىغان 10 مىڭ مو يەرنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش پىلانى ئورۇنلاندى. دۆلەتلىك يەر باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى ئاساسەن، ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئىشلىتىلمەي بوش قالغان 4549 مو يەر ئېنىقلاندى، بۇ يەرلەرگە قارىتا قايتۇرۇۋېلىش، تەكشۈرۈپ ئىشلىتىش، چەكلىك مۇددەت ئىچىدە قۇرۇلۇشنى باشلاش، تېرىقچىلىق قىلىشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش تەدبىرى قوللىنىلدى.

دۆلەت كۆمۈر سانائىتى مىنىستىرلىكى ئېۋىرغول كۆمۈركېنىغا ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا ئىشلىتىش ئۈچۈن 1 مىليون يۈەن ئاجراتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز جىن چۈەن خەۋەر قىلىدۇ: پەۋقۇلئاددە زور كەلكۈننىڭ ھۇجۇمىغا ئۇچرىغان ئۈرۈمچى شەھىرى نەنسەن كان رايونى ئېۋىرغول كۆمۈركېنى دۆلەت كۆمۈر سانائىتى مىنىستىرلىكىنىڭ 1 مىليون يۈەن قۇتقۇزۇش پۇلىغا ئېرىشتى ھەم كۆمۈر سانائىتى مىنىستىرلىكىنىڭ ئۇلارنى ئۆزلىرى ھەرىكەتلىنىپ ئۆزىنى قۇتقۇزۇشقا، يۇرت - ماكانىنى قايتا گۈللەندۈرۈشكە ئىلھاملاندۇرۇپ يازغان ھال سوراش خېتىنى تاپشۇرۇۋالدى.

نەنسەن كان رايونى تەۋەسىدە 7 - ئاينىڭ 18 - كۈنىدىن 20 - كۈنىگىچە ئومۇميۈزلۈك قاتتىق يامغۇر يېغىپ، ئېۋىرغول كۆمۈركېنى ئېغىر كەلكۈن ئاپىتىگە ئۇچرىدى، تۆمۈريول، تاشيول، خەۋەرلىشىش، سۇ بىلەن تەمىنلەش مۇئەسسەسەلىرى ۋەيران بولدى، بىر قىسىم جايلاردا توك بىلەن تەمىنلەش ئۈزۈلۈپ قالدى.

ئاپتونوم رايونلۇق كۆمۈر سانائىتى نازارىتى ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلقنىڭ ئاساسىي تۇرمۇشىنى ئورۇنلاشتۇرۇشقا ئىشلىتىش ئۈچۈن 7 - ئاينىڭ 22 - كۈنى ئاپەت بولغان رايونغا 100 مىڭ يۈەن ئاجراتقانىدى.

چاقىلىق ناھىيىسى پەۋقۇلئاددە ئېغىر كەلكۈن ئاپىتىگە ئۇچرىدى

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز تەلئەت ياسىن، رېشىتجان ئوسماننىڭ تېلېفون خەۋىرى. چاقىلىق ناھىيىسى 7 - ئاينىڭ 26 - كۈنى 100 يىلدىن بۇيان كۆرۈلۈپ باقمىغان پەۋقۇلئاددە ئېغىر كەلكۈن ئاپىتىگە ئۇچرىدى. «315»دۆلەت تاشيولىدىكى چاقىلىق دەرياسى چوڭ كۆۋرۈكىنى كەلكۈن ئېقىتىپ كەتتى، بىر قىسىم پوچتا - تېلېگراف، خەۋەرلىشىش لىنىيىلىرىنىڭ ۋە يۇقىرى بېسىملىق توك يوللىرىنىڭ ستولبىلىرى ئۆرۈلۈپ چۈشتى، بىر قىسىم يېزىلارغا ۋە تاغلىق رايونلارغا بارىدىغان تاشيوللاردا قاتناش ئۈزۈلۈپ قالدى، چاقىلىق دەرياسى كەلكۈندىن مۇداپىئەلىنىش توسمىسىنىڭ 8900 مېتر قىسمىنى، ئىككى يېزا، بىر بازارغا سۇ باشلاش ئۆستىڭىنىڭ 2300 مېتر قىسمىنى ۋە ناھىيىلىك سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسىغا سۇ باشلاش ئۆستىڭى توسمىسىنىڭ بىر قىسمىنى كەلكۈن ئېلىپ كەتتى. 220 مو كېۋەز، قوناق، كۆكتاتلىق، 76 ئائىلە، ناھىيىلىك تاشپاختا يىپ ئېگىرىش- رەخت توقۇش زاۋۇتى قاتارلىق بىر قىسىم زاۋۇتلار كەلكۈننىڭ بۇزغۇنچىلىقىغا ئۇچرىدى، 700 تۇياق چارۋا ئۆلدى. بىۋاسىتە ئىقتىسادىي زىيان 18 مىليون 252 مىڭ 600 يۈەنگە يەتتى.

ئاپەت يۈز بەرگەندىن كېيىن، ناھىيىلىك پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى دەرھال تەدبىر قوللىنىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ۋە دېھقان، چارۋىچىلارنى ئاپەتكە تاقابىل تۇرۇپ ئۆزىنى قۇتقۇزۇشقا تەشكىللىدى. يەنجى قاتارلىق ناھىيىلەردە كەلكۈن ئاپىتى ئەھۋالىنى ئىگىلەۋاتقان ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى لى دۇڭخۈي چاقىلىق ناھىيىسىدە كەلكۈن ئاپىتى يۈز بەرگەنلىكىدىن خەۋەر تاپقاندىن كېيىن، 7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئوبلاست رەھبەرلىرىنىڭ ھەمراھلىقىدا چاقىلىق ناھىيىسىدە بىر قىسىم يېزىلارنىڭ ئاپەتكە ئۇچراش ئەھۋالىنى ئىگىلىدى ۋە ئاپەتكە ئۇچرىغان ئاممىدىن سەمىمىي ھال سورىدى. ئوبلاست رەھبەرلىرى يەنە 1 - تۈركۈمدە 50 توننا سېمونت، 5000 تاغار، 400 كىلوگرام سىم قاتارلىق ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش بۇيۇملىرىنى ئېلىپ كەلدى.

كەلكۈن سەۋەبىدىن قاتناش ئۈزۈلۈپ، نۇرغۇن يولۇچى توقسۇندا توسۇلۇپ قالغاندا بۇ ناھىيىنىڭ بازىرىدىكى ھەر مىللەت خەلقى يولۇچىلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئالدى.

سۈرەتتە: توقسۇن ئاھالىلىرى يولۇچىلارنى چاي بىلەن تەمىنلىمەكتە.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئۆمەرجان قادىر فوتوسى

ئاپەت رايونىدىن كەلگەن خەۋەرلەر

قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ بېلىقچىلىقى مۇقىم تەرەققىي قىلماقتا

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇللا ئابدۇرېشىت خەۋەر قىلىدۇ: قەشقەر ۋىلايىتىدە پەن - تېخنىكا ئارقىلىق بېلىقچىلىقنى يۈكسەلدۈرۈشكە ئەھمىيەت بېرىلگەنلىكتىن، ۋىلايەتنىڭ بېلىقچىلىقى مۇقىم تەرەققىي قىلماقتا.

قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ مەكىت، مارالبېشى، پەيزاۋات ناھىيىلىرى بېلىق بېقىشقا بولىدىغان سۇ يۈزى كۆلىمى چوڭ بولۇشتەك ئۈستۈنلۈكى ۋە «بېلىق كاۋپىي»نىڭ ئاپتونوم رايوننىڭ ئىچى- سىرتىدا داڭلىق بولۇش ئالاھىدىلىكىدىن پايدىلىنىپ، بېلىقچىلىقنى تەرەققىي قىلدۇرۇش قەدىمىنى تېزلەتتى. بېلىق باقۇچى كەسپىي ئائىلىلەر ۋە بېلىقچىلىق بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئورۇنلارغا ياخشى شارائىت ھازىرلاپ بېرىش بىلەن بىللە، ئۇلارنىڭ قانۇنىي مەنپەئىتىنى كاپالەتكە ئىگە قىلدى. تۈرلۈك ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى يولغا قويۇپ، بېلىق بېقىش ماھىرلىرىغا زېمىن ھازىرلاپ بەردى. ئىقتىسادىي ئۈنۈمنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن ھەر خىل يېڭى بېلىق سورتلىرىنى كىرگۈزۈپ، مەھسۇلات مىقدارىنى ئاشۇردى. ئاپتونوم رايون ۋە ۋىلايەتنىڭ پەن - تېخنىكا مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن غوق بېلىق بېقىشنى 1000 كۆلچەكتە سىناق قىلىپ، بىرمو كۆلچەكتىكى مەھسۇلاتنى 634 كىلوگرامغا، پايدىسىنى 818.5 يۈەنگە يەتكۈزدى. 1995 - يىلى ۋىلايەت بويىچە ئومۇمىي بېلىق مەھسۇلاتى 2410 توننىغا، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن بېلىق 0.8 كىلوگرامغا يەتتى. ئون يىلدىن بۇيان ئىشلەپ چىقىرىلغان بېلىق 3.3 ھەسسە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن بېلىق 3.2 ھەسسە ئاشتى. بۇنىڭ بىلەن بۇ ۋىلايەتنىڭ سۇ مەھسۇلاتلىرى بازارلىرى ئاۋاتلىشىپ، شەھەر ئاھالىسىنىڭ «بېلىق يېيىش تەس» بولۇش مەسىلىسى دەسلەپكى قەدەمدە ھەل قىلىندى.

تۇرپان ۋىلايىتىدىكى ھەر ساھە ئامما ھەرىكەتكە كېلىپ، دېھقانلارنىڭ غوزا قۇرتىنى يوقىتىشىغا ياردەم بەردى

ئۆز مۇخبىرىمىز ساتتار رېقىپ خەۋەر قىلىدۇ: مۇخبىر 7 - ئاينىڭ 7 - كۈنىدىن 9 - كۈنىگىچە تۇرپان شەھىرىدە مۇنداق ئەھۋالنى كۆردى: بۇ شەھەردە تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەن نەچچە مىڭ ئوقۇغۇچى ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا قاتناشقان بولسىمۇ، ئىمتىھان مەيدانى ئالدىغا توپلانغان ئاتا- ئانىلار ئىلگىرىكى يىللاردىكىدەك كۆپ بولمىدى. شەھەردىكى نۇرغۇن كادىر، ئىشچى - خىزمەتچى پەرزەنتلىرىنى ئىمتىھان مەيدانىغا ئۇزىتىپ قويۇپلا، يېزىلارغا غوزا قۇرتى يوقىتىشقا يۈرۈپ كەتتى.

بۇ يىل تۇرپان ۋىلايىتىدە 330 مىڭ مودىن ئارتۇق يەرگە كېۋەز تېرىلغانىدى. 6- ئاينىڭ ئاخىرىغا كەلگەندە كېۋەزلەردە غوزا قۇرتى پەيدا بولۇپ ۋە تېز كېڭىيىپ، دېھقانلارنى ئەندىشىگە سالدى. ۋىلايەت بويىچە غوزا قۇرتى پەيدا بولغان كېۋەزلىك 200 مىڭ موغا يەتتى. ۋىلايەتلىك پارتكوم، مەمۇرىي مەھكىمە جىددىي يىغىن ئېچىپ، ھەر ساھە، ھەر كەسپتىكىلەرنى غوزا قۇرتى يوقىتىشقا سەپەرۋەر قىلغانىدى. 7 - ئاينىڭ 5 - كۈنىگىچە غوزا قۇرتى يوقىتىشقا قاتناشقان كادىر ۋە دۆلەت خىزمەتچىسى 40 نەچچە مىڭ ئادەم (قېتىم)گە يەتتى. ھازىر ۋىلايەت بويىچە غوزا قۇرتى يوقىتىش جېڭى جىددىي ئېلىپ بېرىلماقتا.

ئىلى ۋىلايىتىدە ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىش مۇقىملاشتى

ئاشلىق - ئاساسنىڭ ئاساسى ناملىق مۇكاپاتلىق ماقالە
دېھقانچىلىق نازارىتى ھەمكارلاشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئىلياس تاھىر، نۇردۇن** خەۋەر قىلدۇ: بۇ يىل ئىلى ۋىلايىتى يامغۇر كۆپ، تېمپېراتۇرا تۆۋەن بولۇشتەك تەبىئىي ئاپەت ئۈستىدىن غەلىبە قىلدى. يازلىق ئاشلىقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 550 مىليون كىلوگرامغا يېتىدىغانلىقى مۆلچەرلەندى.

بۇ يىل ئەتىياز ئىلى ۋىلايىتىدە تېمپېراتۇرا تۆۋەن بولۇپ، يامغۇر كۆپ ياغدى. بۇ يازلىق زىرائەتلەرنىڭ ئۆسۈشىگە تەسىر يەتكۈزدى. ۋىلايەت، ناھىيە، شەھەرلەر جىددىي تۇتۇش قىلىپ، دېھقانلارنى يازلىق زىرائەت پەرۋىشىنى ياخشى ئىشلەشكە سەپەرۋەر قىلدى. مۇناسىۋەتلىك تارماقلارمۇ يېتەرلىك خىمىيىۋى ئوغۇت، دېھقانچىلىق دورىسى قاتارلىق دېھقانچىلىققا كېرەكلىك ماددىي ئەشيالارنى يۆتكەپ كېلىپ، دېھقانلارنىڭ قولىغا يەتكۈزۈپ بەردى. ستاتىستىكا قىلىنىشىچە، بۇ يىل ئىلى ۋىلايىتى بويىچە تېرىلغان بۇغداي كۆلىمى 1 مىليون 919 مىڭ مو بولۇپ، بۇلتۇرقىدىن 38 مىڭ 900 مو ئارتۇق تېرىلغان.

گۇما ناھىيىسى يازلىق ئاشلىقتىن مول ھوسۇل ئالدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **مۇھەممەت ھېيت** خەۋەر قىلدۇ: گۇما ناھىيىسى بۇ يىل يازلىق ئاشلىقتىن يەنە مول ھوسۇل ئالدى. 139 مىڭ مو كۈزگى بۇغداينىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 42 مىليون 120 مىڭ كىلوگرامغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن 2 مىليون 120 مىڭ كىلوگرام، يەنى 5.4% ئاشتى. بىرلىك ھوسۇلى 303 كىلوگرامغا يېتىپ، ئۆتكەن يىلدىكىدىن ئون كىلوگرام ئاشتى.

گۇما ناھىيىسى يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئىچكى قۇرۇلمىسىنى تەڭشەپ، 139 مىڭ مو يەرگە يۇقىرى ھوسۇللۇق، ئەلا سورتلۇق «تاگسەن - 8180» ۋە «جىمەي - 5418» كۈزگى بۇغداي سورتىنى تېرىپ، پۈتۈن كۈچىنى بىرلىك ھوسۇلنى ئاشۇرۇشقا قارىتىپ، بۇغداينى بەش قېتىم سۇغىرىشقا كاپالەتلىك قىلدى. دېھقانلارنى يەرگە كۆپلەپ مەبلەغ سېلىشقا يېتەكلەپ، ھەر مو كۈزگى بۇغداينى ئىككى قېتىمدىن ئارتۇق قوشۇمچە ئوغۇتلىدى. بۇغداينىڭ سارغىيىپ قۇرۇش كېسىلى يۈز بېرىش ئېھتىمالى بولغان جايلاردا تېزدىن ئۈنۈملۈك تەدبىرلەرنى قوللىنىپ، زىياننى ئەڭ تۆۋەن چەككە چۈشۈردى. نەتىجىدە، بۇغدايلار ئومۇميۈزلۈك ئوبدان ئوخشىدى. دېھقانلار ۋەتەنپەرۋەرلىك روھىنى جارى قىلدۇرۇپ 7 - ئاينىڭ 18 - كۈنىگىچە خامىنىنىڭ باش بۇرنىدىن دۆلەتكە 2 مىليون 306 مىڭ 254 كىلوگرام بۇغداي سېتىپ بەردى.

ئۈچقات يېزىلىق ئاشلىق پونكىتى ھەدېگەندىلا 28 مىڭ كىلوگرام ئاشلىق سېتىۋالدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئېزىزكېۋىر** خەۋەر قىلدۇ: توقسۇ ناھىيە ئۈچقات يېزىلىق ئاشلىق پونكىتى ئاشلىق سېتىپ بېرىش - سېتىۋېلىشنىڭ تۈرلۈك تەييارلىقلىرىنى بالدۇر، پۇختا، ئەتراپلىق ئىشلەپ، يازلىق ئاشلىق سېتىۋېلىشنى باشلىۋەتتى.

بۇ پونكىت بۇ يىل بالدۇر ھەرىكەتكە كېلىپ، 14 كەنت، بىر مەيدان، 54 مەھەللىدىكى 3000دىن ئارتۇق دېھقان ئائىلىسى بىلەن دۆلەتكە 1 مىليون 33 مىڭ 300 كىلوگرام بۇغداي، 245 مىڭ 800 كىلوگرام قوناق سېتىپ بېرىش - سېتىۋېلىش توختامى ئىمزالاپ، بۇ ئائىلىلەرگە كىنىشكا تارقىتىپ بەردى. ئاشلىق سېتىۋېلىش تەييارلىقىنى پۇختا ئىشلەپ، بىر چوڭ ئامباردىكى ئاشلىقلارنى تېزدىن يۆتكەپ، ئىشىك، تام، رام، تورۇسلارنى پاكىز تازىلاپ، دېزىنفېكسىيە قىلدى. ئۇقتىلىق ئورۇنلارغا قوشقاچ، چاشقان يوقىتىش سايمىنى قويدى. ئاشلىق جىگلاش قاتارلىق سايمانلارنى تەكشۈرۈپ، كەملىرىنى تولۇقلىدى. ئۆلاغ - ھارۋا تۇرىدىغان جاينى دائىرىگە ئېلىپ، مەخسۇس ئادەم قويدى. دېھقانلارنىڭ قولىغا نەق پۇل بېرىش ئۈچۈن يېتەرلىك پۇل ھازىرلىدى. بىر قوغداش - بىخەتەرلىك ئۆيى تەسىس قىلىپ، ئۇنىڭغىمۇ خادىم ئاجراتتى. نەتىجىدە، بۇ پونكىتنىڭ ئاشلىق سېتىۋېلىش خىزمىتى ئوڭۇشلۇق داۋام قىلماقتا.

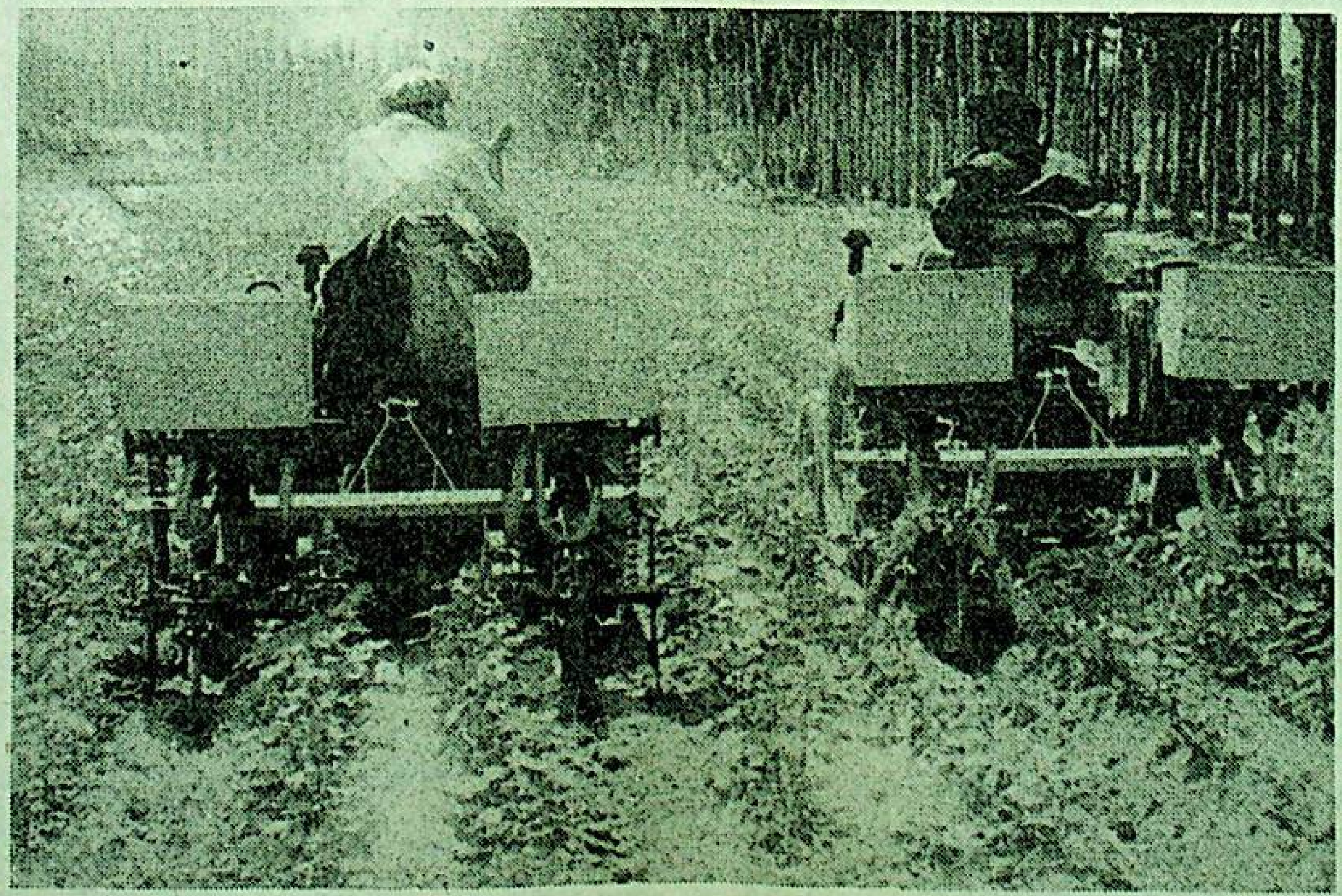

يەكەن ناھىيىسى بۇ يىل 1 مىليون 100 مىڭ دىن پاختا ئىشلەپچىقىرىش پىلانىنى ھەقىقىي ئورۇنداشقا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن 650 مىڭ مو يەردىكى كېۋەزنىڭ ئوۋۇتتىكى پەرۋىشىنى چىڭ تۇتماقتا.

سۈرەتتە: كېۋەزلىككە ماشىنا ئارقىلىق خىمىيىۋى ئوغۇت بېرىلمەكتە.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **نۇردۇن ئابدۇسەمەت** فوتوسى

خوتەن ۋىلايەتلىك ترانسپورت بازارلىرىنى باشقۇرۇش باش پونكىتى ئاساسىي قاتلاملارغا بېرىپ ئىش بېجىرىپ، شوپۇرلار ئۈچۈن قولايلىق يارىتىپ بەردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **قاسىم تۇرسۇننىياز** خەۋەر قىلىدۇ: خوتەن ۋىلايەتلىك ترانسپورت بازارلىرىنى باشقۇرۇش باش پونكىتى ناھىيىلەرگە بېرىپ ئىش بېجىرىپ، ئاپتوموبىل شوپۇرلىرى ئۈچۈن ياخشى مۇلازىمەتلىك قىلماقتا.

ئىلگىرى ئاپتوموبىللارغا تىجارەت كىنىشكىسى بېرىش، 2 - دەرىجىلىك ئاسراشنى يىللىق تەكشۈرتۈش ئۈچۈن يەتتە ناھىيە، شەھەردىكى كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر ۋىلايەتلىك ترانسپورت بازارلىرىنى باشقۇرۇش باش پونكىتىغا كېلىپ رەسمىيەت بېجىرگەچكە، ئۇلار ئىقتىسادىي جەھەتتىن زىيانغا ئۇچراپلا قالماي، ۋاقىت جەھەتتىنمۇ زىيانغا ئۇچرايتتى. ھەتتا خوتەندىن 317 كىلومېتىر يىراقلىقتىكى نىيە ناھىيىسىدىكى ئاپتوموبىل ئىگىلىرىمۇ خوتەنگە كېلىپ رەسمىيەت بېجىرەتتى، ئارىلىق يىراق بولۇش تۈپەيلىدىن بىر قىسىم ئاپتوموبىللارنىڭ رەسمىيەتلىرى بېجىرىلمەيمۇ قالاتتى. بۇ يىل ۋىلايەتلىك ترانسپورت بازارلىرىنى باشقۇرۇش باش پونكىتى بۇ خىل ئەھۋالنى ئۆزگەرتىپ، شوپۇرلارغا قولايلىق يارىتىپ بېرىش ئۈچۈن، ئىشخانىدىن چىقىپ ئاساسىي قاتلامدا ئىش بېجىردى ھەمدە ۋىلايەتكە يىراق بولغان ئالتە ناھىيىدە تەكشۈرۈش، رەسمىيەت بېجىرىش كۈنىنى ئېنىق بېكىتتى. خادىملارمۇ ناھىيىلەرگە ۋاقتىدا يېتىپ بېرىپ، ئاپتوموبىللارنىڭ تېخنىكىلىق ھالىتىنى تەكشۈرۈپ، لاياقەتلىكلىرىگە نەق مەيداندا ترانسپورت تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىشقا رۇخسەت قىلىش گۇۋاھنامىسى بېجىرىپ بەردى. ترانسپورت تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىشقا بولمايدىغان ئىدارە - ئورگانلارنىڭ تۇرمۇش ۋە خىزمەت ئاپتوموبىللىرىغا ترانسپورت تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىش رەسمىيىتى بېجىرىپ بېرىشنى ئەمەلدىن قالدۇردى. 4 - ئاينىڭ 5 - كۈنىدىن بۇيان ئالتە ناھىيىدە 1000 دىن ئارتۇق ئاپتوموبىلنى تەكشۈرۈپ رەسمىيەت بېجىرىپ بېرىپ، مۇشۇ تۈردىنلا ئاپتوموبىل ئىگىلىرىگە 100 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق خىراجەتنى ۋە بۇ ئىش ئۈچۈن كېتىدىغان ۋاقىتنى تېجەپ بەردى. خوتەن شەھىرى، خوتەن ناھىيىسى ۋە ۋىلايەتكە بىۋاسىتە قاراشلىق ئورۇنلارنىڭ ئاپتوموبىللىرىنى تەكشۈرۈش، رەسمىيەت بېجىرىپ بېرىش ئۈچۈن مەخسۇس ئىشخانا تەسىس قىلىپ ئۇنىڭغا مەخسۇس ئادەم بېكىتتى.

قەشقەر يولۇچى توشۇش باش بېكىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسدا لېي فېڭدىن، كۇڭ فەنسېندىن، قەھرىمان - نەمۇنىچىلاردىن ئۆگىنىش پائالىيىتىنى چوڭقۇر قانات يايدۇرماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇنىسايىم ئۇلۇغ** خەۋەر قىلدۇ: قەشقەر ۋىلايەتلىك يولۇچى توشۇش باش بېكىتى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسدا لېي فېڭدىن، كۇڭ فەنسېندىن، قەھرىمان - نەمۇنىچىلاردىن ئۆگىنىش، كەسىپ ئەخلاقىغا، قانۇن - تۈزۈملەرگە ئاڭلىق رىئايە قىلىش، ھەر مىللەت يولۇچىلىرى ئۈچۈن جان - دىل بىلەن خىزمەت قىلىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى.

بۇ باش بېكەت كۆزنەكلىك رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرۇش، بېكەتنىڭ ئوبرازىنى يەنىمۇ ياخشى جارى قىلدۇرۇش، بېكەتنى يولۇچىلارنىڭ ئائىلىسىگە ئايلاندۇرۇش، بۇ ئارقىلىق بېكەتنىڭ ئوبرازىنى يەنىمۇ ياخشىلاش ئۈچۈن يولۇچىلارغا مېھىر - شەپقەت يەتكۈزۈش، ئۇلارغا ئەمەلىي ئىش قىلىپ بېرىش، ئوڭايلىق يارىتىپ بېرىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇردى. بۇنىڭ بىلەن ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئارىسدا يولۇچىلارغا قىزغىن مۇلازىمەتلىك قىلىدىغان، ئۇلارغا ياخشى ئىش قىلىپ بېرىدىغان، ئۇلارنىڭ ئۇنتۇلۇپ قالغان نەرسىلىرىنى ئۆز قولىغا ۋاقتىدا يەتكۈزۈپ بېرىدىغان كەيپىيات ئومۇملاشتى، باش بېكەت مېھمانخانىسىنىڭ ئىشچىسى بۇخەلچەم ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ، مېھمانخانىدا يەڭگىپ قالغان ئۈچ ئايالغا توغۇت ئانىسى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئېلىپ، سالامەتلىكى ياخشىلانغاندىن كېيىن ئۆز يۇرتىغا يولغا سېلىپ قويدى. باش بېكەتكە قاراشلىق ماي ئىسكىلاتىنىڭ ئىشچىسى جاڭ مىنيۇ يولۇچىنىڭ ئاپپارات قاتارلىق 56 مىڭ يۈەن قىممىتىدىكى نەرسىلىرىنى تېپىۋېلىپ ئىگىسىگە تاپشۇرۇپ بەردى، باش بېكەت ئىشچى - خىزمەتچىلىرىدىن زەيتۇنگۈل، جاڭ يەنجۈڭ، بۇخەلچەم، ئوسمانجان، باھارگۈل قاتارلىقلار نەق پۇل، پۇل چېكى، زىبۇزىنەت بويۇملىرى بولۇپ 87 مىڭ 240 يۈەن قىممىتىدىكى تېپىۋالغان نەرسىلەرنى ئۆز ئىگىلىرىگە تاپشۇردى.

غۇلجا شەھەرلىك سېمونت زاۋۇتى تىجارەت دائىرىسىنى كېڭەيتىپ ياخشى ئۈنۈم ھاسىل قىلدى. بۇ زاۋۇت بېتون نو، بېتون تاختا ياساپ سېتىپ، يىل بېشىدىن ھازىرغا قەدەر 250 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق ساپ كىرىم قىلدى.

سۈرەتتە: سېتىلغان بېتون نولار ماشىنىغا قاچىلانماقتا.

كامال جامال فوتوسى

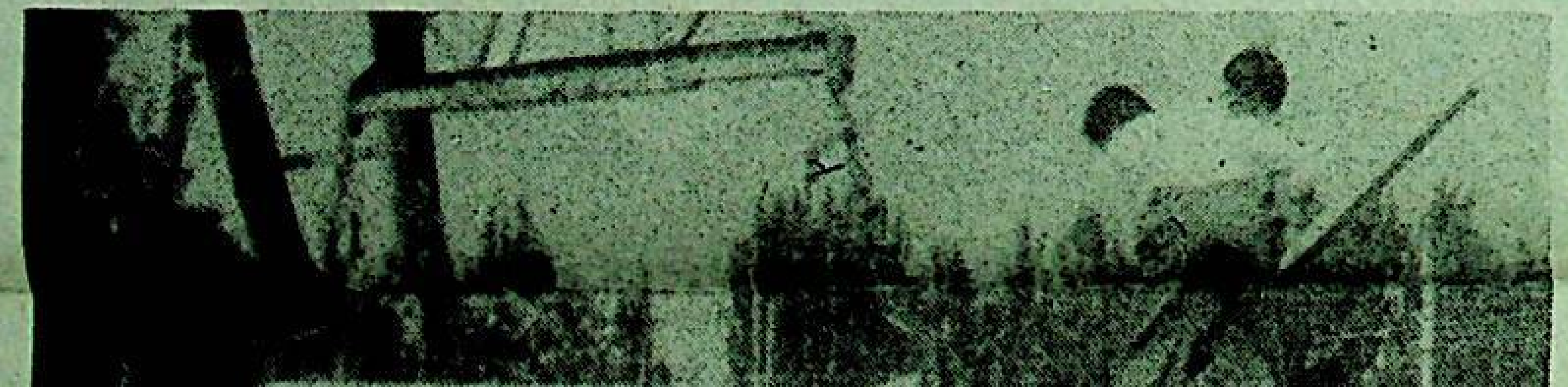

ئىچىبرىق يېزىسى، ئۈچئۆن مىللىي يېزىسى، ئۇنيارىيوزى يېزىسىدا «يازنىڭ ئۈچ ئىشى» چىڭ تۇتۇلماقتا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **نىياز ساتتار** خەۋەر قىلدۇ: توقسۇ ناھىيىسىنىڭ ئىچىبرىق يېزىسى «يازنىڭ ئۈچ ئىشى»نى چىڭ تۇتۇپ، بۇ يىل ... ئەھۋاللارنىڭ ئالدىنى ئالدى. ئۇنىڭدىن باشقا، يېزا مەسئۇللىرى ئۆزلىرى مەسئۇل بولغان دائىرىلەرنىڭ «يازنىڭ ئۈچ ئىشى»نى ياخشى ... مىڭ مو قوناقنى 2 - قېتىم سۇغىرىپ، 800 مو ئېگىز ئورنىغا قوناق، ئاپتاپپەرەس، تېرىق قاتارلىق زىرائەتلەرنى تېرىپ بولدى. ... ئاپتاپپەرەس، تېرىق، سەۋزە، سوكچىياز قاتارلىق زىرائەت، كۆكتاتلار تېرىلدى ۋە كۆچۈرۈلدى، 31 مىڭ 514 مو قوناق مايسىسى تاقلىنىپ، ھەر موسىغا 16 كىلوگرامدىن خىمىيىۋى ئوغۇت بېرىلدى،

قىلدۇ: توقسۇ ناھىيىسىنىڭ ئىچىبرىق يېزىسى «يازنىڭ ئۈچ ئىشى»نى چىڭ تۇتۇپ، بۇ يىل يېزا ئىگىلىكىدىن ئومۇميۈزلۈك مول ھوسۇل ئېلىشقا ئاساس ياراتتى.

يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ھاۋارايىنىڭ نورمالسىز بولۇشى تۈپەيلىدىن يازلىق يىغىم - تېرىم بىر ھەپتە كېچىكىپ كەتكەن ئەھۋالغا ئاساسەن، مۇھىم نۇقتىنى «يازنىڭ ئۈچ ئىشى»غا قاراتتى. بۇ يىل 8000 مو سۇلياۋ يوپۇق يېپىپ قوناق تېرىش يېڭى تېخنىكىسىنى پائال ئومۇملاشتۇرۇش ئۈچۈن، كەڭ ۋە تار ئەنلىك يوپۇق يېپىپ تېرىلىدىغان ئېگىز ئورنى قونىقى كۆلىمىنى ئۆلچەم بويىچە تېرىش ۋە باھالاپ تاپشۇرۇۋېلىش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، كادىرلار ۋە ئامىمىنىڭ مەسئۇلىيەت چانلىقىنى كۈچەيتتى. ھەر بىر كەنتتە بەش كىشىدىن تەركىب تاپقان مەھەللىۋى ۋە خىمىيىۋى ئوغۇتنىڭ ئېتىزلارغىچە ئەمەلىيلىشىشىنى نازارەت قىلىش گۇرۇپپىلىرىنى قۇرۇپ، سېلىنمىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلدى. يازلىق يىغىم - تېرىم جەريانىدا بەشتە بىر تۇتاش بولۇش ۋە ئالتىنى بېكىتىشنى ئومۇميۈزلۈك ئىشقا ئاشۇرۇپ، سۈپەتكە سەل قارايدىغان

يېزا مەسئۇللىرى ئۆزلىرى مەسئۇل بولغان دائىرىلەرنىڭ «يازنىڭ ئۈچ ئىشى»نى ياخشى ئېلىپ بېرىشىغا كاپالەتلىك قىلىپ، ساقلانغان مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا تۈزىتىپ، ئاجىز ھالقىلارنى كۈچەيتتى. بۇنىڭ بىلەن 6 - ئاينىڭ 25 - كۈنىگىچە يېزا بويىچە بار بولغان 14 مىڭ مو كۈزگى بۇغداي ئورۇلۇپ مول ھوسۇلنى مول پېتى يىغىۋېلىشقا كاپالەتلىك قىلىندى. 10 مىڭ 800 مو ئېگىز ئورنىغا قوناق تېرىلىپ، پىلان تولۇق ئورۇندالدى. 26 مىڭ 400 مو كېۋەز مايسىسىغا بىر قېتىم يوپۇرماق گۆھىرى، ئىككى قېتىم بوغۇم قىسقارتىش دورىسى چېچىلدى. ئوغۇتلاش، سۇغىرىش ئىشلىرىمۇ نوقتىلىق تۇتۇلماقتا.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇرېشىت مىجىت** خەۋەر قىلىدۇ: غۇلجا ناھىيىسىنىڭ ئۈچچۈن مىللىي يېزىسى «يازنىڭ ئۈچ ئىشى»نى ياخشى قىلىپ، دېھقانچىلىقتىن مول ھوسۇل ئېلىشقا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن ئامىمىنى بۇغداي ھوسۇلىنى مول پېتى يىغىۋېلىشقا سەپەرۋەر قىلدى، 7- ئاينىڭ ئوتتۇرىلىرىغا قەدەر ئۇلار 32 كومباين بىلەن 15 مىڭ مو بۇغداينى ئورۇپ، بىر قىسىم بۇغداينى ئامبارغا كىرگۈزۈپ بولدى. 42 مو ئېگىز ئورنىغا قوناق، ئاپتاپپەرەس، تېرىق قاتارلىق زىرائەتلەرنى تېرىپ بولدى.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **ئابدۇۋەلى ئەخمىدى** خەۋەر قىلىدۇ: بۇ يىلمۇ يېزا ئىگىلىكىدىن مول ھوسۇل ئېلىش ئۈچۈن، غۇلجا ناھىيىسىنىڭ ئونيارېۈزى يېزىسى 6- ئاينىڭ بېشىدا بۆلۈكەي كەنتىدە «يازنىڭ ئۈچ ئىشى» نى ياخشى قىلىش بويىچە سەپەرۋەرلىك يىغىنى ئېچىپ، يەتتە كەنت، 49 مەھەللە باشلىقى بىلەن ھۆددىگەرلىك توختامى تۈزدى ۋە ئىدارە، ئورگانلاردىن 37 كادىر ئاجرىتىپ، كەنتلەرگە ئەۋەتتى. ئۇلار يازلىق يىغىم - تېرىم باشلىنىشتىن بۇرۇن، دېھقانچىلىق ماشىنا- سايمانلىرىنى بىر قېتىم ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ، يېزا بويىچە 193 چوڭ - كىچىك تراكتور، 185 چاتما سايمان، 95 سوقا - سېيالكا، 47 بۇغداي ئورۇش ماشىنىسى، 201 دان ئايرىش ماشىنىسىنى رېمونت قىلدۇردى. نەتىجىدە ، 7 - ئاينىڭ 18 - كۈنىگە قەدەر يېزا بويىچە 28 مىڭ 500 مو كۈزگى بۇغداي ئورمىسى سۈپەتلىك ئاخىرلاشتى. 1280 مو ئېگىز ئورنىغا 980 تراكتور مەھەللىۋى ئوغۇت تۆكۈلۈپ، قوناق، سېرىق پۇرچاق، مايىسى تاقلىنىپ، ھەرموسىغا 16 كىلوگرامدىن خىمىيىۋى ئوغۇت بېرىلدى، قوناق تۈۋى ئىككى قېتىم بوشىتىلىپ، ئوتى ئوتالدى، بىر قېتىم سۇغىرىلدى، 21 مىڭ موسى ئىككى قېتىم سۇغىرىلدى. تۇپراق شارائىتىغا ئاساسەن سۇغىرىش قېتىم سانى، سۇغىرىش ۋاقتى بېكىتىلىپ، قوناق مايسىلىرىنىڭ ئۆسۈشى تەڭشەلدى. مايسىسى ئاجىز 4800 مو قوناققا ئون كىلوگرامدىن خىمىيىۋى ئوغۇت ئارتۇق بېرىلدى.

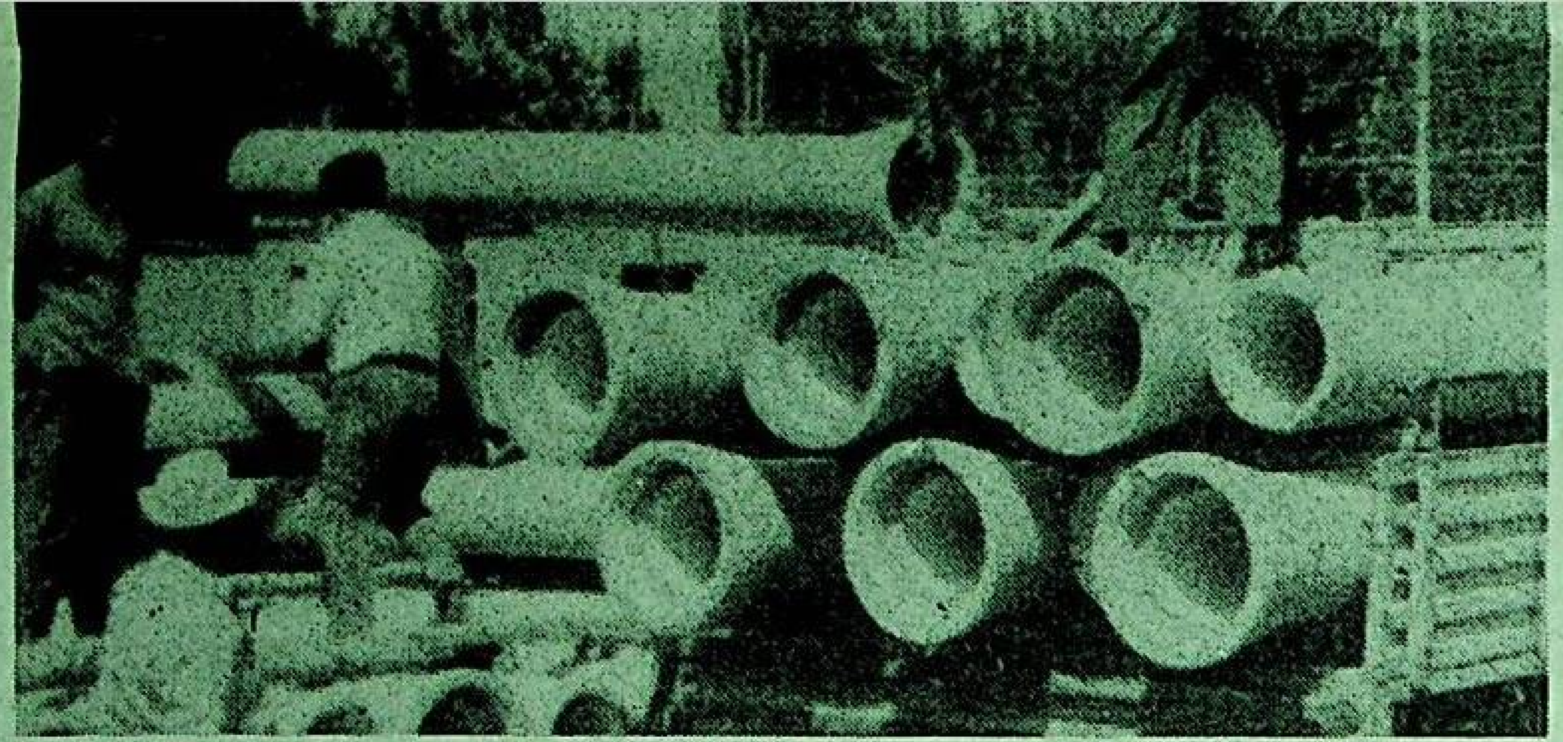

بارون خارمودوندىكى ئۆزگىرىش

(زىيارەت خاتىرىسى)

ئۆمەرجان مۇھەممەت (ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز)

خېجىڭ ناھىيىسىنىڭ بارون خارمودون يېزىسىنىڭ يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ھەر دەرىجىلىك ئورۇنلار تەرىپىدىن كۆپ قېتىم تەقدىرلىنىپ كەلگەنلىكى مەندە بۇ يېزىنى زىيارەت قىلىش ئىستىكى پەيدا قىلدى.

بۇ يىل 6 - ئاينىڭ ئاخىرى مەن خېجىڭ ناھىيىسىنىڭ بارون خارمودون يېزىلىق ھۆكۈمەت ئورگىنىغا باردىم. مېنى يېزا باشلىقى ئابلىكىم ھېيت قىزغىن كۈتۈۋالدى. مەن ئۇنىڭ باشلىشى بىلەن چىرايلىق ياسالغان زالغا كىردىم. زالنىڭ تاملىرىغا ئېسىپ قويۇلغان لەۋھە، تەقدىرنامىلەر كۆزنى چاقنىتىپ تۇراتتى.

- يېزاڭلارنىڭ قولغا كەلتۈرگەن نەتىجىسى خېلى زور ئىكەن،- دېدىم مەن ئابلىكىم ھېيتنى بۇ يېزىدا يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بارلىققا كەلگەن ئۆزگىرىشلەرنى سۆزلىتىش مەقسىتىدە.

يېزا باشلىقى ئابلىكىم ھېيتنىڭ تونۇشتۇرۇشىچە، بۇ يېزا پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن بۇيان، بولۇپمۇ يېقىنقى ئۈچ يىل مابەينىدە، يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى پارتىيىنىڭ يېزىلارغا قاراتقان ئىقتىسادىي سىياسەتلىرىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ، تەبىئىي ئەۋزەللىكنى جارى قىلدۇرۇپ، پەن - تېخنىكىغا تايىنىپ «ئىككىدە يۇقىرى، بىردە ئەلا» يېزا ئىگىلىكىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇشقا، تاۋار ئىگىلىكىنى جانلاندۇرۇشقا ئەھمىيەت بەرگەن. بۇنىڭ بىلەن دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ جاسارەت بىلەن ئىشلەپ، نامراتلىقتىن قۇتۇلۇپ، ھاللىق سەۋىيىگە يۈرۈش قىلىش ئاكتىپلىقى يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن.

بۇ يېزىدا 20 مىڭ 64 نوپۇس، 7031 نەپەر ئەمگەكچى، 56 مىڭ مو يەر بار ئىكەن. 1993- يىلىدىن بۇيان، يېزا رەھبەرلىكى يېزا ئىگىلىك قۇرۇلمىسىنى بازارغا قاراپ تەڭشەپ، دېھقانلارنى ئاشلىقنى ئاساس قىلغان ھالدا كۆپ خىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىپ، ئائىلە ئىقتىسادىنى ياخشىلاشقا يېتەكلىگەن، بولتۇر يېزا بويىچە ئاشلىقنىڭ ئومۇمىي ھوسۇلى 19 مىليون 630 مىڭ 789 كىلوگرامغا يېتىپ، 1992- يىلىدىكىدىن % 36، بىرلىك ھوسۇلى 485.55 كىلوگرامغا يېتىپ، 1992- يىلىدىكىدىن % 67.4 ، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئوتتۇرىچە كىرىم 1719 يۈەنگە يېتىپ، 1992- يىلىدىكىدىن 135 يۈەن ئاشقان. دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسىنىڭ ئۆسۈشىگە ئەگىشىپ، كۆپلىگەن دېھقانلار يېڭى، ئازادە ئۆيلەرنى سېلىۋالغان. ھازىر يېزا بويىچە 195 ئائىلىلىك دېھقان ھەر خىل تىپتىكى ئاپتوموبىل، 314 ئائىلىلىك دېھقان تراكتور، 378 ئائىلىلىك دېھقان موتسىكلىت سېتىۋاپتۇ. نۇرغۇن ئائىلىلەردە رەڭلىك تېلېۋىزور، توڭلاتقۇ، كىرئالغۇ قاتارلىق ئائىلە سايمانلىرى ئومۇملىشىپتۇ.

بۇ نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن بۇ يېزا ئالدى بىلەن ئېتىز - ئېرىق سۇ قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇپ، ئۈچ يىلدا 1 مىليون 30 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ، 21 مىڭ ئىش كۈنى سەرپ قىلىپ، 45 مىڭ كۇب مېتىر توپا - تاش يۆتكەپ، 22 ئورۇندا يېڭىدىن يۈرۈشلەشكەن سۇ قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىپ، 28 ئورۇندىكى سۇ ئەسلىھەلىرىنى رېمونت قىپتۇ، 21 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا ئىككى ئېرىق چېپىپ، 54 مىڭ مو يەرنى تۈزلەپتۇ، توققۇز كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتا سۇ سىڭمەيدىغان ئۆستەڭ، سەككىز كۆۋرۈك ياساپتۇ، 200 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ 9000 مو تۆۋەن ھوسۇللۇق ئېتىزنى يۇقىرى ھوسۇللۇق ئېتىزغا ئۆزگەرتىپتۇ، 550 مو بوز يەر ئېچىپ تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى كېڭەيتىپتۇ. 30 كىشىدىن تەركىب تاپقان يېزا پەن - تېخنىكا ئىلمىي جەمئىيىتى قۇرۇپ، ئىلمىي ئۇسۇلدا دېھقانچىلىق، باغۋەنچىلىك بىلەن شۇغۇللىنىشنىڭ يېڭى تېخنىكا، ئىلغار تەجرىبىلىرىنى كېڭەيتىپتۇ. بۇ يېزا يەنە يېزا- بازار كارخانىلىرىنى راۋاجلاندۇرۇشنى دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ بېيىش قەدىمىنى تېزلىتىشنىڭ ئاساسلىق ئامىللىرىدىن بىرى دەپ قاراپ، ئامىمنى رىغبەتلەندۈرۈش، ئۈچۈر يەتكۈزۈش ئۇسۇللىرىنى قوللىنىپ، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەرنىڭ تاۋار ئىگىلىكى بىلەن شۇغۇللىنىشىغا يېشىل چىراغ يېقىپ بېرىپتۇ. ھازىر بۇ يېزىدا كوللېكتىپ ۋە بىرلەشمە گەۋدىلەر، يەككە كارخانىلار 336 گە، ئۇلارنىڭ ئۆتكەن يىللىق ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 7 مىليون يۈەنگە يېتىپ، 1992 - يىلىدىكىدىن % 120 ئېشىپ، يۇقىرىغا 800 مىڭ يۈەن باج- پايدا تاپشۇرۇپتۇ.

مەن ئۇنىڭ تونۇشتۇرۇشىدىن ئالتۇن دىيار باغرىدىكى بۇ خىسلەتلىك ماكاننىڭ كەلگۈسىنىڭ تېخىمۇ گۈزەل بولىدىغانلىقىنى كۆز ئالدىمغا كەلتۈرۈپ، مەمنۇنلۇق بىلەن زىيارىتىمنى ئاخىرلاشتۇردۇم.

پەيزاۋات ناھىيىسىدە 15 مىڭ مو يەر ئارتۇق سۇغىرىلىدىغان بولدى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىبراھىم** خەۋەر قىلىدۇ: پەيزاۋات ناھىيىسى سۇ سىڭىپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، سۇدىن پايدىلىنىش ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش مەقسىتىدە 355 كىلومېتر ئۆستەڭنى سۇ سىڭمەيدىغان قىلىپ ئۆزگەرتىشنى پىلانلاپ، ھەر قايسى يېزىلار بىلەن توختامنامە ئىمزالىدى. بۇ ئىشقا بىر مۇئاۋىن ھاكىم مەسئۇل قىلىنىپ، رەھبەرلىك كۈچەيتىلدى. ناھىيىلىك سۇ ئىدارىسى 30 نەپەر تېخنىكنى ھەر قايسى يېزىلارغا تېخنىكا جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلىشقا ئەۋەتتى. سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ ياساش قۇرۇلۇشىنى تۈنجى بولۇپ باشلىغان مىشا، قىزىلبۇيى، شاپتۇل قاتارلىق ئالتە يېزا بۇ يىل ئورما باشلىنىشنىڭ ئالدىدىكى ئون نەچچە كۈندە 300 مىڭ ئادەم ئىش كۈنى، 96 مىڭ تراكتور، هارۋا ئىش كۈنى سەرپ قىلىپ، 47 كىلومېتر ئۇزۇنلۇقتىكى يەتتە ئۆستەڭنى قايتا چېپىپ، سۇ سىڭمەس ئۆستەڭ قىلىپ ياسىدى، بۇنىڭ بىلەن 15 مىڭ مو يەرنى ئارتۇق سۇغىرىش ئىمكانىيىتى يارىتىلدى.

كېرىيە ناھىيىسىدىكى لايسۇ ئۇرۇقچىلىق مەيدانى ئەلا سورتلۇق، يۇقىرى ئۈنۈملۈك ئۇرۇقلارنى كېڭەيتىشكە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىپ، يېڭى سورتلارنى پائال كېڭەيتىپ، ناھىيىنىڭ ئەلا سورتلۇق ئۇرۇقلۇققا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇردى.

سۈرەتتە: ئۇرۇقچىلىق مەيدانىنىڭ مەسئۇلى (سولدىن 2 - كىشى) دېھقانلار بىلەن بۇ يىل تېرىغان يېڭى سورتلۇق كېۋەزنىڭ ئۆسۈش ئەھۋالى توغرىسىدا سۆھبەتلەشمەكتە.

ئوبۇلقاسىم مەتنىياز، مۇختار توختى فوتوسى

ئاتۇشتىكى سېخىي قوللار

ئاتۇش خەلقىنىڭ ئەمەلىي ھەرىكىتى بىلەن مائارىپقا ياردەم بەرگەنلىكى توغرىسىدا

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل**

پۈتكۈل جەمئىيەت مائارىپنى قوللايلى

ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان، ئاتۇش زور تىرىشچانلىق بىلەن دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇش ئاساسىدا سودا، باغۋەنچىلىك، باقمىچىلىق كەسپى بىلەن شۇغۇللىنىپ بېيىش يولىنى تاپتى. بىر قىسىم سودىگەرلەر رايون، دۆلەت ئاتلاپ سودا قىلىش جەريانىدا تەرەققىي قىلغان ئىچكىرى ئۆلكە، ئاپتونوم رايون ۋە چەت ئەللەرنىڭ مائارىپىنى كۆرۈپ، ئۇنى ئۆز يۇرتىنىڭ مائارىپ تەرەققىياتىغا سېلىشتۇردى ۋە پەرقىنىڭ زور ئىكەنلىكىنى ھېس قىلىشتى. شۇڭا ئۆز يۇرتىنىڭ مائارىپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا تېگىشلىك تۆھپە قوشۇش ئىرادىسىگە كېلىپ مائارىپ ئىشلىرى ئۈچۈن ئارقا - ئارقىدىن سېخىي قوللىرىنى سۇنۇشتى.

سۇنتاغ يېزا مەشەت كەنتىدىكى ھاباخان ئابلىمىت 1987 - يىلى تۇنجى بولۇپ مەشەت باشلانغۇچ مەكتىپىگە 40 مىڭ يۈەن ئىئانە قىلىپ ئىشخانا بىناسى سالدۇرۇپ بەردى. ئۇنىڭدىن كېيىن سەئۇدى ئەرەبىستانىدا تۇرۇشلۇق مۇھاجىر ئابلەت ھاجىم ئانا يۇرتى سۇنتاغ يېزىسى ئۈچۈن 1 مىليون يۈەندىن ئارتۇق پۇل چىقىرىپ شەھەرگە بىر ئوتتۇرا مەكتەپ سالدۇرۇپ بەردى. ئازاق يېزىسىنىڭ ئىشتاچى كەنتىدىكى كېرىمھاجى قاتارلىق بەش نەپەر يەككە تىجارەتچى 180 مىڭ يۈەن چىقىرىپ شەھەرگە يەنە بىر ئوتتۇرا مەكتەپ سالدۇرۇپ بەردى. بۇنىڭ بىلەن مائارىپنى قوللاش، مائارىپقا ياردەم بېرىش ھەرقايسى يېزا، كەنتلەردىكى ئالدىن بېيىغان يەككە تىجارەتچى ۋە دېھقانلارنىڭ يۇرت، ماكانى ئۈچۈن قىلىپ بېرىشكە تېگىشلىك مۇھىم ئىشلىرىنىڭ بىرىگە ئايلاندى. سۇنتاغ يېزىسىنىڭ ياقىباغ كەنتىدىكى دېھقانلار قولانچى باشلانغۇچ مەكتىپى ئۈچۈن 20 مىڭ يۈەن، ئۇستۈن ئاتۇش يېزىسىنىڭ دىخانلا كەنتىدىكى دېھقانلار ۋە كادىرلار دىخانلا باشلانغۇچ مەكتىپى ئۈچۈن 54 مىڭ يۈەن ئىئانە قىلدى. شەھەر بويىچە مائارىپ ئۈچۈن 10 مىڭ يۈەندىن ئارتۇق پۇل ئىئانە قىلغانلار 30 غا، 5000 يۈەنگىچە پۇل ئىئانە قىلغانلار 200 كىشىگە يەتتى. مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى سەيپىدىن ئەزىزىنىڭ تايلانتلىق دوستى چېن چۇەنشاڭ ئەپەندى سەيپىدىن ئەزىزىنىڭ دادىسى تاش ئاخۇنۇم ئۆز ۋاقتىدىكى ئاقارتىش ھەرىكىتىدە ئۆز يۇرتى ۋاقۋاق كەنتىگە قۇرۇپ بەرگەن مەكتەپ قۇرۇلۇشىنى كېڭەيتىش ئۈچۈن 500 مىڭ يۈەن خەلق پۇلى ئىئانە قىلدى. ئون يىلدىن بۇيان ئۇلار ئاتۇشنىڭ مائارىپ ئىشلىرىغا ئىئانە قىلغان پۇل 3 مىليون يۈەنگە يەتتى.

مائارىپ ئۈچۈن ئىئانە قىلىنغان بۇ پۇللار ئاتۇش مائارىپىنىڭ تەرەققىياتىنى كۆرۈنەرلىك ئىلگىرى سۈردى. يېڭى مەكتەپ، يېڭى سىنىپلار كۆپلەپ سېلىندى ياكى رېمونت قىلىندى. ئاتۇش شەھەرلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتىمۇ مائارىپ ئىشلىرىغا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈپ، مائارىپ خادىملىرى ۋە مائارىپنى قوللىغۇچىلارغا كۈچلۈك مەدەت ۋە ئىلھام بەردى. يۇقىرىدىن كۆپلەپ مەبلەغ ھەل قىلىپ، مائارىپنىڭ ئاساسىي ئەسلىھەلىرىنى مۇستەھكەملىدى ۋە سۈپىتىنى ياخشىلىدى. بۇ يىلغا كەلگەندە شەھەر بويىچە باشلانغۇچ مەكتەپ 83 كە، ئوتتۇرا مەكتەپ 15 كە، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇشنى يولغا قويغان مەكتەپ تۆتكە يەتتى. ھەممە مەكتەپتە دۆلەت بەلگىلىگەن ئۆلچەمدىكى ئوقۇتۇش، تەجرىبە سايمانلىرى بار بولدى. ئوقۇغۇچى سانى 2700 گە، ئالىي ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئوقۇشقا ئالغانلار 386 گە يەتتى. بۇنى ئىلگىرىكى بىلەن سېلىشتۇرغاندا سان ۋە سۈپەت جەھەتتە زور دەرىجىدە ئاشتى. ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئالىي مەكتەپ ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرىگە قوبۇل قىلىنىش نىسبىتى ئاپتونوم رايون بويىچە ئالدىنقى قاتاردا تۇردى. ئۆز يۇرتىدىكى بۇ نەتىجە ۋە ئۆزگىرىشلەرنى كۆرگەن ھەر مىللەت خەلقى مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى ئۈچۈن سېخىيلىق بىلەن ياردەم قولىنى سۇنغان ئاشۇ كىشىلەرگە چىن كۆڭلىدىن رەھمەت ئېيتىدۇ.

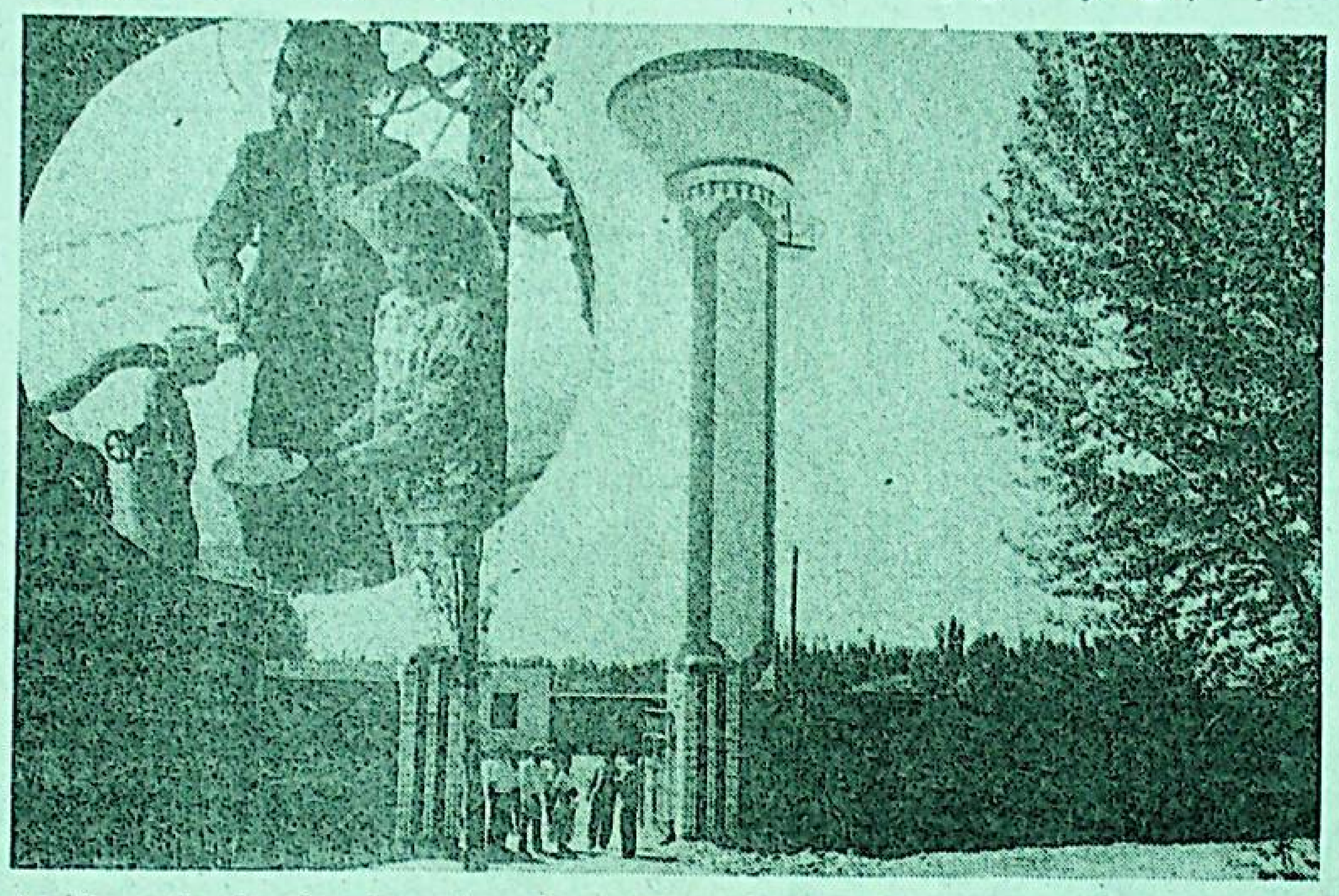

ئاقتۇ ناھىيىسىنىڭ پىلال يېزىسى دۆلەت، كوللېكتىپ ۋە شەخسلەر مەبلەغ سېلىش ئۇسۇلى بىلەن سالدۇرغان سۇ مۇنارى بۇ يىل 6 - ئاينىڭ 25 - كۈنىدىن ئېتىبارەن سۇ تارقىتىشقا باشلىدى. ئائىلىلەرگە تۇرۇبا تارتىش قۇرۇلۇشى تولۇق تاماملانسا بۇ مۇنار بىلەن 4000 ئادەم ۋە 4500 تۇياق چارۋا مالنىڭ ئىچىملىك سۈيىنى ھەل قىلغىلى بولىدۇ.

سۈرەتتە: سۇ مۇنارى ۋە ئائىلىلەرگە تارتىلغان سۇ تۇرۇبىسى. ئۆز مۇخبىرىمىز **ئۆركەش جاپپار** فوتوسى

قۇمۇل شەھىرى تەزكىرە تۈزۈش ۋە خەلق ئەدەبىياتلىرىنى توپلاشتا كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **سائادەتگۈل ئەمەت** خەۋەر قىلىدۇ: يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، قۇمۇل شەھىرىنىڭ تەزكىرە تۈزۈش ۋە خەلق ئەدەبىياتلىرىنى توپلاش خىزمىتى شەھەرلىك پارتكومنىڭ ئەھمىيەت بېرىشى، كەسپىي خادىملارنىڭ جاپالىق تىرىشىشى ئارقىسىدا كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى.

1990 - يىلى نەشر قىلىنغان «قۇمۇل ناھىيە تەزكىرىسى» يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزدا رەسمىي نەشر قىلىنغان تۇنجى تەزكىرە بولۇپ، ئۇنىڭ خەنزۇچە نەشرى 1990 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن 3 - نۆۋەتلىك ئىجتىمائىي پەنلەر مۇنەۋۋەر ئەسەرلىرىنى باھالاش پائالىيىتىدە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، 1993 - يىلى 9 - ئايدا مەملىكەت بويىچە تۇنجى قېتىم ئۆتكۈزۈلگەن يېڭى تۈزۈلگەن تەزكىرە ئەسەرلىرىنى باھالاپ سېلىشتۇرۇشتا 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

1992 - يىلى نەشر قىلىنغان «قۇمۇل ناھىيە تەزكىرىسى»نىڭ ئۇيغۇرچە نەشرى شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر يېزىقىدىكى تۇنجى تەزكىرە، شۇنداقلا مەملىكىتىمىزدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر يېزىقىدا نەشر قىلىنغان تۇنجى تەزكىرە بولۇپ، بۇ ئەسەر 1995 - يىلى 11 - ئايدا ئاپتونوم رايونىمىز بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن يەرلىك تەزكىرىلەرنى تۈزۈش خىزمىتىنى خۇلاسىلەپ مۇكاپاتلاش پائالىيىتىدە 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

1993 - يىلى نەشر قىلىنغان «جۇڭگو خەلق چۆچەكلىرى شىنجاڭ تومى قۇمۇل شەھەر خەلق چۆچەكلىرى» ۋە «جۇڭگو خەلق قوشاقلىرى شىنجاڭ تومى قۇمۇل شەھەر خەلق قوشاقلىرى» نىڭ خەنزۇچە نەشرى 1995 - يىلى ئايرىم ھالدا «شىمالىي جۇڭگو خەلق ئەدەبىياتى مۇكاپاتى» بويىچە 1 - دەرىجىلىك ۋە 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، ئۇيغۇرچە نەشرى 2 - دەرىجىلىك ۋە 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى. بۇ ئىلمىي نەتىجىلەرگە ئاساسەن، قۇمۇل شەھەرلىك خەلق ئەدەبىياتىنى توپلاش ئىشخانىسى ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن «خەلق ئەدەبىياتى توپلىمى»نى تەھرىرلەش بويىچە «ئىلغار ئورۇن» سەككىز كىشى «ئىلغار خىزمەتچى» ئىككى كىشى مەملىكەت بويىچە «خەلق ئەدەبىياتىنى توپلاشتىكى ئىلغار خىزمەتچى» بولۇپ باھالاندى.

«قۇمۇل ناھىيە تەزكىرىسى»نى تۈزۈش ۋە نەشر قىلىش ئىشىنى تاماملاش ئۈچۈن، قۇمۇل شەھەرلىك پارتكوم ئىلگىرى كېيىن بولۇپ 300 مىڭ يۈەنگە يېقىن مەبلەغ ئاجراتتى. 1995 - يىلى شەھەر مالىيىسى ناھايىتى قىيىن بولۇۋاتقان ئەھۋال ئاستىدىمۇ شەھەرلىك پارتكوم «قۇمۇل شەھىرىنىڭ تەشكىلات تارىخى»نى تۈزۈش ۋە نەشر قىلىش ئۈچۈن 70 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجراتتى. بۇ يىل يەنە «قۇمۇل شەھىرىنىڭ چوڭ ئىشلار خاتىرىسى»نى نەشر قىلىش ئۈچۈن 25 مىڭ يۈەن، «قۇمۇل شەھەر تەزكىرىسى»نى تۈزۈش ئۈچۈن 27 مىڭ يۈەن ئاجرىتىپ بەردى.

ئېغىز كېسەللىكلىرى دوختۇرى - مەھەممەت ئىمىن

ئىدرىس تىلەپ

پىشمىنىڭ چوڭىيىشىغا ئەگىشىپ، چىشىمغا كېسەل تەگدى، چىشلىرىم بوشاپ شالاڭلاپ، چىش ئەتراپىدىكى گۆشلەر ئىششىپ، تەتۈرگە قېچىپ، مەزمۇت چىشلىرىم ئاغرىپ «ئوماچقىمۇ ئۆتمەس» بولۇپ قالدى. خېلى چوڭ دوختۇرخانىلارغا بېرىپ، داڭلىق دوختۇرلارغا كۆرۈندۈم. دوختۇرلار 12 چىشىمنى تارتىۋېتىدىغان چىشلار قاتارىغا كىرگۈزدى. ھەممىيلەن خۇددى ...

چىش تۆۋىنى بىرقۇر تازىلاپ دورا بىلەن يۇيدى، ئاندىن چىش يۈزىدىكى داغلار، ئارىلىقتىكى كىرلارنى قىرىپ تازىلىدى ...

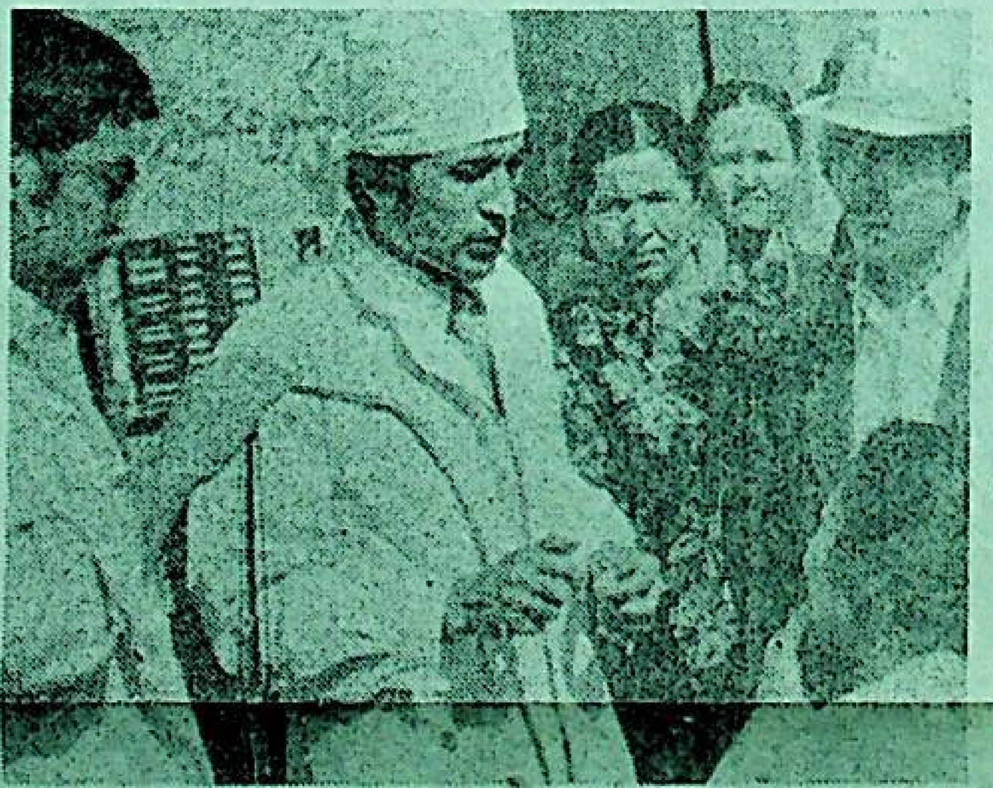

ئۇنۇمى ياخشى، دېگەنىدى. مەنمۇ ئەمەلىيەت داۋامىدا بۇنى ھېس قىلغان. بۇ قېتىم مەھەممەت ئىمىن دوختۇرنىڭ بو...

بولسا بىرنى تولۇقلاپ تۇرۇش كېرەك.

ئۇ يەنە تارتىۋېتىدىغان چىشلار ئۈستىدە توختىلىپ ئۈچ خىل چىشنى چوقۇم تارتىۋېتىش كېرەكلىكىنى سۆزلىدى: بىرى، تۆۋىگە داۋاملىق چىقان چىقىدىغان چىش، بۇنى تارتىۋەتمىگەندە ئۆسمە پەيدا قىلىدۇ، يەنە بىرى، رەڭگى ئۆزگىرىپ يىلىك ئۆلگەن چىش، بۇنى تارتىۋەتمىسە ...

پىرىم باھادا تېلېفون ھەققى ئېلىش بەلگىلىمىسىگە ئەمەل قىلىش كېرەك

ئەمەل قىلىش كېرەك

ئازارەت كۆزنىكى

پوچتا-تېلېگراف مىنىستىرلىكىنىڭ بەلگىلىمىسىدە ئابونتلار ھېيت، بايرام، دەم ئېلىش كۈنلىرى ۋە ھەر كۈنى كەچ سائەت بېيجىڭ ۋاقتى 11 دىن ئەتىسى سەھەر يەتتىگىچە بولغان ئارىلىقتا ئۇزۇن يوللۇق تېلېفون ئۇرسا، تېلېفون ھەققى يېرىم باھا بويىچە ئېلىنىدۇ، دېيىلگەن.

ئائىلە تېلېفونلىرىدىنمۇ يۇقىرىقى ۋاقىت ئىچىدە ئۇخشاشلا يېرىم باھادا ھەق ئېلىنىدۇ. يېرىم باھادا ھەق ئېلىش ۋاقتى كەلگەن ھامان تېلېگراف ئىدارىسىنىڭ ئاپتوماتىك ھېسابلاش سىستېمىسى يېرىم باھادا ھەق ئېلىش دەرىجىسىگە ئاپتوماتىك ئەگىشىلىدۇ. ۋاقىت توشقاندا يەنە ئاپتوماتىك ھالدا پۈتۈن باھادا ھەق ئېلىش دەرىجىسىگە ئەگىشىلىدۇ.

كوچىلاردىكى ئاممىۋى تېلېفون بوتكىلىرىمۇ دۆلەتنىڭ تېلېفون ھەققى ئېلىش ئۆلچىمىگە ئەمەل قىلىشى كېرەك. لېكىن، بىر قىسىم تېلېفون ئىگىلىرى بۇ بەلگىلىمىگە ئەمەل قىلماي، ھېيت، بايرام، دەم ئېلىش كۈنلىرى ۋە كېچىسى ئۇزۇن يوللۇق تېلېفون ئۇرغۇچىلاردىن ئوخشاشلا پۈتۈن باھادا تېلېفون ھەققى ئالماقتا. شۇڭا ئابونتلار يۇقىرىقى مەزگىلدە ئاممىۋى تېلېفون بوتكىلىرىدا تېلېفون ئۇرغاندا تېلېفون ئىگىسىنىڭ ھەق ھېسابلاش ماشىنىسىدىكى يېرىم باھادا ھەق ئېلىش كۇنۇپكىسىنى باسقان-باسمىغانلىقىغا چوقۇم دىققەت قىلىشى، ئەگەر بەلگىلىمىگە خىلاپ ئەھۋال بايقالسا، مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارغا ئەھۋال مەلۇم قىلىشى كېرەك.

زىبىبۇللا ئابلىز

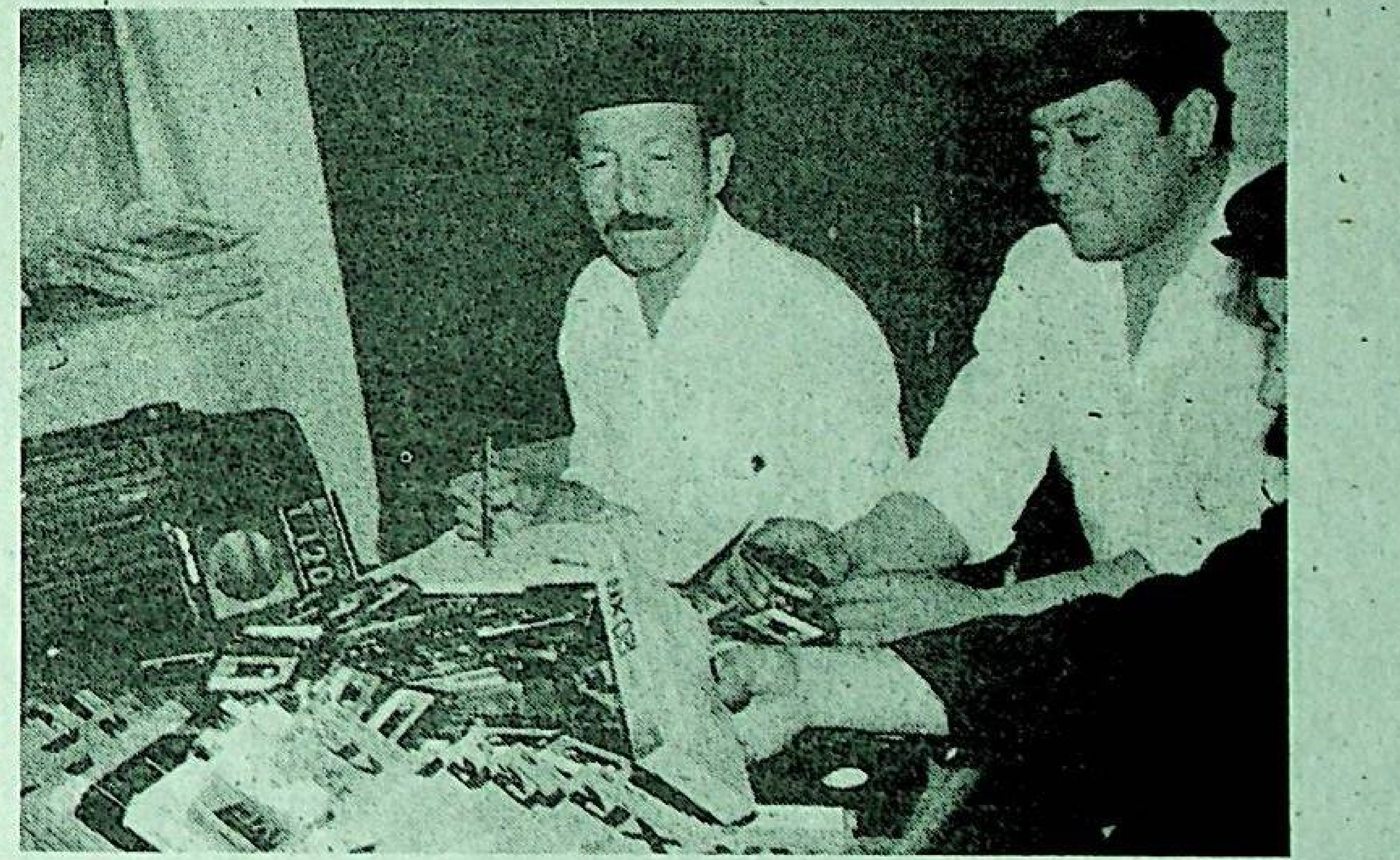

قاغىلىق ناھىيىلىك مەدەنىيەت ئىدارىسى مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇش ئورنى نۆۋەتتىكى قاتتىق زەربە بېرىش كۈرىشىگە ئاكتىپ ماسلىشىپ، ئادەم ئاز، باشقۇرۇش دائىرىسى كەڭ بولۇشتەك قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، مەدەنىيەت بازارلىرىنى باشقۇرۇش، تەكشۈرۈش، تەرتىپكە سېلىش، ئارخىپلاشتۇرۇش قاتارلىق خىزمەتلەرنى چاڭ تۇتۇپ ئىشلەپ، مەدەنىيەت بازارلىرىدىكى جىنايى ئىشلار جىنايەتلىرىگە قاتتىق زەربە بېرىپ، پۈتۈن ناھىيىنىڭ مەدەنىيەت بازارلىرىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈردى. قانۇنسىز نەشر قىلىنغان، كۆپەيتىلگەن 15 مىڭ 120 قاپ ئۈن-سىن لېنتىسىنى يىغىۋالدى ھەمدە بەلگىلىمە بويىچە قاتتىق بىرتەرەپ قىلدى. يالىڭاچ ۋە يېرىم يالىڭاچ سۈرەتلىك 100 قاپ قارت، 2100 كالېندار ۋە رەسىمنى يىغىۋالدى.

سۈرەتتە: خادىملار ئۈن-سىن لېنتىلىرىنى تەكشۈرمەكتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز ئابدۇللا ئابدۇرېشىت، فوتوسى

كىرگۈزدى. ھەممەيلەن خۇددى پۈتۈشۈۋالغاندەك: «بۇ چىشلارنى تارتىۋېتىپ، يالغان چىش سالساق بولغىدەك» دېيىشتى.

مەن چىشلىرىمنىڭ ھەممىسىنى تارتقۇزۇۋېتىشنى خالىمايتتىم. شۇڭا تارتماي داۋالىغىلى بولىدۇ، دەيدىغان بىرەر دوختۇرنى تېپىش قارارىغا كەلدىم.

دەل مۇشۇ ۋاقىتتا تېلېۋىزوردىن ئۈرۈمچى دۆڭكۆۋرۈكتە دۇكان ئاچقان چىش دوختۇرى مەھەممەت ئىمىن تۇرسۇننى تونۇشتۇرغان مەخسۇس خەۋەر فىلىمىنى كۆرۈپ قالدىم. كەسپداشلىرىمۇ بۇ دوختۇرنى ئالاھىدە تونۇشتۇردى، شۇڭا مەن بۇ دوختۇرنى ئىزدەپ باقماقچى بولدۇم.

دۆڭكۆۋرۈكتىكى بىر خالتا كوچىنىڭ ئىچكىرىسىگە جايلاشقان 20 نەچچە كۋادرات مېتىرلىق ئۆي ئىچىگە كىرسەم ئون نەچچە ئادەم قاتارلىشىپ ئولتۇرۇپتۇ. مەھەممەت ئىمىن دوختۇر بىر قىز ئوقۇغۇچىنىڭ چىشىنى زامانىسكىلىغىلى تۇرۇپتۇ. مەن بۇ «ئىتتىك بازار»نى كۆرۈپ، كۆڭلۈمدە باشقا كۈنى كېلىشنى نىشانلاپ ئارقامغا يېنىشىمغا، دوختۇر «جىنىدەك تۇرۇپ تۇرسىلا» دەپ توسۇۋالدى. مەشغۇلاتىنى ئاخىرلاشتۇرۇپ بولۇپ مېنىڭ چىشلىرىمنى بىرقۇر كۆرۈپ باقىدىغان بولدى.

سافادا ئولتۇرغىنىمدا، دوختۇر قوللىرىنى پاكىز يۇيۇۋېتىپ، چىشلىرىمنى بىر - بىرلەپ تۇتۇپ، لىڭشىتىپ كۆرۈپ: «بۇ كېسەلنى خەنزۇچە ياجو بىڭ ياكى ياجويەن دەيدۇ، بىز چىش گۆشى ئىششىقى ياكى چىش ئەتراپى ياللۇغلىنىش كېسىلى دەيمىز، بۇ چىشلارنى دورا بىلەن چايقاپ تازىلاپ داۋالاپ، نۇر بىلەن بىر - بىرلەپ چىڭىتىمىز» دېدى. «داۋالاپ، چىڭىتىمىز» دېگەن گەپنى ئاڭلاپ ئۈمىدلەندىم. دوختۇر بىلەن جۈمە كۈنى كۆرۈشۈشنى پۈتۈشۈپ كېتىپ قالدىم.

جۈمە كۈنى دوختۇر چىشىمنى داۋالاشقا كىرىشتى. ئۇ ئالدى بىلەن ...ىپ تازىل...دى. ئارقى...دىن بىر خىل ئاق پارقىراق سىمنى ئې...لىپ، ھېلىقى لىڭشىپ، قېيىپ شالاڭلاپ قالغان چىشلارنى بىر - بىرلەپ بوغۇپ، بىر - بىرىگە چىتىپ مۇقىملاشتۇردى. ئىمپورت قىلىنغان بىر خىل ئاق زامىسكىغا ئوخشاش دورىنى چىش ئارىلىقىدىكى كاۋاكلارغا تىقىپ تولدۇردى. ئۇنىڭ ھەرىكىتى شۇنچە سىلىق، رەتلىك، تولىمۇ ئەستايىدىل ئىدى. ئاخىرىدا يېشىل نۇر بىلەن چىشلارنى بىر - بىرلەپ چىڭىتىشقا كىرىشتى. مەشغۇلات توپتوغرا تۆت سائەت داۋاملاشتى. چىش داۋالاش داۋامىدا دوختۇر ئۆزىنىڭ بەزى تەجرىبىلىرىنى سۆزلەپ بەردى:

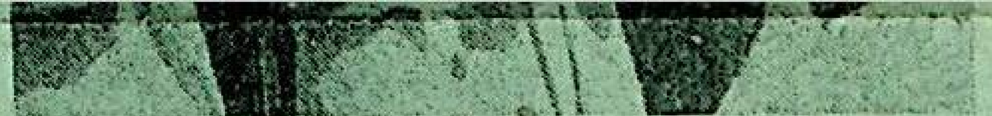

سۈرەتتە: مەھەممەت ئىمىن دوختۇر ئاغرىقلار بىلەن سۆھبەتلەشمەكتە.

ئابدۇۋايىت نىياز فوتوسى

چىش دوختۇرلۇقى مەھەممەت ئىمىن دوختۇرنىڭ ئاتا كەسپى ئىكەن. ئۇنىڭ ئاتىسى تۇرسۇن دوختۇر خوتەندە داڭلىق چىش دوختۇرى ئىكەن، مەھەممەت ئىمىن كىچىكىدىنلا ئاتىسىغا ئەگىشىپ، بىر يۈرۈش داۋالاش تېخنىكىسىنى ئۆگەنگەنىكەن. ئۇنىڭ دۇكان ئېچىپ چىقىپ، مەخسۇس چىش داۋالاش بىلەن شۇغۇللانغىنىغا 24 يىل بوپتۇ. ئەشۇ 24 يىل داۋامىدا ئۇ ئاتا كەسپىگە ۋارىسلىق قىلىپ، داڭلىق دوختۇرخانىلاردا بىلىم ئاشۇرۇپ، يەرلىك ئۇسۇل بىلەن زامانىۋى ئۇسۇلنى، ئۇيغۇرلارنىڭ ئەنئەنىۋى تىۋىپلىقى بىلەن جۇڭگوچە، غەربچە داۋالاشنى بىرلەشتۈرۈپ، زامانىۋى داۋالاش ئۇسكۇنىلىرىنى سېتىۋېلىپ، ئۆزىگە خاس بىريۈرۈش داۋالاش تېخنىكىسىغا ئىگە بولۇپ قاپتۇ. دوختۇرنىڭ نامى چىقىپ، خېرىدارلىرىمۇ كۆپىيىپ قاپتۇ.

مەن 1992 -يىلى ئاپتونوم رايونلۇق 2 - دوختۇرخانىدا بىر چىشىمنى نۇر بىلەن چىڭىتقۇزغانىدىم. شۇ چاغدا دوختۇر: بۇ تېخنىكىنى ئامېرىكىدىن كىرگۈزدۇق،

ئۆزىنىڭ بو...شاپ كەتكەن چىشلارنى ئالدى بىلەن سىمدا بوغۇپ بىر - بىرىگە چىتىپ، چىڭ چىشلار بىلەن كىرىشتۈرۈپ چىڭىتىپ، زامىسكىلاپ، ئاندىن نۇر بىلەن چىڭىتىش تېخنىكىسىنى بىر خىل يېڭىلىق دېيىشكە بولاتتى. دوختۇر ماڭا ئۆزىنىڭ 2 - دوختۇرخانىدا مەخسۇس ئوقۇپ بىلىم ئاشۇرغانلىقىنى، ئەمەلىيەت داۋامىدا ئىزدىنىپ يېڭىلىق ياراتقانلىقىنى، نۇرغۇن پۇل خەجلەپ زامانىۋى داۋالاش ئۈسكۈنىلىرىنى سېتىۋالغانلىقىنى، داۋالاپ ساقايتقىلى بولىدىغانلىكى چىشنى ھەرگىز تارتقۇزماسلىق لازىملىقىنى سۆزلەپ بەردى. ئارقىدىن تەجرىبىسىنى بىر نەچچە نۇقتىدا تونۇشتۇردى:

1. چىش ئەتراپى ياللۇغلىنىپ، شالاڭلاپ بوشاپ كەتكەن چىشلارنى تارتماي، نۇر بىلەن چىڭىتىپ داۋالاشقا بولىدۇ.

2. دىئابىت كېسىلى بولغانلارنىڭ چىشلىرى بوشاپ، ياللۇغلىنىپ كېتىدۇ، بۇنى تارتمايمىز، چىڭىتساق بولىدۇ.

3. يۈرەك كېسىلى بارلار، ھامىلىدار ئاياللارنىڭ چىشىنى تارتمايمىز.

4. ئوغرى چىشنىڭ يىلتىزى ئۇزۇن، قان تومۇرلىرى كۆز - قۇلاققا تۇتىشىدۇ. بۇنى تارتماي قىرىپ تۈزەش كېرەك.

5. چىش مىلىكى ياللۇغلىنىپ تولا قانايدۇ، چىشلار لىڭشىپ قالىدۇ، بۇنى ئۈچ تۇرگە بۆلىمىز، 3 - تۇرگە يەتمىگەن چىشنى تارتمايمىز.

6. ئۆتكۈر چىش يىلتىزى يىلىك ياللۇغى بولغان چىش داۋاملىق كېچىدە ئاغرىيدۇ. بۇنداق چىش ئۇسۇۋاتقاندەك، بىر ئەمەس، ئىككى - ئۈچ چىش ئاغرىۋاتقاندەك بىلىنىدۇ، بۇنداق چىشنى تارتقاندا خاتالىق، خاتا سەزگۈ پەيدا بولىدۇ. شۇڭا تارتماي داۋالاپ كۆرۈش كېرەك.

ئادەتتە چىش سۇنغان ياكى ئۇچۇپ كەتكەن بولسىمۇ، كۆتىكى ساق بولسا مىخ قېقىپ ئۇلايمىز، بىر چىش كەم ئۆلگەن چىش، بۇنى تارتىۋەتمىسە ئېچىشىپ ئاغرىيدۇ، يەنە بىرى، ئەڭ ئاخىرىدا ئېزىق چىش ئاستىغا چىققان ئارتۇق چىشنى تارتىۋېتىش كېرەك.

ئاخىرىدا ئۇ مۇنداق دېدى:

- بۇنىڭ ئۆزى بىر بىلىم،قېرىنداشلىرىمنىڭ چىش ھەققىدە بىلىملەردىن خەۋەردار بولۇشىنى تولىمۇ ئارزۇ قىلاتتىم، نۇرغۇن نەرسىلەرنى يازغىم بار ئىدى، قولۇم بېسىق، ئىشىم كۆپ بولغاچقا ۋاقىت چىقىرالمىدىم. مەن ئادەتتە ئوقۇغۇچىلارنى داۋالىسام پۇل ئالمايمەن، چىش سالسام ماتېرىيال ھەققىنىلا ئالىمەن، ئەدەبىيات - سەنئەت خادىملىرىنى، ئوقۇتقۇچىلارنى، ئاخباراتچىلارنى داۋالىسام يېرىم ھەق ئالىمەن، چۈنكى ئۇلار كىشىلەرنى مەنىۋى ئوزۇق بىلەن تەمىنلەيدۇ، كېسەل كىشىلەرنى روھىي جەھەتتىن داۋالايدۇ. بىز ھەر خىل سەپتە ئىشلىسەكمۇ كەسپىمىز بىر، ئۇ بولسىمۇ كېسەلنى داۋالاپ، ئادەمنى ئاغرىق ئازابىدىن قۇتۇلدۇرۇش.

مۇھەممەت ئىمىن دوختۇرنىڭ ئىنسانپەرۋەرلىك روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، كەسپىي ئەخلاققا ئەمەل قىلىپ كىشىلەرنى داۋالىشى، بولۇپمۇ ئوقۇغۇچىلارنى ھەقسىز داۋالىشى مېنى قاتتىق تەسىرلەندۈردى. ئۇنىڭ خوتەندىكى يۇرتداشلىرىنىڭ ئىچىدىغان سۈيىنى ياخشىلاش، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئىشىغا بىراقلا 40 مىڭ يۈەن پۇل ئىئانە قىلغانلىقىنى ئاڭلاپ، ئۇنىڭ ئىنسانپەرۋەرلىك روھىغا ئاپىرىن ئوقۇدۇم.

مەن پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتىنىڭ نۇرى ئاستىدا خەنزۇ دوختۇرلارنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى، زامانىۋى تېخنىكا بىلىملىرىنى كەمتەرلىك بىلەن ئۆگىنىپ، ئۆگىنىش ئاساسىدا يېڭىلىق يارىتىپ، چىش كېسەللىكلىرىنى داۋالاشتا بۆسۈش ھاسىل قىلغان مۇھەممەت ئىمىن دوختۇردەك دوختۇرلارنىڭ كۆپلەپ يېتىشىپ چىقىشىنى ئۈمىد قىلىمەن.

تاغشەندىكى ھەرقايسى ساھەلەر يىغىلىش ئۆتكۈزۈپ، تاغشەندىكى يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىنىڭ 20 يىللىقىنى خاتىرىلىدى

لى پېڭ خاتىرىلەش يىغىنىغا قاتنىشىپ سۆز قىلدى ۋە تاغشەندە خىزمەتلەرنى كۆزدىن كەچۈردى

7- ئاينىڭ 28- كۈنى ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ تاغشەندە خىزمەتلەرنى كۆزدىن كەچۈرگەندە پالەچ كېسەللىكلىرى دوختۇرخانىسىغا بېرىپ، يەر تەۋرەشتە يارىلىنىپ پالەچ بولغانلارنى يوقلىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تاغشەن، 28-ئىيۇل خەۋىرى. بۈگۈن تاغشەندە يەر تەۋرىگەنلىكىنىڭ 20 يىللىق خاتىرە كۈنى. تاغشەن شەھىرىدىكى كادىرلار ۋە ئاممىا بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن داغدۇغىلىق يىغىن ئۆتكۈزۈپ، تاغشەندىكى يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش-ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىنىڭ 20 يىللىقىنى خاتىرىلىدى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، گوۋۇيۈەن زۇڭلىسى لى پېڭ خاتىرىلەش يىغىنىغا قاتناشتى ۋە سۆز قىلدى. ئۇ پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەنگە ۋەكالىتەن، ئەينى يىلدىكى يەر تەۋرەشتە قازا قىلغان قېرىنداشلارغا چوڭقۇر تەزىيە بىلدۈردى، قەھرىمان تاغشەن خەلقىگە ئالىي ئېھتىرام بىلدۈردى.

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن، مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىرىدىن دىڭ گۇەنگېن، لى تيېيىڭ، ۋۇباڭگو، چى خاۋتيەن، سۇڭ جيەن قاتارلىق كىشىلەرمۇ خاتىرىلەش يىغىنىغا قاتناشتى.

لى پېڭ سۆز قىلىپ مۇنداق دېدى: ئۆتكەن 20 يىل — تاغشەن خەلقى تارىختا يېڭى سەھىپە ياراتقان 20 يىل، ئېغىر تەبىئىي ئاپەت ئالدىدا تاغشەندىكى كادىرلار ۋە ئاممىا پىداكارلىق كۆرسىتىپ جاپالىق كۈنلەردە بىللە بولۇپ، قەيسەرلىك بىلەن ئالغا ئىلگىرىلەپ، قىيىنچىلىقنى يېڭىپ، يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىنىڭ غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈپ، خارابىلىك ئۈستىدە يېپيېڭى تاغشەننى قۇرۇپ، ئىنسانىيەتنىڭ تەبىئىي ئاپەتكە قارشى كۈرەش تارىخىدا مۆجىزە ياراتتى.

دەپ تەكىتلىدى: جان-دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش توپ مەقسىتىدە چىڭ تۇرۇپ، ئاممىنىڭ مەنپەئىتىنى بارلىق خىزمەتلىرىمىزنىڭ چىقىش نۇقتىسى ۋە ئاساسى قىلىشىمىز لازىم. شۇنداق قىلالىساق ھەممە ئىشتا غەلىبە قىلالايمىز.

لى پېڭ ئاخىرىدا مۇنداق دېدى: پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن شۇنىڭغا ئىشىنىدۇكى، تاغشەندىكى ھەر دەرىجىلىك كادىرلار، كومپارتىيە ئەزالىرى ۋە خەلق ئاممىسى ئەينى يىللاردىكى يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش - ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش روھى ۋە غەيرىتىنى چوقۇم جارى قىلدۇرۇپ، تاغشەننى تېخىمۇ ئاۋات، تېخىمۇ گۈزەل قىلىپ قۇرۇپ چىقالايدۇ. يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەنىنىڭ يېتەكچىلىكىدە، يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىدە، بىر نىيەتتە ئۇيۇشۇپ، جاسارەت بىلەن كۈچىنىپ ئىشلەپ، جاپالىق ئىگىلىك يارىتىپ، يول ئېچىپ ئىلگىرىلەپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئۇلۇغ ئىشلىرىنى ئۈزلۈكسىز يۈكسەلدۈرەيلى.

ج ك پ خېبېي ئۆلكىلىك كومىتېتىنىڭ شۇجىسى چېڭ ۋېيگاۋ سۆز قىلىپ، خېبېي ئۆلكىلىك پارتكوم، ئۆلكىلىك خەلق ھۆكۈمىتى ۋە پۈتۈن ئۆلكە خەلقىگە ۋەكالىتەن، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەن، مەركەزدىكى تارماقلار، پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەربىي ۋە خەلققە چىن قەلبىدىن رەھمەت ئېيتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: ۋەيران

چياۋشى لياۋنىڭدا خىزمەتلەرنى كۆزدىن كەچۈرگەندە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئىدىيىنى تېخىمۇ ئازاد قىلىش، ئىسلاھاتنى تېخىمۇ چىڭ تۇتۇش كېرەك

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، شېنياڭ خەۋىرى. ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ۋېيۈەنجاڭى چياۋشى يېقىندا لياۋنىڭدا خىزمەتلەرنى كۆزدىن كەچۈرگەندە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئىدىيىنى يەنىمۇ ئازاد قىلىپ، ھەقىقىي تۇتۇپ، ئەمەلىي ئىشلەپ، ئۈستۈنلۈكنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ، قىيىنچىلىقلارنى تىرىشىپ يېڭىپ، دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتىنى زور كۈچ بىلەن چوڭقۇرلاشتۇرۇش، كونا سانائەت بازىلىرىنى ئۆزگەرتىشنى كۈچەيتىش، يېزا ئىگىلىكىنىڭ ئاساسلىق ئورنىنى مۇستەھكەملەپ، زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ تېخىمۇ زور نەتىجىسىنى قولغا كەلتۈرۈش كېرەك.

چياۋشى كۆزدىن كەچۈرۈش مەزگىلىدە ئۆلكىلىك پارتكوم، ئۆلكىلىك خەلق قۇرۇلتىيى، ئۆلكىلىك خەلق ھۆكۈمىتى شۇنىڭدەك شېنياڭ شەھىرى، دالييەن شەھىرىنىڭ خىزمەت دوكلاتىنى ئاڭلىدى؛ شېنياڭ ئېغىر تىپتىكى ماشىنىسازلىق زاۋۇتى، كابېل زاۋۇتى، ئېلېكتر ماتور زاۋۇتى ۋە شەرقىي شىمال باش دورا زاۋۇتى، ئەنشەن پولات-تۆمۈر گۇرۇھى شىركىتى، دالييەن يېڭى كېمىسازلىق زاۋۇتى، دالييەن «يۈنچېڭ» تاختاي چەكلىك شىركىتى، جۇڭگو «خۇالۇ»- «سۇڭشيا» سىنئالغۇ چەكلىك شىركىتى، داياۋەن پورتى، دالييەن ئىقتىساد-تېخنىكا تەرەققىيات رايونى ۋە رايون تەۋەسىدىكى دۇڭتاۋ چەكلىك شىركىتىنى كۆزدىن كەچۈردى، يەنە خۇشى كەنتىگە بېرىپ، دېھقان ئائىلىلىرىنى يوقلىدى، باغلارنى كۆردى.

چياۋشى دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھات ئەھۋالىغا ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلدى. ئۇ تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئىدىيىنى تېخىمۇ ئازاد قىلىش، ئىسلاھاتنى تېخىمۇ چىڭ تۇتۇش كېرەك. كارخانا ئىسلاھاتى — ئىنتايىن جىددىي ۋەزىپە، ۋاقىت

تىرىشىپ يېتىشتۈرۈلىشى ۋە ئۇنىڭدىن ئېشىپ كېتىشى، بازار ئېھتىياجىغا قاراپ مەھسۇلاتنىڭ خىللىرىنى كۆپەيتىشى، مەھسۇلاتلارنىڭ سۈپىتى ۋە دەرىجىسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈشى كېرەك. مەلۇم نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەن كارخانىلار شۇنىڭدەك تېخنىكا ئۆزگەرتىش جەھەتتە باشلىنىش نۇقتىسى بىر قەدەر يۇقىرى بولغان كارخانىلارمۇ قانائەتلىنىپ قالماسلىقى، بوشىشىپ كەتمەسلىكى كېرەك. تېخنىكىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ چېكى بولمايدۇ. ئۈزلۈكسىز ئالغا باسقاندىلا، خەلقئارا ۋە ئىچكى بازارنىڭ سىناقلىرىغا بەرداشلىق بەرگىلى بولىدۇ.

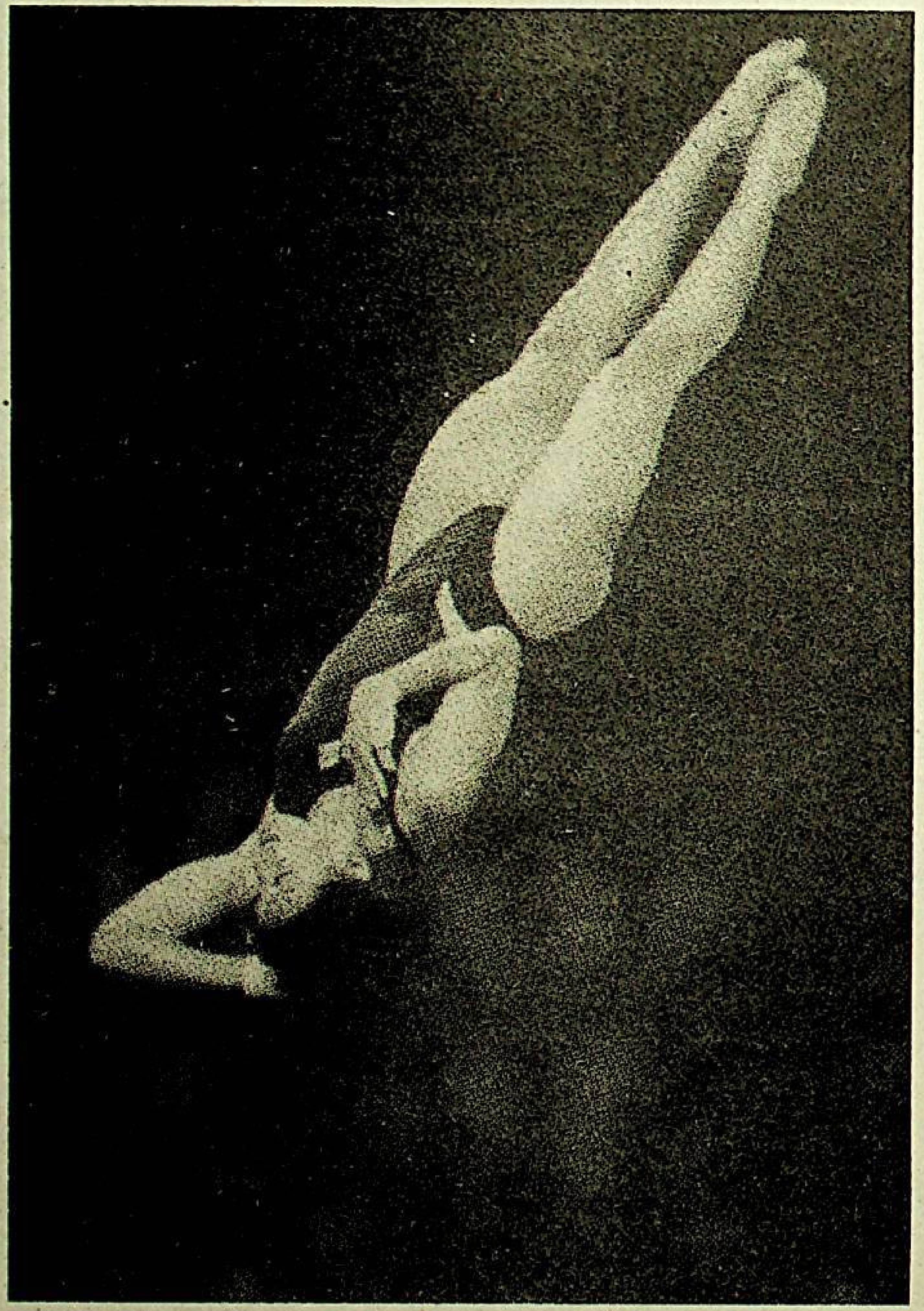

7- ئاينىڭ 27- كۈنى 26- نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئاياللارنىڭ پەشتاقتىن سۇغا سەكرەش ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىسىدە جۇڭگو ماھىرى فۇ مىڭشيا 521.58 نومۇر بىلەن يەنە چېمپىيون بولدى.

ئىنسانىيەتنىڭ تەبىئىي ئاپەتكە قارشى كۈرەش تارىخىدا مۆجىزە ياراتتى.

ئۇ مۇنداق دېدى: تاڭشەندىكى يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش-ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىنىڭ غەلىبىسى، يەر تەۋرەشتىن كېيىنكى تاڭشەننىڭ ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈشى ۋە تەرەققىياتى شۇنى ئىسپاتلىدىكى، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى بىزنىڭ ئىشلىرىمىزغا رەھبەرلىك قىلىدىغان يادرو كۈچ بولۇشقا مۇناسىپ. سوتسىيالىزم تۈزۈمى جۇڭگو خەلقىنىڭ توغرا تاللىشى، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى خەلقنىڭ پەرزەنت قوشۇنى دېگەن شەرەپلىك نامغا مۇناسىپ. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىكىدە ئۆز تەقدىرىنى ئىگىلىگەن جۇڭگو خەلقى ھەرقانداق جاپا-مۇشەققەتنى يېڭىپ مەۋجۇت بولۇپ تۇرالايدۇ ۋە تەرەققىي قىلالايدۇ. بۇ يەنە پۈتۈن دۇنياغا شۇنى ئېنىق بىلدۈردىكى، جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ روناق تېپىشى، قۇدرەت تېپىشى ۋە يېڭىدىن گۈللىنىشكە مېڭىشى جەزمەن مۇۋەپپەقىيەتلىك بولىدۇ.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: تاڭشەندە يەر تەۋرىگەندىن كېيىنكى 20 يىللىق تەرەققىيات، ئۆزگىرىشلەر ئۆز كۆچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈش، جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش روھىغا ئىگە بولغاندا، ھەر قانچە چوڭ قىيىنچىلىق بولسىمۇ يەڭگىلى بولىدىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ بەردى. ئۇ مۇنداق دېدى: زامانىۋىلاشتۇرۇش نىشانىغا يېتىش نەچچە ئەۋلاد كىشىنىڭ نەچچە ئون يىلغىچە جاپالىق كۈرەش قىلىشىغا موھتاج. بۇ جەرياندا يەنىلا مۇشۇنداق روھنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇشقا توغرا كېلىدۇ. بىز جۇڭخۇا مىللەتلىرى قەددىمىزنى رۇسلاپ، پۇرسەتنى تۇتۇپ، ئۆزىمىزنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ، تېخىمۇ گۈزەل كەلگۈسىنى يارىتىش يولىدا بوشاشماي كۈرەش قىلىشىمىز لازىم.

لى پېڭ مۇنداق دېدى: تاڭشەننىڭ يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش-ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشى غەلىبىسىنىڭ 20 يىللىقىنى خاتىرىلەۋاتقىنىمىزدا، جاپادىمۇ، ھالاۋەتتىمۇ، قىيىن كۈنلەردىمۇ بىللە بولۇش روھىنى زور كۈچ بىلەن جارى قىلدۇرۇپ، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ خەلق ئاممىسى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتىنى تېخىمۇ قويۇقلاشتۇرۇشىمىز لازىم. خەلق ئاممىسىنىڭ قوللىشى ۋە قاتنىشىشى — تۈرلۈك ئىشلاردا غەلىبە قىلىشىمىزنىڭ ئەڭ كۈچلۈك ئىجتىمائىي ئاساسى. ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىلىۋاتقان بۈگۈنكى كۈندە، ئاممىغا تايىنىپ، ئاممىنىڭ ئاكتىپلىقى ۋە ئىجادچانلىقىنى تولۇق ئىشقا سېلىپ، ئاممىنىڭ خوجايىنلىق رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشىمىز لازىم. ئۇ مۇنداق

خەلققە چىن قەلبىدىن رەھمەت ئېيتتى. ئۇ مۇنداق دېدى: ۋەيران قىلىش خاراكتېرىدىكى يەر تەۋرەش ئاپىتىدە تاڭشەن خەلقىنىڭ ھاياتى ۋە مال-مۈلكى ئېغىر زىيانغا ئۇچرىغان بولسىمۇ، قەھرىمان تاڭشەن خەلقى جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىپ، ھاياتى، ئىسسىق قېنى ۋە ئەجرى ئارقىلىق پۈتۈن مەملىكەتتىكى ھەربىي، خەلق بىلەن بىرلىكتە ئومۇم ئۈچۈن ئۆزىنى ئۇنتۇش، قىيىن كۈنلەردە بىللە بولۇش، قەيسەرلىك بىلەن ئالغا ئىلگىرىلەش روھىنى بارلىققا كەلتۈردى. بۇ قىممەتلىك مەنىۋى بايلىق، جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ «مىللەت روھى».

چىڭ ۋېيگاۋ مۇنداق دېدى: بىز بۈگۈنكى كۈندە يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش كۈرىشىنىڭ 20 يىللىقىنى داغدۇغىلىق خاتىرىلىگەن چېغىمىزدا، سوتسىيالىستىك تۈزۈمنى، ئۇلۇغ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنى مەدھىيىلەپ، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ تارىخىي تۆھپىسىنى ئەسلەپ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىكى بولمىغان بولسا، سوتسىيالىستىك تۈزۈمنىڭ بولمايدىغانلىقىنى، بۈگۈنكى يېڭى تاڭشەننىڭ بولمايدىغانلىقىنى، تاڭشەن خەلقىنىڭ بەختلىك تۇرمۇشىنىڭمۇ بولمايدىغانلىقىنى تولۇق تونۇشىمىز لازىم.

خاتىرىلەش يىغىنىغا خېبېي ئۆلكىسىنىڭ باشلىقى يې لىيەنسۇڭ رىياسەتچىلىك قىلدى. مەركەزدىكى دۆلەت ئورگانلىرىنىڭ ئالاقىدار تارماقلىرىنىڭ مەسئۇللىرى، ئالاقىدار ئۆلكە، شەھەرلەر ۋە قىسملارنىڭ مەسئۇللىرى، ب د ت نىڭ ئالاقىدار تەرەپلىرىنىڭ ئەمەلدارلىرى خاتىرىلەش يىغىنىغا قاتناشتى.

لى پېڭ زۇڭلى ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرى 7-ئاينىڭ 27-كۈنى تاڭشەنگە كەلدى. ئۇ پويىزدىن چۈشۈپلا ئۇرۇنلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى كۆزدىن كۆچۈرۈپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئائىلىلىرىنى زىيارەت قىلىپ، تاڭشەن شەھەر ئاھالىسىنىڭ خىزمەت ۋە تۇرمۇش ئەھۋالىنى ئىگىلىدى. چۈشتىن كېيىن ئۇ تاڭشەندىكى فارفور بۇيۇملار زاۋۇتى ۋە چوڭ تىپتىكى ئۇت ئېلېكتر ئىستانسىسىنى كۆزدىن كۆچۈردى. لى پېڭ تاڭشەندە 20 يىلدىن بۇيان يۈز بەرگەن غايەت زور ئۆزگىرىشلەرنى كۆرۈپ چىن كۆڭلىدىن خۇشال بولدى. ئۇ تاڭشەن خەلقىنىڭ يەر تەۋرەشكە تاقابىل تۇرۇش-ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىدە ئىپادىلىگەن روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، تاڭشەننى تېخىمۇ ئاۋات، تېخىمۇ گۈزەل قىلىپ قۇرۇپ چىقىشنى ئۈمىد قىلدى.

ئۇقتۇرۇش

«312» دۆلەت تاشيولىنىڭ خۇتۇبى بۆلىكىدىكى كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن يولنى ۋاقتىدا جىددىي رېمونت قىلىش ۋە ئەسلىگە كەلتۈرۈش، قاتناشنى راۋانلاشتۇرۇش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قوشۇلۇشى بىلەن خۇتۇبى يولىدا قاتناشنى ئىدارە قىلىش قارار قىلىندى. كونكرېت ئىدارە قىلىش ۋاقتى (بېيجىڭ ۋاقتى)نىڭ ئورۇنلاشتۇرۇشى تۆۋەندىكىچە:

7:00 - 13:00 كىچە تاشيول جىددىي رېمونت قىلىنىدۇ.

13:00 - 18:00گىچە تۇرپاندىن ئۈرۈمچىگە قاتنايدىغان ئاپتوبىللار قويۇۋېتىلىدۇ.

18:00 - 23:00 كىچە تاشيول جىددىي رېمونت قىلىنىدۇ.

23:00 - 7:00گىچە ئۈرۈمچىدىن قاتنايدىغان ئاپتوموبىللار قويۇۋېتىلىدۇ.

1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 29 - كۈنىدىن تاشيولنىڭ نورماللىقى ئەسلىگە كەلگىچە يۇقىرىدىكى ۋاقىتقا قاتتىق رىئايە قىلىشنى ئۈمىد قىلىمىز.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول قۇرۇلۇشىغا قوماندانلىق قىلىش شتابى

1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 28 - كۈنى

ئۈرۈمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ، تېمپېراتۇرا 21 °C – 34 °C بولىدۇ. ئۇچ بال شامال چىقىدۇ.

تى — ئىنتايىن جىددىي ۋەزىپە، ۋاقىت كۈتۈپ تۇرمايدۇ، شۇڭا قەتئىي نىيەتكە كېلىش، بەك كۆپ غەم-ئەندىشىدە بولماسلىق كېرەك؛ سالماقنى ئاشۇرۇپ، ھەقىقىي تۇتۇپ، ئەمەلىي ئىشلەش كېرەك. زامانىۋى كارخانا تۈزۈمىنى ئورنىتىشنى، ئىجتىمائىي كاپالەت سىستېمىسىنى بەرپا قىلىشنى كېيىن تۇتقاندىن بالدۇرراق تۇتقان ياخشى. مۇكەممەل تەجرىبە ھاسىل قىلىمەن، دەپ كۈتۈپ تۇرۇشقا بولمايدۇ.

چياۋشى مۇنداق دېدى: سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش شارائىتىدا، كارخانىلار قىيىنچىلىقنى بىلىپ تۇرۇپ ئالغا ئىلگىرىلىشى، رىقابەتلىشىشكە جۈرئەت قىلىشى كېرەك. كارخانىلار ئۆز ئۈستۈنلۈكىدىن پايدىلىنىشقا ماھىر بولۇپ، ئىشچى-خىزمەتچىلەرنىڭ ئەقىل - پاراسىتىنى تولۇق جارى قىلدۇرىدىغانلا بولسا، ئىچكى بازارلاردىلا ئەمەس، خەلقئارا بازارلاردىمۇ خىرىستىن قورقمايدۇ. چياۋشى تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: كارخانىلار رىقابەتلىشىش ئىقتىدارىنى ئاشۇرۇشتا تېخنىكا ئۆزگەرتىشنى تۇتمىسا بولمايدۇ. دۇنيانىڭ ئىلغار سەۋىيىسىگە

* * * * * * * * * * * * * * *

ئېلانلار

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ج خ ئىدارىسىنىڭ تاشقى ئىشلار باشقارمىسىدىن ئۆزبېكىستانغا تۇغقان يوقلاش ئۈچۈن بېرىشقا بېرىلگەن 141421162-نومۇرلۇق پاتىگۈل داۋۇت نامىدىكى پاسپورتنى يوقاتتىم.

* * *

ئاپتونوم رايونلۇق ج خ نازارىتىنىڭ تاشقى ئىشلار باشقارمىسىدىن قىرغىزىستانغا بېرىشقا بېرىلگەن 140887879-نومۇرلۇق ئايتۇرە ئابلىمىت نامىدىكى پاسپورتنى يوقاتتىم.

* * *

ئۈرۈمچى شەھەر خوتەنگەي پەيچۇسوسىدىن سايباغ رايون خوتەنگەي 3-كوچا 3-قورۇدا ئولتۇرۇشلۇق تۇرسۇن مامۇتقا بېرىلگەن ئىككى كىشىلىك نوپۇس دەپتەر بىلەن سايباغ رايونلۇق ئۆي باشقۇرۇش ئىدارىسىدىن بېرىلگەن 54-نومۇرلۇق ئۆي كىنىشكىسى ئېلان قىلىنغان كۈندىن ئېتىبارەن ئىناۋەتسىز.

نومۇر بىلەن يەنە چېمپىيون بولدى.

جۇڭگو ماھىرلىرى ساۋمېيەنىڭ (سولدا) بىلەن جاڭ شيۇيۈن 7-ئاينىڭ 27-كۈنى رانىل كۆلىدە ئۆتكۈزۈلگەن ئاياللارنىڭ جۈپ كىشىلىك قوش پالاقلىق قېيىق ھەيدەش ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىسىدە ئالتە مىنۇت 55 سېكۇنت 33 دەقىقە نەتىجە بىلەن كۈمۈش مېدالغا ئېرىشتى.

جۇڭگو ماھىرى دېڭ ياپىڭ بىلەن چياۋ خۇڭ 7-ئاينىڭ 27-كۈنى ئۆتكۈزۈلگەن ئاياللارنىڭ تىكتاك توپ تورىدە جۈپ ئويناش بويىچە يېرىم ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىسىدە بىرگە قارشى ئۈچ نەتىجە بىلەن كورىيە ماھىرلىرىنى يېڭىپ، ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىگە قاتنىشىش سالاھىيىتىگە ئېرىشتى. ليۇۋېي بىلەن چياۋيۇنپىڭمۇ ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىگە قاتنىشىش سالاھىيىتىگە ئېرىشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى فوتوسى

ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى خەۋەرلىرى

Atlanta 1996

تارىخىي مىراسلارنى قوغدۇپ، مىللىي مەدەنىيەتنى جارى قىلدۇرايلى

— جۇڭگودىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ تارىخىي ئەسەرلىرىنى رەتلەش ئىشىنىڭ ئون يىللىقىغا نەزەر

جاۋ چۆەندۇڭ

ئاز سانلىق مىللەتلەر مەدەنىيىتى

ئىككىنچى قېتىملىق مەملىكەتلىك ئاز سانلىق مىللەتلەر تارىخىي ئەسەرلىرى خىزمىتى يىغىنى بۇ يىل 5 - ئايدا بېيجىڭدا ئېچىلدى. بۇ قېتىملىق يىغىننىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ تارىخىي ئەسەرلەر بايلىقىنى تەكشۈرۈپ، «مەملىكىتىمىزدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر تارىخىي ئەسەرلىرىنىڭ مۇندەرىجىسى» نى تۈزۈپ چىقىشتىن ئىبارەت. بۇ مەملىكىتىمىزنىڭ مەدەنىيەت تارىخىدىكى ئۇلۇغ قۇرۇلۇش. جۇڭگونىڭ ئەنئەنىۋى مەدەنىيەت خەزىنىسىگە نەزەر سالساق، 56 مىللەت ئەقىل - پاراسىتىنىڭ پارلاق نامايەندىسىنى كۆرەلەيمىز.

كىتابنى، ئادەمنى، پەننى قۇتقۇزۇش

مەملىكىتىمىزدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ قەدىمكى ئەسەرلىرى كۆپلىكى، مەزمۇنىنىڭ مولluقى بىلەن دۇنيادا ئۆزگىچە ئورۇندا تۇرىدۇ. 1984 - يىلدىكى تولۇقسىز مەلۇماتلارغا قارىغاندا، مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا ساقلىنىۋاتقان يىزۇ يېزىقىدىكى قەدىمكى ئەسەر 10 مىڭدىن ئاشىدىكەن، زاڭزۇ يېزىقىدىكى قەدىمكى ئەسەر ئون نەچچە مىڭ خىل ئىكەن، موڭغۇل يېزىقىدىكى قەدىمكى ئەسەر 1500 خىلدىن ئاشىدىكەن، مانجۇ يېزىقىدىكى قەدىمكى ئەسەرلەرنىڭ ئىچىدە ئارخىپ قىلىپ ساقلىنىۋاتقىنى 1 مىليون 500 مىڭ پارچىدىن كۆپكەن... ئەگەر 55 مىللەتنىڭ قەدىمكى ئەسەرلىرىنى قوشقاندا بۇنى ھېسابلاپ چىقىشمۇ تەس. بۇ ئەسەرلەرنىڭ مەزمۇنى كەڭ بولۇپ، ئۇلار سىياسەت، پەلسەپە، قانۇن، تارىخ، دىن، ھەربىي ئىشلار، ئەدەبىيات - سەنئەت، تىل - يېزىق، جۇغراپىيە، ئاسترونومىيە، ماتېماتىكا، دورىگەرلىك، ئىشلەپچىقىرىش تېخنىكىسى قاتارلىق ساھەلەرنى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ، جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى ساھەلىرىگە

مىللەتلەرنىڭ تارىخىي مىراسلىرىنى ۋاقتىدا قۇتقۇزۇۋېلىش، قېزىش، توپلاش ئۈچۈن، 1986 - يىلدىن 1995 - يىلغىچە دۆلەت ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ قەدىمكى ئەسەرلىرىنى رەتلەپ نەشر قىلىش توغرىسىدا 7 - بەش يىللىق ۋە 8 - بەش يىللىق پىلان تۈزدى. «كىتابنى، ئادەمنى، پەننى قۇتقۇزۇش» پرىنسىپىغا ئاساسەن ئاۋۋال قۇتقۇزۇش، توپلاش، ئاندىن مۇندەرىجىگە ئېلىش، ئاخىرىدا رەتلەپ نەشردىن چىقىرىش باسقۇچى بويىچە مەملىكەت دائىرىسىدە خىزمەتلەرنى قانات يايدۇردى.

ئون يىلدىن بۇيان ھەرقايسى ئۆلكە، ئاپتونوم رايون، مەركەزگە قاراشلىق شەھەرلەردىكى قەدىمكى ئەسەرلەر خىزمىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان زور بىر تۈركۈم خادىم تاغ ئېشىپ، سۇ كېچىپ يېزا - قىشلاقلارغا بېرىپ ئاھالە ۋە خەلق ئەدىبلىرىنى زىيارەت قىلىپ، تۈرلۈك قىيىنچىلىقلارنى يېڭىپ، خەلق ئارىسىدا تارقىلىپ يۈرگەن نۇرغۇن داستان، رىۋايەت، چۆچەك، خەلق قوشاقلىرى، خەلق ناخشىلىرى قاتارلىق يازمىچە، ئېغىزچە يادىكارلىقلارنى ۋە يوقىلىپ كېتىش گىردابىغا بېرىپ قالغان قىممەتلىك قەدىمكى ئەسەرلەرنى توپلىدى؛ يەنە يىللارنىڭ ئۆتۈشى بىلەن قەغەزلىرى سارغىيىپ كەتكەن ياكى قۇرت - قوڭغۇزلار يەپ كەتكەن قەدىمكى ئەسەرلەرنى تېخنىكىلىق بىر تەرەپ قىلىپ، ئۇلارنى يىغىپ ساقلاش شارائىتىنى ياخشىلىدى.

يىغىۋېلىنغان قەدىمكى ئەسەرلەرنىڭ تۈرى ۋە سانى كۆپ، مەزمۇنى مول بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئىچىدە خاتىرىلەر، نەزمىلەر، ئابىدىلەر، تاش ئويمىلار، سۈرەتلەر، بامبۇك پۈتۈكلەر، يىپەك كىتابلار، تۇپلەنمىگەن ئالاقىلەر، تۇپلەنگەن كلاسسىك ئەسەرلەر ۋە قىتان يېزىقى، جورجىت يېزىقى، تىبەت يېزىقى، تاڭغۇت يېزىقى، ئۇدۇن يېزىقى، چاغاتاي يېزىقىدىكى كىتابلار بار. 1994 - يىلىدىكى 19 ئۆلكە، ئاپتونوم رايوننىڭ سانلىق مەلۇماتىدىن قارىغاندا،

ئەسەرلىرى بەك كۆپ، بەك مۇرەككەپ، شۇڭا بۇلارنى شاكىلىنى چىقىرىۋېتىپ، مېغىزىنى تاللاپ، ئۇقتىلىق رەتلەپ نەشر قىلىش كېرەك. بۇ، تارىخىي مىراسلارغا مۇۋاپىق ۋارىسلىق قىلىش بولۇپ، مىللىي مەدەنىيەتنى جارى قىلدۇرۇشقا پايدىلىق. ئون يىلدىن بۇيان مەملىكىتىمىزدە 110 مىڭ خىل ئاز سانلىق مىللەت قەدىمكى ئەسىرى رەتلەندى، 40 نەچچە مىللەتنىڭ 3000 دىن ئارتۇق قەدىمكى ئەسىرى نەشر قىلىندى. بۇ ئەسەرلەر ئىچىدە «گېسار پادىشاھىنىڭ تەرجىمھالى»، «جاڭغىر داستانى»، «ماناس داستانى» قاتارلىقلار بار. بۇلاردىن باشقا، بېيجىڭدا نەشر قىلىنغان «مەملىكەتلىك مانجۇ يېزىقىدىكى كىتابلار مۇندەرىجىسى»، گۇاڭشىدا نەشر قىلىنغان «قەدىمكى جۇاڭزۇ لۇغىتى»، ئىچكى موڭغۇلدا نەشر قىلىنغان «موڭغۇل ئەدەبىي ئەسەرلىرى توپلىمى»، شىزاڭدا نەشر قىلىنغان «شىزاڭنىڭ يەرلىك مۇھىم تارىخىي ماتېرىياللىرىدىن تاللانما»، شىنجاڭدا نەشر قىلىنغان «قۇتادغۇبىلىك» قاتارلىقلارمۇ بار. بۇلار ئىلمىزنىڭ ئىلىم ساھەسىدە زىلزىلە پەيدا قىلىپ، دۇنيانىڭ دىققىتىنى تارتتى.

قەدىمكى ئەسەرلەرنى رەتلەش تەس، ئۇنىڭ كۆلىمىمۇ كەڭ، ئۇ ماھارەت ۋە ئىجادىي قاراشنىڭ بولۇشىنى، بىلىم ۋە ئۇچۇرنىڭ مول بولۇشىنى، قويۇق مىللىي ئالاھىدىلىكنىڭ گەۋدىلەندۈرۈلۈشىنى تەلەپ قىلىدۇ. بۇ قەدىمكى ئەسەرلەرنىڭ نەشر قىلىنىشى، مەملىكىتىمىزدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر قەدىمكى ئەسەرلىرىنى رەتلەش، تەتقىق قىلىش قوشۇنى ۋە نەشرىيات ساھەسىنىڭ ئۇنىۋېرسال بىلىمىنى، ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ قەدىمكى ئەسەرلىرىنى رەتلەش، نەشر قىلىش سىستېمىسىنىڭ دەسلەپكى قەدەمدە شەكىللەنگەنلىكىنى ئەكس ئەتتۈرىدۇ.

يېڭى پەننىڭ ئىز باسارلىرى يېتىشمەكتە

ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ قەدىمكى ئەسەرلىرىنى قۇتقۇزۇش ۋە رەتلەش-

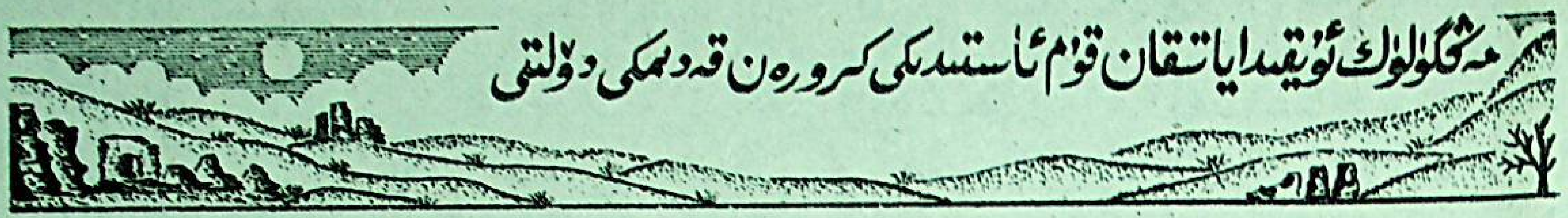

مەملىكىتىمىزدىكى تەكلىماكان قۇملۇقىنىڭ شەرقىدىكى بىپايان كۆچمە قۇملۇقتا بۈنىڭدىن 1000 نەچچە يىل ئىلگىرىكى سىرلىق قەدىمكى قەلئە كۆمۈلۈپ ياتماقتا. گەرچە ئارىدىن 1000 يىل ئۆتكەن بولسىمۇ، شەھەر كارىدورىنى پەرق ئەتكىلى، بۇددا مۇنارى، مۇقەددەس قەسىرلەرنىڭ خارابىلىرىنى ھېلىھەم كۆرگىلى بولىدۇ. مانا بۇ تۆت-بەش مىڭ يىل بۇرۇن ئۆزىنىڭ پارلاق مەدەنىيىتى، گۈللەنگەن ئىقتىسادى ۋە قۇدرەتلىك دۆلەت كۈچى ئارقىلىق دۇنياغا داڭق چىقارغان كرورەن قەدىمكى قەلئەسىنىڭ خارابىسى.

ئۇنداقتا كۆلىمى زور، قۇرۇلۇشى ئېسىل بۇ قەدىمكى شەھەر كېيىنكى ۋاقىتلاردا قانداق قىلىپ يوقىلىپ كەتكەن؟ بۇ ھازىرغىچە يەنىلا بىر سىر بولۇپ كەلمەكتە.

كرورەن قەدىمكى دۆلىتىنىڭ خارابىسىنى ئەڭ دەسلەپ 1900-يىلى شۋېتسىيىلىك جۇغراپىيە ئالىمى سۋېن ھېدىن لوپنور كۆلىگە كېلىپ ئېكسپېدىتسىيە قىلغاندا بايقىغان. بۇ تارىخىي سىرنى يېشىش ئۈچۈن بىر ئەسىردىن بۇيان گېرمانىيىلىك لىكخوۋېن، روسىيىلىك كوزوروۋ، ئەنگلىيىلىك ستەيىن، جۇڭگولۇق خۇاڭ ۋېنبى قاتارلىق ئېكسپېدىتسىيىچىلەر، ئالىملار ئارقا - ئارقىدىن بۇ يەرگە كەلگەن. ئۇلار ئۆزلىرى ئىگىلىگەن ماتېرىياللارنى ئاساس قىلىپ، كرورەننىڭ يوقىلىشى توغرىسىدا خىلمۇ خىل پەرەزلەرنى ئوتتۇرىغا قويغان. شۇنىڭ بىلەن «يىپەك يولىنىڭ ئۆزگىرىشى»، «يات مىللەتلەرنىڭ تاجاۋۇز قىلىشى» ۋە «دەريا ئېقىنىنىڭ ئۆزگىرىشى» دېگەندەك قاراشلار بارلىققا كەلگەن. ئالدىنقى ئىككى خىل قاراش كىشىنى قايىل قىلالمايدۇ. كېيىنكى قاراشنىڭ مەلۇم ئاساسى بار. لېكىن دەريا ئېقىنى قانداق «ئۆزگەرگەن»، نېمە ئۈچۈن «ئۆزگەرگەن؟» بۇلار تىلغا ئېلىنمىغان.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان شىنجاڭ مېتېئورولوگىيە پەن تەتقىقات خادىملىرى كۆپ قېتىم ئەمەلىي تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىپ، نۇرغۇن ھۆججەت ۋە تارىخىي پاكىتلارغا ئاساسەن «كىلىمات ئۆزگىرىشى» دېگەن قاراشنى ئوتتۇرىغا قويغان.

ئۇلار كرورەن دۆلىتىنىڭ گۈللەنگەن ۋاقتى تەخمىنەن مىلادىدىن ئىلگىرىكى 1 - ئەسىردىن مىلادى 3 - ئەسىرگىچە بولغان نەچچە يۈز يىل، دەپ قارىغان. بۇ چاغدا كرورەن دۆلىتىنىڭ زېمىنى كەڭ، نوپۇسى كۆپ ئىدى. بۇ مەزگىلگە ئائىت قېزىپ چىقىلغان تاۋۇتلارنىڭ كۆپى بىرلا ياغاچتىن ئويۇپ ياسالغان بولۇپ، دىئامېتىرى 70 سانتىمېتىردىن 100 سانتىمېتىرغىچە كېلىدىكەن. قوشۇپ كۆمۈلگەن بۇيۇملار ئىچىدە پالاق (كېمە پالىقى)، بېلىق سۆڭىكى، بېلىق سېۋىتى قاتارلىقلار بار ئىكەن. كرورەن قەدىمكى قەلئەسى خارابىسىدا دىئامېتىرى تەخمىنەن 60 - 70 سانتىمېتىر، ئۇزۇنلۇقى 8 - 15 سانتىمېتىرغىچە بولغان توغراقلار تېپىلغان. قەدىمكى ئۆستەڭنىڭ ئىككى يېنىدا ئاھالىلەرنىڭ ئولتۇراق جايى ۋە تېرىقچىلىق، باقمىچىلىق خارابىلىرى بار ئىكەن. بۇ پاكىتلار ئەينى ۋاقىتتىكى كرورەننىڭ كىلىماتى ھۆل، سۈيى ئەلۋەك ئىكەنلىكىنى، بېلىقچىلىق ئىشلىرىنىڭ تەرەققىي تاپقانلىقىنى، دېھقانچىلىق ۋە چارۋىچىلىقنىڭمۇ بارلىقىنى چۈشەندۈرىدۇ. ھۆججەتلەردە يەنە ئەينى ۋاقىتتا كرورەندە يازدا كەلكۈن كېلىپ، 500 دىن ئارتۇق ئادەمنىڭ تۇسما ياسىغانلىقى خاتىرىلەنگەن. ئۇ چاغدا سۇ ئىنشائاتلىرىنى باشقۇرىدىغان «سۇ ۋازارىتى»، «كۆۋرۈك كۆزەتچىسى»، «كۆۋرۈكچى»لەر بولغان، سۇ بېجى تۈزۈمىمۇ بارلىققا كەلگەن. بۇ ئەينى ۋاقىتتا سۇنىڭ مول، سۇ باشقۇرۇش ئىشلىرىنىڭ مۇكەممەل ئىكەنلىكىنى چۈشەندۈرىدۇ. مىلادى 3 -، 6 - ئەسىرلەردە كرورەننىڭ كىلىماتى تەدرىجىي سوغۇق نەملىكتىن ئىسسىپ، قۇرغاقلىشىپ كەتكەن، ھۆل - يېغىن مىقدارى، دەريا سۈيى ئازىيىپ، سۇ جىددىيلىكى كېلىپ چىققان. كرورەننىڭ غەربىدىكى قەدىمكى نىيەدىن قېزىۋېلىنغان ھۆججەتلەرگە قارىغاندا، ئەينى ۋاقىتتا سۇ جىددىي بولغانلىقتىن، توسمىلارغا پىچەت بەلگىسى ئورنىتىلغان، ئۇنىڭغا قالايمىقان چېقىلىشقا يول قويۇلمىغان. پادىشاھ سۇ بېرىپ تېرىقچىلىق قىلىنغان خاتىرىلەرمۇ بار. ئۇ چاغدا يەنە ئوغرىلىقچە دەرەخ كەسكۈچىلەرنى جازالايدىغان قانۇنمۇ بارلىققا كەلگەن. خەلق ئىچىدە سۇ قاچىلايدىغان ئىدىشلارنىڭ بولۇشى ئەينى ۋاقىتتىكى ھاۋانىڭ قۇرغاقلىقىنى چۈشەندۈرىدۇ. شۇ چاغلاردا سۇ قىس بولغاچقا، دەل - دەرەخلەرمۇ بارا - بارا ئازىيىپ كەتكەن. يەرنى بوران يالاپ، قۇم كۆچۈش ئەھۋالى كېلىپ چىققان. 1979 - يىلى يەنە ئەشۇ دەۋرگە مەنسۇپ بولغان مومىيالار قەبرىستانلىقى قېزىلغان. بۇ شۇ چاغلاردىكى كىلىماتنىڭ قۇرغاقلىشىپ كەتكەنلىكىنى ئىسپاتلايدۇ. كرورەن كىيائۇنمەس زېمىنغا ئايلانغانلىقتىن، كرورەنلىكلەر كۆچۈپ تارقىلىپ كېتىشكە مەجبۇر بولغان، شۇنىڭ بىلەن قەدىمكى

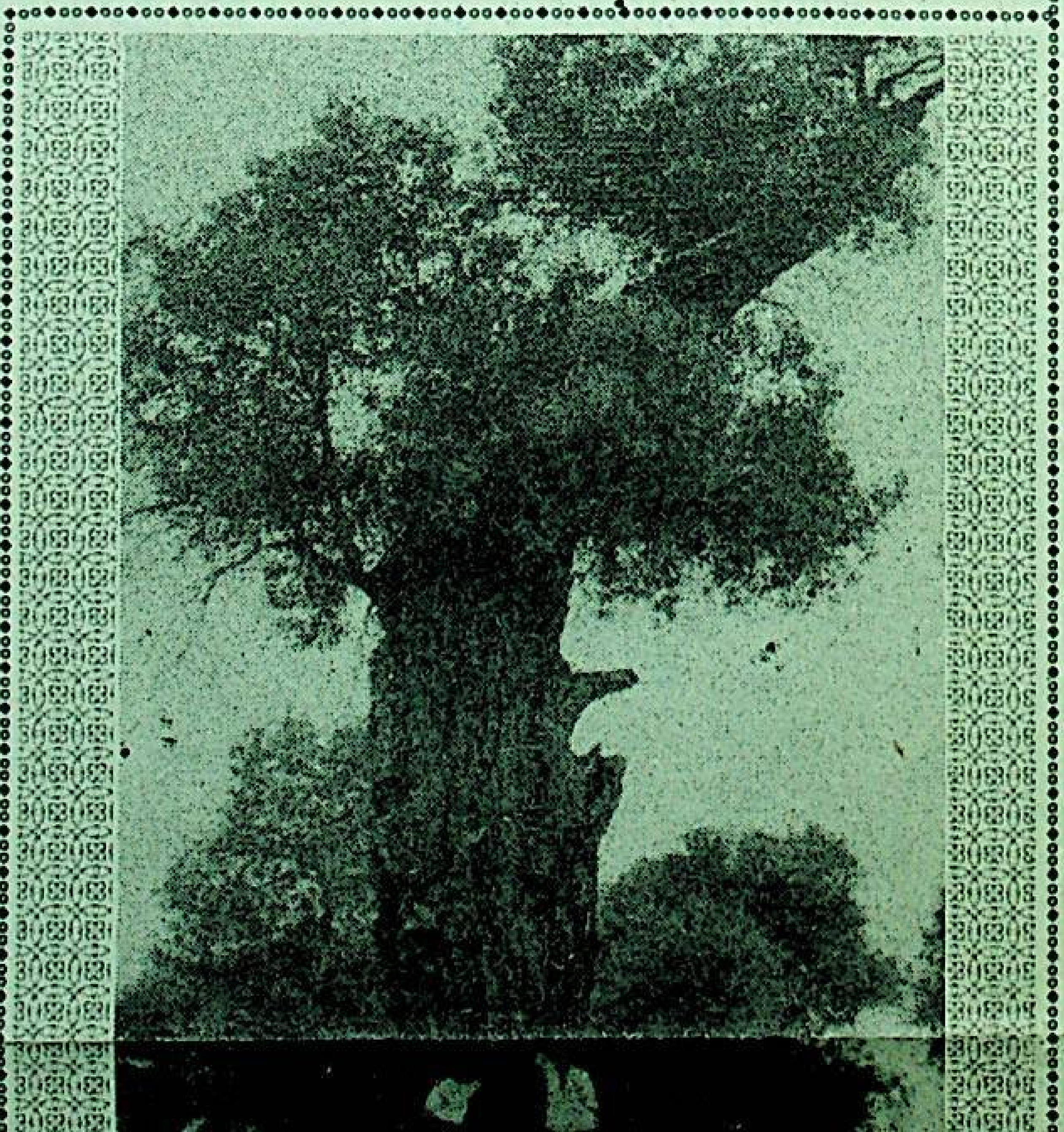

قاتارلىق ساھەلەرنى ئۆز ئىچىگە ئېلىپ، جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى ساھەلىرىگە چېتىلىدۇ.

لېكىن تارىخىي سەۋەبلەر ۋە ئالاھىدە ئىجتىمائىي شارائىت تۈپەيلىدىن، ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ نۇرغۇن قەدىمكى ئېسىل ئەسەرلىرى ئۇزاق مۇددەت كۆمۈلۈپ قالدى، يەنە نۇرغۇن قىممەتلىك ئەسەرلەر بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىدى، بەزىلىرى خەلق ئارىسىغا تارقىلىپ كەتتى ياكى يوقىلىپ كەتتى، بەزىلىرىنىڭ پەقەت نامىلا قالدى، بولۇپمۇ بۇ ئەسەرلەردىن خەۋەردار كىشىلەر ياشىنىپ قالغانلىقى ياكى ۋاپات بولغانلىقى سەۋەبلىك بۇ ئەسەرلەر يوقىلىپ كېتىش گىردابىغا بېرىپ قالدى. ئاز سانلىق يېقىندىكى 19 ئۆلكە، ئاپتونوم رايوننىڭ سانلىق مەلۇماتىدىن قارىغاندا، مەملىكىتىمىزدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ تەخمىنەن 120 مىڭ خىلدىن ئارتۇق قەدىمكى ئەسىرى قۇتقۇزۇۋېلىنغان ۋە يىغىۋېلىنغان. بۇ كىتابلارنىڭ تارىخىي يادىكارلىق ۋە ئىلمىي ماتېرىياللىق قىممىتى ئىنتايىن يۇقىرى، بۇ قىممەتلىك قەدىمكى ئەسەرلەر ئاز سانلىق مىللەتلەر مەدەنىيىتىنى تەتقىق قىلىش ۋە پەنلەر بوشلۇقىنى تولدۇرۇشتىكى 1-قول ماتېرىيال بولۇپ، ئۇلار ئىنسانلارنىڭ ئورتاق مەنىۋى بايلىقىغا ئايلاندى.

چوڭ - چوڭ تارىخىي كىتابلار نەشر قىلىندى

ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ قەدىمكى ئەسەرلىرىنى قۇتقۇزۇش ۋە رەتلەش، تارىخشۇناسلىق، ھۆججەتشۇناسلىق، مىللەتشۇناسلىق، تىلشۇناسلىق ھەم ئارخېئولوگىيە پەنلىرىگە چېتىلىدىغان يېڭى ئارىلىق پەن. ئۇ ھەرقايسى پەنلەرنى بىلىدىغان مەخسۇس ئىختىساسلىق خادىملارغا موھتاج. 1986 - يىلدىن 1988 - يىلغىچە مەملىكەت بويىچە ئاز سانلىق مىللەتلەر قەدىمكى ئەسەرلىرى كۇرسى ئېچىلىپ، جايلارغا بىر تۈركۈم ئاز سانلىق مىللەتلەر قەدىمكى ئەسىرلىرىنى رەتلەش خادىملىرى تەربىيىلەپ بېرىلدى، بۇلارنىڭ مۇتلەق كۆپ قىسمى جايلاردىكى تايانچلاردىن بولۇپ قالدى. 1993 - يىلى مەركىزىي مىللەتلەر داشۆسى تۇنجى قارار ئاز سانلىق مىللەتلەر قەدىمكى ئەسەرلىرى كەسپى بويىچە تولۇق كۇرس سىنىپى ئاچتى. كېلەر يىلى بۇ داشۆ ئاز سانلىق مىللەتلەر قەدىمكى ئەسەرلىرى كەسپىنى دۆلەتنىڭ ئىجتىمائىي پەن ئاساس پەنلىرى ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەش پىلانىغا كىرگۈزدى ۋە پەن تەتقىقات بازىسى بەرپا قىلىندى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، جايلارمۇ ھەر خىل كۇرسلارنى ئېچىپ ئەخلاقلىق، بىلىملىك ئاز سانلىق مىللەتلەر قەدىمكى ئەسەرلىرى كەسپىي قوشۇننى ۋۇجۇدقا چىقىرىش ئۈچۈن پۇختا ئاساس سالدى.

جۇڭگودىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ قەدىمكى ئەسەرلىرىنى رەتلەش خىزمىتى ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇلغان ئون يىلدىن بۇيان ئالەمشۇمۇل نەتىجە يارىتىلدى. لېكىن ئالدىمىزدىكى بۇ خەزىنە تارىخىي بوران - چاپقۇنلاردا ۋەيران بولغان خەزىنە سۈپىتىدە تۇرماقتا، بۇنى قۇتقۇزۇۋېلىشقا مەبلەغ، ئادەم كېرەك. بۇ جاپالىق ۋە ئۇزاق مۇددەتلىك خىزمەت، شۇندىلا جۇڭخۇا مىللەتلىرىگە بەخت يارىتىدىغان ئۇلۇغۋار ئىش.

مىركامىل ئابلىمىت (ت)

يېقىندا تارىم ئويمانلىقىدا ئىنسانلار قەدىمى تەگمىگەن 280 مىڭ مو تەبىئىي توغراقلىق بايقالدى. مۇناسىۋەتلىك ئالىملارنىڭ تەتقىق قىلىشىچە، بۇ قەدىمكى توغراقلىقتىكى بىر قىسىم توغراقلارغا 1000 نەچچە يىل بولغان.

سۈرەتتە: ئېگىزلىكى 21 مېتر 72 سانتىمېتر، غولىنىڭ ئايلانمىسى 4 مېتر 17 سانتىمېتر كېلىدىغان 1120 يىللىق توغراق.

ئابدۇراخمان قاسىم فوتوسى

كىروران گىيائۇلەمس زېمىنغا ئايلانغانلىقتىن، كىرورانلىقلار كۆچۈپ تارقىلىپ كېتىشكە مەجبۇر بولغان، شۇنىڭ بىلەن قەدىمكى گۈللەنگەن كىروران بەربات بولغان.

«كىلىماتنىڭ ئۆزگىرىشى» كىروران قەدىمكى دۆلىتىنىڭ بەرپات بولۇش سەۋەبىنى بىر قەدەر ئوبيېكتىپ چۈشەندۈرۈپ بېرەلەيدۇ. ئۇ «دەريا - ئېقىننىڭ ئۆزگىرىشى» نىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. شۇڭا ئۇ كۆچلۈك قايىل قىلىش كۈچىگە ئىگە. بۇ ئەڭ مۇكەممەل چۈشەندۈرۈشمۇ؟ ياق، ئۇنى يەنىمۇ ئىسپاتلاشقا توغرا كېلىدۇ.

تۇرسۇن پىداقۇل تەرجىمىسى

فرانسىيىدىكى نامراتلار مەدەنىيىتى

فرانسىيىنىڭ شەھەر ئەتراپىدا نامراتلار كۆپ بولۇپ، ئۇلارنىڭ كۆپ قىسمى كۆچمەنلەر. 90 - يىللاردىن باشلاپ بۇ نامراتلار رايونىدا فرانسىيىنىڭ ئەسلىدىكى نەپىس مەدەنىيىتىنىڭ ئورنىنى قوپال ئەمما كىشىلەردە ئىشەنچ پەيدا قىلىدىغان، كىشىلەرنى غىدىقلايدىغان بىر خىل مەدەنىيەت ئىگىلىدى.

فرانسىيە مەدەنىيىتى ئۆزىنىڭ مول مەزمۇنى، نەپىسلىكى بىلەن داڭلىق ئىدى. فرانسىيە مەيلى سەنئەت، ئەدەبىيات، كلاسسىك مۇزىكا جەھەتتە بولسۇن ياكى كىيىم - كېچەك، يېمەك - ئىچمەك جەھەتتە بولسۇن، دۇنياغا مەشھۇر ئىدى. لېكىن ھازىر فرانسىيىنىڭ زامانىۋى مەدەنىيىتى تۇرغۇن ھالەتكە چۈشۈپ قېلىپ، ئەسلىدە پارىژدىكى ئالىي بىلىم يۇرتلىرىدىن كېلىدىغان مەدەنىيەت شەھەر ئەتراپىدىكى نامراتلار رايونىدىن كېلىدىغان بولۇپ قالدى.

رىك پارىژنىڭ شىمالىدىكى نامراتلار رايونىدا تۇرىدۇ، ئۇ ئىتالىيان ۋە ئىسپان كۆچمەنلىرىنىڭ ئەۋلادى. رىك كىرىمى تۆۋەنلەرگە ھۆكۈمەت قۇرۇپ بەرگەن تۇرالغۇدا تۇرىدۇ. ئۇ يەردىكى ئائىلىلەرنىڭ كۆپىنچىسى سىرتتىن كەلگەن كۆچمەنلەر. ئۇلار پىچاق ۋە مىلتىق ئېلىپ يۈرۈيدۇ. رىكنىڭ ئېيتىشىچە، ئۇنىڭ دوستلىرىنىڭ يېرىمى دېگۈدەك تۈرمىدە ئىكەن.

رىك ئەسلىدە مەخسۇس رۇك ئۇسۇلى ئوينايدىغان ئۇسسۇلچى ئىدى، ھازىر بولسا رېستوراندا ناخشا ئېيتىدىغان ناخشىچى. مۇزىكا توغرىسىدا پاراڭ بولسا رىكنىڭ كۆزلىرى ئويناپ كېتىدۇ. ئۇ فرانسىيىلىك ئاق تەنلىك بولسىمۇ، يامايكىلىق نامراتلار ناخشىسىنى بىمالال ئېيتىدۇ. ئۇ مۇنداق دەيدۇ: «نامراتلار رايونى ماڭا كۈچ بېرىدۇ، مېنى ئىلھاملاندۇرىدۇ. ئەگەر مەن پارىژ شەھەر رايونىدا تۇرغان بولسام بۇنداق ھېسسىياتچان بولالمىغان، نېمىنى يوقىتىپ، نېمىنى يارىتىش ئۈستىدە ئويلىنالمىغان بولاتتىم». بۇنداق شەھەر ئەتراپى مەدەنىيىتى ئەرەب، ئامېرىكا، كارايىب دېڭىزى، ئافرىقا مەدەنىيىتى بىلەن فرانسىيە مەدەنىيىتىنىڭ يۇغۇرۇلۇشىدىن شەكىللەنگەن كۆپ ئىرقلىق مەدەنىيەت ھېسابلىنىدۇ. بۇنداق مەدەنىيەت فرانسىيىدىكى ياشلارنىڭ گەپ - سۆزلىرىگە، كىيىنىشىگە، ناخشا ئېيتىش، ئۇسسۇل ئويناشلىرىغا ۋە ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىگە بەرگەن باھاسىغا تەسىر كۆرسەتمەكتە. لىئوندىكى ئەرەب نامراتلار رايونىدا چوڭ بولغان يازغۇچى بېگا: «شەھەر ئەتراپى مەدەنىيىتى تازا مودا بولۇۋاتىدۇ»، دەيدۇ. گۈزەل سەنئەت لايىھىلىگۈچى كۇيا مۇنداق دەيدۇ: «شەھەر ئەتراپىدىكى نامراتلار رايونىدا تۇغۇلۇپ ئۆسكەن يېڭى بىر ئەۋلاد يېڭى بىر خىل مەدەنىيەتنى ياراتماقتا. ئۇلار فرانسىيە مەدەنىيىتىنىڭ ئورنىنى ئالدى. نامراتلا مەدەنىيىتى پارىژ مەدەنىيىتىگە قارىغاندا تېخىمۇ ھازىرقى زامان تۈسىگە ئىگە، بۇ ئۇنىڭ گۈللىنىشىدىكى سەۋەب بولسا كېرەك».

فرانسىيىنىڭ ئىلگىرىكى نەپىس مەدەنىيىتى ھازىر چەتكە قېقىلىپ قالدى. ھازىر رىك «MC قۇياش ئېنېرگىيىسى» ۋە «ئىرقىي ئىتتىپاق» دېگەنگە ئوخشاش ناخشىچىلار ۋە مۇزىكا ئۆمەكلىرىنىڭ ناخشا - مۇزىكىلىرى فرانسىيىدىكى ئاممىباب ناخشا - مۇزىكىلارنىڭ ئالدى بولۇپ قالدى. فرانسىيىلىك رېژىسسور كاسىۋۇن شەھەر ئەتراپىدىكى نامرات رايونلاردىكى ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ تۇرمۇشى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن كىنو — «نەپرەت»نى ئىشلەپ، ئۆتكەن يىلى كىنو كۆرگەزمىسىدە ئەڭ ياخشى رېژىسسور مۇكاپاتىغا ئېرىشتى.

فرانسىيىنىڭ شەھەر ئەتراپى مەدەنىيىتى ئەمەلىيەتتە يەر شارى خاراكتېرلىك مەدەنىيەت بولۇپ قالدى. ئۇ نيۇ - يوركنىڭ شىمالى، يامايكىنىڭ شەرقى، لوس - ئانژېلېسنىڭ ئوتتۇرا جەنۇبى، لوندوننىڭ غەربى ۋە داككا، ئالجىرىيىگە تارقالغان، ئۇ ئافرىقا كۆچمەنلىرى مەدەنىيىتى بىلەن ئېلېكترونلۇق ۋاسىتىلەرنىڭ بىرلىشىشىنىڭ نەتىجىسى.

26 ياشقا كىرگەن ئافرىقىلىق كۆچمەنلەرنىڭ ئەۋلادى، فرانسىيە ئارتىسى ۋىد فاڭگو ئۆزىنى ياخشى دەۋردە ياشاۋاتقان ئامەتلىك كىشى ھېسابلايدۇ. ئۇ: «فرانسىيە مەدەنىيىتى ئىلگىرى دىرىژور تايىقىغا تايىناتتى، بالېت بىلەن چەكلىنەتتى، ئېرىمچىكتەك تېتىقسىز ئىدى، ئەمدى بۇ سەھنىگە بىز چىقتۇق»، دەيدۇ.

م. ئابلىمىت (ت)

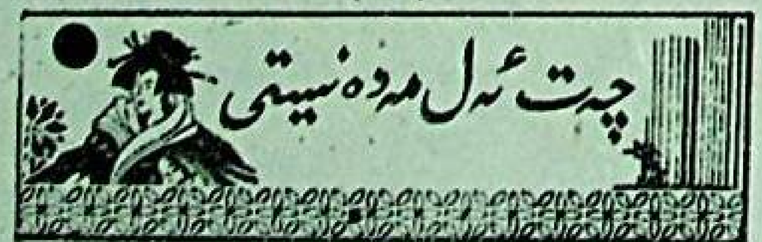

كەلگۈسى دۇنيادىكى سەككىز چوڭ قۇرۇلۇش

△ **جۇڭگونىڭ سەنشيا قۇرۇلۇشى.** 16 يىلدىن كېيىن يەنى 2012 - يىلى جۇڭگو چاڭجياڭ دەرياسىنىڭ سەنشيا توسمىسىنى قۇرۇپ چىقىدۇ، بۇ قۇرۇلۇشقا 11 مىليارد دوللار مەبلەغ سەرپ قىلىنىدۇ. توك چىقىرىش مىقدارى 17 مىڭ 680 مېگاۋات بولۇپ، دۇنيا بويىچە ئەڭ چوڭ سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسى بولۇپ قالىدۇ.

△ **شياڭگاڭدىكى جىنما كۆۋرۈكى.** بۇ كۆۋرۈك ماۋەن دېڭىز بوغۇزى ئۈستىگە سېلىنىپ، شياڭگاڭ يېڭى ئايرودرومى بىلەن تۇتىشىدۇ. 950 مىليون دوللار مەبلەغ سەرپ قىلىنىدۇ. بۇ كۆۋرۈكنىڭ ئۇزۇنلۇقى 2160 مېتر بولۇپ، دۇنيا بويىچە ئەڭ چوڭ ئاسما كۆۋرۈك بولۇپ قالىدۇ.

△ **ياپونىيىدىكى دېڭىز ئۈستى كۆۋرۈكى.** مېڭشى دېڭىز بوغۇزى كۆۋرۈكى ياپونىيىنىڭ ئىچكى دېڭىزى ئۈستىگە سېلىنىدىغان كۆۋرۈك بولۇپ، ياپونىيىنىڭ كوبې ئارىلى بىلەن تەنلۇ ئارىلىنى تۇتاشتۇرىدۇ. كۆۋرۈكنىڭ ئۇزۇنلۇقى 3190 مېتر بولۇپ، 1999 - يىلى پۈتىدۇ.

△ **لىۋىيىدىكى غايەت زور سۈنئىي دەريا.** بۇ دەرياغا 25 مىليارد دوللار مەبلەغ سەرپ قىلىنىدۇ. مۆلچەرلىنىشىچە، بۇ دەريا 2002- يىلى پۈتىدۇ. ھەر كۈنى 5 مىليون كۇب مېتر سۈزۈك سۇ مۇشۇ دەريا ئارقىلىق لىۋىيىنىڭ جەنۇبىدىن شىمالىدىكى قۇرغاق رايونىغا يەتكۈزۈلىدۇ.

△ **مالايسىيادىكى ئاسمان - پەلەك بىنا.** بۇ بىنا كۇئالالامپۇر شەھىرىنىڭ مەركىزىگە جايلاشقان بولۇپ، 1996 - يىلى پۈتىدۇ. ئۇنىڭ ئېگىزلىكى 450 مېتر بولۇپ، دۇنيا بويىچە ئەڭ ئېگىز ھېسابلىنىدىغان چىكاگو شەھىرىدىكى سېلىس بىناسىدىنمۇ يەتتە مېتر ئېگىز بولىدۇ.

△ **ھىندىستاندىكى نارمادا توسمىلىرى.** ئۇ 30 چوڭ توسما ۋە 3000 دىن ئارتۇق كىچىك توسمىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. بۇ توسمىلار نارمادا دەرياسى سۈيىنىڭ يۆنىلىشىنى ئۆزگەرتىدۇ. 40 تارماق ئېقىننىڭ ھەممىسى سۇغىرىش قانىلىغا كىرىدۇ ھەمدە 3000 مېگاۋات توك چىقىرىدۇ.

△ **«باي تۈركىيە» سۇ قۇرۇلۇشى.** بۇ قۇرۇلۇشقا 32 مىليارد دوللار مەبلەغ سەرپ قىلىنىدۇ. بۇ قۇرۇلۇش 22 توسما ۋە 19 سۇ ئېلېكتر ئىستانسىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. ئۇنىڭ بىلەن 1 مىليون 700 مىڭ گېكتار يەرنى سۇغارغىلى بولىدۇ. بۇ قۇرۇلۇش 2005- يىلى پۈتىدۇ.

△ **كانادادىكى غايەت زور دېڭىز ئۈستى نېفت ئېلىش سۇپىسى.** بۇ سۇپىنىڭ ئېغىرلىقى 1 مىليون 200 مىڭ توننىغا يېتىدۇ. 5000 ئىشچى بىرلا ۋاقىتتا ئۇنىڭ ئۈستىدە مەشغۇلات ئېلىپ بارالايدۇ. ئۇنىڭدىن 1997- يىلى نېفت ئېلىنىدۇ.

تۇرسۇنجان ئابدۇللا (ت)

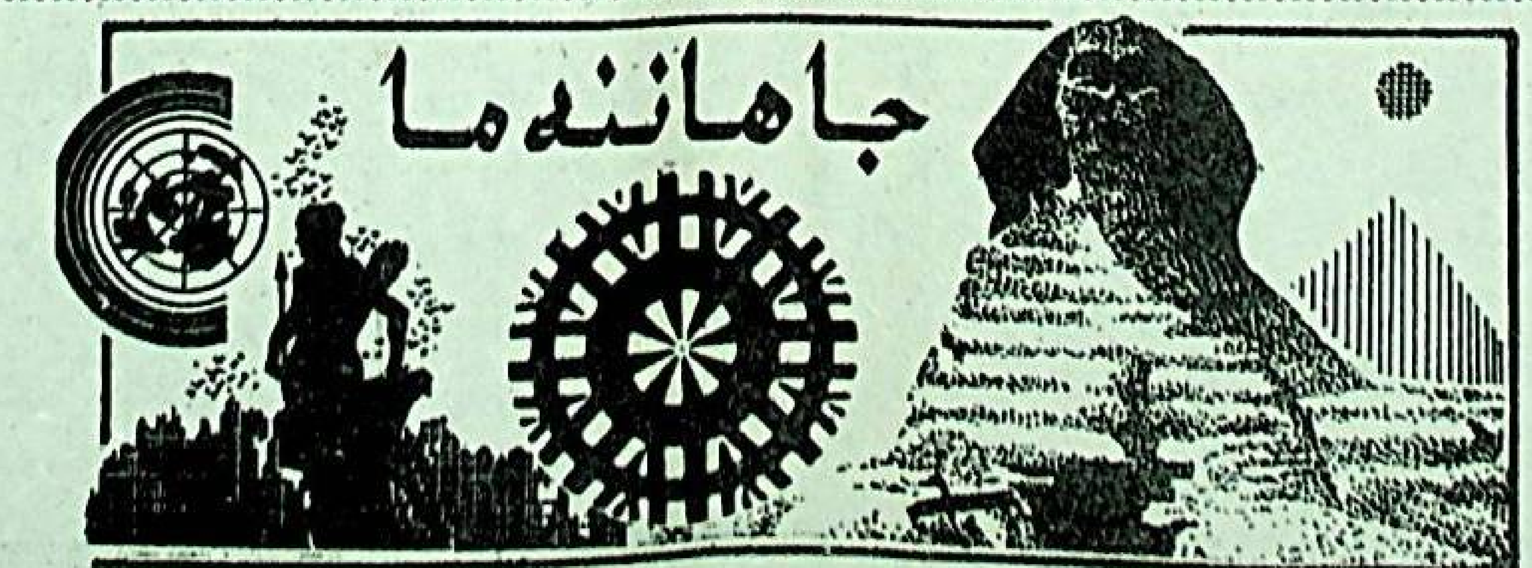

تامىنى مۇختار ئەپرى ئىشلىگەن

642 - سان

دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى ئاز ساندىكى دۆلەتلەرنىڭ ب د ت غا تەيۋەننىڭ ب د ت دىكى «ۋەكىللىك ھوقۇقى» مەسىلىسى دېگەن بىر نېمىنى ئوتتۇرىغا قويغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت بايان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى سۈي تيەنكەي بۈگۈن ئاز ساندىكى دۆلەتلەرنىڭ ب د ت غا تەيۋەننىڭ ب د ت دىكى «ۋەكىللىك ھوقۇقى»مەسىلىسى دېگەن بىر نېمىنى ئوتتۇرىغا قويغانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن سۆھبەت بايان قىلىپ، جۇڭگونىڭ ھەرقانداق دۆلەتنىڭ ب د ت نىزامنامىسىنىڭ روھىغا خىلاپلىق قىلىپ جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىششىغا قەتئىي قارشى تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى.

سۈي تيەنكەي مۇنداق دېدى: يېقىندا نىكاراگۇئا قاتارلىق ئاز ساندىكى دۆلەتلەر ب د ت نىڭ باش كاتىپىغا خەت يېزىپ، تارىخنى كۆزگە ئىلماي، تەيۋەننىڭ ب د ت دىكى «ۋەكىللىك ھوقۇقى»دېگەن مەسىلىنى ئوتتۇرىغا قويدى. بۇ «ب د ت نىزامنامىسى»نىڭ مەقسىتى ۋە پرىنسىپلىرىنى قەستەن ئاياغ ئاستى قىلىش، جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا قوپاللىق بىلەن ئارىلىششتەك ئېغىر ۋەقە، جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى بۇنى قاتتىق ئەيىبلەيدۇ. تەيۋەن مەسىلىسى جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشى، بىز ھەرقانداق دۆلەتنىڭ ب د ت نىزامنامىسىنىڭ روھىغا خىلاپلىق قىلىپ، جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشلىرىغا ئارىلىششىغا قەتئىي قارشى تۇرىمىز.

ئۇ مۇنداق دېدى: ب د ت ئىگىلىك ھوقۇقلۇق دۆلەتلەردىن تەركىب تاپقان ھۆكۈمەتلەر ئارا خەلقئارا تەشكىلات، ئىگىلىك ھوقۇقلۇق دۆلەتلەرلا ئۇنىڭغا ئەزا بولالايدۇ. تەيۋەن قەدىمدىن بۇيان جۇڭگو زېمىنىنىڭ ئايرىلماس بىر قىسمى. جۇڭگونىڭ بىر ئۆلكىسى بولغان تەيۋەننىڭ ھەرقانداق شەكىل بىلەن ب د ت غا قاتنىشىدىغان ھېچقانداق سالاھىيىتى يوق.

ئۇ مۇنداق دېدى: بۇنىڭدىن 25 يىل ئىلگىرى 26 - نۆۋەتلىك ب د ت يىغىنى كۆپ ئاۋاز بىلەن چوڭقۇر تارىخىي ئەھمىيەتكە ئىگە 2758 - نومۇرلۇق قارارنى ماقۇللىغانىدى. بۇ قاراردا جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ب د ت دىكى بارلىق قانۇنىي ھوقۇقى ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ، شۇ ئارقىلىق جۇڭگونىڭ ب د ت دىكى ۋەكىللىك ھوقۇقى مەسىلىسى ئادىل، ئۈزۈل - كېسىل ھەل قىلىنىپلا قالماستىن، ئاز ساندىكى دۆلەتلەرنىڭ ب د ت دا «ئىككى جۇڭگو»ياكى «بىر جۇڭگو، بىر تەيۋەن»پەيدا قىلىش يولىدىكى سۇيىقەستى مەغلۇپ قىلىنغان.

باياناتچى مۇنداق دېدى: بىز شۇنىڭغا قەتئىي ئىشىنىمىزكى، دۆلەتنىڭ ئىگىلىك ھوقۇقى، زېمىن پۈتۈنلۈكىنى قوغداش ۋە ۋەتەننى بىرلىككە كەلتۈرۈشتىن ئىبارەت ھەققانىي ئىشلار داۋامىدا بىز ھەرقايسى ئەللەر ھۆكۈمەتلىرى ۋە خەلقلىرىنىڭ ھەم ب د ت نىڭ چۈشىنىشىگە ۋە قوللىشىغا داۋاملىق ئېرىشىمىز، تەيۋەنلىك قېرىنداشلارنىڭ مەنپەئىتىنى جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ پۈتكۈل مەنپەئىتى بىلەن قارىمۇ قارشى قىلىپ قويىدىغان ھەرقانداق سۇيىقەست جەزمەن مەغلۇپ بولىدۇ.

جۇڭگو ۋەكىلى «خىمىيۋى قوراللارنى چەكلەش ئەھدىنامىسى»نىڭ بالدۇرراق كۈچكە ئىگە بولۇشىنى ئۈمىد قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، گائاگا خەۋىرى. خىمىيۋى قوراللارنى چەكلەش تەشكىلاتى تەييارلىق كۆرۈش كومىتېتىنىڭ 14 - سانلىق يىغىنىغا قاتناشقان جۇڭگو ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ باشلىقى خۇاڭ يۈ مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى يىغىندا سۆز قىلىپ، ئالاقىدار دۆلەتلەرنىڭ ئەمەلىي ھەرىكەت قوللىنىپ، قەدەمنى تېزلىتىپ، «خىمىيۋى قوراللارنى چەكلەش ئەھدىنامىسى»نىڭ بالدۇرراق كۈچكە ئىگە بولۇشىغا، ئومۇمىيۈزلۈك، ئۈنۈملۈك يولغا قويۇلۇشىغا پايدىلىق شەرت - شارائىت ھازىرلىشىنى ئۈمىد قىلدى.

خۇاڭ يۈ مۇنداق كۆرسەتتى: جۇڭگو خەلق تۇرمۇشىغا كىرەكلىك بۇيۇملارنى ئىشلەپ چىقىرىدىغان خىمىيە سانائىتى جەھەتتە چوڭ دۆلەت، ئۇنىڭ زېمىنىدا چەت ئەل تاشلاپ كەتكەن بىر مۇنچە خىمىيۋى قورال بار، ئەھدىنامىنى ئىجرا قىلىش خىزمىتى خېلى مۈشكۈل. جۇڭگو ھۆكۈمىتى ئەھدىنامىنى تەستىقلاش، ئىجرا قىلىشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ. ئالاقىدار تارماقلار بىر مۇنچە تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ئىشلىدى ھەم كۆرۈنەرلىك ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتى. قىيىنچىلىقلار كۆپ بولسىمۇ، جۇڭگو خىزمەتلەرنى يەنىمۇ كۈچەيتىپ، «ئەھدىنامە»نى بالدۇرراق جۇڭگونىڭ قانۇن چىقىرىش ئورگىنى خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ قاراپ چىقىپ تەستىقلىشىغا سۇنىدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىللە، جۇڭگو ھەمكارلىشىش ۋە ئەمەلىي ئىش قىلىش روھى بويىچە سۆھبەتكە قاتنىشىپ، تەييارلىق كۆرۈش كومىتېتىنىڭ خىزمىتىنى ئورۇنداش ئۈچۈن ئۆز تۆھپىسىنى قوشىدۇ.

ئۇ مۇنداق دېدى: بىز خىمىيۋى قوراللارغا ئىگە بولغانلىقىنى جاكارلىغان ئىككى دۆلەتنىڭ ئەھدىنامىنى قاچان تەستىقلايدىغانلىقى توغرىسىدا ھازىرغىچە ئېنىق ۋەدە بەرمىگەنلىكىگە، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئىككى تەرەپنىڭ خىمىيۋى قوراللارنى كۆيدۈرۈپ تاشلاش كېلىشىمىنىڭ ئىجرا قىلىنىش ئىستىقبالىنىڭمۇ خۇنۇك ئىكەنلىكىگە دىققەت قىلماي قالمايمىز. بىز ئۇلارنىڭ ئەھدىنامىنى تەستىقلىمىغانلىقى تۈپەيلىدىن، ئەھدىنامىنىڭ ھەربىي تەييارلىقلارنى ھەقىقىي قىسقارتىش شەرتنامىسى بولماستىن، خىمىيۋى قوراللارنىڭ كېڭەيتىپ كېتىشىنىڭ ئالدىنى ئالىدىغان شەرتنامە بولۇپ قېلىپ ئەسلى ئەھمىيىتىنى يوقىتىپ قويۇشىنى كۆرۈشنى خالىمايمىز.

غالى ھەم غەرب دۆلەتلىرىنىڭ رەھبەرلىرى ئاتلانتادا يۈز بەرگەن پارتلاش ۋەقەسىنى ئەيىبلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت، 27 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ب د ت نىڭ باش كاتىپى غالى بۈگۈن ئەتىگەندە ئاتلانتادىكى ئولىمپىك باغچىسىدا يۈز بەرگەن پارتلاش ۋەقەسىنى ئەيىبلىدى.

ئۇنىڭ بۇ يەردە ئېلان قىلغان باياناتىدا مۇنداق دېيىلدى: ئولىمپىك روھىغا قارىتىلغان كىشىنى يىرگەندۈرىدىغان بۇنداق بۇزغۇنچىلىق پۈتۈن دۇنيانىڭ ئەيىبلىشىگە ئۇچرىشى كېرەك، ئولىمپىك ھەرىكىتى بارلىققا كەلتۈرگەن شاد - خۇراملىق ۋە قېرىنداشلارچە مېھرىبانلىق ئازساندىكى يۈزسىزلەرنىڭ ھەرىكىتى تۈپەيلى يوقاپ كەتمەيدۇ. ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىگە قاتناشقان بارلىق تەنھەرىكەتچىلەرنىڭ «سىناقنى باشتىن كۆچۈرۈپ، ئولىمپىك روھىنى جارى قىلدۇرىدىغان، زورايتىدىغان»لىقىغا ئىشىنىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

گرېتسىيە ھۆكۈمىتىنىڭ باياناتچىسى شۇ كۈنى سۆھبەت بايان قىلىپ، پارتلاش، ھۇجۇم قىلىش ۋەقەسىنىڭ بىگۇناھ ئادەملەرنىڭ يارىلىنىشى، ئۆلۈپ كېتىشىگە سەۋەبچى بولغانلىقىنى، ئولىمپىكنىڭ گۈزەل ئارزۇسىغا زىيان يەتكۈزگەنلىكىنى قاتتىق ئەيىبلىدى.

گېرمانىيە فېدېراتسىيىسىنىڭ زۇڭلىسى كول ۋە دىپلوماتىيە مىنىستىرى كىنكېل 7 - ئاينىڭ 27 -

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 28 - ئىيۇل

دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى مۇخبىرلارنىڭ سوئاللىرىغا جاۋاب بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 24 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى بۈگۈن مۇخبىرلارنىڭ سوئاللىرىغا جاۋاب بەرگەندە مۇنداق دېدى: جۇڭگو جۇڭگو بىلەن ياپونىيە ئوتتۇرىسىدا دياۋيۈي ئارىلى مەسىلىسىدە ساقلىنىۋاتقان تالاش - تارتىشنى دوستانە كېڭىشىش ئارقىلىق ھەل قىلىشنى تەشەببۇس قىلىپ كەلدى.

بىر مۇخبىر ياپونىيە تاشقى ئىشلار ۋەزىرى يېقىندا ئاشكارا ھالدا دياۋيۈي ئارىلى ياپونىيىنىڭ زېمىنى دېدى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى بۇنىڭغا قانداق باھا بېرىدۇ؟ دەپ سورىدى.

باياناتچى مۇنداق دەپ جاۋاب بەردى: دياۋيۈي ئارىلى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىدىكى ئاراللار ئەزەلدىن جۇڭگونىڭ زېمىنى. تارىختىن بولسۇن ياكى خەلقئارا قانۇندىن قارىغاندا بولسۇن جۇڭگو تەرەپنىڭ بۇ مەيدانى مۇنازىرە تەلەپ قىلمايدۇ. جۇڭگو، ياپونىيە تەرەپلەرنىڭ ئوتتۇرىسىدا بۇ مەسىلىدە تالاش - تارتىشنىڭ مەۋجۇت بولۇشى ئوبيېكت پاكىت، بىز دوستانە كېڭىشىش ئارقىلىق ھەل قىلىشنى تەشەببۇس قىلىپ كەلدۇق ھەم بۇنىڭدىن ئىلگىرى ئىككى تەرەپنىڭ ئۆزىنى تۇتۇۋېلىشىنى، ھەرقانداق بىر تەرەپنىڭ چاتاق چىقارماسلىقىنى ئۈمىد قىلدۇق.

بىر مۇخبىر مۇنداق دەپ سورىدى: تەيۋەندىكى ئالاقىدار ئەرباب ئىككى قىرغاقنىڭ دياۋيۈي ئارىلىنىڭ ئىگىلىك ھوقۇقىنى قوغداش مەسىلىسىدە ھەمكارلىشىپ، بىردەك ئىتتىپاقلىشىپ چەت ئەل كۈچلىرىنىڭ تاجاۋۇز قىلىپ كىرىشىگە تاقابىل تۇرۇشنى مۇراجىئەت قىلدى، سىز بۇنىڭغا قانداق ئىنكاس بىلدۈرىسىز؟

باياناتچى مۇنداق دەپ جاۋاب بەردى: بىز تەيۋەندىكى ئالاقىدار تەرەپلەرنىڭ ۋە جامائەتچىلىكنىڭ دياۋيۈي ئارىلى مەسىلىسىگە بەرگەن ئىنكاسىغا دىققەت قىلىۋاتىمىز، بىزنىڭ دياۋيۈي ئارىلى مەسىلىسىگە تۇتقان مەيدانىمىز ئېنىق، ئىزچىل. بۇ مەيدانىمىز تەيۋەنلىك قېرىنداشلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بارلىق جۇڭگو خەلقىنىڭ مەنپەئىتىگە ۋەكىللىك قىلىدۇ.

ياپونىيە ئوڭ قاناتلىرى دياۋيۈي تاقىم ئارىلىدىكى مەلۇم ئارالدا ماياك ئورناتقانلىقى مۇناسىۋىتى بىلەن دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى سۆھبەت بايان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ خەۋىرى. دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىمىزنىڭ باياناتچىسى سۈي تيەنكەي 18-ئىيۇلدىكى مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇخبىرلارغا جۇڭگو ھۆكۈمىتى ياپونىيىدىكى بىر قىسىم ئوڭ قاناتلارنىڭ دياۋيۈي تاقىم ئارىلىدىكى مەلۇم ئارالدا ماياك ئورناتقانلىق ۋەقەسىگە «جىددىي كۆڭۈل بۆلىدىغانلىقى»نى بىلدۈرىدۇ، دېدى.

ئۇ مۇنداق دېدى: دياۋيۈي ئارىلى قاتارلىق ئاراللار قەدىمدىن تارتىپلا جۇڭگونىڭ زېمىنى بولۇپ كەلگەن. ياپونىيىدىكى بىر قىسىم كىشىلەر ئۆز ئالدىغا ئارالدا مۇئەسسەسە قۇرۇشى جۇڭگو زېمىنىنىڭ ئىگىلىك ھوقۇقىغا ئېغىر دەرىجىدە دەخلى - تەرۇز قىلغانلىق، بىز بۇنىڭغا جىددىي دىققەت قىلىدىغانلىقىمىزنى بىلدۈرىمىز، شۇنداقلا ياپونىيە ھۆكۈمىتىنىڭ دەرھال ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، بۇنىڭدىن كېلىپ چىققان يامان تەسىرنى يوقىتىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.

ھىندونېزىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى تەيۋەن مەسىلىسىنى شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ قارالمىسىغا كىرگۈزۈشكە بولمايدۇ، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 25 - يېپىلغاندىن كېيىن ئۆتكۈزۈلگەن شەرقىي

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جاكارتا، 25 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. 29 - نۆۋەتلىك شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى دۆلەتلەر دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرى يىغىنىنىڭ رەئىسى، ھىندونېزىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئەلى ئاراتاس بۈگۈن بۇ يەردە مۇنۇلارنى بىلدۈردى: شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى تەيۋەن مەسىلىسى جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئىچكى ئىشى، دەپ قارايدۇ، شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى بۇ مەسىلىنى ئۆزىنىڭ ھەرقانداق قارالمىسىغا ھەرگىز كىرگۈزمەيدۇ.

ئاراتاس شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقى بىلەن سۆزلەشكۈچى دۆلەتلەر يىغىنى ئېچىلغاندىن كېيىن ئۆتكۈزۈلگەن شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى يەتتە دۆلەت ھەم ئون سۆزلەشكۈچى شېرىك دۆلەت دىپلوماتىيە مىنىستىرلىرىنىڭ مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇخبىرلارنىڭ سوئالىغا جاۋاب بەرگەندە يۇقىرىدىكى ئىپادىنى بىلدۈردى.

جۇڭگونىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چيەن چىچېن مۇنداق دېدى: دىپلوماتىيە مىنىستىرى ئاراتاسنىڭ يۇقىرىدا ئېيتقانلىرى توغرا، تەيۋەن مەسىلىسى جۇڭگونىڭ ئىچكى ئىشى، ئۇنى تەيۋەن بوغۇزىنىڭ ئىككى قىرغىقىدىكى جۇڭگولۇقلار ئۆزى ھەل قىلىشى كېرەك.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 28 - ئىيۇل خەۋىرى. ئاگېنتلىقىمىز مۇخبىرىنىڭ يىغىندا خەۋىرى: ئامېرىكىنىڭ ئاتلانتا ئولىمپىك باغچىسىدا 7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى ئەتىگەندە پارتلاش ۋەقەسى يۈز بېرىپ، ئاز دېگەندە ئىككى ئادەم ئۆلدى، 110 ئادەم يارىلاندى. ۋەقە يۈز بەرگەندىن كېيىن غەرب ئەللىرى ئارقا - ئارقىدىن ئىپادە بىلدۈرۈپ، بۇ تېررورلۇق قىلمىشنى قاتتىق ئەيىبلىدى.

فرانسىيە زۇڭتۇڭى شىراك 7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى خەلقئارا ئولىمپىك كومىتېتىنىڭ رەئىسى سامارانچىغا تېلېگراممىا ئەۋەتىپ مۇنداق دېدى: فرانسىيە ئولىمپىك ھەرىكىتىگە قارىتىلغان بۇنداق تۇيۇقسىز ھۇجۇم قىلىشقا قىلمىشقا قاتتىق رەددىيە بېرىدۇ. ئۇ بۇ نۆۋەتلىك دىپلوماتىيە مىنىستىرى كىنكېل 7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون بىلەن دۆلەت كاتىپى كرىستوفقا ئايرىم - ئايرىم تېلېگراممىا ئەۋەتىپ، بۇ پارتلاش ۋەقەسىدىن «چۆچۈگەنلىكىنى ۋە ئۇنىڭغا غەزەپلىنىدىغان» لىقىنى بىلدۈردى، «بىگۇناھ پۇقرالارنىڭ ھاياتىغا ئېلىپ بېرىلغان بۇنداق قەبىھ تېررورلۇق قىلمىش»لەرنى ئەيىبلىدى.

ئەنگلىيە باش ۋەزىرى ماجور ۋەقە يۈز بەرگەن كۈنى كلىنتون زۇڭتۇڭىغا ئەۋەتكەن تېلېگراممىسىدا بۇ پارتلاش ۋەقەسىنى «ئولىمپىك روھىنى مەنسىتمىگەنلىك» دەپ ئەيىبلىدى. ئۇ يەنە ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنى داۋاملىق ئېلىپ بېرىشنى قوللايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى سەھەر ۋاقتى سائەت بىردىن 15 مىنۇت ئۆتكەندە ئاتلانتا ئولىمپىك باغچىسىدا پارتلاش ۋەقەسى يۈز بېرىپ، 200 دەك كىشى يارىلاندى. پارتلاش بولۇپ ئۇزاق ئۆتمەي، ئولىمپىك باغچىسى يېنىدىكى كوچىدا بىۋاسىتە كۆرسىتىلىۋاتقان تېلېۋىزىيە نومۇرىنى كۆرۈۋاتقان ئاتلانتا شەھەر خەلقى ئۆكسۈپ يىغلاپ كەتتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئەنگلىيە ئەمەلدارى جۇڭگو دۇنيا سودىسىدا مۇھىم رول ئوينىماقتا، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، لوندون خەۋىرى. ئەنگلىيىنىڭ جۇڭگودىكى ئەلچىخانىسىنىڭ سىياسىي ئىشلار مەسلىھەتچىسى شى يۇ مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى بۇ يەردە مۇنداق دېدى: «جۇڭگونىڭ قۇدرەتلىك ئىقتىسادىي كۈچى ۋە غايەت زور بازار يوشۇرۇن كۈچىگە ئاساسلانغاندا جۇڭگو دۇنيا سودىسىدا بارغانسېرى مۇھىم رول ئوينىماقتا.»

شى يۇ ئەنگلىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكى بىلەن ئەنگلىيە سانائەت بىرلەشمىسى بىرلىشىپ ئۆتكۈزگەن «ئەنگلىيىنىڭ ئاسىيا، تىنچ ئوكيان رايونىدىكى سودا پۇرسىتى» مۇھاكىمە يىغىنىدا يۇقىرىدىكى سۆزنى ئېيتتى.

شى يۇ جۇڭگونىڭ 1979 - يىلى ئىسلاھات ئېلىپ بارغان، ئىشىكنى ئېچىۋەتكەندىن بۇيانقى ئىقتىسادىي نەتىجىلىرى ئۈستىدە توختالغاندا مۇنداق دېدى: 1953 - يىلدىن 1978 - يىلغىچە بولغان 25 يىلدا جۇڭگو ئىقتىسادىنىڭ ئوتتۇرىچە يىللىق ئېشىش نىسبىتى % 6.5 بولغانىدى، 1979 - يىلدىن بۇيان ئىقتىسادنىڭ ئوتتۇرىچە ئېشىش نىسبىتى % 9.5 بولدى. 1995 - يىلى جۇڭگو ئېكسپورتىنىڭ ئومۇمىي سوممىسى 143 مىليارد 700 مىليون دوللارغا يېتىپ، ئىچكى ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتىنىڭ تەخمىنەن % 21.7 نى ئىگىلىدى. چەت ئەل مەبلەغ سالغان كارخانىلارنىڭ ئېكسپورت ئومۇمىي سوممىسى 46 مىليارد 600 مىليون دوللارغا يېتىپ، ئومۇمىي ئېكسپورت سوممىسىنىڭ تەخمىنەن ئۈچتىن بىر قىسمىنى ئىگىلىدى. بۇ سانلىق مەلۇماتلار جۇڭگونىڭ ئىقتىسادىي كۈچىنى تولۇق كۆرسىتىپ بېرىدۇ، جۇڭگونىڭ ئىقتىسادىي ئاساسىي جەھەتتىن ساغلام.

شى يۇ جۇڭگو، ئەنگلىيە مۇناسىۋىتى توغرىسىدا مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: ئىككى تەرەپنىڭ يۇقىرى قاتلامدىكىلىرىنىڭ ئۆزئارا زىيارەتلىرى كۆپ بولغانلىقتىن «جۇڭگو - ئەنگلىيە مۇناسىۋىتى ياخشىلىنىشقا قاراپ يۈزلەنمەكتە. شۇڭا «ھازىر ئەنگلىيىنىڭ جۇڭگو بىلەن تىجارەت قىلىدىغان ياخشى پەيتى».

بۇرۇندىدا ھەربىي ئۆزگىرىش يۈز بەردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، كىنشاسا، 26 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. بۇجۇمبۇرا خەۋىرى. بۇرۇندى دۆلەت رادىئو ئىستانسىسىنىڭ ئاڭلىتىشىغا قارىغاندا، بۇرۇندىنىڭ تۇتشلار تەرىپىدىن كونترول قىلىنغان ھەربىي تەرەپ بۈگۈن ئۆزىنىڭ ھازىرقى زۇڭتۇڭى، خۇتۇلاردىن بولغان ئىنتىبانتونگانىينى ئېلىپ تاشلىغانلىقىنى ھەمدە سابىق زۇڭتۇڭ، تۇتشلاردىن بولغان پېيېر بۇيويانى يېڭى زۇڭتۇڭلۇققا تەيىنلىگەنلىكىنى جاكارلىغان.

رادىئو ئىستانسىسى تۇتشلار كونتروللۇقىدىكى ھەربىي تەرەپ باياناتچىسىنىڭ سۆزىنى نەقىل كەلتۈرۈپ مۇنداق دېدى: ھەربىي تەرەپ پارلامېنتنى تارقىتىۋېتىپ، پۈتۈن مەملىكەتتە كېچىدە يۇرۇشنى مەنئى قىلدى ھەمدە ئايرودروم ۋە چېگرىنى تاقىۋەتتى.

ئىنتىبانتونگانىيە مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى كەچتە ئامېرىكىنىڭ بۇرۇندىدىكى باش ئەلچىخانىسىغا قېچىپ بېرىپ پاناھلاندى. خەۋەرلەردە ئېيتىلىشىچە، ئۇ ھازىرغىچە ئامېرىكا باش ئەلچىخانىسىدا يوشۇرۇنۇپ تۇرۇۋېتىپتۇ.

شاھابىدىن بېنگال زۇڭتۇڭلۇقىغا سايلاندى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، داككا خەۋىرى. بېنگالنىڭ سابىق باش سوتىيىسى شاھابىدىن ئەخمەد مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى رەقىب بولمىغان ئەھۋال ئاستىدا بېنگالنىڭ يېڭى زۇڭتۇڭلۇقىغا سايلاندى، ئۇ بۇ يىل 10 - ئاينىڭ 8 - كۈنى ۋەزىپە ئۆتەش مۇددىتى توشىدىغان ھازىرقى زۇڭتۇڭ ئابدۇراخمان بىسۋاسنىڭ ئورنىغا چىقىدۇ.

شاھابىدىن بۇ يىل 69 ياش بولۇپ، 35 يىل ئەدلىيە خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغان. 1990 - يىلى بېنگالنىڭ سابىق زۇڭتۇڭى ئېرشادنىڭ ھەربىي ھاكىمىيىتى ئۆكتىچى پارتىيە ۋە خەلقنىڭ كۈچلۈك قارشىلىق كۆرسىتىشى بىلەن ئىستېپا بېرىشكە مەجبۇر بولغاندىن كېيىن بېنگالدىكى پارتىيىلەرنىڭ ھەممىسى بىردەك سالاھىيەتلىك باش سوتىيە شاھابىدىننى مۇۋەققەت زۇڭتۇڭلۇققا كۆرسەتكەن، ئۇ 1991 - يىلدىكى 5 - نۆۋەتلىك پارلامېنت سايلىمىغا مۇۋەپپەقىيەتلىك رەھبەرلىك قىلغانىدى.

خەلقئارا قىسقا خەۋەرلەر

△ فرانسىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى دېسارىد مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى مىسىردا تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئوتتۇرا شەرقنىڭ تىنچلىق تەرەققىياتىدا كىشىنى ئىلھاملاندۇرىدىغان ئالامەتلەر كۆرۈلدى، ئەمما تىنچلىق تەرەققىياتىنىڭ يولى يەنىلا ئۇزۇن ھەم ئەگرى - توقاي بولىدۇ.

△ بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنادىكى سېربلار ھۆكۈمىتىنىڭ زۇڭلىسى كلىچكوۋىچ مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى سېربىيىنىستادا سۆز قىلىپ بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنادىكى سېربلار بوسنىيە - گېرتسېگوۋىنانى قايتا بىرلىككە كەلتۈرۈشكە قەتئىي قارشى تۇرىدۇ، دېدى.

△ سومالىدىكى ئىككى ئەڭ چوڭ قوراللىق گۇرۇھ پايتەخت موگادىشونىڭ جەنۇبىي قىسمىدىكى مەدىنە رايونىنىڭ كونتروللۇق ھوقۇقىنى تالىشىش ئۈچۈن، مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى يەنە بىر - بىرىنى توپقا تۇتتى، ئاز دېگەندىمۇ 18 كىشى ئۆلدى، 36 كىشى يارىلاندى.

△ بىرمىنىڭ بىر يولۇچىلار ئايروپىلانى مۇشۇ ئاينىڭ 24 - كۈنى چۈشتىن بۇرۇن بىرمىنىڭ جەنۇبىي قىسمىدىكى مېرگۈي ئايرودرومىغا قونغاندا چاتاق چىقتى، ئايروپىلاندىكى سەككىز كىشى ئۆلدى، 11 كىشى يارىلاندى.

△ بۇرۇندى زۇڭلىسى ئېندوۋايا مۇشۇ ئاينىڭ 27 - كۈنى دۆلەت رادىئو ئىستانسىسىدا ئىستېپا بەرگەنلىكىنى رەسمىي جاكارلىدى. ئۇ بۇرۇندىدا قان ئاقمىغان ھەربىي ئۆزگىرىش يۈز بېرىپ، بۇيويا ۋاقىتلىق زۇڭتۇڭلۇققا تەيىنلىنىپ 24 سائەتتىن كېيىن ئىستېپا بەرگەنلىكىنى رەسمىي جاكارلىغانىدى.

△ ئىسپانىيە ئىبېرىيە ئاۋىئاتسىيە شىركىتىنىڭ بىر «DC - 10» بەلگىلىك يولۇچىلار ئايروپىلانى مۇشۇ ئاينىڭ 26 - كۈنى مادرىدتىن كۇبانىڭ ھاۋانا شەھىرىگە قاراپ كېتىۋاتقاندا بىر نەپەر ئايروپىلان بۇلىغۇچى تەرىپىدىن ئامېرىكىغا ئېلىپ كېتىلدى.

△ كورېيىدە 7 - ئاينىڭ 26 - كۈنى تاغ گۈمۈرۈلۈپ چۈشۈپ، ئىككى ھەربىي لاگېر بېسىۋېلىنىپ 20 ھەربىي ئۆلگەندىن كېيىن، مۇشۇ ئاينىڭ 27 - كۈنى سەھەردە شۇنىڭغا ئوخشاش ۋەقە يەنە ئىككى قېتىم يۈز بېرىپ، ئاز دېگەندە 21 كىشى ئۆلدى، 20 نەچچە كىشى يارىلاندى، ئون نەچچە كىشى يوقاپ كەتتى.

△ تۈركىيە توغرا يول پارتىيىسىنىڭ 5 - قۇرۇلتىيى مۇشۇ ئاينىڭ 21 - كۈنى ئەنقەرەدە ئېچىلدى، تۈركىيىنىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى، قوشۇمچە دىپلوماتىيە مىنىستىرى چىللەر بۇ پارتىيىنىڭ داھىيلىقىغا يەنە بىر قېتىم سايلاندى.

چىللەر ئاۋاز بېرىش سايلىمىدا 1208 ئاۋازنىڭ 1095 نىگە ئېرىشتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051، گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇڭ، پارچە باھاسى: 18 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)

شىنجاڭ گېزىتى

مەملىكەت ئىچىدىكى بىر تۇتاش
نومۇرى: CN 65 — 0002 / Z
(ۋەكالەت نومۇرى: 1 — 57)
«شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسى نەشر قىلدى (بۇ سان ئالتە بەت)

新疆日报
（维文）

1996 - يىل
ئىيۇل
31
چارشەنبە

ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ نىشانلىق ئوقۇتۇش بويىچە مۇكاپاتلىق دەرس ئۆتۈش پائالىيىتىدە نەتىجىگە ئېرىشكەنلەر مۇكاپاتلاندى

ئۆز مۇخبىرىمىز مۇنەۋۋەر ئابدۇرېشىت خەۋەر قىلدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى مۇشۇ ئاينىڭ 28-كۈنى ئاپتونوم رايون بويىچە خۇلاسىلەش يىغىنى ئېچىپ، ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ نىشانلىق ئوقۇتۇش بويىچە مۇكاپاتلىق دەرس ئۆتۈش پائالىيىتىدە نەتىجىگە ئېرىشكەنلەرنى مۇكاپاتلىدى.

ئاپتونوم رايونىمىزدا نىشانلىق ئوقۇتۇش 94- 95- يىللىق ئوقۇش يىلىدىن باشلاپ ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇلغان. بۇ قېتىمقى يىغىندا ئىككى يىلدىن بۇيانقى نىشانلىق ئوقۇتۇش تەتقىقاتىدا قولغا كەلتۈرۈلگەن تەجرىبىلەر يەكۈنلەندى. يىغىن جەريانىدا ۋىلايەت، ئوبلاست، ناھىيە، شەھەرلەر تاللاپ ئەۋەتكەن ئوقۇتقۇچىلار باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ماتېماتىكا، خەنزۇ تىلى، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ماتېماتىكا، خەنزۇ تىلى، سىياسەت، فىزىكا، خىمىيە قاتارلىق يەتتە دەرسدىن 13 ئورۇندا ئۈچۈق دەرس ئۆتۈپ ماھارەت كۆرسەتتى. ئاخىرىدا 125 ئوقۇتقۇچى 1-لىكتىن 3-لىككىچە ئېرىشىپ مۇكاپاتلاندى، 80 نەچچە ئوقۇتقۇچى ئىلھاملاندۇرۇش مۇكاپاتىغا ئېرىشتى.

ھەمنەپەس، تەقدىرداش، قەلبداش بولايلى

ئاپتونوم رايونلۇق ھال سوراش ئۆمىكى شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملاردىن سەمىمىي ھال سورىدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مەھەممەتئىمىن ئوبۇل خەۋەر قىلىدۇ: 7 - ئاينىڭ 30 - كۈنى جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى قۇرۇلغانلىقىنىڭ 69 يىللىق خاتىرە كۈنى ھارپىسىدا، ئاپتونوم رايوننىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرېشىت باشچىلىقىدىكى ئاپتونوم رايونلۇق ھال سوراش ئۆمىكى شىنجاڭ ھەربىي رايونى، شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ھاۋا ئارمىيىسى ۋە قوراللىق ساقچى قىسىملار شىنجاڭ زۇڭدۇيىدىكى كوماندىر-جەڭچىلەردىن ھال سورىدى.

ئابلەت ئابدۇرېشىت ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ۋە شىنجاڭدىكى 16 مىليون ھەر مىللەت خەلقىگە ۋەكالىتەن، شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملاردىكى بارلىق كوماندىر - جەڭچىلەر، قوراللىق ساقچى قىسىم كوماندىر - جەڭچىلىرىدىن سەمىمىي ھال سورىدى ۋە ئۇلارغا ئالىي ئېھتىرام بىلدۈردى. ئۇ مۇنداق دېدى: شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق قىسىملاردىكى كوماندىر - جەڭچىلەر ۋە قوراللىق ساقچى قىسىم كوماندىر - جەڭچىلىرى ئارمىيىمىزنىڭ مەقسىتىنى ئېسىدە چىڭ تۇتۇپ، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلققە خىزمەت قىلىشنى قىسىملار خىزمىتىنىڭ تۈپ چىقىش نۇقتىسى ۋە مەقسىتى قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ تەرەققىياتى، ئالغا ئىلگىرىلىشى ئۈچۈن غايەت زور تۆھپە قوشۇپ، ئۆچمەس نەتىجىلەرنى ياراتتى. ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىياسىي ۋەزىيىتى مۇقىم، ئىقتىسادى راۋاجلانماقتا، جەمئىيەت ئالغا ئىلگىرىلىمەكتە، چېگرا مۇداپىئەسى مۇستەھكەم، مىللەتلەر ئىتتىپاق، مانا بۇ چوڭ ياخشى ۋەزىيەتكە خەلق ئارمىيىسىنىڭ پىداكارلىق كۆرسىتىشى سىڭگەن.

ئۇ مۇنداق دېدى: خەلق ئارمىيىسى مەيلى ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش، جىنايەتچىلەرگە زەربە بېرىشتە بولسۇن ياكى ئىقتىسادىي

(ئاخىرى 4 - بەتتە)

سۈرەتتە: ئاپتونوم رايونلۇق ھال سوراش ئۆمىكى شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ھاۋا ئارمىيىسىنىڭ قىسىملىرىدىن ھال سورىماقتا.
ئۆز مۇخبىرىمىز سۈي خې فوتوسى

تەجرىبىلەرنى ئالماشتۇرۇپ، ھەمكارلىق توغرىسىدا ئىزدىنىش

مەملىكەتلىك 9- نۆۋەتلىك بەش ئاپتونوم رايون پارتىيە گېزىتى باش مۇھەررىرلىرىنىڭ يىغىنى مۇۋەپپەقىيەتلىك ئاياغلاشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز خۇاڭ يۈەنسەي خەۋەر قىلىدۇ: مەملىكەتلىك 9-نۆۋەتلىك بەش ئاپتونوم رايون پارتىيە گېزىتى باش مۇھەررىرلىرىنىڭ يىغىنى 7-ئاينىڭ 19-كۈنىدىن 27-كۈنىگىچە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدا ئۆتكۈزۈلدى.

يىغىن قاتناشچىلىرى يىغىن مەزگىلىدە ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ گېزىت تەشۋىقاتىنى ياخشى ئېلىپ بېرىشتىن ئىبارەت ئاساسىي تېمىنى مەركەز قىلىپ، قىزغىن مۇزاكىرە قىلدى. ھەرقايسى گېزىتلەر «مىللىي بۆلگۈنچىلىككە ئومۇميۈزلۈك، دەل، بايرىقى روشەن ھالدا قارشى تۇرۇش، جەمئىيەت مۇقىملىقىنى قوغداش»، «توغرا يۆنىلىشتە چىڭ تۇرۇش، قوشۇن قۇرۇلۇشىنى ياخشى تۇتۇش»، «گېزىتنى يەرلىك ئالاھىدىلىككە ۋە مىللىي ئالاھىدىلىككە ئىگە قىلىپ چىقىرىش» قاتارلىق جەھەتلەردىكى تەجرىبىلەرنى نۇقتىلىق ئالماشتۇردى. شۇنىڭ بىلەن بىللە، بۇنىڭدىن كېيىن بەش ئاپتونوم رايون پارتىيە گېزىتىنىڭ ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىش، مەسىلەن: باشقا جايلارنى زىيارەت قىلىشقا تەشكىللەش، ماقالە ئالماشتۇرۇشنى كۈچەيتىش قاتارلىقلار ئۈستىدە ئىزدەندى.

يىغىنغا قاتناشقان ۋەكىللەر بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدا يېزا-قىشلاقلارنى، يېزا-بازار كارخانىلىرىنى، بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش تۈەن-مەيدانلىرىنى، نېفت بازىسىنى كۆزدىن كۆچۈردى، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ زىچ ئىتتىپاقلىشىش، تەرەققىياتنى تېزلىتىشكە بولغان تەقەززالىق تۇيغۇسى ئۇلاردا چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى.

يىغىن مەزگىلىدە بەش ئاپتونوم رايوننىڭ 1995-يىللىق مىللىي يېزىقتىكى ياخشى ماقالىلىرى تاللاپ چىقىلىپ، ئون ماقالە 1-دەرىجىلىك، 22 ماقالە 2-دەرىجىلىك، 31 ماقالە 3-دەرىجىلىك باھالىنىپ مۇكاپاتلاشقا كۆرسىتىلدى. بۇنىڭ ئىچىدە ئۇيغۇر، قازاق، موڭغۇل، زاڭزۇ قاتارلىق ئاز سانلىق مىللەتلەر يېزىقىدىكى 23 ماقالە بار. گېزىتىمىزنىڭ ئۇيغۇرچە، قازاقچە، موڭغۇلچە، خەنزۇچە يېزىقتىكى 15 ماقالىسى مۇكاپاتقا ئېرىشتى، بۇنىڭ ئىچىدە ئىككى پارچە ماقالە 1-دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، بەش پارچە ماقالە 2-دەرىجىلىك مۇكاپاتقا، سەككىز پارچە ماقالە 3-دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى.

«شىنجاڭ گېزىتى» ئۇيۇشتۇرغان بۇ قېتىمقى مەملىكەتلىك بەش ئاپتونوم رايون پارتىيە گېزىتى باش مۇھەررىرلىرىنىڭ بىرلەشمە يىغىنىنى بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق پارتكوم، ئوبلاستلىق خەلق ھۆكۈمىتى زور كۈچ بىلەن قوللىدى.

ئاپتونوم رايونلۇق «مەدەنىيەتلىك ياشلار كوللېكتىپى»نى نازارەت قىلىش كومىتېتى قۇرۇلدى

ئۆز مۇخبىرىمىز مېھرىگۇل تۇردى خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق «مەدەنىيەتلىك ياشلار كوللېكتىپى»نى نازارەت قىلىش كومىتېتى، پىلان كومىتېتى، ج خ نازارىتى، قۇرۇلۇش نازارىتى، ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسى، سەھىيە نازارىتى، ... ياشلار كوللېكتىپى»نى نازارەت قىلىش كومىتېتى ئىجتىمائىي كۈچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ، ئاپتونوم رايونلۇق «مەدەنىيەتلىك

ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى غوپۇر ئابدۇللا «312» دۆلەت تاشيولىنىڭ خوگو بۆلىكىنى ياساۋاتقان ئىشچىلاردىن ھال سورىدى ۋە لەۋ مەيدانىدا ئىش بېجىردى

ياساۋاتقان ئىشچىلاردىن ھال سورىدى ۋە نەق مەيداندا ئىش بېجىردى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئايتىللا ئالىم خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايوننىڭ مۇئاۋىن رەئىسى غوپۇر ئابدۇللا 7-ئاينىڭ 26-كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتىنىڭ نازىرى يۇنۇس يۈسۈپ قاتارلىق كىشىلەرنىڭ ھەمراھلىقىدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋەكالىتەن، «312» دۆلەت تاشيولىنىڭ خوگو بۆلىكىدىكى كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن جايلارنى ياساۋاتقان ئىشچىلاردىن سەممىي ھال سورىدى ۋە توقسۇن ناھىيىسىگە بېرىپ، نەق مەيداندا ئىش بېجىردى.

غوپۇر ئابدۇللا «312» دۆلەت تاشيولىنىڭ خوگو بۆلىكىدىكى بۇزۇلغان جايلارنى ياساۋاتقان تۆمۈريول مىنىستىرلىكى 1-قۇرۇلۇش ئىدارىسىنىڭ 1-، 5- قۇرۇلۇش باشقارمىلىرىدىكى ئىشچىلاردىن ھال سورىغاندا مۇنداق دېدى: خوگو بۆلىكى «312» دۆلەت تاشيولىنىڭ ئەڭ مۇھىم بۆلىكى بولۇپ، بۇ بۆلەكتە قاتناشنىڭ راۋان بولۇش - بولماسلىقى پۈتكۈل جەنۇبىي شىنجاڭ ۋە شەرقىي شىنجاڭنىڭ ئۈرۈمچى شەھىرى بىلەن بولغان قاتناش ئالاقىسىگە تەسىر يەتكۈزۈپلا قالماي، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغىمۇ تەسىر كۆرسىتىدۇ. سىلەر بۇ قېتىمقى كەلكۈندە ئېغىر زىيانغا ئۇچرىغان بولساڭلارمۇ، ئۆزۈڭلارنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك تاشيول ياساشتىن ئىبارەت ئېغىر ۋەزىپەڭلەرنى قايرىپ قويۇپ، بۇ بۆلەكتىكى ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش، بۇزۇلغان تاشيوللارنى ياساشقا پائال قاتنىشىپ، بۇ بۆلەكتە قاتناشنىڭ تېزدىن ئەسلىگە كېلىشىگە كاپالەتلىك قىلىپ، شىنجاڭ خەلقى ئۈچۈن ناھايىتى زور ياخشى ئىش قىلىپ بەردىڭلار، مەن ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى، شۇنداقلا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت خەلقىگە ۋەكالىتەن سىلەرگە رەھمەت ئېيتىمەن.

چۈشتىن كېيىن غوپۇر ئابدۇللا توقسۇن ناھىيىسىگە باردى ھەم بۇ قېتىمقى كەلكۈن ئېقىتىپ كەتكەن، جەنۇب بىلەن شىمالنى تۇتاشتۇرۇپ تۇرىدىغان مۇھىم كۆۋرۈك - جەنۇبىي كۆۋرۈكنىڭ ئورنىغا كېلىپ، قاتناش نازارىتىنىڭ رەھبەرلىرى ۋە قۇرۇلۇش قىلغۇچى ئورۇنلارغا تېزدىن تۇتۇش قىلىپ، سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلغان ھالدا 1997-يىل 1-ئاينىڭ 1-كۈنىدىن ئىلگىرى جەنۇبىي كۆۋرۈكنى قايتا سېلىپ پۈتكۈزۈشنى ئورۇنلاشتۇردى.

«218» دۆلەت تاشيولىنىڭ بالغۇنتاي - خېجىڭ بۆلىكىدە قاتناش ئەسلىگە كەلدى

«314» دۆلەت تاشيولىنىڭ گەنگۈ بۆلىكىنى كەلكۈن بېسىپ كەتتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز لى چۈن خەۋەر قىلىدۇ: 7-ئاينىڭ 28-كۈنى سائەت 17دە قاتناش، قوراللىق ساقچى قىسىم ۋە بىڭتۇەن سانائەت 1-شىسىدىكى ئىشچى-خىزمەتچىلەر ۋە قوراللىق ساقچى قىسىم كوماندىر-جەڭچىلىرىنىڭ ئون كېچە-كۈندۈز پىداكارانە كۈرەش قىلىشى ئارقىسىدا، كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن «218» دۆلەت تاشيولى لىنىيىسىنىڭ بالغۇنتاي - خېجىڭ بۆلىكى تۇتاشتۇرۇلدى. ھازىر، ئاپەت يۈز بەرگەن رايونلارغا ياردەم بېرىلگەن ماددىي ئەشيالار توشۇلماقتا.

ئىختىيارىي مۇخبىرلىرىمىز خې يۈگو، لياۋشۇيېن خەۋەر قىلىدۇ: 7-ئاينىڭ 27-كۈنى «314» دۆلەت تاشيولىنىڭ گەنگۈ بۆلىكىدىكى تاغ قاپتىلىدىن لاتقا-شېغىللىق كەلكۈن كەلدى.

ئالدىنقى بىر نەچچە كۈندە گەنگۈ بولىكىدىكى يېڭى تاشيول كەلكۈندە بۇزغۇنچىلىققا ئۇچراپ، قاتناش ئۈزۈلۈپ قالغانلىقتىن، قاتناش ۋاسىتىلىرى گەنگۈدىكى كونا تاشيولدا قاتنىغانىدى. 7-ئاينىڭ 27-كۈنى چۈشتىن كېيىن سائەت تۆت ئەتراپىدا تۇيۇقسىز كەلگەن پەۋقۇلئاددە زور كەلكۈن لاتقا-شېغىللارنى سۈرەپ، ئۈرۈمچى تەرەپكە كېتىۋاتقان ئاپتوموبىللارغا يوپۇرۇلۇپ كەلدى. ھەش - پەش دېگۈچە نەچچە ئون ئاپتوموبىل لاتقا - شېغىللىق كەلكۈن ئىچىدە قالدى، نەچچە يۈز ئاپتوموبىل توسۇلۇپ قالدى، بىر مۇنچە ئادەم ئۆلدى.

* *

«312» دۆلەت تاشيولىنىڭ كەلكۈن بۇزۇۋەتكەن خوگو بۆلىكىدە كېچە-كۈندۈز جىددىي رېمونت قىلىش ئارقىلىق 7-ئاينىڭ 25-كۈنى چۈشتىن ئىلگىرى سائەت ئوندا قاتناش ئەسلىگە كېلىپ، بۇ يەرگە قاپسىلىپ قالغان بىر نەچچە يۈز ئاپتوموبىل خەۋپتىن قۇتۇلدى.

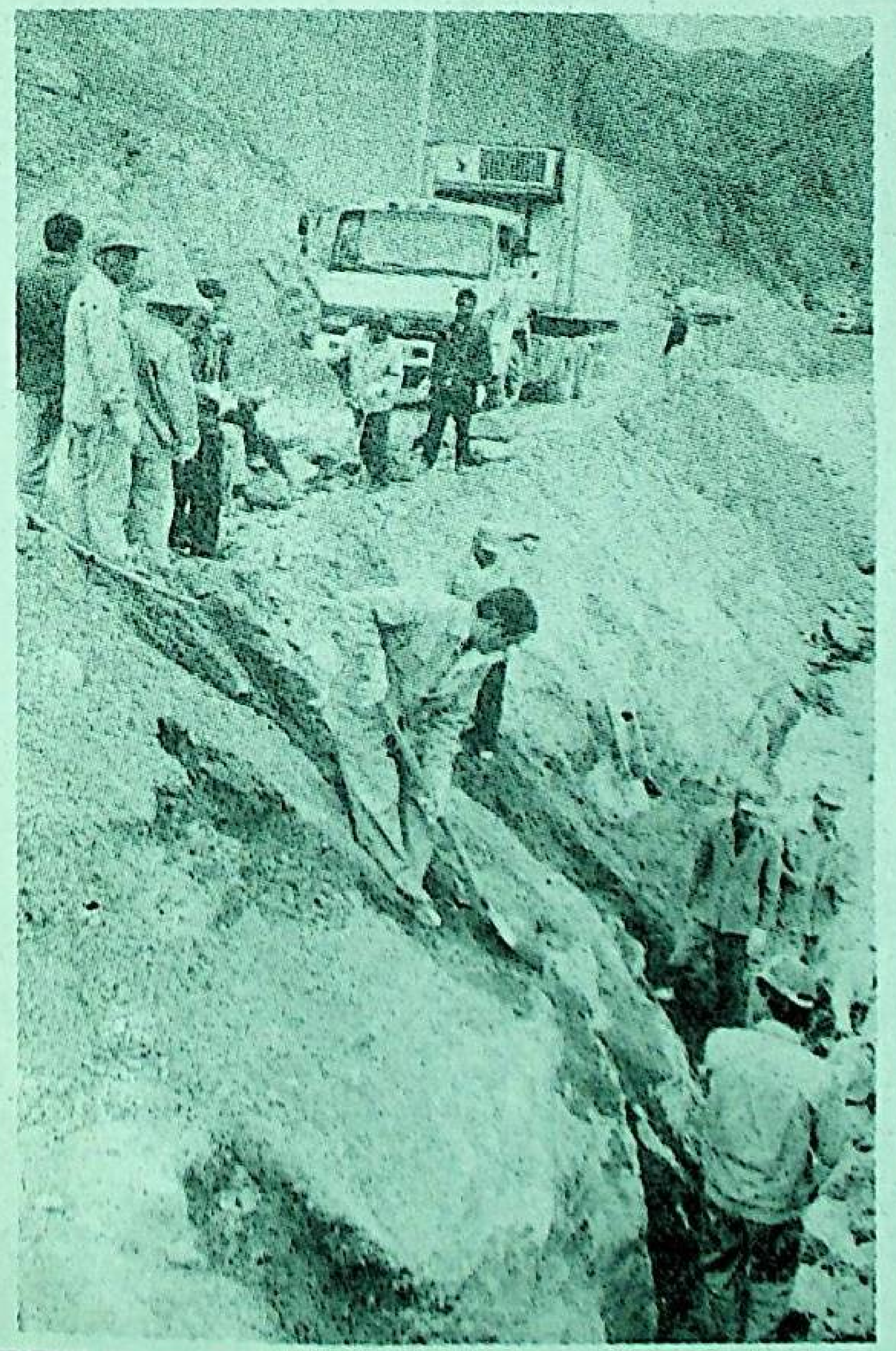

لى گەنچىڭ فوتوسى

ئاپەت رايونىدىن كەلگەن خەۋەرلەر

ئۈز مۇخبىرىمىز مېھرىگۈل تۇردى خەۋەر قىلىدۇ: ئاپتونوم رايونلۇق «مەدەنىيەتلىك ياشلار كوللېكتىپى»نى نازارەت قىلىش كومىتېتى مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى چۈشتىن كېيىن ئۈرۈمچىدە رەسمىي قۇرۇلدى.

ئاپتونوم رايونلۇق «مەدەنىيەتلىك ياشلار كوللېكتىپى»نى نازارەت قىلىش كومىتېتى ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى، پىلان كومىتېتى، ج خ نازارىتى، قۇرۇلۇش نازارىتى، ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسى، سەھىيە نازارىتى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق بانكىسى قاتارلىق 15 ئورۇن ۋە «مەدەنىيەتلىك ياشلار كوللېكتىپى» پائالىيىتىگە مۇناسىۋەتلىك ساھەلەر، جەمئىيەتتىكى ئۇقۇمۇشلۇق زاتلاردىن تەركىب تاپتى.

ئاپتونوم رايونلۇق «مەدەنىيەتلىك ياشلار كوللېكتىپى»نى نازارەت قىلىش كومىتېتى ئىجتىمائىي كۈچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ، ئاپتونوم رايونلۇق «مەدەنىيەتلىك ياشلار كوللېكتىپى»نى ئىجتىمائىي جەھەتتە باشقۇرىدۇ، نازارەت قىلىدۇ. ئاپتونوم رايونلۇق «مەدەنىيەتلىك ياشلار كوللېكتىپى»نىڭ ئۈلگىلىك ۋە يېتەكچىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇپ، بۇ پائالىيەتنىڭ چوڭقۇرلىشىشىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ.

مەملىكەتلىك 4- نۆۋەتلىك مەتبەئە ماددىي ئەشيالىرى يەرمەنكىسى ئۈرۈمچىدە ئېچىلدى

ئۈز مۇخبىرىمىز رەخمەتۇللا ئابلا، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئەخمەتتوختى تۇرسۇن خەۋەر قىلىدۇ: مەملىكەتلىك 4-نۆۋەتلىك مەتبەئە ماددىي ئەشيالىرى يەرمەنكىسى 7-ئاينىڭ 24-كۈنىدىن باشلاپ ئۈرۈمچىدە ئۆتكۈزۈلۈشكە باشلىدى.

مەملىكەتلىك مەتبەئە ماددىي ئەشيالىرى يەرمەنكىسى ھەر ئىككى يىلدا بىر قېتىم ئۆتكۈزۈلىدۇ. ئۇ مەملىكىتىمىزنىڭ مەتبەئە ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى نامايان قىلىدىغان، مەتبەئە ساھەسىدىكىلەر ئۆزئارا ئۆگىنىدىغان، تەجرىبە ئالماشتۇرىدىغان، مال سېتىۋالىدىغان، مال زاكاز قىلىدىغان سورۇن. مەملىكەتلىك مەتبەئە ماددىي ئەشيالىرى يەرمەنكىسى ھازىرغىچە تۆت قېتىم ئېچىلدى. تۆت قېتىملىق يەرمەنكىنىڭ ھەممىسى ئاپتونوم رايونىمىزدا ئېچىلدى. بۇ يەرمەنكىنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزدا ئېچىلىشى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مەتبەئە ماشىنا-ئۈسكۈنىلىرىنىڭ يېڭىلىنىشى، بۇ جەھەتتىكى تېخنىكا تەرەققىياتىنىڭ تېزلىشىشىدە تۈرتكىلىك رول ئوينىدى. بۇ قېتىمقى يەرمەنكىدە مەملىكىتىمىزدىكى 50 نەچچە كارخانىنىڭ مەھسۇلاتلىرى قويۇلدى.

«تۈنخې» پىيى بۈگۈن شاڭخەيدە بازارغا سېلىنىدۇ

ئۈز مۇخبىرىمىز جاۋ يۈي خەۋەر قىلىدۇ: شىنجاڭ «تۈنخې» پاي چەكلىك شىركىتىنىڭ 17 مىليون 500 مىڭ A دەرىجىلىك پىيى 7-ئاينىڭ 31-كۈنى شاڭخەيدە بازارغا سېلىنىپ ئوبوروت قىلىنىدۇ. بۇ «جۇڭخې»، «بەيخۇاسۇن» پىيى تارقىتىلغاندىن كېيىن شىنجاڭدىكى 3-پاي چەكلىك شىركىتى شاڭخەيدە بازارغا سالغان پاي.

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى ئەسقەت كەرىمباي 7-ئاينىڭ 29-كۈنى شاڭخەيدە «تۈنخې» پىينى بازارغا سېلىش مۇناسىۋىتى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ئاكسىيە بازىرىدىن ئىبارەت بۇ يېڭى ۋاستە ئارقىلىق شىنجاڭ بىلەن شاڭخەي ئارىسىدىكى ئۇزاق مۇددەتلىك دوستلۇق مۇناسىۋىتى يەنىمۇ كۈچىيىدۇ ۋە مۇستەھكەملىنىدۇ. بۇ شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىغا تېخىمۇ چوڭقۇر تەسىر كۆرسىتىدۇ.

نېفت چارلاش 275 - ئەترىتى مۇلازىملىق سۈپىتىنى ئۆستۈرۈپ، بازار رىقابىتىدە ئۈستۈنلۈككە ئېرىشتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز ئېلى ياقۇپ خەۋەر قىلىدۇ: گېئولوگىيىلىك نېفت چارلاپ تەكشۈرۈش بازىرىدا رىقابەت كەسكىن بولۇۋاتقان ئەھۋالدا نېفت چارلاش 275 - ئەترىتى مۇلازىملىق سۈپىتىنى تىرىشىپ ئۆستۈرۈپ، كەسكىن بازار رىقابىتىدە ئۈستۈنلۈككە ئېرىشتى.

شىنجاڭ نېفت ئىدارىسى گېئولوگىيىلىك چارلاش باشقارمىسىنىڭ يەر شارى گېئوفىزىكىلىق چارلاپ تەكشۈرۈش 275 - ئەترىتى رەھبەرلىرى يىل بېشىدىن باشلاپلا ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە بولغان رىقابەت ئېڭى، ئۈنۈم ئېڭى تەربىيىسى ۋە ئەلا مۇلازىملىق ئارقىلىق ئۈستۈنلۈكنى قولغا كەلتۈرۈش تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ رىقابەتكە بولغان ئىدىيىۋى تەييارلىقىنى كۈچەيتتى. بۇ يىل ئۈچ ئايغا يەتمىگەن قىسقىغىنە ۋاقىت ئىچىدە بۇ ئەترەتتىكىلەر شىنجاڭ نېفت ئىدارىسى تاپشۇرغان ئىچكى چارلاش بازىرىدىكى ماناس كۆلى شەرقىي يانتۇلۇق ئىككى ستېرېئولۇق كەسمە يۈزدە يەر تەۋرىتىپ گېئولوگىيىلىك سان - سىفىر تۇپلاپ ماتېرىيال ئېلىش - چارلاش كۆرسەتكۈچىدە 132 كىلومېتىر دائىرىدە 2642 پاي يەر تەۋرىتىش توپى ئېتىپ، ئوخشاش مىقداردىكى چارلاش خاتىرىسى ئېلىش رېكورتىنى بۇزۇپ تاشلاپ، قويۇق نېفت ئېلىش زاپىسىنى ئېنىقلاش ۋەزىپىسىنى غەلىبىلىك تاماملىدى. بۇ ئەترەتتىكىلەر بۇ يىل 6 - ئايدا يەنە تارىم ئويمانلىقىنىڭ خوتەن دەرياسى چارلاش رايونى بۆلىكىدە يەر تەۋرىتىش توپى ئېتىپ، ئوخشاش مىقداردىكى چارلاش خاتىرىسىنى قولغا كەلتۈردى. نېفت ۋە نېفت گازى زاپىسىنى ئېنىقلاش تۈرىدە خېرىدارلىققا تاللاندى.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسىنىڭ 3 - بەش يىللىق پىلانىنى ئەستايىدىل يولغا قويۇش توغرىسىدىكى قارارى

(1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 26 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى 22 - يىغىنىدا ماقۇللاندى)

ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 22 - يىغىنى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسىنىڭ 2 - بەش يىللىق پىلانىنى يولغا قويۇش ئەھۋالى ۋە قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسىنى يولغا قويۇشنىڭ 3 - بەش يىللىق پىلانى توغرىسىدىكى دوكلاتىنى ئاڭلاپ ئۆتتى ۋە قاراپ چىقتى. يىغىن مۇنداق دەپ ھېسابلىدى: ھەر قايسى تەرەپلەرنىڭ ئورتاق تىرىشىشى ئارقىسىدا، ئاپتونوم رايونىنىڭ قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسىنىڭ 2 - بەش يىللىق پىلانىدا بېكىتىلگەن ۋەزىپىلەر ئاساسىي جەھەتتىن ئورۇندىلىپ، كۆرۈنەرلىك ئۈنۈم ھاسىل قىلىندى. قانۇن ساۋاتلىرى كەڭ دائىرىدە ئومۇملاشتۇرۇلۇپ، ھەر مىللەت پۇقرالىرىنىڭ قانۇن ئېڭى روشەن ھالدا ئۆستۈرۈلدى، شۇنىڭ بىلەن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشى ئىلگىرى سۈرۈلدى، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملىقى قوغدالدى، ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى كاپالەتكە ئىگە بولدى. يىغىن مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: ھازىردىن باشلاپ كېلەر ئەسىرنىڭ ئالدىنقى ئون يىلىغىچە بولغان مەزگىل ئېلىمىزنىڭ ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش ئىشلىرى ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىدا ئىلگىرىكىگە ۋارىسلىق قىلىپ، كېيىنكىلەرگە يول ئاچىدىغان مۇھىم مەزگىل. سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈشنىڭ ئېھتىياجىغا ماسلىشىپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ 9 - بەش يىللىق پىلانى ھەم 2010 - يىلىغىچە بولغان كەلگۈسى نىشان پروگراممىسىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن، ياخشى قانۇنچىلىق مۇھىتىنىڭ كاپالىتى بولۇشى شەرت. شۇڭا، ھەر مىللەت پۇقرالىرى ئارىسىدا قانۇنچىلىق تەشۋىق- تەربىيە خىزمىتىنى كۈچەيتىش سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تەرەققىياتىنىڭ ئىچكى تەلىپى، سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم ھالقىسى، پۇقرالارنىڭ ئومۇمىي ساپاسىنى ئۆستۈرۈشنىڭ ئوبيېكتىپ ئېھتىياجى، ئىسلاھات، تەرەققىيات ۋە مۇقىملىقنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، دۆلىتىمىزنىڭ ئامانلىقىنى ئۇزاققىچە ساقلاشتىكى مۇھىم تەدبىر. شۇڭا، ئۇنى

كادىرلار، بولۇپمۇ ئوتتۇرا، يۇقىرى دەرىجىلىك كادىرلار قانۇننى باشلامچىلىق بىلەن ئۆگىنىپ ۋە تەتبىقلاپ، قانۇن ئۆگىنىش، تەتبىقلاش ۋە ئۇنىڭغا رىئايە قىلىشتا باشلامچى بولۇپ، تەدبىر بەلگىلەش ۋە باشقۇرۇش خىزمىتىنى قانۇن بويىچە ئىشلىشى كېرەك. رەھبىرىي كادىرلار قانۇن ئۆگىنىش مەسئۇلىيەت تۈزۈمى ۋە ئۇلارنى تەكشۈرۈپ سىناش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، قانۇن ساپاسىنى ھازىرلىغان - ھازىرلىمىغان، قانۇن بويىچە ئىش كۆرۈشتە چىڭ تۇرغان - تۇرمىغانلىقىنى ئۇلارنى سىناش ۋە ئىشقا قويۇشنىڭ مۇھىم بىر مەزمۇنى قىلىش كېرەك. ئەدلىيە خادىملىرى ۋە مەمۇرىي قانۇن ئىجرا قىلغۇچىلار ئۆز خىزمىتى بىلەن مۇناسىۋەتلىك بولغان قانۇن، نىزاملارنى پىششىق ئىگىلەپ ۋە تەتبىقلاپ، ئۆزىنىڭ قانۇن ساپاسىنى ئۆستۈرۈپ، مەسئۇلىيىتىنى قانۇن بويىچە ئادا قىلىپ، قانۇن ئىجرا قىلىش مەسئۇلىيەت تۈزۈمى ۋە دېلونى خاتا بېجىرىش مەسئۇلىيىتىنى سۈرۈشتۈرۈش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش ئارقىلىق، ھۆكۈمەت ئىشىدا پاك - دىيانەتلىك بولۇشى، مەمۇرىي ئىشلارنى قانۇن بويىچە يۈرگۈزۈشى، ئەدلىيە ئىشلىرىنى ئادىل ئىشلىشى، قانۇنغا ئەمەل قىلىشى، قانۇننى ئىجرا قىلىشتا قەتئىي بولۇشى، قانۇنغا خىلاپلىق قىلغانلارنى سۈرۈشتۈرۈشى كېرەك. كارخانا باشقۇرغۇچىلار سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە زىچ مۇناسىۋەتلىك بولغان قانۇن، نىزاملارنى ئوقۇتلۇق ئىگىلەپ، قانۇن بويىچە ئىگىلىك باشقۇرۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ، ئىگىلىك ۋە باشقۇرۇش خىزمىتىنى قەتئىي تۈردە قانۇن بويىچە ئىشلىشى، بازار تەرتىپىگە ئاڭلىق رىئايە قىلىشى، ئومۇمنىڭ مەنپەئەتىنى قوغدىشى لازىم. ياش - ئۆسمۈرلەر زۆرۈر قانۇن بىلىملىرىنى ئىگىلىشى، ئالىي، ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپلەر قانۇنچىلىق تەربىيىسىنى ئوقۇغۇچىلارنىڭ زۆرۈر دەرسى قىلىشى، ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلار جەمئىيەتتىكى ياش- ئۆسمۈرلەرگە بولغان قانۇن ساۋاتلىرى تەربىيىسىنى چىڭ تۇتۇپ، ئۇلارنىڭ قانۇنچىلىق ئېڭىنى ئۆستۈرۈشى كېرەك.

3. قانۇننى ئۆگىنىش بىلەن تەتبىقلاشنى بىرلەشتۈرۈش كېرەك. قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسىنى قانۇنچىلىق ئەمەلىيىتى بىلەن، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات بىلەن بىرلەشتۈرۈشتە چىڭ تۇرۇپ، تۈرلۈك ئىشلارنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشنى ئومۇميۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈش ئۆز ئورنىنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش خىزمىتىنى مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ، سالماقىنى ئاشۇرۇپ، سەۋىيىنى ئۆستۈرۈشى كېرەك. دۆلەتنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش يۈكسەكلىكىدە تۇرۇپ كەنت، يېزا، ناھىيە، شەھەر، رايون ۋە كەسپلەر، تارماقلارنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش خىزمىتىنى پائال ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك.

4. رەھبەرلىكنى ھەقىقىي تۈردە كۈچەيتىش كېرەك. قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسىنىڭ 3 - بەش يىللىق پىلانىنى يولغا قويۇش پۈتۈن جەمئىيەتنىڭ ئورتاق مەسئۇلىيىتى، ئۇنى پۈتۈن جەمئىيەتتىكى كۈچلەرنى سەپەرۋەر قىلىپ ئورۇنداش كېرەك. بارلىق يەرلىك دۆلەت ئورگانلىرى، پارتىيىلەر ۋە ئىجتىمائىي تەشكىلاتلار، كارخانا، كەسپىي ئورۇنلار ئۆز سىستېمىسى، ئۆز ئورنىدىكى پۇقرالارغا قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسىنى ئەستايىدىل ئېلىپ بېرىشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيە خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى ھەقىقىي تۈردە كۈچەيتىپ، بۇ خىزمەتنى سوتسىيالىستىك مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ۋە دېموكراتىيە- قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى قىلىپ، ھەقىقىي تۈردە مۇھىم ئىشلار كۈن تەرتىپىگە كىرگۈزۈپ، قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسى خىزمەت ئاپپاراتىنى قۇرۇپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسى خىراجىتى قاتارلىق مەسىلىلەرنى ئوبدان ھەل قىلىش كېرەك. تەشۋىقات، مەدەنىيەت، ئاخبارات، نەشرىيات، رادىئو، كىنو، تېلېۋىزىيە قاتارلىق تارماقلار ۋە باشقا ئالاقىدار تارماقلار زىچ ماسلىشىپ، ئورتاق ھەمكارلىشىپ، تەشۋىقات، جامائەت پىكرى ۋە تۈرلۈك كونكرېت خىزمەتلەرنى ئوبدان ئىشلىشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرى مەسئۇلىيىتىنى ئەستايىدىل ئادا قىلىپ، پىلانىنىڭ ۋە بۇ قارارنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىپ، قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ۋە قانۇنلارنى ئىجرا قىلىش خىزمىتىنى تەكشۈرۈشنى پىلانلىق تەشكىللەپ، قانۇنغا ئېغىر ھالدا خىلاپلىق قىلىش قىلمىشلىرىنى تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشقا ھەيدەكچىلىك قىلىپ، قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيە خىزمىتىنىڭ چوڭقۇر قانات يېيىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاپتونوم رايونىنىڭ قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى ۋەزىپىگە تەيىنلىگەن، ۋەزىپىسىدىن قالدۇرغانلارنىڭ ئىسىملىكى

(1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 26 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 22 - يىغىنىدا ماقۇللاندى)

1

روزى ئىسمائىلنى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئەدلىيە نازارىتىنىڭ نازىرلىقىغا تەيىنلەش قارار قىلىندى.

2

تيەن جىخەي شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مائارىپ - پەن- مەدەنىيەت- سەھىيە كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىقىغا؛

جياۋ جىڭشىن شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مالىيە - ئىقتىساد كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىقىغا؛

ياڭ گۇاڭياۋ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى خوتەن ۋىلايەتلىك خىزمەت كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىقىغا؛

ئابدۇكېرىم سەلەي شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى قەشقەر ۋىلايەتلىك خىزمەت كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىقىغا؛

تيەن ۋېيگو شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى قەشقەر ۋىلايەتلىك خىزمەت كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىقىغا تەيىنلەندى؛

چىن دېماۋ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مائارىپ- پەن - مەدەنىيەت- سەھىيە كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىق ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇلدى.

3

خەن دېچىڭ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يۇقىرى خەلق سوت مەھكىمىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقلىقىغا، سوت ھەيئىتىنىڭ ئەزالىقىغا تەيىنلەندى.

4

يۇنۇس يۇسۇپنى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسى خوتەن شۆبىسىنىڭ باش تەپتىشلىكىگە تەيىنلەش قارار قىلىندى؛ ئۇنى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسى خوتەن شۆبىسىنىڭ مۇئاۋىن باش تەپتىشلىك ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇش قارار قىلىندى؛

ئىبراھىم ئابدۇگۇل، گاۋجۇنشياڭ (ئايال)، شىن جيەنجۇن، مېڭ كەي، گاۋشىڭجوگلار شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ تەپتىشلىكىگە؛

جيۇ زوڭچۈەن شىنجاڭ ئۈرۈمچى باجياخۇ رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ مۇئاۋىن باش تەپتىشلىكىگە، تەپتىش ھەيئىتىنىڭ ئەزالىقىغا؛

ئابلىمىت مەخمۇت، جياڭ چيۇشىلار شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسى ئاقسۇ شۆبىسىنىڭ مۇئاۋىن باش تەپتىشلىكىگە، تەپتىش ھەيئىتىنىڭ ئەزالىقىغا؛

ئابلەي روزى، خې گوخۇالار شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسى ئاقسۇ شۆبىسى تەپتىش ھەيئىتىنىڭ ئەزالىقىغا؛

ۋاڭ شىسەي، مامۇت مەتىمىن شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسى ئاقسۇ شۆبىسىنىڭ تەپتىشلىكىگە تەيىنلەندى.

مەخمۇت مەمەت، شى يوشىنلار شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسى ئاقسۇ شۆبىسىنىڭ مۇئاۋىن باش تەپتىشلىكىدىن، تەپتىش ھەيئىتىنىڭ ئەزالىقىدىن قالدۇرۇلدى.

خۇاڭ ليۇفا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسى ئاقسۇ شۆبىسىنىڭ تەپتىشلىكىدىن قالدۇرۇلدى.

نىيازخان مامۇت (ئايال) شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسى تۇرپان شۆبىسىنىڭ تەپتىشلىكىدىن قالدۇرۇلدى.

جياڭ بىڭ شىنجاڭ ئۈرۈمچى باجياخۇ رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ تەپتىشلىكىدىن

ئىسلاھات، تەرەققىيات ۋە مۇقىملىقنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، دۆلىتىمىزنىڭ ئامانلىقىنى ئۇزاققىچە ساقلاشتىكى مۇھىم تەدبىر. شۇڭا، ئۇنى داۋاملىق ئېلىپ بېرىپ، دۆلەتنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش ئۈچۈن پۇختا ئاساس سېلىش كېرەك. يىغىن ئاپتونوم رايوننىڭ قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسىنىڭ 3 - بەش يىللىق پىلانىغا قوشۇلۇپ، ئۇنى ئەستايىدىل يولغا قويۇشنى تەلەپ قىلدى.

1. يېتەكچى ئىدىيىنى ئايدىڭلاشتۇرۇش كېرەك. قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسىنىڭ 3 - بەش يىللىق پىلانىنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى مۇنداق: يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى تۈپ يېتەكچى قائىدە قىلىپ، پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەنىدە چىڭ تۇرۇپ، پۈتۈن پارتىيە ۋە پۈتۈن مەملىكەت خىزمىتىنىڭ ئومۇملۇقىنى زىچ چۆرىدىگەن ھالدا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، ھەر مىللەت پۇقرالىرىنى ئاساسىي قانۇن، نېگىزلىك قانۇنلار ۋە سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىگە ئائىت قانۇنلارنى چوڭقۇر ئۆگىنىشكە داۋاملىق تەشكىللەپ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر مىللەت پۇقرالىرىنىڭ قانۇن ئېڭى ۋە قانۇنچىلىق قارىشىنى يەنىمۇ ئۆستۈرۈپ، ھەر دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنىڭ مەمۇرىيەت ۋە باشقۇرۇش خىزمىتىنى قانۇن بويىچە يۈرگۈزۈش سەۋىيىسى ۋە ئىقتىدارىنى ئۈزلۈكسىز ئاشۇرۇپ، كەڭ كادىرلار ۋە ئاممىنىڭ قانۇن ساپاسىنى سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ ئېھتىياجىغا ماسلاشتۇرۇپ، ئۇلارنى ئاساسىي قانۇن ۋە قانۇنلارنىڭ نوپۇزىنى ئاڭلىق قوغداش، قانۇن قورالىدىن پايدىلىنىپ مىللىي بۆلگۈنچىلىك، قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەت ۋە قانۇنغا خىلاپ جىنايى ھەرىكەتلەرگە قارشى قەتئىي كۆرەش قىلىش، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغداش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىپ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ، تۈرلۈك ئىشلارنىڭ قانۇن بويىچە ئېلىپ بېرىلىشىنى ئومۇميۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاپتونوم رايوننى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش سۈرئىتىنى تېزلىتىپ، ئاپتونوم رايوننىڭ 9 - بەش يىللىق پىلانى ۋە 2010 - يىلىغىچە بولغان كەلگۈسى نىشان پروگراممىسىنىڭ ئوڭۇشلۇق يولغا قويۇلۇشى ئۈچۈن ياخشى قانۇنچىلىق مۇھىتى يارىتىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ سىياسىي، ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي جەھەتلەردە مۇقىم تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش.

2. تەربىيىنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى گەۋدىلەندۈرۈش كېرەك. ناھىيە، باشقارما دەرىجىلىكتىن يۇقىرى رەھبىرىي كادىرلار، ئەدلىيە خادىملىرى، مەمۇرىي قانۇن ئىجرا قىلغۇچىلار، ياش- ئۆسمۈرلەر قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسىنىڭ 3 - بەش يىللىق پىلانىنىڭ نۇقتىلىق ئوبيېكتلىرى ناھىيە، باشقارما دەرىجىلىكتىن يۇقىرى

قۇرۇلۇش ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات بىلەن بىرلەشتۈرۈشتە چىڭ تۇرۇپ، تۈرلۈك ئىشلارنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىشنى ئومۇميۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. يېزىلار، كارخانىلار، ئورگانلار، مەكتەپلەر ۋە ھەر قايسى ساھە، كەسىپلەر ئۆز رايونى، ئۆز كەسپى، ھەيدەكچىلىك قىلىپ، قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيە خىزمىتىنىڭ چوڭقۇر قانات يېيىشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، ئاپتونوم رايوننىڭ قانۇنچىلىق تەشۋىق - تەربىيىسى 3 - بەش يىللىق پىلانىنىڭ ئومۇميۈزلۈك ئورۇندىلىشى ئۈچۈن تىرىشىشى كېرەك.

نىيازخان مامۇت (ئايال) شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسى تۇرپان شۆبىسىنىڭ تەپتىشلىكىدىن قالدۇرۇلدى.

جياڭ بىڭ شىنجاڭ ئۇرۇمچى باجياخۇ رايونلۇق خەلق تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ تەپتىشلىكىدىن قالدۇرۇلدى.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرىي جازا قانۇنى»نى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى قارارى

(1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 26 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 22 - يىغىنىدا ماقۇللاندى)

8 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ 4 - يىغىنىدا ماقۇللانغان «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرىي جازا قانۇنى» (تۆۋەندە قىسقارتىلىپ مەمۇرىي جازا قانۇنى دېيىلىدۇ) 1996 - يىل 10 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ يولغا قويۇلىدۇ. بۇ دۆلىتىمىزنىڭ قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىدىكى بىر زور ئىش، شۇنداقلا سوتسىيالىستىك دېموكراتىيە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشتىكى مۇھىم بىر قەدەم، بۇ مەمۇرىي ئورگانلارنىڭ مەمۇرىي ئىشلارنى ئۈنۈملۈك ھالدا قانۇن بويىچە يۈرگۈزۈشنى قېلىپلاشتۇرۇش، مەمۇرىي باشقۇرۇش خىزمىتىنى ياخشىلاش، پاكلىق قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، جەمئىيەت تەرتىپى ۋە ئومۇمنىڭ مەنپەئىتىنى، پۇقرالار، قانۇنىي ئىگىلەر ۋە باشقا تەشكىلاتلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە مۇھىم رول ئوينايدۇ. مەمۇرىي جازا قانۇنىنى يولغا قويۇشنىڭ تەييارلىق خىزمەتلىرىنى ھەقىقىي تۈردە ياخشى ئىشلەپ، مەمۇرىي جازا قانۇنىنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزدا ئومۇميۈزلۈك، توغرا يولغا قويۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئەمەلىيىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، تۆۋەندىكىدەك قارار چىقىرىلدى:

1. ئۆگىنىشكە ئەستايىدىل تەشكىللەپ، مەمۇرىي جازا قانۇنىنى يولغا قويۇشنىڭ زور ئەھمىيىتىنى تولۇق تونۇش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرى (ۋىلايەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى خىزمەت كومىتېتلىرى، يېزىلىق، بازارلىق خەلق قۇرۇلتىيى ھەيئەت رىياسەتلىرى)، خەلق ھۆكۈمەتلىرى (ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىلەر) ۋە باشقا ئورگان، تەشكىلاتلار مەمۇرىي جازا قانۇنىنى يولغا قويۇشنىڭ مۇھىم ئەھمىيىتىگە بولغان تونۇشنى «دۆلەتنى قانۇن بويىچە ئىدارە قىلىش، سوتسىيالىستىك قانۇنچىلىق دۆلىتى بەرپا قىلىش» يۇكسەكلىكىدە تۇرۇپ ئۆستۈرۈپ، مەمۇرىي جازا قانۇنىنى يولغا قويۇشنى مۇھىم خىزمەت سۈپىتىدە كۈندىلىك ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزۈپ، ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، چىڭ تۇتۇپ ياخشى ئىشلىشى كېرەك. ئاپتونوم رايون بويىچە مەمۇرىي جازا قانۇنىنى ئۆگىنىش، تەشۋىق قىلىش پائالىيىتىنى پىلانلىق، قەدەم - باسقۇچلۇق ھالدا قانات يايدۇرۇپ، ھەر مىللەت كادىرلىرى، ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ۋە كەڭ خەلق ئاممىسىنى مەمۇرىي جازا قانۇنىنى پىششىق بىلىپ، ئۇنىڭ روھىي ماھىيىتىنى چوڭقۇر ئۆزلەشتۈرۈپ، قانۇن بويىچە ئىش قىلىش ۋە قانۇنغا رىئايە قىلىش ئاڭلىقلىقىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرى، خەلق ھۆكۈمەتلىرى ۋە رەھبىرىي كادىرلار باشلامچىلىق بىلەن ئۆگىنىشى، باشلامچىلىق بىلەن تەشۋىق قىلىشى ۋە باشلامچىلىق بىلەن قانۇن بويىچە ئىش كۆرۈشى كېرەك. ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى ھەر دەرىجىلىك ئەدلىيە مەمۇرىيىتى، ئاخبارات، تەشۋىقات ۋە رادىئو - تېلېۋىزىيە قاتارلىق ئورۇنلار جانلىق، ئۈنۈملۈك شەكىللەرنى قوللىنىپ، مەمۇرىي جازا قانۇنى ھەققىدىكى تەشۋىق - تەربىيىنى كۈچەيتىشى كېرەك. ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ئاپتونوم رايون بويىچە قانۇن ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي خادىملارنى تەربىيىلەشنى چىڭ تۇتۇشى كېرەك. 3 - بەش يىللىق قانۇن ساۋاتلىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، مەمۇرىي جازا قانۇنىنى ئۆگىنىش، تەشۋىق قىلىش ئىشىنى چوڭقۇر، ئۇزاققىچە قانات يايدۇرۇپ، ئاپتونوم رايون بويىچە قانۇن ئۆگەنگەندە، قانۇننى بىلگەندە، قانۇنغا رىئايە قىلغاندا ۋە خەلق ئاممىسى ئۆزىنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قانۇن بويىچە قوغدايدىغان جامائەت پىكرى مۇھىتى ۋە قانۇنچىلىق مۇھىتىنى شەكىللەندۈرۈش كېرەك.

2. يەرلىك نىزاملار، ھۆكۈمەت چىقارغان قائىدىلەر ۋە باشقا قېلىپلاشقان ھۆججەتلەرنى ئېنىقلاش - تۈزىتىش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ياخشى ئىشلەش كېرەك. ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ئۈرۈمچى شەھەرلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى، خەلق ھۆكۈمىتى مەمۇرىي جازا قانۇنىنىڭ بەلگىلىمىلىرى بويىچە، ئۆز مەمۇرىي رايونىنىڭ يەرلىك نىزاملىرى، مەمۇرىي قائىدىلىرىنى تېزدىن ئومۇميۈزلۈك ئېنىقلاپ چىقىشى كېرەك. ئومۇمەن يەرلىك نىزام ۋە قائىدىلەرنىڭ مەمۇرىي جازا ھەققىدىكى بەلگىلىمىلىرىدىن مەمۇرىي جازا قانۇنىدىكى بەلگىلىمىلەرگە ئۇيغۇن كەلمەيدىغانلىرىنى چىڭ تۇتۇپ تۈزىتىش ياكى بىكار قىلىش كېرەك. يەرلىك نىزام ۋە قائىدىلەرنى ئېنىقلاش - تۈزىتىش خىزمىتىنى 1997 - يىل 12 - ئاينىڭ 31 - كۈنىدىن بۇرۇن تاماملاش كېرەك. بۇنىڭدىن ئىلگىرى، ئېنىقلانمىغان، تۈزىتىلمىگەن نىزام ۋە قائىدىلەر داۋاملىق كۈچكە ئىگە.

يەرلىك نىزام ۋە قائىدىلەردىن باشقا، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ۋە ئۇنىڭغا قاراشلىق تارماقلار، ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىلەر، ئوبلاستلىق (شەھەرلىك)، ناھىيىلىك (شەھەرلىك)، يېزىلىق(بازارلىق) خەلق ھۆكۈمەتلىرى چىقارغان قېلىپلاشقان ھۆججەتلەردە مەمۇرىي جازا بەلگىلەشكە بولمايدۇ، مەمۇرىي جازا بەلگىلەنگەنلىرىنى 1996 - يىل 10 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ ئەمەلدىن قالدۇرۇش كېرەك. پۈتۈن ئاپتونوم رايوندىكى بېزا دەرىجىلىكتىن يۇقىرى ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى (ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىلەر) يۇقىرىقى تەلەپلەر بويىچە، ئۆز ئورگىنى، ئۆز تارمىقى چىقارغان قېلىپلاشقان ھۆججەتلەرنى ئېنىقلاشنى چىڭ تۇتۇشى، تەلەپكە ئۇيغۇن بولمىغانلىرىنى ئۆزى ھۆججەت چىقىرىپ بىكار قىلىشى كېرەك.

3. قانۇن ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي ئاپپارات ۋە خادىملارنى قانۇن بويىچە ئېنىقلاش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى (ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىلەر) ۋە ئۇنىڭ تارماقلىرى مەمۇرىي جازا قانۇنىدىكى مەمۇرىي جازانى يولغا قويغۇچى ئورگان ھەققىدىكى بەلگىلىمە بويىچە، ھازىرقى قانۇن ئىجرا قىلغۇچى تۈرلۈك مەمۇرىي ئاپپاراتلارنى چىڭ تۇتۇپ ئېنىقلاپ، قانۇندا بەلگىلەنگەن سالاھىيەتكە ئۇيغۇن كەلمەيدىغان قانۇن ئىجرا قىلغۇچى تەشكىلاتلارنى ئەھۋالنى پەرقلەندۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىشى كېرەك. ئومۇمەن مەمۇرىي ئورگانلاردىن مەمۇرىي جازانى ئىجكى قىسمىدا تەسىس قىلغان ئاپپارات نامىدىن بېرىدىغانلىرى بولسا، مەمۇرىي جازانى شۇ مەمۇرىي ئورگان نامىدىن بېرىدىغان قىلىپ ئۆزگەرتىش كېرەك؛ قائىدە ۋە باشقا قېلىپلاشقان ھۆججەتلەردە مەمۇرىي ئورگان بولمىغان تەشكىلاتلارغا مەمۇرىي جازا بېرىش ھوقۇقى بېرىلگەن بولسا، بىكار قىلىنىشى ياكى يەرلىك نىزامدا ھوقۇق بېرىلىشى كېرەك؛ قانۇن، نىزام ۋە قائىدىلەردە بەلگىلىمە چىقىرىلمىغان، مەمۇرىي ئورگان مەمۇرىي جازا بېرىشنى ئۆز ئالدىغا بەزى تەشكىلاتلارغا ھاۋالە قىلغان بولسا، مەمۇرىي جازا بېرىش ھوقۇقىنى قايتۇرۇۋېلىشى كېرەك؛ ھاۋالە قىلىش ھەقىقەتەن زۆرۈر بولسا، قانۇندا بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە يەرلىك نىزام ياكى قائىدىلەردە بەلگىلىمە چىقىرىلسا بولىدۇ. قانۇن ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي خادىملارنىڭ سالاھىيىتى، كىنىشكىسى ۋە فورمىسىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش كېرەك. قانۇن ئىجرا قىلغۇچى مەمۇرىي ئاپپاراتلار ۋە خادىملارنى ئېنىقلاش خىزمىتىنى پرىنسىپ جەھەتتە 1996-يىل 10 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن ئىلگىرى ئورۇنداپ بولۇش كېرەك؛ قائىدىلەردە بەزى تەشكىلاتلارغا مەمۇرىي جازا بېرىش ھوقۇقى بېرىلگەن ئەھۋالنى ئېنىقلاش 1997 - يىل 6 - ئاينىڭ 30 - كۈنىدىن ئىلگىرى ئورۇندىلىپ بولسا بولىدۇ.

4. نازارەتچىلىك خىزمىتىنى كۈچەيتىپ، قانۇن ئىجرا قىلىش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى (ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىلەر) مەمۇرىي جازا نازارەتچىلىك تۈزۈمىنى تۇرغۇزۇپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مەمۇرىي جازا خىزمىتىنى نازارەت قىلىش ۋە تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىپ، مەمۇرىي جازانى قانۇنغا خىلاپ ھالدا بېرىش قىلمىشىنى ۋاقتىدا تۈزىتىشى، مەمۇرىي قانۇن ئىجرا قىلىش ھەرىكىتىنىڭ قانۇنلۇق - تەرتىپلىك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىشى، مەمۇرىي قانۇن ئىجرا قىلىش خىزمىتىنى ئۈزلۈكسىز ياخشىلىشى، مەمۇرىي قانۇن ئىجرا قىلىش سەۋىيىسىنى ھەقىقىي ئۆستۈرۈشى كېرەك. مەمۇرىي جازا قانۇنىنى يولغا قويۇش پۇرسىتىدىن پايدىلىنىپ، قانۇن ئىجرا قىلغۇچى خادىملارغا قارىتا قانۇنچىلىق تەربىيىسى ۋە كەسپىي ئەخلاق تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ، ئۇلارنىڭ خىزمەت مەسئۇلىيەتچانلىقى ۋە قانۇن بويىچە ئىش كۆرۈش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈرۈش كېرەك. قانۇننى ئۈنۈملۈك، ديانەتلىك ئىجرا قىلغۇچىلار قوشۇنى قۇرۇشنى مەمۇرىي جازا قانۇنىنى يولغا قويۇش، مەمۇرىي ئىشلارنى قانۇن بويىچە يۈرگۈزۈش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈشتىكى ئاچقۇچلۇق خىزمەت سۈپىتىدە تۇتۇپ، چوقۇم ئۈنۈم ھاسىل قىلىش كېرەك. ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى (ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىلەر) ۋە ئالاقىدار تارماقلار ئادەم كۈچى، ماددىي كۈچ، مالىيە كۈچى قاتارلىق جەھەتلەردە تەدبىر قوللىنىپ، مەمۇرىي جازا قانۇنىنى يولغا قويۇشتىكى تۈرلۈك خىزمەتلەرنىڭ بالدۇرراق ئەمەلىيلىشىشى ۋە پۇختا قانات يايدۇرۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىشى لازىم.

ھەر دەرىجىلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتلىرى مەمۇرىي جازا قانۇنىنىڭ يولغا قويۇلۇشىنى نازارەتچىلىك خىزمىتىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى قىلىپ، ھۆكۈمەتنىڭ پائال سەپەرۋەر قىلىپ، ئومۇميۈزلۈك ئورۇنلاشتۇرۇپ، مەمۇرىي جازا قانۇنىنى ئۆگىنىش، تەشۋىق قىلىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش خىزمىتىنى چىڭ تۇتۇپ ياخشى ئىشلىشىگە ھەيدەكچىلىك قىلىشى؛ نازارەتچىلىك ۋە تەكشۈرۈشنى كۈچەيتىپ، يولغا قويۇش خىزمىتىدە دۇچ كەلگەن قىيىنچىلىق ۋە مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ماسلاشتۇرۇپ ھەل قىلىپ، مەمۇرىي جازا قانۇنىنىڭ ئاپتونوم رايونىمىزدا ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشىدا يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا يېڭى ۋەزىيەت يارىتىشى لازىم.

بورتالا ئوبلاستىدىكى يەر باشقۇرۇش تارماقلىرى يەرنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى

يەر ۋە تەرەققىيات

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرسۇن ئىمىن**، ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **غېنى ھاجىيوپ** خەۋەر قىلىدۇ: بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدىكى يەر باشقۇرۇش تارماقلىرى «بىر سۇك يەرنىمۇ قەدىرلەش ۋە ئۈنۈمىدىن پايدىلىنىش، تېرىلغۇ يەرلەرنى ھەقىقىي تۈردە قوغداش»تىن ئىبارەت دۆلەتنىڭ تۈپ سىياسىتىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، يەرنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشتا كۆرۈنەرلىك نەتىجىگە ئېرىشتى.

بۇ ئوبلاستتىكى ھەر دەرىجىلىك يەر باشقۇرۇش تارماقلىرى «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ يەر باشقۇرۇش قانۇنى» ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلغان ئون يىلدىن بۇيان، قانۇن بويىچە يەر باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ئاپتونوم ئوبلاستنىڭ يەر باشقۇرۇش ئىشلىرىدا يېڭى ۋەزىيەت ياراتتى. ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش بىلەن تېرىلغۇ يەرلەرنى قوغداشنىڭ مۇناسىۋىتىنى توغرا بىر تەرەپ قىلىپ، دۆلەتنىڭ تۈپ يەر سىياسىتىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇردى. ئاپتونوم ئوبلاستنىڭ يەر بايلىقى ۋە نوپۇسنىڭ ئېشىش ئەھۋالىغا ئاساسەن، يېزا ئىگىلىكى ۋە تۈرلۈك غەيرىي يېزا ئىگىلىكىگە ئىشلىتىلىدىغان يەرلەرنى مۇۋاپىق تەڭشەپ، ئاساسلىق دېھقانچىلىق ئېتىزلىرىنى قوغداش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىدى. 1986 - يىلدىن بۇيان يېڭىدىن كېڭەيتىلگەن تېرىلغۇ يەر كۆلىمىنى 120 مىڭ موغا يەتكۈزۈپ، يېزا ئىگىلىك تەرەققىياتىنىڭ زاپاس كۈچىنى ئاشۇردى. 610 مىڭ مو يۇقىرى ھوسۇللۇق، مۇقىم مەھسۇلاتلىق ئېتىزنى ئۈنۈملۈك قوغدىدى. يەر ئىشلىتىش تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى ئاكتىپ ئىلگىرى سۈرۈپ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئۈچۈن تىرىشىپ مۇلازىملىق قىلدى. 1993 - يىلدىن باشلاپ يەرلەرنى ھەقلىق ئىشلىتىشنى يولغا قويۇپ، كۆلىمى 6059 مو كېلىدىغان 198 پارچە يەرنىڭ ھەقلىق ئىشلىتىش رەسمىيىتىنى بېجىردى.

بۇ ئوبلاستتىكى ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمەتلىرى «يەر باشقۇرۇش قانۇنى» ۋە مەركىزىي كومىتېت، گوۋۇيۈەن ھەمدە ئاپتونوم رايوننىڭ يەر باشقۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى يوليورۇقلىرىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ، يەر باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرى قۇرۇلۇشىنى ئۈزلۈكسىز مۇكەممەللەشتۈردى. ھازىرغا قەدەر ھەر دەرىجىلىك يەر باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرىدىن 28 نى تەسىس قىلىپ، 118 نەپەر يەر باشقۇرۇش خادىمىنى سەپلىدى. بۇ ئوبلاست يەنە يەر باشقۇرۇش خىزمىتىدىكى ئۇل كەسپلەرنى ئومۇميۈزلۈك كۈچەيتىپ، يەر بايلىقىنى ئىنچىكە تەكشۈرۈش خىزمىتىنى يۇقىرى ئۆلچەمدە ئورۇندىدى. يەر باشقۇرۇش تارماقلىرى شەھەر - بازارلاردىكى يەرلەرنىڭ دەرىجىسىنى بېكىتىش، يېزىلاردىكى يەرلەرنى دەسلەپكى قەدەمدە تىزىملاپ كىنىشكا تارقىتىش، يەر تەشۋىقات - تەربىيىسى، يەرلەرنى ئۇنىۋېرسال پىلانلاش قاتارلىق خىزمەتلەردە بۆسۈش خاراكتېرلىك ئىلگىرىلەشلەرنى قولغا كەلتۈرۈپ، ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ ماكرولۇق تەدبىر بەلگىلىشىنى 1 - قول ماتېرىيال بىلەن تەمىن ئەتتى.

قىزىلسۇ ئوبلاستى پارتىيە ئەزالىرىنى ئېلېكترونلۇق ئوقۇتۇش ۋاستىسىدىن پايدىلىنىپ تەربىيىلەپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** خەۋەر قىلىدۇ: ئىلگىرى پارتىيە ئەزالىرىنى ئادەتتىكى ئۇسۇل بويىچە تەربىيىلەشنى ئاساس قىلىپ كەلگەن قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى ھازىر ئېلېكترونلۇق ئوقۇتۇش ۋاستىسىدىن پايدىلىنىپ تەربىيىلەشنى يولغا قويۇپ، ياخشى ئۈنۈمگە ئېرىشتى.

بۇ ئوبلاستتىكى ھەر دەرىجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرى يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ئىشلەپچىقىرىشنىڭ 1 - سېپىدىكى پارتىيە ئەزالىرىنى ئېلېكترونلۇق ئوقۇتۇش ۋاستىلىرىدىن پايدىلىنىپ تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بېرىپ، ئېلېكترونلۇق ئوقۇتۇش ئۈسكۈنىلىرىنى سېتىۋالدى. ھازىر ئوبلاست بويىچە 37 يېزا - بازار ۋە زاۋۇت - كانلارنىڭ كۆپ قىسمىدا ۋە بىر قىسىم مەھەللىلەردە پارتىيە ئەزالىرىنى ئېلېكترونلۇق ئوقۇتۇش ۋاستىسىدىن پايدىلىنىپ تەربىيىلەش شارائىتى ھازىرلاندى. بۇنىڭغا ئاساسەن ئوبلاستلىق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ ئېلېكترونلۇق ۋاستىدىن پايدىلىنىپ تەربىيىلەش مەركىزى يېقىندا بىر تۈركۈم ئۇيغۇر، خەنزۇ تىللىرىدىكى پارتىيە ئەزالىرىنى تەربىيىلەش سىنئالغۇ فىلىملىرىنى كىرگۈزۈپ، ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتلىرىنى يېڭى دەۋردىكى پارتىيە قۇرۇلۇشىغا دائىر ئوقۇتۇش ماتېرىيالى بىلەن تەمىنلىدى.

بۇنىڭ بىلەن يېزا - بازار، زاۋۇت - كارخانىلار پارتىيە ئەزالىرىنى پارتىيە قۇرۇلۇشىغا دائىر سىنئالغۇ فىلىملىرىنى كۆرۈش ۋە ئۇنى ئۆزىنىڭ ئىدىيە ۋە ھەرىكىتىگە سېلىشتۇرۇپ مۇزاكىرە قىلىشقا تەشكىللەپ، پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ ئىدىيىۋى قۇرۇلۇشى ۋە تەشكىلىي قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتتى. پارتىيە قۇرۇلغانلىقىنىڭ 75 يىللىقىنى خاتىرىلەش ھارپىسىدا ئوبلاستلىق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى ئېلېكترونلۇق ۋاستىلەردىن پايدىلىنىپ ئوقۇتۇش مەركىزى بىلەن قىزىلسۇ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى بىرلىكتە لېنتىغا ئېلىپ ئىشلىگەن فىلىم «زامانىمىزنىڭ ئاۋانگارتلىرى»نى ئۇدا كۆرسەتتى. بۇ خىل تەربىيىلەش ئۇسۇلى ئىشلەپچىقىرىشنىڭ 1 - سېپىدىكى پارتىيە ئەزالىرى ۋە ئاممىنىڭ ئالقىشىغا ئېرىشتى.

تالىپ ھاجى ئەھمىيەتلىك ئىشلارغا يۈرەكلىك پۇل خەجلەپ، خەلق ئاممىسىنىڭ ھۆرمىتىگە ئېرىشتى

ئاق كۆڭۈل كىشىلەر يېنىمىزدا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن ئوبۇل** خەۋەر قىلىدۇ: پارتىيىنىڭ خەلقنى بېيىتىش سىياسىتىنىڭ ئىلھامىدا، ھالال مېھنىتى ئارقىلىق بېيىغان ئاتۇش شەھىرىگە قاراشلىق ئازاق يېزىسىنىڭ يۇقىرى ئىشتاچى كەنتىدىكى يەككە تىجارەتچى تالىپ ھاجى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان، يۇرتىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش شارائىتىنى ياخشىلاپ، يېزا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش؛ يۇرتىنى ۋە يۇرت خەلقىنى نامراتلىقتىن قۇتۇلدۇرۇپ، بېيىش يولىغا يېتەكلەش؛ جامائەت ئەسلىھەلىرىنى بىنا قىلىپ، يۇرتىنىڭ قىياپىتىنى ياخشىلاش؛ مىللەتنىڭ مائارىپ ئىشلىرىنى راۋاجلاندۇرۇپ، خەلقنىڭ مەدەنىيەت ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش قاتارلىق ئەھمىيەتلىك ئىشلار ئۈچۈن يۈرەكلىك پۇل خەجلەپ، خەلق ئاممىسىنىڭ يۈكسەك ھۆرمىتىگە ئېرىشتى.

يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، تالىپ ھاجى يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشنى چىڭ تۇتۇش بىلەن بىر چاغدا، ئاكا - ئۇكىلىرىنى يېتەكلەپ رايون ئاتلاپ، دۆلەت ھالقىپ قانۇنلۇق سودا ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللاندى. ئاكا - ئۇكىلار بىر ياقىدىن باش، بىر يەڭدىن قول چىقىرىپ، ئۆزئارا ئىشىنىپ، ئادىل، سەممىي ئىش قىلدى. ھەربىرى ھەرقايسى شەھەر، ھەرقايسى دۆلەتلەردە تۇرۇپ ئۇچۇر ئىگىلەپ، مال يەتكۈزۈپ، مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرى ۋە ئوتتۇرا ئاسىيا، شەرقىي ياۋروپا دۆلەتلىرىدە تىجارەت

يۈەن پۇلنى يۇرتى ۋە يۇرت خەلقى ئۈچۈن سەرپ قىلدى. يېقىنقى ئىككى، ئۈچ يىلدىن بېرى ياردەمنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى يۇرتىنىڭ، يۇرتداشلىرىنىڭ نامراتلىقتىن قۇتۇلۇش قەدىمىنى تېزلىتىشكە قاراتتى. 1995 - يىلى بىر مىليون يۈەندىن كۆپرەك پۇل چىقىرىپ، يۇقىرى ئىشتاچى كەنتىنىڭ 9.3 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى يولىغا كۆۋرۈك سېلىپ، قارىماي ياتقۇزۇپ بەردى ۋە بىر قۇدۇق قازدۇرۇپ بەردى. يېزىنىڭ قېرىلار ساناتورىيىسىگە 10 مىڭ يۈەن ياردەم قىلغاندىن سىرت، يەنە قىيىنچىلىقى بار ئائىلە، بەشتە كاپالەتلەندۈرۈلىدىغان ئائىلە ۋە «ئۈچ پېشقەدەم»لەرگە ئاشلىق، كۆمۈر، كىيىم - كېچەك ياردەم قىلدى. بۇ يىل كىرگەندىن بېرى 12 كىلومېتىر ئۇزۇنلۇقتىكى مۇساپىگە ستولبا بېكىتىپ، توك سىمى تارتىپ ۋە ترانسفورماتور ئورنىتىپ، كەنتتىكى 530 ئائىلىنىڭ توك ئىشلىتىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىپ بەردى؛ ئۇ يەنە يېڭىدىن 200 مىڭ يۈەن مەبلەغ چىقىرىپ، كەنتنىڭ ئىچىملىك سۈيىنى ياخشىلاش قۇرۇلۇشىغا ياردەم قىلغاندىن باشقا كەنتتىكى 460 ئائىلە ۋە قوشنا كەنتتىكى 70 ئائىلە دېھقاننىڭ بىر نەچچە يىلدىن بېرى تاپشۇرالماي يىغىلىپ قالغان 70 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك سۇ ھەققىنى تۆلىۋەتتى. بۇ يىل 3 - ئايدا ئاتۇش شەھىرىنىڭ بىر قىسىم جايلىرىدا يەر تەۋرەش ئاپىتى يۈز

قاغىلىق ناھىيىسى يىمەك - ئىچمەكلەرنىڭ تازىلىقىغا بولغان باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى

ئۆز مۇخبىرىمىز **جۈرئەت نىزامىدىن** خەۋەر قىلىدۇ: قاغىلىق ناھىيىلىك سەھىيە ئىدارىسى يىمەك - ئىچمەكلەرنىڭ تازىلىقىغا بولغان باشقۇرۇش ۋە نازارەت قىلىشنى كۈچەيتىپ، خەلقنىڭ ساغلاملىقىنى ئاشۇردى.

بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان قاغىلىق ناھىيىلىك سەھىيە ئىدارىسى ناھىيە بازىرى ۋە ھەرقايسى يېزا - بازارلاردىكى يىمەك - ئىچمەكلەر تىجارىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان 1818 ئورۇن ۋە شەخسنى ئومۇميۈزلۈك بىر قېتىم تەكشۈرۈپ، يىمەك - ئىچمەكلەر تازىلىقىدا لاياقەتلىك بولغان ئورۇنلارنى تەقدىرلىدى. تازىلىقى ناچار بىر قىسىم ئورۇنلارنى تىجارەتتىن توختىتىپ تەرتىپكە سالدى. رادىئو - تېلېۋىزىيە، قارا تاختا گېزىتى، تەشۋىقات ماشىنىسى قاتارلىق ھەر خىل تەشۋىقات ۋاستىلىرىدىن پايدىلىنىپ «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ يىمەك - ئىچمەك تازىلىقىنى باشقۇرۇش قانۇنى»نى كەڭ تۈردە تەشۋىق قىلدى.

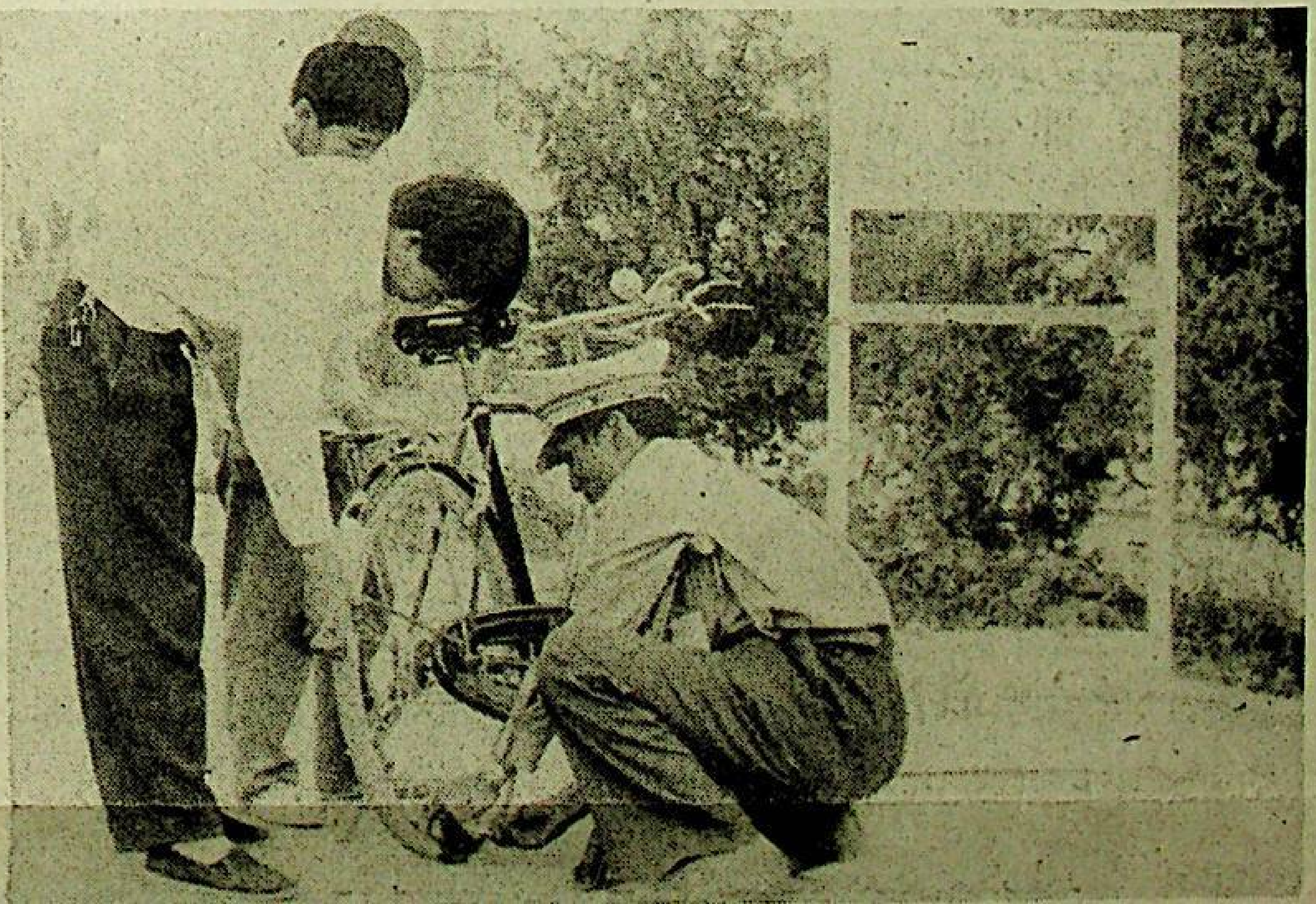

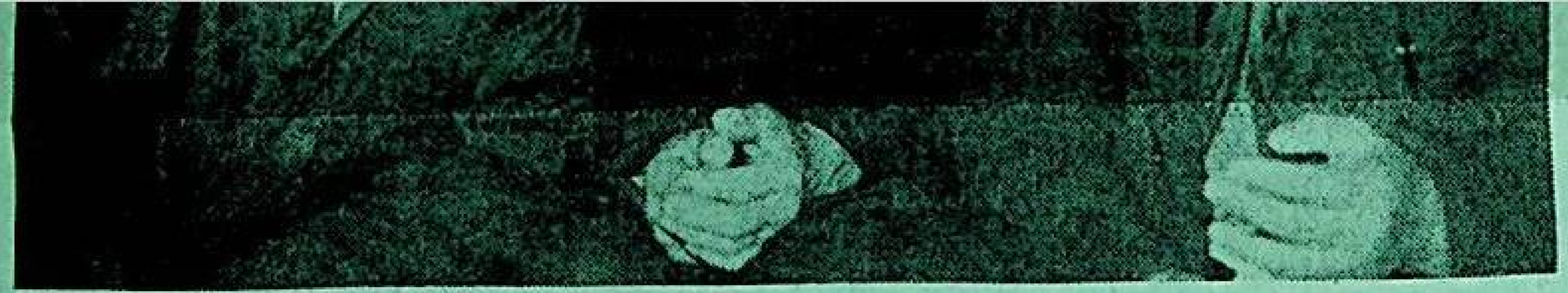

قىزىلسۇ ئوبلاستلىق پارتكوم بىرلىك سەپ بۆلۈمى، ئوبلاستلىق دىنىي ئىشلار ئىدارىسى قاتارلىق ئورۇنلار مەركىزىنىڭ مۇھىم يوليورۇقىنى ئەستايىدىل ئۆزلەشتۈرۈپ، دىنىي زاتلارنى پاتىرىئوتلۇق، دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرى ۋە دىنىي پائالىيەتلەرنى قانۇن بويىچە باشقۇرۇشنى كۈچەيتتى. دىنىي زاتلارنى مەركەزنىڭ ئالاقىدار يوليورۇقلىرىنى ئۆگىنىش ۋە مۇزاكىرە قىلىشقا تەشكىللەپ، ئۇلارنىڭ قانۇن - تۈزۈمگە رىئايە قىلىش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈردى.

سۈرەتتە: دىنىي زاتلار ئۆگىنىشتە.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ئابدۇشۈكۈر قاۋۇل** خەۋىرى ۋە فوتوسى

تۇرۇپ ئۇچۇر ئىگىلەپ، مال يەتكۈزۈپ، مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرى ۋە ئوتتۇرا ئاسىيا، شەرقىي ياۋروپا دۆلەتلىرىدە تىجارەت قىلدى. نەتىجىدە، ئۇلار ئون يىلدىن ئارتۇق تىرىشىش ئارقىلىق 10 مىليون يۈەندىن ئارتۇق خەلق پۇلىغا خوجايىن بولدى.

تالىپ ھاجى بېيىغاندا يۇرتىنى، يۇرتداشلىرىنى ئېسىدىن چىقىرىپ قويمىدى. بىر نەچچە يىلدىن بۇيان 1 مىليون 800 مىڭ

70 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك سۇ ھەققىنى تۆلىۋەتتى. بۇ يىل 3 - ئايدا ئاتۇش شەھىرىنىڭ بىر قىسىم جايلىرىدا يەر تەۋرەش ئاپىتى يۈز بەرگەندىن كېيىن، تالىپ ھاجى ئاپەتكە ئۇچرىغان خەلققە 50 مىڭ يۈەن ئىئانە قىلدى، 5 - ئاينىڭ 19 - كۈنى مېيىپلەرگەياردەم بېرىش پائالىيىتى كۈنىدە مېيىپلەرگە 13 مىڭ 800 يۈەن قىممىتىدىكى 20 دانە مېيىپلەر ھارۋىسى سوۋغات قىلدى.

توقسۇ ناھىيىلىك ج خ قاتناش ساقچى چوڭ ئەترىتى جىنمەن قاتناش ساقچىلىرىدىن ئۆگىنىش داۋامىدا ئون دانە خەلق ئۈچۈن مۇلازىمەتلىق قىلىپ، ئاممىغا قولايلىق يارىتىش ساندۇقىنى ياساتىپ، ناھىيىدىكى ئاساسلىق كوچا ئېغىزلىرىغا قويىدى. ئۇلار ياخشى خەلق ساقچىسى ئوبرازىنى يارىتىپ، ھەر مىللەت ئاممىسىنىڭ ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى.

سۈرەتتە: ۋەزىپە ئىجرا قىلىۋاتقان قاتناش ساقچىلىرى يولدىن ئۆتكەن ئاما ئۈچۈن مۇلازىمەتلىق قىلماقتا.

رەن جىن فوتوسى

باينغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىدا ئاممىۋى مەدەنىيەت ئىشلىرى تېز تەرەققىي قىلماقتا

ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان مۇخبىرىمىز **ئۆمەرجان مۇھەممەت** خەۋەر قىلىدۇ: باينغولىن ئوبلاستلىق پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى ۋە مەدەنىيەت ئىدارىسى شەھەر، يېزىلاردىكى ئاممىنىڭ مەنىۋى تۇرمۇشى ئېھتىياجىنى كۆزدە تۇتۇپ، شەھەر، بازارلاردا ئاممىۋى مەدەنىيەت سورۇنلىرىنى تولۇقلاش، يېڭىدىن قۇرۇش ۋە ئۇنى ياخشى يولغا قويۇش خىزمىتىگە بولغان يېتەكچىلىكنى كۈچەيتتى. نەتىجىدە بىر نەچچە يىل ئىچىدىلا ئوبلاست بويىچە مەدەنىيەت تورلىرى شەكىللىنىپ، ئاممىنىڭ مەدەنىيەت تۇرمۇشى كۆرۈنەرلىك جانلاندى، ھازىر ئوبلاست بويىچە يېزا مەدەنىيەت پونكىتى 74 كە، كەنت مەدەنىيەت ئۆيى 293 كە، مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش نۇقتىسى 45 كە يەتتى.

ئوبلاستلىق مەدەنىيەت ئىدارىسى رەھبەرلىك بەنزىسىنىڭ ئىستىل، ئىدىيە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش بىلەن بىللە، كادىر، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى تەشكىللەپ، مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى پائالىيىتىگە ئاكتىپ قاتناشتۇردى. بۇلتۇر 3 - ئايدا ئۆز تەۋەلىكىدىكى ئورۇنلار بىلەن «مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى مەسئۇلىيەتنامىسى» ئىمزالاپ، ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، خىزمەت ۋەزىپىسىنى ھەر بىر ئادەمگىچە ئەمەلىيلەشتۈردى. خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ، ناھىيە (شەھەر)لەردىكى 76 مەدەنىيەت يۇرتى، مەدەنىيەت پونكىتى ۋە مەدەنىيەت ئۆيى، مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرىنى قوغداش ئورنى قاتارلىقلارنىڭ خىزمىتىنى تەكشۈرۈشكە ئەۋەتىپ، كۆرۈلگەن مەسىلىلەرنى ۋاقتىدا ھەل قىلدى. ھەرقايسى ناھىيە (شەھەر)لەرمۇ يېزا - بازارلار مەبلەغ توپلاش بىلەن دۆلەت مەبلەغ توپلاشنى بىرلەشتۈرۈپ، كۆپ خىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللىنىش ئارقىلىق ئۆزىنى ئۆزى تەمىنلەپ، مەدەنىيەت ئىشلىرىنى تولۇقلاش، مەجبۇرىي ئەمگەك، قوشۇمچە كىرىم بىلەن مەدەنىيەت ئىشلىرىنى جانلاندۇرۇش قاتارلىق كۆپ خىل چارە - تەدبىرلەر ئارقىلىق ئاممىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلەتتى. بۇنىڭ بىلەن ھازىرغىچە ناھىيە (شەھەر)لەردىكى مەدەنىيەت يۇرتلىرىنىڭ 95 پىرسەنتى يېڭى بىنالارغا كۆچۈرۈلۈپ، مەدەنىيەت پونكىتى، مەدەنىيەت ئۆيلىرى «خادىم، راسخوت، پائالىيەت ۋە سورۇن»نى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئىشقا ئاشۇرۇلدى.

بۇنىڭدىن باشقا يەنە مىللەتلەرنىڭ قەدىمكى ئۇسسۇل سەنئىتىنى توپلاش، رەتلەش ۋە تەزكىرە يېزىش ئىشلىرىمۇ تېز راۋاجلاندى. موڭغۇل خەلق ئەنئەنىۋى ئۇسسۇلىدىن ئون نەچچىسى، ئۇيغۇر مىللىي ئۇسسۇلىدىن يەتتىسىنىڭ ھەرىكەتلىرى لېنتىغا ئېلىندى ۋە ئۇسسۇل ھەرىكىتىگە چۈشەنچە بېرىلىپ، رەتلەپ چىقىلدى. موڭغۇل، ئۇيغۇر، خۇيزۇ خەلق ناخشىلىرى رەتلىنىپ، ئىككى توپلام نەشر قىلىندى. بۇلتۇر ئوبلاست بويىچە ئۇيۇشتۇرۇلغان «كىرورەن مەدەنىيەت يادىكارلىقلىرى» كۆرگەزمىسى ئىچكىرىدىكى بەش ئۆلكىنىڭ 20 نەچچە شەھىرىدە كۆرگەزمە قىلىندى.

ئوبلاستلىق سەنئەت ئۆمىكى ئاپتونوم رايوننىڭ ئىچى، سىرتىدا 312 مەيدان ئويۇن قويغاندىن باشقا، ئوبلاستلىق رادىئو - تېلېۋىزىيە ئىدارىسى بىلەن بىرلىشىپ، چوڭ تىپتىكى بەدىئىي فىلىم «ئانا يۇرت مېلودىيىسى»نى ئىشلەپ چىقتى، «مۇڭلانغان بۇلاق» ناملىق كىنونىڭ ئىشلىنىشىگە قاتناشتى. «ھەممە خەلق تەنتەنە قىلىش» ناملىق ئۇسسۇلنى ئىجاد قىلىپ ۋە ئويناپ، ئاپتونوم رايون قۇرۇلغانلىقىنىڭ 40 يىللىق مەرىكىسىگە سوۋغات قىلدى.

لوپ ناھىيىسى «ئۈچ پېشقەدەم»لەرنىڭ تۇرمۇشىنى ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ ئۈنۈملۈك يولىنى تاپتى

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **تۇرغۇن تاشتۆمۈر** خەۋەر قىلىدۇ: پېشقەدەم ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى، پېشقەدەم پارتىيە ئەزالىرى، پېشقەدەم ئەمگەك نەمۇنىچىلىرىنى ئاخىرقى ئۆمرىنى خاتىرجەم ئۆتكۈزۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلىش ئۈچۈن، لوپ ناھىيىسى «ياشانغانلارنى بېقىش ئورمىنى» بىنا قىلىش ئارقىلىق «ئۈچ پېشقەدەم»لەرنىڭ تۇرمۇشىنى ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ ئۈنۈملۈك يولىنى تاپتى.

بۇ ناھىيىدە «ئۈچ پېشقەدەم»لەردىن 901 كىشى بولۇپ، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان، ناھىيىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمىتى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ ئاساسىي قاتلام تەشكىلاتلىرى خىزمىتىگە بىرلەشتۈرۈپ، «ئۈچ پېشقەدەم»لەر خىزمىتىنى مۇھىم ئىشلار قاتارىغا كىرگۈزۈپ چىڭ تۇتتى. ناھىيىلىك پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى مەخسۇس كۈچ تەشكىللەپ، يېزىلاردىكى پېشقەدەم ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى، پارتىيە ئەزالىرى، پېشقەدەم ئەمگەك نەمۇنىچىلىرىنى تىزىملاپ ئارخىپ تۇرغۇزۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش بىلەن بىللە، ئۇلارنىڭ تۇرمۇشىنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇش توغرىسىدا مۇناسىپ بەلگىلىمە تۈزۈپ تارقاتتى. ھەرقايسى يېزا - بازارلىق پارتكوملارمۇ ئىجرا قىلىش تەدبىرلىرىنى تۈزۈپ، «ئۈچ پېشقەدەم»لەرنىڭ مەجبۇرىي ئەمگەك ۋەزىپىسىنى كەچۈرۈم قىلىش، بىر مودىن ئىككى موغا قەدەر تەمىنات يېرى ھەل قىلىپ بېرىش، خىزمەت ۋەزىپىسى ۋە ستاژىغا قاراپ، 150 يۈەندىن 400 يۈەنگە قەدەر تۇرمۇش ياردەم پۇلى بېرىش قاتارلىق ئۇسۇللارنى قوللىنىپ، ئۇلارنى ئاخىرقى ئۆمرىنى خاتىرجەم ئۆتكۈزۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى. كەنتلەرنىڭ كوللېكتىپ مالىيىسىدىن 560 مىڭ يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ چىقىرىپ، 566 كىشىنى ياشانغاندا بېقىلىش سۇغۇرتىسىغا قاتناشتۇرۇپ، ئۇلارنى تۇرمۇش ياردەم پۇلىدىن بەھرىمەن قىلدى. بىراق يەنە بىر قىسىم كەنتلەر كوللېكتىپ ئىقتىسادىنىڭ ئاجىزلىقى تۈپەيلىدىن كوللېكتىپ مالىيىسىدىن مەبلەغ چىقىرالماي، «ئۈچ پېشقەدەم»لەرنى ياشانغاندا بېقىلىش سۇغۇرتىسىغا قاتناشتۇرالمىدى. بۇنىڭغا ئاساسەن، ناھىيىلىك پارتكوم يىللاردىن بۇيانقى تەجرىبە - ساۋاقلارنى يەكۈنلىگەن ئاساستا، «ئۈچ پېشقەدەم»لەرنىڭ تۇرمۇشىنى ئۇزاق مۇددەت ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇشنىڭ يوللىرى ئۈستىدە ئەتراپلىق ئىزدىنىپ، «پېشقەدەملەرنى بېقىش ئورمىنى» بىنا قىلىشتىن ئىبارەت ئۈنۈملۈك يولنى تاللىدى ھەمدە بۇ يىلدىن باشلاپ ئۈچ يىل ئىچىدە كەنتلەرنى بىرلىك قىلغان ھالدا 45 مىڭ تۈپ ياڭاق كۆچىتى تىكىپ، ئۇنى «ياشانغانلارنى بېقىش ئورمىنى» قىلىپ، كوللېكتىپ نامىدا بىر تۇتاش باشقۇرۇش، بىر تۇتاش پايدىلىنىشنى بەلگىلىدى. بۇ يىل ناھىيە بويىچە 15 مىڭ تۈپ ياڭاق كۆچىتى تىكىلدى.

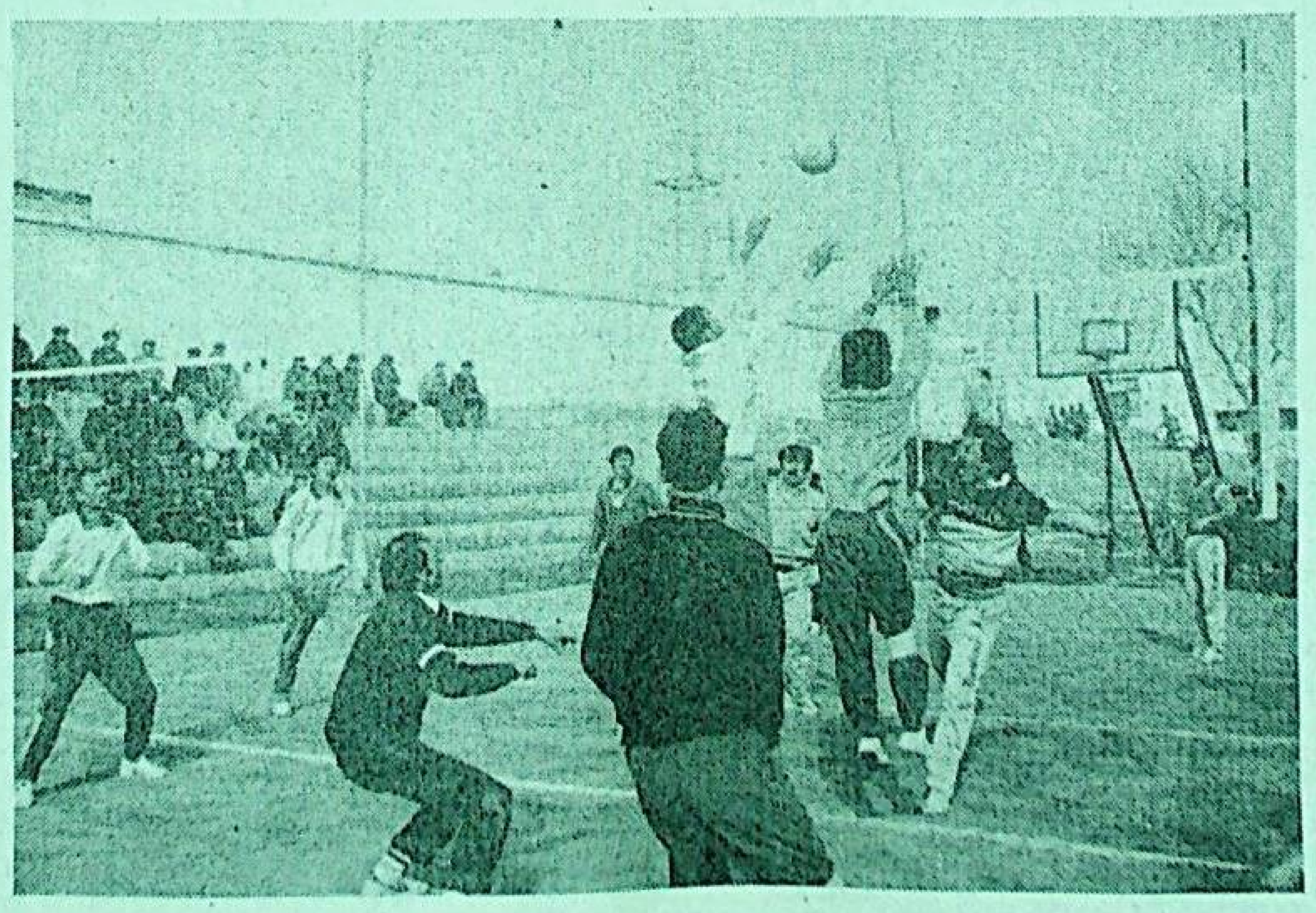

مەملىكەت بويىچە ئاممىۋى تەنتەربىيە خىزمىتىدىكى ئىلغار ناھىيە يەكەن ناھىيىسى بۇ يىل كىرگەندىن بۇيان دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ تەن ساغلاملىقىنى يەنىمۇ يۇقىرى كۆتۈرۈش ئۈچۈن تۈرلۈك تەنتەربىيە مۇسابىقىلىرىنى قانات يايدۇردى.

سۈرەتتە: ۋاسكېتبول مۇسابىقىسىدىن كۆرۈنۈش.

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز **نۇردۇن ئابدۇسەمەت** فوتوسى

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى ھۆكۈمىتىنىڭ باياناتى

1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 29 - كۈنى

1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 29 - كۈنى جۇڭگو بىر قېتىم مۇۋەپپەقىيەتلىك يادرو سىنىقى ئېلىپ باردى. جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى ھۆكۈمىتى شۇنى داغدۇغىلىق جاكارلايدۇكى، جۇڭگو 1996 - يىل 7 - ئاينىڭ 30 - كۈنىدىن باشلاپ يادرو سىنىقىنى ۋاقىتنچە توختىتىدۇ. جۇڭگونىڭ بۇ مۇھىم قارارنى چىقارغانلىقى ھەم يادرو قورالى يوق دۆلەتلەرنىڭ تەلىپىگە ئاۋاز قوشقانلىق، ھەم يادرو ھەربىي تەييارلىقلارنى قىسقارتىشنى ئىلگىرى سۈرۈشتە قوللانغان بىر تۈرلۈك ئەمەلىي ھەرىكەت.

جۇڭگو 1964 - يىل 10 - ئاينىڭ 16 - كۈنى تۇنجى قېتىم يادرو سىنىقى ئېلىپ بارغاندىن بۇيان، 30 نەچچە يىل تىرىشچانلىق كۆرسىتىش ئارقىلىق مۇستەھكەم، ئۈنۈملۈك يادرو قوغدىنىش كۈچىگە ئىگە بولۇپ قالدى. ئىشچىلار، پەن - تېخنىكا خادىملىرى، جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىنىڭ كوماندىر - جەڭچىلىرى ۋە دۆلەت مۇداپىئە قۇرۇلۇشى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان خادىملار ئىنتايىن جاپالىق شارائىتتا ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرۈش، جاسارەت بىلەن تىرىشىپ ئىشلەش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، قۇربان بېرىشتىن قورقماي، جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىپ، ئېلىمىزنىڭ يادرو قورالىنى تەتقىق قىلىش ۋە راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن ئۆچمەس تارىخىي تۆھپە قوشۇپ، جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ جاسارىتىنى ئۇرغۇتتى، جۇڭگونىڭ تىنچلىقنى قوغداش كۈچىنى كۈچەيتتى. جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى ئۇلاردىن سەمىمىي ھال سورايدۇ، ئۇلارغا ئالىي ئېھتىرام بىلدۈرىدۇ!

جۇڭگو مۇستەقىل - ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولغان تىنچ دىپلوماتىيە سىياسىتىنى يۈرگۈزۈشتە چىڭ تۇرۇپ، يادرو قوراللىرىنى ئومۇميۈزلۈك چەكلەش ۋە ئۈزۈل - كېسىل كۆيدۈرۈۋېتىشنى ئىزچىل تەشەببۇس قىلىپ كەلدى. جۇڭگو يادرو قوراللىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى ئالاھىدە تارىخىي شارائىتتا ئىلاجسىزلىقتىن قارار قىلغان. يېقىنقى زاماندىكى 100 يىلدىن كۆپرەك ۋاقىت ئىچىدە جۇڭخۇا مىللەتلىرى ئۇرغۇن جەۋرى - جاپانى باشتىن كەچۈردى. چەت ئەللەرنىڭ تاجاۋۇزى ۋە دەپسەندە قىلىشىغا ئۇچرىدى، ئۇرۇش ئازابىنى يەتكۈچە تارتتى. يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن ئۇرۇش تەھدىتىگە جۈملىدىن يادرو قوراللىرىنىڭ تەھدىتىگە ئۇچرىدى. جۇڭگو مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش، تەرەققىي قىلىش ئۈچۈن يادرو قوراللىرىنى راۋاجلاندۇرۇش يولىنى تاللىۋېلىشقا مەجبۇر بولدى. بىز يادرو قوراللىرىنى باشقىلارغا تەھدىت سېلىش ئۈچۈن ئەمەس، مۇداپىئەلىنىشنى كۆزدە تۇتۇپ، ئۆزىمىزنى قوغداش، دۆلەتنىڭ مۇستەقىللىكى، ئىگىلىك ھوقۇقى ۋە زېمىن پۈتۈنلۈكىنى قوغداش، خەلقنىڭ تىنچ، خاتىرجەم تۇرمۇشىنى قوغداش ئۈچۈن تەتقىق قىلدۇق ۋە راۋاجلاندۇردۇق. جۇڭگونىڭ يادرو قورالىنى راۋاجلاندۇرۇشى دۇنيانىڭ تىنچلىقىنى قوغداش، يادرو پوپوزىسى ۋە يادرو تەھدىتىنى بۇزۇپ تاشلاش، يادرو ئۇرۇشىدىن ساقلىنىش، ئاخىرىدا يادرو قوراللىرىنى يوقىتىشنى مەقسەت قىلىدۇ.

جۇڭگو يادرو قورالىغا ئىگە بولغان تۇنجى كۈنىدىن باشلاپ ھەرقانداق ۋاقىتتا، ھەرقانداق ئەھۋالدا يادرو قورالىنى ئالدى بىلەن ئىشلەتمەيدىغانلىقىنى داغدۇغىلىق جاكارلىغان. جۇڭگو يەنە يادرو قورالى يوق دۆلەت ۋە رايونغا يادرو قورالى ئىشلەتمەيدىغانلىقى ۋە يادرو قورالى ئارقىلىق تەھدىت سالمايدىغانلىقى توغرىسىدىمۇ شەرتسىز ۋەدە بەرگەن. جۇڭگو دۇنيادىكى مۇشۇنداق ۋەدە بەرگەن ۋە ئۇنىڭغا ئەمەل قىلغان بىردىنبىر يادرو قورالىغا ئىگە دۆلەت. جۇڭگو ئۆز تەۋەلىكىدىن باشقا جايلارغا ئەزەلدىن يادرو قورالى ئورۇنلاشتۇرغان ئەمەس، شۇنداقلا باشقا دۆلەتلەرگە يادرو قورالى ئىشلەتكەن ياكى يادرو قورالى ئارقىلىق تەھدىت سالغانمۇ ئەمەس.

جۇڭگو تىنچلىقپەرۋەر دۆلەت، دۇنيانىڭ تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداشتىكى مۇھىم كۈچ. جۇڭگو يادرو ھەربىي تەييارلىقلىرىنى ئۈزۈل - كېسىل قىسقارتىش نىشانىغا يېتىشتە يادرو قورالى سىنىقىنى ئومۇميۈزلۈك چەكلەشنى ياقلايدۇ. جۇڭگو جەنۋە يادرو سىنىقىنى ئومۇميۈزلۈك چەكلەش شەرتنامىسى سۆھبىتىگە ئاكتىپ قاتنىشىپ، بۇ يىل ئىچىدە بىر دەك كېڭىشىش ئارقىلىق ئادىل، مۇۋاپىق، تەكشۈرۈشكە بولىدىغان، ئومۇميۈزلۈك قاتناشقان ۋە مەڭگۈ كۈچكە ئىگە بولغان شەرتنامە تۈزۈشكە تىرىشىدۇ. جۇڭگو خەلقئارا جەمئىيەتنىڭ باشقا ئەزالىرى بىلەن بىرلىكتە مۇشۇ جەھەتتە داۋاملىق تىرىشچانلىق كۆرسىتىشنى خالايدۇ.

يادرو سىنىقىنى توختىتىش يادرو ھەربىي تەييارلىقلىرىنى قىسقارتىشنىڭ مۇھىم بىر باسقۇچى. جۇڭگو ھۆكۈمىتى ئىنسانىيەتكە تەھدىت بولۇۋاتقان يادرو ئۇرۇشى خەۋپىنى مەڭگۈ تۈگىتىش، يەر شارى دائىرىسىدە مەڭگۈلۈك تىنچلىق ۋە ئومۇميۈزلۈك بىخەتەرلىكنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن، دۇنيادىكى ھەرقايسى دۆلەت، بولۇپمۇ يادرو قورالى بار دۆلەتلەرگە تۆۋەندىكىلەرنى مۇراجىئەت قىلىدۇ:

1. يادرو چوڭ دۆلەتلىرى يادرو تەھدىتى سىياسىتىدىن ۋاز كېچىشى كېرەك. غايەت زور يادرو قورالى ئامبىرىغا ئىگە دۆلەتلەر يادرو قوراللىرىنى داۋاملىق زور دەرىجىدە قىسقارتىشى كېرەك.

2. يادرو قورالى بار دۆلەتلەر ھەرقانداق ۋاقىتتا، ھەرقانداق ئەھۋالدا يادرو قورالىنى ئاۋۋال ئىشلەتمەسلىك مەجبۇرىيىتىنى زىممىسىگە ئېلىشى، يادرو قورالى يوق دۆلەت ۋە رايونلارغا يادرو قورالى ئىشلەتمەيدىغانلىقى ياكى يادرو قورالى ئارقىلىق تەھدىت سالمايدىغانلىقى توغرىسىدا ۋەدە بېرىشى ھەم مۇشۇ ھەقتە بالدۇرراق خەلقئارا قانۇن ھۆججىتى تۈزۈشى كېرەك.

3. چەت ئەللەرگە يادرو قورالى ئورۇنلاشتۇرغان دۆلەتلەر چەت ئەللەردىكى يادرو قوراللىرىنى دۆلىتىگە قايتۇرۇپ كېتىشى كېرەك. يادرو قورالى بار دۆلەتلەر يادرو قورالىدىن خالىي رايون قۇرۇش تەشەببۇسىنى قوللاش توغرىسىدا ۋەدە بېرىشى، يادرو قورالىدىن خالىي رايوننىڭ ئورنىغا ھۆرمەت قىلىشى ۋە مۇناسىپ مەجبۇرىيەتنى زىممىسىگە ئېلىشى كېرەك.

4. ھەرقايسى دۆلەت ئالەم بوشلۇقى، قورال - ياراغ سىستېمىسى ۋە ستراتېگىيىلىك بىخەتەرلىك، مۇقىملىققا زىيان سالىدىغان باشقۇرۇلىدىغان بومبا مۇداپىئە سىستېمىسىنى راۋاجلاندۇرماسلىقى ۋە ئورۇنلاشتۇرماسلىقى كېرەك.

5. ھەرقايسى دۆلەت يادرو قوراللىرىنى ئومۇميۈزلۈك چەكلەش ۋە ئۈزۈل - كېسىل يوقىتىش خەلقئارا ئەھدىنامىسى تۈزۈش توغرىسىدا سۆھبەت ئۆتكۈزۈشى كېرەك.

يادرو قوراللىرىدىن خالىي دۇنيا قۇرۇش، ھەرقايسى دۆلەتنىڭ تىنچلىق، بىخەتەرلىك، مۇقىملىق ۋە گۈللىنىشتىن ئورتاق بەھرىمەن بولۇشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىش - دۇنيا ئەللىرى خەلقلىرىنىڭ كۈچلۈك ئارزۇسى. بىز يادرو ئۇرۇشىنىڭ مەڭگۈ يۈز بەرمەسلىكىنى چىن قەلبىمىزدىن ئۈمىد قىلىمىز. شۇنىڭغا چوڭقۇر ئىشىنىمىزكى، دۇنيادىكى تىنچلىقپەرۋەر دۆلەت ۋە خەلقلەر ئورتاق تىرىشچانلىق كۆرسەتسىلا، يادرو ئۇرۇشىدىن ساقلانغىلى بولىدۇ، ئىنسانىيەت 20 - ئەسىردە يادرو قورالىنى ياسىغانىكەن، ئۇ 21 - ئەسىردە يادرو قورالىنى ئۈزۈل - كېسىل يوقىتىشقىمۇ تامامەن قادىر. جۇڭگو ھۆكۈمىتى ۋە خەلقى دۇنيادىكى ھەرقايسى دۆلەت ھۆكۈمەتلىرى ۋە خەلقلىرى بىلەن بىرلىكتە بۇ ئالىيجاناب نىشانغا يېتىش ئۈچۈن تىرىشىپ كۈرەش قىلىشنى خالايدۇ!

(شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 29 - ئىيۇل تېلېگراممىسى)

ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى خەۋەرلىرى

Atlanta 1996

● دۆلەت تەنتەربىيە كومىتېتى، مەملىكەتلىك تەنتەربىيە باش جەمئىيىتى، جۇڭگو ئولىمپىك جەمئىيىتى جۇڭگو تەنتەربىيە ۋەكىللەر ئۆمىكىگە تەبرىك تېلېگراممىسى ئەۋەتىپ، ۋاڭ جۈنشيانىڭ 26 - نۆۋەتلىك ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ يېنىك ئاتلېتىكا تۈرىدىكى ئاياللارنىڭ 5000 مېتىرغا يۈگۈرۈش مۇسابىقىسىدە ئالتۇن مېدالغا ئېرىشكەنلىكىنى تەبرىكلىدى.

● ئاياللارنىڭ 10 كىلومېتىرغا يورغىلاپ مېڭىش مۇسابىقىسىدە ۋاڭ يەن مىس مېدالغا ئېرىشتى.

● جۇڭگو ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسى ۋەكىللەر ئۆمىكىنىڭ تۇنجى تۈركۈم ئەزالىرى 29 - ئىيۇل دۆلىتىمىزگە قايتىپ كەلدى.

● شىنخۇا ئاگېنتلىقى شياڭگاڭ شۆبىسىنىڭ باشلىقى جۇئەن تېلېگرامما ئەۋەتىپ، شياڭگاڭ ماھىرى لى لىشەننىڭ چېمپىيون بولغانلىقىنى تەبرىكلىدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

جۇڭگو ئاياللار پۇتبول كوماندىسى ئامېرىكىنىڭ مىئامى شەھىرىدە ئىككىگە قارشى ئۈچ نەتىجە بىلەن برازىلىيە كوماندىسىنى يېڭىپ، ئاتلانتا ئولىمپىك تەنھەرىكەت مۇسابىقىسىنىڭ ئاياللار پۇتبول ھەل قىلغۇچ مۇسابىقىسىگە قاتنىشىش سالاھىيىتىگە ئېرىشتى.

سۈرەتتە: برازىلىيىنىڭ ئىككى تەنھەرىكەتچىسى جۇڭگو كوماندىسىنىڭ ئوتتۇرا مەيدان تەنھەرىكەتچىسى جاۋلىخۇڭنى توسماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

شىنجاڭنىڭ 11 موتسىكلىت ماھىرى 1995 - يىلى
«ۋاڭجياڭ - WJ 250» تىپلىق موتسىكلىت بىلەن تەكلىماكان قۇملۇقىغا كىرىپ، تارىم
ئويمانلىقىنى تۇنجى قېتىم مۇۋەپپەقىيەتلىك ئايلىنىپ چىقتى
ماتورى كۈچلۈك، ئىقتىدارى ئىشەنچلىك «ۋاڭجياڭ - WJ 250» ماركىلىق
موتسىكلىت سىز بىلەن بىللە يېڭى مۆجىزىلەرنى يارىتالايدۇ

ھەمنەپەس، تەقدىرداش، قەلبداش بولايلى

بىر جۈملىلىك خەۋەرلەر

△ ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئەزاسى، مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى لى رۇيخۇەن يېقىندا! چىڭخەيدە خىزمەتلەرنى كۆزدىن كۆچۈرگەندە تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇش، تۇرمۇشنى ياخشىلاش، ئىتتىپاقلىقنى كۈچەيتىش، مۇقىملىقنى قوغداش ـ ئېلىمىزنىڭ غەربىي قىسمىدىكى ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ئالدىغا قويۇلغان تۈپ ۋەزىپە.

△ ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى سىياسىي بيۇروسىنىڭ ئەزاسى، گۇۋۇيۈەننىڭ مۇئاۋىن زۇڭلىسى جياڭ چۇنيۈن تەكىتلەپ مۇنداق دېدى: كەلكۈندىن مۇداپىئە كۆرۈش ـ كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇش سالمىقىنى يەنىمۇ زورايتىپ، كەلكۈنگە تاقابىل تۇرۇپ، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش كۈرىشىنىڭ ئومۇميۈزلۈك غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈش لازىم.

△ خەلق ئىشلىرى مىنىستىرلىكى بىلەن مالىيە مىنىستىرلىكى بىرلىكتە ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا 142 مىليون يۈەن پۇل ئاجراتتى.

△ ئېلىمىزنىڭ ئەنخۇي، گۇيجۇ، جېجياڭ، جياڭشى، خۇنەن، خۇبېي، گۇاڭشى قاتارلىق ئۆلكە، ئاپتونوم رايونلىرىدا ئېغىر سۇ ئاپىتى بولغاندىن كېيىن، جۇڭگو قىزىل كرېست باش جەمئىيىتى دەرھال ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا ئاتلىنىپ، ئاپەتكە ئۇچرىغان رايونلارنى 11 مىليون 653 مىڭ يۈەن پۇل ۋە ماددىي ئەشيا بىلەن تەمىنلىدى.

△ ئىچكى سودا مىنىستىرلىكى ماددىي ئەشيا ساھەسىدە زىيان تارتىشنىڭ كۆپىيىپ كېتىشىنى توسۇشنى تەلەپ قىلدى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ھەممىنىڭ ھەمنەپەس، تەقدىرداش، قەلبداش بولايلى

(بېشى 1 ـ بەتتە)

قۇرۇلۇشتا بولسۇن جاپا ـ مۇشەققەتكە چىداپ كۈرەش قىلىش، خالىس پىداكارلىق كۆرسىتىش، قۇربان بېرىشتىن قورقماسلىق شەرەپلىك ئەنئەنىسىنى ساقلاپ ۋە جارى قىلدۇرۇپ، يەرلىكنىڭ سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىغا كۈچلۈك كاپالەتلىك قىلىپ ۋە ياردەم بېرىپ، يېڭى دەۋردە خەلق ئارمىيىسى خەلق ئۈچۈن ئىشلەشتەك شانلىق سەھىپە ياراتتى. يېقىندا كەلكۈن ئاپىتى يۈز بېرىپ، ئەڭ قىيىن ئەھۋالغا دۇچ كەلگەندە، يەنىلا خەلق ئارمىيىسى خەلق ئاممىسىنىڭ مەنپەئىتىنى قوغدىدى.

رەئىس ئابلەت ئابدۇرېشىت ئاپەت يۈز بەرگەن رايونلاردىكى ھەر مىللەت خەلق ئاممىسىغا ۋەكالىتەن خەلق ئارمىيىسىنىڭ زور كۈچ بىلەن ياردەم بەرگەنلىكىگە ۋە پىداكارلىق روھىنى جارى قىلدۇرغانلىقىغا چوڭقۇر مىننەتدارلىق بىلدۈردى.

ئابلەت ئابدۇرېشىت ئاخىرىدا مۇنداق دېدى: يېڭى تارىخىي شارائىتتا ئىككىنى ھىمايە قىلىش خىزمىتىنى يەنىمۇ ياخشى ئىشلىشىمىز لازىم. يېڭى ۋەزىيەتتە ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەتنىڭ، ھەربىيلەر بىلەن خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىشنىڭ مۇھىم ئەھمىيەتكە بولغان تونۇشنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ھەر مىللەت ھەربىي، خەلقنىڭ دۆلەت مۇداپىئە قارىشى ۋە ئارمىيىنى ھىمايە قىلىش ۋە ئۇلارنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا ئېتىبار بېرىش، ھۆكۈمەتنى ھىمايە قىلىش، خەلقنى سۆيۈش ئاڭلىقلىقىنى ئۆستۈرۈپ، ئاپتونوم رايون بويىچە «ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغانسېرى، ئىشنىڭ ئېچىۋېتىلگەنسېرى ئىككىنى ھىمايە قىلىش خىزمىتىنى شۇنچە ياخشى ئىشلەش؛ بازار ئىگىلىكى قانچىكى راۋاجلانغانسېرى ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىي بىلەن خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى شۇنچە كۈچەيتىش» كەيپىياتىنى بارلىققا كەلتۈرۈپ، «ھەممىنىڭ ھەمنەپەس، تەقدىرداش، قەلبداش» بولغان يېڭى تىپتىكى ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىي بىلەن خەلق مۇناسىۋىتىنى يەنىمۇ مۇستەھكەملىشىمىز ۋە راۋاجلاندۇرۇشىمىز لازىم. لەنجۇ ھەربىي رايونىنىڭ مۇئاۋىن سىلىڭيۈەنى، قوشۇمچە شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ سىلىڭيۈەنى فۇبىڭياۋ، شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ھاۋا ئارمىيىسى قىسىملىرىنىڭ باشلىقى فاڭ دېيەنرۇڭ، قوراللىق ساقچى قىسىملار شىنجاڭ زۇڭدۇيىنىڭ باشلىقى خۇيىلار ئايرىم ـ ئايرىم سۆز قىلدى. ئۇلار مۇنداق دېدى: ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەتنىڭ، ھەربىي بىلەن خەلقنىڭ ۋە مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش ـ بارلىق خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەشنىڭ ئالدىنقى شەرتى ۋە كاپالىتى. ھاياتىي قوشۇنلۇق ۋە زەربىدار قوشۇنلۇق روھىمىزنى تىرىشىپ جارى قىلدۇرۇپ، ئاپتونوم رايوننىڭ نۇقتىلىق قۇرۇلۇشلىرىغا داۋاملىق ياردەم بېرىپ ۋە خەتەردىن، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇشقا پائال قاتنىشىپ، شىنجاڭدىكى ھەر مىللەت خەلققە ئەمەلىي ھەرىكىتىمىز بىلەن بەخت يارىتىپ، دۆلەت ۋە ھەر مىللەت خەلقىنىڭ ھاياتى، مال ـ مۈلكىنىڭ بىخەتەرلىكىنى قوغدايمىز. شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەت، ھەربىي بىلەن خەلق ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىش بويىچە تۈرلۈك ئەمەلىي خىزمەتلەرنى ھەقىقىي ياخشى ئىشلەپ، ئارمىيە بىلەن ھۆكۈمەتنىڭ، ھەربىي بىلەن خەلقنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى ۋە مىللەتلەرنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى تىرىشىپ يېڭى تەرەققىياتقا ئېرىشتۈرىمىز.

ھال سوراش پائالىيىتىگە جاڭ ۋېنيۈ، جۇشېڭتاۋ، لى فېڭزى، يۇسۇپ ئەيسا قاتارلىق ئاپتونوم رايوننىڭ پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ئىشلىرى نازارىتىنىڭ رەھبەرلىرى قاتناشتى.

*****

ئېلان

ئاپتونوم رايونلۇق ج خ نازارىتىدىن پاكىستانغا بېرىشقا بېرىلگەن 141418130 ـ نومۇرلۇق تۇرسۇن ھاجى مەھەممەت نامىدىكى، 141418131 ـ نومۇرلۇق پاشا ئابدۇغوپۇر نامىدىكى پاسپورتنى يوقاتتۇق.

ئۈرۈمچى رايونىنىڭ ھاۋارايى: كۈندۈزى ۋە كېچىسى ھاۋا ئوچۇق بەزىدە بۇلۇتلۇق بولىدۇ. تېمپېراتۇرا 22℃ ـ 34℃ بولىدۇ. ئۈچ بال شامال چىقىدۇ.

موتسىكلىت سىز بىلەن بىللە يېڭى مۆجىزىلەرنى يارىتالايدۇ

● ماتورىنىڭ ئىقتىدارى ياخشى، بەش خوتلۇق، ماتورى كۈچلۈك، ماي سەرپىياتى تۆۋەن.

● ياساشتا يېڭىچە ھۈنەر ـ سەنئەت قوللىنىلغان. يۈرۈشى بىخەتەر ھەم سىلىق.

● سىرتقى كۆرۈنۈشى يېڭىچە لايىھەلەنگەن، كۆركەم.

● زاپچاسلارنىڭ ھەممىباپلىقى ياخشى، رېمونت قىلىش ئوڭاي.

«ۋاڭجياڭ ـ WJ250» تىپلىق موتسىكلىت قۇملۇق، چۆللەرنى كېسىپ ئۆتەلەيدۇ، تەبىئەتنىڭ رەھىمسىز خىرىسىغا بەرداشلىق بېرەلەيدۇ. ئۇ سىزنىڭ ئىشەنچلىك ھەمراھىڭىز بولۇپ، ئېھتىياجىڭىزنى قاندۇرالايدۇ، سىز بىلەن بىللە كىشىلىك ھاياتنىڭ يېڭى مۆجىزىلىرىنى يارىتالايدۇ!

ئىقتىدارى: 11.8 kw **سۈرئىتى:** 120km/h **ماي سەرپىياتى:** km :100/ 2.21

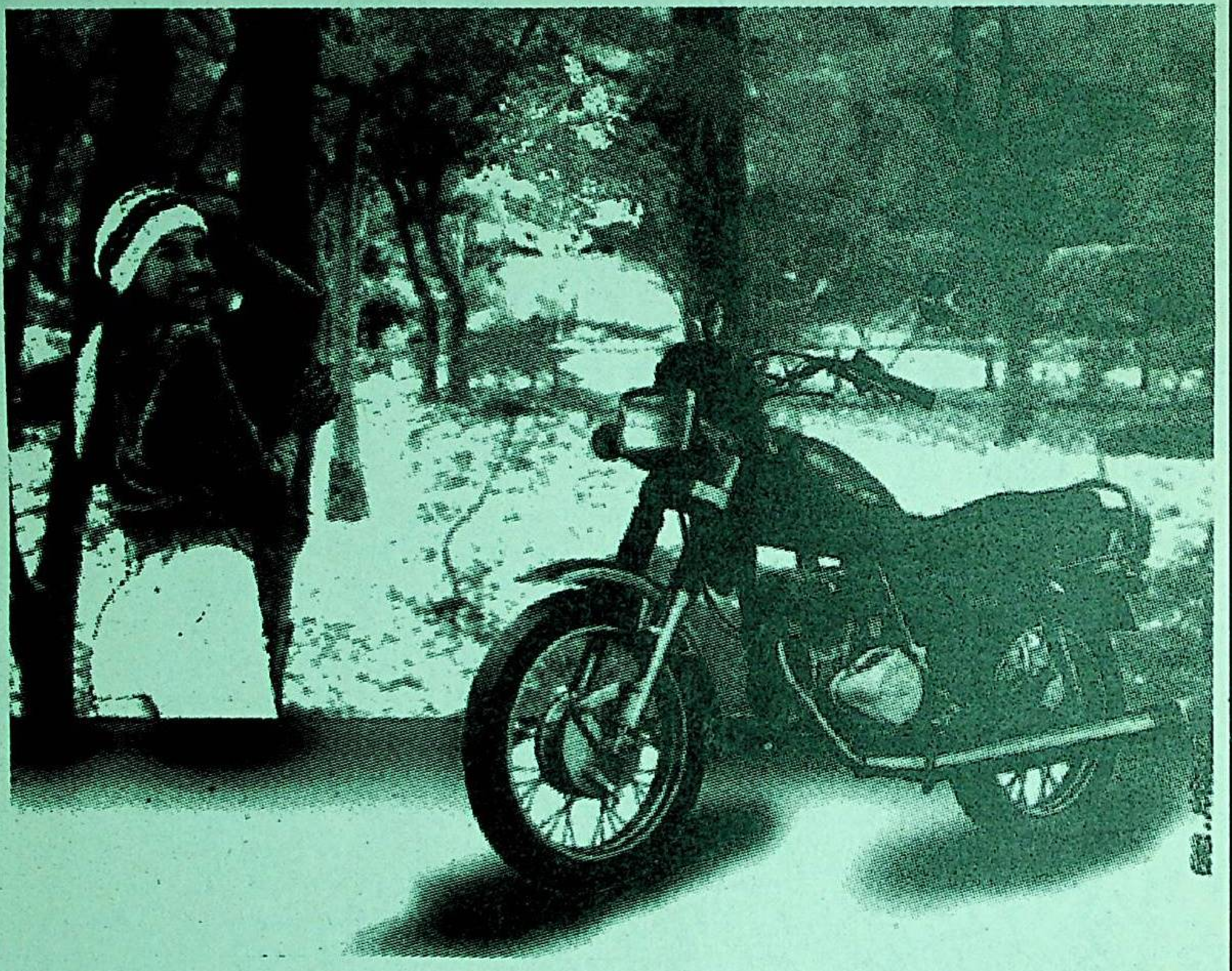

ياسىغان ئورۇن: جۇڭگو قورال ـ ياراغ سانائىتى باش شىركىتى جۇڭچىڭ «ۋاڭجياڭ» ماشىنىسازلىق باش زاۋۇتى

تېلېفون نومۇرى: 7862365 ـ 0811 فوتو تېلېگراف نومۇرى: 7861783 ـ 0811

خېرىدارلار خەت ساندۇقى: چۇڭچىڭ 16 ـ نومۇر، پوچتا نومۇرى: 630071

شىنجاڭدىكى ئالاھىدە تەكلىپ قىلىنغان ساتقۇچى، رېمونت قىلغۇچى ئورۇنلار:

شىنجاڭ پوچتا ـ تېلېگراف موتسىكلىت تىجارەت شىركىتى

ئۈرۈمچى شەھىرى شىمالىي ساي يولى 43 ـ نومۇر

تېلېفون نومۇرى: 4843698 ـ 0991

ئالاقىلەشكۈچى: لى جىنپىڭ

شىنجاڭ ماشىنىسازلىق ئېلېكترون ئۈسكۈنىلىرى باش شىركىتىنىڭ موتسىكلىت شىركىتى

WJ250

ئۈرۈمچى شەھىرى «خېيلۇڭجياڭ» يولى 21 ـ نومۇر

تېلېفون نومۇرى: 5855770 ـ 0991، ئالاقىلەشكۈچى: ۋاڭ جىنكې

شىنجاڭ موتسىكلىت تىجارەت شىركىتى

ئۈرۈمچى شەھىرى «ياڭزىجياڭ» يولى 40 ـ نومۇر

تېلېفون نومۇرى: 5812313 ـ 0991، ئالاقىلەشكۈچى: جاڭ جيەن

ئۈرۈمچى شەھەرلىك «خۇاڭدا» موتسىكلىت تىجارەت شىركىتى

ئۈرۈمچى شەھىرى شەرقىي قاراماي يولى 37 ـ نومۇر

تېلېفون نومۇرى: 4848064 ـ 0991، ئالاقىلەشكۈچى: ماشياۋبىڭ

شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ۋەكىلى: خۇاڭ يۈيفې

تېلېفون نومۇرى: 4818153 ـ 0991

چاقىرغۇ نومۇرى: 5318 ـ 5826666

ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈزلىنىش قىلىش يولىدا

— قۇمۇل شەھىرىگە قاراشلىق شەھەر ئەتراپى يېزا يۈجىن كەنتى پارتىيە ياچېيكىسى توغرىسىدا

ئىختىيارىي مۇخبىرىمىز يۈسۈپ ئەمەت

يۈجىن كەنتى قۇمۇل شەھىرىنىڭ شىمالىي تەرىپىگە جايلاشقان بولۇپ، شەھەرنىڭ مۇھىم كۆكتات ئىشلەپچىقىرىش بازىلىرىنىڭ بىرى. يېقىنقى بىر قانچە يىلدىن بۇيان، كەنت پارتىيە ياچېيكىسى كەنت كومىتېتى بىلەن زىچ ھەمكارلىشىپ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىشتا چىڭ تۇرۇپ، كەنتنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى. 1995 - يىلى كەنتنىڭ ئومۇمىي ئىشلەپچىقىرىش قىممىتى 5 مىليون 410 مىڭ يۈەنگە، كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئوتتۇرىچە كىرىمى 2138 يۈەنگە يېتىپ، ئالدىنقى يىلدىكىدىن 214 يۈەن كۆپەيدى. شۇ يىلى كەنت پارتىيە ياچېيكىسى قۇمۇل ۋىلايىتى ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە «ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈزلىنىش قىلىشتىكى قىزىل بايراقدار پارتىيە ياچېيكىسى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشىپ، ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدا قۇمۇل ۋىلايىتىدىكى يېزا، كەنت پارتىيە ياچېيكىلىرىنىڭ ئۆگىنىش ئۈلگىسىگە، بىر يارقىن بايراققا ئايلاندى.

قۇمۇل شەھىرىگە قاراشلىق شەھەر ئەتراپى يېزا پارتكومى 1994 - يىلى قۇمۇل ۋىلايەتلىك پارتكومنىڭ «ئاۋانگارتلار قۇرۇلۇشى» تەلىپىگە ئاساسەن، ئىشنى پارتىيە ياچېيكا شۇجىسىنى ياخشى تاللاشتىن باشلاپ، يۈجىن كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ بەنزىسىنى تەرتىپكە سېلىپ مەلۇم مەدەنىيەت سەۋىيىسىگە ئىگە، ئىگىلىك باشقۇرۇشنى بىلىدىغان، ئاممىنى بېيىشقا يېتەكلىيەلەيدىغان ئۈچ يولداشنى كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ ھەيئەتلىكىگە قويدى.

كۆپچىلىكنى ئورتاق بېيىش يولىغا يېتەكلەش ئۈچۈن، كەنت پارتىيە ياچېيكىسى سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنى يېتەكچى، «ئاۋانگارتلار قۇرۇلۇشى»نى تايانچ، ئىگىلىكنى راۋاجلاندۇرۇشنى مەركەز، يېزا ئىگىلىكىنى مۇقىملاشتۇرۇشنى ئاساس قىلىپ، كۆكتات ئىشلەپچىقىرىشنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش ئاساسىدا، يېزا - بازار كارخانىلىرى ۋە 2 -، 3 - كەسىپنى پائال مۇرەسسە قاتارلىق ئون نەچچە تەشكىلىي ئاپپاراتنى تەرتىپكە سېلىپ مۇكەممەللەشتۈردى. شۇ ئارقىلىق كەنتنىڭ تۈرلۈك خىزمەتلىرى تۈزۈملىشىش، قېلىپلىشىش يولىغا سېلىندى.

يۈجىن كەنتى شەھەر ئەتراپىغا جايلاشقان بولۇپ، تۆمۈريول ۋە نېفىتلىككە يېقىن. كەنت پارتىيە ياچېيكىسى مۇشۇ ئەۋزەللىكنى چىڭ تۇتۇپ، «شەھەرگە، تۆمۈريول ۋە نېفىتلىككە تايىنىش، تېخنىكا كىرگۈزۈپ كۆكتاتچىلىقنى راۋاجلاندۇرۇش، ئىختىساس ئىگىلىرى كىرگۈزۈپ كارخانىلارنى روناق تاپقۇزۇش» تىن ئىبارەت «ئۈچكە تايىنىش، ئىككىنى كىرگۈزۈش» تەسەۋۋۇرىنى ئوتتۇرىغا قويدى.

يۈجىن كەنتىدە ھەر بىر كىشىگە توغرا كېلىدىغان تېرىلغۇ يەر بىرموغمۇ يەتمەيتتى. شۇڭا، ئۇلار ھوسۇل ئاشۇرۇش جەھەتتە كۆپ باش قاتۇردى. شەندۇڭ ئۆلكىسىدىن قوياش نۇرىدىن پايدىلىنىپ ئېنېرگىيە تېجەش پارنىكى تېخنىكىسىنى كىرگۈزدى. ھەر يىلى كەنتتە بىر قانچە قارار ئەسقاتىدىغان تېخنىكا بىلەن تەربىيىلەش كۇرسى ئېچىپ، كۆكتاتچىلارغا دېھقانچىلىق دورىلىرىنى ئىشلىتىش ئۇسۇلى، كۆكتاتتا كۆرۈلىدىغان كېسەللىك - زىيانداش ھاشاراتلارنى يوقىتىش ۋە ئۇنىڭ ئالدىنى ئېلىش، يېڭى ۋە ئالاھىدە سورتلۇق كۆكتاتلارنى يېتىشتۈرۈش تېخنىكىسى قاتارلىقلارنى ئۆگەتتى. ھازىر كەنت بويىچە 1374 قوياش نۇرىدىن پايدىلىنىپ ئېنېرگىيە تېجەش پارنىكى ياسالدى، 2007 چوڭ، كىچىك لاپاس ياسالدى. سۇلياۋ يوپۇق ئىشلىتىش نىسبىتى % 98 تىن كۆپرەككە يېتىپ، بازارنى ھەر يىلى 6000 توننىدىن كۆپرەك كۆكتات بىلەن تەمىنلىدى، ئۇلار يەنە يېزا ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتلىرىنى قۇرۇپ، كۆكتات بىلەن بىۋاسىتە تەمىنلەش نۇقتىسى، توپ تارقىتىش نۇقتىسى ۋە پارچە سېتىش نۇقتىلىرىنى تەسىس قىلىپ، دېھقانلارنىڭ ئىشلەپ چىقارغان كۆكتاتلىرىنى سېتىشىغا تېخنىكا ئىگىلىگەن ئەمگەكچىلەر % 90 كە يەتتى.

بۇلتۇردىن بۇيان، كەنتتە ئامانلىق ساقلاش ئەترىتى قۇرۇلۇپ، 24 سائەتلىك دېجۇرنىلىق يولغا قويۇلدى، ھەق تەلەپ ماجىرالىرىنى كېلىشتۈرۈش نىسبىتى % 100 كە يەتتى. كەنتتە ئۇدا بەش يىل جىنايى ئىشلار دېلوسى سادىر بولماسلىقتەك ياخشى ۋەزىيەت يارىتىلىپ، كەنت كۆپ قېتىم شەھەر ۋە يېزا بويىچە جەمئىيەت ئامانلىقىنى ھەر تەرەپلىمە ياخشىلاش خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن بولدى.

بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسىنىڭ ئورنىتىلىشى ۋە مۇكەممەللىشىشىگە ئەگىشىپ، دېھقانلارنىڭ ۋاقتىدا ئۇچۇر ئىگىلەپ، بازار ئىگىلىكىگە يۈزلىنىشكە قولايلىق يارىتىش ئۈچۈن، كەنت 380 مىڭ يۈەن مەبلەغ سېلىپ كەنتتىكى 100 گە يېقىن ئائىلىگە پروگراممىلىق تېلېفون ئورنىتىپ بەردى. ھازىر بۇ كەنت قۇمۇل ۋىلايىتى بويىچە تېلېفون ئومۇملاشقان تۇنجى كەنت بولۇپ قالدى.

سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىش پارتىيىمىزنىڭ ئېسىل ئەنئەنىسى

ئىمىنقارى قەييۇم

كادىرلار چوقۇم سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىشى كېرەك. بۇ، يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيىمىزنىڭ 3 - ئەۋلاد رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ مۇھىم يوليورۇقى، شۇنداقلا رەھبىرىي كادىرلارغا قويغان سىياسىي تەلىپى. سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىش پارتىيىمىزنىڭ ھاياتى ۋە ھاياتىي كۈچىنىڭ مۇھىم ئاساسى، پارتىيىمىزنىڭ ئۇزاق يىللاردىن بېرى داۋاملاشتۇرۇپ كېلىۋاتقان ئېسىل ئەنئەنىسى.

يولداش ماۋزېدۇڭ يادرولۇقىدىكى پارتىيىمىزنىڭ 1 - ئەۋلاد رەھبەرلىك كوللېكتىپى يەنئەن دەۋرىدە «مۇستەھكەم توغرا سىياسىي يۆنىلىش تۇرغۇزۇش»نى ئوتتۇرىغا قويغان. كېيىن پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە يولداش ماۋزېدۇڭ سىياسىي - ئىدىيىۋى خىزمەتكە سەل قاراش، توغرا سىياسىي يۆنىلىشنى يوقىتىپ قويۇشنى ئىنتايىن خەتەرلىك، دەپ تەكىتلىگەن. ئۇزاق مۇددەتلىك ئىنقىلاب ۋە قۇرۇلۇش جەريانىدا پارتىيىمىز توغرا سىياسىي يۆنىلىشتە چىڭ تۇرۇپ، ئېسىل ئەنئەنە ۋە ئىستىل شەكىللەندۈردى. يۈكسەك كوممۇنىزملىق غايە ۋە نىشاندا چىڭ تۇرۇش، ماركسىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىنى پارتىيىمىزنىڭ تۈرلۈك خىزمەتلىرىگە يېتەكچى قىلىش، پارتىيىمىزنىڭ توغرا لۇشيەن، فاڭجېن، سىياسەتلىرىدە چىڭ تۇرۇش، جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، ئەزەربىيىنى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈش، تەنقىد ۋە ئۆز - ئۆزىنى تەنقىدنى قانات يايدۇرۇش ئىستىلى پارتىيىمىزنىڭ ھەرقايسى دەۋرلەردىكى خىزمەت ۋە ۋەزىپىلىرى بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈلگەن. ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇش مەزگىلىدە، پارتىيىمىز ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى بىرلىك سەپتە يۈكسەك سىياسىي ئەزگۈلۈكنى ساقلاشنى مىللەتنى قۇتقۇزۇش، ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشنىڭ غەلىبىسىنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ ئىدىيىۋى ئاساسى قىلغان.

يولداش دېڭ شياۋپىڭ يادرولۇقىدىكى پارتىيىمىزنىڭ 2 - ئەۋلاد رەھبەرلىك كوللېكتىپى پارتىيىمىزنىڭ سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىش ئەنئەنىسىنى ئىزچىل جارى قىلدۇردى. ئىسلاھات، ئېچىۋېتىش يېڭى باشلانغاندا، ئاز بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ سىياسىينى كېرەك قىلماسلىق خاھىشىغا قارىتا، يولداش دېڭ شياۋپىڭ بايرىقى روشەن، مەيدانى مۇستەھكەم ھالدا پارتىيە رەھبەرلىكىدە چىڭ تۇرۇشنى، جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش يولىدا چىڭ تۇرۇشنى، ماركسىزم، لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىدە چىڭ تۇرۇشنى تەكىتلىدى. 1985 - يىلى يولداش دېڭ شياۋپىڭ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ مەملىكەتلىك ۋەكىللەر يىغىنىدا كادىرلارنىڭ ماركسىزم، لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىنى ئۆگىنىشىنىڭ زۆرۈرلۈكىنى تەكىتلەپ، كادىرلار ماركسىزمنىڭ ئاساسىي نەزەرىيىسىنى ئۆگەنگەندىلا، بارغانسېرى مۇرەككەپلىشىپ بېرىۋاتقان كۈرەشلەردە نىشاندىن ئادىشىپ قېلىشتىن ساقلىنالايدۇ، دەپ كۆرسەتتى. 80 - يىللارنىڭ ئوتتۇرا ۋە كېيىنكى مەزگىللىرىدە پارتىيە ئىچىدىكى ئىدىيىۋى - سىياسىي قۇرۇلۇشقا ئېغىر دەرىجىدە سەل قاراش، بۇرژۇئاچە ئەركىنلەشتۈرۈش خاھىشىنىڭ يامراپ كېتىشىگە سەل قاراشتەك جىددىي مەسىلىگە قارىتا، يولداش دېڭ شياۋپىڭ بۇرژۇئاچە ئەركىنلەشتۈرۈشكە قارشى تۇرۇشنى ئۇزاققىچە تۇتۇشنى كۆپ قېتىم تەكىتلىدى. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى نۇقتا»دىن ئىبارەت ئاساسىي لۇشيەننى ئوتتۇرىغا قويۇپ، سىياسىي يۆنىلىشنى ئېنىق كۆرسەتتى.

يولداش جياڭ زېمىن يادرولۇقىدىكى پارتىيىمىزنىڭ 3 - ئەۋلاد رەھبەرلىك كوللېكتىپى سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىشنى ئىزچىل تەكىتلەپ، پۈتۈن پارتىيىنى يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى بىلەن قوراللاندۇرۇپ، پارتىيە بىلەن خەلق ئاممىسىنىڭ مۇناسىۋىتىنى زىچ باغلاشنى، پارتىيە قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنى، چىرىكلىشىشكە قارشى كۈرەشنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشنى چىڭ تۇتتى. يېقىندا رەھبىرىي كادىرلار سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىش كېرەك، دەپ ئېنىق ئوتتۇرىغا قويۇپ، پارتىيىمىزنىڭ 1 -، 2 - ئەۋلاد رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ سىياسىيغا ئەھمىيەت بېرىشتىكى ئېسىل ئەنئەنىسىگە ۋارىسلىق قىلدى ھەم بۇ ئېسىل ئەنئەنىنى كەڭ تۈردە جارى قىلدۇردى.

پۈتكۈل پارتىيە قۇرۇلۇشى تارىخىدا پارتىيىمىز باشتىن ئاخىر توغرا سىياسىي يۆنىلىشتە چىڭ تۇرۇپ، ئىدىيە قۇرۇلۇشىنى پارتىيە قۇرۇلۇشىنىڭ مۇھىم ئاساسى قىلىپ، ۋەزىيەت ۋە ۋەزىپىنىڭ تەلىپى بويىچە پارتىيە ئىنتىزامىنى چىڭىتىپ، ئىنقىلاب ۋە قۇرۇلۇش جەريانىدا ئۆزىنى ئۈزلۈكسىز راۋاجلاندۇرۇپ ۋە زورايتىپ، 1 مىليارد 200 مىليون ئاھالىگە ئىگە چوڭ دۆلەتتە ھاكىمىيەت بېشىدىكى پارتىيىگە ئايلاندى. پۈتۈن پارتىيىنى ماركسىزم، لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى بىلەن قوراللاندۇرۇپ، پۈتۈن پارتىيىنىڭ سىياسىي ساپاسى، ئىدىيىۋى ساپاسى ۋە نەزەرىيىۋى ساپاسىنى ئۆستۈردى. پارتىيىمىز سىياسىيغا ئىزچىل ئەھمىيەت بەرگەچكە، پارتىيە ئەزالىرى مۇستەھكەم كوممۇنىستىك ئېتىقادقا، قاتتىق تەشكىلىي ئىنتىزام ئىگىگە ئىگە بولۇپ، ھەرقانداق مۇشكۈل شارائىتلاردا سەگەكلىك بىلەن كىم ئۈچۈن خىزمەت قىلىشنى ئېنىق تونۇپ، باشتىن ئاخىرى جۇشقۇن كۈرەش ئىرادىسى، كۈچلۈك ئۇيۇشقاقلىق كۈچى ۋە جەڭگىۋارلىق كۈچىنى ساقلاپ كەلدى. پارتىيىمىز روشەن سىياسىي يۆنىلىش، سىياسىي پرىنسىپ، سىياسىي مەيدانغا ئىگە بولغاچقا، ئەمەلىي خىزمەتلەردە باشتىن ئاخىرى جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، جان - دىلى بىلەن خەلق مەنپەئىتىنى كۆزلىگەچكە، خەلق ئاممىسىنىڭ يۈكسەك دەرىجىدە قوللىشىغا ۋە

سۈرەتلىك خەۋەر

... زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش ئاساسىدا، يېزا- بازار كارخانىلىرى ۋە 2-، 3- كەسىپنى پائال تەرەققىي قىلدۇرۇپ، كەنتنىڭ تۈرلۈك خىزمەتلىرىنى ئىلگىرى سۈردى.

كەنت پارتىيە ياچېيكىسى كونكرېت تەدبىرلەرنى تۈزۈپ ھەم يولغا قويۇپ، كەنت خەلقىنى باشلاپ ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلدى.

كەنت پارتىيە ياچېيكىسى پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ ئۇيۇشتۇرۇش كۈچىنى ئۈزلۈكسىز ئاشۇردى. كەنت رەھبەرلىك بەنزىسى تەڭشەلگەندىن كېيىن، پارتىيە ئەزالىرى قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش مەقسىتىدە، كەنت 4000 يۈەندىن كۆپرەك مەبلەغ سېلىپ ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئورنى قۇرۇپ، پارتىيە ئەزالىرىنى پارتىيە بىلىملىرى، پەن- تېخنىكىغا ئائىت بىلىملەر بىلەن تەربىيىلىدى. پارتىيە ياچېيكىسى مۇنەۋۋەر ئىنتىپاق ئەزالىرى ئارىسىدىن ئاكتىپلارنى تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بېرىپ، يېقىنقى ئىككى يىلدا يەتتە نەپەر مۇنەۋۋەر ياشنى پارتىيىگە قوبۇل قىلدى. ھازىر بۇ كەنتتىكى 35 نەپەر پارتىيە ئەزاسى ئىچىدە يېشى 35 تىن تۆۋەن، تولۇقسىز ئوتتۇرىدىن يۇقىرى مەدەنىيەت سەۋىيىسىگە ئىگە پارتىيە ئەزالىرى % 30.5 نى تەشكىل قىلىدۇ. كەنت پارتىيە ياچېيكىسى «ئاۋانگارتلار قۇرۇلۇشى»غا بىرلەشتۈرۈپ، پارتىيە ئەزالىرى بىلەن نىشانلىق باشقۇرۇش مەسئۇلىيەتنامىسى ئىمزالىدى. كەنت پارتىيە ياچېيكا شۇجىسى بىلەن كەنت ئاھالىلەر كومىتېتى مۇدىرىنىڭ ئىش ئورنى مەسئۇلىيەت تۈزۈمىنى بېكىتتى، شۇنىڭدەك، ئىنتىپاق ياچېيكىسى، خەلق ئەسكەرلىرى، ئاياللار بىرلەشمىسى، ئىقتىسادىي ھەمكارلىق تەشكىلاتى، ئامانلىق ساقلاش ۋە ... ۋە پارچە سېتىش ئورۇنلىرىنى تەسىس قىلىپ، دېھقانلارنىڭ ئىشلەپ چىقارغان كۆكتاتلىرىنى سېتىشىغا ياردەم بەردى.

كەنت پارتىيە ياچېيكىسى يېزا ئىگىلىكىنى مۇقىم راۋاجلاندۇرۇش ئاساسىدا، ئۆز يېرىنىڭ ئەمەلىي شارائىتىغا قاراپ ئىش كۆرۈپ، كەنت باشقۇرۇشتىكى ۋە ھەمكارلىشىپ باشقۇرۇشتىكى كارخانىلارنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇردى، ھازىر بۇ كەنتتە تۆمۈر تاۋلاش، قۇيمىچىلىق، توخۇ باقمىچىلىقى، ئۆچەي پىششىقلاش قاتارلىق كەسىپلەر بىلەن شۇغۇللىنىدىغان 41 كارخانا بار، ماگىزىن، ئاشخانا، ئاشلىق دۇكىنى، ساتىراشخانا ۋە سىنئالغۇ فىلىملىرىنى قويۇش ئورنى قاتارلىقلار بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان 15 ئائىلە بار. شۇنداقلا، ترانسپورت ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىۋاتقان 20 دىن ئارتۇق ئاپتوموبىل ۋە بەش تاكسى بار. 1994- يىلى، يۆجىن كەنتىدە كەنت باشقۇرۇشىدىكى كارخانىلارنىڭ مەھسۇلات قىممىتى 400 مىڭ يۈەندىن كۆپرەككە يەتكەن بولسا، 1995- يىلى سانائەت ئومۇمىي مەھسۇلات قىممىتى 570 مىڭ يۈەندىن كۆپرەككە يېتىپ، يىللىق ئېشىش نىسبىتى % 42.5 كە يەتتى.

كەنت ئاھالىلىرىنىڭ مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈش ئۈچۈن، كەنت پارتىيە ياچېيكىسى مائارىپ ئىشلىرىنى زور كۈچ بىلەن قوللىدى، ھەر يىلى بىر نەچچە مىڭ يۈەن پۇل ئاجرىتىپ مەكتەپلەرنىڭ قۇرۇلۇشىغا ياردەم بەردى. ۋىلايەت بويىچە تۇنجى كەنت باشقۇرۇشىدىكى باللار يەسلىسى بۇ كەنتتە ۋۇجۇتقا كەلدى. ھازىر كەنت بويىچە ئوقۇش يېشىدىكى باللارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى % 100 كە، يەسلىگە كىرىش نىسبىتى % 80 كە يەتتى. كەنت بويىچە ئىككى كۆپ ئەسقاتىدىغان

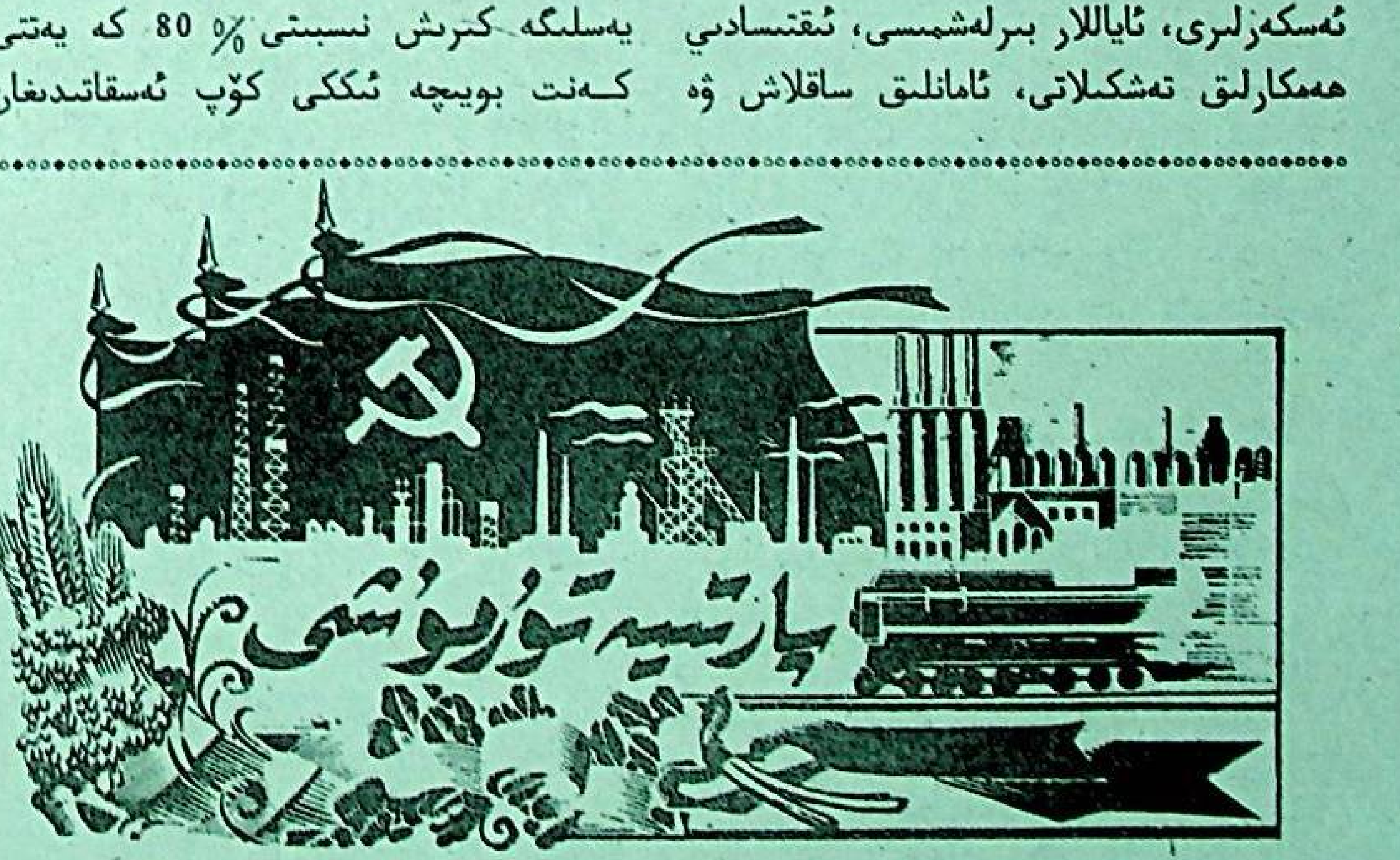

سۈرەتلىك خەۋەر

يېقىندا «ئاپتونوم رايون بويىچە ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلىشتىكى ئۈلگە يېزا» - ئاقسۇ شەھىرىگە قاراشلىق قارىتال يېزىسىغا بارغىنىمدا، بۇ يېزىدا بۇغداي ئورۇلۇپ بولۇپ، ئىككىنچى قونىقى جىددىي تېرىلىۋاتاتتى، ياپ- يېشىل كېۋەزلىكلەر مول ھوسۇلدىن دېرەك بېرىپ تۇراتتى.

بۇ يېزىدىكى ھەر مىللەت دېھقانلىرى بۇ مەنزىرىنى يېزىلىق پارتكومنىڭ يېزا خەلقىنى ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلىشقا يېتەكلىگەنلىكىنىڭ نەتىجىسى، دېدى.

قارىتال يېزىلىق پارتكوم ئاپتونوم رايون بويىچە ئىلغار ئاساسىي قاتلام پارتىيە تەشكىلاتى، ئۇنىڭ قارمىقىدا سەككىز پارتىيە باش ياچېيكىسى، 38 كەنت پارتىيە ياچېيكىسى، 814 پارتىيە ئەزاسى بار؛ دېھقان پارتىيە ئەزالىرى ئومۇمىي پارتىيە ئەزالىرىنىڭ 84.5 پىرسەنتىنى تەشكىل قىلىدۇ. يېزىلىق پارتكوم «پارتىيە قۇرۇلۇشىنى تۇتۇش، ئىقتىسادنى راۋاجلاندۇرۇش، كەسىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش، پاختىنى ئاشۇرۇش، كارخانىلارنى گۈللەندۈرۈش، ھاللىق سەۋىيىگە يېتىشكە يۈرۈش قىلىش »تىن ئىبارەت تەرەققىيات تەسەۋۋۇرىنى ئوتتۇرىغا قويدى. پارتىيە ئەزالىرى ئامما بىلەن ئالاقە ئورنىتىش ئارقىلىق ئىشلەپچىقىرىش،ئىگىلىك باشقۇرۇش، تېخنىكىلىق يېتەكچىلىك، ئۇچۇر مۇلازىمىلىقى، 2-، 3- كەسىپنى راۋاجلاندۇرۇش جەھەتلەردە نەمۇنىلىك، باشلامچىلىق رولىنى جارى قىلدۇردى. بۇلتۇر يېزا بويىچە كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ئوتتۇرىچە كىرىم 1765 يۈەنگە يەتتى. ھازىر، «بېيىي دېسەڭ پارتىيە ياچېيكىسىنى ئىزدە» دېگەن گەپ دېھقانلارنىڭ ئورتاق تونۇشىغا ئايلاندى.

يۇقىرىدا: يېزا بويىچە 1700 چوڭ، ئوتتۇرا تىپلىق دېھقانچىلىق ماشىنىسى بار بولۇپ، دېھقانچىلىق مەشغۇلاتى ئاساسىي جەھەتتىن ماشىنىلاشتى.

ئوتتۇرىدا: بۇ يېزىنىڭ بوستان كەنت پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى مەھەممەت رۇستەم (سولدا) يەتتە نامرات ئائىلىنى ھۆددىگە ئېلىپ، ئۇلارغا 15 مىڭ يۈەن پۇل ياردەم قىلىپ، ئۇلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇشىغا مەدەت بەردى.

تۆۋەندە: يېزا 350 مىڭ يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىپ يېزا بويىچە پروگراممىلىق تېلېفون ئورناتتى. بۇ يېزىدىكى بورداقچىلىق كەسىپىي ئائىلىسى قۇربان نىيازنىڭ قىزى تېلېفون ئارقىلىق سودىلاشماقتا.

ئۆز مۇخبىرىمىز **ياۋشىنشېڭ** خەۋىرى، فوتوسى

ئۇتۇشنى كۆپ قېتىم تەكىتلىدى، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ئاساسىدا «بىر مەركەز، ئىككى ئاساسىي ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، جان-دىلى بىلەن خەلق مەنپەئىتىنى كۆزلىگەچكە، خەلق ئاممىسىنىڭ يۈكسەك دەرىجىدە قوللىشىغا ۋە ھۆرمىتىگە ئېرىشىپ كەلدى.

«پارتىيە ئەزالىرى پارتىيە ئەزاسىغا خاس لاياقەتكە ئىگە بولۇشى كېرەك»

«پارتىيە ئەزالىرى پارتىيە ئەزاسىغا خاس لاياقەتكە ئىگە بولۇشى كېرەك». بۇ، شىنجاڭ ھەربىي رايونى مەلۇم توپچىلار لۈيى سىياسىي بۆلۈم مۇدىرىنىڭ بۆلۈمدىكى پارتىيە ئەزالىرىغا قويغان تەلىپى. 6- ئاينىڭ ئاخىرىغىچە بۇ لۈيدىكى پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئىستىلىدا زور ياخشىلىنىش بولدى. خۇددى جەڭچىلەر ئېيتقاندەك «پارتىيە ئەزالىرى ئۆز ئورنىنى تاپسىلا، ئۆزلىرىنىڭ ئوبرازىنى تىكلىيەلەيدىغان بولدى.»

5- ئاينىڭ ئاخىرى لۈي سىياسىي بۆلۈمى يۇقىرىنىڭ يوليورۇقى ۋە ئاساسىي قاتلام لىيەندۈيلەردىكى پارتىيە ئەزالىرى قوشۇنىنىڭ ئەھۋالىغا ئاساسەن، خىزمەت گۇرۇپپىسى تەشكىللەپ لىيەندۈيدە تۇرۇپ، بىر ئاي تەرتىپكە سالدى. تەرتىپكە سېلىش داۋامىدا، ئۇلار پارتىيە ئەزالىرىغا پارتىيىگە كىرگەندە بەرگەن قەسىمنى ئەسلەتتى ھەم ئۇلارنى پارتىيىنىڭ خاراكتېرى، ئاساسىي مەقسىتى، كۈرەش نىشانى، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۆلچىمى ۋە پارتىيىنىڭ ئىچكى تۇرمۇش مىزانى توغرىسىدا ئەستايىدىل ئۆگىنىشكە تەشكىللىدى. پارتىيە ئەزالىرىغا «نېمە ئۈچۈن پارتىيىگە كىردىڭىز؟ نېمە ئىشلارنى قىلدىڭىز؟»دېگەن سوئالنى قويۇپ، لىيەندۈيدىكى «شتات سىرتىدىكى پارتىيە ئەزاسى» ۋە «ئالاھىدە پارتىيە ئەزاسى» بولۇۋېلىش قىلمىشلىرىنى قاتتىق تەنقىد قىلدى. پارتىيە ئەزالىرىنى ئۆز - ئۆزىنى تەكشۈرۈشكە بۇيرىدى، ئاممىنى خىزمەت، ئىستىل، ئىنتىزام، تۇرمۇش جەھەتلەردە پارتىيە ئەزالىرىدا ساقلانغان ئۇقسانلارنى تېپىشقا سەپەرۋەر قىلدى. تەرتىپكە سېلىش، تەربىيە بېرىش ئارقىلىق بىر قىسىم پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئىدىيىۋى ئېڭى، خىزمەت ئىستىلى جەھەتتە بۇرۇلۇش بولدى. تەرتىپكە سېلىش، تەربىيىلەشتىن كېيىن 18- لىيەندىكى بىر پىدائىي جەڭچى مۇنداق دېدى: «ئىلگىرى مەن ئۆزۈمنى پېشقەدەم يولداش، پارتىيە ئەزاسى دەپلا قاراپ، مەجبۇرىيىتىمنى تولۇق تونۇپ يېتەلمەيتتىمەن، ئۆزۈمگە قاتتىق تەلەپ قويالمايتتىمەن، شۇڭا، ئۆزۈمدە بۇنچىۋالا كۆپ يېتەرسىزلىك يوق، دەپ ئويلاپتىكەنمەن».

تەرتىپكە سېلىش داۋامىدا خىزمەت گۇرۇپپىسى يېتەكچىلىكنى كۈچەيتىپ، پارتىيە ئەزالىرى ئارىسىدىن كادىر، پىدائىي جەڭچى، جەڭچى بولۇپ ئالتە نەپەر پارتىيە ئەزاسىنى ئۈلگە قىلىپ تىكلىدى. پارتىيە ئەزالىرىنى «باشقىلار نېمە قىلىپتۇ؟ مەن نېمە قىلدىم؟ باشقىلار قانداق قىلىپتۇ؟ مەن قانداق قىلدىم؟ ئامما باشقىلارغا قانداق باھا بېرىپتۇ؟ ماڭا قانداق باھا بېرىپتۇ؟ دېگەن مەزمۇنلاردا مۇنازىرىگە ئۇيۇشتۇرۇپ، پارتىيە ئەزالىرى ئارىسىدا كۈچلۈك سېلىشتۇرما شەكىللەندۈردى. بۇنىڭ بىلەن، پارتىيە ئەزالىرىنىڭ رىقابەت ئېڭى كۈچەيدى، ئۇلار ئۈلگىلەرنى ئۆلچەم قىلىپ، ئىلغار پارتىيە ئەزاسى بولۇشقا تىرىشىدىغان بولدى.

13- لىيەندىكى پىدائىي جەڭچى جۇچۇاڭپىڭ پىدائىي جەڭچى بولۇشتىن ئىلگىرى لىيەندىي قۇرۇلۇشىغا كۆپ تۆھپە قوشقانىدى. ئۇ لىيەندە قېلىپقالغاندىن كېيىن ئۇنىڭدا قانائەتلىنىش كەيپىياتى پەيدا بولدى، كېيىن ئايالى لىيەندۈيگە كېلىپ بەلگىلەنگەن مۇددەتتىن ئارتۇق تۇردى. لىيەندىي ئۇنى تەنقىدلىسە، ئۇ قوبۇل قىلالماي، لىيەندىي ماڭا غەمخورلۇق قىلمىدى، دەپ ئاغرىنىپ يۈردى.

تەرتىپكە سېلىش، تەربىيىلەش ۋە ئۈلگىلەرگە سېلىشتۇرۇش ئارقىلىق ئۇ ئۆزىنى تەكشۈرگەندە مۇنداق دېدى: «بۇرۇن لىيەندىيدىن تەلەپ قىلىشنىلا بىلىپ، پارتىيە ئەزاسى ئىكەنلىكىمنى ئۇنتۇپ قاپتىمەن، لىيەندىي ئۈچۈن قانچىلىك ئىش قىلىپ بەرگىنىمنى ئويلاپ باقماپتىمەن.» شۇنىڭدىن كېيىن، ئۇنىڭدا ياخشىلىنىش بولۇپ، ئۆزىگە پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئۆلچىمى بويىچە قاتتىق تەلەپ قويۇپلا قالماي، يەنە لىيەندۈيگە تەكلىپ، پىكىر بېرىپ، لىيەن كادىرلىرىغا ياردەملىشىپ نۇرغۇن خىزمەت ئىشلىدى.

لۈرۈڭئەن، ۋاڭ شياڭمىن

چى خاۋتيەن فىلىپپىن دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى بىلەن سۆھبەتلەشتى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 29 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى، دۆلەت ئىشلىرى كومىسسارى، قوشۇمچە دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى شاڭجياڭ چى خاۋتيەن بۈگۈن چۈشتىن بۇرۇن دياۋيۈتەي دۆلەت مېھمانخانىسىدا فىلىپپىن دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرى رىناتو دېبلىيا بىلەن سۆھبەتلەشكەندە جۇڭگو شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىدىكى ھەرقايسى ئەللەر بىلەن ئۇزاق مۇددەت، مۇقىم بولغان ئىناق، قوشنىدارچىلىق، دوستلۇق مۇناسىۋەتنى راۋاجلاندۇرۇشقا ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ، دەپ تەكىتلىدى.

چى خاۋتيەن مۇنداق دېدى: «جۇڭگو ھۆكۈمىتى مىنىستىر دېبلىيانىڭ جۇڭگودىكى زىيارىتىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بېرىدۇ، بۇ قېتىمقى زىيارەتنىڭ ئۇڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشى ئىككى دۆلەت ئارمىيىلىرى ئوتتۇرىسىدىكى چۈشىنىشنى كۈچەيتىش ۋە ئىككى دۆلەت ئارمىيىلىرى مۇناسىۋىتىنىڭ يەنىمۇ راۋاجلىنىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن جەزمەن تۆھپە قوشالايدىغانلىقىغا ئىشىنىمەن». ئۇ ئىككى دۆلەتنىڭ مۇداپىئە ئىشلىرى تارماقلىرى بىلەن ئارمىيە رەھبەرلىرىنىڭ نورمال بىۋاسىتە ئۇچرىشىشى ۋە ئالاقىسىنى داۋاملىق ساقلاپ، ئىككى دۆلەت ئارمىيىلىرىنىڭ دوستلۇق مۇناسىۋىتىنى يېڭى سەۋىيىگە كۆتۈرۈشنى ئۈمىد قىلدى.

چى خاۋتيەن جۇڭگونىڭ دۆلەت مۇداپىئە سىياسىتى ۋە ئارمىيە قۇرۇلۇشى ئەھۋالىنى تونۇشتۇرغاندا مۇنداق دېدى: جۇڭگو تەرەققىي قىلىۋاتقان سوتسىيالىستىك دۆلەت، ئىجتىمائىي تۈزۈمىنىڭ خاراكتېرى ۋە دۆلەتنىڭ بىخەتەرلىك مەنپەئەتى جۇڭگونىڭ دۆلەت مۇداپىئە سىياسىتىنىڭ مۇداپىئە خاراكتېرىنى بەلگىلىگەن. جۇڭگو ئاكتىپ مۇداپىئەلىنىش ستراتېگىيىلىك فاكجىيىنى يولغا قويىدۇ، زومىگەرلىك قىلمايدۇ، سىرتقا قارىتا تاجاۋۇزچىلىق، كېڭەيمىچىلىك قىلمايدۇ، ھەرقانداق دۆلەت بىلەن ھەربىي ئىتتىپاق ئورناتمايدۇ، چەت ئەللەردە قوشۇن تۇرغۇزمايدۇ ۋە ھەربىي بازا قۇرمايدۇ. ھازىر غەربتىكى بەزى دۆلەتلەر «جۇڭگو تەھدىتى نەزەرىيىسى» دېگەن بىر نېمىنى تارقاتتى، جۇڭگونىڭ ئىقتىسادى گۈللىنىپ ھەربىي تەھدىت سالىدۇ، دېدى؛ بۇنىڭ قىلچە ئاساسى يوق، بۇنىڭدا يامان غەرەز بار.

دېبلىيا مۇنداق دېدى: فىلىپپىن ھۆكۈمىتىمۇ بۇ قېتىم فىلىپپىن دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرىنىڭ جۇڭگودىكى تارىخىي ئەھمىيەتلىك زىيارىتىگە ئىنتايىن ئەھمىيەت بەرمەكتە. ئۇ مۇنداق دېدى: رايونلار تىنچلىقى ۋە مۇقىملىقىنى قوغداش ئۈچۈن، بۇ قېتىم جۇڭگودىكى زىيارىتىمنىڭ مەقسىتى ئىككى دۆلەتنىڭ مۇداپىئە ئىشلىرى تارماقلىرى بىلەن ئارمىيىلىرى ئوتتۇرىسىدا تېخىمۇ ياخشى مۇناسىۋەت ئورنىتىش. ئۇ جۇڭگونىڭ شەرقىي جەنۇبىي ئاسىيا دۆلەتلىرى ئىتتىپاقىنىڭ رايون مۇنبىرىگە ئاكتىپ قاتناشقانلىقىنى مەدھىيىلىدى.

سۆھبەتتىن ئىلگىرى چى خاۋتيەن مۇراسىمغا رىياسەتچىلىك قىلىپ، دېبلىيا ۋە ئۇنىڭ ھەمراھلىرىنى قارشى ئالدى.

چاۋشيەن «ئەمگەك خەۋەرلىرى گېزىتى» ئوبزور ئېلان قىلىپ، ياپونىيىنىڭ «تۆت تەرەپ سۆھبىتى» ئۆتكۈزۈش تەكلىپىگە ئارىلاشقانلىقىنى ئەيىبلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، پىخڭياڭ خەۋىرى. چاۋشيەن «ئەمگەك خەۋەرلىرى گېزىتى» مۇشۇ ئاينىڭ 29 - كۈنى ئوبزور ئېلان قىلىپ، ياپونىيە دائىرىلىرىنىڭ ئۆتكۈزۈلمەكچى بولغان «تۆت تەرەپ سۆھبىتى»نىڭ ئىشلىرىغا ئارىلاشقانلىقىنى ئەيىبلەپ، شۇنداق نەسىھەت قىلىمىزكى، ئۇ ئالدى بىلەن ئۆزىنىڭ ئۇرۇش جىنايىتىدىن ھېساب بېرىش ئۈچۈن ئۆزى قىلىشقا تېگىشلىك ئىشلارنى قىلىپ، دۇنيا خەلقلىرىنىڭ ئىشەنچىسىگە ئىگە بولۇشى كېرەك. ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون بۇ يىل 4 -

خەلقئارا ئەمگەكچىلەر تەشكىلاتى دۇنيادىكى ئاياللارنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش ئەھۋالى توغرىسىدا دوكلات ئېلان قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جەنۋە، 28 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. خەلقئارا ئەمگەكچىلەر تەشكىلاتى 7 - ئاينىڭ 28 - كۈنى بۇ يەردە دۇنيادىكى ئاياللارنىڭ ئەمگەك ۋە ئىشقا ئورۇنلىشىش ئەھۋالى توغرىسىدا دوكلات ئېلان قىلىپ، ھازىر دۇنيادا ئەر - ئاياللارنىڭ ئوخشاش ئىشقا ئوخشاش ھەق بەرمەسلىك ئەھۋالى بارغانسېرى ئېغىر بولماقتا، دەپ كۆرسەتتى.

دوكلاتتا تەرەققىي تاپقان دۆلەتلەر بىلەن تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەرنىڭ ئەر - ئاياللارنىڭ ئوخشاش ئىشقا ئوخشاش ھەق بەرمەيدىغانلىقىغا دائىر سانلىق مەلۇماتلار مىسال كەلتۈرۈلگەندىن كېيىن مۇنداق كۆرسىتىلدى: سانائەتلەشكەن دۆلەتلەردە بولسۇن ياكى تەرەققىي قىلىۋاتقان دۆلەتلەردە بولسۇن ئايال ئەمگەكچىلەرنىڭ ۋاقتى ئەرلەردىن ئۇزۇن، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئالغان ھەققىمۇ ئەرلەردىن كۆپ ئاز، ھازىر نۇرغۇن ئاياللار ئىشلەپچىقىرىش كۈچى ئاجىز، ئېغىر، ئەمگەك ۋاقتى ئۇزاق ۋە ئىش ھەققى تۆۋەن خىزمەت بىلەن شۇغۇللانماقتا.

ئاياللارنىڭ ئىجتىمائىي، ئىقتىسادىي پائالىيەتلەردىكى ئورنىنى ئۆستۈرۈپ، ئەر - ئاياللارنىڭ مائارىپ ۋە ئەمگەك ھوقۇقىدىن تەڭ باراۋەر بەھرىمەن بولۇشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن خەلقئارا ئەمگەكچىلەر تەشكىلاتىنىڭ دوكلاتىدا ھەرقايسى ئەللەرنىڭ ئەر - ئاياللارنىڭ ئوخشاش ئىشقا ئوخشاش ھەق بېرىش پرىنسىپىنى ئەستايىدىل، ئىزچىل ئىجرا قىلىپ، كەسىپ تاللاش مەسىلىسىدىكى جىنسىي كەمسىتىشنى تۈگىتىپ، ئاياللارنىڭ ئەمگەك شارائىتىنى ياخشىلىشىغا ۋە ئۇلارنىڭ سالامەتلىكىنى ئاسراشقا كۆڭۈل بۆلۈشى ئۈمىد قىلىندى.

ئىران «بىر جۇڭگو» سىياسىتىدە چىڭ تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، تېھران، 28 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئىراننىڭ پارلامېنت باشلىقى نۇرى ۋە دىپلوماتىيە مىنىستىرى ۋىلاياتى 7 - ئاينىڭ 27 - كۈنى بۇ يەردە ئايرىم - ئايرىم ھالدا جۇڭگو مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى تاشقى ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى جو چىجېن بىلەن كۆرۈشكەندە ئىراننىڭ «بىر جۇڭگو» سىياسىتىدە چىڭ تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىدى.

نۇرى ئىران پارلامېنتى بىلەن جۇڭگو مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ دوستلۇق، ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنىڭ يەنىمۇ راۋاجلىنىشىنى ئۈمىد قىلدى.

ۋىلاياتى مۇنۇلارنى تەكىتلىدى: ئىران «بىر جۇڭگو» سىياسىتىدە بۇرۇنقىدەكلا چىڭ تۇرىدۇ، جۇڭگو ئىراننىڭ ب د ت ۋە بارلىق خەلقئارا تەشكىلاتلاردا «بىر جۇڭگو» مەيدانىدا چىڭ تۇرىدىغانلىقىغا تولۇق ئىشەنسە بولىدۇ.

ئامېرىكا كېڭەش پالاتاسى بىرمىنى جازالاش توغرىسىدا قانۇن لايىھىسى ماقۇللىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ۋاشىنگتون خەۋىرى. ئامېرىكا كېڭەش پالاتاسى مۇشۇ ئاينىڭ 26 - كۈنى بىرمىنى غەربچە دېموكراتىيىنى يولغا قويۇشقا مەجبۇرلاش مەقسىتىدە، ئۇنى جازالاش توغرىسىدا قانۇن لايىھىسى ماقۇللىدى.

يەتتە ئاۋازغا قارشى 93 ئاۋاز بىلەن ماقۇللانغان بۇ قانۇن لايىھىسىدە مۇنداق دېيىلگەن: ھازىرقى بىرما مۇئامىلىسى ئورگانلىرىنىڭ بىرما ھۆكۈمىتىنى ھەرقانداق قەرز پۇل بىلەن تەمىنلىشىنى توسايدىغان قىلىمىز.

ئامېرىكا گوۋۇيۈەنىنىڭ باياناتچىسى مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا بۇ جازالاش پىلانى ئۈستىدە توختالغاندا مۇنداق دېدى: تۈزىتىش كىرگۈزۈش لايىھىسى بىرما دائىرىلىرىگە بېسىم ئىشلىتىپ، ئۇنى غەربچە

گۈڭنىپېينىڭ ئافرىقىدا «گېئولوگىيە جەھەتتە مۆجىزىگە ئىگە دۆلەت» دېگەن گۈزەل نامى بار. بۇ يەردىكى قېزىلما بايلىقلار زاپىسى كىشىنى ھەيران قالدۇرىدۇ.

سۈرەتتە: جۇڭگو مۇتەخەسسىسلىرىنىڭ 1995 - يىل 5 - ئايدا فىكبا تۆمۈر كېنى رايونىنى كۆزدىن كەچۈرۈۋاتقانلىقىدىن بىر كۆرۈنۈش.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئەراپات ئىسرائىلىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى بىلەن تۇنجى قېتىملىق پەلەستىن، ئىسرائىلىيە يۇقىرى دەرىجىلىكلەر سۆھبىتى ئۆتكۈزدى

نېتانىياخۇ ئەراپات بىلەن ھازىرچە كۆرۈشۈش ئويۇم يوق، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالىم، خەۋىرى. پەلەستىن مىللىي ھوقۇقلۇق ئورگىنىنىڭ رەئىسى ئەراپات ئىسرائىلىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى لېۋى بىلەن مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى ئىسرائىلىيە يېڭى ھۆكۈمىتى قۇرۇلغاندىن بۇيانقى تۇنجى قېتىملىق پەلەستىن- ئىسرائىلىيە يۇقىرى دەرىجىلىكلەر سۆھبىتى ئۆتكۈزدى. ئىككى تەرەپ تىنچلىق تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، داۋاملىق ئۇچرىشىپ تۇرۇشقا قوشۇلدى.

لېۋى بىلەن ئەراپات ئىسرائىلىيە بىلەن گازانىڭ چېگرىداش يېرىدىكى ئېلىس تەكشۈرۈش پونكىتىنىڭ پەلەستىن تەرىپىدە 90 مىنۇت سۆھبەتلەشتى.

لېۋى سۆھبەتتىن كېيىن، ئاخبارات ساھەسىدىكىلەرگە بۇ قېتىمقى سۆھبەت «ئەركىن ۋە سەمىمىي» كەيپىياتتا ئۆتتى، دېدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ئىككى تەرەپ پەلەستىن - ئىسرائىلىيە تىنچلىق سۆھبىتىگە چېتىلىدىغان بارلىق «نازۇك مەسىلىلەر»نى مۇزاكىرە قىلىش ئۈچۈن، كەلگۈسىدە بىر ئاشكارا سۆزلىشىش يولى بەرپا قىلىشقا بىردەك قوشۇلدى.

ئەراپات بۇ قېتىمقى سۆھبەتنىڭ «ئىجابىي ۋە مول نەتىجىلىك» بولغانلىقىنى، ئىككى تەرەپنىڭ مۇشۇنداق كەيپىيات ئاستىدا ھەرقايسى قاتلامدىكىلەرنىڭ ئۇچرىشىشنى ساقلاپ قېلىشقا قوشۇلغانلىقىنى ئېيتتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالىم، خەۋىرى. ئىسرائىلىيە زۇڭلىسى نېتانىياخۇ مۇشۇ ئاينىڭ 23 -كۈنى دىپلوماتىيە مىنىستىرى لېۋىنىڭ پەلەستىن ئاپتونوم ھۆكۈمىتىنىڭ رەئىسى ئەراپات بىلەن قىلغان سۆھبىتىنى ماختىدى، ئەمما شۇنىڭ بىلەن بىللە ئۆزىنىڭ ئەراپات بىلەن ھازىرچە كۆرۈشۈش ئويىنىڭ يوقلۇقىنى بىلدۈردى.

نېتانىياخۇ مۇنداق دېدى: لىكود ھۆكۈمىتىنىڭ سىياسىتى ئالدىنقى نۆۋەتلىك ھۆكۈمەتنىڭ سىياسىتىگە سەل - پەل ئوخشىمايدۇ، يەنى مۇستەقىل پەلەستىن دۆلىتى قۇرۇشقا قارشى تۇرىدۇ، ئەمما بۇ مەيدان پەلەستىنلىكلەر بىلەن سۆھبەت ئۆتكۈزۈشكە تەسىر كۆرسەتمەيدۇ.

ئەراپات ئىسرائىلىيىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي

دائىرىلىرىنىڭ ئۆتكۈزۈلمەكچى بولغان «تۆت تەرەپ سۆھبىتى»نىڭ ئىشلىرىغا ئارىلاشقانلىقىنى ئەيىبلەپ، بۇ چاۋشيەننىڭ ئىچكى ئىشىغا ئارىلاشقانلىق، دەپ ھېسابلىدى.

ئوبزوردا مۇنداق دېيىلدى: ياپونىيە «تۆت تەرەپ سۆھبىتى»دىكى ھەرقانداق بىر تەرەپ بولمىسىمۇ، لېكىن ئۇ بۇ «سۆھبەت» ئۈچۈن تەرەپ - تەرەپكە چېپىپ يۈردى. ئۇنىڭ غەرىزى شۇكى، ياپونىيىنىڭ «چاۋشيەن يېرىم ئارىلىنىڭ تىنچلىقىغا كۆڭۈل بۆلگەنلىكى»نى ھەمدە ئۆزىنىڭ «يېرىم ئارالدا تىنچلىقنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈش ئىقتىدارىغا ئىگە» ئىكەنلىكىنى نامايان قىلىش ئارقىلىق، ياپونىيىنىڭ ب د ت خەۋپسىزلىك كېڭىشىدە دائىمىي ئەزا دۆلەت ئورنىغا ئىگە بولۇشقا شەرت - شارائىت ھازىرلاشتىن ئىبارەت.

ئوبزوردا مۇنداق كۆرسىتىلدى: ياپونىيىنىڭ بۇ ھەرىكىتى بىھۇدە ئاۋارىچىلىك. بىز ياپونىيىگە دۇنيا خەلقلىرىنىڭ ئىشەنچىسىگە ئىگە بولۇشى كېرەك. ئامېرىكا زۇڭتۇڭى كلىنتون بۇ يىل 4- ئايدا كورىيىدە زىيارەتتە بولغاندا، چاۋشيەن، كورىيە، جۇڭگو، ئامېرىكا قاتناشقان چاۋشيەن يېرىم ئارىلى مەسىلىسى بويىچە «تۆت تەرەپ سۆھبىتى» ئۆتكۈزۈش توغرىسىدا تەكلىپ بەرگەنىدى. بۇنىڭغا قارىتا چاۋشيەن دىپلوماتىيە مىنىستىرلىكىنىڭ باياناتچىسى 5 - ئاينىڭ 7 - كۈنى تەكلىپنى قوبۇل قىلىش - قىلماسلىق ھەم سۆھبەتكە قاتنىشىش - قاتناشماسلىقنى چاۋشيەن ئۆز ئالدىغا قارار قىلىدۇ، دەپ ئېنىق ئىپادە بىلدۈردى، شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئامېرىكا، كورىيىدىن بۇ تەكلىپنىڭ ھەقىقىي مەقسىتى ئۈستىدە ئىزاھات بېرىپ، چاۋشيەن تەرەپكە تاللاش ئىمكانىيىتى بېرىشنى تەلەپ قىلدى.

يەتتە ئاۋازغا قارشى 93 ئاۋاز بىلەن ماقۇللانغان بۇ قانۇن لايىھەسىدە مۇنداق دېيىلگەن: ھازىرقى بىرما ھۆكۈمىتى ئامېرىكىنىڭ تەلىپى بويىچە غەربچە دېموكراتىيىنى يولغا قويمىسا، ئامېرىكا زۇڭتۇڭىنى ئىنسانپەرۋەرلىك ۋە زەھەرلىك چېكىملىكلەرگە قارشى تۇرۇشتىن باشقا، بارلىق يېڭى ياردەملەرنى توختىتىدىغان قىلىمىز، يەنە ئامېرىكا ھۆكۈمىتىنى خەلقئارا پۇل

توختىتالغاندا مۇنداق دېدى: تۈزىتىش كىرگۈزۈش لايىھەسى بىرما دائىرىلىرىگە بېسىم ئىشلىتىپ، ئۇنى غەربچە دېموكراتىيىنى يولغا قويۇش جەھەتتە «ئىلگىرىلەشكە ئېرىشتۈرۈش»تە ئامېرىكا ھۆكۈمىتىنى تېخىمۇ كەڭ ھەرىكەت قىلىش ئىمكانىيىتىگە ئىگە قىلدى. ئۇ يەنە كلىنتون ھۆكۈمىتىنىڭ بۇ تۈزىتىش كىرگۈزۈش لايىھەسىنى كۈچلۈك قوللىغانلىقىنى ئېيتتى.

ب د ت مۇساپىرلار مەھكىمىسى بۇرۇندىدىن رۋاندا مۇساپىرلىرىنى مەجبۇرىي قايتۇرۇشنى توختىتىشنى تەلەپ قىلدى

غالى خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ تەدبىر قوللىنىپ، بۇرۇندىدىكى زوراۋانلىقنىڭ ئەۋج ئېلىشىنى تىزگىنلىشىنى تەۋسىيە قىلدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، جەنۋە خەۋىرى. ب د ت مۇساپىرلار ئىشلىرى بويىچە يۇقىرى دەرىجىلىك ۋالىنىڭ ئىش بېجىرىش ئورنى (مۇساپىرلار مەھكىمىسى) مۇشۇ ئاينىڭ 23 - كۈنى بۇ يەردە بۇرۇندى دائىرىلىرىدىن رۋاندا مۇساپىرلىرىنى مەجبۇرىي قايتۇرۇشنى دەرھال توختىتىشنى قاتتىق تەلەپ قىلدى ھەمدە «ئاساسلىق كىشىلىك ھوقۇق ۋە خەلقئارا مۇساپىرلار ئەھدىنامىسىنى قوپاللىق بىلەن ئاياغ - ئاستى قىلدى»، دەپ كۆرسەتتى.

مۇساپىرلار مەھكىمىسىنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك ۋالىيسى شوفاك جىگزى بۇرۇندى زۇڭتۇڭى بۇيوياغا خەت ئەۋەتىپ، خارلاشقا ئۇچرىغان مۇساپىرلارنىڭ ۋە مۇساپىرلار مەھكىمىسىنىڭ خىزمەتچىلىرىنىڭ بىخەتەرلىكىگە قاتتىق دىققەت قىلىۋاتقانلىقىنى بىلدۈردى.

ب د ت مۇساپىرلار مەھكىمىسىنىڭ باياناتچىسى 23- ئىيۇل بۇ يەردە مۇنداق دېدى: ئۆتكەن ھەپتىنىڭ ئاخىرلىرىدا بۇرۇندىنىڭ كىتاگابوگىنداناداكى تۈسى مۇساپىرلىرى لاگېرىدا قىرغىنچىلىق ۋەقەسى يۈز بەرگەندىن كېيىن، بۇرۇندى قوشۇنلىرى رۋاندا چېگرىسىغا يېقىن شىمالىي قىسىمدىكى ئىككى مۇساپىرلار لاگېرىنى دەرھال تاقىۋېتىپ، مۇساپىرلار مەھكىمىسى خىزمەتچىلىرىنىڭ مۇساپىرلار لاگېرىغا كىرىشىنى رەت قىلدى ھەمدە بىر نەچچە مىڭ رۋاندا مۇساپىرىنى رۋاندىغا مەجبۇرىي قايتۇردى. ب د ت مۇساپىرلار مەھكىمىسى ۋە باشقا خەلقئارا ئىنسانپەرۋەرلىك ئورگانلىرى بۇنداق ھەرىكەتكە ئېتىراز بىلدۈرگەن بولسىمۇ، لېكىن بۇرۇندى قوشۇنلىرى ھازىر رۋاندا مۇساپىرلىرىنى يەنىلا مەجبۇرىي قايتۇرماقتا.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، ب د ت خەۋىرى.

ب د ت نىڭ باش كاتىپى غالى مۇشۇ ئاينىڭ 23- كۈنى خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ مۇشۇ ئايلىق رەئىسى، فرانسىيە باش ئەلچىسى دېيارماغا خەت يېزىپ، خەۋپسىزلىك كېڭىشىنىڭ تېز ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، بۇرۇندىدىكى زوراۋانلىقنىڭ ئەۋج ئېلىشىنى تىزگىنلىشىنى تەۋسىيە قىلدى.

غالى خەتتە مۇنداق دېدى: ئۆتكەن ھەپتىنىڭ ئاخىرلىرىدا بۇرۇندىنىڭ كىتاگابوگىنداناداكى تۈسى مۇساپىرلىرى لاگېرىدا قىرغىنچىلىق يۈز بەرگەندىن كېيىن، بۇرۇندىنىڭ ۋەزىيىتى تېز يامانلاشتى. تۈسلار كونتروللۇقىدىكى ھۆكۈمەت بىلەن خۇتۇلارنىڭ ھۆكۈمەتكە قارشى قوراللىق كۈچلىرى بىر - بىرىنى قاتىل، دەپ ئەيىبلىمەكتە.

شۇنىڭ بىلەن بىللە، بۇرۇندى ھۆكۈمىتى ئۆزىنىڭ شىمالىي قىسىم رايونلىرىدىكى رۋاندالىق خۇتۇ مۇساپىرلىرىنى چېگرىدىن قوغلاپ چىقىرىشنى باشلىۋەتتى. ب د ت ئىگىلىگەن ئاخباراتتا ئېيتىلىشىچە، ھازىر 3000 مۇساپىر رۋاندىغا ھەيدىۋېتىلگەن، 4000 كىشى تاغلىق رايونلارغا قېچىپ كەتكەن، 12 مىڭدىن كۆپرەك كىشى بىر پۇتبول مەيدانىغا قامىلىپ، چېگرىدىن چىقىرىۋېتىشنى كۈتۈپ تۇرۇۋېتىپتۇ.

غالى مۇنداق دېدى: بۇ ۋەزىيەتنى كۆزدە تۇتۇپ، خەلقئارا جەمئىيەت ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ، زوراۋانلىقنىڭ ئەۋج ئېلىشىنى دەرھال تىزگىنلەپ، ئوتتۇرا ئافرىقىنىڭ داخىۋ رايونىدا يەنە بىر مەيداندا بالايىئاپەتلىك يۈز بېرىشىنىڭ ئالدىنى ئېلىشى كېرەك. ھەر ۋاقىت يۈز بېرىش ئېھتىماللىقى بولغان كرىزىسقا تاقابىل تۇرۇش ئۈچۈن، خەلقئارا جەمئىيەت يەنە كۆپ دۆلەت قىسىملىرىنى تەشكىللەشنى چىڭ تۇتۇشى كېرەك.

ئامېرىكىنىڭ پەۋقۇلئاددە ئەلچىسى ئوتتۇرا شەرقنىڭ تىنچلىق تەرەققىياتىدا يېقىنقى مەزگىلدە بوشۇش بولمايدۇ، دېدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 26 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئامېرىكىنىڭ ئوتتۇرا شەرق تىنچلىق سۆھبىتىنىڭ پەۋقۇلئاددە ماسلاشتۇرغۇچىسى روس بۈگۈن چۈشتىن كېيىن بۇ يەردە مۇنداق دېدى: ئوتتۇرا شەرقنىڭ تىنچلىق تەرەققىياتىدا يېقىنقى مەزگىلدە بوشۇش بولمايدۇ.

ئىسرائىلىيە تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ خەۋىرىگە قارىغاندا، روس ئىسرائىلىيە دىپلوماتىيە مىنىستىرى لېۋى بىلەن سۆھبەتلەشكەندىن كېيىن بۇ سۆزنى قىلغان. ئۇ مۇنداق دېگەن: ئوتتۇرا شەرقنىڭ تىنچلىق تەرەققىياتى «ئۇزاق مۇساپە»، ھەرقانداق كىشىدە ئوتتۇرا شەرقنىڭ تىنچلىق تەرەققىياتىدا «پات ئارىدا بوشۇش بولىدۇ» دېگەن خىيال بولماسلىقى كېرەك. ئەمما ئۇ يەنە مۇنداق دېگەن: شۇنداق بولسىمۇ، لېكىن مەن ئوتتۇرا شەرقتە تىنچلىقنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا تولۇق ئۈمىد باغلايمەن.

7 - ئاينىڭ 24 - كۈنى تەكشۈرگۈچى خادىملار نيۇ- يوركنىڭ شەرقىي قىسمىدىكى دېڭىز رايونىدا چاتاق چىققان ئايروپىلاننىڭ قارا قۇتىسىنى تاپتى.

شىنخۇا ئاگېنتلىقى

ئەراپات ئىسرائىلىيىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىنى قامال قىلغانلىقىنى تەنقىدلىدى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، يېرۇسالېم، 27 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئىسرائىلىيە رادىئوسىنىڭ ئاڭلىتىشىغا قارىغاندا، پەلەستىن مىللىي ھوقۇقلۇق ئورگىنى (ئاپتونوم ھۆكۈمىتى)نىڭ رەئىسى ئەراپات مۇشۇ ئاينىڭ 26 - كۈنى ئىسرائىلىيە دائىرىلىرىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىنى يەنە بىر قېتىم پۈتۈنلەي قامال قىلغانلىقىنى تەنقىدلىگەن.

ئەراپات گازادا مۇخبىرلارغا مۇنداق دېگەن: ئىسرائىلىيىنىڭ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىنى يەنە بىر قېتىم قامال قىلغانلىقى پەلەستىن - ئىسرائىلىيە كېلىشىمىگە خىلاپ، ئىسرائىلىيە دائىرىلىرىنىڭ بۇنداق قىلىدىغان ھوقۇقى يوق.

مۇشۇ ئاينىڭ 26 - كۈنى سەھەردە بىر قېتىملىق قوراللىق ھۇجۇم قىلىش ۋەقەسى يۈز بەرگەندىن كېيىن، ئىسرائىلىيە ھەربىي تەرەپ ئىئوردان دەرياسىنىڭ غەربىي قىرغىقىنى «پۈتۈنلەي قامال قىلدى»، شۇنىڭ بىلەن بىللە، ئىسرائىلىيە قوشۇنى ھېبرون رايونىدا كېچىدە يورۇشنى مەنئى قىلدى. بۇ قېتىمقى ھۇجۇم قىلىش ۋەقەسىدە ئىككى ئىسرائىلىيىلىك ئۆلتۈرۈلدى، بىر كىشى ئېغىر يارىلاندۇرۇلدى.

ئافرىقا دۆلەتلىرى ۋە تەشكىلاتلىرى بۇرۇندىدا ھەربىي ئۆزگىرىش يۈز بەرگەنلىكىگە داۋاملىق ئىنكاس قايتۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، بېيجىڭ، 28 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. ئاگېنتلىقىمىزنىڭ ئافرىقىدا تۇرۇشلۇق مۇخبىرلىرىنىڭ خەۋەرلىرىگە قارىغاندا، ئافرىقا دۆلەتلىرى ۋە تەشكىلاتلىرى بۈگۈن بۇرۇندىدا مۇشۇ ئاينىڭ 25 - كۈنى يۈز بەرگەن ھەربىي ئۆزگىرىشنى ئەيىبلەيدىغانلىقى ۋە ئۇنىڭدىن ئەنسىرىگەنلىكىنى بىلدۈرگەن.

ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتىنىڭ باش كاتىپى سالىم مۇشۇ ئاينىڭ 27 - كۈنى ئافرىقا بىرلىكى تەشكىلاتى بۇرۇندى ھەربىي تەرەپ تەيىنلىگەن ۋاقىتلىق زۇڭتۇڭ، تۈسلاردىن بولغان بۇيويانى ئېتىراپ قىلمايدۇ، ئۇنداق قىلمىسا، قەبىلەر توقۇنۇشى قىيىنچىلىقىدىن قۇتۇلالمايۋاتقان بۇ دۆلەتتە ئومۇميۈزلۈك ئۇرۇش يۈز بېرىدۇ، دېدى.

كېنىيە زۇڭتۇڭى موي مۇشۇ ئاينىڭ 27 - كۈنى بايانات ئېلان قىلىپ، بۇرۇندىدىكى ھەربىي ئۆزگىرىشنى ئەيىبلىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: ھەربىي ئۆزگىرىش بۇ دۆلەتنىڭ ۋەزىيىتىنى يەنىمۇ يامانلاشتۇرىدۇ ھەم قەبىلىلەرنىڭ يارىشىش تەرەققىياتىنى چېكىندۈرىدۇ. ئۇ كېنىيىنىڭ ب د ت نىڭ بۇرۇندىنىڭ ئىچكى مەسىلىسىنى دېموكراتىك ئۇسۇل ئارقىلىق ھەل قىلىش پرىنسىپىنى ۋە مەيدانىنى قوللايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

زامبىيە مۇشۇ ئاينىڭ 27 - كۈنى بايانات ئېلان قىلىپ، بۇرۇندىدىكى بۇيويا يېڭى ھۆكۈمىتىنى ئېتىراپ قىلمايدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

موزامبىك بۇرۇندىدىكى ھەربىي ئۆزگىرىشتىن ئەنسىرىگەنلىكىنى بىلدۈردى.

ئافرىقا دۆلەتلىرىنىڭ رەھبەرلىرى ھازىر بۇرۇندى ۋەزىيىتى ئۈستىدە كېڭەشمەكتە.

بۇرۇندىنىڭ ۋاقىتلىق زۇڭتۇڭى چەتنىڭ ئارىلىشىشىغا قارشى تۇردى

شىنخۇا ئاگېنتلىقى، نايروبى، 29 - ئىيۇل تېلېگراممىسى. بۈگۈن بۇ يەردە تاپشۇرۇۋېلىنغان خەۋەرگە قارىغاندا، 7- ئاينىڭ 25 - كۈنىدىكى سىياسىي ئۆزگىرىشتىن كېيىن تەختكە چىققان بۇرۇندىنىڭ ۋاقىتلىق زۇڭتۇڭى بۇيويا 7- ئاينىڭ 28 - كۈنى چەتنىڭ ئارىلىشىشىغا قارشى تۇرىدىغانلىقىنى تەكىتلىگەن ھەم ئۆتكۈنچى خاراكتېرلىك مىللىي ئىتتىپاقلىق ھۆكۈمىتى قۇرىدىغانلىقىنى بىلدۈرگەن.

بۇيويا بۇجۇمبۇرادا ئۆتكۈزۈلگەن مۇخبىرلارنى كۈتۈۋېلىش يىغىنىدا مۇنداق دېدى: كەلگۈسىدىكى ئۆتكۈنچى ھۆكۈمەتنىڭ ئاساسى كەڭ، ئۇ قەبىلەر بىلەن سىياسىي تەشكىلاتلارنىڭ ۋەكىللىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، لېكىن سىياسىي ئۆزگىرىشتىن كېيىن پائالىيىتى مۆھلەتسىز چەكلەنگەن سىياسىي پارتىيىلەر بۇنىڭ سىرتىدا، بۇيويا يەنە ئۆتكۈنچى پارلامېنت قۇرۇپ يېڭى ئاساسىي قانۇن تۈزۈپ چىقىدىغانلىقىنى بىلدۈردى.

بۇيويا بۇرۇندى تەۋەسىدىكى رۋاندا خۇتۇ مۇساپىرلىرى مەسىلىسى ئۈستىدە توختالغاندا، يېڭى ھۆكۈمەتنىڭ سابىق ھۆكۈمەتكە ئوخشاش ئۇلارنى رۋانداغا قايتىشقا مەجبۇر قىلمايدىغانلىقىنى جاكارلىدى.

ئادرېس: ئۈرۈمچى شەھىرى، ياڭزىجياڭ كوچىسى 1 - نومۇر، تېلېفون باش ئاپپاراتى: 5818200، ئېلان بۆلۈمى: 5850783، تارقىتىش بۆلۈمى: 5859769، تېلېگراف نومۇرى: 5028، پوچتا نومۇرى: 830051. گېزىتنىڭ ئايلىق باھاسى: 5 يۈەن 40 پۇڭ، پارچە باھاسى: 18 پۇڭ (گېزىتنىڭ تىزىملاش نومۇرى:102)